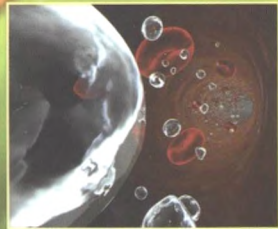
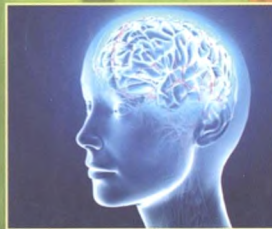

28.0
K 21

REPETITO

BIOLOGIYA

FANIDAN SAVOL- JAVOBLAR TO'PLAMI

Umumta'lim maktablari, akademik litsey, kasb-hunar kollejlari o'quvchilari, abituriyentlar, olimpiada qatnashchilari, oliy o'quv yurtlari talabalari, o'qituvchilar hamda ushbu fanga qiziquvchi kitobxonlar uchun

2018

REPETITOR

Sherzod XALILLAYEV

BI**LOGIYA**

**FANIDAN SAVOL-
JAVOBLAR TO'PLAMI**

Toshkent
«Yangi kitob»
2018

UO'K: 57 (076.3)

KBK: 28.0v6

X-21

X-21

Xalillayev, Sherzod.

Repetitor. Biologiya fanidan savol-javoblar to'plami [Matn] /
Sh.Xalillayev. – Toshkent: Yangi kitob, 2018. – 464 b.

ISBN 978-9943-5190-6-0

UO'K: 57 (076.3)

KBK: 28.0v6ya7

Savollarni tuzishda so'nggi yillarda nashr qilingan 5–9-sinf o'quvchilari va akademik litsey, kasb-hunar kollejlari talabalariga mo'ljallangan botanika, zoologiya va biologiya darsliklariga tayanilgan.

Kitob umumta'lim maktablari, akademik litsey, kasb-hunar kollejlari o'quvchilari, abituriyentlar hamda mazkur fanga qiziquvchi keng kitobxonlar ommasiga mo'ljallangan.

Tuzuvchi:

Sherzod Xalillayev

Taqrizchilar:

A.Sh.Hamrayev, biologiya fanlari doktori, professor,

Z.Y.Ahmedova, biologiya fanlari nomzodi,

G.S.Mirzayeva, biologiya fanlari nomzodi,

D.T.Hamrayeva, biologiya fanlari nomzodi

«Repetitor» loyihasi rahbari:

Navro'z Bekmurodov

Mutaxassislar va hurmatli kitobxonlardan mazkur kitob yuzasidan fikr-mulohazalarini quyidagi elektron manzilga yuborishlarini so'raymiz:

yangikitob@mail.ru

Abdulla Qodiriy nomidagi

viloyat AKM

INV № 168648-20185

ISBN 978-9943-5190-6-0

© Sh.Xalillayev «Biologiya fanidan savol-javoblar to'plami», 2018.

«Yangi kitob» MChJ, 2018.

BOTANIKA (5 – 6-sinf)

1. Qaysi organoid hujayralar o'sishi natijasida birlashib yiriklasha boradi?

- A) yadro
- B) plastidalar
- C) hujayra membranasi
- D) vakuol

2. Qaysi to'qimalar o'simliklarda uchraydi?

- A) qoplovchi, oziqlantiruvchi
- B) hosil qiluvchi
- C) epiteliy, biriktiruvchi
- D) mexanik, qo'shuvchi

3. Ildizmeva hosil qiladigan o'simlikni belgilang.

- A) kartoshka
- B) piyoz
- C) ismaloq
- D) turp

4. Agar mikroskopda okulyar 20x, obyektiv 40x bo'lsa, buyum necha marta kattalashtiriladi?

- A) 300
- B) 400
- C) 800
- D) 500

5. Qaysi o'simliklarning mevasida kraxmal ko'p bo'ladi?

- A) kartoshka, bug'doy
- B) bug'doy, makkajo'xori
- C) tariq, javdar
- D) loviya, mosh

6. O'simlikda ildiz tukchalari faoliyati necha kun davom etadi?

- A) 3 – 4 kun
- B) 8 – 9 kun
- C) 8 – 15 kun
- D) 10 – 20 kun

7. Oziq moddalar zaxirasi urug' endospermida to'planadigan o'simliklar guruhini belgilang.

- A) sholi, ajriq

B) arpa, suli, loviya

C) go'za, makkajo'xori

D) suli, loviya, go'za

8. Ildiz tukchalari nechta hujayradan iborat bo'ladi?

A) uchta

B) ikkita

C) bitta

D) bir nechta

9. Qaysi o'simliklar o'q ildiz sistemasiga ega?

A) g'o'za, makkajo'xori

B) burchoq, oqquray

C) tok, bug'doy

D) g'ozpanja, g'umay

10. Ildiz qismlari qanday tartibda joylashgan?

1) o'tkazuvchi qism; 2) ildiz qinchasi; 3) so'ruvchi qism; 4) o'suvchi qism.

A) 2, 4, 3, 1

B) 2, 1, 3, 4

C) 3, 4, 2, 1

D) 4, 2, 1, 3

11. Fotosintez jarayoni barg hujayralarining qaysi qismida kechadi?

A) plastinkalarida

B) sitoplazmada

C) xloroplastda

D) xromoplastda

12. Murtakdagi ildizchadan dastlab hosil bo'ladigan ildiz qanday nomlanadi?

A) yon ildiz

B) qo'shimcha ildiz

C) asosiy ildiz

D) popuk ildiz

13. Urug'ning unib chiqishi uchun qanday sharoitlar zarur?

1) suv; 2) yorug'lik; 3) havo;
4) issiqlik; 5) tuproqdagi mineral modda.

- A) 1, 2, 4   B) 1, 3, 4
C) 2, 4, 5   D) 1, 3, 5

14. Urug'ida kraxmal polisaxaridi ko'p bo'ladigan o'simliklar guruhini belgilang.

1) tariq; 2) javdar; 3) loviya;
4) mosh; 5) kungaboqar; 6) no'xat; 7) g'o'za; 8) kartoshka;
9) suli.

- A) 1, 2, 8   B) 1, 3, 5
C) 1, 2, 7   D) 1, 2, 9

15. Urug'pallasi o'simta bilan yer yuzasiga ko'tarilib chiqmaydigan o'simliklarni belgilang.

1) loviya; 2) tariq; 3) javdar; 4) yong'oq; 5) o'rik; 6) g'umay; 7) olcha; 8) g'o'za.

- A) 1, 4, 5   B) 2, 3, 6
C) 2, 4, 8   D) 1, 6, 7

16. Urug'ida oqsil moddasi ko'p bo'lgan o'simliklarni belgilang.

1) bug'doy; 2) makkajo'xori; 3) yasmiq; 4) mosh; 5) kungaboqar; 6) no'xat; 7) g'o'za; 8) qovoq; 9) sholi.

- A) 1, 2, 9   B) 2, 3, 5
C) 5, 7, 8   D) 3, 4, 6

17. Urug'pallasi nish bilan yer ustiga ko'tarilib chiqadigan o'simliklarni belgilang.

1) o'rik; 2) bug'doy; 3) arpa; 4) sebarga; 5) g'umay; 6) olcha; 7) oqso'xta; 8) qo'ng'irbosh.

- A) 2, 4, 8   B) 1, 4, 6
C) 3, 5, 7   D) 4, 6, 8

18. Suv nima ta'sirida ildizdan poyaga tomon harakatlanadi?

- A) poyaning so'rish kuchi
B) tuproqda suv bosimining yuqori bo'lishi
C) poyada suv bosimining kam bo'lishi
D) ildiz bosimi

19. Yovvoyi butalar berilgan qatorni belgilang.

1) malina; 2) na'matak; 3) jasmin; 4) bodomcha; 5) qoraqat; 6) do'lana; 7) zirk.

- A) 1, 2, 4   B) 4, 6, 7
C) 5, 4, 6   D) 1, 6, 7

20. Qaysi o'simliklar urug'ining mag'zida yog' miqdori ko'p bo'ladi?

1) o'rik; 2) arpa; 3) bug'doy; 4) no'xat; 5) bodom; 6) olma; 7) yeryong'oq; 8) loviya.

- A) 1, 2, 8   B) 1, 4, 7
C) 3, 4, 8   D) 1, 5, 7

21. Dastlab o'simlik qayerdagi oziq moddalar hisobiga rivojlanadi?

- A) ildiz
B) endosperm
C) poya
D) barg

22. Bir tupi 1 m² chim hosil qiladigan o'simlikni belgilang.

- A) selin
B) iloq
C) qo'ng'irbosh
D) shuvoq

23. O'q ildizli o'simliklar guruhini belgilang.

1) javdar; 2) sachratqi; 3) arpa; 4) qoqio't; 5) pomidor; 6) tariq; 7) qovoq; 8) aloe.

- A) 1, 3, 8   B) 2, 4, 7
C) 1, 6, 7   D) 8, 7, 6

24. Urug'i tarkibida efir moylari bo'ladigan o'simlikni belgilang.

- A) mastak
B) shaftoli
C) na'matak
D) shivit

25. O'simlik hujayrasidagi xloroplastlar qanday vazifani bajaradi?

- A) organik moddalarni sintezlaydi, yashil rang berib turadi
B) nafas olishda ishtirok etadi
C) zararli moddalarni chiqarib yuborishda ishtirok etadi
D) o'simlik hujayrasining bo'linishida ishtirok etadi

26. Popuk ildizli o'simliklarni belgilang.

- A) javdar, tariq
B) piyoz, karam
C) kartoshka, lola
D) ukrop, zira

27. Ildiz qinchasi qanday vazifani bajaradi?

- A) yangi ildizlarni hosil qilish
B) tayanch
C) himoya   D) o'tkazish

28. Ro'vak to'pgulli o'simlikni belgilang.

- A) karam   B) qamish
C) bug'doyiq   D) arpa

29. Qaysi o'simlikning mevasi gulqo'rg'on bargchalari bi-

lan qo'shilib o'sgan yong'oqcha hisoblanadi?

- A) ismaloq   B) saksovul
C) lavlagi   D) olma

30. Chin mevali o'simlikni belgilang.

- A) olcha   B) nok
C) behi   D) olma

31. Mevasi zeb-ziyat buyumlari tayyorlashda foydalaniladigan o'simlikni belgilang.

- A) bodomcha
B) rayhon
C) suvqalampir
D) tasbehmunchiq

32. Zaharli o'simliklar berilgan qatorni belgilang.

- A) mastak, isiriq
B) mingdevona, o'sma
C) qarg'ako'z, shuvoq
D) isiriq, irg'ay

33. Zaharli o'simliklar guruhi- ni belgilang.

1) nasha; 2) bo'tako'z; 3) cherkez; 4) sug'uro't; 5) parpi; 6) shashir.

- A) 1, 3, 4   B) 1, 4, 5
C) 1, 5, 6   D) 2, 4, 6

34. Dorivor o'simliklarni belgilang.

1) qizilcha; 2) sho'rak; 3) ebalak; 4) oqsinak; 5) quyonjun; 6) limono't.

- A) 1, 2, 5   B) 2, 3, 4
C) 1, 4, 6   D) 2, 5, 6

35. Ko'p yillik o'tlarni belgilang.

1) shashir; 2) qoqi; 3) piyoz; 4) gulsapsar; 5) qamish; 6) kanop; 7) iloq.

A) 2, 7, 4, 5 B) 6, 4, 1, 3

C) 1, 7, 5, 2 D) 7, 1, 4, 2

36. Qaysi o'simliklarning mevasi bir nechta mevabargdan tashkil topgan?

1) g'o'za; 2) nok; 3) lola; 4) bangidevona; 5) qoraqat; 6) ituzum; 7) boychechak; 8) olma.

A) 7, 4, 3 B) 8, 6, 5

C) 4, 5, 6 D) 8, 5, 4

37. Gullaridagi kosacha barglari qo'shilib o'sgan o'simliklar guruhini belgilang.

A) g'o'za, tugmachagul

B) tok, o'rik

C) qizg'aldoq, lola

D) g'o'za, lavlagi

38. Ildiz po'stlog'i hujayralari tuzilishining o'ziga xos xususiyatlarini ko'rsating.

1) tirik; 2) yumaloq; 3) yupqa qobiqli; 4) o'lik; 5) qalin; 6) oval-simon; 7) qalin qobiqli.

A) 1, 2, 3 B) 4, 2, 3

C) 1, 6, 7 D) 4, 6, 3

39. O'simlik hujayrasida qaysi moddalar to'planadi?

1) shakar; 2) glyukagon; 3) albumin; 4) oqsil; 5) kraxmal; 6) yog'; 7) glikolipid.

A) 1, 2, 7 B) 1, 3, 6

C) 1, 5, 4 D) 1, 6, 7

40. Barglari barg qini va yaprog'idan tashkil topgan o'simliklar guruhini belgilang.

A) sholi, bug'doy, burchoq

B) makkajo'xori, tariq, bangidevona

C) tariq, g'umay, ajriq

D) javdar, g'umay, ituzum

41. Quyida yer ustki qismi qishda qurib, o'sish kurtaklari tuproq ostida qishlaydigan o'simlikni ko'rsating.

A) baliqko'z B) shuvoq

C) qoraqat D) gulsapsar

42. Ildizning vazifalarini belgilang.

1) suv va unda erigan moddalarni shimib oladi; 2) jinsiy ko'payadi; 3) nafas oladi; 4) nafas olmaydi; 5) vegetativ ko'payish a'zosi; 6) oziq moddalar to'planadi; 7) oziq moddalar to'planmaydi.

A) 1, 2, 3, 7 B) 1, 4, 5, 7

C) 1, 3, 5, 6 D) 1, 2, 3, 6

43. Mag'izning shakli va hajmi hujayraning nimasiga qarab har xil bo'ladi?

1) yirik-maydaligiga; 2) kimyoviy tarkibiga; 3) yoshiga; 4) yashash sharoitiga; 5) sitoplazma harakatiga.

A) 1, 2, 5 B) 1, 3, 4

C) 1, 2, 4 D) 1, 4, 5

44. Nima yosh va qari hujayralarni bir-biridan ajratish imkonini beradi?

A) qobig'ining qalinligi, vakuolaning holati

B) hujayra qobig'ining yo'qligi

C) hujayra qobig'ining qalinligi, yadro

D) hujayra qobig'ining shakli, vakuola

45. O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi tomonidan «O'sim-

liklar dunyosini muhofaza qilish va undan foydalanish» to'g'risidagi qaror qachon tasdiqlandi?

- A) 1993-yil 16-oktyabr
- B) 1993-yil 2-sentyabr
- C) 1997-yil 26-dekabr
- D) 1997-yil 2-dekabr

46. Piyoz po'sti hujayralari pomidor hujayralaridan nimasi bilan farq qiladi?

1) shaklining cho'ziqligi; 2) zichroq joylashganligi; 3) plastidalarning rangsizligi; 4) plastidalarning rangliligi; 5) shaklining yumaloqligi; 6) g'ovak joylashganligi.

- A) 1, 2, 3
- B) 3, 4, 5
- C) 4, 5, 6
- D) 2, 4, 5

47. ... – protoplastning asosiy tarkibiy qismi.

- A) hujayra qobig'i
- B) sitoplazma
- C) hujayra membranasi
- D) hujayra mag'zi

48. Qanday sababga ko'ra o'simliklar va mevalar har xil rangga kiradi?

- A) vakuolalar hajmining hujayrada ortishi tufayli
- B) hujayra mag'zi va vakuolasining yiriklashishi tufayli
- C) vakuola, yadro, sitoplazma harakati tufayli
- D) xromoplast va xloroplastlar tufayli

49. O'simliklarning turiga qarab ildizning yuzasi ... rangli po'stloq bilan qoplangan bo'ladi.

- A) oqish, qoramtir, sarg'ish
- B) oqish, qo'ng'ir, qizg'ish
- C) qoramtir, yashil, ko'k-yashil
- D) sarg'ish, jigarrang, ko'k

50. Ildiz bosimining kuchi dastlab qayerda hosil bo'ladi?

- A) ildizning o'suvchi qismida
- B) ildiz tukchalari sitoplazmasida
- C) tuproq bilan ildiz tukchalari orasida
- D) ildizning o'tkazuvchi qismida

51. Asosiy ildizi nobud bo'ladigan o'simliklar berilgan javobni belgilang.

1) oqquray; 2) javdar; 3) qo'ng'irbosh; 4) olma; 5) tobulg'i; 6) ajriq; 7) kamxastak.

- A) 1, 2, 3
- B) 2, 3, 4
- C) 3, 4, 5
- D) 2, 3, 6

52. Mikroskopning obyektivi preparatdan qancha baland bo'lishi kerak?

- A) 1 – 2 sm
- B) 3 – 4 sm
- C) 4 – 6 sm
- D) 4 – 6 mm

53. To'qima tushunchasini kim nechanchi yilda fanga kiritgan?

- A) Timiryazev 1900-yilda
- B) Gryu 1682-yilda
- C) Navashin 1915-yilda
- D) Navashin 1898-yilda

54. Qaysi to'qimaning hujayralari yupqa va elastik bo'ladi?

- A) hosil qiluvchi
- B) asosiy to'qima
- C) mexanik
- D) qoplovchi

55. Fotosintez jarayoni o'simlikning qaysi to'qimasida amalga oshadi?

- A) hosil qiluvchi
- B) asosiy
- C) mexanik
- D) o'tkazuvchi

56. Qaysi o'simliklarning uru-
g'ida tarkibidagi kraxmal va
oqsillar mayda, qattiq donachal-
lar shaklida bo'ladi?

1) suli; 2) isiriq; 3) lavlagi; 4)
qovun; 5) mosh; 6) loviya; 7)
arpa; 8) bug'doy; 9) tarvuz.

- A) 2, 4, 6, 9
- B) 2, 3, 4, 8
- C) 1, 6, 7, 8
- D) 3, 4, 5, 6

57. Qaysi to'qima, asosan,
uchki va yon hosil qiluvchi to'-
qimalarga ajraladi?

- A) ajratuvchi
- B) o'tkazuvchi
- C) hosil qiluvchi
- D) mexanik

58. Qo'shimcha ildiz hosil qi-
ladigan ikki pallali o'simliklarni
belgilang.

- A) ajriq, makkajo'xori
- B) makkajo'xori, bug'doy
- C) kartoshka, ajriq
- D) kartoshka, qulupnay

59. Qo'shimcha ildizi poya-
ning yerga yaqin qismidan o'sib
chiqadigan o'simliklarni belgi-
lang.

1) makkajo'xori; 2) liftok; 3)
ajriq; 4) salomalaykum; 5) qu-
lupnay; 6) kartoshka; 7) za-
rang; 8) qandim.

- A) 1, 2, 6, 7
- B) 1, 2, 4, 7
- C) 1, 4, 5, 8
- D) 1, 3, 5, 6

60. O'q ildizli o'simliklar beril-
gan javobni belgilang.

1) ajriq; 2) piyoz; 3) kartosh-
ka; 4) oqquray; 5) tamaki; 6)
qo'ng'irbosh; 7) shirach; 8)
o'sma.

- A) 1, 2, 6, 7
- B) 2, 5, 6, 7
- C) 3, 4, 5, 8
- D) 2, 4, 5, 6

61. Elodeya bargidan tay-
yorlangan preparat nima uchun
mikroskopdagi suv tomchisida
ham tabiiy sharoitda o'sgandek
tirik bo'ladi?

- A) vakuolasi borligi uchun
- B) hujayrasi bir qavatligi uchun
- C) suvda o'sgani uchun
- D) shirasi ko'pligi uchun

62. Hujayra sellulozasi yo-
shiga qarab qanday o'zgaradi?

- A) qalinlashadi
- B) yupqalashadi
- C) eskiradi
- D) yemiriladi

63. Ildiz tukchasi ... hujay-
radan iborat.

- A) bitta uzun va ingichka
- B) bir nechta uzun va ingichka
- C) ko'plab uzun va yo'g'on
- D) bitta qisqa va ingichka

64. Har qanday o'simlik nasl
qoldirishga harakat qiladi, ya'ni

- ...
- A) meva hosil qiladi, trans-
piratsiya qiladi
- B) o'sadi va rivojlanadi
- C) uzun ildiz hosil qiladi
- D) kurtak va novda hosil qiladi

65. G'o'za niholining ildizi bir kecha-kunduzda 2 – 3 sm o'sadi va bu nima hisobiga sodir bo'ladi?

A) uchki kurtakning bo'linishi hisobiga

B) ildizpoyadagi kurtaklar hisobiga

C) ildizning oziq moddani ko'p olishi hisobiga

D) ildiz uchidagi hujayralarning bo'linishi hisobiga

66. Yarim butalarni belgilang.

A) izen, sarsazan, teresken

B) nastarin, shuvoq, izen

C) do'lana, shuvoq, izen

D) ismalcq, iloq, izen

67. Qaysi o'simliklar urug'i tarkibida efir moylari nisbatan ko'p bo'ladi?

A) mastak B) boqila

C) shaftoli D) shivit

68. O'q ildizli o'simliklarni belgilang.

1) qovun; 2) makkajo'xori; 3) jag'-jag'; 4) g'o'za; 5) piyoz; 6) g'umay; 7) no'xat.

A) 1, 3, 4, 7 B) 1, 2, 3, 6

C) 2, 5, 6, 7 D) 5, 6, 7

69. O'simlikka rang beruvchi hujayra organoidlarini belgilang.

A) xloroplastlar, ribosoma

B) xromoplastlar, mitoxondriya

C) leykoplastlar, xloroplast

D) xromoplastlar, xloroplast

70. Mevalar ta'mi hujayraning qaysi qismi bilan bog'liq?

A) sitoplazma

B) vakuol

C) mitoxondriya

D) yadro

71. Qaysi to'qima hujayralari yupqa devorli, xloroplastlarga boy, tirik parenxima hujayralaridan iborat?

A) qoplovchi

B) g'amlovchi

C) hosil qiluvchi

D) asosiy

72. Kollenxima bu – ...

A) jamg'aruvchi to'qima hujayralari

B) asosiy to'qima hujayralari

C) mexanik to'qimaning tirik hujayralari

D) mexanik to'qimaning o'lik hujayralari

73. Hujayra sitoplazmasidagi hujayra-shirasi bilan to'lgan bo'shliq ...

A) plastida

B) vakuol

C) gazli vakuol

D) hazm qilish vakuoli

74. Qaysi o'simliklarda o'q ildiz rivojlangan?

1) loviya; 2) makkajo'xori; 3) suli; 4) beda; 5) yantoq; 6) sholg'om; 7) boychechak.

A) 1, 2, 4, 5, 6

B) 2, 4, 5, 6, 7

C) 1, 4, 5, 6

D) 1, 4, 6, 7

75. Qaysi o'simliklarda popuk ildiz rivojlangan?

A) bodring, makkajo'xori

B) pomidor, bodring, suli

C) arpa, bug'doy, suli

D) arpa, loviya, suli
76. Ajriq, shirinmiya, qamish, qoraqobiq kabi o'simliklarning hayotiy shaklini belgilang.

- A) yarim butalar
- B) bir yillik o'tlar
- C) ikki yillik o'tlar
- D) ko'p yillik o'tlar

77. Tuxumakning hayotiy shaklini ko'rsating.

- A) o't
- B) daraxt
- C) buta
- D) chala buta

78. Qaysi o'simliklarda ildiz bo'lmaydi?

- A) suv qaroqchisi
- B) sershox qirqbo'g'im
- C) dala qirqbo'g'imi
- D) zuhrosoch qirqqulog'i

79. Yovvoyi yem-xashak o'simliklarni belgilang.

- A) sebarga, shuvoq
- B) ravoch, chakanda
- C) zubtutum, afsonak
- D) xolmon, do'lana

80. Dorivor o'simlikni belgilang.

- A) shirach
- B) suv qalampir
- C) sallagul
- D) yasmiq

81. Chorva mollari uchun to'yimli ozuqa hisoblanadigan o'simliklarni belgilang.

1) saksovul; 2) javdar; 3) izen; 4) keyreuk; 5) chakanda; 6) do'lana; 7) yantoq.

- A) 3, 4, 7
- B) 2, 3, 4, 5, 6
- C) 1, 2, 5, 6

D) 1, 2, 3, 4, 7

82. Rafleziya o'simligiga xos xususiyatni belgilang.

- A) eng uzun poyali
- B) eng yirik bargli
- C) eng yirik gulli
- D) eng mayda mevali

83. Oq akatsiya hayotiy shakli jihatdan qanday o'simlik?

- A) ko'p yillik o't
- B) chala buta
- C) daraxt
- D) buta

84. Shox-shabbasi yoyiq (1), sharsimon (2) va tik (3) bo'lgan o'simliklarni juftlab bering.

a) o'rik; b) qarag'ay; c) sadaqayrag'och; d) olma; e) terak; f) shaftoli.

- A) 1-c; 2-b, c; 3-a, d, f
- B) 1-a, d, f; 2-c; 3-b, e
- C) 1-b, c; 2-c; 3-a, d, f
- D) 1-a, f, c; 2-d, f; 3-b, c

85. Cho'llarda keng tarqalgan yem-xashak yarim butalarini belgilang.

- A) keyreuk, irg'ay
- B) teresken, sarsazan
- C) irg'ay, singirtak
- D) yalpiz, shashir

86. Bo'yi 1 m ga yetadigan bir yillik o'simliklarni belgilang.

1) kanakunjut; 2) kanop; 3) makkajo'xori; 4) qo'ytikan; 5) momaqaldirmoq.

- A) 2, 3, 5
- B) 1, 2, 4
- C) 1, 4, 5
- D) 1, 2, 3

87. Harorati iliq kelgan kuz oylarida ham gullashda davom

etadigan yovvoyi o'simliklarni belgilang.

- A) kartoshkagul, xrizantema
- B) qora ituzum, jag'-jag'
- C) zubtutum, karnaygul
- D) nastarin, atirgul

88. Harorati iliq kelgan kuz oylarida ham gullashda davom etadigan madaniy o'simliklarni belgilang.

- A) kartoshkagul, atirgul
- B) qora ituzum, jag'-jag'
- C) zubtutum, qo'ypechak
- D) nastarin, atirgul

89. Qaysi o'simliklarning barglari ancha barvaqt to'kiladi?

1) na'matak; 2) nastarin; 3) zarang; 4) tikan daraxt; 5) shamshod; 6) terak.

- A) 4, 5, 6
- B) 2, 3, 4
- C) 1, 2, 5
- D) 3, 4, 6

90. Hujayra qobig'idagi yarim o'tkazuvchanlik xususiyati qaysi paytgacha saqlanib turadi?

- A) tashqi muhit harorati pasayguncha
- B) nobud bo'lguncha
- C) mitoz davrining interkinez davrigacha
- D) hujayraning shakli o'zgarishigacha

91. Poya va ildizning po'stloq va yog'ochlik tolalari, tosh hujayralari qaysi to'qima turiga kiradi?

- A) o'tkazuvchi
- B) asosiy
- C) qoplovchi
- D) mexanik

92. Kollenxima (1) va sklerenxima (2) hujayralarning farqini ko'rsating.

- a) tirik; b) o'lik; c) moddalarning harakatini ta'minlaydi.
- A) 1-a, 2-b
- B) 1-a, 2-c
- C) 1-b, 2-c
- D) 1-b, 2-a

93. Suberin nima?

- A) barglarda hosil bo'lgan anorganik modda
- B) po'kak to'qima hujayralarining qobig'iga shimilgan modda
- C) po'stloq to'qima hujayralarining qobig'iga shimilgan modda
- D) hosil qiluvchi to'qimaning turi

94. Yog'ochlik va floema orasida o'rnashgan to'qima qanday nomlanadi?

- A) uchki hosil qiluvchi
- B) mexanik
- C) yon hosil qiluvchi
- D) o'tkazuvchi

95. Po'kak to'qima hujayralari qaysi modda hisobiga o'zidan suv va gazlarni o'tkazmaydi?

- A) glikogen
- B) murein
- C) selluloza
- D) suberin

96. Chigit yuzasidagi tuklarga xos belgini ko'rsating.

- A) bir hujayradan iborat
- B) ko'p hujayradan iborat
- C) ko'p yadroli
- D) yadrosiz hujayralar

97. O'simliklarning eniga o'sishi qaysi hujayra faoliyatiga bog'liq?

- A) kambiy
- B) ksilema
- C) floema
- D) epidermis

98. Chala butalar keltirilgan javobni belgilang.

- A) shuvoq, izen
- B) kungaboqar, zig'ir
- C) qoqi, qulupnay
- D) sabzi, karam

99. Ko'p yillik o'tlar keltirilgan javobni belgilang.

- A) shuvoq, izen
- B) arpa, kungaboqar
- C) qoqi, ajriq
- D) sabzi, karam

100. Bir yillik o'tlar keltirilgan javobni belgilang.

- A) shuvoq, izen, astragal
- B) suli, kungaboqar, zig'ir
- C) qoqi, qulupnay, keyreuk
- D) sabzi, karam, singirtak

101. Ikki yillik o'tlarni belgilang.

- A) shuvoq, izen
- B) arpa, kungaboqar
- C) qulupnay, keyreuk
- D) karam, sigirqyruq

102. Manzarali butalarni belgilang.

- A) floks, sallagul, budleya
- B) xrizantema, nizomgul, chin-nigul

C) budleya, buldenej, gortenziya

- D) gladiolus, giatsint, nargis

103. Bir yillik o't o'simliklarni ko'rsating.

- A) shuvoq, izen, teresken
- B) arpa, kungaboqar, zig'ir
- C) qoqi, andiz, shashir
- D) sabzi, piyoz, karam

104. Ikki yillik o't o'simliklarni ko'rsating.

- A) shuvoq, izen, teresken
- B) arpa, kungaboqar, zig'ir

- C) qoqi, andiz, shashir
- D) sabzi, piyoz, karam

105. Qoraqobiq qanday o'simlik?

- A) daraxt
- B) buta
- C) yarim buta
- D) ko'p yillik o't

106. Pskom piyozining hayotiy shaklini aniqlang.

- A) bir yillik o't
- B) ko'p yillik o't
- C) ikki yillik o't
- D) chala buta

107. Irg'ay va tobulg'i qanday o'simliklar hisoblanadi?

- A) daraxt
- B) buta
- C) yarim buta
- D) ko'p yillik o't

108. Ko'p yillik o'tlar qatorini ko'rsating.

- A) floks, andiz, lola
- B) izen, keyreuk, teresken
- C) gulsapsar, shuvoq, zirk
- D) uchqat, nastarin, irg'ay

109. Buta o'simliklar qatorini ko'rsating.

- A) floks, andiz, lola
- B) izen, keyreuk, teresken
- C) gulsapsar, shuvoq, zirk
- D) uchqat, nastarin, irg'ay

110. Bargi qor tagida qishlab, bahorda yana o'sishda davom etadigan o'simliklarni ko'rsating.

- A) achambiti, qurtkana, kuzgi bug'doy
- B) ituzum, qo'ng'irbosh, qoqi-o't
- C) nastarin, qoqio't, sachratqi

D) atirgul, zig'ir, ituzum

111. Uzoq vaqtgacha barglarining yashil rangini saqlaydigan o'simliklarni ko'rsating.

- A) archa, shaftoli, tut
- B) chinor, terak, tut
- C) gledichiya, aylant, qarag'ay
- D) nastarin, atirgul, ligistrum

112. Bitta hujayrasi 3 – 4 sm uzunlikka ega bo'lgan o'simlikni belgilang.

- A) piyoz
- B) drosera
- C) g'o'za
- D) pomidor

113. Qaysi o'simlikning hujayralari cho'ziqligi, zichroq joylashganligi va leykoplastlardan iboratligi bilan farqlanadi?

- A) nitella
- B) piyoz
- C) kungaboqar
- D) elodeya

114. Qaysi belgi qari va yosh hujayralar uchun umumiy bo'ladi?

- A) qobig'ining qalinligi
- B) vakuolaning egallagan joyi
- C) yadrosining bor-yo'qligi
- D) hujayra qobig'ining sellyulozadan iboratligi

115. Qaysi organizmlar hujayrasida mag'iz shakllanmagan?

- A) piyoz, yo'sinlar
- B) ko'k-yashil suvo'tlar, bakteriya
- C) elodeya, xlorella
- D) xlamidomonada, ko'k-yashil suvo'tlar

116. Quyidagi o'simliklardan qaysi biri yem-xashak o'simligi emas?

- A) shuvoq
- B) sebarga
- C) izen
- D) shirach

117. Quyidagi o'simliklardan qaysi biri «Qizil kitob»ga kiritilmagan?

- A) jumagul
- B) sallagul
- C) shirach
- D) qoqio't

118. Tog' yonbag'irlarida keng tarqalgan butalarni belgilang.

1) zirk; 2) irg'ay; 3) qoraqat; 4) ligustrum; 5) singirtak; 6) nastarin.

- A) 1, 2, 5
- B) 1, 2, 4
- C) 3, 5, 6
- D) 2, 3, 5

119. Cho'llarda keng tarqalgan yem-xashak o'simligini belgilang.

- A) shuvoq
- B) qo'ziquloq
- C) shirach
- D) andiz

120. O'simlik hujayrasining vakuolasi tarkibida suvning miqdori qancha?

- A) 50 – 65%
- B) 98 – 99%
- C) 70 – 95%
- D) 40 – 65%

121. Havo ildizlarining epidermasi ostidagi etli qavatda qaysi to'qima bo'ladi?

- A) asosiy
- B) mexanik
- C) o'tkazuvchi
- D) hosil qiluvchi

122. Qaysi o'simlikka kuchala to'pguli xos?

- A) qurtana
- B) yong'oqning changchi guli
- C) yong'oqning urug'chi guli
- D) shashir

123. Poyasi suv tagida bo'lib, guli suv yuzasida ochiladigan o'simlikni belgilang.

- A) suv qirqqulog'i
- B) safsan
- C) jumagul
- D) nilufar

124. Pista o'simligi mevasini belgilang.

- A) yong'oq
- B) dukkak
- C) qo'zoq
- D) ko'sak

125. Raffleziya Arnoldi o'simligi qaysi orolda uchraydi?

- A) Kanar
- B) Seyshel
- C) Sumatra
- D) Tabago

126. Qaysi o'simliklarning bargi qor tagida qishlab qoladi?

- A) g'o'za, kanop
- B) ituzum, jag'-jag'
- C) achambiti, gulxayri
- D) tugmachagul, yeryong'oq

127. Qaysi o'simlikning barglari bir qavat hujayradan tuzilgan?

- A) zarang
- B) suv qaroqchisi
- C) elodeya
- D) lipa

128. Yashil barglarda, yosh novdalarda epidermaning ostidagi etli qavatida qanday to'qima joylashadi?

- A) o'tkazuvchi
- B) po'stloq
- C) asosiy
- D) po'kak

129. Jamg'aruvchi to'qima, asosan, qanday hujayralardan iborat?

- A) o'lik parenxima
- B) tirik parenxima
- C) qalin qobiqli
- D) sharsimon

130. Qaysi ildizning o'zgarishidan ildizmevalar hosil bo'ladi?

- A) asosiy
- B) yon
- C) qo'shimcha
- D) popuk

131. Ko'p yillik o'tlarni belgilang.

- A) beda, pskom piyozi
- B) shashir, kanakunjut
- C) qoraqat, zirk
- D) oq sho'ra, jag'-jag'

132. Bir yillik o'tlarni belgilang.

- A) beda, pskom piyozi
- B) shashir, kanakunjut
- C) qoraqat, andiz
- D) oq sho'ra, jag'-jag'

133. Poyasi to'rt qirrali o'simlik ...

- A) hilol
- B) burchoq
- C) rayhon
- D) kartoshka

134. Yog'ochi qattiq bo'lgan daraxtlarni belgilang.

- A) zarang, eman
- B) tol, yong'oq
- C) terak, yulg'un
- D) yong'oq, terak

135. O'q ildizli o'simliklar guruhini belgilang.

- A) g'o'za, yantoq, sholi
- B) karam, suli, g'o'za
- C) tuxumak, zarang
- D) izen, g'o'za, lola

136. Hujayrasida zaharli moddalar to'planadigan o'simliklar guruhini belgilang.

- A) elodeya, lola
- B) isiriq, bo'tako'z
- C) liftok, sebarga
- D) isiriq, mingdevona

137. Qo'shimcha ildizi poyaning yerga yaqin qismidan rivoj-

lanadigan o'simliklar guruhini belgilang.

- A) lola, kartoshka
- B) kartoshka, sabzi
- C) ajriq, qulupnay
- D) piyoz, pomidor

138. Qaysi organoid hujayra bo'shlig'ining asosiy qismini egallab, yadro va sitoplazmani hujayra devoriga surib qo'yadi?

- A) plastida
- B) protoplazma
- C) vakuola
- D) gazli vakuol

139. G'o'za urug'i necha sm chuqurlikda ekiladi?

- A) 0,5 – 2
- B) 2 – 3
- C) 6 – 7
- D) 3 – 3,5

140. Quyida berilgan o'simliklarning qaysi biri tugunakli hisoblanadi?

- A) loviya
- B) javdar
- C) batat
- D) rediska

141. Ildizning qaysi qismidagi hujayralari tirik, yumaloq, yupqa qobiqli bo'ladi?

- A) ildiz qinchasidagi
- B) poyaning o'zagidagi
- C) ildizning po'stlog'idagi
- D) bargning tomiridagi

142. Popuk ildizining rivojlantirishiga xos xususiyatlarni belgilang.

1) asosiy ildizning tezda nobud bo'lishi; 2) ildizmeva hosil qilishi; 3) murtak poyadan qo'shimcha ildiz rivojlantirishi; 4) zaxira oziq moddalar

to'planishi; 5) asosiy ildizning yon ildizlardan farq qilishi.

- A) 1, 3
- B) 1, 2
- C) 1, 4
- D) 1, 5

143. Quyidagi o'simliklardan qaysi birining asosiy va yon ildizlari juda uzun bo'ladi?

1) yantoq; 2) aloe; 3) sigirquyruq; 4) juzg'un; 5) sho'ra; 6) saksovul; 7) shilvi.

- A) 1, 2, 3
- B) 1, 3, 5
- C) 1, 5, 7
- D) 1, 4, 6

144. Qaysi o'simlikning ildiz tukchalari yopishqoq modda ajratib, ildizlar sirtiga ularni qurib qolishdan saqlaydigan qum naychalari hosil qiladi?

- A) selin
- B) juzg'un
- C) iloq
- D) shuvoq

145. Bug'doy doni qanday qismlardan iborat?

1) urug' po'sti; 2) meva po'sti; 3) endosperm; 4) murtak (bit-ta urug'palla, ildizcha, poyacha, kurtakcha); 5) murtak (ikkita urug'palla ildizcha, poyacha, kurtakcha); 6) bir nechta urug'palla, ildizcha, poyacha kurtakcha; 7) meva eti.

- A) 2, 1, 5, 3
- B) 2, 1, 3, 4
- C) 2, 7, 3, 6
- D) 2, 1, 5, 7

146. Gulqo'rg'oni oddiy bo'lgan o'simliklar guruhini belgilang.

- A) jag'-jag', turp
- B) g'umay, ajriq
- C) lavlagi, ismaloq
- D) olcha, gilos

147. Quyida berilgan o'simliklardan qaysi birining vatani Shimoliy Amerika hisoblanadi?

- A) liftok
- B) virgin archa
- C) aloë
- D) kanop

148. Bug'doydoshlarning bargi qanday qismlardan iborat?

- A) barg qini va yaprog'idan
- B) barg bandi va yaprog'idan
- C) faqat barg yaprog'idan
- D) tilcha va qindan

149. Hujayra mag'zining kimyoviy tarkibi nimaning kimyoviy tarkibiga yaqin bo'ladi?

- A) vakuola
- B) sitoplazma
- C) plastidalar
- D) membrana

150. Qachon bir urug'pallalalarda boshlang'ich poyadan qo'shimcha ildizlar hosil bo'ladi?

A) boshlang'ich ildiz tez o'sa boshlasa

B) boshlang'ich ildiz o'sishda davom etmasa

C) boshlang'ich ildiz o'sib yon ildizlar hosil qilsa

D) boshlang'ich barg o'sishdan to'xtasa

151. Faqat ildizlarga xos xususiyatni belgilang.

A) uchki qismini g'ilof o'rab turadi

B) faqat uchki qismidan o'sadi

C) barg hosil qilmaydi

D) mayda tukchalari bor

152. O'simliklarning turiga, tuproq, iqlim sharoitiga qarab ildizlarning qanday turlarini farq qilish mumkin?

A) kalta, uzun, ingichka, yo'g'on, yassi

B) uzun, yo'g'on, yassi, kalta, popuk, o'q

C) yon, qo'shimcha, asosiy, o'q va popuk ildiz

D) asosiy, uzun, yon, kalta, qo'shimcha

153. Tog' yonbag'irlarida o'sadigan buta o'simlikni belgilang.

A) saksovul B) qoraqobiq

C) shuvoq D) uchqat

154. Bargning nay-tolali bog'lamlarini nimalar tashkil qiladi?

A) lub va yog'ochlik tolalari yig'indisi

B) lub tolalari, to'rsimon naylar

C) yog'ochlik naylari, yog'ochlik tolalari

D) lub va yog'ochlik tolalari, yog'ochlik

155. O'simliklarning deyarli barcha a'zolarida uchraydigan to'qimani belgilang.

A) jamg'aruvchi

B) asosiy

C) o'tkazuvchi

D) hosil qiluvchi

156. Asosiy to'qimaning eng muhim vazifasini belgilang.

A) yangi to'qimalar hosil qiladi

B) o'simliklarda tayanch vazifasini bajaradi

C) suvda erigan moddalarining harakatini ta'minlaydi

D) fotosintez jarayonini amalga oshiradi

157. Yupqa devorli, xloroplastlarga boy, tirik parenxima hujayralaridan iborat to'qimani belgilang.

- A) hosil qiluvchi
- B) jamg'aruvchi
- C) qoplovchi
- D) asosiy

158. Kollenxima va skle-renxima hujayralari qaysi to'qimada uchraydi?

- A) qoplovchi
- B) asosiy
- C) jamg'aruvchi
- D) mexanik

159. Yon ildizlar qanday hosil bo'ladi?

- A) poyaning pastki qismidan
- B) asosiy ildiz shoxlanishidan
- C) poyaning ustki qismidan
- D) ildiz sistemasidan

160. O'zbekistonda suv qar-qochisining nechta turi o'sadi?

- A) 1
- B) 2
- C) 3
- D) 4

161. Bargsiz poyali o'simlikni belgilang.

- A) archa
- B) baobab
- C) balsa
- D) saksovol

162. Qaysi o'simlikning o's-gan ildizlari yon tomonga 30 m gacha tarqaladi?

- A) selin
- B) makkajo'xori
- C) qandim
- D) yantoq

163. Qaysi to'qimada xloro-plast ko'p bo'ladi?

- A) hosil qiluvchi to'qimada

B) asosiy to'qimada

C) qoplovchi to'qimada

D) jamg'aruvchi to'qimada

164. Po'kak o'zidan qanday moddalarni o'tkazmaydi?

- A) suv va gazlar
- B) suv va tuzlar
- C) suv va qattiq moddalar
- D) gaz va chang

165. Sigirquyruqning hayotiy shaklini belgilang.

- A) ikki yillik o't
- B) bir yillik o't
- C) buta
- D) yarim buta

166. Ildiz tukchalarining qo-big'i qanday moddalarni o'tka-zadi?

- A) aminokislotalarni
- B) oqsillarni
- C) suv va unda erigan mineral moddalarni
- D) uglevodlarni

167. Oyimqovoq qanday o'simlik?

- A) poyasi silindrsimon, palak otib o'suvchi
- B) poyasi chirmashuvchi, gu-li ayrim jinsli
- C) poyasi tik o'suvchi, guli ay-rim jinsli
- D) poyasi ilashuvchi, guli ikki jinsli

168. Ikki yillik o'simliklarni bel-gilang.

1) tobulg'i; 2) sigirquyruq; 3) ebalak; 4) oqsho'ra; 5) baliq-ko'z; 6) mingdevona; 7) yantoq.

- A) 2, 6
- B) 1, 3, 4

Abdulla Qodiriy nomidagi
viloyat AKM

INV № 168649-2019

C) 2, 5, 6   D) 1, 5, 7

169. Ko'p yillik o'tlarni belgilang.

1) pskom piyozi; 2) lipa; 3) duragay gibiskus; 4) Suriya gibiskusi; 5) tuya; 6) shashir; 7) zira.

A) 1, 3, 6, 7   B) 1, 2, 4, 7

C) 1, 4, 6, 7   D) 2, 3, 4, 6

170. Qaysi o'simliklar chirmashib o'raluvchi poyaga ega?

A) qo'ypechak, karnaygul

B) sebarga, karnaygul

C) ajriq, qo'ypechak

D) yantoq, qulupnay

171. Poyaning po'st parenxima qavati qanday to'qimadan iborat?

A) asosiy to'qima

B) epiderma

C) qoplovchi to'qima

D) mexanik to'qima

172. Lub tolalari orasida joylashgan naychalarni belgilang.

A) ksilema va floema

B) tomirlar

C) elaksimona naylar

D) ksilema

173. Qaysi daraxtda lub tolalari ko'p boladi?

A) kanop

B) zig'ir

C) tut

D) kanop va zig'ir

174. Eng baland daraxtlarni belgilang.

A) lola daraxti, baobab

B) ajdar daraxti, seyshel pal-

masi

C) sekvoyadendron, evkalipt

D) soxta kashtan, gledichiya

175. Bo'lingan hujayralarning ko'p qismi kambiydan ... tomonga qarab o'sib, ... hujayralariga aylanadi.

A) tashqi, lub

B) ichki, o'zak

C) tashqi, po'kak

D) ichki, yog'ochlik

176. Tanasida bir yil davomida bir necha yillik halqa hosil bo'ladigan o'simlik ...

A) saksoval

B) ermon shuvog'i

C) chinor

D) shirach

177. Yillik halqalarning soni va ensizligiga qarab daraxtlarning nimasini aniqlash mumkin?

A) yoshini, turini

B) yoshini, o'sgan sharoitini

C) yoshini, yil faslini

D) yoshini, ildizi uzunligini

178. Chinorga xos belgilarni belgilang.

1) tanasi tez yo'g'onlashadi; 2) tanasi sekin o'sadi; 3) 800 yilgacha yashaydi; 4) 1000 yil yashaydi; 5) guli ko'rimsiz, quyuq soya beradigan daraxt; 6) guli chiroyli, quyuq soya beradigan daraxt.

A) 2, 3, 5   B) 1, 3, 5

C) 1, 4, 6   D) 1, 3, 6

179. Qaysi moddaning o'simlik bo'ylab harakatlanishida lub qavati katta rol o'ynaydi?

A) suv va mineral tuzlar

B) organik modda

C) suv va organik modda

D) mineral tuzlar va glyukoza

180. Oddiy (I) va murakkab bargli (II) o'simliklarni belgilang.

1) soxta kashtan; 2) yong'oq;
3) jag'-jag'; 4) yeryong'oq; 5) ituzum; 6) tugmachagul.

A) I – 3, 5, 6; II – 1, 2, 4

B) I – 1, 2, 4; II – 3, 5, 6

C) I – 2, 3, 5; II – 1, 4, 6

D) I – 3, 4, 5; II – 1, 2, 6

181. Suv va mineral tuzlar poyaning qaysi qismi orqali harakatlanadi?

A) lub tolalari

B) lubning to'rsimon naylari

C) yog'ochlikdagi o'tkazuvchi naylar

D) kambiy

182. Fotosintez jarayoni natijasida barglarda dastlab hosil bo'ladigan organik moddani belgilang.

A) oqsil B) shakar

C) kraxmal D) yog', oqsil

183. O'rta yoshdagi (30 – 40 yillik) bir tup shirinmiya yoz davomida qancha suv bug'latadi?

A) 100 – 200 B) 150 – 250

C) 200 – 300 D) 500 – 600

184. Qaysi o'simliklar guruhi da barg yaprog'i to'rsimon to'mirlangan?

A) terak, g'umay

B) terak, savag'ich

C) jag'-jag', tok

D) oq jo'xori, yalpiz

185. O'sma o'simligining to'p-guli to'g'ri keltirilgan javobni aniqlang.

A) shingilsimon

B) boshhoqsimon

C) ro'vak

D) oddiy boshhoq

186. Qaysi o'simliklar poyaning yerga yaqin qismidan qo'shimcha ildiz chiqaradi?

A) makkajo'xori, g'o'za

B) makkajo'xori, lavlagi

C) kartoshka, qulupnay

D) kartoshka, rediska

187. Barglari bir-biriga qarama-qarshi joylashgan o'simliklarni belgilang.

A) terak, yalpiz

B) g'o'za, rayhon

C) fuksiya, fikus

D) nastarin, rayhon

188. Qaysi qatorda ko'p yillik o'tlar berilgan?

A) lola, loviya

B) jag'-jag', yeryong'oq

C) pskom piyozi, shashir

D) olma, o'rik

189. O'simliklarning ildizlari sutkaning qaysi vaqtida nafas oladi?

A) faqat kunduzi

B) faqat kechasi

C) sutka davomida

D) ertalab

190. Poyaning qaysi qavatlar oralig'ida kambiy joylashadi?

A) floema, parenxima

B) floema, o'zak

C) ksilema, epidermis
D) oq po'st, ksilema
191. Yoyilib o'suvchi o'simliklar guruhini belgilang.

- A) qulupnay, maymunjon
- B) g'ozpanja, qo'ypechak
- C) nok, tarvuz
- D) tarvuz, bodring

192. Qaysi qatordagi o'simliklar murakkab gulqo'rg'onli, to'g'ri va 2 jinsli gulga ega?

- A) o'rik, olcha, nok
- B) terak, tol, g'o'za
- C) lola, nok, yong'oq
- D) tol, o'rik, terak

193. Qaysi o'simliklarning barglari yondosh (parallel) to'mirlanishga ega?

- A) xarduma, g'umay
- B) ajriq, dastorgul
- C) bug'doyiq, rayhon
- D) yeryong'oq, g'o'za

194. Gulqo'rg'on bo'laklari qo'shilgan o'simliklarni belgilang.

- A) karnaygul, o'sma, nok
- B) lola, boychechak, tol
- C) marmarak, gulsapsar, lola
- D) qo'ypechak, karnaygul, marmarak

195. Suv va unda erigan mineral moddalar harakatlana-digan tomirlar poyaning qaysi qavatida joylashgan?

- A) o'zakda
- B) yog'ochlikda
- C) po'stloqda
- D) kambiyda

196. Qaysi o'simlikning bargi o'yilgan bo'ladi?

- A) shuvoq
- B) yantoq
- C) gledichiya
- D) tut

197. Quyidagi o'simliklardan shamol yordamida changlanadiganlarini belgilang.

- 1) yong'oq; 2) pomidor; 3) olma; 4) o'rik; 5) sholi; 6) tol; 7) ma'kajo'xori; 8) tut; 9) jiyda.

- A) 1, 6, 7
- B) 1, 3, 4
- C) 4, 7, 8
- D) 2, 5, 9

198. Shakli o'zgargan novda (poya)larga misol keltiring.

- 1) piyozbosh; 2) barg; 3) ildiz-poya; 4) novda; 5) kurtak; 6) ildiz; 7) tugunak.

- A) 1, 2, 4
- B) 1, 4, 5
- C) 1, 5, 6
- D) 1, 3, 7

199. Zarangning mevasi qanday ataladi?

- A) qanotchali
- B) qo'zoqcha
- C) don
- D) ko'sak

200. Boqilaning mevasi qanday meva xiliga kiradi?

- A) danak
- B) dukkak
- C) qo'zoq
- D) ko'sak

201. Dalachoyning poyasi qanday poya xiliga kiradi?

- A) ilashuvchi
- B) qisqargan
- C) sudraluvchi
- D) tik turuvchi

202. Shaftoli mevasi qanday meva turiga kiradi?

- A) dukkak
- B) danak
- C) ko'sak
- D) rezavor

203. Bargdagi qaysi hujayralar og'izcha hosil qiladi?

- A) ustunsimon
 B) bulutsimon
 C) oxirgi
 D) tomirlaridagi
- 204.** Ildizpoyali o'simlikni belgilang.
 A) shirinmiya B) batat
 C) takasoqol D) lola
- 205.** Qaysi o'simliklarning barglari o'yilgan bo'ladi?
 1) behi; 2) tut; 3) gilos; 4) anjir;
 5) yantoq; 6) tok; 7) arpa.
 A) 1, 3, 5 B) 1, 2, 5
 C) 2, 4, 7 D) 2, 4, 6
- 206.** Qaysi paytda o'simlikda barg og'izchalari ochiladi?
 A) tuproqda o'simlik uchun suv yetarli bo'lganda
 B) qorong'ida ildiz tukchalari nafas olganda
 C) tuproqda suv yetarli bo'lmaganda
 D) nam kunduzi ildiz tukchalari orqali so'rilganda
- 207.** Ilashuvchi poyali o'simliklar guruhini belgilang.
 1) qo'ypechak; 2) qozonsochiq; 3) liana; 4) tok; 5) qovoq; 6) glitsiniya; 7) qulupnay.
 A) 1, 3 B) 1, 5
 C) 2, 4 D) 3, 5
- 208.** Quyidagi belgilar qaysi daraxtga xos: martning oxiri, aprelning boshidan o'sa boshlaydi va gullaydi, gullari mayda, mevasi 5 qanotli?
 A) tikan daraxt
 B) saksovul
 C) burchoq D) bambuk

209. Bargi bandsiz bo'lgan o'simliklarga misol keltiring.

1) aloe; 2) saksovul; 3) tariq;
 4) qayrag'och; 5) javdar; 6) lola; 7) tok; 8) sabzi.

A) 1, 3, 4 B) 1, 2, 5

C) 1, 3, 5 D) 1, 6, 8

210. Kalta poyali o'simliklar qaysilar?

1) glitsina; 2) piyoz; 3) xolmon; 4) qoqio't; 5) ajriq; 6) g'umay; 7) lavlagi.

A) 1, 3 B) 2, 4

C) 2, 6 D) 1, 6

211. Barg tomirlari qanday vazifani bajaradi?

A) suv bug'lanishini tezlashtirish

B) moddalarni o'tkazish va tayanch

C) gaz almashinuvini ta'minlash

D) nafas olishni boshqarish

212. Yuksak sporal o'simliklar guruhini belgilang.

1) bakteriya; 2) achitqi; 3) zuhrosoch; 4) archa; 5) qirqquloq; 6) afsonak; 7) funariya yo'sini; 8) olma.

A) 1, 2, 4 B) 2, 4, 6

C) 3, 5, 7 D) 4, 5, 8

213. Qaysi o'simlikning barglari poyada halqasimon joylashgan?

A) bug'doyiq B) rayhon

C) qo'ng'irbosh D) oleandr

214. Ksilema qismi qattiq bo'lgan o'simliklarni belgilang.

A) zarang, tol

- B) aylant, eman
C) zarang, qayrago'ch
D) yong'oq, terak

215. Ildizpoyali o'simliklar guruhini belgilang.

- A) qamish, kartoshka
B) gulsapsar, ajriq
C) gulsapsar, piyoz
D) salomalaykum, sholi

216. Novdaniq lub qavati qanday nomlanadi?

- A) epidermis B) parenxima
C) oq po'st D) ksilema

217. Barglari poyada navbat bilan joylashadigan o'simliklar guruhini belgilang.

1) qizilmiya; 2) gazanda; 3) qumrio't; 4) oqquray; 5) yalpiz; 6) qirqbo'g'im; 7) tok.

- A) 1, 3, 6 B) 2, 4, 5
C) 1, 2, 7 D) 1, 4, 7

218. Poyaning yog'ochlik qismi qanday nomlanadi?

- A) epidermis B) kambiy
C) floema D) ksilema

219. Yog'ochligi qattiq bo'lgan daraxtlar berilgan qatorni belgilang.

1) zarang; 2) tol; 3) qayrago'ch; 4) terak; 5) eman; 6) aylant.

- A) 1, 2, 3 B) 1, 3, 5
C) 2, 3, 4 D) 2, 5, 6

220. Tugunak hosil qiladigan o'simlikni belgilang.

- A) anzur piyozi B) shoyigul
C) g'umay D) selin

221. Qaysi o'simliklarning barglari poyada navbat bilan joylashadi?

1) shirinmiya; 2) qumrio't; 3) g'o'za; 4) jumagul; 5) tok; 6) karam; 7) sambitgul.

- A) 1, 5, 6, 7 B) 6, 3, 1, 5
C) 4, 5, 6, 7 D) 2, 5, 6, 7

222. Poyasining yer ustki qismi qishda qurib, o'sish kurtaklari tuproq ostida qishlaydigan o'simliklarni belgilang.

1) izen; 2) ebalak; 3) andiz; 4) yalpiz; 5) qorabargo't; 6) kiyiko't.

- A) 1, 4, 3 B) 1, 2, 3
C) 3, 4, 6 D) 1, 4, 5

223. Qaysi o'simliklarning bargi qor tagida qishlab, bahorda yana o'sishda davom etaveradi?

- A) ligustrum, atirgul
B) gulxayri, ituzum
C) gledichiya, aylant
D) qurtana, qoqio't

224. Tanasi eniga va bo'yiga, sekin o'sadigan daraxtni belgilang.

- A) nok B) tol
C) yong'oq D) shotut

225. Besh – yetti bargchali murakkab bargli o'simlikni belgilang.

- A) sebarga B) loviya
C) soxta kashtan
D) shoyi akatsiya

226. Qalami nashtarsimon barg qaysi o'simlik uchun xos?

- A) g'umay
B) tol
C) qayrag'och
D) binafsha

227. O'simlik hujayrasida oqsillar sintez bo'lishi uchun suv va CO₂ dan tashqari yana nimalar bo'lishi kerak?

- A) mineral tuzlar
- B) uglevod
- C) shakar
- D) yog'lar

228. Poyasining yerusti qismi qishda sovuqdan qurib qoladigan ko'p yillik o'simlikni belgilang.

- A) andiz
- B) sallagul
- C) na'matak
- D) oqsho'ra

229. Toq patsimon bargli o'simlikni belgilang.

- A) yeryong'oq
- B) sebarga
- C) na'matak
- D) kashtan

230. Barg hujayralariga havodagi karbonat anhidrid uning qaysi qismi orqali kiradi?

- A) epidermis
- B) o'tkazuvchi naylar
- C) tolalar
- D) oxirgi hujayralar

231. Qaysi o'simlikning bargi uzun bandli, panjasimon bo'lingan?

- A) yong'oq
- B) yeryong'oq
- C) burchoq
- D) tok

232. Qaysi o'simliklarning poyasi bargsiz bo'ladi?

- A) saksovul, qandim
- B) saksovul, archa
- C) saksovul, kamxastak
- D) saksovul, kavrak

233. Dastlab gul kurtaklaridan gul yozilib, so'ngra barg kur-

taklari yoziladigan o'simliklarni belgilang.

1) behi; 2) olxo'ri; 3) anor; 4) olcha; 5) yong'oq; 6) shaftoli; 7) jiyda; 8) o'rik; 9) bodom; 10) sallagul.

- A) 1, 3, 4, 7, 8
- B) 2, 3, 4, 10, 9
- C) 1, 2, 9, 10, 7
- D) 2, 4, 6, 8, 9

234. Rotang palmasi poyasining uzunligi necha metrga yetadi?

- A) 20 – 25
- B) 130 – 135
- C) 150 – 155
- D) 400

235. Quyidagi poya xillariga mos o'simliklarni belgilang.

1) o'rmalovchi; 2) ilashuvchi; 3) chirmashuvchi; 4) tik.

a) qozonsochiq; b) javdar; c) qulupnay; d) karnaygul.

- A) 1-a; 2-b; 3-c; 4-d
- B) 1-b; 2-a; 3-d; 4-c
- C) 1-c; 2-a; 3-d; 4-b
- D) 1-d; 2-b; 3-a; 4-c

236. Daraxt novdasining tuzilishi bo'yicha ketma-ketligi to'g'ri berilgan javobni belgilang.

- 1) floema; 2) ksilema;
- 3) kambiy; 4) epidermis;
- 5) o'zak; 6) parenxima.

- A) 1, 2, 3, 4, 5, 6
- B) 4, 5, 2, 3, 6, 1
- C) 4, 6, 1, 3, 2, 5
- D) 4, 3, 2, 1, 5, 6

237. Daraxt poyasining qaysi qismi asta-sekin po'kaklasha boradi va po'stloq hosil qiladi?

- A) epidermis
- B) parenxima

C) floema D) kambiy
238. Yasmiqchalarning daraxtdagi ahamiyati nima?

- A) nafas oladi
- B) fotosintezda ishtirok etadi
- C) himoya qiladi
- D) oziq moddalarni o'tkazadi

239. Tanasi tez yo'g'onlashadigan daraxtlarni belgilang.

1) tol; 2) terak; 3) nok; 4) shamshod; 5) shotut; 6) yon-g'oq; 7) archa; 8) chinor.

- A) 1, 2, 3, 4, 5
- B) 1, 2, 5, 6, 8
- C) 1, 3, 4, 7, 8
- D) 1, 4, 6, 7, 8

240. Bargdagi qaysi hujayralar oxirgi hujayralar deyiladi?

- A) ustunsimon hujayralar
- B) bulutsimon hujayralar
- C) tomir hujayralari
- D) po'stdagi egilgan juft hujayralar

241. Agar ildizlarning nafas olishi sekinlashsa, nima kuza-tiladi?

A) poyaning nafas olishi tez-
lashadi

B) yasmiqchalarda nafas olish
tezlashadi

C) barglarda ham nafas olish
sekinlashadi

D) bargning nafas olishi tez-
lashadi

242. Shuvoq o'simligida yoz oylarida suvni kam bug'latish uchun qanday moslanish vujudga kelgan?

- A) barglarini to'kib yuboradi

B) barglari tikanga aylanadi

C) barglari maydalanib ketadi

D) barglari tukchalar bilan
qoplanadi

243. Payvand qilingan kurtak-
larning tutgan-tutmaganligi ne-
cha kunda bilinadi?

- A) 2 – 3 B) 6 – 10
- C) 15 – 20 D) 18 – 20

244. Parxesh yo'li bilan ko'-
paytiriladigan o'simlikni belgi-
lang.

- A) qulupnay B) qoraqobiq
- C) atirgul D) qorabaroq

245. Poyasidan ko'payadigan
o'simlikni belgilang.

- A) g'umay
- B) kurmak
- C) qo'ng'irbosh
- D) qulupnay

246. Qo'shimcha ildizlar ni-
madan hosil bo'ladi?

- A) poyadan
- B) yon ildizdan
- C) ildizmevadan
- D) asosiy ildizdan

247. O'simliklarning eniga
tez yoki sekin o'sishi nimaga
bog'liq?

A) suv bilan ta'minlanishiga
B) oziq moddalar bilan ta'min-
lanishiga

C) po'stloqning o'ziga xos
tuzilishiga

D) kambiy hujayralarining bo'-
linishiga

248. Uch bargchali o'sim-
liklarni belgilang.

- A) yertut, kashtan, loviya

B) beda, seabarga, soxta kash-tan

- C) g'o'za, chinor, anjir
D) loviya, seabarga, mosh

249. Barglari yaxlit o'simlik-larni belgilang.

- A) olma, tut
B) o'rik, g'o'za
C) g'o'za, chinor
D) olma, o'rik

250. O'yilgan bargli o'simlik-larni belgilang.

- A) olma, tut, anjir
B) o'rik, g'o'za, chinor
C) g'o'za, tok, anjir
D) olma, o'rik, gilos

251. Parxesh yo'li bilan ko'-paytiriladigan o'simlik turlarini belgilang.

- A) atirgul, jiyda
B) qoraqat, qulupnay
C) anor, xurmo, tol
D) atirgul, tok, qoraqat

252. Yeryong'oqning bargi qanday tuzilishga ega?

- A) toq patsimon
B) juft patsimon
C) uch karra bo'lingan
D) ikki karra bo'lingan

253. Ko'p yillik o't o'simlikni toping.

- A) floks   B) karnaygul
C) tobulg'i   D) gortenziya

254. Plastidalar qaysi orga-nizmlarda bo'lmaydi?

- A) o'simlik, sianobakteriya
B) bakteriya, zamburug'
C) hayvon, bakteriya, suvo't
D) ochiq urug'lilar, zamburug'

255. Poyada barglar qanday joylashadi?

1) juft-juft; 2) navbati bilan; 3) qarama-qarshi; 4) kubsimon; 5) halqa hosil qilib; 6) spiralsimon.

- A) 1, 2, 4   B) 2, 3, 5
C) 1, 3, 6   D) 3, 4, 6

256. Qaysi o'simlikning barglari rivojlanmagan yoki juda mayda tangachalar shaklida bo'ladi?

- A) saksovul   B) totem
C) rafiya   D) yalpiz

257. Qaysi daraxtning shox-shabbasi g'uj va tik joylash-gan?

- A) tol   B) qayrag'och
C) olma   D) qarag'ay

258. Oqquray - o'simligining bargi novdada qanday joyla-shadi?

- A) navbati bilan
B) qarama-qarshi
C) halqa hosil qilib
D) navbati bilan yoki qarama-qarshi

259. Qaysi o'simlikda qand erigan holda to'planadi?

- A) bug'doy   B) no'xat
C) lavlagi   D) loviya

260. Popuk ildizli, bargi yon-dosh (parallel) tomirlangan o'simliklarni belgilang.

1) ukrop; 2) sholi; 3) suli; 4) sabzi; 5) piyoz.

- A) 1, 2, 3   B) 3, 4, 5
C) 1, 2, 4   D) 2, 3, 5

261. O'q ildiz sistemasi va to'r-simon tomirlangan bargga ega bo'lgan o'simliklarni belgilang.

1) qoqio't; 2) piyoz; 3) sholi; 4) lola; 5) ukrop; 6) pomidor.

A) 1, 5, 6   B) 2, 3, 4

C) 1, 3, 5   D) 2, 4, 6

262. Barg bandiga ega bo'lgan (I) va o'troq bargli (II) o'simliklarni belgilang.

1) nok; 2) tok; 3) gulsapsar; 4) lola; 5) qovun; 6) makkajo'xori.

A) I – 1, 2, 5; II – 3, 4, 6

B) I – 2, 5, 6; II – 1, 3, 4

C) I – 1, 2; II – 3, 4, 5, 6

D) I – 1, 5, 6; II – 2, 3, 4

263. Quyidagi o'simliklar po-yasining ko'ndalang kesimi xili-ga ko'ra juftlab ko'rsatilgan ja-vobni belgilang.

1) hilol; 2) burchoq; 3) rayhon.

a) yumaloq; b) uch qirrali; c) qanotli; d) to'rt qirrali.

A) 1-a; 2-b; 3-c

B) 1-b; 2-a; 3-c

C) 1-d; 2-b; 3-b

D) 1-b; 2-c; 3-d

264. Yoyilib o'suvchi o'simlik-ni belgilang.

A) hilol   B) itqovun

C) burchoq   D) qulupnay

265. Baliqko'z o'simligi ha-yotiy shaklini belgilang.

A) bir yillik o't

B) ko'p yillik o't

C) chala buta

D) daraxt

266. O'rmalovchi poyali o'sim-lik ...

A) ajriq   B) zirako't

C) hilol   D) burchoq

267. Temirtikan o'simligi po-yasi fazoda joylashishiga ko'-ra ...

A) palak yoyib o'suvchi

B) ilashuvchi

C) tik o'suvchi

D) chirmashuvchi

268. Qipiqsimon bargli o'sim-liklarni belgilang.

A) saksovul, qandim

B) eman, do'lana

C) qarag'ay, archa

D) saksovul, volfiya

269. Epidermis ostida joy-lashgan asosiy to'qima hujay-ralar nomini belgilang.

A) ustunsimon

B) bulutsimon

C) yumaloq hujayralar

D) oxirgi hujayralar

270. Qaysi o'simliklarning gul hosil qiladigan kurtaklari barg hosil qiladigan kurtaklaridan yirik bo'ladi?

1) o'rik; 2) bodom; 3) atirgul; 4) olxo'ri; 5) lavlagi 6) sach-ratqi.

A) 1, 2, 3, 4   B) 1, 2, 3, 6

C) 1, 2, 5, 6   D) 1, 3, 4, 6

271. Toq patsimon bargli o'simlikni belgilang.

A) shirinmiya

B) soxta kashtan

C) Turkiston ismaloqi

D) gazanda

272. Kurtaklar bo'rtib yan-gi barg yoki gul chiqqungacha bo'lgan davr nima deyiladi?

A) faza

- B) o'zgarish bosqichi
- C) tinish davri
- D) rivojlanish bosqichi

273. Ildizdagi hujayralar qaysi havo bilan nafas oladi?

- A) po'st hujayralar orasidagi bo'shliqlardagi havodan
- B) ildiz tukchalarining ichidagi havodan
- C) naychalar tarkibidagi havodan
- D) kambiy hujayralar tarkibidagi havodan

274. Nima hisobiga suv va unda erigan moddalar ildizning pastki qismidan yuqoriga ko'tariladi?

- A) ildiz bosimi
- B) tuproqda suv miqdorining ko'p bo'lishi
- C) ildiz mustahkamligi
- D) ildiz tukchalari soni ko'pligi

275. Azotli o'g'it qaysi o'g'itlar turiga mansub?

- A) mineral
- B) organik
- C) gumus
- D) siderat

276. O'simliklarning o'sishini tezlashtiradigan o'g'itni belgilang.

- A) azotli
- B) kaliyli
- C) fosforli
- D) azotli va kaliyli

277. Agar tuproqqa mineral o'g'itlar me'yorida ortiqcha solinsa, nima kuzatiladi?

- A) o'simliklarning hosildorligi va sifati ortadi
- B) tuproqdagi tirik mavjudotlarda foydali o'zgarishlar namoyon bo'ladi

C) tuproqning ekologik holati yomonlashadi

D) tuproqning unumdorligi o'zgarmaydi

278. Poyasining uzunligi 400 m ga yetadigan o'simlikni belgilang.

- A) Avstraliya evkalipti
- B) sekvoyadendron
- C) rafiya palmasi
- D) rotang palmasi

279. Qaysi o'simliklarning poyasida lub tolalari yaxshi rivojlangan?

- A) tol
- B) zig'ir
- C) tut
- D) oqqayin

280. Elaksimon naychalar orqali qanday moddalar o'tadi?

- A) mineral tuzlar va suv
- B) organik moddalar
- C) tuzlar va oqsil
- D) mineral tuzlar va oqsil

281. Floemadagi elaksimon naychalar orqali moddalar qaysi yo'nalishda harakatlanadi?

- A) bargdan boshqa organlarga
- B) ildizdan faqat poyaga
- C) ildizdan o'simlikning barcha organlariga
- D) ikki yo'nalishda: ildizdan barg tomon, bargdan ildiz tomon

282. Yog'ochlikdagi naylar bo'ylab qanday moddalar o'tadi?

- A) organik moddalar
- B) mineral tuzlar va suv
- C) oqsil va yog'lar
- D) mineral tuzlar va oqsil

283. Yog'ochlikdagi naylar bo'ylab moddalar qaysi yo'nalishda harakatlanadi?

A) bargdan boshqa organlar-ga

B) ildizdan faqat poyaga

C) ikki yo'nalishda: ildizdan barg tomon, bargdan ildiz tomon

D) ildizdan o'simlikning bar-cha organlariga

284. Qaysi o'simliklarning po-yasi bo'yiga va eniga tez (1) va sekin (2) o'sadi?

a) tol; b) terak; c) yong'oq; d) nok; e) pista; f) shamshod.

A) 1 – d, f, e; 2 – a, b, c

B) 1 – a, b, f; 2 – c, d, e

C) 1 – d, b, f; 2 – a, b, e

D) 1 – a, b, c; 2 – d, e, f

285. Batat tugunagida shakar qanday o'zgarishga uchraydi?

A) glikogenga aylanadi

B) kraxmalga aylanadi

C) disaxaridgacha parchala-nadi

D) sellulyozaga aylanadi

286. Qaysi o'simlik poyasi-ning uzunligi 130 – 142 m ga-cha yetadi?

A) evkalipt

B) sekvoyadendron

C) rotang palmasi

D) rafiya palmasi

287. Lavlagining qaysi qis-mida shakar to'planadi?

A) poyasida B) barglarida

C) mevasida D) ildizida

288. Piyozning seret barglari bu – ...

A) shakli o'zgargan barglar

B) shakli o'zgargan ildiz

C) shakli o'zgargan lub

D) shakli o'zgargan novda

289. Shoyigulning tugunagi-dagi ko'zchalarida nima joy-lashgan?

A) yasmiqchalar

B) lub

C) kurtaklar D) ksilema

290. Ildizpoyalarda nimalar bo'ladi?

1) kurtaklar; 2) asosiy ildiz; 3) qo'shimcha ildiz; 4) shakli o'zgargan barglar; 5) ildiz qin-chasi.

A) 1, 4, 5 B) 2, 3, 5

C) 1, 3, 4 D) 2, 4, 5

291. Barglari qalami nashtar-simon, ko'p yillik, ildizpoyali o'simlik ...

A) qo'ng'irbosh B) bug'doy

C) lola D) g'umay

292. Murakkab bargli o'sim-liklarni belgilang.

A) ravoch, burchoq

B) lola, majnuntol

C) zarang, majnuntol

D) qulupnay, shirinmiya

293. Oddiy bargli o'simliklarni belgilang.

A) ravoch, burchoq

B) no'xat, majnuntol

C) zarang, majnuntol

D) qulupnay, shirinmiya

294. Toq bargchalari gajaklar-ga aylangan o'simliklarni belgi-lang.

1) qulupnay; 2) no'xat; 3) se-
barga; 4) burchoq; 5) zarang.

A) 2, 4   B) 1, 5

C) 3, 4   D) 2, 3

295. Ikki yoki uch karra bo'-
lingan patsimon barglar qaysi
o'simliklarda bo'ladi?

A) soxta kashtan, totem

B) qumrio't, sambitgul

C) totim, shoyi akatsiya

D) oq akatsiya, sebarga

296. Soyasevar o'simliklarni
belgilang.

A) yantoq, xina

B) kartoshka, yovvoyi qulup-
nay

C) binafsha, kartoshka

D) binafsha, xina

297. Suvni kam bug'latish
uchun yoz oylarida barglarini
to'kib yuboradigan o'simliklarni
belgilang.

1) shuvoq; 2) qoraboyalich;
3) yantoq; 4) shirinmiya; 5) si-
girquyruq.

A) 3, 5   B) 1, 4

C) 1, 2   D) 2, 5

298. Payvandlash uchun ke-
sib olinadigan kurtakli qalam-
cha (1) va payvand qilish
uchun o'stirilgan urug' ko'chat
(2) nima deb ataladi?

A) 1 – payvandust; 2 – pay-
vandtag

B) 1 – payvandtag; 2 – pay-
vandust

C) 1 – iskana; 2 – payvandust

D) 1 – payvandtag; 2 – iskana

299. Iskana (1) va kurtak (2)
payvand qaysi vaqtlarda qilina-
di?

A) 1 – fevral oyining boshida;
2 – may oyining oxirida

B) 1 – daraxtlarda shira hara-
kati boshlangandan keyin; 2 –
yil davomida

C) 1 – avgust oyida; 2 – fevral
oyining oxiridan aprel oyigacha

D) 1 – fevral oyining oxiridan
aprel oyigacha; 2 – avgust oyida

300. Qaysi o'simliklarning
bargi o'zida zaxira oziq modda-
lar to'plash uchun maxsus joy
hisoblanadi?

1) piyozbosh; 2) Pekin kara-
mi; 3) yalpiz; 4) bosh karam; 5)
osh piyoz; 6) salomaleykum; 7)
gulsapsar.

A) 1, 2, 4   B) 1, 4, 6

C) 5, 6, 7   D) 2, 3, 4

301. Nima uchun po'kak
o'zidan suv va gazlarni o'tkaz-
maydi?

A) qobig'iga suberin moddasi
shimilganligi uchun

B) pora soni kam bo'lganligi
uchun

C) poyada og'izchalār bo'lma-
ganligi uchun

D) qobig'iga fosfolipid modda-
si shimilganligi uchun

302. O'simlik poydevorini bel-
gilang.

A) poya   B) barg

C) ildiz   D) meva

303. Zarg'aldoq rang beruvchi
pigmentni belgilang.

A) karotin
B) ksantofil
C) fikotsian
D) xromatofor
304. Murtakdagi boshlang'ich ildizdan nima hosil bo'ladi?

- A) qo'shimcha ildiz
B) o'q ildiz
C) asosiy ildiz
D) yon ildiz

305. Ildizpoyalari yordamida ko'payadigan o'simliklarni belgilang.

- A) binafsha, shirinmiya
B) kartoshka, batat
C) sarimsoq piyoz
D) qoraqat, tol

306. Batat tugunagi o'simlikning qaysi o'zgargan organiga kirishini belgilang.

- A) urug'   B) meva
C) ildiz   D) poya

307. Bargi 50 – 70 sm dan 1 m gacha yetadigan o'simlikni belgilang.

- A) tikandaraxt
B) shoyi akatsiya
C) kashtan   D) ravoch

308. Chirmashuvchi poyaga ega bo'lgan o'simlikni belgilang.

- A) qovun
B) qulupnay
C) qo'ypechak
D) qoqio't

309. Poyaning lub qavati qanday ataladi?

- A) epidermis   B) parenxima
C) ksilema   D) oq po'st

310. Soyaga chidamli o'simlik berilgan qatorni belgilang.

- A) g'o'za
B) yovvoyi qulupnay
C) kartoshka
D) kungaboqar

311. Bahorda oziq moddalar ko'proq poyaning qaysi qismiga oqib keladi?

- A) kambiy   B) o'zak
C) uchki   D) mexanik

312. Barglari poyada qarama-qarshi joylashgan o'simliklarni belgilang.

1) oleandr; 2) mavrak; 3) rayhon; 4) qumrio't; 5) nastarin; 6) qizilmiya.

- A) 1, 2, 3   B) 2, 3, 4
C) 1, 4, 5   D) 2, 3, 5

313. Yog'ochligi qattiq bo'lgan o'simliklar guruhini belgilang.

1) zarang; 2) terak; 3) tol; 4) eman; 5) o'rik; 6) aylant.

- A) 1, 3, 6   B) 2, 3, 4
C) 1, 4, 5   D) 1, 5, 6

314. Shakli o'zgargan yerosti poyalarining biologik ahamiyati nimadan iborat?

1) o'simliklarda generativ ko'payishda ishtirok etadi; 2) o'simliklarni noqulay tashqi sharoitdan saqlaydi; 3) suv va mineral tuzlarni shimib oladi; 4) oziq moddalar to'playdi; 5) vegetativ ko'payish uchun xizmat qiladi.

- A) 2, 3, 5   B) 1, 3, 4
C) 2, 4, 5   D) 2, 3, 5

315. O'simlikdagi qaysi jaryon tufayli ildiz orqali suv va mineral tuzlar so'rilishi tezlashadi?

A) transpiratsiya
B) fotosintez
C) xazonrezgilik
D) nafas olish
316. Poyasi o'rmalab o'sadigan o'simliklar guruhini belgilang.

- A) qovun, tarvuz
B) archa, dalachoy
C) qulupnay, g'ozpanja
D) pechak, palma

317. Toq bargchalar o'rnida gajaklar hosil qiladigan o'simlikni belgilang.

- A) akatsiya   B) no'xat
C) tok   D) mosh

318. Ildizpoyali o'simlikni belgilang.

- A) olabuta   B) binafsha
C) gulsapsar   D) kartoshka

319. Nima uchun kech kuzda kesib olingan novda suvga solib qo'yilsa, kurtaklar uzoq vaqt bo'rtmaydi?

A) qishki tinim davrini o'tashi kerak

B) suv juda sovuq bo'lishi sababli

C) zaxira oziq moddalar yetishmaydi

D) issiqlik yetarli bo'lmaganligi sababli

320. Quyidagi o'simliklar bir yoz davomida qancha suv bug'latishi to'g'ri berilgan javobni belgilang.

1) makkajo'xori; 2) qizilmiya.

a) 500 – 600; b) 300 – 500;
c) 200.

- A) 1-a, 2-b   B) 1-b, 2-a
C) 1-c, 2-a   D) 1-c, 2-b

321. O'simliklarda assimilyatsiya jarayoni qayerda sodir bo'ladi?

- A) sitoplazmada
B) ribosomada
C) vakuolada
D) plastidada

322. No'xatning gajaklari qaysi organlarning shakli o'zgarishi hisoblanadi?

- A) poya   B) po'stloq
C) epidermis   D) barg

323. O'simliklarning qaysi a'zolarida ustunsimon hujayralar bo'ladi?

- A) ildizda   B) poyada
C) bargda   D) gulda

324. Soya o'simligi qaysi oilaga mansub?

- A) sho'radoshlar
B) burchoqdoshlar
C) karamdoshlar
D) qovoqdoshlar

325. Fotosintez jarayonida hosil bo'lgan kislorod bargning qaysi qismidan chiqib ketadi?

- A) to'rsimon naylardan
B) o'tkazuvchi naylardan
C) epidermisdan
D) oxirgi hujayralardan

326. O'simlikning qaysi qismida egilgan, cho'ziq, qiyshiq va yumaloq hujayralar joylashgan bo'ladi?

- A) poya po'stida
B) floemada
C) ildizda

D) bargda

327. Qaysi o'simlikning barglari uch karra patsimon qirqilgan?

- A) zuhrosoch
- B) partenotsissus
- C) terakbargli liftok
- D) olmurut

328. Qaysi o'simliklarning bargi o'yilgan bo'ladi?

1) soxta kashtan; 2) gledi-chiya; 3) qovoq; 4) o'rik; 5) tut; 6) anjir; 7) g'o'za; 8) tok.

- A) 1, 2, 3, 4
- B) 2, 3, 4, 5
- C) 3, 4, 5, 6
- D) 5, 6, 7, 8

329. Quyidagi murakkab barg xillariga ega bo'lgan o'simliklar to'g'ri berilgan javobni belgilang.

1) uch bargchali; 2) besh – yetti bargchali; 3) juft patsimon; 4) toq patsimon; 5) ikki, uch karra bo'lingan.

a) yeryong'oq; b) mosh; c) oq akatsiya; d) shoyi akatsiya; e) soxta kashtan.

- A) 1-a; 2-b; 3-c; 4-d; 5-e
- B) 1-b; 2-e; 3-a; 4-c; 5-d
- C) 1-e; 2-b; 3-a; 4-c; 5-d
- D) 1-b; 2-b; 3-d; 4-c; 5-e

330. Yorug'sevar o'simliklarni belgilang.

1) xina; 2) yantoq; 3) binafsha; 4) kartoshka; 5) kungaboqar; 6) pomidor; 7) g'o'za.

- A) 1, 6, 7
- B) 2, 4, 5
- C) 3, 4, 6
- D) 2, 6, 7

331. Quyida berilgan o'simliklarning bargi poyada qanday joylashadi?

1) shirinmiya; 2) rayhon; 3) ligustrum; 4) qumrio't.

a) qarama-qarshi; b) navbat bilan; c) halqasimon.

- A) 1-b; 2-b; 3-b; 4-c
- B) 1-a; 2-b; 3-c; 4-b
- C) 1-c; 2-a; 3-a; 4-b
- D) 1-b; 2-a; 3-a; 4-c

332. Quyidagi o'simliklarning poyasi qanday shaklda bo'ladi?

1) rayhon; 2) yantoq; 3) bug'doy; 4) kartoshka.

a) tikanli; b) yassi; c) yumaloq; d) qirrali.

- A) 1-a; 2-b; 3-c; 4-d
- B) 1-b; 2-a; 3-b; 4-c
- C) 1-d; 2-a; 3-c; 4-b
- D) 1-d; 2-a; 3-c; 4-c

333. Quyida berilganlarga mos o'simliklarni belgilang.

1) ildizpoyali; 2) tugunakli; 3) piyozchali.

a) lola; b) shoyigul; c) ajriq.

- A) 1-a; 2-b; 3-c
- B) 1-b; 2-a; 3-c
- C) 1-c; 2-b; 3-a
- D) 1-a; 2-c; 3-b

334. Ildizpoyada ... bo'ladi.

1) qo'shimcha ildiz; 2) shakli o'zgargan barg; 3) kurtaklar; 4) po'st; 5) po'kak; 6) asosiy ildiz; 7) asosiy va yon ildiz; 8) shakli o'zgargan hujayra.

- A) 1, 2, 3, 4, 5
- B) 1, 4, 5, 6, 7
- C) 2, 3, 5, 7, 8
- D) 4, 5, 6, 7, 8

335. Kurtaklari yirik bo'lgan o'simliklarni belgilang.

A) terak, tut, tol, magnoliya
B) terak, qayrag'och, chinor, nastarin

C) terak, olma, tut, o'rik

D) soxta kashtan, magnoliya, chinor, nastarin

336. Kurtaklari nisbatan mayda bo'ladigan o'simlikni belgilang.

A) tut, tol, qayrag'och, o'rik, olma

B) tut, terak, soxta kashtan, chinor, nastarin

C) tut, magnoliya, olma, chinor, tol

D) terak, magnoliya, chinor, soxta kashtan

337. Quyida berilgan poya xillariga mos o'simliklarni belgilang.

1) shoxlangan; 2) shoxlanmagan; 3) bargsiz; 4) chirmashib o'sadigan.

a) karnaygul; b) yong'oq; c) palma; d) qandim.

A) 1-a; 2-b; 3-d; 4-c

B) 1-c; 2-b; 3-a; 4-d

C) 1-d; 2-a; 3-c; 4-b

D) 1-b; 2-c; 3-d; 4-a

338. Poyadagi yasmiqchalar-ga ta'rif to'g'ri berilgan javobni toping.

A) tiniq, yumshoq, yirik, bo'rtmachalar

B) qoramtir, yumshoq, mayda, bo'rtmachalar

C) tiniq, bir necha hujayralar

D) tiniq, cho'ziq, mayda, bo'rtmachalar

339. Tugunak hosil qiladigan o'simliklarni belgilang.

1) kartoshka; 2) salomalay-kum; 3) binafsha; 4) gulsapsar; 5) shoyigul; 6) batat; 7) shirach; 8) bug'doyiq; 9) qamish.

A) 1, 3, 4, 6 B) 1, 4, 5, 9

C) 1, 2, 5, 6 D) 1, 6, 7, 8

340. Ko'p yillik o'tlar berilgan javobni belgilang.

1) kuchala; 2) sarsazan;

3) buyurg'un; 4) sachratqi;

5) qoraqobiq; 6) qizilsho'ra;

7) qorabargo't.

A) 1, 2, 7 B) 1, 3, 6

C) 1, 2, 6 D) 1, 4, 5

341. Shakli o'zgargan barg va poyaga ega bo'lgan o'simlikni belgilang.

A) anzur piyoz B) na'matak

C) atirgul D) kartoshka

342. Mayda bargli o'simliklar berilgan javobni belgilang.

1) qandim; 2) viktoriya regiya;

3) sarsazan; 4) buyurg'un; 5) pinus longifoliya; 6) cherkez; 7) agava; 8) kavrak.

A) 2, 5, 7, 8 B) 1, 3, 5, 8

C) 1, 3, 4, 6 D) 2, 4, 6, 8

343. Panjasimon murakkab bargga ega bo'lgan o'simliklar berilgan javobni belgilang.

A) terakbargli liftok, soxta kashtan

B) beshyaproqli partenotsissus, soxta kashtan

C) beshyaproqli partenotsissus, terakbargli liftok

D) tok, soxta kashtan, burchoq

344. Bir turga mansub bo'lgan va tog'larning shimoliy yonbag'irlarida o'sadigan daraxtlar qaysi belgilariga ko'ra janubiy yonbag'irlarida o'sadigan daraxtlardan farq qiladi?

A) tanasining bitta va yo'g'onligi bilan

B) bo'yining juda uzunligi va yonliligi bilan

C) shox-shabbasining ko'pligi, kengligi, balandligi bilan

D) yon novdalarining ko'pligi, tik o'sishi bilan

345. Balandligi 150 metrga yetadigan o'simlikni belgilang.

A) ajdar daraxt

B) evkalipt

C) sekvoyadendron

D) Seyshel palmasi

346. Qaysi daraxt 5000 – 6000 yilgacha yashashi mumkin?

A) Seyshel palmasi

B) evkalipt

C) sekvoyadendron

D) ajdar daraxt

347. Qaysi daraxtning vegetativ novdalarida barglari qir-qilgan, hosil novdalari esa yaxlit bo'ladi?

A) olma   B) tut

C) yong'oq   D) nok

348. Barglardagi qaysi jaryon uchun yorug'lik talab etilmaydi?

A) organik modda sintez qilish

B) o'sish

C) nafas olish

D) fotosintez

349. Barglardagi qaysi jaryonlar kunduzi bir vaqtda kechadi?

A) hujayralar bo'linishi va issiqlik

B) yorug'lik yutilishi va issiqlik

C) fotosintez va nafas olish

D) organik moddalar hosil bo'lishi

350. Agar saksovol daraxtning yoshi 5 yil bo'lsa, unda kambiy qavatining soni nechta bo'ladi?

A) 5   B) 10

C) ko'p   D) 1

351. Hosil qiluvchi to'qima o'simlikning qaysi qismida bo'ladi?

1) bargda; 2) ildizning uchi qismida; 3) ildizpoyada; 4) o'sish konusida; 5) poyaning o'tkazuvchi qismida; 6) kambiyda; 7) lub tolalarida; 8) yog'ochlikda; 9) o'zakda.

A) 1, 3, 5   B) 3, 5, 7

C) 2, 4, 6   D) 7, 8, 9

352. Fotosintez jarayoni kechishi uchun nimalar zarur?

A) suv, yorug'lik, mineral tuz

B) havo, suv, past harorat

C) issiqlik, yorug'lik, havo

D) suv, yorug'lik, havo

353. Har qanday novda nimanidan hosil bo'ladi?

A) bargdan   B) kurtakdan

C) ildizdan   D) poyadan

354. O'simlikning qaysi qis-
midagi bosim kuchi ob-havo-
ga va haroratga ham bog'liq
bo'ladi?

- A) ildiz   B) poya
C) barg   D) gul

355. Tut daraxtining shox-
lari pishiq hamda egiluvchan
bo'lishi poyaning qaysi qismi-
ga bog'liq?

- A) epiderma
B) parenxima
C) oq po'st   D) ksilema

356. Poyaning qaysi qismida
to'rsimon naylar joylashgan?

- A) yog'ochligida
B) o'zakda
C) po'stloq parenximasida
D) lub tolalari orasida

357. O'simliklarni barglarining
tomirlanishiga ko'ra guruhlarga
ajrating.

I – to'rsimon; II – parallel.

1) arpa; 2) g'umay; 3) g'o'za;
4) chinor; 5) yeryong'oq; 6)
lola; 7) oq jo'xori; 8) sachratqi.

- A) I – 3, 4, 5, 8; II – 1, 2, 6, 7
B) I – 1, 2, 6, 7; II – 3, 4, 5, 8
C) I – 1, 3, 5, 7; II – 2, 4, 6, 8
D) I – 2, 3, 5, 6; II – 1, 4, 7, 8

358. Quyida berilganlardan
liana shaklli o'simliklarni belgi-
lang.

1) floks; 2) glitsiniya; 3) albisi-
ya; 4) tekoma; 5) kaprifoliya; 6)
kameliya.

- A) 1, 2, 3   B) 2, 4, 5
C) 4, 5, 6   D) 1, 3, 6

359. Ildiz bachkisi yordamida
ko'payadigan o'simlikni belgi-
lang.

- A) shuvoq   B) totim
C) tol   D) o'rik

360. Qo'zoqcha mevali o'sim-
likni belgilang.

- A) yantoq
B) jag'-jag'
C) chuchmoma
D) qo'ng'irbosh

361. Ildizpoyasi yordamida
ko'payadigan o'simliklar gu-
ruhini belgilang.

- A) kartoshka, piyoz, yantoq
B) totim, bo'ztikan, sholi
C) ajriq, binafsha, shaftoli
D) qamish, yalpiz, shirinmiya

362. Rediskaning gul formula-
sini belgilang.

- A) $Gk_4 Gt_5 Ch_{4+2} U_1$
B) $Gk_5 Gt_5 Ch_5 U_1$
C) $Gk_4 Gt^4 Ch_{4+2} U_1$
D) $Gk_4 Gt_4 Ch_1 U_{1+2}$

363. Qaysi o'simliklar oila-
si vakillarining ildizida tugunak
bakteriyalar bo'ladi?

- A) karamdoshlar
B) murakkabguldoshlar
C) ra'nodoshlar
D) burchoqdoshlar

364. Murakkab shingil, ya'ni
ro'vak hosil qiladigan o'sim-
liklarni ko'rsating.

- A) karam, rediska, achambiti
B) tok, nastarin, qamish
C) uzum, karam, siren
D) yong'oq, terak, tol

365. Burchoqdoshlar oilasiga mansub o'simlikni belgilang.

- A) zarang   B) shirinmiya
C) liftok   D) donasho'r

366. Ra'nodoshlar oilasiga mansub o'simliklar guruhini belgilang.

- A) behi, bodom, yeryong'oq
B) malina, baqlajon, yeryong'oq
C) malina, kamxastak
D) nok, garmdori, yeryong'oq

367. Ildiz bachkisi bilan ko'payadigan o'simliklar guruhini belgilang.

- A) malina, ajriq, lola
B) qoraqat, shirinmiya, totim
C) terak, bug'doyiq, lola
D) chinor, salomalaykum, piyoz

368. Yasmiq, soya o'simligi qaysi oilaga mansubligini belgilang.

- A) karamdoshlar
B) ra'nodoshlar
C) gulxayridoshlar
D) burchoqdoshlar

369. Jingalaklar yordamida ko'payadigan o'simlik ...

- A) qo'ypechak
B) temirtikan
C) bo'ztikan
D) qulupnay

370. Gul changlangandan va urug'langandan keyin urug' kurtakdan nima hosil bo'ladi?

- A) meva va murtak
B) urug'
C) endosperm

D) urug' po'sti

371. Ildizbachkilar hosil qiladigan o'simlikni belgilang.

- A) kartoshka   B) qo'ng'irbosh
C) lola   D) totim

372. Chatnaydigan mevalar guruhini belgilang.

1) qo'zoq; 2) don; 3) ko'sak; 4) rezavor; 5) jag'-jag'; 6) danakli; 7) dukkak.

- A) 1, 3, 7   B) 1, 3, 6
C) 1, 6, 7   D) 2, 3, 4

373. To'pguli soyabon bo'lgan o'simliklar guruhini belgilang.

1) nok; 2) olcha; 3) sabzi; 4) sebarga; 5) ukrop; 6) bug'doy; 7) akatsiya; 8) piyoz.

- A) 1, 2, 3   B) 5, 6, 7
C) 3, 5, 8   D) 1, 5, 6

374. Kakra o'simligining to'pguli qanday shaklda bo'ladi?

- A) oddiy shingil   B) kuchala
C) ro'vak   D) savatcha

375. Gulqo'rg'oni oddiy, oltita changchisi va urug'chisi uchta mewabargning qo'shilishidan hosil bo'lgan o'simlikni belgilang.

- A) achambiti   B) binafsha
C) gulsapsar   D) targ'il lola

376. Ko'sak mevali o'simliklarni belgilang.

1) boychechak; 2) shumtol; 3) qoqio't; 4) qayrag'och; 5) zarang; 6) chuchmoma; 7) lola.

- A) 1, 3, 6   B) 2, 3, 6
C) 1, 6, 7   D) 5, 6, 7

377. Uchma mevali o'simliklar guruhini belgilang.

- 1) qoqio't; 2) qo'ytikan;
 3) terak; 4) qariqiz; 5) beda;
 6) yantoq; 7) takasoql.
 A) 1, 3, 7   B) 2, 4, 6
 C) 3, 5, 6   D) 1, 5, 6
- 378.** Qaysi o'simlik «xolmon» deb ham aytiladi?
 A) kokos palmasi
 B) bug'doyiq
 C) sallagul
 D) jasmin
- 379.** Gulning gulqo'rg'oni qanday vazifa bajaradi?
 A) gulning ichki qismini himoya qiladi
 B) chang donachalarini shakllantiradi
 C) changlanishni ta'minlaydi
 D) yetilmagan changchi va urug'chini himoya qiladi
- 380.** Gulning qaysi qismidan haqiqiy meva hosil bo'ladi?
 A) gulo'rindan
 B) gulqo'rg'ondan
 C) changchidan
 D) tugunchadan
- 381.** Madaniy holda o'stiriladigan o'simliklarni belgilang.
 1) lavlagi; 2) shuvoq; 3) kurmak; 4) suli; 5) iloq; 6) g'umay; 7) ajriq; 8) tariq.
 A) 1, 2, 3   B) 1, 3, 4
 C) 3, 6, 8   D) 1, 4, 8
- 382.** Barg, ildizning eti, gulning urug'chisi qanday to'qimadan tuzilgan?
 A) qoplovchi   B) o'tkazuvchi
 C) asosiy   D) mexanik

- 383.** Qaysi to'qima hujayralaridan boshqa turdagi to'qimalar hosil bo'la oladi?
 A) g'amlovchi to'qima
 B) hosil qiluvchi to'qima
 C) ajratuvchi to'qima
 D) o'tkazuvchi to'qima
- 384.** Gulning qismlari gul o'rinda qanday shaklda joylashadi?
 A) qarama-qarshi, halqa
 B) ketma-ket, spiral
 C) ketma-ket, halqa
 D) halqa, spiral
- 385.** Kuchala to'pgulli o'simlikni belgilang.
 A) terak   B) olabuta
 C) zubtutum   D) qamish
- 386.** Qanday gullar qiyshiq gullar deyiladi?
 A) gul asosidan boshlab ikkitadan ko'p teng bo'lakka bo'linsa
 B) gul faqat teng ikki bo'lakka bo'linsa
 C) gul asosidan bir nechta simmetrik bo'lakka bo'linsa
 D) oddiy gulqo'rg'onli o'simliklarga
- 387.** Gullari to'g'ri bo'lgan o'simliklarni belgilang.
 A) gladiolus, rayhon, isfarak
 B) burchoq, rayhon, olma
 C) gilos, behi, qulupnay
 D) kiyiko't, nastarin, olma
- 388.** Guli qiyshiq bo'lgan o'simliklarni belgilang.
 A) olcha, nastarin, boychechak

B) kiyiko't, beda, rayhon

C) gladiolus, kiyiko't, lola

D) beda, behi, mosh

389. To'pgul hosil qilmaydigan o'simlikni belgilang.

A) zubtutum B) olma

C) behi D) karam

390. Oddiy gulqo'rg'onda gulqo'rg'on bo'laklarining ...

A) rangi bir xil

B) shakli har xil

C) rangi har xil

D) shakli bir xil

391. Kuchala to'pgul o'simliklarni belgilang.

A) pista, bodom

B) yong'oq, do'lana

C) bug'doy, sholi

D) oqqayin, tol

392. Soxta meva gulning qaysi qismidan hosil bo'ladi?

A) tugunchadan

B) tuguncha devoridan

C) faqat gulqo'rg'ondan

D) tugunchadan tashqari gulning boshqa qismlaridan

393. Qaysi o'simliklarning to'pguli boshqqa o'xshaydi, lekin asosiy o'qining osilib turishi bilan ulardan farq qiladi?

A) zubtutum, makkajo'xori

B) rediska, qurtana

C) tok, sholi

D) yong'oq, oqqayin

394. O'simlikning urug'i gulning qaysi qismidan hosil bo'ladi?

A) gulo'mi

B) urug'kurtak

C) murtak

D) urug'chi tugunchasi

395. Quyida berilgan qaysi o'simlikning mevasi qanotchali mevaga misol bo'ladi?

A) takasoqol B) tangao't

C) qoqio't D) oqqayin

396. Quyida berilgan o'simliklar qanday yo'llar bilan ko'payadi?

1) shoyigul; 2) terak; 3) binafsha.

a) ildizpoya; b) ildiz bachkisi; c) tugunak.

A) 1-a, 2-b, 3-c

B) 1-c, 2-b, 3-a

C) 1-c, 2-a, 3-b

D) 1-b, 2-c, 3-a

397. Qanday o'simliklarning guli ko'rimsiz, hidsiz va mayda bo'ladi?

A) shamol yordamida changlanadigan

B) hasharotlar yordamida changlanadigan

C) ikki jinsli o'simliklar

D) bir uyli o'simliklar

398. Qiyshiq gulli o'simliklar guruhi berilgan qatorni belgilang.

A) na'matak, do'lana, marmarak

B) burchoq, binafsha, olcha

C) qulupnay, burchoq, loviya

D) kiyiko't, loviya, tangao't

399. Urug' tugunchasida bir nechta urug'kurtagi bo'lgan o'simliklar guruhini belgilang.

A) lola, burchoq, olcha

B) ko'knor, g'o'za, shaftoli
C) oq akatsiya, gledichiya, karam

D) gilos, shaftoli, marmarak

400. To'g'ri gulli o'simliklar guruhini belgilang.

A) kamxastak, behi, lola

B) gladiolus, nastarin, suv-yig'ar

C) isfarak, beda, na'matak

D) karam, rediska, turp

401. Qaysi o'simlikning urug'chisida 5 ta urug'kurtak bo'ladi?

A) olma   B) oqquray

C) qimizak   D) qurtana

402. Chang hujayralari nechta va qanday hujayralardan tashkil topgan?

A) 2 ta, yirik generativ, mayda vegetativ

B) 3 ta, 2 ta yirik generativ, 1 ta yumaloq

C) 2 ta, yirik vegetativ, mayda generativ

D) 1 ta, nozik

403. Murakkab to'pgulda to'pgul o'qi ...

A) har xil rangda bo'ladi

B) shoxlanmaydi

C) shoxlanadi

D) to'pgulda gulo'rin bo'lmaydi

404. To'pmeva hosil qiladigan o'simliklar guruhini belgilang.

A) se barga

B) tugmachagul

C) g'o'za

D) na'matak

405. Quyida berilgan o'simliklar mevasini juftlang.

1) mingdevona; 2) oq akatsiya; 3) achambiti; 4) oddiy lavlagi.

a) qo'zoqcha; b) ko'sak; c) yong'oqcha; d) dukkak.

A) 1-b, 2-a, 3-c, 4-d

B) 1-b, 2-d, 3-a, 4-c

C) 1-a, 2-c, 3-b, 4-d

D) 1-d, 2-b, 3-a, 4-c

406. Qalqonsimon to'pgullar qanday tuzilgan?

1) gullari gul o'qida band-siz joylashgan; 2) gulbandi bir xil uzunlikda; 3) gulbandi turli uzunlikda; 4) gullari to'pgul o'qida navbat bilan joylashgan; 5) gullarining yuqori qismi bir tekisda bo'ladi; 6) gullari to'pgul o'qida halqasimon joylashgan.

A) 1, 2, 4   B) 2, 4, 5

C) 3, 4, 5   D) 1, 5, 6

407. Gul qanday qismlardan tuzilgan?

A) gulqo'rg'on, changchi, urug'chi

B) jinsiy ko'payish a'zosi, gulband, changchi, urug'chi

C) jinsiy a'zo, gulo'rin, gulqo'rg'on, changchi, urug'chi, urug'

D) jinsiy a'zo, gulband, changchi, urug'chi, ustuncha, tuguncha

408. Donli ekinlardan qaysi birining gullari ro'vak to'pgulida joylashgan?

A) sholi   B) bug'doy

C) arpa   D) otquloq

409. Murakkab gulqo'rg'on deb nimaga aytiladi?

A) gulqo'rg'on kosacha va toj-
bargdan iborat bo'lsa

B) gulqo'rg'on bo'laklarining
rangi, asosan, bir xil bo'lsa

C) kosachalari rangi, asosan,
har xil bo'lsa

D) gulqo'rg'on bo'laklari halqa
va spiral holda bo'lsa

410. Tugunchasida urug' kur-
tagi bitta bo'lgan o'simliklarni
belgilang.

1) kamxastak; 2) olcha; 3)
lola; 4) ko'knor; 5) g'o'za; 6)
shaftoli.

A) 1, 4, 5   B) 1, 2, 6

C) 3, 4, 5   D) 4, 5, 6

411. Qaysi o'simliklarning
mevasi soxta mevaga misol
bo'ladi?

A) qayrag'och, saksovul

B) olcha, olma

C) behi, olxo'ri

D) atirgul, nok

412. Quyida o'simliklarga mos
to'pgullar belgilangan javobni
toping.

1) oqqayin; 2) tok; 3) ermon;
4) zubtutum.

a) oddiy boshog; b) murak-
kab shingil; c) kuchala; d) oddiy
shingil; e) savatcha.

A) 1-e, 2-a, 3-c, 4-d

B) 1-c, 2-d, 3-b, 4-e

C) 1-d, 2-e, 3-a, 4-c

D) 1-c, 2-b, 3-e, 4-a

413. Changlanish va urug'la-
nishdan so'ng urug'kurtak va tu-
gunchadan nima hosil bo'ladi?

A) meva va urug'

B) urug' va meva

C) faqat urug'

D) faqat meva

414. Qaysi o'simliklarda kalta
gulpoyada turlicha uzunlikdagi
gulbargli gullar to'pgul o'qida
navbat bilan joylashadi?

A) olma, nok

B) zubtutum, makkajo'xori

C) qurtana, rediska

D) sabzi, ukrop

415. Quyida berilgan o'sim-
liklarning mevasi qanday bo'-
ladi?

1) kamxastak; 2) tangao't; 3)
ituzum; 4) jag'-jag'.

a) qo'zoqcha; b) danakli; c)
rezavor; d) dukkak.

A) 1-d, 2-c, 3-b, 4-a

B) 1-a, 2-b, 3-c, 4-d

C) 1-c, 2-d, 3-a, 4-b

D) 1-b, 2-d, 3-c, 4-a

416. Qaysi o'simlik mevasida
olma va limon kislota bo'ladi?

A) cherkez   B) atirgul

C) pomidor   D) achambiti

417. Qo'zoq mevali o'simliklar
berilgan javobni belgilang.

1) yasmiq; 2) yong'og; 3)
olma; 4) qovoq; 5) o'sma; 6)
sholg'om; 7) rediska.

A) 1, 2, 4   B) 2, 3, 5

C) 3, 4, 6   D) 5, 6, 7

418. Savatcha to'pgulli o'sim-
liklarni belgilang.

1) g'o'za; 2) olma; 3) sabzi; 4)
ermon; 5) karrak; 6) bo'tako'z;
7) bodring.

A) 1, 2, 3   B) 2, 3, 4

C) 4, 5, 6   D) 5, 6, 7

419. Gulning urug'chisi necha qismdan iborat?

A) 3

B) o'simlik turiga qarab turlicha

C) 2

D) 4

420. Qaysi o'simlik mevasi tarkibida oshlovchi modda bo'ladi?

A) na'matak

B) dorivor gulxayri

C) achambiti

D) ituzum

421. Qaysi o'simliklarning guli to'pgul o'qiga bandsiz yoki qisqa bandi bilan birikadi?

A) zubtutum   B) gilos

C) sholi   D) ukrop

422. Gulqo'rg'oni oddiy, kocsachasimon, ko'rimsiz, mevasi kech kuzda pishadi. O'simlik a'zolari, asosan, seret. Bu belgilar qaysi oilaga xos?

A) sho'radoshlar

B) tokdoshlar

C) qoqidoshlar

D) burchoqdoshlar

423. Qaysi madaniy o'simliklarni parxish usulida vegetativ ko'paytirish mumkin?

A) tok, totim

B) atirgul, qoraqat

C) qoraqat, olma

D) qoraqat, totim

424. Qaysi o'simlikning mayda gullari to'pgul o'qiga bandsiz joylashadi?

A) bug'doy   B) zubtutum

C) javdar   D) rediska

425. Murakkab gulqo'rg'onli, qiyshiq va ikki jinsli gulga ega bo'lgan o'simlikni belgilang.

A) olma   B) kamxastak

C) piyoz   D) tuxumak

426. Chatnaydigan mevalarga ega bo'lgan o'simliklarni belgilang.

A) o'rik, olcha, gilos

B) chuchmoma, mingdevona, g'o'za

C) g'o'za, tobulg'i, javdar

D) mingdevona, tariq, shirinmiya

427. To'g'ri gulli o'simliklar berilgan javobni belgilang:

1) gladiolus; 2) na'matak; 3) o'sma; 4) yasmiq; 5) jag-jag; 6) zirako't; 7) lola; 8) shirinmiya; 9) behi.

A) 1, 2, 3, 4   B) 2, 3, 5, 7

C) 1, 3, 4, 5   D) 3, 6, 7, 8

428. Qaysi o'simlikning urug'ida 50% gacha ovqatga ishlatiladigan moylar bor?

A) oshqovoq

B) kanop

C) kungaboqar

D) yasmiq

429. To'pgul hosil qilmaydigan o'simliklarni belgilang.

1) boychechak; 2) olma; 3) o'rik; 4) nok; 5) ko'knor; 6) tol; 7) terak.

A) 1, 2, 3

B) 2, 4, 6

C) 1, 6, 7

D) 1, 3, 5

430. Oddiy to'pgulga ega bo'lgan o'simliklarni belgilang.

1) olma; 2) shashir; 3) bug'doy; 4) zubtutum; 5) karam; 6) rediska; 7) bodiyon; 8) shashir; 9) nok; 10) olma.

- A) 1, 4, 5, 6, 9
B) 1, 2, 6, 7, 8
C) 2, 3, 4, 8, 10
D) 2, 3, 5, 7, 9

431. Soyaboni murakkab to'p-gulda joylashgan o'simliklarni belgilang.

A) sabzi, rediska, shashir, zubtutum

B) sabzi, ukrop, petrushka, bodiyon

C) sabzi, makkajo'xori, shashir, zubtutum

D) sabzi, sholi, ko'knor, ukrop

432. Gullari savatchada joylashgan o'simliklarni belgilang.

1) olabuta; 2) karrak; 3) kartoshkagul; 4) shuvoq; 5) ermon; 6) sachratqi; 7) nastarin; 8) kelinsupurgi; 9) otquloq.

- A) 1, 2, 4, 7   B) 2, 3, 8, 9
C) 2, 4, 5, 6   D) 1, 7, 8, 9

433. Gul qismlari gul o'rnida, asosan, qanday joylashadi va ularga mos o'simliklarni belgilang.

1) halqa; 2) spiralsimon; 3) qarama-qarshi.

a) lola daraxti; b) boychechak; c) olma; d) magnoliya; e) ayiq-tovon; f) o'rik.

- A) 1 - a; 2 - b, c; 3 - e, f
B) 2 - a, b, c; 3 - d, e, f

C) 1 - b, c; 3 - a, d, e, f

D) 1 - b, c, f; 2 - a, d, e

434. Gullari: 1) qiyshiq; 2) to'g'ri gulli o'simliklarni belgilang.

a) nok; b) gilos; c) tog'olcha; d) isfarak; e) rayhon; f) kiyiko't.

- A) 1 - a, b, c; 2 - d, f, g
B) 1 - a, d, c; 2 - b, f, g
C) 1 - g, f, b; 2 - a, b, d
D) 1 - d, f, g; 2 - a, b, c

435. Bir uyli, ayrim jinsli o'simliklar berilgan javobni belgilang.

1) yong'oq; 2) makkajo'xori; 3) lola; 4) tarvuz; 5) bodring; 6) tog'olcha; 7) Turkiston ismalog'i; 8) rezavor ismalog'.

- A) 1, 2, 4, 5   B) 1, 3, 6, 7
C) 1, 5, 7, 8   D) 1, 4, 5, 6

436. Ho'l mevali o'simliklar berilgan javobni belgilang.

1) kamxastak; 2) qoraqat; 3) no'xat; 4) mosh; 5) sebarga; 6) malina; 7) qovoq; 8) tangao't; 9) zarang.

- A) 1, 3, 4, 5   B) 1, 2, 6, 7
C) 1, 3, 8, 9   D) 2, 4, 5, 6

437. Qadimda kishilar dori-darmon tayyorlashda mevasidan foydalangan o'simliklarni belgilang.

1) olma; 2) bug'doy; 3) mosh; 4) marmarak; 5) qoraqat; 6) na'matak; 7) tariq; 8) qo'noq.

- A) 1, 2, 8   B) 2, 3, 7
C) 3, 2, 8   D) 4, 5, 6

438. Quyida quruq meva xil-lari berilgan, ularga mos o'simliklarni belgilang.

1) ko'sak meva; 2) qo'zoq meva; 3) qanotchali meva; 4) uchma meva.

a) qo'g'a; b) chuchmoma; c) qurtana; d) saksovol.

A) 1-a; 2-b; 3-c; 4-d

B) 1-b; 2-a; 3-d; 4-c

C) 1-b; 2-c; 3-d; 4-a

D) 1-c; 2-d; 3-a; 4-b

439. Mevasi chatnaydigan o'simliklarni belgilang.

A) turp, olcha, javdar

B) savag'ich, bug'doy, suli

C) sholi, suli, yong'oq

D) chuchmoma, turp, rediska

440. Nishi ikkita urug' pal-la bargi bilan yer yuzasiga ko'tarilib chiqadigan o'simliklarni belgilang.

1) o'rik; 2) olcha; 3) tariq; 4) lola; 5) boychechak; 6) piyoz; 7) jag'-jag'; 8) no'xat.

A) 1, 2, 3   B) 3, 4, 5

C) 2, 3, 6   D) 2, 7, 8

441. Qaysi o'simlik 10 yildan so'ng mevaga kiradi?

A) baobab daraxti

B) rafleziya arnoldi

C) Seyshel palmasi

D) rotang palmasi

442. Qaysi o'simliklarning gu-li, asosan, gulpoyasining uchi-dagi savatchada joylashadi?

1) kartoshkagul; 2) kartoshka;

3) ituzum; 4) karrak; 5) otquloq;

6) ravoch; 7) ermon.

A) 1, 2, 3   B) 1, 3, 6

C) 2, 3, 5   D) 1, 4, 7

443. Quyidagi to'pgullarga mos o'simliklar berilgan javob-ni belgilang.

1) savatcha; 2) kuchala; 3) murakkab shingil; 4) oddiy shingil; 5) murakkab soyabon.

a) zubturum; b) qurtana; c) shashir; d) otquloq; e) oqqayin; f) kartoshkagul.

A) 1-b; 2-e; 3-d; 4-f; 5-c

B) 1-f; 2-e; 3-d; 4-b; 5-c

C) 1-a; 2-b; 3-c; 4-d; 5-f

D) 1-f; 2-a; 3-c; 4-e; 5-b

444. Bug'doy urug'ining po's-ti qo'shilib o'sgan nechta par-dadan iborat?

A) bitta   B) ikkita

C) uchta   D) to'rtta

445. Gullari to'g'ri (1) va qiy-shiq (2) bo'lgan o'simliklarni belgilang.

a) yapon saforasi; b) tuxumak; c) gledichiya; d) tog'olcha; e) olxo'ri; f) ra'no.

A) 1 - a, b, c; 2 - d, e, f

B) 1 - a, d, f; 2 - b, c, e

C) 1 - d, e; 2 - a, f, e

D) 1 - d, e, f; 2 - a, b, c

446. Gullari uzun to'pgul o'qiga bandsiz yoki qisqa bandi bilan joylashadigan to'pgul qanday ataladi?

A) oddiy boshq

B) murakkab boshq

C) oddiy shingil

D) murakkab shingil

447. «Qo'zoqcha» mevali o'simlikni belgilang.

A) lavlagi   B) saksovol

C) jag'-jag' D) sabzi

448. O'zidan changlanadigan o'simliklar urug'chisining tuzilishiga xos xususiyatni belgilang.

A) urug'chi changchidan uzunroq

B) urug'chi changchi bilan deyarli teng

C) urug'chi changchiga nisbatan yo'g'onroq

D) urug'chi changchiga nisbatan qisqaroq

449. Urug'lashgan markaziy hujayradan nima hosil bo'lishini aniqlang.

A) urug' pallasi

B) endosperm

C) meva

D) urug' po'sti

450. Zamburug'larning vegetativ tanasi qanday ataladi?

A) tallom B) rizoid

C) mitseliy D) sporofit

451. Nima sababdan lishayniklar atmosfera tozaligining indikatorlari hisoblanadi?

A) ifloslangan muhitda o'sadi

B) havoni tozalaydi

C) havoni kislorod bilan boyitadi

D) ifloslangan muhitda o'sma ganligi uchun

452. Urug'ning zaxira moddalar to'planadigan qismini ko'rsating.

A) barg va endosperm

B) urug'palla va endosperm

C) urug'palla va kurtak

D) kurtak va barg

453. Olma mevalar berilgan qatorni belgilang.

1) o'rik; 2) bodring; 3) olma; 4) kamxastak; 5) bodom; 6) tarvuz; 7) nok; 8) behi; 9) tut; 10) pomidor; 11) baqlajon; 12) qulupnay.

A) 1, 4, 5 B) 2, 6, 11

C) 9, 10, 12 D) 3, 7, 8

454. To'pguli murakkab soyabonli o'simliklar – ...

A) shashir, ukrop

B) piyoz, makkajo'xori

C) sholi, piyoz

D) o'sma, jag'-jag'

455. Ermon shuvog'ning to'pguli qanday nomlanadi?

A) boshhoq B) savatcha

C) kuchala D) ko'sak

456. O'z-o'zidan changlanuvchi o'simliklar gulida ...

A) chang va urug'chilar har xil vaqtda yetiladi

B) urug'chi changchiga nisbatan uzunroq bo'ladi

C) gul qo'rg'onlari changchiga nisbatan uzunroq bo'ladi

D) chang va urug'chilar bir vaqtda yetiladi

457. Parazit o'simliklar keltirilgan qatorni belgilang.

A) zarpechak, iloq

B) drosera, jag'-jag'

C) zarpechak, rafleziya

D) shirach, kovrak

458. Qaysi o'simliklarning urug'i nafas olish va o'sish qobiliyatini bir yilgacha saqlaydi?

A) yantoq, izen, sho'ra

- B) saksovul, chayir, izen
C) kurmak, jag'-jag', yantoq
D) izen, jag'-jag', sabzi

459. Qaysi o'simlikning to'p-guli savatcha?

- A) qamish B) bo'tako'z
C) zirako't D) quyonsuyak

460. Qaysi o'simliklarning mevasi dukkakka o'xshasa-da, lekin orasida to'sig'i borligi bilan farq qiladi?

- A) qurtana, turp
B) lola, g'o'za
C) zarang, shumtol
D) rediska, qayrag'och

461. Qaysi o'simlikning to'p-guli boshog'ga o'xshaydi, lekin asosiy gulpoyasining osilib turi-shi bilan farq qiladi?

1) sholi; 2) yong'oq; 3) qamish; 4) otquloq; 5) oqqayin; 6) ukrop; 7) tol.

- A) 1, 2, 7 B) 2, 4, 7
C) 2, 5, 7 D) 3, 5, 7

462. Shamol yordamida changlanmaydigan o'simlikni belgilang.

- A) arpa B) sholi
C) oqquray D) yong'oq

463. Quydagilar orasida ha-sharotlar yordamida changlanadigan o'simlikni belgilang.

- A) arpa B) sholi
C) oqquray D) yong'oq

464. Mevasi chatnaydigan o'simlikni belgilang.

- A) suli B) jag'-jag'
C) zarang D) makkajo'xori

465. Qaysi o'simliklarning mevasidan oziq-ovqat sifatida foydalanilmaydi?

- A) kartoshka, sabzi, karam
B) qo'noq, uzum, na'matak
C) qo'noq, loviya, no'xat
D) loviya, sabzi, zira

466. Urug'larning unishi uchun zarur sharoitlarni belgilang.

- A) suv, havo, tuproq
B) yorug'lik, havo, tuproq
C) suv, havo, issiqlik
D) suv, havo, issiqlik, yorug'lik

467. Qaysi o'simliklarning urug'i mevaning ichki bosimi yoki pallalarning chatnashi, buralishi hisobiga tashqariga otilib chiqadi?

1) shumtol; 2) yorongul; 3) burehoq; 4) baliqko'z; 5) boyalich; 6) xina; 7) cherkez; 8) o'qotar bodring.

- A) 2, 3, 6, 8 B) 1, 4, 5, 7
C) 2, 4, 6, 8 D) 1, 5, 7, 8

468. Qaysi o'simlikning mevasi suv o'tkazmaydigan qobiqqa ega bo'lib, suv orqali tarqaladi?

- A) zubtutum B) baliqko'z
C) boyalich D) jud

469. Ermon shuvog'i o'simligining gullari qanday to'pgulda joylashgan?

- A) murakkab qalqon
B) oddiy shingil
C) savatcha
D) murakkab soyabon

470. Bodiyon o'simligining gullari qanday to'pgulda yig'ilgan?

- A) murakkab shingil
- B) oddiy shingil
- C) savatcha
- D) murakkab soyabon

471. Quyida meva xillari berilgan, ularni mos o'simliklar bilan juftlang.

1) don; 2) ko'sak; 3) qo'zoqcha; 4) rezavor; 5) qanotchali; 6) dukkak.

a) qayrag'och; b) beda; c) boychechak; d) makkajo'xori; e) achambiti; f) ituzum.

- A) 1-d, 2-c, 3-b, 4-e, 5-a, 6-f
- B) 1-d, 2-c, 3-e, 4-f, 5-a, 6-b
- C) 1-d, 2-a, 3-b, 4-f, 5-c, 6-e
- D) 1-d, 2-e, 3-c, 4-f, 5-b, 6-a

472. Urug'chining qaysi qismi changlarni ushlab qoladi?

- A) tumshuqchasi
- B) ustunchasi
- C) tugunchasi
- D) gulqo'rg'oni

473. Yong'oq, terak o'simliklarining gullariga xos belgini belgilang.

- A) gulqo'rg'oni murakkab
- B) gulqo'rg'oni oddiy, kosa-chasimon
- C) gulqo'rg'oni oddiy, tojsimon
- D) gulqo'rg'onsiz

474. Achambitining ikkinchi nomini belgilang.

- A) qoraqobiq
- B) jag'-jag'
- C) bangidevona
- D) ajriq

475. Gul formulasi orqali nimanani aniqlash mumkin?

- A) o'simlikning hayotiy shaklini
- B) meva turini

- C) qaysi oilaga mansubligini
- D) yashash muhitini

476. Qaysi o'simliklarga bir jinsli gul xos?

- A) qovoq, qayin
- B) tol, o'rik
- C) terak, lola
- D) gazanda, gilos

477. Qiyshiq gulli o'simliklarni belgilang.

- A) burchoq, suvyig'ar
- B) rayhon, dalachoy
- C) parpi, lola
- D) suvyig'ar, angishvonagul

478. Nokning gullari qanday to'pgulga yig'ilgan?

- A) oddiy qalqon
- B) murakkab qalqon
- C) oddiy soyabon
- D) murakkab boshqoq

479. Ho'l mevalar guruhini belgilang.

- A) dukkak, ko'sak
- B) danakli, qovoq
- C) qo'zoq, olma meva
- D) rezavor, dukkak

480. Qaysi manzarali daraxtning mevasi «qanotchali»?

- A) terak
- B) qo'g'a
- C) zirako't
- D) ravoch

481. Tasbehmunchoq, qalampir-munchoq o'simliklarining mevalaridan nima maqsadda foydalaniladi?

- A) oziq-ovqat
- B) dori-darmon
- C) zeb-ziyat
- D) atir-upa sanoatida

482. Iqlimi issiq mamlakatlar-da yashovchi mahalliy aholi-ning asosiy oziq-ovqati hisoblanadigan o'simliklarni belgilang.

a) kokos; b) banan; c) qovun daraxti; d) non daraxti; e) yer-sovun; f) uzum.

- A) a, b, e, f   B) a, c, d, f
C) a, b, c, d   D) b, c, d, e

483. Qaysi o'simlikning urug'ida urug'pallasi qat-qat bo'lib joylashgan?

- A) loviya   B) mosh
C) g'o'za   D) bug'doy

484. Avtoxo'r o'simliklarni belgilang.

- A) cherkez, shumtol
B) qoqio't, qo'g'a
C) bodring, qovun
D) yorongul, burchoq

485. Ham changchi, ham urug'chi guli bir tupda bo'lgan o'simlik qaysi?

- A) terak
B) Turkiston ismalog'i
C) qovun   D) archa

486. Qaysi o'simlikning gul tugunchasida ko'p urug'kurtagi bo'ladi?

- A) olcha   B) gilos
C) g'o'za   D) olxo'ri

487. Qalamchalari yordami-da ko'payadigan o'simlikni belgilang.

- A) nargis
B) lola
C) qozonsochiq
D) rayhon

488. Keyreuk o'simligi qaysi oilaga mansub?

- A) burchoqdoshlar
B) ituzumdoshlar
C) sho'radoshlar
D) karamdoshlar

489. Qaysi o'simliklar qalamchalar yordamida ko'paytiriladi?

- A) malina, nok
B) makkajo'xori, xrizantema
C) malina, shaftoli
D) tol, anjir

490. Urug'langan markaziy hujayradan nima hosil bo'ladi?

- A) urug'ning po'sti
B) urug' murtagi
C) endosperm
D) meva

491. Gulqo'rg'oni murakkab, lekin kosachasi yaxshi taraqqiy etmagan o'simliklar guruhi-ni belgilang.

1) qo'ypechak; 2) tok; 3) olma; 4) g'o'za; 5) terakbargli liftok; 6) nok; 7) beshyaproqli partenot-sissus.

- A) 1, 2, 7   B) 2, 3, 5
C) 1, 4, 6   D) 2, 5, 7

492. Faqat bir marta gullab meva beradigan o'simlikni belgilang.

- A) karrak   B) kakra
C) saksovul   D) kavrak

493. O'simlikning qaysi qismi asosiy to'qimadan tashkil topgan?

1) barg; 2) yog'ochlik; 3) gulning onaligi; 4) kambiy; 5)

po'sti; 6) poyaning po'stlog'i; 7) to'rsimon tolalar; 8) novda.

A) 1, 2, 8   B) 1, 3, 6

C) 1, 5, 7   D) 2, 4, 8

494. Shaftoli gulining urug'-kurtak po'stidan mevaning qaysi qismi hosil bo'ladi?

A) meva devori

B) meva eti

C) urug'

D) qattiq po'chog'i

495. Oddiy to'pgulli o'simliklarni belgilang.

1) kelinsupurgi; 2) gilos; 3) nastarin; 4) jag'-jag'; 5) bodiyon; 6) karrak; 7) zubturus; 8) rediska.

A) 1, 4, 7, 8   B) 3, 5, 6, 7

C) 2, 4, 7, 8   D) 2, 3, 4, 6

496. Qaysi o'simliklar guruhi-da gulqo'rg'on yo'qolib ketgan yoki tangachaga aylangan?

A) lola, boychechak, saksovul

B) yantoq, qulupnay, tut

C) cherkez, piyoz, yantoq

D) yong'oq, terak, tut

497. Urug'kurtakdagi qaysi hujayralarning qo'shilishidan murtak hosil bo'ladi?

1) vegetativ; 2) generativ; 3) markaziy; 4) sperma; 5) tuxum.

A) 1, 2   B) 2, 4

C) 4, 5   D) 2, 3

498. Oddiy qalqonsimon to'p-gulda gullar to'pgul o'qiga qanday birlashgan?

A) kalta bandi bilan ketma-ket

B) uzun bandi navbati bilan

C) bandsiz ketma-ket

D) turlicha uzunlikdagi bandi navbati bilan

499. Chang naychasi changning qaysi qismidan hosil bo'ladi?

A) changdondan

B) chang ipidan

C) vegetativ hujayradan

D) generativ hujayradan

500. Gul qismlari gulo'rinda spiral holatda joylashgan o'simliklar guruhini belgilang.

A) lola, boychechak

B) olma, lola daraxti

C) burchoq, olma

D) lola daraxti, ayiqtovon

501. Gulqo'rg'oni oddiy bo'lgan o'simliklar guruhini belgilang.

A) lola, do'lana, shirinmiya

B) akatsiya, na'matak, atirgul

C) lola, chuchmoma, gulsapsar

D) olvoli, burchoq, mosh

502. Qaysi o'simliklar guruhining gullari shamol yordamida changlanadi?

A) arpa, yong'oq, terak

B) terak, akatsiya, g'o'za

C) olma, beda, behi

D) tol, oqquray, beda

503. Chin meva gulning qaysi qismidan hosil bo'ladi?

A) tuguncha   B) gulo'rni

C) gulqo'rg'on

D) urug'kurtak

504. Zamburug'ning mevanisasi nima?

A) spora hosil qiluvchi organ

- B) anteridiy hosil qiluvchi organ
C) sporofill hosil qiluvchi organ
D) arxegoniylil meva tanasi

505. Sho'radoshlar oilasi va-killarini belgilang.

1) ebalak; 2) sag'an; 3) baliq-ko'z; 4) shuvoq; 5) sho'rak; 6) quyonjun; 7) quyonsuyak; 8) izon.

- A) 1, 2, 3, 5, 6, 8
B) 1, 2, 4, 5, 6, 8
C) 1, 2, 3, 4, 5, 6
D) 1, 2, 3, 5, 7, 8

506. Chatnamaydigan quruq mevali o'simliklar guruhini ko'rsating.

- A) bug'doyiq, rediska, qurtana
B) arpa, makkajo'xori, bug'doy
C) bug'doy, turp, rediska
D) sholi, sebarga, jag'-jag'

507. Yong'oq mevali o'simliklarni belgilang.

- A) yeryong'oq, yong'oq
B) mosh, burchoq
C) bodom, pista
D) lola, g'o'za

508. Chang donachasi tarkibida qanday hujayralar bo'ladi?

- A) tuxum, markaziy
B) faqat generativ
C) faqat markaziy
D) vegetativ, generativ

509. Qaysi o'simlikning urug'-chi tuplari mevasi pishgan vaqtda allergiya chaqiradi?

- A) qayrag'och B) tol
C) zarang D) terak

510. Urug'dan endigina o'sib chiqqan qisqa va nozik o'simta qanday nomlanadi?

- A) nish B) poya
C) o't poya D) o'simta

511. Barglarning ichki qismi qanday to'qimalardan tashkil topgan?

1) qoplovchi; 2) hosil qiluvchi; 3) ajratuvchi; 4) ustunsi-mon; 5) epiteliy; 6) bulutsimon; 7) o'tkazuvchi; 8) mexanik; 9) birkiruvchi.

- A) 1, 4, 6, 7, 8
B) 1, 2, 3, 5, 8
C) 4, 5, 6, 7, 8
D) 4, 2, 3, 5, 9

512. Ikki urug'pallali o'simliklar gulqo'rg'oni bir urug'pallali o'simliklar gulqo'rg'onidan qaysi jihatdan farq qiladi?

A) ko'pincha gulqo'rg'oni murakkab

B) gulqo'rg'oni murakkab; gul
C) gulqo'rg'oni oddiy; gul bo'lakchalari

D) ko'pincha gulqo'rg'oni oddiy

513. Qaysi o'simliklarning gullari to'pgul o'qiga uzun bandi bilan birikadi?

A) olma, nok, gilos
B) zubturum, makkajo'xori
C) qashqarbeda, rediska, jag'-jag'

D) tok, sholi, sachratqi

514. Soxta mevali o'simliklarni belgilang.

- A) qayrag'och, zarang
B) shumtol, gilos
C) lola, pista
D) behi, olcha

515. Yong'oqning changchi, urug'chi gullari qayerda joylashgan?

- A) bitta o'simlikda
- B) alohida o'simlikda
- C) asosiy poyaning pastki sohasida
- D) poyaning uchida

516. Qaysi qatorda soxta mevalar berilgan?

- A) danak, pista
- B) qanotchali, qovoq
- C) olma, don
- D) don, pista

517. Quyidagi o'simliklarni mevasiga qarab guruhlarga ajrating.

1) makkajo'xori; 2) malina; 3) sholg'om; 4) no'xat; 5) bodom; 6) kungaboqar.

a) don; b) rezavor; c) quzoq; d) yong'oq; e) dukkak; e) pista.

A) 1 - a, 2 - b, 3 - c, 4 - e, 5 - d, 6 - f

B) 1 - f, 2 - e, 3 - d, 4 - c, 5 - b, 6 - a

C) 1 - a, 2 - b, 3 - e, 4 - c, 5 - d, 6 - a

D) 1 - f, 2 - b, 3 - a, 4 - a, 5 - b, 6 - e

518. O'simliklarni hayotiy shakllariga ko'ra guruhlarga ajrating.

1) g'o'za; 2) sholi; 3) Turkiston ismalog'i; 4) lola; 5) yalpiz; 6) beda; 7) sabzi; 8) jag'-jag'. a) bir yillik; b) ikki yillik; c) ko'p yillik.

A) a - 1, 3, 5, 7; b - 6, 2; c - 6

B) a - 1, 2, 3, 8; b - 7; c - 4, 5, 6

C) a - 2, 4, 6; b - 6, 1, 7; c - 8

D) a - 1, 8; b - 2, 4, 6; c - 3, 5, 7

519. Qaysi oilaga mansub o'simliklar ko'p yillik, gulqo'rg'oni oddiy, tojbarsimon, changchisi 6 ta, urug'chisi bitta, lekin 3 ta mevbargning qo'shishidan hosil bo'lgan, mevasi ko'sakcha, manzarali o'simliklar hisoblanadi?

- A) loladoshlar
- B) qoqidoshlar
- C) tokdoshlar
- D) ra'nodoshlar

520. G'o'za gulining tuzilishini ketma-ketlik asosida belgilang.

1) urug'chisi; 2) changchilari; 3) ostkosachasi; 4) toj barglari; 5) kosachasi.

A) 1, 2, 3, 4, 5

B) 3, 5, 4, 2, 1

C) 2, 3, 5, 1, 4

D) 3, 4, 1, 2, 5

521. Gulning qaysi qismi g'ovak bo'ladi?

- A) changchi ipi
- B) urug'chi tugunchasi
- C) urug'chi ustunchasi
- D) gul o'rni

522. Ildiz bachkisidan ko'payadigan o'simlikni belgilang.

- A) batat
- B) ajriq
- C) yantoq
- D) xarduma

523. To'g'ri gulli o'simliklarni belgilang.

- A) na'matak, mosh
- B) kiyiko't, yasmiq
- C) shaftoli, gladiolus
- D) o'rik, shaftoli, behi

524. Qiyshiq gulli o'simliklarni belgilang.

- A) kiyiko't, burchoq
- B) beda, na'matak
- C) qovoq, beda
- D) behi, nastarin

525. Ziraning gullari qaysi to'pgul turiga mansubligini belgilang.

- A) oddiy shingil
- B) oddiy soyabon
- C) oddiy boshq
- D) murakkab soyabon

526. Qaysi o'simliklar ro'vak to'pgulini hosil qiladi?

- A) petrushka, sholi
- B) oqqayin, nastarin
- C) otquloq, jag'-jag'
- D) tok, sholi

527. Qashqarbeda o'simligi to'pgulining turini belgilang.

- A) oddiy shingil
- B) murakkab shingil
- C) soyabonsimon
- D) kuchala

528. Ko'sak mevali o'simliklarni belgilang.

- A) o'sma, bangidevona
- B) g'o'za, jag'-jag'
- C) lola, loviya
- D) ko'knor, boychechak

529. Oq akatsiya mevasi qaysi meva guruhiga mansub?

- A) ko'sak   B) dukkak
- C) qo'zoq   D) urug'

530. Qaysi o'simlik urug'i unuvchanligini yuz yilgacha saqlashi mumkin?

- A) saksovul
- B) izen

C) suv qaroqchisi

D) yantoq

531. Issiq vaqtlarda barglarini to'kib, salqin tushgach qayta barg chiqaradigan o'simliklarni belgilang.

- A) shuvoq, boyalich
- B) saksovul, yantoq
- C) qandim, sarsazan
- D) qamish, turang'il

532. Faqat yopiq urug'lilarga xos jarayonni belgilang.

- A) changlanish
- B) urug'lanish
- C) sporalar hosil bo'lishi
- D) qo'sh urug'lanish

533. Qaysi o'simliklarda oziq moddalar endospermida saqlanadi?

- A) bug'doy, arpa, makkajo'xori
- B) loviya, yong'oq, bug'doy
- C) g'o'za, loviya, makkajo'xori
- D) bug'doy, makkajo'xori, ismaloq

534. Soxta mevali o'simlikni belgilang.

- A) olma   B) olcha
- C) o'rik   D) olxo'ri

535. Go'zaning mevasi qanday meva xiliga kiradi?

- A) ko'sak   B) qo'zoq
- C) pista   D) dukkak

536. Avtoxo'r o'simliklarni belgilang.

- A) qayrag'och, shumtol
- B) boyalich, baliqko'z
- C) cherkez, ravoch
- D) xina, yorongul

537. Bo'ritaroq turkumiga mansub o'simlikni toping.

- A) dorivor gulxayri
- B) achambiti
- C) kanop
- D) tugmachagul

538. To'pgulida gulpoya shoxlanmaydigan o'simliklar qatorini belgilang.

- A) nok, karam, jag'-jag'
- B) karam, olma, uzum, ukrop
- C) piyoz, olma, nastarin, makkajo'xori
- D) shashir, karam, jag'-jag', ukrop

539. Pallalari orasida to'sig'i bo'lmaydigan o'simlikni belgilang.

- A) soya
- B) karam
- C) g'o'za
- D) rediska

540. Isfarak gulining tuzilishiga mos belgini aniqlang.

- A) qiyshiq gul
- B) to'g'ri gul
- C) ayrim jinsli
- D) ikki uyli

541. Gullari qiyshiq tuzilishga ega o'simliklarni belgilang.

- A) parpi, gunafsha, angishvonagul
- B) parpi, qoqio't, angishvonagul
- C) tobulg'i, bangidevona, kamxastak
- D) gunafsha, isfarak, karnaygul

542. Guli murakkab shingilro'vak bo'lgan o'simlikni belgilang.

- A) ravoch
- B) jag'-jag'
- C) sebarga
- D) qurtana

543. Rezavor mevali o'simliklarni ko'rsating.

- A) olma, nok
- B) malina, ituzum
- C) olcha, gilos
- D) o'rik, nok

544. Yong'oq mevali o'simliklarni belgilang.

- A) bodom, xandon pista
- B) bodom, zarang
- C) bodom, shumtol
- D) yeryong'oq, boqila

545. Bir uyli o'simliklarni ko'rsating.

- A) terak, tol
- B) suli, terak
- C) makkajo'xori, archa
- D) makkajo'xori, bodring

546. Gulning qaysi qismi uch qismdan iborat?

- A) changchi
- B) gulqo'rg'on
- C) urug'chi
- D) gulo'rin

547. To'pgulli o'simliklarni ko'rsating.

- 1) olma; 2) makkajo'xori;
- 3) yong'oq; 4) ko'knor;
- 5) g'o'za; 6) binafsha;
- 7) qoqio't; 8) zubturum.
- A) 4, 5, 6
- B) 4, 6, 8
- C) 1, 2, 3, 7, 8
- D) 1, 5, 7

548. Qaysi o'simliklarda oziq moddalar endospermda to'planaadi?

- A) bug'doy, makkajo'xori
- B) loviya, yong'oq
- C) g'o'za, loviya
- D) bug'doy, g'o'za

549. Qaysi o'simliklar soxta meva hosil qiladi?

- A) zarang
- B) olcha
- C) shaftoli
- D) olxo'ri

550. Gulning barcha a'zolari joylashgan qismi qanday nomlanadi?

- A) gulqo'rg'on
- B) tuguncha
- C) gulo'rin
- D) gulkosacha

551. Qaysi o'simliklarning guli oddiy gulqo'rg'onli?

- A) chuchmoma, gulsapsar
- B) lola, yong'oc
- C) g'o'za, olma
- D) zira, na'matak

552. Guli bir jinsli o'simlikni belgilang.

- A) o'rik
- B) gazanda
- C) behi
- D) gladiolus

553. Qashqarbedaning to'pgulini toping.

- A) oddiy boshoc
- B) oddiy soyabon
- C) oddiy shingil
- D) ro'vak

554. Kuchala to'pguli qaysi to'pgulg'a o'xshaydi?

- A) savatcha
- B) shingil
- C) soyabon
- D) boshoc

555. Nimalar birgalikda urug' hosil qiladi?

- A) murtak bilan endosperma
- B) murtak bilan tuguncha
- C) tuguncha bilan urug'kurtak
- D) endosperma bilan meva

556. Qaysi o'simliklarning urug'ida moy ko'p bo'ladi?

- A) kungaboqar, loviya
- B) o'rik, shaftoli
- C) mosh, no'xat
- D) makkajo'xori, arpa

557. Urug'lar nafas olganda ...

- A) kislorod yutadi
- B) CO₂ yutadi
- C) O₂ va CO₂ yutadi
- D) O₂ ajratadi

558. Tog' yonbag'rida keng tarqalgan butani toping.

- A) sadaqayrag'och
- B) sarsazan
- C) teresken
- D) irg'ay

559. Yem-xashak o'simliklaridan silos bostirishda qaysi organizmlardan foydalaniladi?

- A) chirituvchi bakteriyalardan
- B) sirka kislotali bakteriyalardan
- C) sut kislotali bakteriyalardan
- D) mog'or va achitqi zamburug'laridan

560. Guli ko'rimsiz, lekin quyuq soya beruvchi salobatli daxtlarni belgilang.

- A) shamshod, yapon noki
- B) buldenej, gibiskus
- C) chinor, lipa, ko'kterak
- D) archa, budleya, sarv

561. «Duragay gibiskus»ning hayotiy shaklini toping.

- A) ko'p yillik o't
- B) buta
- C) chala buta
- D) bir yillik o't

562. Ildizpoyasi orqali ko'paytiriladigan manzarali o'simlikni belgilang.

- A) nargis
- B) gladiolus
- C) yalpiz
- D) xrizantema

563. Gul va barglarining jozi-badorligi bilan ajralib turuvchi manzarali daraxtlarni aniqlang.

- A) eman, chinor, kashtan
- B) ko'kterak, lipa, oqqayin
- C) magnoliya, lola daraxti, kashtan
- D) albitsiya, qarag'ay, chinor

564. To'g'ri gulli o'simlikni toping.

- A) parpi
- B) angishvona
- C) burchoq
- D) suvyig'ar

565. Rezavor mevali o'simliklarni ko'rsating.

- A) olma, nok
- B) qulupnay, ituzum
- C) olcha, gilos
- D) o'rik, nok

566. Bir uyli o'simliklarni ko'rsating.

- A) terak, tol
- B) sulii, terak
- C) makkajo'xori, archa
- D) makkajo'xori, itqovun

567. Gulning qaysi qismi uch qismdan iborat?

- A) changchi
- B) gulqo'rg'on
- C) urug'chi
- D) gulo'rin

568. To'pgulli o'simliklarni ko'rsating.

1) olma; 2) makkajo'xori; 3) yong'oq; 4) ko'knor; 5) g'o'za;

6) binafsha; 7) qoqio't; 8) zub-turum.

- A) 4, 5, 6
- B) 1, 2, 3, 7, 8
- C) 4, 6, 8
- D) 1, 5, 7

569. Qaysi o'simliklarda oziq moddalar endospermda to'p-lanadi?

- A) bug'doy, sulii, makkajo'xori
- B) loviya, yong'oq, bug'doy
- C) g'o'za, loviya, makkajo'xori
- D) bug'doy, makkajo'xori, yong'oq

570. Qaysi o'simliklar soxta meva hosil qiladi?

- A) zarang
- B) olcha
- C) o'rik
- D) olxo'ri

571. Qaysi o'simliklarning guli oddiy gulqo'rg'onli?

- A) chuchmoma, gulsapsar
- B) lola, yong'oq
- C) lola, olma
- D) gulsapsar, na'matak

572. Gulii bir jinsli va ikki uyli o'simlikni belgilang.

- A) o'rik
- B) gazanda
- C) behi
- D) gladiolus

573. Kuchala to'pgulii qaysi to'pgulga o'xshaydi?

- A) savatcha
- B) shingil
- C) qalqon
- D) boshog

574. $Gk_0 Gt_{(5)} Ch_{(5)} U_{(2)}$ gul formulasi qaysi o'simlikka xos?

- A) qora ituzum
- B) sachratqi
- C) olxo'ri
- D) kovrak

575. Qaysi to'pgul atrofi o'rama bargchalar bilan o'ralgan?

- A) savatcha
- B) murakkab shingil
- C) kuchala
- D) soyabon

576. Bir jinsli (1) va ikki jinsli (2) gulga ega bo'lgan o'simliklarni belgilang.

a) tut; b) tol; c) Turkiston ismalog'i; d) na'matak; e) gladiolus; f) shirach.

- A) 1 – b, c, d; 2 – a, e, f
- B) 1 – d, e, f; 2 – a, b, c
- C) 1 – a, d, f; 2 – b, c, e
- D) 1 – a, b, c; 2 – d, e, f

577. Murakkab boshqoq (1) va murakkab shingil (2) to'pgullar qaysi o'simliklarga xos?

a) otquloq; b) ravoch; c) sholi; d) bug'doy; e) javdar; f) bug'doyiq; j) zubturum.

- A) 1 – a, b, c; 2 – d, e, f
- B) 1 – a, b, j; 2 – c, d, e
- C) 1 – d, e, f; 2 – a, b, c
- D) 1 – d, e, j; 2 – a, b, c

578. Yantoq o'simligi qanday usul bilan changlanadi?

- A) shamol yordamida
- B) o'z-o'zidan
- C) hasharotlar yordamida
- D) qushlar yordamida

579. Qaysi o'simlikning guli boshqa o'simlikning po'stlog'i orasiga kirib uning shirasi hisobiga yashaydi?

- A) raffleziya arnoldi
- B) volfiya
- C) drosera
- D) suv qaroqchisi

580. Qaysi manzarali daraxtlarning mevasi qanotchali?

- A) zarang, terak
- B) qayrag'och, burchoq
- C) shumtol, qayrag'och
- D) qayrag'och, zarang, terak

581. Qaysi o'simliklarning urug'i tarkibida zaharli modda va moy bo'ladi?

- A) shivit, o'rik
- B) achchiq bodom, shaftoli
- C) yeryong'oq, zira
- D) kungaboqar, shamshod

582. Qaysi o'simliklarning mevalari «qanotcha»lari yordamida tarqaladi?

1) ravoch; 2) jud; 3) baliqko'z; 4) qo'g'a; 5) tol; 6) terak.

- A) 3, 5, 6
- B) 1, 2, 4
- C) 1, 2, 3
- D) 4, 5, 6

583. Ro'vak to'pguli o'simliklarni belgilang.

- A) andiz, qashqarbeda
- B) sabzi, ukrop
- C) ravoch, kelinsupurgi
- D) sholi, bug'doy

584. To'pguli murakkab soyabon bo'lgan o'simliklarni belgilang.

- A) andiz, bo'tako'z
- B) kashnich, ukrop
- C) arpa, supurgi
- D) sholi, qo'ng'irbosh

585. Bir necha meva barglarning birikib o'sishidan hosil bo'lgan ko'p urug'li quruq mevali o'simlikni belgilang.

- A) suli, arpa
- B) astragal, oq jo'xori

- C) g'o'za, chuchmoma
D) astragal, bug'doy
- 586.** Qaysi o'simliklarning gul-qo'rg'on bo'laklari qo'shilgan (1) yoki qo'shilmagan (2)?
a) marmarak; b) angishvona-gul; c) boychechak; d) o'sma.
A) 1 – a, d; 2 – b, c
B) 1 – a, c; 2 – b, d
C) 1 – a, b; 2 – c, d
D) 1 – c, d; 2 – a, b
- 587.** $Gk_5Gt_5Ch_5U_1$ gul formulasi xos o'simlikni belgilang.
A) lola   B) sachratqi
C) achambiti   D) o'rik
- 588.** Makkajo'xorining so'tasida ... to'plangan.
A) changchi gullari
B) urug'chi gullari
C) urug'chi va changchi gullari
D) jinssiz gullar
- 589.** Kuchala to'pguli boshqodan nimasi bilan farqlanadi?
A) asosiy gulpoyasining osilib turishi bilan
B) ikki jinsli gullardan iboratligi bilan
C) urug'chi gullaridan iboratligi bilan
D) gullarning to'pgul o'qida uzun band bilan joylashganligi bilan
- 590.** Qo'sh urug'lanishdan keyin tuxum hujayradan (1), markaziy hujayradan (2), urug'kurtakchadan (3), urug'kurtakchanning po'stidan (4) nima rivojlanadi?
a) murtak; b) endosperm; c) urug'; d) urug'ni o'rab turadi-

gan po'st; e) mevani o'rab turadigan po'st; f) meva.

- A) 1 – a, 2 – b, 3 – c, 4 – c
B) 1 – a, 2 – b, 3 – c, 4 – d
C) 1 – a, 2 – c, 3 – b, 4 – c
D) 1 – b, 2 – f, 3 – a, 4 – e
- 591.** Qaysi o'simliklarning mevasi rezavor emas?
A) qoraqat, ituzum
B) ituzum, uzum
C) zirako't, gilos
D) ituzum, maymunjon
- 592.** Avtoxo'r qatoriga mansub bo'lmagan o'simliklarni belgilang.
A) burchoq, o'qotar bodring
B) xina, loviya
C) yorongul, sebarga
D) ituzum, arpa
- 593.** Loviya urug'ida oziq moddalar qanday holatda (shaklda) saqlanadi?
A) erigan
B) loviyada erigan, sulida qattiq donachalar holida
C) qattiq donachalar holida
D) oqsillari erigan, kraxmallari donachalar holida
- 594.** Qanday o'simliklar ikki uyli o'simliklar deb ataladi?
A) bitta o'simlikda ham changchi, ham urug'chi gullari joylashgan bo'lsa
B) bitta o'simlikda ikki jinsli gullari bo'lsa
C) changchi guli boshqa o'simlikda, urug'chi guli boshqa o'simlikda bo'lsa
D) shamol yordamida changlanadigan o'simliklar

595. Bug'doy o'simligi qanday to'pgul hosil qiladi?

- A) ro'vak to'pgul
- B) boshqoli to'pgul
- C) so'tali to'pgul
- D) shingil to'pgul

596. Urug'i oqsilga boy o'simlik vakillari qaysi oilaga mansub?

- A) karamdoshlar
- B) ra'nodoshlar
- C) loladoshlar
- D) burchoqdoshlar

597. Berilgan o'simliklarning vegetativ ko'payish usulini va unga mos keluvchi o'simlik turlarini juftlab belgilang.

1) totim; 2) qoraqat; 3) gladiolus; 4) g'umay.

a) piyoz; b) ildizpoya; c) ildizbachki; d) tugunak.

- A) 1 - b; 2 - a; 3 - d; 4 - c
- B) 1 - b, c; 2 - c; 3 - a; 4 - b
- C) 1 - b; 2 - d; 3 - c; 4 - a
- D) 1 - b; 2 - a; 3 - c; 4 - d

598. Gullamaydigan yuksak o'simliklarni belgilang.

- A) qirqquloq, qirqbo'g'im
- B) mamont daraxti, plaun
- C) shuvoq, yo'sinlar
- D) funariya yo'sini, lavlagi

599. Qaysi qatordagi o'simliklar ra'nodoshlar oilasiga mansub?

- A) olcha, g'o'za, karam, na'matak, olma
- B) tobulg'i, kamxastak, olvoli
- C) o'rik, loviya, na'matak, do'lana

D) behi, yong'oq, na'matak, gilos

600. Qaysi belgilar ikki urug'-pallali o'simliklar uchun xos?

A) murtak 2 ta urug'pallali, popuk ildizli bo'lishi

B) murtak 1 ta urug'pallali, o'q ildizli bo'lishi

C) murtak 2 ta urug'pallali, o'q ildizli bo'lishi

D) murtak 2 ta urug'pallali, popuk va qo'shimcha ildizli bo'lishi

601. Qanday belgilar bug'doydoshlar oilasiga xos?

A) bir urug'pallali, popuk ildizli

B) bir urug'pallali, o'q ildizli

C) bir urug'pallali, asosiy ildizli

D) ikki urug'pallali, popuk ildizli, poyasi juda uzun

602. Burchoqdoshlar oilasiga mansub o'simliklar guruhini belgilang.

A) burchoq, no'xat, turp, behi

B) burchoq, shaftoli, loviya, akatsiya

C) burchoq, no'xat, anor, qovun

D) burchoq, quyonsuyak, oq-quray

603. Bug'doydoshlar oilasiga mansub bo'lgan o'simliklar guruhini belgilang.

A) bug'doy, ajriq, sholi, oq-quray

B) javdar, tariq, chayir, qo'ng'irbosh

C) makkajo'xori, bug'doy, lif-tok, qizilmiya

D) kurmak, arpa, chitir, kam-xastak

604. Gultojbarglari yelkancha, eshkakcha, qayiqcha deb ataladigan o'simliklar guruhini belgilang.

- A) shirinmiya, soya, oqquray
- B) no'xat, yantoq, maymunjon
- C) yantoq, g'ozpanja, quyonsuyak
- D) bo'ritaroq, no'xat, mosh, loviya

605. Yo'talga qarshi qaysi o'simlikdan tayyorlangan dorilar ishlatiladi?

- A) dorivor gulxayri
- B) cherkez
- C) sachratqi
- D) qoqio't

606. Ajriq o'simligi qaysi oilaga kiradi?

- A) ra'nodoshlar
- B) karamdoshlar
- C) gulxayridoshlar
- D) boshoqdoshlar

607. Botanika fanining «oltin xazina»si nima?

- A) tabiiy o'simliklar
- B) yangi o'simlik navlari
- C) dorivor o'simliklar
- D) gerbariy

608. Ituzumdoshlar oilasiga mansub o'simliklarni belgilang.

1) chilim tamakisi; 2) shay-tonkosa; 3) oq akatsiya; 4) loviya; 5) pomidor; 6) donasho'r; 7) kanop; 8) bangidevona.

- A) 1, 3, 4, 6
- B) 1, 2, 5, 8
- C) 1, 2, 6, 8
- D) 2, 5, 7, 8

609. Takasoqolning mevasi mevaning qaysi turiga mansub?

- A) qo'zoq
- B) dukkak
- C) rezavor
- D) uchma

610. Kakra, karrak kabi o'simliklar qaysi oilaga mansub?

- A) karamguldoshlar
- B) dukkakdoshlar
- C) qoqidoshlar
- D) g'alladoshlar

611. Qaysi oila vakillari guli-ning formulasi $Gk_0 Gt_{(5)} Ch_{(5)} U_{(2)}$ bo'ladi?

- A) ituzumdoshlar
- B) tomatdoshlar
- C) karamdoshlar
- D) murakkabguldoshlar

612. Tikanli gledichiya qaysi oilaga mansub?

- A) karamdoshlar
- B) dukkakdoshlar
- C) qovoqdoshlar
- D) gulxayridoshlar

613. Olmurut qaysi oilaga mansub o'simlik?

- A) karamdoshlar
- B) ra'nodoshlar
- C) gulxayridoshlar
- D) dukkakdoshlar

614. Tamaki turkumi qaysi oilaga mansub?

- A) karamdoshlar
- B) ra'nodoshlar
- C) ituzumdoshlar
- D) burchoqdoshlar

615. Kanop o'simligi qaysi oilaga mansub?

- A) karamdoshlar
- B) ra'nodoshlar

C) gulxayridoshlar
D) ituzumdoshlar
616. Terakbargli liftok qaysi oilaga mansub?

- A) ziradoshlar
B) ra'nodoshlar
C) gulxayridoshlar
D) tokdoshlar

617. O'zbekistonda o'simliklar sistemasi uchun qanday sistematik birliklar qabul qilingan, ularning ketma-ketligini belgilang.

A) tur, avlod, oila, turkum, bo'lim

B) tur, turkum, avlod, bo'lim, oila

C) tur, turkum, oila, sinf, bo'lim

D) tur, oila, avlod, turkum, bo'lim

618. Ko'p yillik o't o'simliklarni belgilang.

1) qorabargo't; 2) ajriq; 3) lavlagi; 4) machin; 5) kiyiko't; 6) arpa; 7) iloq; 8) sabzi.

A) 3, 4, 8   B) 2, 5, 7

C) 1, 5, 6   D) 1, 7, 8

619. Qaysi o'simlikning tikanlaridan gul va mevalar hosil bo'ladi?

A) saksovul   B) kaktus

C) yantoq   D) gledichiya

620. Quyidagilardan qaysi o'simlikning tikani poyaning po'stlog'idan hosil bo'lgan?

A) atirgul   B) kaktus

C) do'lana   D) gledichiya

621. To'pguli savatcha bo'lgan o'simlikni belgilang.

A) gulxayri

B) astragal

C) qo'qongul

D) qo'ng'irbosh

622. Guli asal-shiraga boy bo'lgan o'simliklar guruhini belgilang.

1) sebarga; 2) na'matak; 3) qurtana; 4) yantoq; 5) archa.

A) 1, 2   B) 2, 5

C) 1, 4   D) 3, 5

623. Qaysi o'simlikda limon va olma kislotalari bor?

A) pomidor   B) jag-jag'

C) ituzum   D) na'matak

624. To'pgulida naysimon yoki soxtatilsimon gulli o'simlikni ko'rsating.

A) kungaboqar   B) takasoqol

C) sachratqi   D) bug'doyiq

625. Kamxastakning mevasi qanday nomlanadi?

A) rezavor   B) danakli

C) ko'sak   D) qanotchali

626. Sho'radoshlar oilasiga mansub o'simliklar guruhini ko'rsating.

A) teresken, oqquray, soya

B) donasho'r, burchoq, tarvuz

C) quyonjun, donasho'r, cho'g'on

D) izen, sebarga, teresken

627. Shaftolining mevasi gulning qaysi qismidan hosil bo'ladi?

A) to'pguldan

B) gulning hamma qismlaridan

C) gultoj va gulkosabarglardan

D) gulning faqat tugunchasidan

628. Gulining formulasi $Gk_5 Gt_5 Ch_5 U_5$ bo'lgan o'simliklarni belgilang.

1) sachratqi; 2) nok; 3) olxo'ri; 4) na'matak.

A) 1, 2   B) 2, 3

C) 3, 4   D) 4

629. Gullari gulqo'rg'onsiz tuzilishga ega bo'lgan oilani belgilang.

A) tokdoshlar

B) bug'doydoshlar

C) qovoqdoshlar

D) loladoshlar

630. Gulida 10 ta changchisi bo'lgan o'simlikni belgilang.

A) sholi

B) oddiy lavlagi

C) sabzi   D) yantoq

631. Sho'radoshlar oilasiga mansub besh qanotli mevasi bo'lgan o'simlikni belgilang.

A) sabzi   B) lavlagi

C) ismaloq   D) saksovol

632. Qaysi oilaning ko'pchilik vakillari ildizida azot to'plovchi bakteriyalar bo'ladi?

A) karamdoshlar

B) burchoqdoshlar

C) ituzumdoshlar

D) sho'radoshlar

633. Ko'p yillik o't o'simliklar guruhi berilgan qatorni belgilang.

1) uchqat; 2) beda; 3) key-reuk; 4) kiyiko't; 5) teresken; 6) qamish.

A) 1, 3, 5   B) 2, 4, 6

C) 2, 3, 5   D) 2, 3, 6

634. O'simliklar sistematikasining ketma-ketligi to'g'ri keltirilgan qatorni belgilang.

1) tur; 2) oila; 3) sinf; 4) turkum; 5) bo'lim; 6) o'simliklar olami.

A) 1, 2, 3, 4, 5, 6

B) 1, 4, 2, 3, 5, 6

C) 1, 3, 2, 6, 5, 4

D) 1, 5, 3, 2, 4, 6

635. Qovoqdoshlar oilasiga mansub o'simliklar urug'chi gulining formulasini belgilang.

A) $Gk_{(5)} Gt_{(5)} Ch_{(2)+(2)+1} U_0$

B) $Gk_{(5)} Gt_{(5)} Ch_{(5)} U_0$

C) $Gk_{(5)} Gt_{(5)} Ch_{(0)} U_{(3)}$

D) $Gk_{(5)} Gt_{2+2+1} Ch_{(0)} U_1$

636. Ochiq urug'li o'simliklar qancha yil ilgari va qaysi o'simliklardan kelib chiqqan?

A) 140 mln yil ilgari, ochiq urug'lilardan

B) 140 mln yil ilgari, sporali o'simliklardan

C) 140 mln yil ilgari, urug'li qirqquloqlardan

D) 200 mln yil ilgari, urug'li qirqquloqlardan

637. Gul formulasi $Gk_{(5)} Gt_5 Ch_5 U_{(1-5)}$ bo'lgan o'simliklar qaysi oilaga mansubligini belgilang.

A) sho'radoshlar

B) ra'nodoshlar

C) loladoshlar

D) murakkabguldoshlar

638. Qovoqdoshlar oilasiga mansub o'simliklar changchi gulining umumiy formulasi-ni belgilang.

A) $Gk_{(5)} Gt_{(5)} Ch_{(2)+(2)+1} U_0$

B) $Gk_{(5)} Gt_{(5)} Ch_{(2)+(2)+1} U_{(3)}$

C) $Gk_{(5)} Gt_{(5)} Ch_{(0)} U_{(3)}$

D) $Gk_{(0)} Gt_{(5)} Ch_{(5)} U_{(2)}$

639. Yaylovlarda o'sadigan past bo'yi butalarni belgilang.

A) toron, sutlama, betaga

B) chetan, uchqat, irg'ay

C) kamxastak, qatrong'i, andiz

D) buyurg'un, shirinmiya, kav-rak

640. O'zbekiston «Qizil kitob»ining 1998-yildagi yangi nashriga nechta tur o'simlik kiritilgan?

A) 66 B) 163

C) 138 D) 301

641. Qaysi o'simlikning bargi va mevasidan olinadigan dori qon bosimini pasaytirish uchun ishlatiladi?

A) itsigak B) cherkez

C) donasho'r D) izen

642. Flora nima?

A) ma'lum hududda tarqalgan o'simliklar majmuasi

B) ma'lum hududdagi o'simlik va hayvonlar majmuasi

C) bir-biriga yaqin turlardan tashkil topgan o'simliklar

D) bir-biriga yaqin turkumlardan tashkil topgan o'simliklar

643. Oddiy lavlagi o'simligi-ning gul formulasini belgilang.

A) $Og_{(5)} Ch_5 U_2$

B) $Og_{(5)} Ch_5 U_5$

C) $Og_{(5)} Ch_4 U_{(4)}$

D) $Og_{(5)} Ch_5 U_{(3)}$

644. Qovoq mevali o'simliklar guruhi qaysi qatorda to'g'ri keltirilgan?

A) qovoq, qoraqat, lavlagi

B) bodring, tarvuz, qovun

C) qovun, bodom, xurmo

D) tarvuz, malina, olma

645. Bug'doydoshlar oilasiga mansub o'simliklar guruhini belgilang.

A) andiz, xrizantema

B) saksovol, sholi

C) tariq, xarduma

D) bug'doy, bo'tako'z

646. Qaysi o'simlikning changchi iplari o'zaro qo'shilib urug'chini o'rab turadi va bittasi erkin joylashadi?

A) qoqio't

B) oshqovoq

C) yong'oq

D) yeryong'oq

647. Tak-tak o'simligi qaysi oilaga mansub?

A) karamdoshlar

B) ituzumdoshlar

C) boshhoqdoshlar

D) qoqidoshlar

648. Bargi va mevasidan dori tayyorlanadigan o'simlikni belgilang.

A) cherkez B) gulxayri

C) izen D) donasho'r

649. Quyida berilgan o'simliklardan qaysi birida bo'yoq borligi aniqlangan va u qaysi oilaga mansub?

- A) o'sma, karamdoshlar
- B) tugmachagul, gulxayri-doshlar
- C) sebarga, burchoqdoshlar
- D) yantoq, ituzumdoshlar

650. Qaysi o'simlikning ildizidan tayyorlangan damlama yo'talga qarshi ishlatiladi?

- A) andiz
- B) shuvoq
- C) jag'-jag'
- D) gulxayri

651. Ra'nodoshlar oilasiga mansub o'simliklarni belgilang.

1) na'matak; 2) tirnoqgul; 3) kamxastak; 4) lola; 5) olga sorbariya; 6) do'lana; 7) tok.

- A) 1, 4, 5
- B) 2, 3, 5
- C) 3, 5, 6
- D) 2, 5, 7

652. Quyida berilgan qaysi o'simlikning 26 turi mamlakatimizda uchraydi?

- A) shuvoq
- B) qoqi
- C) lola
- D) tugmachagul

653. Ildizsiz, butun tanasi bilan suvga botgan holda o'sishiga qaramay, to'pguli suvdan tashqariga chiqib turuvchi o'simlik qaysi?

- A) suv qaroqchisi
- B) nilufar
- C) zuhrosoch
- D) suv yong'og'i

654. Qaysi qatorda ra'nodoshlar oilasiga mansub o'simliklar berilgan?

- A) tobulg'i, olvoli
- B) qo'qongul, qarg'ako'z
- C) qo'ytikan, murut
- D) boshog'riqo't, tuxumak

655. Ko'p yillik o'tlar qaysi qatorda berilgan?

- A) iloq, lola
- B) qoqio't, karam
- C) momaqaymoq, qo'ytikan
- D) suvsunbul, sarsazan

656. Ildizi dori-darmon tayyorlashda foydalaniladigan o'simlik guruhlarini belgilang.

- A) marmarak, qoraqat
- B) beda, tariq
- C) gulxayri, sachratqi
- D) burchoq, qayrag'och

657. Yaylovlarda o'sadigan buta o'simliklar guruhi qaysi qatorda keltirilgan?

- A) betaga, qarag'ay
- B) uchqat, irg'ay
- C) toron, uchqat
- D) ermon, itqo'noq

658. Yozning jazirama kunlarida qaysi o'simlikda «yozgi tinim» davri boshlanadi?

- A) juzg'un
- B) shuvoq
- C) yantoq
- D) selin

659. Gilos o'simligi qaysi turkum va oilaga mansub?

- A) gilos, ra'nodoshlar
- B) nok, ra'nodoshlar
- C) na'matak, ra'nodoshlar
- D) olxo'ri, ra'nodoshlar

660. Qaysi o'simlik to'yimli oziqbop, guli asal-shiraga boy?

- A) yantoq
- B) shuvoq
- C) izen
- D) tol

661. Dastorgul qaysi oilaga mansub?

- A) qovoqdoshlar
- B) ituzumdoshlar
- C) sho'radoshlar
- D) qoqidoshlar

662. Nokning mevasini belgilang.

- A) chin
- B) soxta
- C) rezavor
- D) danakli

663. Qoqidoshlar oilasiga mansub turkumlar berilgan qatorni belgilang.

1) paxtatikan; 2) qo'ytikan; 3) xrizantema; 4) kakra; 5) oq jusan; 6) oq shuvoq.

- A) 1, 3, 6
- B) 2, 3, 4
- C) 1, 3, 5
- D) 2, 5, 6

664. Barglari yondosh (parallel) tomirlangan o'simlikni belgilang.

- A) bug'doy
- B) ermon
- C) kamxastak
- D) sebarga

665. Cho'chqaquloq piyozidagi «piyoz» so'zi quyidagi qaysi sistematik birlikka tegishli?

- A) tur
- B) turkum
- C) avlod
- D) oila

666. O'tloq sebargasi bo'yi to'g'ri keltirilgan javobni belgilang.

- A) 10 – 30 sm
- B) 10 – 40 sm
- C) 50 – 150 sm
- D) 25 – 50 sm

667. Urug'chisi bitta, tugunchasi 3 yoki ko'p uyali, mevasi yig'ma. Bu belgi qaysi oila uchun xos?

- A) ra'nodoshlar
- B) qoqidoshlar
- C) qovoqdoshlar
- D) gulxayridoshlar

668. Qaysi o'simlikning bir tupida ikki xil to'pgul bo'ladi?

- A) sholi
- B) kelinsupurgi
- C) makkajo'xori
- D) o'rik

669. Dunyoda qoqidoshlar oilasining necha turi tarqalgan?

- A) 12000
- B) 3000
- C) 10000
- D) 19000

670. Qaysi oila vakillari orasida ko'sak mevali o'simliklar uchraydi?

- A) karamdoshlar, ituzumdoshlar
- B) sho'radoshlar, qoqidoshlar
- C) gulxayridoshlar, ituzumdoshlar
- D) ziradoshlar, qoqidoshlar

671. Tamaki turkumi qaysi oilaga mansub?

- A) boshqoqdoshlar
- B) ituzumdoshlar
- C) burchoqdoshlar
- D) loladoshlar

672. Qo'zoq va dukkak mevalar qaysi oilalarga xos?

1) burchoqdoshlar; 2) loladoshlar; 3) qoqidoshlar; 4) karamdoshlar; 5) ituzumdoshlar.

- A) 1, 2
- B) 2, 3
- C) 3, 4
- D) 1, 4

673. Ra'nodoshlar oilasiga mansub qaysi o'simliklarda urug'chilar ko'p bo'ladi?

1) olma; 2) olxo'ri; 3) shaftoli;
4) na'matak; 5) malina; 6) atir-
gul.

- A) 1, 2, 3   B) 2, 3, 4
C) 1, 3, 6   D) 4, 5, 6

674. Kanop o'simligi qaysi oilaga mansub?

- A) gulxayridoshlar
B) ra'nodoshlar
C) karamdoshlar
D) sho'radoshlar

675. O'simliklar sistematika-sidagi eng kichik birlikni belgilang.

- A) tur   B) oila
C) turkum   D) avlod

676. Oddiy jag'-jag' qachon gullaydi?

A) erta bahordan boshlab kech kuzgacha

B) erta bahordan boshlab yozning oxirigacha

C) fevraldan martning oxirigacha

D) martdan boshlab mayning oxirigacha

677. Gul formulasi $Gk_4 Gt_4 Ch_{4+2} U_1$ bo'lgan o'simliklarni belgilang.

1) jag'-jag'; 2) ismaloq; 3) sholg'om; 4) turp; 5) karam; 6) sarsazan; 7) o'sma; 8) donisho'r; 9) tobulg'i.

- A) 1, 3, 4, 5, 7
B) 1, 2, 4, 6, 8
C) 1, 5, 6, 7, 9
D) 1, 5, 6, 8, 9

678. Bo'ritaroq turkumi qaysi oilaga mansub?

- A) ituzumdoshlar
B) gulxayridoshlar
C) murakkabguldoshlar
D) karamdoshlar

679. Bo'ritaroq turkumiga mansub o'simlik berilgan javobni belgilang.

- A) tugmachagul   B) kovrak
C) karrak   D) kanop

680. Qaysi o'simlik tog'ning o'rta qismlarida iyundan, yuqori qismlarida esa iyuldan gullay boshlaydi?

- A) tobulg'i   B) kamxastak
C) na'matak   D) nok

681. Qaysi oila vakillarining gul tojbarglari umumiy soni 5 ta, uch xil shakldagi tojbargdan hosil bo'lgan?

- A) tokdoshlar
B) qovoqdoshlar
C) gulxayridoshlar
D) burchoqdoshlar

682. Quyidagi gul formulalari qaysi oilalarga xos?

1) $Gk_{(5)} Gt_{1+2+(2)} Ch_{(9+1)} U_1$; 2) $Gk_{(5)} Gt_5 Ch_{(1-5)} U_{(1-5)}$; 3) $Gk_{(5)} Gt_{(5)} Ch_5 U_1$; 4) $Gk_{4-5} T_{5+(5)} Ch_5 U_{(2-6)}$.

a) uzumdoshlar; b) burchoqdoshlar; c) ra'nodoshlar; d) ituzumdoshlar.

- A) 1-a; 2-b; 3-c; 4-d
B) 1-b; 2-a; 3-d; 4-c
C) 1-b; 2-c; 3-d; 4-a
D) 1-c; 2-d; 3-a; 4-b

683. Qaysi o'simlikning guli toknikiga o'xshaydi, lekin kosa-chasi aniq ko'rinmaydi?

A) beshyaproqli partenotsis-
sus

B) terakbargli liftok

C) qora mingdevona

D) oq shuvoq

684. Gullari ayrim jinsli o'sim-
liklarni belgilang.

1) bodring; 2) qovun; 3) tar-
vuz; 4) makkajo'xori; 5) sach-
ratqi; 6) yasmiq; 7) achambiti;
8) kamxastak; 9) sholi; 10) yas-
miq.

A) 1, 2, 3, 4 B) 2, 3, 4, 5

C) 3, 4, 5, 6 D) 5, 6, 7, 10

685. Qaysi o'simliklarning
bargi va poyasi yo'q, lekin guli
bor?

A) raffleziya arnoldi

B) volfiya

C) rotang palmasi

D) sekvoyadendron

686. Qaysi madaniy o'sim-
likning toj bargi uchi bilan bir-
biriga qo'shilgan, changchi va
urug'chilari qalpoqqa o'xshab
qoplab turadi va guli ochilishi
bilan to'kilib ketadi?

A) tobulg'i

B) achchiqmiya

C) liftok D) tok

687. Qoqidoshlar oilasiga
mansub qaysi turkumning ya-
gona turi O'zbekistonda o'sadi?

A) qo'ytikan B) sebarga

C) achambiti D) sachratqi

688. Dorivor o'simlik sifatida
keng tarqalgan xona o'simlik-
larini belgilang.

A) yorongul, kaktus

B) kolonxoe, aloe

C) begoniya, kaktus

D) oleandr, fikus

689. Magnoliyasimonlar sinfi-
ning eng sodda vakilini belgi-
lang.

A) gulsapsar B) cherkez

C) magnoliya D) ebalak

690. Gledichiya va yasmiq
o'simliklarining oilasini belgi-
lang.

A) burchoqdoshlar

B) ituzumdoshlar

C) sho'radoshlar

D) qoqidoshlar

691. Karamdoshlar oilasiga
mansub o'simlikni belgilang.

A) sachratqi B) lavlagi

C) shuvoq D) o'sma

692. Yaxshi o'sgan jag'-jag'-
ning har bir tupida qanchaga-
cha urug' yetiladi?

A) 50 ta B) 70000 ta

C) 7000 ta D) 150 ta

693. Burchoqdoshlar oilasiga
mansub manzarali o'simliklarni
aniqlang.

A) tuxumak, gledichiya, oq
akatsiya

B) yapon soforasi, baliqko'z,
sallagul

C) tobulg'i, irg'ay, oq akatsiya

D) shoyi akatsiya, gledichiya,
oq qayin

694. Piyozdoshlar oilasining
gul formulasini belgilang.

A) $Og_{3+3}Ch_{3+3}U_{(3)}$

B) $Og_{(2)+2}Ch_{3'6}U_1$

C) $Og_{(5)}Ch_{2.5}U_{2.5}$

D) $Og_{3+3}Ch_{3+3}U_1$

695. Qovoqdoshlar oilasiga mansub begona o'simlikni toping.

- A) itqovun
- B) cho'gari
- C) qozonyuvg'ich
- D) aravakash

696. Afsonak qaysi oilaga kiradi?

- A) burchoqdoshlar
- B) sho'radoshlar
- C) qoqidoshlar
- D) gulxayridoshlar

697. Faqat manzarali butalarni belgilang.

1) yapon noki; 2) tobulg'i; 3) budleya; 4) gortenziya; 5) sallagul butasi; 6) atirgul; 7) nastarin; 8) shamshod; 9) qoraqat.

- A) 2, 6, 7, 9
- B) 2, 5, 6, 7, 8
- C) 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8
- D) 1, 2, 5, 6, 7, 9

698. Gledichiya o'simligi qaysi oilaga mansubligini belgilang.

- A) murakkabguldoshlar
- B) gulxayridoshlar
- C) burchoqdoshlar
- D) ra'nodoshlar

699. Bir urug' pallali o'simliklar qaysi o'simliklardan kelib chiqqan?

- A) yuksak sporalni o'simliklardan
- B) ochiq urug'li o'simliklardan
- C) ikki urug'pallalilardan
- D) qirqquloqsimonlardan

700. Quyidagi o'simliklar orasida manzarali butalar berilgan qatorni belgilang.

A) shamshod, gortenziya
B) tekoma, kaprifoliya, tuya, shamshod

C) budleya, tekoma, gortenziya
D) tuya, shamshod, lipa

701. Tekoma o'simligining hayotiy shaklini belgilang.

- A) buta
- B) bir yillik o't
- C) ikki yillik o't
- D) yarim buta

702. Mevasi dukkak bo'lgan o'simlikni ko'rsating.

- A) matur
- B) bo'ritaroq
- C) yeryongo'q
- D) qarq'atirnoq

703. Xarduma qaysi oilaga mansubligini belgilang.

- A) bug'doydoshlar
- B) loladoshlar
- C) piyozdoshlar
- D) suttikandoshlar

704. Guli ko'rimsiz, lekin quyuc soya beruvchi daraxtlarni belgilang.

A) zarang, lipa, chinor, eman
B) magnoliya, zarang, kash-tan, eman

C) magnoliya, kashtan, shoyi akatsiya, yapon noki

D) magnoliya, zarang, kash-tan, farzitsiya

705. Gul va barglarining jozi-badorligi bilan ajralib turuvchi o'simliklarni belgilang.

A) yapon noki, gortenziya, magnoliya, lola daraxti

B) magnoliya, lola daraxti, kashtan, shoyi akatsiya

C) magnoliya, kashtan, lipa, shoyi akatsiya

D) Suriya gibiskusi, kashtan, kaprifolga, tekoma

706. Manzarali lianani belgilang.

A) giatsint   B) farzitsiya

C) kaprifol   D) lipa

707. Faqat yopiq urug'lilarga xos belgini toping.

A) hayoti davomida ildiz, poya va mevaga ega bo'ladi

B) hayoti davomida qubba hosil qilib, meva tugadi

C) hayoti davomida gullab meva tugadi

D) gametofit sporofit ustidan ustunlik qiladi

708. Ra'nodoshlar oilasining qaysi vakillari O'zbekiston Respublikasi «Qizil kitob»ga kiritilgan?

A) astragal, oksitrops, Oloy hiyoli

B) Oloy hiyoli, kamxastak

C) O'rta Osiyo noki, olga sorbariyasi

D) tobulg'i, olga sorbariyasi

709. Nima sababdan yovvoyi olma, nok, olcha o'simliklaridan yangi navlar yaratishda keng foydalaniladi?

A) qurg'oqchilik, sovuq va zararkunandalarga chidamliligi tufayli

B) shamol orqali changlanganligi tufayli

C) hasharotlar yordamida changlanganligi tufayli

D) issiqlik va namlikka chidamliligi tufayli

710. Qaysi oilalarga «yong'oqcha» meva xos?

A) ziradoshlar, sho'radoshlar
B) ituzumdoshlar, sho'radoshlar

C) ra'nodoshlar, sho'radoshlar
D) sho'radoshlar, gulxayridoshlar

711. Qaysi o'simlikning bargi va mevasidan tayyorlangan dori qon bosimini pasaytirish uchun ishlatiladi?

A) cherkez   B) tamaki

C) tugmachagul

D) jag'-jag'

712. Dorivor —gulxayrining qaysi qismidan tayyorlangan damlama yo'talga qarshi ishlatiladi?

A) ildizidan

B) bargidan

C) gul va mevasidan

D) gullayotgan poyasidan

713. Cherkez o'simligining qaysi qismlaridan tayyorlangan dori qon bosimini pasaytirish uchun ishlatiladi?

A) ildiz va poyasi

B) bargi va mevasi

C) ildiz, poya va guli

D) gullayotgan poyasidan

714. Sho'radoshlar oilasiga mansub bir yillik, ikki uyli begona o'tni belgilang.

A) izen   B) teresken

C) lavlagi

D) Turkiston ismalog'i

715. Bo'ritaroq turkumi qaysi oila va sinfga mansub?

A) gulxayridoshlar oilasi, magnoliyasimonlar sinfi

B) burchoqdoshlar oilasi, magnoliyasimonlar sinfi

C) gulxayridoshlar oilasi, lolasimonlar sinfi

D) ituzumdoshlar oilasi, magnoliyasimonlar sinfi

716. Qaysi daraxtlar havo-ga fitonsidlar ajratib kasallik tug'diruvchi bakteriyalarni kuchsizlantirishi belgilangan?

A) gledichiya, terak

B) archa, singirtak

C) yong'och, irg'ay

D) irg'ay, singirtak

717. Insoniyat noto'g'ri foydalanishi tufayli qaysi to'qay o'simliklarining maydoni qisqarib bormoqda?

A) terak, tol

B) yulg'un, iloch

C) jiyda, yantoq

D) shirinmiya, qamish

718. Qaysi o'simliklar uchma meva hosil qiladi?

1) ravoch; 2) jud; 3) baliqko'z; 4) qo'g'a; 5) tol; 6) terak.

A) 3, 5, 6   B) 1, 2, 4

C) 1, 2, 3   D) 4, 5, 6

719. Murakkabguldoshlarga mansub dorivor o'simliklarni belgilang.

A) dastorgul, bo'znoch

B) sachratqi, ermon shuvog'i

C) qora jusan, tirnoqgul

D) sachratqi, qo'qongul

720. Piyozli o'simliklarni belgilang.

A) floks, sallagul, budleya

B) xrizantema, nizomgul, chinnigul

C) budleya, buldenej, nargis

D) gladiolus, giatsint, nargis

721. Chala butalar keltirilgan qatorni ko'rsating.

A) sarsazan, izen, teresken

B) arpa, kungaboqar, zig'ir

C) qoqi, andiz, shashir

D) sabzi, piyoz, lavlagi

722. Ko'p yillik o'tlar keltirilgan qatorni ko'rsating.

A) shuvoq, izen, teresken

B) arpa, kungaboqar, zig'ir

C) qoqio't, andiz, shashir

D) sabzi, piyoz, karam

723. Berilgan turkumlarning qaysi biri sho'radoshlar oilasiga mansub emas?

A) teresken, ebalak

B) soya, boqila

C) donasho'r, quyonjun

D) izen, cho'g'on

724. Qaysi oila vakillarining ko'pchilik turlarida barglari il-diz bo'g'zida to'pbarg hosil qilib, poyasida barglari o'troq bo'ladi?

A) sho'radoshlar

B) karamdoshlar

C) bug'doydoshlar

D) ituzumdoshlar

725. Yig'ma mevali o'simlikni toping.

A) mingdevona

B) tugmachagul

C) kanop   D) qoqio't

726. Daryo va ko'llar sohilidagi to'qaylarda o'sadigan o'simlikni belgilang.

- A) dorivor qoqio't
- B) na'matak
- C) dorivor shuvoq
- D) dorivor gulxayri

727. Poyasi sershox, yer bag'irlab o'sadigan, barglari deyarli yumaloq, gullari barg qo'l-tig'ida o'rmashgan dorivor o'simlikni ko'rsating.

- A) dorivor gulxayri
- B) sachratqi
- C) tugmachagul
- D) cherkez

728. Qaysi turkumga oid o'simliklar kuzda tuya va qorako'l qo'ylar uchun ozuqa bo'ladi?

- A) ebalak, baliqko'z, sho'rak
- B) teresken, sag'an, cherkez
- C) quyonjun, donasho'r, sachratqi

D) shuvoq, olabuta, gulxayri

729. Vatani Shimoliy Amerika bo'lgan o'simlikni aniqlang.

- A) beshyaproqli partenotsissus
- B) baobab daraxti
- C) rotang palmasi
- D) ajdar daraxti

730. Chorvachilikda katta ahamiyatga ega bo'lgan yemxashak o'simligini belgilang.

- A) tuya
- B) qarg'ako'z
- C) qo'ng'irbosh
- D) xolmon

731. Tokdoshlar oilasi vakillarida jingalaklar qaysi organning o'zgarishi hisoblanadi?

- A) barg
- B) ildiz
- C) gul
- D) novda

732. $Gk_{4-5} Gt_{5(5)} Ch_5 U_{(2-6)}$ gul formulasi qaysi o'simlik oilasiga mansub?

- A) tokdoshlar
- B) ituzumdoshlar
- C) gulxayridoshlar
- D) sho'radoshlar

733. $Gk_{(5)} Gt_{(5)} Ch_5 U_1$ gul formulasi qaysi o'simlik oilasiga mansub?

- A) tokdoshlar
- B) ituzumdoshlar
- C) gulxayridoshlar
- D) sho'radoshlar

734. $Gk_{(3)+(3)} Gt_5 Ch_5 U_{(∞)}$ gul formulasi qaysi o'simlik oilasiga mansub?

- A) tokdoshlar
- B) ituzumdoshlar
- C) gulxayridoshlar
- D) sho'radoshlar

735. $Og_{0.5} Ch_{2.5} U_{(2-5)}$ gul formulasi qaysi o'simlik oilasiga mansub?

- A) tokdoshlar
- B) ituzumdoshlar
- C) gulxayridoshlar
- D) sho'radoshlar

736. Tobulg'i, kamxastak turkumlari qaysi oilaga kiradi?

- A) ra'nodoshlar
- B) burchoqdoshlar
- C) ituzumdoshlar
- D) sho'radoshlar

737. Quyonjun, ebalak turkumlari qaysi oilaga mansub?

- A) ra'nodoshlar
- B) sho'radoshlar
- C) burchoqdoshlar
- D) ituzumdoshlar

738. Qaysi oilaga mansub o'simliklarda gullarining hammasi qiyshiq simmetriyali hisoblanadi?

- A) karamdoshlar
- B) burchoqdoshlar
- C) ituzumdoshlar
- D) soyabondoshlar

739. Qovoqdoshlar oilasiga mansub o'simliklarning urug'chi gulining formulasini belgilang.

- A) $Gk_{(5)} Gt_{(5)} Ch_{(0)} U_{(3)}$
- B) $Gk_{(5)} Gt_{(5)} Ch_{(2)+(2)+1} U_{(0)}$
- C) $Gk_5 Gt_5 Ch_5 U_1$
- D) $Gk_{(3)+(5)} Gt_5 Ch_{(∞)} U_{(∞)}$

740. Qaysi o'simliklarning changchilari 5 ta bo'lib, ular-
dan 4 tasi 2 tadan juft bo'lib
qo'shilgan, 1 tasi erkin joyla-
shadi?

- A) bodring, burchoq
- B) searga, loviya
- C) qovun, itqovun
- D) zira, jag'-jag'

741. Qaysi oila vakillari, aso-
san, bir va ko'p yillik o'tlar bo'-
lib, ularning buta, liana va da-
raxtlari faqat tropik mintaqa-
larda o'sadi?

- A) murakkabguldoshlar
- B) karamdoshlar
- C) qovoqdoshlar
- D) sho'radoshlar

742. Sachratqining savatcha
to'pgulida qanday gullar joyla-
shadi?

- A) ikki jinsli, tilsimon
- B) bir jinsli, tilsimon
- C) jinssiz, naysimon
- D) ikki jinsli, naysimon

743. Suttikandoshlar oilacha-
siga mansub o'simliklarni belgi-
lang.

- A) takasoqol, kakra, karrak
- B) karrak, maxsar, shuvoq
- C) yovshan shuvog'i, qora ju-
san, bo'znoch
- D) shuvoq, qora jusan, kovrak

744. Moychechakdoshlar oila-
chasiga mansub o'simliklarni
belgilang.

- A) takasoqol, kakra, karrak
- B) karrak, maxsar, shuvoq
- C) yovshan shuvog'i, qora ju-
san, bo'znoch
- D) shuvoq, qora jusan, kakra

745. Iste'mol qilinadigan, tabii-
iy holda o'sadigan piyoz turlari-
ni belgilang.

- a) Pskom piyozi; b) Oshanin;
- c) qum piyozi; d) Suvorov; e)
- norpiyoz; f) qo'shbarq piyoz.
- A) d, e, f   B) a, b, c
- C) a, d, f   D) b, c, e

746. Piyozning xushmanzara
turlarini belgilang.

- a) Pskom piyozi; b) Oshanin;
- c) qum piyozi; d) Suvorov; e)
- norpiyoz; f) qo'shbarq piyoz.
- A) d, e, f   B) a, b, c
- C) a, d, f   D) b, c, e

747. Jo'xori turkumiga oid o'simlikni belgilang.

- A) xarduma B) ajriq
C) qo'ng'irbosh D) g'umay

748. O'zbekiston Respublikasining «Qizil kitob»i nechanchi yili ta'sis etilgan?

- A) 1983 B) 1998
C) 1979 D) 1984

749. O'zbekiston Respublikasi markaziy gerbariysida nechta o'simliklar turi saqlanadi?

- A) 1 mln B) 4111
C) 4230 D) 10 ming

750. Itsigak qaysi o'simliklar oilasiga mansub?

- A) sho'radoshlar
B) burchoqdoshlar
C) ituzumdoshlar

D) gulxayridoshlar

751. Gulxayridoshlar oilasiga mansub bo'lgan o'simliklar guruhini belgilang.

A) gulxayri, kanop, bodom
B) gulxayri, g'o'za, makkajo'xori

- C) o'rik, kungaboqar, kanop
D) bo'ritaroq, kanop, g'o'za

752. Qaysi o'simlik «yozgi tinim» davriga kiradi?

- A) sebarga B) shuvoq
C) qoqio't D) sachratqi

753. Qaysi oila vakillarida changchilar soni 5 ta bo'ladi?

- A) karamdoshlar
B) gulxayridoshlar
C) qovoqdoshlar
D) boshoqdoshlar

754. Qoqidoshlar oilasiga mansub o'simliklar guruhini belgilang.

- A) kungaboqar, makkajo'xori
B) yernok, yeryong'oq
C) bo'tako'z, kakra
D) xrizantema, gledichiya

755. Qovoqdoshlar oilasiga kiradigan o'simliklar gulida changchilar soni nechta bo'ladi?

- A) 2 ta B) 3 ta
C) 4 ta D) 5 ta

756. Yasmiqning gul formula-si qanday tuzilishga ega?

- A) $Gk_4 Gt_4 Ch_{4+2} U_1$
B) $Gk_{(5)} Gt_{1+2+(2)} Ch_{(9)+1} U_{(1)}$
C) $Gk_{(5)} Gk_{(5)} Ch_{(5)} U_{(2-6)}$
D) $Gk_6 Gt_5 Ch_{\infty} U_{\infty}$

757. Ituzumdoshlar oilasiga kiruvchi o'simliklar guruhini belgilang.

A) kartoshka, tamaki, bangidevona

- B) ituzum, kartoshka, g'umay
C) pomidor, sabzi, yantoq
D) ituzum, pomidor, piyoz

758. Quyida berilgan o'simliklardan qaysi birining mevasi rezavor hisoblanadi?

1) olma; 2) uzum; 3) pomidor; 4) kartoshka; 5) karam; 6) surepka; 7) g'ozpanja; 8) qoraqat.

- A) 1, 2, 6, 7 B) 2, 3, 6, 8
C) 1, 2, 3, 4, 5 D) 2, 3, 4, 8

759. Oddiy jag'-jag' o'simligining to'pguli qanday ataladi?

- A) ro'vak

B) oddiy soyabon

C) qalqonsimon

D) oddiy shingil

760. Quyidagi o'simliklarning qaysi biri sho'radoshlar oilasiga mansub?

A) na'matak B) g'o'za

C) oq akatsiya D) ebalak

761. Qon bosimiga qarshi qaysi o'simlikdan foydalaniladi?

A) shuvoq B) cherkez

C) shirach D) donasho'r

762. Lolaning gul formulasini belgilang.

A) $Og_{3+3} Ch_{3+3} U_{(3)}$

B) $Gk_{(5)} Gt_{(5)} Ch_{(10)} U_{(3)}$

C) $Gk_{(5)} Gt_{(5)} Ch_{(5)} U_0$

D) $Gk_0 Gt_{(5)} Ch_{(5)} U_1$

763. Quyida berilgan o'simliklardan qaysi birining bir tupi 1 m² gacha chim hosil qiladi?

A) iloq

B) qo'ng'irbosh

C) piyoz D) selin

764. Gul formulasi $Gk_{(5)} Gt_{(5)} Ch_5 U_1$ bo'lgan o'simliklarni belgilang.

1) ituzum; 2) liftok; 3) kartoshka; 4) g'ozpanja; 5) qoraqobiq; 6) baqlajon; 7) na'matak.

A) 1, 2, 4 B) 2, 4, 5

C) 1, 3, 6 D) 1, 6, 7

765. Gul formulasi $Gk_{(5)} Gt_{1+2+(2)} Ch_{(9)+1} U_1$ bo'lgan o'simliklarni belgilang.

1) qashqarbeda; 2) kartoshka; 3) shirinmiya; 4) boqila; 5) yeryong'oq; 6) olma; 7) irg'ay.

A) 1, 2, 7

B) 2, 3, 4

C) 2, 7, 6

D) 1, 3, 4

766. Burchoqdoshlar oilasiga mansub o'simliklarning gullariga xos belgilarni aniqlang.

A) guli bitta simmetriya o'qi bo'yicha teng ikkiga bo'linadi

B) gul yuzasidan bitta ham simmetrik chizig'i o'tkazib bo'lmaydi

C) gul yuzasidan bir nechta simmetrik chizig'i o'tkazish mumkin

D) gullari tilsimon yoki naysimon

767. Hujayrasida zaharli moddalar hosil bo'ladigan o'simliklar guruhi qaysi qatorda to'g'ri keltirilgan?

A) isiriq, yantoq

B) uchma, mastak

C) mingdevona, yantoq

D) shirinmiya, sachratqi

768. Qoqidoshlar gulining umumiy formulasini belgilang.

A) $Gk_5 Gt_5 Ch_5 U_1$

B) $Gk_5 Gt_5 Ch_5 U_1$

C) $Gk_{0,(5)} Gt_{(5)} Ch_{(5)} U_1$

D) $Gk_{(5)} Gt_{(5)} Ch_{(5)} U_{(0)}$

769. Tokdoshlar oilasi gulining umumiy formulasini belgilang.

A) $Gk_{(5)} Gt_{1+2+2} Ch_{(9)+1} U_1$

B) $Gk_{4-5} Gt_{5+(5)} Ch_5 U_{(2-6)}$

C) $Gk_5 Gt_5 Ch_{(\infty)} U_1$

D) $Gk_{(5) \cdot (2-9)} Gt_5 Ch_{(\infty)} U_{(\infty)}$

770. Yaylovlarda yostiq hosil qilib o'sadigan o'simliklarni belgilang.

A) qiziltikan, saksovul

B) betaga, sanchiqo't

C) oqquray, isfarak

D) qiziltikan, zirako't

771. Qaysi o'simlikdan tayyorlangan dori qon ketishini to'xtatishda foydalaniladi?

A) jag'-jag'

B) cherkez

C) burchoq

D) gulibaxmal

772. O'zbekistonning «Qizil kitob»iga kiritilgan o'simlikni belgilang.

A) sallagul B) na'matak

C) yeryongo'q D) sachratqi

773. Yopiq urug'li o'simliklarning yer yuzida boshqa o'simlik guruhlariga nisbatan hukmron bo'lishi sabablari qaysilar?

1) urug' bilan ko'payishi; 2)ildizlarining yaxshi rivojlanganligi; 3)shamol yordamida changlanishi; 4)urug'larining odamlar yordamida tarqatilishi; 5)turli yo'llar bilan changlanishi; 6)qo'sh urug'lanish; 7)urug'ning meva ichida yopiq joyda bo'lishi.

A) 1, 2, 3 B) 3, 4, 5

C) 5, 6, 7 D) 2, 3, 4

774. Tabiatda kamayib ketgan dorivor o'simlikni belgilang.

A) lola

B) anzur piyoz

C) sanchiqo't

D) parpi

775. Jaydari g'o'za uchun xos bo'lgan belgilarni ko'rsating.

A) ko'saklari mayda, deyarli ochilmaydi

B) ko'saklari yirik, tolasi mayin

C) ko'saklari yirik, tolasi uzun

D) ko'saklari mayda, yaxshi ochiladi

776. O'zbekiston Respublikasi «Qizil kitob»iga kiritilgan o'simliklar guruhini belgilang.

1) lola; 2) burchoq; 3) shirach; 4) gulxayri; 5) sallagul; 6) iloq.

A) 2, 4, 6 B) 2, 3, 5

C) 1, 3, 5 D) 2, 3, 4

777. To'qaylarda o'sadigan o'simliklar guruhini belgilang.

A) sarsazan, shuvoq, oqboyalich

B) oqboyalich, qoraboyalich, ajriq

C) yulg'un, tol, jiyda, qamish

D) oqquray, ermon, bo'yimodaron

778. Turkiston ismalog'iga xos belgini ko'rsating.

A) ko'p yillik, bir uyli, manzarali

B) bir yillik, ikki uyli, begona o't

C) bir yillik, bir uyli, ayrim jinsli

D) ko'p yillik, chala butasimon o'simlik

779. Botanika institutida shoradoshlar oilasiga mansub qaysi o'simliklarni madaniy va yem-xashak o'simliklari qatoriga kiritish ustida ilmiy tekshirish ishlari olib borilmoqda?

1) teresken; 2) itsigak; 3) izen; 4) cho'g'on; 5) baliqko'z; 6)

donasho'r; 7) keyreuk; 8) saksovol.

- A) 1, 2, 3   B) 2, 3, 5
C) 3, 4, 7   D) 4, 5, 8

780. Loladoshlarga mansub o'simliklarning belgilarini ko'rsating.

A) gulqo'rg'oni oddiy, ko'rimsiz

B) gullari xushbo'y, chiroyli

C) gullari alohida-alohida, gulkosachasimon

D) gulqo'rg'oni oddiy, tojbarsimon

781. Gullari yirik, tojbargi limon rangli, ko'saklari 3 – 4 chanoqli, yaxshi ochiladi. Tolasi uzun, ipakka o'xshash. Bu belgilar O'zbekistonda ekiladigan qaysi g'o'za turiga xos?

A) jaydari g'o'za

B) Meksika g'o'zasi

C) Barbados g'o'zasi

D) oddiy g'o'za

782. Bir yillik ikki uyli o't o'simlikni belgilang.

A) rezavor ismaloq

B) Turkiston ismaloqi

C) ebalak

D) baliqko'z

783. Tolali kanopning gul formulasi qaysi qatorda to'g'ri berilgan?

A) $Og_{0,5} Ch_5 U_{(2-5)}$

B) $Gk_5 Gt_5 Ch_0 U_{(5)}$

C) $Gk_{(3)+(5)} Gt_5 Ch_{(5)} U_{(=)}$

D) $Gk_{(5)} Gt_{1+(2)+(2)} Ch_{(9)+1} U_1$

784. O'zbekistonda jo'xori turkumiga oid nechta tur o'simlik o'sadi?

- A) 1   B) 5
C) 4   D) 7

785. Tubida piyozchasi bo'lgan o'simliklarni belgilang.

1) gladiolus; 2) lola; 3) nargis; 4) betaga; 5) qorabargo't; 6) giatsint; 7) ko'knor; 8) amarillis.

A) 2, 4, 5, 7   B) 2, 3, 5, 7

C) 2, 3, 4, 8   D) 1, 3, 6, 8

786. Ko'p yillik o't o'simliklar berilgan qatorni belgilang.

A) bodom, uchqat

B) izen, keyreuk

C) sallagul, andiz

D) piyoz, sabzi

787. Qaysi oila o'simliklarining poyasi ko'pincha silindrsimon mayin tuklar bilan qoplangan bo'ladi?

A) sho'radoshlar

B) gulxayridoshlar

C) loladoshlar

D) qovoqdoshlar

788. Rezavor mevali, yotib o'suvchi butani belgilang.

A) madaniy tok

B) oshqovoq

C) terakbarqli liftok

D) beshyaproqli partenotsissus

789. Yovvoyi dorivor o'simliklarini belgilang.

A) yantoq, sebarga, shuvoq

B) yalpiz, ravoch, isiriq, izen

C) sebarga, kiyiko't, sug'uro't

D) qoraqobiq, chakanda, zubturum

790. Butalar qaysi qatorda to'g'ri keltirilgan?

- A) izen, qoraqat, siren
 B) bodomcha, zirk, uchqat
 C) teresken, bodom, bodomcha

D) shuvoq, teresken, keyreuk

791. To'pgulidagi hamma gullar zangori rangli, ikki jinsli, tilsimon bo'lgan o'simlik...

- A) kamxastak
 B) Turkiston ismalog'i
 C) sag'an
 D) sachratqi

792. Gullari mayda, to'g'ri, ikki jinsli yoki bir jinsli, murakkab changchilari 5 ta, urug'chisi 2 ta, meva bargchani qo'shishidan hosil bo'lgan tuguncha 2 uyali. Bu belgilar qaysi oilaga tegishli?

- A) ituzumdoshlar
 B) tokdoshlar
 C) qovoqdoshlar
 D) qoqidoshlar

793. Changchi gulining formulasi $Gk_{(5)} Gt_{(5)} Ch_{(2)+(2)+1} U_0$ bo'lgan o'simlikni belgilang.

- A) rezavor ismaloq
 B) oshqovoq
 C) Turkiston ismalog'i
 D) lavlagi

794. Respublikamiz xalqi qadimda va urush vaqtlarida qaysi o'simlik shakaridan foydalanagan?

- A) oqquray
 B) o'tloq se bargasi
 C) shirinmiya D) yantoq

795. Quyida berilgan o'simliklar qaysi oilaga mansub?

1) cho'g'on; 2) bo'tako'z; 3) kamxastak; 4) quyonsuyak; 5) tolali kanop.

a) gulxayridoshlar; b) burchoqdoshlar; c) qoqidoshlar; d) ra'nodoshlar; e) sho'radoshlar.

- A) 1-e, 2-d, 3-a, 4-b, 5-c
 B) 1-a, 2-b, 3-d, 4-c, 5-e
 C) 1-a, 2-d, 3-c, 4-e, 5-b
 D) 1-e, 2-c, 3-d, 4-b, 5-a

796. O'zbekiston yaylovlarida o'sadigan o'simlikni belgilang.

- A) sug'uro't B) tok
 C) marmarak D) na'matak

797. Quyida berilganlardan qaysi biri ko'p yillik o't o'simlik?

- A) izen B) uchqat
 C) shashir D) oq gulxayri

798. Qaysi o'simlik iyulgacha yaxshi o'sadi, so'ng o'sishdan deyarli to'xtaydi?

A) terakbargli liftok
 B) besh yaproqli partenotsissus

- C) lolaqizg'aldoq
 D) saksovul

799. Quyida berilgan qaysi o'simliklarning urug'ida zaharli moddalar bo'ladi?

- A) zira, shivit
 B) kanop, kampirchopon
 C) shaftoli, achchiq bodom
 D) kashnich, kartoshka

800. Qaysi o'simlikning quritilgan bargi, guli va urug'i xalq tabobatida ishlatiladi?

- A) tugmachagul
 B) qoqio't
 C) sachratqi

D) jag'-jag'

801. Quyida berilgan o'simliklardan qaysi birining tikani epidermisning o'zgarishidan hosil bo'lgan?

- A) kaktus
- B) maymunjon
- C) yantoq
- D) zirk

802. Gul formulasi $Gk_{(5)}Gt_{1+2+(2)}Ch_{(9)+1}U_1$ bo'lgan o'simliklarni belgilang.

1) quyonsuyak; 2) qovoq; 3) olmurut; 4) achchiqmiya; 5) kamxastak; 6) tuxumak.

- A) 1, 3, 5
- B) 1, 5, 6
- C) 1, 2, 4
- D) 1, 4, 6

803. Ko'chma qumlarni mustahkamlashda keng qo'llaniladigan daraxtni belgilang.

- A) cherkez
- B) saksovul
- C) juzg'un
- D) itsigak

804. Oddiy jag'-jag' o'simligiga xos xususiyatlar berilgan qatorni ko'rsating.

1) bir yillik; 2) ko'p yillik; 3) poyasi dag'al tuklar bilan qoplangan; 4) barglari murakkab va oddiy panjasimon bo'lingan; 5) barglari oddiy patsimon bo'lingan; 6) tarkibida S, K vitaminlar, olma, limon kislotalari bor; 7) tarkibida A vitamini bor; 8) to'pbarglari ovqatga ishlatiladi; 9) mevasi qo'zoq.

- A) 2, 3, 4, 7, 9
- B) 1, 3, 5, 6, 8
- C) 1, 3, 4, 7, 8
- D) 2, 5, 7, 8, 9

805. Tugmachagul o'simligining o'ziga xos belgilarini ko'rsating.

1) tik o'sadi; 2) yer bag'irlab o'sadi; 3) bir yillik begona o't; 4) gullari barg qo'ltig'ida o'rnashgan; 5) gullari poyaning uchida joylashgan; 6) mevasi to'pmeva; 7) mevasi ko'sakcha.

- A) 1, 3, 4, 7
- B) 2, 5, 6, 8
- C) 2, 3, 4, 6
- D) 1, 4, 6, 8

806. Quyidagi o'simliklardan qaysi biri hasharotlar bilan oziqlanadi?

- A) volfiya
- B) quvacha
- C) rafleziya
- D) qimizak

807. Quyida berilgan o'simliklar qaysi oilaga mansub va gulidagi changchilarning soni nechta ekanligini toping.

I) xolmon; II) oq jusan; III) tuxumak; IV) do'lana.

1) qoqidoshlar; 2) loladoshlar; 3) ra'nodoshlar; 4) burchoqdoshlar.

- a) 5; b) 6; c) 10; d) cheksiz.
- A) I-3-c, III-3-a, II-a-d, IV-2-b
- B) I-2-b, II-1-a, III-4-c, IV-3-d
- C) I-2-d, IV-2-a, III-4-b, IV-2-c
- D) I-2-a, II-1-c, III-3-d, IV-4-b

808. O'zbekiston Fanlar akademiyasi Botanika instituti qoshidagi gerbariyda qancha gerbariy saqlanadi?

- A) 1 mln dan ortiq
- B) 100 mingta
- C) 500 mingta
- D) 10 mingta

809. Quyidagi o'simliklardan qaysi birining gulida 9 ta iplari qo'shilgan va 1 ta alohida joylashgan changchini ko'rish mumkin?

- A) sebarga   B) ituzum
C) qoqio't   D) qovoq

810. O't o'simliklarga xos belgilarni aniqlang.

1) poyasi qo'ng'ir; 2) poyasi yashil; 3) poyasining yerusti qismi yog'ochlangan; 4) poyasining yerusti qismi yog'ochlanmagan; 5) gullab meva tukandan keyin yerusti qismi quriydi.

- A) 1, 3, 5   B) 2, 3, 5
C) 1, 4, 5   D) 2, 4, 5

811. Qovoqdoshlar oilasiga kiradigan o'simliklarning gullari qanday bo'ladi?

1) to'g'ri gul; 2) qiyshiq; 3) bir jinsli; 4) ikki jinsli; 5) gulqo'rg'oni oddiy; 6) gulqo'rg'oni murakkab; 7) kosacha, toj barglari 5 tadan, qo'shilib o'sgan; 8) kosacha, toj barglari 5 tadan, qo'shilib o'smagan; 9) changchilari 5 tadan, 4 tasi 2 tadan juft bo'lib qo'shilgan, 1 tasi erkin, urug'chisi 3 ta, qo'shilib o'sgan.

- A) 1, 3, 6, 7, 9
B) 2, 4, 5, 8, 9
C) 1, 4, 5, 7, 9
D) 1, 3, 6, 7, 9

812. O'zbekistonning birinchi «Qizil kitob»i qachon chop etilgan, u yo'qolib ketayotgan qan-

cha tur o'simlikni o'z ichiga olgan va qayta ishlangan yangi nashriga qancha o'simlik turi kiritilgan?

- A) 1994-yil, 163, 301 tur
B) 1991-yil, 180, 200 tur
C) 1983-yil, 186, 205 tur
D) 1984-yil, 163, 301 tur

813. Qaysi javobda hayvonlar sistematik guruhleri tartibi to'g'ri berilgan?

1) turkum; 2) oila; 3) urug'; 4) kenja tur; 5) tur; 6) tip; 7) sinf; 8) populyatsiya.

- A) 3, 5, 6, 7, 1, 2, 4
B) 5, 3, 2, 1, 7, 6
C) 3, 5, 6, 4, 7, 8, 2
D) 3, 5, 6, 4, 1, 7, 2

814. Gullari ayrim jinsli o'simliklar guruhini ko'rsating.

- A) lola, xolmon
B) shuvoq, ismaloq
C) ebalak, jag'-jag'
D) qovoq, Turkiston ismaloq'i

815. Burchoqdoshlar oilasiga mansub madaniy o'simliklar guruhini belgilang.

- A) maxsar, kakra
B) kungaboqar, soya
C) yeryong'oq, kanakunjut
D) yasmiq, tuxumak

816. Shamol yordamida changlanadigan o'simliklar berilgan qatorni toping.

- A) nok, sebarga
B) yantoq, g'o'za
C) oqquray, kartoshka
D) terak, suli

817. Tog'larda o'sadigan daraxtlar berilgan javobni belgilang.

A) qatrong'i, buyurg'un, irg'ay
B) qatrong'i, qoraboyalich, tobulg'i

C) qatrong'i, turang'il, zirk
D) qatrong'i, kamxastak, tog'olcha

818. Botanika fanining «oltin xazina»si nima?

A) qazilma holda topilgan o'simliklar

B) yo'qolib ketish arafasidagi turlar

C) «Qizil kitob»ga kiritilgan o'simliklar

D) gerbariy

819. Gullari yonbargchali, shingil, kallakcha yoki boshcha to'pgulga joylashgan. Bu belgi qaysi oila uchun xos?

A) qoqidoshlar

B) sho'radoshlar

C) burchoqdoshlar

D) ituzumdoshlar

820. Shuvoq savatchalari qanday to'pgulga o'rnashgan?

A) oddiy shingil

B) oddiy boshqoq

C) kuchala D) ro'vak

821. To'qaylarda o'sadigan namsevar o'tlarni belgilang.

A) buyurg'un, baliqko'z, oqboyalich

B) turang'il, yulg'un, tol

C) qamish, yantoq, shirinmiya

D) ermon, andiz, itqo'noq

822. O'zbekistonda qaysi turkumga xos o'simlikning 3 ta turi o'sadi, hammasi bir yillik, madaniy o'simlik sifatida o'stiriladi?

A) kanop B) oshqovoq

C) tok D) g'o'za

823. Quyida berilgan o'simliklar qayerlarda o'sadi?

1) buyurg'un; 2) ro'vak; 3) kakra; 4) olvoli; 5) sug'uro't.

a) yaylovda; b) tog'da; c) cho'lda; d) to'qayda; e) adirda.

A) 1-a, 2-b, 3-d, 4-c, 5-e

B) 1-a, 2-c, 3-e, 4-b, 5-d

C) 1-c, 2-a, 3-d, 4-e, 5-b

D) 1-c, 2-d, 3-e, 4-b, 5-a

824. Havo harorati iliq kelgan kuz oylarida ham gullashda davom etadigan madaniy gullarni belgilang.

A) zubtutum, qoqio't, sachratqi

B) atirgul, zubtutum, qo'ypechak

C) atirgul, xrizantema, kartoshkagul

D) zubtutum, sachratqi, qo'y-pechak

825. Qaysi oila vakillarining bargi ildiz bo'g'zida joylashgan, barg yaprog'i va bandi 50 – 60 sm va undan uzun bo'ladi?

A) qoqidoshlar, ziradoshlar

B) tokdoshlar, qovoqdoshlar

C) sho'radoshlar, ziradoshlar

D) qoqidoshlar, ituzumdoshlar

826. Qaysi o'simlik gulining kataligi ignaning uchidek keladi?

- A) vulfiya
- B) raffleziya arnoldi
- C) drosera
- D) sekvoyadendron

827. Qaysi o'simlik ikki turga mansub bo'lib, mevasi pishmanguncha bir-biridan farqlash qiyin?

- A) olma
- B) achambiti
- C) ituzum
- D) na'matak

828. Ituzumdoshlar oilasiga mansub turkum berilgan qatorni belgilang.

- A) kartoshka
- B) kamxastak
- C) achambiti
- D) ismaloq

829. Sho'radoshlar oilasiga mansub ikki yillik o'simlikni belgilang.

- A) cherkez
- B) itsigak
- C) rediska
- D) lavlagi

830. Qaysi o'simliklarning to'pguli murakkab boshloq?

- A) bug'doy, arpa, javdar
- B) bug'doy, arpa, sholi
- C) sholi, bug'doy, suli
- D) bug'doy, sholi, g'umay

831. Andiz, isfarak o'simliklari qayerda keng tarqalgan?

- A) cho'l
- B) adir
- C) tog'
- D) yaylov

832. Hozirgi kunda yer yuzida qaysi o'simliklar guruhi hukmron hisoblanadi?

- A) magnoliyatoifa
- B) qarag'aytoifa
- C) urug'li qirqquloqlar
- D) yovvoyi o'simliklar

833. Faqatgina yopiq urug'lilarga xos bo'lgan xususiyatlarni belgilang.

1) yorug'likka talabi kattaligi; 2) gulning bo'lishi; 3) vegetativ a'zolarining rivojlanganligi; 4) qo'sh urug'lanish; 5) urug'larining qanotchali, uchma bo'lishi; 6) urug'ning meva ichida bo'lishi; 7) hayotiy shakllarining xilma-xil bo'lishi; 8) namlikka talabining yuqori bo'lishi; 9) turli yo'llar bilan changlanishi.

- A) 1, 3, 5, 7, 9
- B) 2, 4, 6, 9
- C) 1, 3, 4, 5, 7
- D) 2, 3, 5, 7, 8

834. Qaysi oilaga kiruvchi o'simliklarning poyalari ilashuvchi, vegetativ yo'l bilan ko'payadi, mevasi rezavor hisoblanadi?

- A) ra'nodoshlar
- B) gulxayridoshlar
- C) qovoqdoshlar
- D) tokdoshlar

835. Madaniy atirgulning yovvoyi turi – ...

- A) yovvoyi olvoli
- B) ra'no
- C) do'lana
- D) kamxastak

836. Qaysi o'simliklardan qishloq xo'jaligida zaharli hasharotlarni nobud qiladigan dorilar tayyorlashda foydalaniladi?

- A) mingdevona, itsigak
- B) tamaki, garmdori
- C) itsigak, bangidevona

D) itsigak, tamaki

837. Respublikamizda manzarali daraxt sifatida ekiladigan o'simliklardan qaysilari burchoqdoshlar oilasiga kiradi?

1) lipa; 2) lola daraxti; 3) ligstrum; 4) yapon saforasi; 5) tikanli gledichiya; 6) quyonsuyak; 7) saksovul; 8) tobulg'i; 9) oq akatsiya.

A) 1, 4, 7   B) 2, 3, 6

C) 1, 3, 5   D) 4, 5, 9

838. O'zbekistonda quyida berilgan o'simliklarning nech-tadan turi o'sadi?

1) lola; 2) boychechak; 3) qoqio't.

a) 30 ga yaqin; b) 25 ta; d) 26 ta; e) 31 ta.

A) 1 - a; 2 - b; 3 - e

B) 1 - b; 2 - d; 3 - a

C) 1 - d; 2 - b; 3 - a

D) 1 - b; 2 - a; 3 - d

839. «Turkiston florasining ro'yxati» deb nomlangan asar qaysi olimlar tomonidan yozilgan?

A) B.A.Fedchenko va

A.O.Fedchenko

B) A.I.Vvedenskiy va P.Korovin

C) M.G.Popov va I.I.Granitov

D) Q.Z.Zokirov va P.Q.Zokirov

840. Quyida berilganlardan qaysi biri saksovulning cho'l sharoitida yashashga moslashganlik belgisi hisoblanadi?

1) barglarning tikanga aylanganligi; 2) barglarning yo'qolib

ketishi; 3) issiq vaqtlarda o'sishdan to'xtashi; 4) barglarning mum bilan qoplanishi; 5) bir yillik novdalarning to'kilishi; 6) bir yillik novdalarning qalin po'st bilan qoplanganligi.

A) 1, 3, 5   B) 1, 3, 5

C) 3, 4, 6   D) 2, 3, 5

841. Quyida berilgan turkumlar qaysi oilaga mansub va ular-ga mos o'simliklarni belgilang.

1) ismaloq; 2) kartoshka; 3) olxo'ri; 4) mingdevona.

I) ra'nodoshlar; II) ituzumdoshlar; III) sho'radoshlar; IV) gulxayridoshlar.

a) baqlajon; b) tog'olcha; c) Turkiston ismaloq'i; d) shay-tonkosa.

A) 1-III-c; 2-II-a; 3-I-b; 4-II-d

B) 1-I-a; 2-II-b; 3-III-c; 4-IV-d

C) 1-II-b; 2-III-b; 3-I-a; 4-IV-d

D) 1-IV-d; 2-I-a; 3-II-b; 4-III-c

842. Changchilari 5 ta toj-barglarning qo'shilishidan hosil bo'lgan nayga o'rnashgan o'simliklar guruhini belgilang.

1) ituzum; 2) qora mingdevona; 3) bangidevona; 4) baqlajon; 5) pomidor; 6) partenotsissus; 7) liftok; 8) partenatsissus; 9) karrak.

A) 1, 2, 3, 4, 5

B) 1, 3, 6, 7, 8

C) 2, 3, 7, 8, 9

D) 2, 4, 5, 8, 9

843. Bir urug'pallali o'simliklar sinfiga mansub o'simliklarni belgilang.

1) boychechak; 2) bo'tako'z; 3) sachratqi; 4) tok; 5) tamaki; 6) lola; 7) savag'ich; 8) ajriq; 9) tak-tak; 10) g'umay.

A) 1, 2, 3, 4, 5

B) 1, 3, 4, 5, 6

C) 1, 2, 5, 9, 10

D) 1, 6, 7, 8, 9

844. Ikki urug'pallalilar sinfiga mansub o'simliklarni belgilang.

1) lola; 2) boychechak; 3) bo'tako'z; 4) aloë; 5) qoqio't; 6) jag'-jag'; 7) bo'ritaroq; 8) tariq; 9) olma.

A) 1, 2, 3, 7, 6

B) 2, 4, 6, 8, 9

C) 3, 5, 6, 7, 9

D) 4, 5, 6, 7, 8

845. Quyida berilgan o'simliklar qaysi oila va sinfga mansubligi to'g'ri berilgan javobni toping.

1) olg'i; 2) tariq; 3) xrizan-tema; 4) oqquray.

I) qoqidoshlar; II) dukkak-doshlar; III) loladoshlar; IV) bug'doyoshlar.

a) bir urug'pallalilar; b) ikki urug'pallalilar.

A) 1-I-a; 2-II-b; 3-III-a; 4-IV-b

B) 1-II-b; 2-I-a; 3-IV-b; 4-III-a

C) 1-IV-a; 2-III-a; 3-I-b; 4-II-b

D) 1-III-a; 2-IV-a; 3-I-b; 4-II-b

846. Quyida berilgan o'simliklar qaysi oilalarga mansub?

1) cho'g'on; 2) tobulg'i; 3) ach-chiqmiya; 4) qoqio't.

a) murakkabguldoshlar; b) ra'nodoshlar; c) sho'radoshlar; d) dukkakdoshlar.

A) 1-b; 2-c; 3-d; 4-a

B) 1-c; 2-b; 3-d; 4-a

C) 1-a; 2-b; 3-c; 4-d

D) 1-d; 2-c; 3-b; 4-a

847. Barglari uzun bandli, uch yaproqchali, ellipssimon, gullari mayda, boshcha shaklidagi to'pgulga joylashgan, mevasi dukkak, bir urug'li. Bu belgilar qaysi o'simlikka xos?

A) o'tloq se bargasi

B) oqquray

C) qirg'iz yantoq

D) quyonsuyak

848. Shuvoq savatchalari qanday tipdagi to'pgulga o'r-nashgan va unda qanday gul bo'ladi?

A) oddiy shingil; naysimon, bir jinsli

B) qalqonsimon; tishsimon, bir jinsli

C) murakkab shingil; tilsimon, ikki jinsli

D) murakkab soyabon; naysimon, ikki jinsli

849. Quyidagi formulalar qaysi oilalarga xos?

1) $Gk_{4-5} Gt_{5+(5)} Ch_5 U_{(2-5)}$; 2) $Gk_{(3)+(5)} Gt_5 Ch_{(\infty)} U_{(\infty)}$; 3) $Og_{0,5} Ch_{2-5} U_{(2-5)}$

a) qovoqdoshlar; b) tok-doshlar; c) burchoqdoshlar; d) sho'radoshlar; e) gulxayridoshlar; f) ituzumdoshlar.

A) 1-a; 2-c; 3-f

B) 1-b; 2-d; 3-e

C) 1-b; 2-e; 3-d

D) 1-f; 2-c; 3-a

850. Mevasi uchun ekiladigan xona o'simliklarini belgilang.

- A) xurmo, mandarin
- B) fikus, kameliya
- C) aloe, limon
- D) limon, apelsin

851. Xona o'simliklari orasida tarqalishiga ko'ra qaysi o'simlik birinchi o'rinda turadi?

- A) atirgul
- B) begoniya
- C) yorongul
- D) kaktus

852. Mevasining asosiy pastki qismi pishib, uchki qismidagi gullari kuzda ochilib turaveradigan o'simliklarni belgilang.

- A) g'o'za, olcha
- B) lola, olma
- C) ituzum, g'o'za
- D) karnaygul, oqsho'ra

853. Yaylovlarda yostiq hosil qilib o'sadigan o'simliklar guruhini belgilang.

- A) shuvoq, betaga
- B) sug'uro't, sanchiqo't
- C) qiziltikan, zirako't
- D) uchqat, toron

854. Dukkak mevali o'simliklar ko'rsatilgan qatorni belgilang.

1) rediska; 2) burchoq; 3) karam; 4) no'xat; 5) turp; 6) oq akatsiya; 7) indov; 8) loviya.

- A) 1, 3, 5, 7
- B) 2, 4, 6, 8
- C) 1, 2, 4, 6
- D) 5, 4, 7, 8

855. Mevalari qo'zoq va qo'zoqcha bo'lgan o'simliklar berilgan qatorni belgilang.

1) rediska; 2) burchoq; 3) qurtana; 4) oq akatsiya; 5) karam; 6) chuchmoma; 7) turp.

- A) 1, 3, 4, 7
- B) 2, 3, 6, 7
- C) 1, 3, 5, 7
- D) 1, 2, 5, 6

856. Yuksak eukariot organizmlar berilgan qatorni belgilang.

A) yopiq urug'lilar, suvo'tlar, yo'sinlar

B) ochiq urug'lilar, suvo'tlar, zamburug'lar

C) qirqquloqlar, ochiq urug'lilar, yopiq urug'lilar

D) suvo'tlar, lishayniklar, zamburug'lar

857. Oddiy lavlagi qaysi belgisi bilan boshqa sho'radoshlardan farqlanadi?

A) tarqalgan hududi bilan

B) oddiy kosachasimon gulqo'rg'oni bilan

C) ildizmeva hosil qilishi bilan

D) yong'oqcha mevasi bilan

858. Yovvoyi yem-xashak o'simliklar guruhini belgilang.

1) yalpiz; 2) ravoch; 3) shuvoq; 4) izen; 5) yantoq; 6) kiyiko't; 7) zubturm.

A) 3, 4, 5

B) 1, 2, 6

C) 5, 6, 7

D) 1, 3, 7

859. Sho'radoshlar oilasining vakilini belgilang.

A) sachratqi

B) kartoshkagul

C) karam

D) ismaloq

860. Urug'i o'sish qobiliyatini yuz yilgacha saqlaydigan o'simlik ...

A) saksovul

B) chayir

C) yantoq

D) izen

861. Qanday o'simliklarga avtoxo'r o'simliklar deyiladi?

A) meva va urug'larini o'z kuchi bilan tarqatadigan o'simliklar

B) meva va urug'larini qushlar yordamida tarqatadigan o'simliklar

C) hasharot bilan oziqlanuvchi o'simliklar

D) urug'lari tikanlar bilan qoplangan o'simliklar

862. Sekvoyadendronning bitta qubbasida nechtagacha urug' bo'ladi?

A) 2000 B) 100

C) 200 D) 10000

863. Sekvoyadendron urug'ining 1 kilogrammida nechta urug' bo'ladi?

A) 70000 B) 3000

C) 250000 D) 196000

864. Olg'i o'simligi qaysi oilaga mansub?

A) piyozdoshlar

B) qoqidoshlar

C) ziradoshlar

D) loladoshlar

865. Xolmon o'simligi qaysi oilaga mansub?

A) ra'nodoshlar

B) murakkabguldoshlar

C) piyozdoshlar

D) loladoshlar

866. Adirlarda o'sadigan o'simliklarni belgilang.

A) uchqat, tobulg'i

B) kovrak, lola

C) irg'ay, qo'ziquloq

D) partak, kakra

867. Cho'lda iloqning necha foizi yumronqoziqlar tomonidan yeb qo'yiladi?

A) 25 B) 30

C) 40 D) 60

868. Jag'-jag' gulining formulasini toping.

A) $Gk_5 Gt_5 Ch_{\infty} U_{(5)}$

B) $Gk_5 Gt_5 Ch_{\infty} U_{(2)}$

C) $Gk_4 Gt_4 Ch_{4+2} U_1$

D) $Gk_5 Gt_5 Ch_5 U_{\infty}$

869. Bir yillik ilashib o'sadigan poyali o'simlik – ...

A) floks B) tekoma

C) glitsiniya D) karnaygul

870. Rezavor va ko'sakcha meva qaysi oilalarga xos?

A) bug'doydoshlar, gulxayridoshlar

B) loladoshlar, ituzumdoshlar

C) gulxayridoshlar, karamdoshlar

D) piyozdoshlar, burchoqdoshlar

871. Ikki uyli, ayrim jinsli o'simlikni belgilang.

A) qovoq

B) makkajo'xori

C) yong'oq

D) gazanda

872. Ziradoshlar oilasiga mansub tugunakli, ko'p yillik o't o'simlikni belgilang.

A) alqor B) sabzi

C) oddiy zira D) shivit

873. Ziradoshlar oilasiga mansub o'simliklar mevasi qanday nomlanadi?

- A) yong'ochqa
- B) dukkak
- C) danakcha
- D) qo'zoq

874. Yantoqning tikani nima-ning metamarfozasi hisoblanadi?

- A) gul
- B) poya
- C) barg
- D) meva

875. Murakkabguldoshlar oilasiga kiruvchi o'simliklarni ko'rsating.

- A) qo'qongul, sachratqi
- B) shirinmiya, akatsiya
- C) olmurut, na'matak
- D) sebarga, kuchala

876. Cho'l o'simliklarini ko'rsating.

- A) qo'g'a, qoqio't, shirinmiya
- B) shirinmiya, juzg'un, san-chiqo't
- C) buyurg'un, juzg'un, iloq
- D) shirinmiya, juzg'un, qamish

877. Saksovul qaysi oilaga mansub?

- A) sho'radoshlar
- B) ra'nodoshlar
- C) dukkakdoshlar
- D) astradoshlar

878. Piyozdoshlar oilasining gul formulasini belgilang.

- A) $Og_{3+3} Ch_{3+3} U_{(3)}$
- B) $Og_{(2)+2} Ch_{3,6} U_1$
- C) $Og_{(5)} Ch_{2-5} U_{2-5}$
- D) $Og_{3+3} Ch_{3+3} U_1$

879. Quyidagi o'simliklarning qayerlarda uchrashini belgilang.

- 1) cho'l; 2) tog'; 3) adir; 4) to'qay; 5) yaylov.

a) qorabaroq; b) yulg'un; c) partak; d) kovrak; e) kirpio't.

- A) 1-a; 2-c; 3-d; 4-b; 5-e
- B) 1-a; 2-d; 3-c; 4-b; 5-e
- C) 1-d; 2-a; 3-c; 4-e; 5-b
- D) 1-a; 2-b; 3-c; 4-e; 5-a

880. Tog'larda o'sadigan ko'p yillik o'tlar berilgan qatorni belgilang.

- A) shirach, bo'tako'z
- B) kovrak, lola
- C) uchqat, lola
- D) shirach, do'lana

881. Quyidagi o'simliklar qaysi oilaga mansubligini belgilang.

- 1) matur; 2) olg'i; 3) xolmon; 4) kovrak.

a) loladoshlar; b) piyozdoshlar; c) ziradoshlar; d) ra'nodoshlar.

- A) 1-c; 2-a; 3-d; 4-b
- B) 1-b; 2-a; 3-a; 4-c
- C) 1-c; 2-b; 3-a; 4-b
- D) 1-b; 2-a; 3-c; 4-d

882. Oloy hiloli O'zbekistonning qaysi viloyatida uchraydi?

- A) Toshkent
- B) Xorazm
- C) Farg'ona
- D) Buxoro

883. Burchoqdoshlar oilasiga mansub o'simlikni belgilang.

- A) soya, boqila
- B) isirg'ao't, hilol
- C) astragal, maxsar
- D) boqila, soyaki

884. Manzarali butalarni belgilang.

- A) magnoliya, yapon noki
- B) tuya, kashtan
- C) Suriya gibiskusi, farzitsiya
- D) glitsiniya, kaprifolga

885. Oddiy lavlagining gullari mayda, gulqo'rg'oni ...

- A) murakkab
- B) oddiy tojbarsimon
- C) oddiy kosachasimon
- D) rivojlanmagan

886. Isirg'ao't, zirako't kabi o'simliklar qaysi oilaga mansub?

- A) loladoshlar
- B) gulxayridoshlar
- C) burchoqdoshlar
- D) ituzumdoshlar

887. Archa (I) va qarag'ayga (II) xos belgilar to'g'ri keltirilgan javobni belgilang.

1) ikki uyli; 2) bir uyli; 3) barglari tangachasimon; 4) barglari ikkitadan o'rnashgan, uzun; 5) urug'dan sekin o'sadi; 6) urug'dan yaxshi o'sadi; 7) urug'chi qubbasi rezavor mevaga o'xshaydi; 8) urug'chi mevasi qubba meva deyiladi; 9) urug'chi qubbalari 2 yilda yetiladi; 10) urug'chi qubbasi ikkinchi va uchinchi yilda pishadi.

- A) I – 2, 4, 6, 9; II – 1, 3, 5, 7, 8, 10
- B) I – 2, 3, 5, 9; II – 1, 4, 6, 7, 8, 10
- C) I – 1, 3, 6, 9; II – 2, 4, 7, 8, 10
- D) I – 1, 3, 5, 7, 8, 10; II – 2, 4, 6, 9

888. Gulxayridoshlar oilasiga xos bo'lmagan belgilarni ko'rsating.

- A) gulkosachaning tagida ostki kosachabarglari bor
- B) mevasi ko'sakcha
- C) changchi iplari qo'shilgan
- D) mevasi rezavor

889. Ituzumdoshlar oilasiga mansub Farg'ona viloyatida o'sadigan qaysi o'simlik O'zbekiston «Qizil kitob»iga kiritilgan?

- A) Oloy hiyoli
- B) tangao't
- C) astragal
- D) karrak

890. Oksitrops va astragal o'simliklari qaysi oilaga mansub?---

- A) burchoqdoshlar
- B) murakkabguldoshlar

- C) ituzumdoshlar
- D) tokdoshlar

891. Qoqio'tdoshlar oilasi qaysi oilachalarga bo'linadi?

- A) shuvoqdoshlar, karrakdoshlar
- B) qoqio'tdoshlar, kakradoshlar
- C) suttikandoshlar, moychechakdoshlar
- D) «oilacha» sistematik birligi bo'lmaydi

892. Qoqio'tdoshlar oilasiga mansub suttikandoshlar oilacha to'pguli, asosan, qanday gultojbarglardan tashkil topgan bo'ladi?

- A) naysimon
- B) tilsimon
- C) voronkasimon

D) tilsimon va naysimon
893. Qoqio'ldoshlar oilasiga mansub moychechakdoshlar oilachasi to'pguli qanday gultobarglardan tashkil topgan?

- A) faqat tilsimon
- B) faqat naysimon
- C) naychasimon, ayrim turlarda tilsimon
- D) plastinkasimon yoki ignasimon

894. Moychechakdoshlar oilachasiga mansub o'simliklarni belgilang.

- A) kakra, karrak
- B) qoqio't, shuvoq
- C) tirnoqgul, takasoqol
- D) andiz, kungaboqar

895. Tirnoqgul, bo'znoq o'simliklari qaysi oila vakillari hisoblanadi?

- A) murakkabguldoshlar
- B) burchoqdoshlar
- C) qovoqdoshlar
- D) bug'doydoshlar

896. Murakkabguldoshlar oilasiga mansub o'simlikni belgilang.

- A) xrizantema
- B) xolmon
- C) gledichiya
- D) boqila

897. Yaylovlarda uchraydigan ko'p yillik o'tlarni belgilang.

- A) irg'ay, uchqat
- B) turang'il, yulg'un
- C) yunona, sanchiqo't
- D) archa, qorabaroq

898. Qaysi o'simliklarning il-diz va barglari yo'q, shoxlan-

gan poya va shoxlar uchida sporangiylari mavjud?

- A) psilofit, riniya, kuksoniya
- B) paporotnik, riniya, qirqbo'g'im
- C) psilofit, paporotnik, yo'sinlar
- D) riniya, qirqbo'g'im, paporotnik

899. Magnoliyatoifa o'simliklar qaysi davrda qaysi joylarda paydo bo'lgan?

- A) bo'r davrida Janubi-Sharqiy Osiyoda
- B) bo'r davrida Shimoliy Amerikada
- C) yura davrida Janubi-Sharqiy Osiyoda
- D) bo'r davrida Janubi-G'arbiy Osiyoda

900. Parazit o'simlik keltirilgan javobni belgilang.

- A) raffleziya
- B) suv qaroqchisi
- C) rotang palmasi
- D) nepentes

901. Hozirga kelib dunyodagi o'rmonlarning umumiy maydoni necha foizga qisqarib ketgan?

- A) 90
- B) 50
- C) 30
- D) 10

902. Budleya hayotiy shakli ...

- A) ko'p yillik o't
- B) buta
- C) bir yillik o't
- D) daraxt

903. Qaysi o'simliklar tupini bo'lib ko'paytiriladi?

- A) yerongul, kameliya, aloq

B) sansevara, tradeskansiya, aloë

C) begoniya, fikus, oleander

D) paporotnik, sarsabil, kameliya

904. Insoniyatning daryolar suvidan noto'g'ri foydalanishi tufayli qaysi o'simlik maydonlari tobora qisqarib bormoqda?

A) qamish, shirinmiya, turan-g'il

B) qovun, bug'doy, arpa

C) archa, bodom, yong'oq

D) pomidor, bodring, qovun, tarvuz

905. Qaysi o'simlikning ildizi ozuqa va namlik qidirib hatto 0,5 – 1 m gips qatlamlarini tashib o'ta oladi?

A) shuvoq   B) irg'ay

C) qo'ng'irbosh

D) saksovul

906. Barcha ra'nodoshlarga xos belgilarni ajrating.

1) gulqo'rg'oni murakkab, to'g'ri; 2) changchilari ko'p; 3) gultojbargi beshta, qo'shilmagan; 4) gulqo'rg'oni oddiy; 5) changchilari beshta; 6) gulqo'rg'oni murakkab, qiyshiq.

A) 1, 3, 5   B) 2, 4, 6

C) 3, 4, 6   D) 1, 2, 3

907. Qaysi oilaga mansub o'simliklarda changchisi oltita (1) va o'nta (2) bo'lishi mumkin?

a) ra'nodoshlar; b) burchoqdoshlar; c) karamdoshlar; d) loladoshlar; e) bug'doydoshlar; f) sho'radoshlar.

A) 1 – b; 2 – c, d, e

B) 1 – c, d, e; 2 – a, b, f

C) 1 – a, c, f; 2 – b, d, e

D) 1 – c, d, e; 2 – b

908. Qaysi oilaga mansub o'simliklar gulqo'rg'oni oddiy (1) va murakkab (2) bo'ladi?

a) sho'radoshlar; b) ziradoshlar; c) piyozdoshlar; d) gulxayridoshlar.

A) 1 – a, d; 2 – b, c

B) 1 – b, c; 2 – a, d

C) 1 – b, a; 2 – c, d

D) 1 – a, c; 2 – b, d

909. O'zbekistonda lolalarning 25 turi uchraydi, ular bir-biridan qaysi belgilari bilan farqlanadi?

1) gulining rangi; 2) bargining shakli; 3) mevasining shakli; 4) piyozboshining shakli; 5) meva turi; 6) urug'ining tuzilishi.

A) 1, 2, 3, 4   B) 1, 2, 5, 6

C) 1, 4, 5, 6   D) 2, 3, 5, 6

910. Qaysi oilaga mansub o'simliklarning gulqo'rg'oni oddiy tojbarsimon (1) va oddiy kosachasimon (2) bo'ladi?

a) sho'radoshlar; b) loladoshlar; c) gulxayridoshlar; d) piyozdoshlar.

A) 1 – a; 2 – b, d

B) 1 – b, d; 2 – a

C) 1 – b, d; 2 – a, c

D) 1 – b, d; 2 – c

911. Qoqio'doshlar oilasiga mansub o'simliklarning 50 turi O'zbekiston Respublikasi «Qizil kitob»iga kiritilgan.

Shundan 30 tasi qaysi turkumga mansub?

- A) sachratqi B) kakra
C) kovrak D) karrak

912. Qaysi o'simlikning mevasi tuxumsimon, uzunligi 1,5 – 2 mm bo'ladi?

- A) qo'ng'irbosh
B) yantoq
C) jag'-jag'
D) sebarga

913. Qaysi o'simlikning il-diz bo'g'zida joylashgan barglar qisqa bandli, patsimon qir-qilgan, poyadagi barglar esa bandsiz o'rnashgan?

- A) jag'-jag'
B) lavlagi
C) tugmachagul
D) ituzum

914. «Turkiston florasining ro'yxati» deb nomlangan kitob qaysi olimlar tomonidan chop etilgan?

- 1) B.A.Fedchenko;
2) Y.P.Korovin; 3) M.G.Po-pov;
4) I.I.Granitov;
5) A.O.Fedchenko;
6) J.K.Saidov; 7) Q.Z.Zokirov.
A) 2, 3 B) 1, 5
C) 4, 3 D) 6, 7

915. Meksika g'ozasining sistematik birliklari to'g'ri berilgan javobni belgilang.

- 1) bo'lim; 2) sinf; 3) oila; 4) turkum.
a) ochiq urug'lilar; b) gulli o'simliklar; c) lolasimonlar; d)

magnoliyasimonlar; e) gulxayridoshlar; f) g'ozadoshlar; g) g'oz'a; h) gulxayri.

- A) 1-b, 2-d, 3-e, 4-g
B) 1-a, 2-d, 3-f, 4-h
C) 1-a, 2-c, 3-e, 4-h
D) 1-b, 2-d, 3-e, 4-h

916. Qaysi oilaga mansub o'simliklarning barglari yon bargchali?

a) ra'nodoshlar; b) sho'radoshlar; c) burchoqdoshlar; d) tokdoshlar; e) ituzumdoshlar; f) gulxayridoshlar.

- A) b, e, f B) a, b, c
C) d, e, f D) a, c, d

917. Quyidagi qaysi oila va-killari yon bargsiz tuzulishga ega bo'ladi?

a) ra'nodoshlar; b) sho'radoshlar; c) burchoqdoshlar; d) tokdoshlar; e) ituzumdoshlar; f) gulxayridoshlar.

- A) b, e, f B) a, b, c
C) a, c, d D) d, e, f

918. Anabazin moddasi qaysi o'simlikdan olinadi?

- A) itsigakdan
B) cherkezdan
C) keyreukdan
D) karrakdan

919. Qaysi o'simliklarga quyidagi mevalar turi xos?

1) yong'oqcha; 2) ko'sak; 3) rezavor; 4) don.

a) tog'arpa; b) kartoshka; c) boychechak; d) sag'an.

- A) 1 – a, 2 – c, 3 – d, 4 – b
B) 1 – d, 2 – c, 3 – b, 4 – a

C) 1 – a, 2 – b, 3 – c, 4 – d

D) 1 – b, 2 – d, 3 – a, 4 – c

920. Qaysi oilalarning gullari «kallakcha» to'pgulda joylashgan?

A) bug'doydoshlar; ziradoshlar

B) sho'radoshlar; qovoqdoshlar

C) burchoqdoshlar; ziradoshlar

D) murakkabguldoshlar; karamdoshlar

921. Qoqio'tdoshlarga mansub madaniy manzarali o'simliklarni belgilang.

a) qashqargul; b) xrizan-tema; c) qo'qongul; d) andiz; e) bo'yimodaron; f) kartoshkagul.

A) d, e, f   B) b, c, d, e

C) a, b, e, f   D) a, b, c, f

922. Ermon shuvog'ining qaysi qismidan dori tayyorlashda foydalaniladi?

A) ildizi, bargi va mevasidan

B) faqat to'pgulidan

C) bargi, poyasi va to'pgulidan

D) mevasi, urug'i va ildizpoyasidan

923. Qaysi oila vakillarida to'pguli yoshligida qobiq (barg navi) bilan o'ralgan bo'ladi?

A) qovoqdoshlar

B) uzumdoshlar

C) piyozdoshlar

D) shuvoqdoshlar

924. Bug'doydoshlarning har bir boshqochasi ostidan nima bilan o'ralgan?

A) 2 ta boshqochasi qipig'i bilan

B) ostki gul qipig'i bilan

C) ustki gul qipig'i bilan

D) tilcha bilan

925. Bug'doydoshlarning gulidagi changchilari va urug'chisi nima bilan o'ralgan?

A) ostki boshqochasi qipig'i bilan

B) ustki boshqochasi qipig'i bilan

C) 2 ta gul qipig'i bilan

D) tilcha bilan

926. Boshqochasi o'qidan (1) va gul banddan chiqqan (2) gul qipig'ining bir-biridan farqini belgilang.

a) etli; b) kattaroq; c) ostki; d) kichikroq; e) nozik va mayin; f) ustki.

A) 1 – b, c, e; 2 – a, d, f

B) 1 – d, e, f; 2 – a, b, c

C) 1 – a, b, c; 2 – d, e, f

D) 1 – a, d, f; 2 – b, c, e

927. Yalpizdoshlar oilasiga oid nechta o'simlik turi «Qizil kitob»ga kiritilgan?

A) 23 ta   B) 60 ta

C) 1 ta   D) 8 ta

928. Sallagul (1), floks (2), xrizantema (3) qachon gullaydi?

a) bahorda; b) yozda; c) kuzda.

A) 1 – c, 2 – a, 3 – b

B) 1 – b, 2 – a, 3 – c

C) 1 – a, 2 – b, 3 – c

D) 1 – b, 2 – b, 3 – c

929. Ochiq urug'lilarning eng qadimgi vakilini belgilang.

A) archa

B) qarag'ay

C) Sharq sauri

D) gingko biloba

930. Loladoshlar oilasiga mansub o'simliklar guruhini belgilang.

- A) lola, olvoli
- B) boychechak, olg'i
- C) shirach, olmurut
- D) do'lana, zirk

931. Bir yillik novdalari va mevalari chorva mollari uchun ozuqa bo'ladigan o'simlikni belgilang.

- A) saksovul
- B) sebarga
- C) olmurut
- D) zirk

932. Quyidagi o'simliklardan qaysilari adirlarda keng tarqalgan?

- A) toron, shuvoq
- B) sug'uro't, bo'yimodaron
- C) kakra, isfarak
- D) sutlama, shuvoq

933. Tabobatda foydalaniladigan o'simlik turi berilgan javobni belgilang.

- A) suvsunbul
- B) bo'rigul
- C) safsar
- D) chinnigul

934. Yaylovlardagi o'simliklarning aksariyatini qaysi hayotiy shakl tashkil etadi?

- A) bir yillik o'tlar
- B) ikki yillik o'tlar
- C) ko'p yillik o'tlar
- D) past bo'yli daraxtlar

935. Behi to'pguli to'g'ri berilgan javobni belgilang.

- A) qalqonsimon

- B) ro'vak
- C) boshoqsimon
- D) to'pguli bo'lmaydi

936. Vatani Braziliya bo'lgan o'simlikni belgilang.

- A) tuxumak
- B) gledichiya
- C) oqquray
- D) yeryong'oq

937. Bir yillik o'tlar keltirilgan qatorni belgilang.

- A) izen, keyreuk
- B) bug'doy, yeryong'oq
- C) lavlagi, piyoz
- D) beda, lola

938. Bir yillik o'simliklar berilgan qatorni belgilang.

1) g'o'za; 2) sholi; 3) rayhon; 4) olg'i; 5) yalpiz; 6) lavlagi; 7) beda.

- A) 1, 2, 3
- B) 3, 4, 5
- C) 5, 6, 7
- D) 2, 6, 7

939. Guli gulpoyaning uchidagi savatchada joylashgan o'simlikni belgilang.

- A) zubturum
- B) karrak
- C) lolaqizg'aldoq
- D) makkajo'xori

940. Raffleziya arnoldi o'simligi qayerdan topilgan?

- A) Kanar orollaridan
- B) Seyshel orollaridan
- C) Sumatra orollaridan
- D) Karib orollaridan

941. O'zbekistonda gulxayridoshlarga mansub o'simliklarning nechta turkumi va turi o'sadi?

A) 57 turkum, 470 tur

B) 26 turkum, 300 tur

C) 7 turkum, 27 tur

D) 11 turkum, 36 tur

942. O'zbekistonda sebarga turkumining nechta turi o'sadi?

A) 4

B) 6

C) 7

D) 12

943. Quyidagi o'simliklardan qaysi birining vatani Shimoliy Amerika?

A) madaniy tok

B) terakbargli liftok

C) beshyaproqli partenotsis-

sus
D) qora ituzum

944. Rotang palmasi qayerda o'sadi?

A) Afrikaning tropik o'rmonla-

rda
B) Amazonka o'rmonlarida

C) Sharqiy Osiyoda

D) Janubiy Osiyoning tropik o'rmonlarida

945. Tabiiy holda o'suvchi va iste'mol qilinadigan piyozdoshlarni belgilang.

1) Pskom piyozi; 2) Oshanin piyozi; 3) gulpiyoz; 4) cho'chqaquloq piyoz; 5) Suvorov piyozi; 6) norpiyoz; 7) matur; 8) qumpiyoz; 9) anzur piyoz; 10) qo'shbarg piyoz.

A) 2, 4, 6, 8, 10

B) 1, 3, 5, 7, 9

C) 1, 2, 7, 8, 9

D) 2, 4, 5, 6, 9

946. Tabiatning barcha tarkibiy qismlari tabiiy holda mu-

hofaza qilinadigan maydon qanday nomlanadi?

A) milliy bog'lar

B) qo'riqxonalar

C) tabiat yodgorliklari

D) buyurtmaxonalar

947. Qarag'aytoifa bo'limining bennettit turkumiga mansub qazilma o'simlik O'zbekistonning qayeridan topilgan?

A) Chotqol tizmalaridan

B) Qizilqum cho'ldan

C) Farg'ona viloyatidan

D) Hisor tizmalaridan

948. Yashil suvo'tlarda fotosintez jarayonini qaysi organoid bajaradi?

A) xloroplast B) ksantofil

C) xromatofor D) vakuola

949. Karton qog'oz qaysi suvo'tdan tayyorlanadi?

A) ulotriks B) spirogira

C) xara D) kladofora

950. Archa urug'langan qubasi necha yilda yetiladi?

A) 1 - 1,5 B) 3 - 4

C) 6 - 7 D) 2 - 3

951. Qaysi suvo'tning hujayralarida yod moddasi ko'p bo'ladi?

A) xara B) parmeliya

C) kladofora D) laminariya

952. Qirqbo'g'im qanday yo'l bilan ko'payadi?

A) urug', bargi

B) spora, poyasi

C) ildizpoya, urug'i

D) jinssiz va jinsiy bo'g'inning gallasini

953. Ko'p hujayrali yashil suvo'tlar to'g'ri ko'rsatilgan javobni belgilang.

- A) xara, xlorella
- B) spirogira, xlorella
- C) kladofora, xlamidomonada
- D) spirogira, xara

954. Qaysi organoid faqat yashil suvo'tlar hujayrasida uchraydi?

- A) xloroplast
- B) xromatofor
- C) mitoxondriya
- D) karotin

955. Bir hujayrali suvo'tlarni belgilang.

- A) ulotriks, xara
- B) xlamidomonada, xlorella
- C) tortula, xlorella
- D) spirogira, ulotriks

956. «Chuchuk suvda yashaydi, ko'p hujayrali, jinssiz va jinsiy yo'l bilan ko'payadi». Ushbu belgilar qaysi suvo't uchun xos?

- A) xlamidomonada
- B) ulotriks
- C) spirogira
- D) laminariya

957. Yo'sinning sporasidan hosil bo'lgan ko'p hujayrali ipchada nima joylashgan bo'ladi?

- A) barg
- B) sporangiy
- C) kurtak
- D) sorus

958. Xlorella qanday yo'l bilan ko'payadi?

- A) kurtaklanish

- B) konyugatsiya
- C) vegetativ
- D) oddiy bo'linish

959. Archaning urug' kurtagi qaysi qismida joylashgan?

- A) urug' tugunchasida
- B) urug'chi tumshuqchasida
- C) qubba tangachasida
- D) jinsiy bo'g'inda

960. Yo'sinlar qanday yo'l bilan ko'payadi?

- A) jinssiz va jinsiy bo'g'inlarning gallanishi
- B) urug' yordamida
- C) rizoidlar yordamida
- D) faqat jinssiz yo'l bilan

961. Ochiq urug'li o'simliklar nima orqali ko'payadi?

- A) sporalar
- B) zoosporalar
- C) urug'
- D) qubba va qalamcha

962. O'zbekistonda suvo'tlarni o'rganish va ulardan xalq xo'jaligida foydalanishni ilmiy asoslash qaysi olim nomi bilan bog'liq?

- A) A.M.Muzaffarov
- B) J.K.Saidov
- C) Q.Z.Zokirov
- D) A.U.Usmonov

963. Yaponiya, Xitoy va Koreyada oziq-ovqat maqsadlarida sun'iy o'stiriladigan suvo'tni belgilang.

- A) kladofora
- B) spirogira
- C) ulotriks
- D) laminariya

964. Qadimgi daraxtlar nima ta'sirida toshko'mirga aylangan?

- A) yuqori bosim ta'sirida
- B) tuproq ta'sirida
- C) bakteriya ta'sirida
- D) sovuq iqlim ta'sirida

965. Rizoidli suvo'tlarni belgilang.

- A) xlorella, kladofora
- B) spirogira, xara
- C) kladofora, xlamidomonada
- D) ulotriks, laminariya

966. Qaysi o'simlikning ildiz-poyasidan tayyorlangan qaynatma va damlama gijja haydovchi dori sifatida ishlatiladi?

- A) qirqbo'g'im
- B) qirqquloq
- C) qovoq
- D) bo'yimodaron

967. Qaysi suvo'tda oqsil, kraxmal, yog' darmondorilar ko'p bo'lgani uchun dorilar tarkibiga qo'shilmogda?

- A) kladofora
- B) xlorella
- C) xlamidomonada
- D) ulva

968. Qirqbo'g'im tuxum hujayrasining urug'lanishi qayerda, nima orqali amalga oshadi?

- A) rizoidlarda, spermalar
- B) suvda, arxegoniylar
- C) quruqlikda, spermalar
- D) suvda, spermatozoidlar

969. Chuchuk suvlarda yashaydigan ko'p hujayrali suvo'tlar berilgan qatorni belgilang.

1) laminariya; 2) xara; 3) nemalion; 4) kladofora; 5) spirogira; 6) ulva.

- A) 1, 2, 3
- B) 2, 3, 4
- C) 1, 3, 6
- D) 2, 4, 5

970. Xlamidomonadaning nechta turi bor?

- A) 30
- B) 45
- C) 26
- D) 500

971. Yuksak sporali o'simliklarning murtagidan nima o'sib chiqadi?

- A) gametafit
- B) anteridiy
- C) arxegoniy
- D) sporafit

972. Yo'sintoifalarning urg'ochilik jinsiy a'zosi nima deb ataladi?

- A) arxegoniy
- B) anteridiy
- C) gametangi
- D) sporafit

973. Bargpoyali yo'sinlar nechtaga yaqin turni o'z ichiga oladi?

- A) 12000
- B) 1000
- C) 14000
- D) 13000

974. Yo'sinlar qaysi belgisi bilan tuban o'simliklardan farq qiladi?

- A) jinsiy hujayralarning tana tuzilishi bilan
- B) faqat tuxum hujayralarning mavjudligi bilan
- C) erkaklik va urg'ochilik jinsiy a'zolarining ko'p hujayradan iboratligi bilan
- D) ko'payishi, tana tuzilishi bilan

975. Qaysi o'simlikning sporofillari bo'ladi?

- A) qirqbo'g'im
- B) qirqquloq
- C) qarag'ay
- D) eman

976. O'zbekiston istirohat bog'larida archadoshlar oilasiga mansub qaysi daraxtlar manzarali o'simlik sifatida ekiladi?

1) Zarafshon archasi; 2) Virgin archasi; 3) Sharq sauri; 4) Turkiston archasi; 5) saur archa.

- A) 1, 2, 4   B) 2, 3, 5
C) 1, 4, 5   D) 2, 3

977. «O'zbekiston florasida» asari qaysi olim rahbarligida yaratilgan hamda unda O'zbekistondagi nechta tur o'simlik haqida ma'lumot berilgan?

- A) A.I.Vvedenskiy, 4230 ta
B) Y.P.Korovin, 4200 ta
C) M.G.Popov, 4000 ta
D) I.I.Granitov, 4130 ta

978. Yo'sinlarning qaysi qismida jinsiy a'zolar paydo bo'ladi?

A) poyasining uchidagi ko'sakcha ichida
B) poyasining uchidagi naycha ichida
C) poyasining uchidagi bargchalar orasida
D) sporangiylarda

979. Suvo'tlarni qaysi fan o'rganadi?

- A) mikrobiologiya
B) algologiya
C) mikologiya
D) onkologiya

980. Quyida berilgan belgilar qaysi o'simliklarga xosligini ko'rsating.

1) gulqo'rg'oni oddiy; 2) gulqo'rg'oni murakkab; 3) gul-

qo'rg'oni yo'qolib ketgan yoki tangalarga aylangan.

a) yong'oq; b) tol; c) chuchmoma; g) gulsapsar; d) shirinmiya; e) bo'ritaroq.

- A) 1 – c, g; 2 – d, e; 3-a, b
B) 1 – d, e; 2 – c, g; 3 – a, b
C) 1 – b, c; 2 – g, d; 3 – a, e
D) 1 – a, b, c; 2 – e; 3 – g, d

981. Chang iplarining soni va shakli nimaga bog'liq?

- A) gulga
B) changdonga
C) urug'chiga
D) gulqo'rg'onga

982. Xlamidomonadalar qanday suvda uchraydi?

A) chuchuk, juda toza
B) sho'r, juda toza
C) iflos, azotli birikmalarga boy
D) iflos, organik moddalarga boy

983. Xlamidomonadaning «ko'zchasi» nima deb ataladi va uning rangi qanday?

1) fitonsid; 2) kurtak; 3) stigma; 4) ko'k; 5) qizil; 6) sariq.
A) 3, 4   B) 2, 4
C) 1, 6   D) 3, 5

984. Qaysi o'simliklarning jinsiy organlari faqat bitta hujayradan iborat?

- A) suvo'tlar   B) funariya
C) yo'sinlar   D) qirqbo'g'im

985. Nam tuproqqa tushgan spora o'sib, ipsimon suvo'tga o'xshab ketadigan, shoxlangan yashil iplar hosil qiladi, ip shox-

larida kurtaklar paydo bo'ladi. Har bir kurtakdan ... o'sib chiqadi.

- A) plaun
- B) funariya moxi
- C) qirqbo'g'in
- D) yosh paporotnik

986. Sershox qirqbo'g'imning spora beruvchi boshloqlari qayerda hosil bo'ladi?

- A) ildizpoyalarida
- B) shoxli poyalar uchida
- C) shoxsiz poyalar uchida
- D) bargining orqasida

987. Yapon laminariyasi nima orqali ko'payadi va u qayerda hosil bo'ladi?

- A) sporalar, sporangiyda
- B) zoosporalar, sporangiyda
- C) zoosporalar, zoosporangiyda
- D) sporalar, anteridiyda

988. Barglarida og'izchalar kam, barglari mum qavati bilan qoplangan, juda sekin o'suvchi o'simlikni belgilang.

- A) archa
- B) yantoq
- C) qirqquloq
- D) qarag'ay

989. Yuksak sporali o'simliklarning ko'payishi va rivojlanishidagi farq qiluvchi xususiyatlarni belgilang.

- A) faqat jinssiz ko'payadi
- B) faqat jinsiy ko'payadi
- C) rivojlanish jarayonida gametofit ustunlik qiladi
- D) jinssiz va jinsiy ko'payish gallasadi

990. Qaysi o'simlikning barg yaprog'i bir qavat hujayradan, lekin barg tomirlari joylashgan qismi ko'p qavatli hujayradan tashkil topadi?

- A) funariya
- B) qirqquloq
- C) elodiya
- D) suv qaroqchisi

991. Qishda ham bargi to'kilmaydigan o'simlikni belgilang.

- A) terak, ligustrum
- B) qarag'ay, archa
- C) archa, oq akatsiya
- D) zubtutum, aylant

992. Qaysi o'simliklar guruhida spermatozoidning tuxum hujayraya kelib qo'shilishi, ya'ni urug'lanishi faqat suvda amalga oshadi?

- A) qirqbo'g'im, qirqquloq
- B) suv qaroqchisi, qoraqara-g'ay

- C) qirqbo'g'im, suvsunbul
- D) qirqquloq, saur

993. Xlorella mineral tuzlarni qanday shimib oladi?

- A) sporasi orqali
- B) xivchilari orqali
- C) xitini orqali
- D) po'sti orqali

994. Yo'sinlarning yuksak o'simliklardan asosiy farqini ko'rsating.

- A) ildiz va o'tkazuvchi sistemasining yo'qligi
- B) generativ organlarning 1. hujayradan iboratligi

C) poya va barg hujayralarining yirikligi

D) ikki uyiligi

995. Qirqquloqning gametofiti qanday tuzilgan?

A) yupqa, yuraksimon, yashil plastinka

B) qalin, qizil, dumaloq plastinka

C) yupqa, tuxumsimon plastinka

D) qirrali plastinka

996. Yo'sinlar zigotasidan nima o'sib chiqadi?

A) sporangiy

B) ko'p hujayrali yashil ip

C) o'simta

D) mox

997. Sporali o'simliklarning o'sishi va rivojlanishidagi o'ziga xos xususiyatni ko'rsating.

A) faqat jinssiz ko'payadi

B) faqat jinsiy ko'payadi

C) jinsiy va jinssiz bo'g'inlar gallanadi

D) gametofit davri ustunlik qiladi

998. Sekvoyadendron o'simligi qaysi bo'limga mansub?

A) magnoliyatoifa

B) qarag'aytoifa

C) qirqquloqtoifa

D) qirqbo'g'imlar

999. Yashil suvo'tlar guruhi-ning vakillari berilgan qatorni belgilang.

A) laminariya, ulotriks

B) nitella, spirogira

C) spirogira, laminariya

D) batsidiya, manna

1000. Qaysi o'simlikning spermatozoidi harakatchan va ikki xivchinli?

A) funariya

B) qirqquloq

C) ulotriks

D) xlamidomonada

1001. Funariya yo'sinining arxegoniysida nechta tuxum hujayra yetiladi?

A) ikkita

B) bitta

C) uchta

D) ko'p

1002. Yuksak o'simliklarning tuban vakilini ko'rsating.

A) qirqquloqlar

B) suvo'tlar

C) yo'sinlar

D) ochiq urug'lilar

1003. Dala qirqbo'g'imining spora beruvchi organi qanday nomlanadi?

A) anteridiy

B) sporofill

C) sporofit

D) sporangiy

1004. Qirqbo'g'imning urug'-lanish jarayoni qayerda kechadi?

A) suvda

B) tuproqda

C) sporofitda

D) havoda

1005. Qirqquloqlarning jinssiz ko'payishi nima orqali sodir bo'ladi?

A) faqat ildizpoya

B) faqat spora

C) ildizpoya va spora

D) urug', spora

1006. Qirqquloqlarning sporalari qayerda yetiladi?

A) sorus ichidagi arxegoniy-
larda

B) sorus ichidagi sporangiyda

C) changchi qubbada

D) ildizpoyada

1007. Qaysi o'simlikning barg-
lari mayda, yashil rangli, tanga-
chasimon?

A) archa   B) sebarga

C) yantoq   D) saksovul

1008. Manzarali daraxtni bel-
gilang.

A) Virgin archasi

B) tuya

C) Olga sorbariyasi

D) astragal

1009. Poyabargli yo'sin turiga
mansub o'simlikni belgilang.

A) funariya   B) nitella

C) parmeliya   D) batsidiya

1010. Anteridiy nima?

A) ko'p hujayrali urg'ochi jin-
siy a'zo

B) ko'p hujayrali erkak jinsiy
a'zo

C) erkak gametasi

D) urg'ochi gametasi

1011. Ildizpoyali ko'p yillik o't-
lar keltirilgan javobni belgilang.

A) suv qirqqulog'i, batat

B) shoyigul, sershox qirqbo'-
g'im

C) dala qirqbo'g'imi, zuhro-
soch

D) baliqko'z, kanakunjut

1012. Suv yuzida suzib yura-
digan ipsimon ildizpoyali, barg-
lari uchtdan joylashgan, ikkita-
si yashil, poyaning ikki tomoni-

da joylashgan, yassi, uchinchi-
si suv ostida osilib turadigan
o'simlikni toping.

A) zuhrosoch

B) elodeya

C) suv qirqqulog'i

D) suv qaroqchisi

1013. Qaysi o'simlikning spo-
rangiyalarida har xil sporalar
yetiladi?

A) zuhrosoch

B) elodeya

C) suv qirqqulog'i

D) laminariya

1014. Bir uyli, yorug'sevar,
barglari novdalarda ikkitadan
o'rnashgan o'simlikni belgilang.

A) archa   B) terak

C) qarag'ay   D) eman

1015. Jinsiy va jinsiz bo'g'in-
larning gallanishi bilan ko'paya-
digan organizmlarni belgilang.

A) suvo'tlar

B) zamburug'lar

C) lishayniklar

D) qirqbo'g'imlar

1016. Arxegoniy nima?

A) ko'p hujayrali urg'ochi jin-
siy a'zo

B) ko'p hujayrali erkak jinsiy
a'zo

C) erkak gametasi

D) urg'ochi gametasi

1017. Qirqbo'g'imlarning spo-
rofiti nimadan rivojlanadi?

A) sporadan

B) murtakdan

C) markaziy hujayradan

D) endospermdan

1018. Qirqbo'g'implarning yozgi poyasi bahorgi poyasidan nima bilan farqlanadi?

A) nozik, qo'ng'ir rangli, shoxlanmagan

B) qo'ng'ir rangli, shoxlanmagan, boshqoq hosil qiladi

C) nozik, yashil, shoxlangan

D) spora va urug'lar hosil qiladi

1019. Qirqbo'g'im yozgi poyasining ahamiyatini belgilang.

A) spora hosil qiladi

B) organik modda to'playdi

C) gametalarning rivojlanishini ta'minlaydi

D) poya hosil qiladi

1020. Hayotiy shakli jihatdan qirqquloqlarning orasida qanday formalar uchraydi?

a) ko'p yillik o'tlar; b) bir yillik o'tlar; c) butalar; d) daraxtlar; e) chala butalar.

A) b, d

B) a, c

C) a, e

D) a, d

1021. Qirqquloqlarning daraxtsimon vakillari qayerda uchraydi?

A) shimoliy mintaqalarda

B) daraxtsimon vakillari uchramaydi

C) Avstraliyada

D) tropik va subtropik mintaqalarda

1022. Ochiq urug'li o'simliklarning nechta turkumi O'zbekiston hududida uchraydi?

A) 18

B) 40

C) 660

D) 22

1023. Qirqquloqlarning sporalari nima ichida yetiladi?

A) jinsiy bo'g'inda

B) urug' hujayrada

C) soruslardagi sporangiyda

D) tuxum hujayrada

1024. Dala qirqbo'g'imi qanday o'simlik?

A) rizoidli, bir yillik o't

B) bir yillik o't

C) ildizpoyali, ko'p yillik o't

D) ildizpoyali, bir yillik o't

1025. Yo'sinlarning qaysi qismida spermatozoidlar hosil bo'ladi?

A) poya asosida

B) butun tanasida

C) anteridiyda

D) arxegoniyda

1026. Ochiq urug'li o'simliklarning murfagi nima hisobiga hosil bo'ladi?

A) changchiga bog'liq holda

B) urug'kurtak qobig'idan

C) urug'langan tuxum hujayradan

D) urug'langan markaziy hujayradan

1027. Anteridiy – bir qancha o'simliklarning jinsiy ko'payish organi, unda nima hosil bo'ladi?

A) tuxum hujayra hosil bo'ladi

B) spermatozoid yetiladi

C) markaziy hujayra hosil bo'ladi

D) urug' hosil bo'ladi

1028. Qirqquloqning sporalaridan nima o'sib chiqadi?

A) novda

- B) faqat sporafit
- C) faqat erkak gametofit
- D) urg'ochi va erkak gametofit

1029. Brom, yod qaysi o'simliklardan olinadi?

- A) dengiz suvo'ti, yo'sin
- B) bir hujayrali suvo't, lishaynik
- C) dengiz suvo'ti
- D) qirqquloq

1030. Ba'zi dengiz suvo'tlarining 1 kg kulidan qancha miqdorgacha toza yod olish mumkin?

- A) 1 – 2 g   B) 3 – 5 g
- C) 5 – 20 g   D) 100 g

1031. Moxlarning arxegoniysi qanday shaklda va unda nima hosil bo'ladi?

- A) naychasimon, urg'ochilik gametasi
- B) xaltasimon, urg'ochilik gametasi
- C) kolbasimon, tuxum hujayra
- D) xaltasimon, erkaklik gametasi

1032. Quyida berilgan o'simliklardan qaysi birlarining faqat qazilma holdagi qoldiqlari topilgan?

- 1) psilofit; 2) paporotnik; 3) riniya; 4) plaun; 5) kuksoniya; 6) ulva.
- A) 1, 2, 6   B) 2, 3, 4
- C) 1, 3, 5   D) 3, 4, 5

1033. Qaysi belgilari bilan moxlar yuksak o'simliklardan farq qiladi?

A) sporalar yordamida ko'payishi

B) ildizi yo'qligi, spora hosil qilishi

C) ildizi va o'tkazuvchi sistemasi

D) hayot tarzi, xlorofilli

1034. Qaysi o'simliklarning ko'payishi jinsiy va jinssiz bo'g'inlarning gallanishi bilan sodir bo'ladi?

1) moxlar; 2) suvo'tlar; 3) qirqbo'g'imlar; 4) tuban o'simliklar; 5) qirqquloqlar; 6) lishayniklar; 7) yopiq urug'lilar.

A) 2, 4, 6   B) 4, 6, 7

C) 1, 2, 7   D) 1, 3, 5

1035. Anteridiyda nima yetiladi?

A) bitta tuxum hujayra

B) spermatozoid

C) tuxum va urug' hujayra

D) spora

1036. Quyida berilganlarning qaysi biri qirqbo'g'imda ko'payish organi vazifasini bajaradi?

A) sorus

B) sporofill

C) sporafit

D) gametofit

1037. Qaysi o'simlikning gametofiti yuraksimon shaklda bo'ladi?

A) funariya yo'sini

B) sershox qirqbo'g'im

C) qirqquloq

D) nitella

1038. Archa urug' kurtagida qanday a'zo va hujayra yetiladi?

A) anteridiy, sperma

- B) arxegoniy, tuxum
- C) anteridiy, spermatozoid
- D) tuxum, markaziy

1039. Sharq sauri qaysi belgilari bilan archadan farq qiladi?

- A) oziqlanishi, yosh novdalari-ning shoxlanishi
- B) tana, bargining tuzilishi
- C) yosh novdalarining o'ziga xos shoxlanishi
- D) rivojlanish xususiyatlari

1040. Qaysi suvo'tning 25 turi ma'lum?

- A) xlorella
- B) xlamidomonada
- C) xara
- D) ulotriks

1041. Qaysi suvo'tning zoo-sporalari xlamidomonadaga o'xshaydi?

- A) xlorella
- B) ulotriks
- C) volvoks
- D) spirogira

1042. Dala qirqbo'g'imining sporofillari qaysi organning shakli o'zgarishi hisoblanadi?

- A) poya
- B) barg
- C) kurtak
- D) novda

1043. Dala qirqbo'g'imining sporasidan nima o'sib chiqadi?

1) erkak gametofit; 2) jinsiy bo'g'in; 3) urg'ochi gametofit; 4) anteridiy; 5) arxegoniy; 6) spermatozoid; 7) tuxum hujayra; 8) sporafit; 9) gametofit.

- A) 1, 2, 3, 4, 5, 9
- B) 3, 5, 6, 7, 8, 9
- C) 1, 3, 4, 5, 6, 7
- D) 2, 4, 5, 6, 7, 8

1044. Yo'sinlar qaysi belgilari bilan tuban o'simliklarga o'xshaydi?

- A) barg, poyasi yo'q
- B) ildiz sistemasi bor
- C) tanasining tuzilishi bilan
- D) o'tkazuvchi naychalar bilan

1045. Moxlar arxegoniysi ichida hosil bo'lgan zigota o'sib nimaga aylanadi?

- A) qisqa bandli sporangiyga
- B) gametofitga
- C) murtakka
- D) yashil ipchaga

1046. Funariyada jinsiy bo'g'in qanday davrlarni o'z ichiga oladi?

1) zigotadan sporalarning hosil bo'lishi; 2) yashil nihollar-ning unib chiqishi; 3) jinsiy a'zolar hosil bo'lishi; 4) sporalarning yetilishi va to'kilishi; 5) urug'lanish; 6) zigota hosil qilishi.

- A) 1, 2, 4
- B) 2, 5, 6
- C) 3, 5, 6
- D) 1, 3, 4

1047. Barglari, rizoidlari mavjud va jinsiy hujayralar hosil qiluvchi o'simlikni belgilang.

- A) qirqbo'g'im
- B) funariya
- C) qirqquloq
- D) zuhrosoch

1048. Tuban o'simliklarni ko'rsating.

1) funariya; 2) laminariya; 3) xlamidomonada; 4) yopishqoq lishayniklar; 5) qorakuya; 6) xlorella; 7) zuhrosoch; 8) elodiya.

- A) 1, 7, 8
- B) 3, 5, 6
- C) 1, 4, 5
- D) 2, 3, 6

1049. O'zbekistonda qirqu-loqlarning nechta turi tarqalgan?

- A) 40 turi   B) 30 turi
C) 15 turi   D) 660 turi

1050. O'zbekistonda qirqbo'g'imlarning nechta turi bor?

- A) 2 turi   B) 3 turi
C) 4 turi   D) 6 turi

1051. Noyob mevali o'simlikni belgilang.

- A) jumagul   B) ko'zagul
C) suvsunbul   D) yong'oq

1052. Dala qirqbo'g'imining boshloqlarida nimalar joylashgan?

- A) meva tana
B) spora'ngiyband
C) urug'
D) sporofill

1053. Nemalion o'simliklar qaysi bo'limga mansub?

- A) suvo'tlar
B) ochiq urug'lilar
C) qirqbo'g'imlilar
D) yopiq urug'lilar

1054. Qaysi turkumga oid suvo'tlarga 30 ta tur kiradi?

- A) xlorella
B) xlamidamonada
C) ulotriks
D) laminariya

1055. Quyida berilgan organizmlar qanday yo'llar bilan ko'payadi?

1) yo'sin; 2) ulotriks; 3) zamburug'.

a) jinsiy va jinssiz bo'g'inlarning gallanishi; b) ikkiga

bo'linish; c) jinsiy; d) vegetativ; e) jinssiz.

- A) 1 - a; 2 - c, e; 3 - a, d, e
B) 1 - a; 2 - c, e; 3 - c, e, d
C) 1 - a; 2 - b, d, e; 3 - a, b, c
D) 1 - b, c, d; 2 - a, d, e; 3 - a

1056. Funariya yo'sinining zigotasi nima ichida hosil bo'ladi?

- A) arxegoniy   B) sporofill
C) sporangiy
D) tuxum hujayra

1057. Archaning arxegoniysi qayerda joylashgan bo'ladi?

- A) urug'chi tugunchasida
B) qubba tangachalari ustida, urug'kurtak ichida
C) qubba tangachalari atrofi-
da
D) urug'chi ustunchasida

1058. Qisqa silindrsimon hujayralari bo'ladigan suvo't ...

- A) ulotriks
B) spirogira
C) laminariya
D) xlorella

1059. Qirqbo'g'imda ko'payish a'zosi vazifasini bajaradigan qism ...

- A) ildizi   B) poyasi
C) bargi   D) sporofilli

1060. Yapon laminariyasi, asosan, nima orqali ko'payadi?

- A) kurtaklanish
B) jinsiy
C) zoosporalar
D) oddiy bo'linish

1061. Qaysi o'simlikdan kasallik qo'zg'atuvchi bakteriya-

larni o'ldiradigan uchuvchi modda (fitsosid) ajralib turadi?

- A) gledichiya B) pomidor
C) qalampir D) rediska

1062. Dala qirqbo'g'imiga xos belgilarni ko'rsating.

1) poyasi bo'g'imlarga bo'lingan; 2) yozgi spora hosil qiluvchi boshqoq hosil bo'lmaydi; 3) bargi halqasimon joylashgan; 4) ildizpoyali, ko'p yillik o'simlik; 5) poyasi sershox, unda gametalar hosil bo'ladi; 6) yozgi poyasi shoxlanmagan bo'ladi; 7) bahorgi poyasi «mevali poya» deyiladi; 8) bargi ingichka mayda tangachalarga o'xshash; 9) sporofillari bargdan hosil bo'ladi.

- A) 1, 3, 4, 6, 8, 9
B) 1, 2, 3, 4, 5, 7
C) 1, 3, 4, 7, 8, 9
D) 1, 3, 5, 6, 8, 9

1063. Qaysi yashil suvo't tarkibida oqsil, moy, kraxmal, vitamin va boshqa moddalar ko'p bo'ladi?

- A) nitella B) xlorella
C) ulotriks D) spirogira

1064. G'o'za gommoziga qarshi kurash choralari qaysilar?

1) kasallangan o'simliklar yoqib tashlanadi; 2) kimyoviy preparatlar bilan dorilanadi; 3) beda bilan almashlab ekiladi; 4) biologik kurashdan foydalaniladi.

- A) 1, 2 B) 2, 3
C) 3, 4 D) 1, 4

1065. Yuksak sporali o'simliklarning generativ organlari qaysi qatorda to'g'ri berilgan?

- 1) gul; 2) qubba;
3) urug'kurtak; 4) mevatana;
5) anteridiy; 6) arxegoniy.

- A) 1, 2 B) 2, 3
C) 3, 4 D) 5, 6

1066. Qirqquloqning murtigidan nima o'sib chiqadi?

- A) gametofit
B) sporofit
C) sporali shingil
D) jinsiy poya

1067. Sershox qirqbo'g'imining sporalaridan nima unib chiqadi?

- A) sporofit B) murtak
C) bahorgi poya
D) erkak, urg'ochi gametofit

1068. Qirqquloqlarning vegetativ ko'payishi ... orqali sodir bo'ladi.

- A) ildiz tuganaklari
B) ildizpoyasi
C) ildizmevasi
D) gametafiti

1069. Ildiz, poya va bargga bo'linmagan tana qanday ataladi?

- A) tallom B) rizoid
C) zoospora D) sporangiy

1070. Nematlion, laminariya va ulva tarkibida qaysi modda miqdori kam bo'ladi?

- A) oqsil B) uglevod
C) yog' D) moy

1071. Yo'sin anteridiylarida ... jinsiy hujayralar hosil bo'ladi.

A) ko'p miqdorda ikki xivchinli harakatchan

B) kam miqdorda bir xivchinli harakatchan

C) bitta yirik harakatsiz

D) ko'p miqdorda bir xivchinli harakatsiz

1072. Qirqquloqlarda urug'langan tuxum hujayradan hosil bo'lgan murtak o'sib ... hosil qiladi.

A) sporani B) sporofillni

C) soruslarni D) sporafitni

1073. Xlamidomonadaning qaysi organoidi soni ikkita bo'ladi?

A) sitoplazma B) xromotofor

C) yadro D) vakuol

1074. Qo'ng'ir suvo'tni belgilang.

A) xlamidomonada

B) kladofora

C) nitella D) laminariya

1075. Arxegoniy-ichida nima hosil bo'ladi?

A) tuxum hujayra, zigota

B) urug' hujayra, tuxum hujayra

C) spermatozoid, zigota

D) zigota, urug' hujayra

1076. Qirqbo'g'im sporofillarinig ostki tomonida ... ta sporangiy joylashadi.

A) 2 - 3 B) 4 - 5

C) 6 - 8 D) 5 - 6

1077. Qirqquloq qirqbo'g'imdan ... farq qiladi.

A) o'sish sharoiti bilan

B) o'sish va ko'payishi jihatidan

C) bargining yirikligi va spora beruvchi boshloqlari yo'qligi bilan

D) ildizpoyasining tuzilishi, yashash sharoiti bilan

1078. Gul hosil qilmaydigan yuksak o'simliklar berilgan javobni belgilang.

1) laminariya; 2) qirqquloq; 3) qirqbo'g'im; 4) terak; 5) archa; 6) qarag'ay; 7) nemalion; 8) yapon saforasi; 9) yong'oq; 10) funariya.

A) 1, 2, 4, 8, 9

B) 2, 3, 4, 5, 6

C) 3, 4, 7, 8, 10

D) 2, 3, 5, 6, 10

1079. Ochiq urug'li o'simliklar ichida saqlanib qolgan eng qadimgi o'simlik ... hisoblanadi.

A) qarag'ay B) archa

C) savr D) gingko biloba

1080. Ochiq urug'li o'simliklar berilgan javobni belgilang.

1) qayrag'och; 2) bennetit; 3) qarag'ay; 4) sekvoyadendron; 5) archa; 6) Sharq sauri; 7) qoraqat.

A) 1, 3, 7 B) 1, 3, 6

C) 2, 4, 6 D) 1, 4, 7

1081. Quyida yuksak o'simliklarning bo'limlari keltirilgan, ularga mos o'simliklar to'g'ri berilgan javobni toping.

1) yo'sinlar; 2) qirqquloqlar; 3) ochiq urug'lilar; 4) yopiq urug'lilar.

a) zuhrosoch; b) funariya; c) kolonxoe; d) saur.

- A) 1-a; 2-b; 3-c; 4-d
- B) 1-b; 2-a; 3-d; 4-c
- C) 1-a; 2-d; 3-b; 4-c
- D) 1-c; 2-b; 3-a; 4-d

1082. Urug'i maxsus qubalarda ochiq holda yetishadigan o'simliklarni belgilang.

1) qoraqarag'ay; 2) saur; 3) suv qaroqchisi; 4) archa; 5) qarag'ay; 6) kovrak; 7) Virgin archasi.

- A) 1, 2, 4, 5   B) 1, 3, 4, 6
- C) 2, 4, 6, 7   D) 3, 5, 6, 7

1083. Avtotrof organizmlarni belgilang.

1) achitqi; 2) lishaynik; 3) siyoh zamburug'i; 4) qizil suvo't; 5) xlamidomonada; 6) xara; 7) spirilla; 8) batsilla.

- A) 1, 2, 3, 8   B) 1, 2, 4, 7
- C) 2, 4, 5, 6   D) 1, 5, 7, 8

1084. Yo'sinlar nima uchun taraqqiyoti bo'yicha boshqa yuksak o'simliklardan keyinda turadi?

A) o'tkazuvchi sistemasi va il-dizining bo'lishi

B) nay tolali bog'lamlarining ko'p bo'lishi

C) o'tkazuvchi sistemasining tuzilishi kuchsizligi

D) nay tolali bog'lamlarining bo'lmasligi

1085. Qaysi o'simliklarning anteridiysida ko'p xivchinli spermatozoidlar hosil bo'ladi?

- A) funariya
- B) suv qaroqchisi
- C) archa

D) qirqbo'g'im

1086. Qaysi o'simliklarning gametofiti yurak shaklidagi yupqa yashil plastinkaga o'xshaydi va qisqa umr ko'radi?

- A) yo'sinlarning
- B) archalarning
- C) qirqbo'g'imlarning
- D) qirqquloqlarning

1087. Yuksak o'simliklarning qaysi bo'limida o't o'simliklar uchramaydi?

- A) moxsimonlar
- B) qirqbo'g'imlar
- C) qirqquloqlar
- D) qarag'aytoifa

1088. Urug'i unib chiqishi uchun eng yuqori harorat 13°C talab qiladigan o'simlikni belgilang.

- A) sabzi   B) qovun
- C) bodring   D) g'o'za

1089. Suvo'tlarda suv ostidagi narsalarga yopishib olgan, rangsiz, pona shaklidagi hujayralar nima deb ataladi?

- A) gifalar   B) rizoidlar
- C) sporofill   D) mitseliy

1090. Ko'k-yashil suvo'tlarni belgilang.

- A) xlorella, xlamidomonada
- B) nostok, ulva
- C) xlorokokk, xara
- D) ossillatoriya, nostok

1091. Suv qirqqulog'i zuhro-soch qirqqulog'idan ... hosil qilishi bilan farq qiladi.

- A) yirik ildizpoyalar
- B) sorus

- C) uzun poya, barglar
D) sporali mevasida har xil sporalar

1092. Qaysi o'simlik oilasi Avstraliyada uchramaydi?

- A) ra'nodoshlar
B) murakkabguldoshlar
C) ituzumdoshlar
D) piyozdoshlar

1093. Xushmanzara piyozdoshlarni belgilang.

1) gulpiyoz; 2) cho'chqaquloq piyoz; 3) Pskom piyozi; 4) norpiyoz; 5) Suvorov piyozi; 6) qumpiyoz; 7) anzur piyoz; 8) qo'shbarg piyoz.

- A) 1, 3, 5, 6, 8   B) 1, 4, 5, 7, 8
C) 1, 2, 4, 5, 8   D) 1, 2, 4, 5, 7

1094. Qaysi yuksak o'simliklar uchun to'qima xos emas?

- A) qirqbo'g'imlar
B) qarag'aytoifa
C) moxlar   D) gulli o'simliklar

1095. Ko'k-yashil suvo'tlarda yashil rang beruvchi pigmentdan tashqari qanday pigment bo'ladi?

- A) ksantofill   B) qo'ng'ir
C) tillarang   D) fikotsian

1096. Yo'sinlarning arxegoniy (1) va anteridiy (2)larida nima yetiladi?

a) spora; b) ikki xivchinli spermatozoidlar; c) tuxum hujayra; d) sorus.

- A) 1 – a; 2 – b   B) 1 – c; 2 – d
C) 1 – c; 2 – b   D) 1 – a; 2 – d

1097. Funariya yo'siniga xos belgilar keltirilgan qatorni belgilang.

a) poya-bargli; b) bargchalari oddiy, ketma-ket joylashgan; c) rizoid mavjud; d) barglari bir qavat hujayralardan iborat; e) zigotadan sporangiyband va sporangiy rivojlanadi; f) sporadan sporafit rivojlanadi; g) ildizpoyaga ega; h) barglari panjasimon; i) sporalar soruslarda yetiladi.

- A) a, b, c, d, e, f   B) g, h, i
C) a, b, f, g, i
D) a, b, c, d, e, f, g, h, i

1098. Qirqbo'g'imning qaysi qismlaridan tayyorlangan damlama dori sifatida ishlatiladi?

- A) poya va shoxlaridan
B) ildiz va mevalaridan
C) ildizpoya va barglardan
D) spora va gametalardan

1099. Zuhrosochning nam tuproqqa tushgan sporasidan nima rivojlanadi?

- A) sporafit   B) gametofit
C) murtak   D) sporofill

1100. Qirqquloqlarning gametofiti nima yordamida tuproqqa yopishib turadi?

- A) asosiy ildiz bilan
B) qo'shimcha ildiz bilan
C) so'rg'ichlari bilan
D) rizoid bilan

1101. Ochiq urug'lilarning arxegoniysi qayerda joylashadi?

- A) tuguncha ichida
B) changchi qubbalari ichida
C) tuxum hujayrada
D) urug'kurtak ichida

1102. Arxegoniy qaysi yuksak o'simliklarga xos emas?

- A) suv qaroqchisi
- B) suv qirqqulog'i
- C) zuhrosoch
- D) dala qirqbo'g'imi

1103. Anteridiyda nima hosil bo'ladi?

- A) tuxum hujayra
- B) spermatozoid
- C) sporalar
- D) gifa

1104. Gametangiyada nima hosil bo'ladi?

- A) jinsiy hujayralar
- B) sporalar
- C) gifa
- D) urug'lar

1105. Suv qirqqulog'ining sporali mevasi nechta bo'ladi?

- A) 6 – 8 ta
- B) 4 – 8 ta
- C) 1 – 3 ta
- D) 1 – 2 ta

1106. Olg'a sorbariyasi qaysi oilaga mansub?

- A) sho'radoshlar
- B) gulxayridoshlar
- C) qoqio'tdoshlar
- D) ra'nodoshlar

1107. Nostok koloniyalarini qayerda uchratish mumkin?

- A) tog', buloq, soy, ariqlarda
- B) o'rmon, to'qay joylarda
- C) O'rta Osiyo cho'llarida
- D) tog' yaylovlari, adirlarda

1108. Archa (1)ning qarag'aydan (2) farqini belgilang.

a) bargi tangachasimon; b) bargi ignasimon, ikkitadan joylashgan; c) ikki uyli; d) bir uyli; e) urg'ochi qubbasi reza-
vor mevaga o'xshash; f) chang-

chi qubbalari zich «to'pgul» holatda joylashgan.

- A) 1 – b, d, f; 2 – a, c, e
- B) 1 – a, b, c; 2 – d, e, f
- C) 1 – a, c, e; 2 – b, d, f
- D) 1 – a, b, f; 2 – c, d, e

1109. Qaysi o'simlik oilalarining 8 tadan turi O'zbekiston «Qizil kitob»iga kiritilgan?

A) ra'nodoshlar, burchoqdoshlar

B) gulxayridoshlar, sho'radoshlar

C) sho'radoshlar, karamdoshlar

D) ituzumdoshlar, qovoqdoshlar

1110. Lishayniklar qanday yo'l bilan ko'payadi?

- A) jinsiz va jinsiy
- B) sporalar va vegetativ
- C) sporalar va jinsiy
- D) sporalar va generativ

1111. Zamburug'lar qanday usulda oziqlanadi?

- A) avtotrof
- B) xemotrof
- C) saprofit
- D) geterotrof

1112. Zamburug'lardan qaysi biri kurtaklanish yo'li bilan ko'payadi?

- A) mog'or zamburug'
- B) qalpoqchali zamburug'
- C) go'ng zamburug'
- D) achitqi zamburug'

1113. Qaysi organizm mitse-
liysi yomg'irda suvni shimib olib, uni uzoq vaqt saqlaydi?

- A) mox
- B) zamburug'
- C) lishaynik
- D) qirqquloq

1114. Tugunak bakteriyalar qaysi oilaga mansub o'simliklarning ildizida yashaydi?

- A) sho'radoshlar
- B) qovoqdoshlar
- C) burchoqdoshlar
- D) qoqidoshlar

1115. Mog'or zamburug'ining oziqlanish usulini belgilang.

- A) avtotrof
- B) simbioz
- C) geterotrof
- D) saprofit

1116. Ochiq urug'li ikki uyli o'simlikni belgilang.

- A) qarag'ay
- B) eman
- C) archa
- D) Turkiston ismalog'i

1117. Qaysi organizm teri kasalliklarini keltirib chiqaradi?

- A) virus
- B) bakteriya
- C) suvo't
- D) zamburug'

1118. Qorakuya zamburug'i boshqali ekinlarning qaysi qismida joylashgan bo'ladi?

- A) ildizida
- B) poyasida
- C) to'rsimon nayda
- D) gulining tugunchasida

1119. Qaysi zamburug'ning mevasi sporasi yetilishi bilan yumshaydi?

- A) mog'or zamburug'i
- B) go'ng zamburug'i
- C) qo'ziqorin
- D) shampinion

1120. Quyida berilgan organizmlarning qaysi biridan xushbo'y moddalar olinadi?

- A) xlorella
- B) zamburug'

C) lishaynik D) mox

1121. Qaysi bakteriyalar ba'zi o'simliklar ildizida yashab, havodagi erkin azotni o'zlashtiradi?

- A) chirituvchi
- B) achituvchi
- C) tuproq
- D) tugunak

1122. Qo'zidumba va qo'ziqorinlarning qaysi qismi iste'mol qilinadi?

- A) bahorgi mitselliysi
- B) bahorgi mevasi
- C) kuzgi mevasi
- D) faqat qalpoqchasi

1123. Silindsimon bakteriyalar qanday nomlanadi?

- A) batsillalar
- B) kokklar
- C) spirillalar
- D) shtamm

1124. Zamburug'larning o'sib rivojlanishi uchun zarur bo'ladigan sharoitlarni belgilang.

- A) namlik, yorug'lik, issiqlik
- B) yorug'lik, issiqlik, ozuqa
- C) issiqlik, tuproq, harorat
- D) issiqlik, namlik, ozuqa

1125. Tugunak bakteriyalarining faoliyati natijasida tuproq qanday birikmalar bilan boyiydi?

- A) kaliyli
- B) fosforli
- C) gumusli
- D) azotli

1126. Qaysi organizm ajratgan kislota har qanday toshlarni nuratib tuproqqa aylantiradi?

- A) bakteriya
- B) mog'or zamburug'i
- C) lishayniktoifa
- D) yuksak o'simliklar

1127. Mikrobiologiya fani nimaning organi?

- A) viruslarni
- B) suvo'tlarni
- C) bakteriyalarni
- D) zamburug'larni

1128. Indikator o'simlikni belgilang.

- A) lishayniklar
- B) zamburug'lar
- C) moxlar
- D) ko'k-yashil suvo'tlar

1129. Tuproq bakteriyalari qaysi bakteriyalar turiga kiradi?

- A) achituvchi
- B) kasallik paydo qiluvchi
- C) chirituvchi
- D) parazit

1130. Zamburug'larning o'sishi uchun zarur sharoit: 1) namlik; 2) issiqlik; 3) yorug'lik va agar-agar; 4) oziq modda.

- A) 1, 2
- B) 1, 3
- C) 1, 4
- D) 1, 2, 4

1131. Hujayra shakliga ko'ra bakteriyalar necha guruhga bo'linadi?

- A) 1
- B) 2
- C) 3
- D) 6

1132. Haqiqiy mitselliysi bo'lmaydigan zamburug'ni belgilang.

- A) zang zamburug'i
- B) achitqi
- C) vertitsill
- D) bijg'ituvchi

1133. Mog'or zamburug'lar, asosan, qanday yo'llar bilan ko'payadi?

- A) jinssiz, oddiy bo'linish
- B) jinsiy, jinssiz
- C) vegetativ, izogametalar orqali

D) jinssiz, jinsiy, vegetativ

1134. Yoz oylarida O'zbekistonda qalpoqchali zamburug'larning qaysi qismi tuproqda qoladi?

- A) gifalari
- B) mitselliysi
- C) sporangiylari
- D) sporalari

1135. Mitselliy nima?

A) bakteriyalarning vegetativ tanasi

B) zamburug'larning jinsiy ko'payishi

C) zamburug'larning mevatanasi

D) lishayniklarning vegetativ tanasi

1136. Lishayniklar qanday organizm?

- A) geterotrof
- B) saprofit
- C) parazit
- D) avtotrof

1137. Zang zamburug'ining oraliq va asosiy xo'jayinini belgilang.

- A) arpa, bug'doy
- B) makkajo'xori, bug'doy
- C) yantoq, bug'doy
- D) zirk, bug'doy

1138. Qaysi suvo't oddiy ip-simon, shilimshiq pardasi bo'lmagan, hujayrasining eni bo'yidan bir necha marta katta, tanasi bo'ylab bir xilda tuzilgan hujayralardan iborat?

- A) nostok
- B) manna
- C) ossillatoriya
- D) spirogira

ZOOLOGIYA (7-sinf)

1. Ohak skeletli sodda hayvonni belgilang.

- A) foraminiferalar
- B) nursimonlar
- C) infuzoriyalar
- D) nematodalar

2. Yashil evglenaning xlorofill pigmenti yemirilsa, qanday usulda oziqlanadi?

- A) yashil o'simlik singari
- B) oziqlanmaydi, nobud bo'ladi
- C) parazit usulda
- D) tayyor organik qoldiq bilan

3. Bezgak paraziti qayerda yashaydi?

- A) eritrotsitlarda
- B) leykotsitda
- C) trombotsitda
- D) qon plazmasida

4. Zararli almashinuv mahsulotlari evglenadan qanday tarzda tashqariga chiqariladi?

- A) malpigi naychalari orqali
- B) butun tanasi orqali
- C) yashil bezlari orqali
- D) qisqaruvchi vakuola orqali

5. Evglena qanday oziqlanadi?

- A) xivchini yordamida
- B) og'zi orqali
- C) parazit yordamida
- D) avtotrof orqali

6. Moddalar almashinuvi natijasida hosil bo'lgan zararli mahsulotlar infuzoriya-tufelka tanasidan qanday chiqariladi?

- A) ayirish organlari yordamida

B) orqa chiqarish teshigi orqali

C) qisqaruvchi vakuolalar orqali

D) og'iz teshigi orqali

7. Qaysi sodda hayvonlar foydali hasharotlarda parazitlik qilib juda katta ziyon keltiradi?

- A) leyshmaniya
- B) evglena
- C) triponasoma
- D) nozema

8. Leyshmaniya qayerda yashaydi?

- A) jigarda
- B) eritrotsitda
- C) terida
- D) ichakda

9. Tufelkaning sezgir tayoqchasimon tanachalari uning qaysi qismida joylashgan bo'ladi?

- A) qisqaruvchi vakuolasida
- B) kichik yadroda
- C) sitoplazmada
- D) tana qobig'ining ostida

10. Sezgir tayoqchasimon tanachasi bo'ladigan sodda hayvonni toping.

- A) gidra
- B) leyshmaniya
- C) tufelka
- D) bezgak paraziti

11. Harakatlanish, oziq, hazm qilish va ajratish a'zolari bo'lmaydigan sodda hayvonni belgilang.

- A) soxtaoyoqlilar
- B) xivchinlilar
- C) sporalilar
- D) infuzoriyalar

12. Bir hujayrali qaysi hayvon odam terisida uzoq vaqt tuzal-maydigan yara hosil qiladi?

- A) bezgak parazit
- B) triponasoma
- C) nozema
- D) leyshmaniya

13. Kasallik keltirib chiqaradi-gan sodda hayvonlarni belgi-lang.

1) tripanosoma; 2) foramini-fera; 3) leyshmaniya; 4) og'iz amyobasi; 5) sporalilar; 6) ev-glenalar.

- A) 1, 2, 6
- B) 1, 3, 5
- C) 2, 4, 6
- D) 1, 3, 6

14. Amyoba shaklining o'zga-ruchan bo'lishiga sabab nima?

A) hujayrasida sitoplazma juda faol

B) hujayrasi sirtida qattiq qo-biq bo'lmasligi

G) soxtayoqlar hosil qilishi

D) qisqaruvchi vakuolaning o'zgarib turishi

15. Aktiniyalar qanday yo'llar bilan ko'payadi?

- A) kurtaklanish, oddiy bo'linish
- B) ikkiga bo'linish, jinsiy
- C) kurtaklanish, gallanish
- D) kurtaklanish, jinsiy

16. Oq planariya nerv siste-masining tuzilishini belgilang.

- A) nerv halqasi, nervlar
- B) 2 ta yirik nerv tolasi, nervlar
- C) nerv hujayralari shakl-lanmagan
- D) ikkita nerv tuguni, ikkita nerv tolasi

17. O'zbekiston hududida tar-qalgan endemik hayvonlar gu-ruhi berilgan qatorni belgilang.

1) qum.bo'g'ma iloni; 2) kap-cha ilon; 3) burgut; 4) ingich-ka barmoqli qo'shoyoq; 5) yo'rg'a tuvaloq; 6) ko'k sug'ur; 7) tasqara.

- A) 1, 2, 3
- B) 1, 5, 7
- C) 1, 4, 6
- D) 1, 2, 5

18. O'zbekistonlik qaysi olim-lar umurtqali hayvonlarni o'rga-nish sohasida katta tadqiqotlar olib borishgan?

A) D.N.Kashkarov, T.Z.Zohi-dov

B) T.Z.Zohidov, O.P.Bogdanov

C) L.M.Isayev, P.F.Borovskiy

D) V.V.Yaxontov, R.O.Olim-jonov

19. Jilvir qog'oz tayyorlashda qaysi sodda hayvonlar guruhi hosil qilgan jinsdan foydalani-ladi?

A) foraminiferalar

B) nursimonlar

C) tripanosomalar

D) leyshmaniyalar

20. Hujayralarda parazit hol-da yashovchi hayvonlarni bel-gilang.

1) leyshmaniya; 2) ichburug' amyobasi; 3) bezgak paraziti; 4) tripanosoma; 5) infuzoriya.

- A) 2, 3
- B) 1, 3
- C) 1, 2
- D) 2, 4

21. Volvoks hujayralari qaysi belgilari bilan evglenadan farq qiladi?

1) bitta hujayradan iborat;
2) ikki xivchinli; 3) noksimon shaklga ega; 4) qisqaruvchi vakuolning bo'lishi; 5) oziqlanishi; 6) harakatlanishi.

- A) 1, 3, 5   B) 2, 3
C) 2, 5   D) 1

22. Qaysi hayvon koloniyasida hujayralar mustaqil hayot kechirish xususiyatini yo'qotmagan bo'ladi?

- A) aktiniya   B) volvoks
C) evglena   D) aureliya

23. Yangi uyada ishchi arilar bezlaridan ajraladigan maxsus mumdan qanday katakchalar yasaydi?

- A) to'rt burchakli
B) besh burchakli
C) olti burchakli
D) kubsimon

24. Qaysi sinf vakillarida harakatlanish, ovqat hazm qilish sistemasi bo'lmaydi va erigan organik moddalarni tana yuzasi orqali shimib olib oziqlanadi?

- A) kiprikli chugalchanglar
B) so'rg'ichlilar
C) sporalilar
D) ko'p tukli halqali chugalchanglar

25. Ichki a'zolari va to'qimalari qon suyuqligida joylashgan hayvonlarni belgilang.

- A) baqachanoq, yomg'ir chugalchangi
B) o'troq dengiz chugalchangi, aktiniya
C) nereida, zaxkash

D) chumoli, asalari

26. Vatanimiz olimlaridan qaysi biri birinchi bo'lib hayvonlar ekologiyasini o'rganishni boshlab bergan?

- A) D.N.Kashkarov
B) L.M.Isayev
C) V.V.Yaxontov
D) M.N.Sultonov

27. Qaysi hayvonlarning oziq'i hujayra ichida hazm bo'ladi?

- A) gidra, amyoba
B) amyoba, baqachanoq
C) infuzoriya, nereida
D) koala, koata

28. Qaysi hayvonning ovqat hazm qilish vakuolasi halqumdan uzilib sitoplazmaga tushadi?

- A) amyoba
B) nursimontar
C) leyshmaniya
D) tufelka

29. Qaysi sinf vakillari tanasining shakli doimiy bo'lmaydi?

- A) soxtaoyoqlilar
B) xivchinlilar
C) infuzoriyalar
D) sporalilar

30. Oddiy amyobaning soxta oyoqlari qanday vazifani bajaradi?

1) nafas olish; 2) oziqlanish; 3) ko'payish; 4) ayirish; 5) harakatlanish.

- A) 1, 2   B) 2, 3
C) 3, 4   D) 2, 5

31. Daryo qisqichbaqasi qaysi paytda orqa tomonga qarab suzadi?

- A) xavf tug'ilganda
- B) o'ljasini tutish uchun
- C) suv oqimini yengish uchun
- D) tinch suvda

32. Gidra tanasi necha qavat hujayradan tashkil topgan?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

33. Qaysi olimlar umurtqasiz hayvonlarni o'rganish ustida ilmiy tadqiqotlar olib borishgan?

- 1) A.M.Muhammadiyev;
- 2) S.N.Alimuhamedov;
- 3) V.V.Yaxontov;
- 4) D.Kashkarov;
- 5) R.O.Olimjonov;
- 6) T.Z.Zohidov;
- 7) M.A.Sultonov;
- 8) A.T.To'laganov;
- 9) O.P. Bogdanov;
- 10) A.I.Ugolev.

- A) 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10
- B) 2, 3, 4, 7, 8, 9
- C) 1, 2, 3, 4, 6, 8
- D) 1, 2, 3, 5, 7, 8

34. Eng murakkab tuzilgan bir hujayrali hayvonlar berilgan javobni toping.

- A) soxtaoyuqlilar
- B) xivchinlilar
- C) infuzoriyalar
- D) sporalilar

35. Tufelkaning qisqaruvchi vakuolasi qanday qismlardan iborat?

1) suyuqlikni sitoplazmadan yig'ib keltiruvchi bir necha uzun va ingichka naychalardan; 2) suyuqlik to'plovchi pufakchadan; 3) ajratish naychasidan; 4)

otiluvchi tanachasidan; 5) tar-novsimon chuqurchadan; 6) suyuqlik ajratuvchi sharchadan.

- A) 1, 2, 3 B) 1, 3, 4
- C) 1, 4, 5 D) 4, 5, 6

36. Qaysi hayvonlarning ozi-g'i hujayra ichida hazm bo'ladi?

1) infuzoriya tufelka; 2) jigar qurti; 3) exinokokk; 4) evglena; 5) ichburug' amyobasi; 6) oddiy amyoba; 7) kasatka; 8) koata; 9) gidra; 10) nereida.

- A) 1, 4, 5, 6, 9
- B) 2, 3, 7, 8, 10
- C) 1, 2, 7, 8, 10
- D) 1, 2, 3, 5, 6

37. Qaysi sodda hayvonning diametri 1 mm bo'ladi?

- A) evglena B) volvoks
- C) infuzoriya
- D) forominifera

38. Dengizlarda uchraydigan sodda hayvonlarni belgilang.

A) oddiy amyoba, evglena
B) leyshmaniya, triponosoma
C) forominifera, nursimonlar
D) oddiy amyoba, infuzoriya, bezgak parazit

39. Iskabtopar orqali yuqadigan xivchinlilar vakilini belgilang.

- A) yashil evglena
- B) triponosoma
- C) leyshmaniya
- D) volvoks

40. Qaysi sodda hayvonlar uchun 2 ta yadro xos?

- A) gidra B) infuzoriyalar
- C) sporalilar D) xivchinlilar

41. Sodda hayvonlar tipining sporalilar sinfiga xos xususiyatni belgilang.

- A) harakatlanish organoidi mavjud
- B) erkin yashovchi
- C) parazit hayot kechiradi
- D) hazm qilish va ayirish organoidlari bor

42. Hidra tanasining qaysi qismida oraliq hujayralar joylashgan?

- A) ektoderma hujayralari orasida
- B) ektoderma bilan endoderma oralig'ida
- C) endoderma hujayralari orasida
- D) tarqoq nerv hujayralari orasida

43. To'qima va organlari rivojlanmagan ko'p hujayralilarni belgilang.

- A) meduza, poliplar
- B) lansetnik, gidra
- C) oq planariya, meduza
- D) korall polip, infuzoriya tufelka

44. Nerv hujayralari tanada tarqoq joylashgan organizmlar to'g'ri keltirilgan qatorni ko'rsating.

- A) aureliya, qizil korall polipi, dreysena
- B) aktiniya, oq planariya, meduza
- C) gidra, aureliya, nozema
- D) qizil korall polipi, oq planariya, rapana

45. Kam tukli halqali chuvalchanglar qaysi hayvonlardan kelib chiqqan?

- A) yassi chuvalchanglardan
- B) eng qadimgi gidrasimonlardan
- C) kovakichlilardan
- D) ko'p tukli halqali chuvalchanglardan

46. Tuzalmaydigan yara hosil qiluvchi parazitni belgilang.

- A) tripanosoma
- B) leyshmaniya
- C) ichburug' amyobasi
- D) nozema

47. Hayvonlarni tiplarga moslab ajrating.

1) tridakna; 2) meduza; 3) karakatitsa; 4) nereida; 5) gijja; 6) qum chuvalchangi; 7) osminog.

a) mollyuskalar; b) halqali chuvalchanglar; c) to'garak chuvalchanglar; d) bo'shliqichlilar.

A) a – 1, 3, 7; b – 4, 6; c – 5; d – 2

B) a – 3, 7; b – 4, 6; c – 5; d – 1, 2

C) a – 1, 2, 3; b – 4, 5, 6; c – 2; d – 7

D) a – 1, 2; b – 4; c – 5, 6; d – 3, 7

48. Tana shakli o'zgaruvchan bo'lgan parazitni belgilang.

- A) oddiy amyoba
- B) foraminifera
- C) ichburug' amyobasi
- D) tripanosoma

49. Amyobalarda oziq moddalar nima ta'sirida hazm bo'ladi?

- A) sitoplazma shirasi
- B) yadro shirasi
- C) gormonlar
- D) hazm shirasi

50. Ohak chig'anoqli (I) va qum skeletli (II) sodda hayvonlar va ularning ahamiyatini belgilang.

1) nursimonlar; 2) foraminifera.

a) ohaktosh konlarini hosil qilgan; b) jilvir qog'oz tayyorlashda foydalaniladi; c) metallarni silliqlashda foydalaniladi; d) zeb-ziynat buyumlari tayyorlanadi.

- A) I – 1, a; II – 2, b, c
- B) I – 2, b, c; II – 1, a, d
- C) I – 1, b, c; II – 2, a, d
- D) I – 2, a; II – 1, b, c

51. Evglenaning amyobadan farqi nimada?

- A) yadrosi bitta
- B) qisqaruvchi vakuola ortiqcha suvni chiqarib yuboradi
- C) tanasi doimiy shaklga ega
- D) jinssiz ko'payadi

52. Evglenaning qaysi organoidida organik moddalar hosil bo'ladi?

- A) xromoplastlarida
- B) qizil ko'zchasida
- C) yadroda
- D) xromatoforlarida

53. Evglena qorong'i joyda uzoq saqlansa ...

- a) xlorofili yemiriladi; b) rangsizlanadi; c) tayyor organik

moddalar bilan oziqlanadi; d) organik moddalar og'iz teshigi orqali kiradi; e) organik moddalarni tana yuzasi orqali shimib oladi; f) xlorofill donachalari sintezi kuchayadi.

- A) a, b, c, e
- B) a, b, c, d
- C) c, d, f
- D) a, b, c, d, e, f

54. Amyoba tanasidan ortiqcha suv va zararli moddalar qaysi organoid ishtirokida chiqarib yuboriladi?

- A) soxta oyoqlar
- B) anal teshigi
- C) hazm vakuolalari
- D) qisqaruvchi vakuolalar

55. Amyobali suv tomchisiga osh tuzi qo'shilsa, nima yuz beradi?

a) soxta oyoqlarini tortib oladi; b) soxta oyoqlarini otib chiqaradi; c) sharsimon shaklga kiradi; d) tanasi cho'ziladi va ikkiga bo'linadi.

- A) b, c
- B) b, d
- C) a, c
- D) a, d

56. Ohak chig'anoqli soxta-oyoqlilarning vakilini belgilang.

- A) nursimonlar
- B) nozema
- C) foraminifera
- D) ichburug' amyobasi

57. Soxtaoyoqlilarga mansub bo'lmagan hayvonni belgilang.

- A) nursimonlar
- B) nozema
- C) foraminifera

D) og'iz amyobasi

58. Qum skeletli sodda hayvonni belgilang.

A) nursimonlar

B) nozema

C) foraminifera

D) ichburug' amyobasi

59. Noqulay sharoitda evglena nimaga aylanadi?

A) sporaga B) sporafitga

C) sistaga D) nobud bo'ladi

60. Evglena (1) va volvoks (2) tanasining shakli qanday ko'rinishda bo'ladi?

A) 1 – duksimon; 2 – sharsimon

B) 1 – noksimon; 2 – duksimon

C) 1 – duksimon; 2 – noksimon

D) 1 – noksimon; 2 – sharsimon

61. Koloniya tarkibidagi volvoks hujayralari o'zaro nima orqali bog'lanadi?

A) xivchinlar

B) endoplazmatik to'r

C) ipchalari

D) sitoplazmatik ipchalar

62. Qaysi sodda hayvon qon plazmasida parazitlik qiladi?

A) nozema

B) ichburug' amyobasi

C) leyshmaniya

D) tripanosoma

63. Qaysi sodda hayvonlar qon plazmasida (1) va qizil qon tanachalarida (2) yashaydi?

a) leyshmaniya; b) tripanosoma; c) bezgak paraziti; d) askarida lichinkasi.

A) 1 – a; 2 – d B) 1 – c; 2 – b

C) 1 – d; 2 – a D) 1 – b; 2 – c

64. Bezgak parazitiga xos bo'lgan belgilarni ajrating.

a) harakatlanish organoidi bo'lmaydi; b) harakatlanish organoidi bo'ladi; c) hazm organoidi bo'lmaydi; d) hazm organoidi bo'ladi; e) ayirish organoidi bo'lmaydi; f) ayirish organoidi bo'ladi; g) tut ipak qurti va asalari paraziti; h) teri paraziti.

A) a, c, e, g B) b, d, f, h

C) a, c, f, h D) b, d, e, g

65. Bezgak parazitiga xos bo'lmagan belgilarni ajrating.

a) harakatlanish organoidi bo'lmaydi; b) harakatlanish organoidi bo'ladi; c) hazm organoidi bo'lmaydi; d) hazm organoidi bo'ladi; e) ayirish organoidi bo'lmaydi; f) ayirish organoidi bo'ladi; g) tut ipak qurti va asalari paraziti; h) teri paraziti.

A) a, c, e, g B) b, d, f, h

C) a, c, f, h D) b, d, e, g

66. Tufelka tanasida qaysi qismlar ikkitadan bo'ladi?

A) yadro va qisqaruvchi vakuolalar

B) yadro va hazm vakuolalari

C) hazm va qisqaruvchi vakuolalar

D) yadro, qisqaruvchi vakuolalar va mitoxondriya

67. Bo'shliqichlilarning ta'sirlanishga javob berish xususiyati qanday nomlanadi?

- A) refleks
- B) taksis
- C) nastiya
- D) transpiratsiya

68. Gidra tanasidagi otuvchi hujayralari qayerda joylashadi?

- A) endodermada
- B) mezodermada
- C) ektodermada
- D) bezli hujayralarida

69. Otuvchi hujayralar gidra tanasining qaysi qismida juda ko'p bo'ladi?

- A) tovonida
- B) paypaslagichlarida
- C) yon tomonida
- D) barcha qismida

70. Gidraga xos bo'lmagan belgini aniqlang.

- A) tanasi nurli simmetriyali
- B) tana devori 2 qavat joylashgan hujayralardan iborat
- C) tanasi 2 tomonlama simmetriyali
- D) jinssiz va jinsiy yo'l bilan ko'payadi

71. Sodda hayvonlarning eng qadimgi ajdodini belgilang.

- A) infuzoriyalar
- B) yashil xivchinlilar
- C) soxtaoyoqlilar
- D) sporalilar

72. Tufelka qaysi sinfga mansub?

- A) soxtaoyoqlilar
- B) xivchinlilar

- C) infuzoriyalar
- D) sodda hayvonlar

73. Gidraning endoderma qavatida qanday hujayralarni farqlash mumkin?

- A) soxtaoyoqli va otuvchi
- B) xivchinli va bezli
- C) otuvchi va bezli
- D) oraliq, teri-muskul, jinsiy

74. Gidra tanasidagi hujayralarni bajaradigan vazifalari bilan juftlab bering.

1) teri-muskul; 2) oraliq; 3) bezli; 4) nerv; 5) otuvchi.

a) harakatlanish; b) regeneratsiya; c) hazm qilish; d) ta'sirlanish; e) oziqni falajlash.

A) 1 - a; 2 - d; 3 - c; 4 - b; 5 - e

B) 1 - d; 2 - e; 3 - c; 4 - a; 5 - b

C) 1 - a; 2 - b; 3 - c; 4 - d; 5 - e

D) 1 - a; 2 - c; 3 - b; 4 - d; 5 - e

75. Gidra va sodda hayvonlarning qaysi jarayoni o'xshash?

A) faqat jinssiz yo'l bilan ko'payadi

B) ektodermada soxta oyoqlari mavjud

C) tanasi ikki qavat hujayralardan iborat

D) oziq hujayra ichida hazm bo'ladi

76. Gidra tanasidagi oraliq hujayralarga xos belgini aniqlang.

A) yirik yadroli, mayda, qalin qobiqli

B) kichik yadroli, mayda, dumaloq

C) yirik yadroli, mayda, yassi

D) yirik yadroli, mayda, dumaloq

77. Gidraning jinsiy hujayralari qachon hosil bo'ladi?

A) bahorda B) yozda

C) kuzda D) qishda

78. Gidra tuxum hujayrasida quyidagilardan qaysi biri bo'ladi?

A) soxta oyoqlari

B) xivchinlar

C) kipriklar

D) paypaslagichlar

79. Aktiniyalarning gidradan farqi ...

A) yirik va rangli bo'lishi

B) mayda va rangli bo'lishi

C) paypaslagichlari og'iz teshigi atrofida bir qator joylashgan

D) tanasi ikki qavat hujayralardan iborat

80. Suv tubidagi narsalarga yopishib olib hayot kechiradigan bo'shliqichlilar nima deb ataladi?

A) riflar

B) poliplar

C) planktonlar

D) bentoslar

81. Tana devori hujayralari ikki qavat joylashgan, oraliq moddasi juda kuchli rivojlangan hayvonni belgilang.

A) aktiniya

B) gidra

C) korall polipi

D) aureliya

82. Odamlar uchun xavfli hisoblangan Shimoliy dengizda (1) va Qora dengizda (2) uchraydigan meduzalarni belgilang.

a) qutb meduzasi; b) ildizog'iz meduza; c) dengiz likopchasi.

A) 1 – b; 2 – a

B) 1 – a; 2 – b

C) 1 – a; 2 – c

D) 1 – c; 2 – b

83. Bo'shliqichlilarning eng qadimgi hayvonlar ekanligini ko'rsatadigan xususiyatlar ...

a) hujayralarning kuchsiz ixtisoslashganligi; b) kuchli regeneratsiyaga ega bo'lishi; c) hujayralarning yaxshi, kuchli ixtisoslashganligi; d) kuchsiz regeneratsiyaga ega bo'lishi.

A) a, b

B) a, d

C) b, c

D) c, d

84. Gidrasimonlar nimadan kelib chiqqan?

A) koloniya bo'lib yashovchi bir hujayrali xivchinlilardan

B) koloniya bo'lib yashovchi yassi chuvalchanglardan

C) amyobasimonlardan

D) koloniya bo'lib yashovchi korall poliplardan

85. Hazm sistemasi qorin tomonida joylashgan og'iz teshigidan, halqumdan va uch shoxli uchi berk ichakdan tashkil topgan hayvonni belgilang.

A) jigar qurti

- B) exinokokk
- C) oq planariya
- D) nereida

86. Harorat oshganda kislorod yetishmasa, planariyada qanday o'zgarish kuzatiladi?

- A) sistaga aylanadi
- B) nobud bo'ladi
- C) mayda bo'laklarga bo'linib ketadi
- D) jinsiy yo'l bilan ko'payadi

87. Qattiq skeletli, koloniya bo'lib yashovchi bo'shliqichlilarni belgilang.

- A) aktiniyalar
- B) volvoks
- C) gidra
- D) korall poliplari

88. Volvoksnings ta'sirlanishi qanday o'tadi?

A) hujayrasi sharsimon shaklga kiradi

B) suvning yorug' tushib turgan tomoniga qarab harakat qiladi

C) xivchinlarini tashlab qalin qobiqli sista hosil qiladi

D) tayoqchasimon tanachalarini otib chiqaradi

89. Sporalilar sinfi vakillarida qaysi organoidlar bo'lmaydi?

1) harakatlanish; 2) xromatofor; 3) ayirish; 4) mitoxondriya.

- A) 1, 2, 4
- B) 1, 2, 3
- C) 1, 3, 4
- D) 2, 3, 4

90. Sitoplazmasida xromatoforlari bo'ladigan hayvonlarni belgilang.

- A) tufelka

- B) bezgak paraziti
- C) amyoba
- D) volvoks

91. Infuzoriya tufelkada necha xil vakuola borligini belgilang.

- A) 1
- B) 2
- C) 3
- D) ko'p

92. Hujayrasi qattiq va qayishqoq yupqa qobiq bilan qoplangan sodda hayvonni belgilang.

- A) amyoba
- B) evglena
- C) infuzoriya
- D) nozema

93. Jigar qurti dumli lichinkalari qayerda paydo bo'lishini belgilang.

- A) qoramol jigarida
- B) qoramol ichagida
- C) suvo'tlari rizoidida
- D) suv shillig'ida

94. Yomg'ir chuvalchangining halqasimon muskullari qisqarganda qanday o'zgarish kuzatilishini belgilang.

A) tanasi kaltalashadi

B) tanasi yo'g'onlashadi, kaltalashadi

C) tanasi uzunlashadi va ingichkalashadi

D) qon tomirlarida qon oqishi ro'y beradi

95. To'qimasi bo'lmaydigan hayvonlarni belgilang.

1) foraminifera; 2) gidra; 3) dreysena; 4) nozema; 5) oq planariya; 6) nereida.

- A) 1, 2, 4
- B) 3, 4, 5

C) 5, 6, 3   D) 3, 5, 1

96. Hayvonlarga xos sistematik guruhlarni to'g'ri tartibda joylashtiring.

1) olam; 2) oila; 3) tur; 4) turkum; 5) tip; 6) sinf; 7) avlod.

A) 3, 7, 4, 6, 5, 1, 2

B) 3, 4, 2, 7, 1, 6, 5

C) 3, 7, 2, 4, 6, 5, 1

D) 1, 3, 7, 2, 4, 6, 5

97. Ichburug' amyobasi qaysi belgilari bilan oddiy amyobadan farqlanadi?

1) juda kichikligi; 2) hayot sharoiti; 3) soxta oyoqlar hosil qilishi; 4) yadrosining soni; 5) ko'payishi; 6) ozuqasi; 7) soxta oyoqlarining kalta va uzun bo'lishi; 8) soxta oyoqlarining kalta, yo'g'on bo'lishi.

A) 1, 3, 4, 5, 7

B) 1, 2, 3, 7, 8

C) 1, 2, 6, 8

D) 2, 3, 5, 6, 7, 8

98. Urug'lanishi suvda kechib, tashqi urug'lanish bo'ladigan hayvonlar guruhini belgilang.

A) keta, gorbusha

B) gekkon, skat

C) timsoh, toshbaqa

D) o'rgimchak, kana

99. Qaysi sodda hayvon spora yoki sista hosil qilmaydi?

A) nursimonlar

B) yashil evglena

C) ichburug' amyobasi

D) bezgak parazit

100. Tufelkaning katta yadrosi qanday shaklda bo'ladi?

A) sharsimon

B) cho'zinchoq

C) loviyasimon

D) dumaloq

101. Trilobitsimonlar qaysi hayvonlardan kelib chiqqan?

A) eng qadimgi kam tukli halqalilardan

B) eng qadimgi ko'p tukli halqalilardan

C) eng qadimgi yassi chuvalchanglardan

D) eng qadimgi bo'shliqichlilardan

102. Suvga osh tuzi qo'shilganda undagi amyoba qanday shaklga kiradi?

A) sharsimon

B) cho'zinchoq

C) silindrsimon

D) ovalsimon

103. Atrof-muhit harorati ta'sirida tana harorati o'zgarib turadigan hayvonni belgilang.

A) kit

B) delfin

C) kasatka

D) gekkon

104. Qaysi umurtqasizlarning ichki a'zolari va to'qimalari qon suyuqligida joylashgan?

A) mita

B) nereida

C) o'troq dengiz chuvalchangi

D) jigar qurti

105. Bezgak paraziti qaysi sinfga mansub?

A) soxtaoyoqlilar

B) xivchinlilar

C) kipriklilar

D) sporalilar

106. Trilobitsimonlar (1) qaysi hayvonlardan, trilobitsimonlardan (2) qanday hayvonlar kelib chiqqan?

a) ko'p tukli halqalilar; b) kam tukli halqalilar; c) yumaloq chuvalchanglar; d) qisqichbaqasimonlar; e) o'rgimchaksimonlar; f) hasharotlar; g) yassi chuvalchanglar.

A) 1 – a; 2 – d, e, f

B) 1 – b; 2 – d, e, f

C) 1 – a; 2 – d, e, g

D) 1 – b; 2 – e, f, g

107. Tufelka (1), baqa (2), planariya (3), kasatka (4), rapana (5), daryo qisqichbaqasi (6). Bular qaysi a'zolari yordamida nafas oladi?

Butun tanasi (a), o'pkasi (b), terisi (c), jabrasi (d) bilan.

A) 1 – a; 2 – b, c; 3 – a; 4 – b; 5 – b; 6 – d

B) 1 – c; 2 – d; 3 – g; 4 – d; 5 – d; 6 – a

C) 1 – a; 2 – c; 3 – c; 4 – a; 5 – c; 6 – b

D) 1 – c; 2 – a; 3 – a; 4 – c; 5 – a; 6 – d

108. Qaysi bo'g'imoyoqlilarda tana bo'g'imlarga bo'linmagan?

A) kanalar

B) chayonlar

C) uy pashshasi qurti

D) chigirtkalar

109. Qaysi hujayralardan gidraning boshqa hamma hujayralari hosil bo'lishi mumkin?

A) teri-muskul

B) hazm

C) nerv

D) oraliq

110. Qaysi hayvon suvda terisi orqali nafas oladi?

A) baliqlar

B) lansetniklar

C) kvakshalar

D) timsohlar

111. Qaysi hayvonlar tipining vakillarida qon aylanish sistemi ochiq (1), yopiq (2) hisoblanadi?

a) halqali chuvalchanglar; b) mollyuskalar; c) bo'g'imoyoqlilar; d) xordalilar.

A) 1 – a, d; 2 – c, c

B) 1 – b, c; 2 – a, d

C) 1 – a; 2 – c, b, d

D) 1 – b; 2 – a, c, d

112. Don ichida yashaydigan zararkunanda hasharotlarni belgilang.

A) voyaga yetgan kuya qo'ng'izi

B) mita qurti

C) suluv qo'ng'izining g'umbagi

D) mita

113. Odam va hayvonlarning qonini so'radigan parazit hasharotlar qaysi qatorda berilgan?

1) bit; 2) burga; 3) chivin; 4) to'shak qandalasi; 5) tripanosoma; 6) leyshmaniya.

A) 1, 2, 3, 4   B) 2, 3, 4, 5

C) 2, 3, 5   D) 3, 4, 6

114. Qisqichsimon oyoqlarga ega bo'lgan, hasharotlar sinfiga

106. Trilobitsimonlar (1) qaysi hayvonlardan, trilobitsimonlardan (2) qanday hayvonlar kelib chiqqan?

a) ko'p tukli halqalilar; b) kam tukli halqalilar; c) yumaloq chuvalchanglar; d) qisqichbaqasimonlar; e) o'rgimchaksimonlar; f) hasharotlar; g) yassi chuvalchanglar.

A) 1 – a; 2 – d, e, f

B) 1 – b; 2 – d, e, f

C) 1 – a; 2 – d, e, g

D) 1 – b; 2 – e, f, g

107. Tufelka (1), baqa (2), planariya (3), kasatka (4), rapana (5), daryo qisqichbaqasi (6). Bular qaysi a'zolari yordamida nafas oladi?

Butun tanasi (a), o'pkasi (b), terisi (c), jabrasi (d) bilan.

A) 1 – a; 2 – b, c; 3 – a; 4 – b; 5 – b; 6 – d

B) 1 – c; 2 – d; 3 – g; 4 – d; 5 – d; 6 – a

C) 1 – a; 2 – c; 3 – c; 4 – a; 5 – c; 6 – b

D) 1 – c; 2 – a; 3 – a; 4 – c; 5 – a; 6 – d

108. Qaysi bo'g'imoyoqlilarda tana bo'g'imlarga bo'linmagan?

A) kanalar

B) chayonlar

C) uy pashshasi qurti

D) chigirtkalar

109. Qaysi hujayralardan gidraning boshqa hamma hujayralari hosil bo'lishi mumkin?

A) teri-muskul

B) hazm

C) nerv

D) oraliq

110. Qaysi hayvon suvda terisi orqali nafas oladi?

A) baliqlar

B) lansetniklar

C) kvakshalar

D) timsohlar

111. Qaysi hayvonlar tipining vakillarida qon aylanish sistemi ochiq (1), yopiq (2) hisoblanadi?

a) halqali chuvalchanglar; b) mollyuskalar; c) bo'g'imoyoqlilar; d) xordalilar.

A) 1 – a, d; 2 – c, c

B) 1 – b, c; 2 – a, d

C) 1 – a; 2 – c, b, d

D) 1 – b; 2 – a, c, d

112. Don ichida yashaydigan zararkunanda hasharotlarni belgilang.

A) voyaga yetgan kuya qo'ng'izi

B) mita qurti

C) suluv qo'ng'izining g'umbagi

D) mita

113. Odam va hayvonlarning qonini so'radigan parazit hasharotlar qaysi qatorda berilgan?

1) bit; 2) burga; 3) chivin; 4) to'shak qandalasi; 5) tripanosoma; 6) leyshmaniya.

A) 1, 2, 3, 4   B) 2, 3, 4, 5

C) 2, 3, 5   D) 3, 4, 6

114. Qisqichsimon oyoqlarga ega bo'lgan, hasharotlar sinfliga

124. Voyaga yetgan qoramol tasmasimon chuvalchangi odam organizmining qaysi qismida parazitlik qiladi?

- A) muskulda B) jigarda
C) ingichka ichakda
D) oshqozonda

125. Qon aylanish sistemasi ochiq bo'lgan umurtqasiz hayvonlar guruhini toping.

1) nereida; 2) rapana; 3) tut ipak qurti; 4) qumchuvalchang; 5) askarida; 6) chumoli; 7) nozema; 8) osminog.

- A) 1, 8, 7 B) 2, 3, 6
C) 1, 5, 8 D) 1, 2, 3

126. Tanasida uch juft nerv tuguni bo'lgan mollyuskalarni belgilang.

1) perlovitsa; 2) midiya; 3) kalmar; 4) tiriktug'ar shilliqqurt; 5) osminog; 6) dreysena; 7) karakatitsa.

- A) 1, 2, 7 B) 2, 3, 4
C) 3, 4, 2 D) 1, 2, 6

127. Oziq-ovqat uchun ishlatiladigan ikki pallali mollyuskalar guruhini belgilang.

1) baqachanoq; 2) ustritsa; 3) askarida; 4) midiya; 5) dafniya; 6) siklop.

- A) 1, 3 B) 2, 4
C) 3, 5 D) 1, 6

128. Suvni filtrlaydigan hayvoni belgilang.

- A) bitiniya B) midiya
C) kalmar D) tok shillig'i

129. To'garak chuvalchanglar tipiga mansub hayvonlarni

belgilang: 1) jigar qurti; 2) bolalar gijjasi; 3) oq planariya; 4) qoramol tasmasimon chuvalchangi; 5) bo'rtma nematoda; 6) exinokokk.

- A) 1, 3 B) 3, 4
C) 4, 5 D) 5, 2

130. Qaysi hayvon barcha ikki pallali mollyuskalar ichida eng yirigi hisoblanadi?

- A) osminog B) sadafdor
C) krab D) tridakna

131. Qaysi hayvon to'p-to'p qilib pillaga tuxum qo'yadi?

- A) nereida B) planariya
C) jigar qurti D) exinokokk

132. Jigar qurti qanday simmetriyalı hayvon?

- A) nursimon
B) ko'p tomonlama
C) ikki tomonlama
D) uch tomonlama

133. Jigar qurtining ayirish va jinsiy sistemasi qaysi hayvonnıkgıa o'xshash bo'ladi?

A) exinokokk
B) qoramol tasmasimon chuvalchangi
C) oq planariya
D) cho'chqa tasmasimon chuvalchangi

134. Yomg'ir chuvalchangining qon aylanish sistemasini qaysi qon tomirlari tashkil etadi?

- A) orqa, bosh, halqasimon
B) bosh, yon, halqasimon
C) yon, dum, halqasimon
D) yelka, qorin, halqasimon

135. Askaridaning ayirish sistemasi qaysi hayvonnikiga o'xshash tarzda tuzilgan?

- A) oq planariya
- B) suv shillig'i
- C) qisqichbaqa
- D) hasharot

136. Ikki tomonlama simmetriyali hayvonni belgilang.

- A) gidra
- B) meduza
- C) amyoba
- D) jigar qurti

137. Tana bo'shlig'i ko'ndalang to'siqlar bilan ajralgan chuvalchang ...

- A) oq planariya
- B) odam askaridasi
- C) qum chuvalchangi
- D) qoramol tasmaimon chuvalchangi

138. Qaysi chuvalchanglarda hazm sistemasi og'iz, halqum, qizilo'ngach, o'rta hamda keyingi ichakdan iborat bo'ladi?

- A) oq planariya
- B) qum chuvalchang
- C) nereida
- D) odam askaridasi

139. Nurli simmetriyali hayvonni belgilang.

- A) jigar qurti
- B) osminog
- C) baliq
- D) o'rgimchak

140. Qattiq skeletli koloniya bo'lib yashovchi hayvonni toping.

- A) gidralar
- B) meduzalar
- C) korall poliplar
- D) aktiniyalar

141. Parazitlikka moslashish ta'sirida ko'pgina chuvalchanglarda o'ziga xos qanday xususiyatlar paydo bo'lgan?

- A) o'troq holatda hayot kechirishga o'tish
- B) yopishish organlari, serpushtlilik
- C) tuxumlarining ona organizmdan tashqarida rivojlanishi
- D) tayyor oziq bilan oziqlanish

142. Exinokokkning oraliq xo'jayini qaysi organizmlar hisoblanadi?

- A) suv shillig'i, baliqlar
- B) odam va suvda ham quuruqlikda yashovchilar
- C) yirtqich hayvonlar va odam
- D) odam va chorva mollari

143. Tasmaimon yassi chuvalchangni belgilang.

- A) jigar qurti
- B) oq planariya
- C) exinokokk
- D) odam askaridasi

144. Qaysi olimlar o'simliklar, parrandalar, qoramollarda parazitlik qiladigan chuvalchanglar hayotini o'rgangan?

1) A.T.To'laganov; 2) A.M. Muhammadiyev; 3) E.H.Ergashev; 4) J.N.Azimov; 5) T.Zohidov; 6) S.N.Alimuhamedov; 7) R.O.Olimjonov.

- A) 1, 3, 4
- B) 2, 5, 6
- C) 2, 4, 7
- D) 1, 6, 7

145. Regeneratsiya kuzatilganda gidraning jinsiy hujayra-

si qaysi hujayra hisobiga hosil bo'ladi?

- A) tuxum
- B) teri-muskul
- C) otiluvchi D) oraliq

146. Gidraning tuxum hujayrasi qaysi hujayralar hisobiga oziqlanib tez o'sadi?

- A) spermatozoid
- B) teri-muskul
- C) yondosh
- D) ovqat hazm qilish

147. Qaysi parazit chuvalchangning lichinkasi odam qoni orqali jigar va o'pkaga borib finnaga aylanadi?

- A) oq planariya
- B) odam askaridasi
- C) qoramol tasmasimon chuvalchangi
- D) exinokokk

148. Qaysi hayvonlarning ichaklari-shoxlangan, uchi berk bo'ladi?

1) askarida; 2) nereida; 3) jigar qurti; 4) planariya; 5) exinokokk; 6) mushuk ikki so'rg'ichlisi.

- A) 1, 3, 5
- B) 2, 3, 6
- C) 3, 4, 6
- D) 1, 4, 5

149. Halqasimon chuvalchanglar tipining vakillari berilgan qatorni belgilang.

1) nereida; 2) o'tloq dengiz chuvalchangi; 3) oq planariya; 4) qum chuvalchangi; 5) cho'chqa tasmasimon chuvalchangi; 6) bitiniya.

- A) 1, 2, 4
- B) 1, 3, 5

C) 2, 3, 4 D) 3, 4, 5

150. Maxsus sezgi organlari bo'lmaydigan mollyuskani belgilang.

- A) rapana
- B) suv shillig'i
- C) baqachanoq
- D) bitiniya

151. Odam uchun zararsiz bo'lgan meduzani belgilang.

- A) ildizog'iz
- B) fizalyani
- C) aureliya
- D) qutb

152. Planariyaning qaysi qismlari sezgi organlari hisoblanadi?

1) terisi; 2) muskullari; 3) ichaklari; 4) tukchalari; 5) paypaslagichlari; 6) ko'zchalari.

- A) 2, 3, 6
- B) 1, 4, 6
- C) 2, 1, 3
- D) 1, 5, 6

153. Qaysi hayvonlar guruhi halqali chuvalchanglar tipiga mansub?

- A) askarida, nematoda
- B) jigar qurti, nereida
- C) askarida, planariya
- D) qum chuvalchang, nereida

154. Baliqlar yordamida uzoq joylarga tarqaladigan hayvonni belgilang.

- A) bitiniya
- B) suv shillig'i
- C) baqachanoq
- D) rapana

155. Qorinoyoqli mollyuskalar qaysi organi yordamida nafas oladi?

- A) jabralar
- B) o'pkalar
- C) butun tanasi bilan
- D) traxeya

156. Ayirish tizimi malpigi naychalaridan iborat bo'lgan hayvonlarni belgilang.

1) burga; 2) siklop; 3) daryo qisqichbaqasi; 4) qandala; 5) nereida; 6) kuya.

- A) 2, 5, 3   B) 1, 4, 5
C) 1, 2, 6   D) 1, 4, 6

157. Suv shillig'i buyragining uchlari qayerga yo'nalgan?

1) mantiya chetiga; 2) xaltasi-mon o'pkaga; 3) jigarga; 4) yurak bo'lmasiga.

- A) 1, 2   B) 1, 4
C) 2, 3   D) 3, 4

158. Yassi chugalchanglar tipi uchun umumiy bo'lgan belgilar to'g'ri keltirilgan javobni belgilang.

1) ikki qavat hujayralardan tashkil topgan; 2) ikki tomonlama simmetriyaga ega; 3) nurli simmetriyaga ega; 4) mezoderma qavati-rivojlangan; 5) tanasi bargsimon yoki tasmasimon bo'ladi; 6) to'qimalari bor; 7) faqat suvda yashaydi; 8) ichki organlar oralig'ini g'ovak to'qima to'ldirib turadi.

- A) 1, 3, 5, 6, 7
B) 2, 4, 5, 6, 8
C) 1, 2, 4, 6, 7
D) 1, 3, 4, 6, 8

159. Qaysi sinf vakillarining voyaga yetganlari umurtqali hayvonlarda, lichinkalari umurtqasiz hayvonlarda parazitlik qiladi?

A) kipikli chugalchanglar

B) tasmasimon chugalchanglar

C) so'rg'ichlilar

D) to'garak chugalchanglar.

160. Qaysi hayvonning uzunligi 5 – 10 mm bo'ladi?

A) oq planariya

B) jigar qurti

C) odam askaridasi.

D) bolalar gijjasi

161. Qaysi hayvonlar o'z tuxumini pilla ichiga qo'ymaydi?

1) oq planariya; 2) jigar qurti; 3) exinokokk; 4) suv shillig'i; 5) butli o'rgimchak; 6) chayon; 7) yomg'ir chugalchangi.

A) 1, 5, 6   B) 2, 4, 7

C) 2, 3, 6   D) 1, 6, 7

162. To'garak chugalchanglar tipiga berilgan to'g'ri ta'rifni toping.

1) ayrim jinsli; 2) germafrodit; 3) tana bo'shlig'i yo'q; 4) tana bo'shlig'i bor; 5) orqa ichagi, anal teshigi bor; 6) ichagi shoxlangan; 7) tanasi bo'g'imlarga bo'linmagan; 8) ko'ndalang kesimi to'garak shaklda.

A) 1, 3, 5, 8   B) 2, 4, 5, 8

C) 1, 4, 5, 8   D) 2, 3, 8, 6

163. Perlovitsaning boshi qayerda joylashgan?

A) tanasining oldingi qismida

B) tanasining yonida

C) qorin qismida

D) boshi bo'lmaydi

164. Cho'chqa tasmasimon chugalchangining asosiy xo'jayinini belgilang.

- A) qoramol, suv shillig'i
- B) odam, chorva mollari
- C) baliq, qoramol
- D) odam

165. Jigar qurti qaysi tip va sinfga mansub?

- A) yassi, tasmasimon
- B) yassi, so'rg'ichlilar
- C) yumaloq, tasmasimon
- D) halqali, tasmasimon

166. Suv shillig'ining jigari ishlab chiqaradigan hazm shirasi qaysi organga quyiladi?

- A) oshqozon
- B) 12 barmoqli ichak
- C) ingichka ichak
- D) yo'g'on ichak

167. Halqalarning ikki yonida harakat qilishga yordam beruvchi o'simtalar yoki tukchalar joylashgan hayvonlar guruhini belgilang.

- A) nereida, chuchuk suv qizil chuvalchangi
- B) yomg'ir chuvalchangi, infuzoriya
- C) yomg'ir chuvalchangi, oq planariya
- D) jigar qurti, oq planariya

168. Tanasi 5 – 6 bo'g'imdan iborat bo'lgan tasmasimon chuvalchangni toping.

- A) exinokokk
- B) cho'chqa tasmasimon chuvalchangi
- C) qoramol tasmasimon chuvalchangi
- D) qizil chuvalchang

169. Qaysi hayvonlarda maxsus sezgi a'zolari bo'lmaydi?

1) midiya; 2) oq planariya; 3) sadafdor; 4) suv shillig'i; 5) bitiniya; 6) baqachanoq; 7) drey-sena; 8) tok shillig'i.

- A) 1, 3, 6, 7
- B) 2, 3, 5, 7
- C) 1, 2, 7, 8
- D) 2, 5, 7, 8

170. Qaysi hayvonning tanasi simmetriyasiz tuzilishga ega?

- A) rapana
- B) jigar qurti
- C) oq planariya
- D) gekkon

171. Qaysi paytda oq planariya mayda bo'laklarga bo'linib ketadi?

- A) suvda erigan kislorod ko'payganda
- B) suvning harorati bir xil bo'lganda
- C) suvda kislorod yetarli bo'lganda
- D) noqulay sharoit vujudga kelganda

172. Rapana, asosan, qaysi mollyuskalar bilan oziqlanadi?

1) kichik suv shillig'i; 2) chig'anoqsiz shilliqlar; 3) tridakna; 4) ustritsa; 5) midiya; 6) tok shillig'i.

- A) 4, 5B) 5, 6
- C) 1, 2D) 3, 4

173. Odam uchun xavfli bo'lgan kovakichli hayvonlar berilgan qatorni belgilang.

- A) aureliya, aktiniya
- B) korall polip, aktiniya
- C) qutb va ildizog'iz meduza

D) qutb va aureliya meduzasi
174. Qaysi hayvonlar guruhi-
da regeneratsiya xususiyati ju-
da yaxshi rivojlangan?

A) jigar qurti, oq planariya
B) oq planariya, exinokokk
C) dreysena, qizil chuval-
chang

D) gidra, oq planariya

175. Finnasi orqali odam-
ga yuqadigan parazit chuval-
chaglarni belgilang.

A) qoramol, cho'chqa tasma-
simon chuvalchaglari

B) yomg'ir chuvalchangi, ne-
reida, qumchuvalchang

C) qoramol tasma-simon chu-
valchangi, eyzeniya

D) mushuk ikki so'rg'ichlisi,
exinokokk

176. Kam tukli halqali chuval-
changlar qaysi hayvonlardan
kelib chiqqan?

A) yassi chuvalchaglardan

B) ko'p tukli chuvalchaglari-
dan

C) kovakichlilardan

D) trilobitlardan

177. Qorin oyoqli mollyuska-
larga xos belgilar berilgan qa-
torni toping.

1) tanasi bosh, gavda, oyoq-
dan iborat; 2) tanasi faqat gav-
da va oyoqdan iborat; 3) quruq-
lik va suvda hayot kechiradigan
vakillari bor; 4) boshi bo'lmaydi;
5) ayrimlari o'pka bilan nafas
oladi; 6) halqumida mayda tish-
chalar bilan qoplangan muskul-

li tili bor; 7) jabra orqali nafas
oladi.

A) 1, 3, 4, 6 B) 1, 3, 5, 7

C) 1, 3, 5, 6 D) 2, 4, 6, 7

178. Oq planariyaga xos bel-
gilarni aniqlang.

1) tanasi kipriklar bilan qop-
langan; 2) bosh va qorin
so'rg'ichi bo'ladi; 3) halqum-
dan uch shoxli ichak boshlana-
di; 4) tana bo'shlig'i bor; 5) tana
bo'shlig'i bo'lmaydi; 6) orqa
chiqaruv teshigi bo'lmaydi; 7)
orqa chiqaruv teshigi bo'ladi; 8)
yirtqich; 9) parazit.

A) 1, 2, 4, 5, 6

B) 1, 3, 5, 6, 8

C) 1, 4, 5, 6, 7

D) 1, 2, 4, 6, 9

179. Jlgar qurtining asosiy
xo'jayinini belgilang.

A) suv shillig'i

B) odam

C) tok shilliq

D) yalang'och shilliq

180. Qoramol tasma-simon
chuvalchangining asosiy xo'ja-
yini qaysi qatorda berilgan?

A) qoramol B) odam

C) cho'chqa D) baqachanoq

181. Odam askaridasi oziqni
qaysi organi orqali so'rib oladi?

A) qorin so'rg'ichi

B) og'iz so'rg'ichi

C) halqum orqali

D) og'iz orqali

182. Qaysi hayvonning og'zi
oldida joylashgan ikki juft pay-

paslagichlari oziq moddalarni ushlab qoladi?

- A) oq planariya B) midiya
C) kalmar D) osminog

183. Ochiq qon aylanish sistemasiga ega bo'lgan hayvonlarni belgilang.

1) suv shillig'i; 2) lansetnik; 3) triton; 4) qisqichbaqa; 5) timsoh; 6) tillaqo'ng'iz; 7) yomg'ir chuvalchangi; 8) asalari.

- A) 1, 3, 4, 5 B) 2, 3, 5, 7
C) 1, 2, 5, 8 D) 1, 4, 6, 8

184. Qaysi hayvon tanasining oldingi qismida ikkita urug'don, ulardan keyinroqda pufakka o'xshash urug'donlar joylashgan bo'ladi?

- A) exinokokk
B) nereida
C) midiya
D) oq planariya

185. Boshi bo'lmaydigan hayvonni belgilang.

A) zorka
B) yashil go'sht pashshasi lichinkasi

- C) nereida
D) dreysena

186. Bo'shliqichlilar qadimgi koloniya bo'lib yashagan qaysi hayvonlardan kelib chiqqan?

- A) amyobasimonlar
B) infuzoriyalar
C) xivchinlilar
D) sporalilar

187. Uch shoxga ajralgan ichak qaysi hayvonda uchraydi?

- A) oq planariyada

B) jigar qurtida

C) qoramol tasmasimon chuvalchangida

D) exinokokkda

188. Exinokokkda necha juft so'rg'ich bo'ladi?

- A) 1 B) 2
C) 3 D) 4

189. Planariyaning qaysi a'zosi oziqni hazm qiluvchi organ hisoblanadi?

- A) ichagi B) halqumi
C) tomog'i D) og'iz bo'shlig'i

190. Baqachanoqning lichinkasi qayerda parazitlik qiladi?

- A) baliqlarning oshqozonida
B) baliqlar terisida
C) suv shillig'ida
D) qisqichbaqalarda

191. Quyidagi qaysi hayvon dengiz likopchasi ham deyiladi?

- A) gidra B) korall poliplar
C) aktiniya D) aureliya

192. Qaysi parazit hayvonning yopishuv organlari rivojlanmagan?

- A) askarida
B) jigar qurti
C) cho'chqa tasmasimon chuvalchangi

D) exinokokk

193. Qaysi hayvonning og'iz teshigi uchta lab bilan o'ralgan?

- A) askarida
B) qisqichbaqa
C) o'rgimchak
D) tillaqo'ng'iz

194. Oyog'i ponaga o'xshab ikki yon tomondan siqilgan hayvonlarni belgilang.

1) bitiniya; 2) baqachanoq; 3) midiya; 4) dreysena; 5) kalmar.

A) 1, 2, 3   B) 2, 3, 4

C) 3, 4, 5   D) 1, 4, 5

195. Odamga finnasi orqali yuqadigan parazit chuvalchangni belgilang.

A) jigar qurti   B) exinokokk

C) askarida

D) qoramol tasmasimon chuvalchangi

196. Gidra tanasidagi quyidagi hujayralar qanday vazifani bajarishini belgilang.

1) teri muskul; 2) otuvchi; 3) nerv; 4) oraliq.

a) harakatlanish; b) regeneratsiya; c) ovqat hazm qilish; d) himoya; e) ta'sirlarni qabul qilish.

A) 1 - a, 2 - d, 3 - c, 4 - e

B) 1 - a, 2 - d, 3 - d, 4 - b

C) 1 - b, 2 - a, 3 - c, 4 - e

D) 1 - d, 2 - e, 3 - b, 4 - c

197. Bolalar gijjasi odam organizmiga qanday holatda yuqadi?

A) tuxum

B) dumli lichinka

C) finna

D) voyaga yetgan

198. Dreysenaning chiqaruv sifoniga qaysi organlarning teshiklari ochiladi?

A) orqa chiqaruv, ayirish, nafas olish

B) orqa chiqaruv, ayirish, jinsiy

C) ayirish, jinsiy, nafas olish

D) ayirish, orqa chiqaruv, anal

199. Meduzalar qaysi hayvonlardan kelib chiqqan?

A) qadimgi koloniya bo'lib yashovchilardan

B) qadimgi soxtaoyoqilardan

C) poliplardan

D) gidrasimonlardan

200. Tasmasimon chuvalchanglar qaysi hayvonlardan kelib chiqqan?

A) kiprikli chuvalchanglar

B) halqali chuvalchanglar

C) so'ruvchilar

D) to'garak chuvalchanglar

201. Zararli mollyuskalar guruhi berilgan javobni toping.

1) suv shillig'i; 2) tok shillig'i;

3) ustritsa; 4) yalang'och shilliq;

5) baqachanoq; 6) rapana;

7) taroqcha; 8) midiya.

A) 1, 3, 5, 6   B) 2, 4, 5, 7

C) 2, 4, 5, 6   D) 1, 6, 7, 8

202. Gidraning tuxum va urug' hujayralari qaysi paytda hosil bo'ladi?

A) bahorda

B) bahor va yozda

C) bahor va kuzda

D) kuzda

203. Qaysi hayvonlar ikkita organizmda rivojlanadi?

A) qoramol tasmasimon chuvalchangi, gijja

B) qoramol tasmasimon chuvalchangi, jigar qurti

C) cho'chqa tasmasimon chuvalchangi, askarida

D) jigar qurti, askarida

204. Bitiniyaning yuragi tanasining qaysi qismida joylashgan?

A) tananing old tomonida

B) qornida

C) xitini ostida

D) orqa tomonida

205. Voyaga yetgan cho'chqa tasmasimon chuvalchangi va lichinkasi qayerda yashaydi?

A) odam ichagida, cho'chqa oshqozonida

B) cho'chqa ichagida, odam oshqozonida

C) odam ichagida, cho'chqa go'shtida

D) baliq ichagida, cho'chqa go'shtida

206. Ichki organlar oraliq'ini g'ovak to'qima to'ldirib turadigan hayvonlarni belgilang.

1) jigar qurti; 2) baqachanoq; 3) exinokokk; 4) odam askaridasi; 5) cho'chqa tasmasimon chuvalchangi; 6) chuchuk suv gidrasi; 7) oq planariya; 8) mita.

A) 1, 4, 5, 6 B) 1, 3, 5, 8

C) 3, 4, 6, 7 D) 1, 3, 5, 7

207. Baqachanoqning og'zi oldida joylashgan ikki juft paypaslagichlari qanday vazifani bajaradi?

A) nafas olish

B) harakat

C) ayirish

D) oziqlarni ushlab

208. Yuragi ikki kamerali, qon aylanish sistemasi ochiq umurtqasiz hayvonni toping.

A) daryo qisqichbaqasi

B) o'rgimchak

C) nereida

D) tok shillig'i

209. Qaysi hayvonlarda oziqning hazm bo'lmagan qismi og'iz orqali chiqarib yuboriladi?

1) oq planariya; 2) meduza; 3) aktiniya; 4) odam askaridasi; 5) qoramol tasmasimon chuvalchangi.

A) 1, 2, 3 B) 2, 3, 4

C) 3, 4, 5 D) 1, 4, 5

210. Qaysi hujayralar juda kam sonli bo'lib, gidra tanasida siyrak joylashgan?

A) muskul B) oraliq

C) otuvchi D) nerv

211. Askaridaning jinsiy sistemasi bir uchi berk ingichka naychaga o'xshash bo'lib, tana bo'shlig'ida ... holda joylashgan.

A) duksimon

B) naysimon

C) voronkasimon

D) buralgan

212. Nereidaning tuklari tananing 2 yonida har bir tana bo'g'imining ... o'simtalarida to'p-to'p bo'lib joylashgan.

A) muskulli

B) epiteliyli

C) biriktiruvchi

D) qoplovchi to'qima

213. Qizil chuvalchangning terisi necha qavat hujayralardan iborat?

- A) 1   B) 2
C) 3   D) 4

214. Leyshmaniya, rishta va bezgak parazitlari kabi parazitlarni butunlay tugatishda qaysi olimlarning xizmatlari katta bo'ldi?

- A) P.F.Barovskiy, B.A.Fedchenko
B) L.M.Isayev, V.V.Yaxontov
C) B.A.Fedchenko, V.V.Yaxontov
D) P.F.Borovskiy, L.M.Isayev

215. Hayvonlar tanasining bita o'q chiziqdan taraladigan radiuslar bo'ylab bir-biriga mos keladigan teng qismlardan iborat bo'lishi ... deyiladi.

- A) nurli simmetriya
B) ikki tomonlama simmetriya
C) simmetriya o'xshashligi
D) to'g'ri simmetriya

216. Eng tuban tuzilgan ko'p hujayrali hayvonlar berilgan javobni toping.

- A) volvoks, sporalilar, aktiniya, gidra
B) oq planariya, askarida, ostriitsa, jigar
C) meduza, aktiniya, polip, gidra
D) gidra, polip, aktiniya, leyshmaniya

217. Aktiniya gidradan qanday farq qiladi?

- A) tana tuzilishi va shakli bilan

B) ancha yirik va qisman rangli bo'lishi bilan

C) o'ljasini jarohatlashi va paypaslagichlari bilan

D) ovqat hazm qilish sistemasining tuzilishi bilan

218. Qaysi hayvonlar koloniyasi doimo yuqoriga, ya'ni suv yuzasiga qarab o'saveradi?

- A) korall poliplar
B) aktiniyalar
C) gidroid poliplar
D) meduzalar

219. Tana devori ikki qavat, lekin oraliq moddasi juda ko'p bo'ladigan hayvonlar berilgan javobni toping.

- A) gidra, meduza
B) korall polip, qutb meduzasi
C) aureliya, qutb meduzasi
D) aktiniya, aureliya

220. Oq planariya nima bilan oziqlanadi?

1) o'simlik qoldiqlari; 2) mayda chuvalchanglar; 3) hayvon qoldiqlari; 4) suvo'tlar; 5) mayda qisqichbaqasimonlar; 6) hasharotlarning lichinkalari; 7) o'simlik ildizlari; 8) voyaga yetgan suv qo'ng'izlari.

- A) 1, 3, 5   B) 2, 4, 7
C) 2, 5, 6   D) 3, 7, 8

221. Yassi chuvalchanglar orasida eng qadimgisi ... hisoblanadi.

A) ichakli kipriksiz chuvalchanglar

B) tana bo'shlig'i bo'lmagan kiprikli chuvalchanglar

- C) qadimgi so'rg'ichlilar
D) ichaksiz kiprikli chuvalchanglar

222. Kiprikli chuvalchanglarning parazit holda yashashga moslanishi tufayli ... kelib chiqqan.

A) to'garak chuvalchanglar, so'rg'ichlilar

B) so'rg'ichlilar, meduzalar

C) so'rg'ichlilar, tasmasimon chuvalchanglar

D) askarida, bo'tma nematoda, gijja

223. Yomg'ir chuvalchangining pillasi uning qaysi qismidan ajralgan shilimshiq modadan hosil bo'ladi?

A) hamma bo'g'imlaridan

B) jinsiy sistemasidan

C) ayirish naychalaridan

D) belbog'chasidan

224. Tana bo'shlig'i rivojlangan hayvonlar berilgan javobni belgilang.

A) oq planariya, exinokokk

B) bolalar gijjasi, askarida

C) bolalar gijjasi, jigar qurti

D) meduza, nereida

225. Qizil chuvalchang ayirish sistemasining tana bo'shlig'iga ochilgan uchi nima bilan ta'minlangan?

A) juda ko'p voronka

B) juda ko'p nerv tolalari

C) juda ko'p kiprikchalar

D) juda ko'p qon tomirlari

226. Yassi chuvalchanglarning nechta turi ma'lum?

A) 1000 B) 9000

C) 6000 D) 12000

227. Askaridaning ayirish va nerv sistemasi qaysi hayvonnikiga o'xshash tuzilgan?

A) korall polioplarnikiga

B) gidrasimonlarnikiga

C) daryo qisqichbaqasinikiga

D) oq planariyanikiga

228. Yomg'ir chuvalchangi pillasidagi tuxumlardan qancha vaqtdan keyin yosh chuvalchanglar chiqadi?

A) 15 kundan keyin

B) 2 kundan keyin

C) 1 kundan keyin

D) 1 oydan keyin

229. Qaysi kovakichli hayvonlar baliq chavoqlarini yeb baliqchilikka birmuncha ziyon yetkazadi?

A) gidralar

B) aktiniyalar

C) korall polioplarnikiga

D) meduzalar

230. Zeb-ziynat buyumlari tayyorlanadigan dengiz bo'shliqichlisini belgilang.

A) qizil korall polip

B) dengiz likopchasi

C) aktiniya

D) ildizog'iz meduza

231. Qaysi dengiz bo'shliqichlisi «dengiz likopchasi» deb ham ataladi?

A) aktiniya

B) aureliya meduzasi

C) ildizog'iz meduza

D) qutb meduzasi

232. Askarida ichak devorida qanday holatda bo'ladi?

A) 2 juft so'rg'ichi bilan yopishib oladi

B) og'zi bilan yopishib oladi

C) 1 juft so'rg'ichi bilan yopishib oladi

D) tanasi bilan tiralib oladi

233. Qon aylanish sistemasi dastlab qaysi hayvonlarda paydo bo'lgan?

A) yassi chuvalchanglarda

B) yumaloq chuvalchanglarda

C) halqali chuvalchanglarda

D) mollyuskalarda

234. Meduza qaysi tomoni bilan olg'a suzib ketadi?

A) botiq

B) qavariq

C) qorin

D) yonbosh

235. Qaysi tip vakillarining nerv hujayralari tanada tarqoq joylashgan?

A) sudralib yuruvchilar

B) sodda hayvonlar

C) yassi chuvalchanglar

D) ikki pallali mollyuskalar

236. Ikki pallali mollyuskalarning qaysi biri suv o'tkazadigan quvurlarni ishdan chiqaradi?

A) midiyalar

B) rapana

C) ustritsa

D) dreysena

237. Baqachanoq tuxumi qayerda rivojlanadi?

A) terisi yuzasida

B) jabrasining ustida

C) jabra atrofiga

D) tinch oqadigan suv tubida

238. Tasmaimon chuvalchanglarning kuchli taraqqiy et-

gan organlar sistemasini belgilang.

A) nerv

B) ayirish

C) hazm qilish

D) jinsiy

239. Gidraning regeneratsiya xususiyati qaysi hujayralar bilan bog'liq?

A) nerv

B) otuvchi

C) tuxum va urug'

D) oraliq

240. Qaysi hayvonlarning ayirish sistemasi tasmasimon buyrakdan iborat?

A) qisqichbaqasimonlar

B) hasharotlar

C) halqali chuvalchanglar

D) mollyuskalar

241. Ayrim jinsli, lekin erkak va urg'ochisini farqlab bo'lmaydigan organizmni belgilang.

A) rapana

B) askarida

C) yomg'ir chuvalchangi

D) dreysena

242. To'garak chuvalchanglar ... kelib chiqqan.

A) yassi chuvalchanglardan

B) bir hujayrali (sodda) hayvonlardan

C) halqali chuvalchanglardan

D) mollyuskalardan

243. Qaysi hayvonlarda ichki a'zolar oraliq g'ovak to'qima bilan to'lgan?

A) askarida, jigar qurti

B) oq planariya, jigar qurti

C) gijja, baqachanoq

D) askarida, gijja

244. Exinokokk parazit chuvalchangining oraliq xo'jayinini belgilang.

A) odam, o'txo'r hayvonlar

B) odam, yirtqich hayvonlar

C) baliq, odam

D) it, yirtqich hayvonlar

245. Yassi chuvalchanglar tipi, so'rg'ichlilar sinfiga mansub parazit chuvalchangni belgilang.

A) odam askaridasi

B) oq planariya

C) exinokokk

D) jigar qurti

246. Bo'rtma nematodasi qaysi o'simliklarga katta ziyon yetkazadi?

A) olma, nok, kanop

B) bug'doy, bodring, qovun

C) baqlajon, piyoz, kartoshka

D) bodring, pomidor, kanop

247. Qaysi hayvonlarning tana bo'shlig'iga mos ravishda nerv tugunlari joylashgan?

A) yomg'ir chuvalchangi, kapalak, asalari

B) yomg'ir chuvalchangi, meduza, gidra

C) meduza, nereida, suv shillig'i

D) qo'ng'iz, suv shillig'i, meduza

248. Qaysi hayvonlarning terimuskul xaltasi halqasimon va bo'ylama muskullardan iborat?

A) yassi chuvalchanglar

B) to'garak chuvalchanglar

C) halqali chuvalchanglar

D) mollyuskalar

249. Cho'chqa tasmasimon chuvalchangi odamga qanday holatda yuqadi?

A) sista B) finna

C) tuxum D) voyaga yetgan

250. So'rg'ichli chuvalchanglarning tasmasimon chuvalchanglardan asosiy farqini ko'rsating.

A) nerv sistemasining bo'lishi

B) hazm qilish sistemasining bo'lishi

C) qon aylanish sistemasining bo'lishi

D) oraliq xo'jayinning bo'lishi

251. Baqachanoqning mantiya bo'shlig'iga suv qayerdan o'tadi?

A) chig'anoq pallalari ochilganda

B) ikkita sifon ochilganda

C) pastki sifon orqali

D) yuqori sifon orqali

252. To'qimaga ega bo'lmagan hayvonlarni ko'rsating.

1) foraminefera; 2) gidra; 3) dreysena; 4) nozema; 5) oq planariya; 6) dafniya.

A) 1, 2, 4 B) 3, 4, 5

C) 3, 5, 6 D) 1, 3, 5

253. Gelmintologiya fani ... o'rganadi.

A) parazit sodda hayvonlarni

B) parazit hasharotlarni

C) parazit chuvalchanglarni

D) parazit organizmlarni
254. Qaysi parazitning yopishuv organlari bo'lmaydi?

- A) jigar qurti
- B) exinokokk
- C) cho'chqa tasmasimon chuvalchangi
- D) askarida

255. Pomidor, bodring ildizida shish hosil bo'lishi, hosilining kamayishi va tez orada halok bo'lishi qaysi parazitga bog'liq?

- A) triponasomaga
- B) bo'rtma nematodaga
- C) yalang'och shilliqqa
- D) agrobakteriumga

256. Qaysi hayvonlarda oyoqning oldingi-qismi o'zgarib paypaslagichlarni hosil qiladi?

- A) boshoyoqlilar
- B) qorinoyoqlilar
- C) ikkipallalilar
- D) nematodalar

257. Qaysi hayvonlarda siyoh xaltachasi bo'ladi?

- A) boshoyoqlilarda
- B) o'rgimchaksimonlarda
- C) qisqichbaqasimonlarda
- D) qorinoyoqlilarda

258. Qaysi hayvonlar xavf tug'ilganda siyoh chiqarib dushmandan qutulib qoladi?

- A) boshoyoqlilar
- B) o'rgimchaksimonlar
- C) qisqichbaqalar
- D) qorinoyoqlilar

259. Go'shti uchun ovlanadigan boshoyoqli hayvonlarni toping.

1) ustritsa; 2) kalmar; 3) taroqcha; 4) midiya; 5) dreysena; 6) karakatitsa.

- A) 2, 6
- B) 1, 2
- C) 3, 4
- D) 2, 5

260. Bosh miyasi kuchli rivojlangan, xilma-xil va murakkab reflekslar hosil qiladigan molluskalarni toping.

1) ustritsa; 2) kalmar; 3) taroqcha; 4) midiya; 5) dreysena; 6) karakatitsa.

- A) 2, 6
- B) 1, 2
- C) 3, 4
- D) 2, 5

261. Tanasi qalin muskulli mantiya bilan qoplangan hayvonlarni toping.

1) ustritsa; 2) kalmar; 3) taroqcha; 4) midiya; 5) dreysena; 6) karakatitsa.

- A) 2, 6
- B) 1, 2
- C) 3, 4
- D) 2, 5

262. Har bir bo'g'imida bir juft tuxumdon, bitta bachadon va ko'p urug'donga ega bo'lgan hayvonlarni ko'rsating.

A) qoramol tasmasimoni, cho'chqa tasmasimoni
B) askarida, yomg'ir chuvalchangi

C) nereida, ostritsa
D) yomg'ir chuvalchangi, exinokokk

263. Qaysi hayvon halqali chuvalchaglardan kelib chiqqan?

- A) qisqichbaqasimonlar
- B) trilobitsimonlar
- C) yassi chuvalchaglar
- D) hasharotlar

264. Maxsus sezgi organlari bo'lmaydigan hayvonlarni belgilang.

A) oq planariya, yalang'och shilliq

B) oq planariya, ustritsa

C) baqachanoq, yomg'ir chuvalchangi

D) tok shillig'i, bitiniya

265. Yomg'ir chuvalchangi uchun tayanch vazifasini bajaruvchi tuklar tananing qaysi qismida joylashgan?

A) har bir bo'g'imning orqa tomonida

B) har bir bo'g'imning qorin tomonida

C) har bir bo'g'imning yon tomonlarida

D) faqat ko'krak bo'g'imlarning yon va orqa tomonlarida

266. Halqali chuvalchanglarning teri-muskul xaltasi qanday qismlardan iborat?

A) tashqi va ichki epiteliy, halqasimon va bo'ylama muskullardan

B) tashqi epiteliy, bo'ylama va qiyshiq muskullardan

C) tashqi va ichki epiteliy, halqasimon, bo'ylama va qiyshiq muskullardan

D) xitin qavatidan, tasma shaklda joylashgan bo'ylama muskullardan

267. Har bir bo'g'imda juda ko'p urug'donlar bo'ladigan hayvonni belgilang.

A) oq planariya

B) askarida

C) exinokokk

D) yomg'ir chuvalchangi

268. Yassi chuvalchanglarning eng qadimgi vakilini belgilang.

A) so'rg'ichlilar

B) ichaksiz kiprikli chuvalchang

C) exinokokk

D) tasmasimonlar

269. Halqali chuvalchanglarning tana bo'shlig'i devorining ichki yuzasi nimadan iborat?

A) bir qavat epiteliydan

B) ikki qavat epiteliydan

C) uch qavat epiteliydan

D) kutikuladan

270. Gelmintlarga qarshi kurash choralarini ishlab chiqishda qatnashgan olimni belgilang.

A) P.Borovskiy

B) K.Skryabin

C) O.Bogdanov

D) J.Tomson

271. Exinokokka xos bo'lmagan belgi ko'rsatilgan qatorni belgilang.

A) tuxumga to'lgan pufakchalar (finnalar) odamning axlati bilan tashqariga chiqadi

B) tanasi 5 – 6 bo'g'imdan iborat

C) boshida 4 ta so'rg'ichlari mavjud

D) tuxumga to'lgan oxirgi bo'g'imi axlat bilan tashqariga chiqadi

272. Bolalar gijjasi tuxumlarini qayerga qo'yadi?

- A) ingichka ichakka
- B) yo'g'on ichakka
- C) to'g'ri ichakka
- D) teriga

273. Bo'rtma nematoda (1), exinokokk (2), nereida (3) va qizil chuvalchang (4)lar qaysi tiplarga mansub?

a) yassi chuvalchanglar; b) to'garak chuvalchanglar; c) mollyuskalar; d) halqali chuvalchanglar.

- A) 1 – b, 2 – a, 3 – c, 4 – d
- B) 1 – a, 2 – b, 3 – d, 4 – c
- C) 1 – b, 2 – a, 3 – d, 4 – d
- D) 1 – b, 2 – a, 3 – d, 4 – c

274. Qaysi parazitning tuxumlari iflos qo'l orqali yana ichakka tushib qolsa qaytadan rivojlana boshlaydi?

- A) jigar qurti
- B) exinokokk
- C) gijja
- D) bo'rtma nematoda

275. Jigar qurtining qoramol tasmaimon chuvalchangidan farqi nimada?

- A) hazm organlari rivojlangan
- B) hazm organlari rivojlanmagan
- C) yassi chuvalchanglar tipining vakili
- D) parazit hayot kechiradi

276. Nerv stvollari qaysi hayvonga xos?

- A) meduza
- B) oq planariya

C) nereida

D) yomg'ir chuvalchangi

277. Quyidagi organizmlarning qaysi birida ayirish sistemasi uchi yopiq naychalardan tuzilgan?

1) nereida; 2) kam tukli chuvalchang; 3) askarida; 4) oq planariya; 5) yomg'ir chuvalchangi.

- A) 1, 2, 3
- B) 1, 2, 4
- C) 3, 4
- D) 3, 5

278. Cho'chqa tasmaimon chuvalchangi oxirgi bo'g'imlari o'rta bo'g'implardan nimasi bilan farq qiladi?

1) ikkita tuxumdonga ega; 2) ko'p urug'donlar bo'ladi; 3) faqat tuxumga to'lgan bachadonga ega; 4) ko'p marta shoxlangan ichagi mavjud.

- A) 1, 2, 3
- B) 2, 3, 4
- C) 3
- D) 3, 4

279. Olti ilmoqli lichinka qaysi organizmda rivojlanadi?

A) suv shillig'ida
B) qoramolda
C) odam ichagida
D) yirtqich hayvonlarning jigirida

280. Uchta lichinka bosqichi qaysi parazit chuvalchangga xos?

- A) askarida
- B) bolalar gijjasi
- C) exinokokk
- D) jigar qurti

281. Oraliq xo'jayinsiz rivojlantiruvchi parazit chuvalchang(lar)ni ko'rsating.

1) exinokokk; 2) jigar qurti; 3) bolalar gijjasi; 4) cho'chqa tasmasimon chuvalchangi; 5) askarida.

- A) 1, 2, 4   B) 3
C) 5   D) 3, 5

282. Faqat odam organizmi-da rivojlanuvchi parazit chuvalchang(lar)ni ko'rsating.

1) exinokokk; 2) jigar qurti; 3) bolalar gijjasi; 4) cho'chqa tasmasimon chuvalchangi; 5) askarida.

- A) 1, 2, 4   B) 3
C) 5   D) 3, 5

283. Qaysi chuvalchanglar tashqi tomondan qalin po'st kutikula bilan qoplangan?

1) oq planariya; 2) jigar qurti; 3) cho'chqa tasmasimon chuvalchangi; 4) askarida; 5) gijja.

- A) 1, 2, 3, 4   B) 4, 5
C) 2, 3, 4, 5   D) 1, 4, 5

284. Ayrim jinsli (a) va germafrodit (b) organizmlarni ko'rsating.

1) oq planariya; 2) bolalar gijjasi; 3) dreysena; 4) bitiniya; 5) rāpana; 6) ustritsa; 7) askarida; 8) exinokokk.

- A) a – 2, 3, 4, 7; b – 1, 5, 6, 8
B) a – 2, 3, 6, 7; b – 1, 4, 5, 8
C) a – 2, 3, 6, 8; b – 1, 4, 5, 7
D) a – 2, 4, 5, 7; b – 1, 3, 6, 8

285. To'qima dastlab qaysi organizmlarda kuzatildi?

- A) kiprikli chuvalchanglar
B) so'rg'ichli chuvalchanglar
C) tasmasimon chuvalchanglar

D) to'garak chuvalchanglar

286. O'simliklarda (a), faqat odamlarda (b), odam va hayvonlarda (c) parazitlik qiluvchi chuvalchaglarni juftlab ko'rsating.

1) gijja; 2) askarida; 3) bo'rtma nematoda; 4) exinokokk; 5) jigar qurti.

- A) a – 3; b – 1; c – 2, 4, 5
B) a – 3; b – 2; c – 1, 4, 5
C) a – 3; b – 1, 2; c – 4, 5
D) a – 3; b – 4, 2; c – 1, 5

287. Dengizda (a) va chu-chuk suvda (b) yashovchi halqali chuvalchaglarni juftlab ko'rsating.

1) nereida; 2) o'troq chuvalchang; 3) qizil chuvalchang.

- A) a – 1; b – 2, 3
B) a – 1, 2; b – 3
C) a – 1, 3; b – 2
D) a – 2, 3; b – 1

288. Askarida ayirish sistemasining oq planariyanikidan farqini ko'rsating.

A) ayirish naychalari voronkasimon naychalardan iborat

B) zararli mahsulotlar uchi berk naychalarga sizib o'tadi

C) ikki yon tomonida joylashgan yirik naylar tananing orqa qismida teshiklar bilan ochiladi

D) ikkita ayirish naylari birlashib yagona teshik bilan tashqariga ochiladi

289. Qaysi hayvon o'pka bilan nafas oladi?

- A) yomg'ir chuvalchangi

B) midiya

C) rapana

D) Kolorado qo'ng'izi

290. Tana diametri 0,5 m bo'lgan hayvonni belgilang.

A) urg'ochi askarida

B) aktiniya

C) korall polipi

D) jigar qurti

291. Urug'lanishi tashqi bo'ldigan umurtqali hayvonni belgilang.

A) ilon

B) kaltakesak

C) baqa

D) kaptar

292. Chuchuk suv gidrasining tashqi qavatini qaysi hujayralar tashkil etadi?

A) teri-muskul, nerv

B) muskul, otuluvchi

C) otuluvchi, nerv

D) nerv, otuluvchi, teri-muskul va oraliq

293. Oq planariya tanasida qanday to'qimalar bor?

A) qoplag'ich to'qima, muskul, nerv

B) qoplag'ich, biriktiruvchi

C) qoplag'ich, biriktiruvchi, muskul

D) qoplag'ich, biriktiruvchi, muskul, nerv

294. Qaysi hayvonning ektoderma qavatida uzun o'simtali yulduzsimon nerv hujayralari bo'ladi?

A) sporalilar

B) gijja

C) gidra

D) askarida

295. Gidraning ichki qavatidagi hujayralari qanday vazifani bajaradi?

A) ayirish, himoya

B) himoya, nafas olish

C) nafas olish, hazm suyuqligini ishlash

D) hazm suyuqligini ishlab chiqarish va hazm qilish

296. Chuchuk suv gidrasi tanasidagi qaysi hujayralar sodda hayvonlarga o'xshaydi?

1) teri-muskul; 2) ovqat hazm qilish; 3) otuluvchi; 4) oraliq; 5) nerv; 6) tuxum; 7) urug'.

A) 1, 2, 7

B) 2, 5, 4

C) 4, 6, 1

D) 2, 6, 7

297. Qon aylanish sistema-si ochiq bo'lgan hayvonlar guruhini belgilang.

1) nereida; 2) bitiniya; 3) yomg'ir chuvalchangi; 4) o'rgimchakkana; 5) qizil chuvalchang; 6) baqachanoq; 7) asalari; 8) kana.

A) 2, 7, 8

B) 1, 3, 5

C) 1, 4, 7

D) 5, 7, 8

298. Baqachanoqqa xos belgilarni aniqlang.

A) germafrodit, tuxumi suvda yetilib, lichinkasi tanasida voyaga yetadi

B) germafrodit, tuxumi mantiya bo'shlig'ida yetilib, lichinkasi pastki sifonida rivojlanib voyaga yetadi

C) ayrim jinsli, tuxumi jabralarda yetiladi, lichinkasi yuqorigi sifon orqali chiqib, baliq tanasida yetilgan mollyuskaga aylanadi

D) ayrim jinsli, tuxumi jabralarda yetiladi, tuxumdan chiqqan

lichinka pastki sifon orqali chiqib suv shilliqqurti ichida voyaga yetadi

299. Quyida berilganlarning qaysi biri exinokokk oraliq xo'jayini hisoblanadi?

- A) bo'ri
- B) qoramol
- C) chuchuk suv shillig'i
- D) odam

300. Paypaslagichlari og'iz teshigi atrofida bir necha qator bo'lib joylashgan hayvonni belgilang.

- A) gidra
- B) aureliya
- C) meduza
- D) aktiniya

301. Askarida tanasining tarang bo'lib turishi nimaga bog'liq?

A) teri muskul qavatining o'zaro birikkanligiga

B) muskullarning doimo qisqargan holatda bo'lishiga

C) tana bo'shlig'ida suyuqlik bo'lishiga

D) tana bo'shlig'idagi suyuqlikning bosim ostida bo'lishiga

302. Tanasi ikki qavat hujayradan iborat hayvonni belgilang.

- A) aureliya
- B) infuzoriya
- C) nozema
- D) nereida

303. Planariyaning ayirish sistemasi nimadan iborat?

A) chiqarish teshigidan

B) qisqaruvchi vakuoladan

C) tana sathidagi maxsus teshikchalardan

D) juda ko'p uchi berk naychalar, 2 ta yirikroq naychadan

304. Planariyaning ovqat hazm qilish organlarini belgilang.

A) og'iz, halqum, oshqozon, ichak

B) og'iz, halqum, ichak

C) og'iz, ichak, oshqozon, anal

D) og'iz, til, halqum, ichak

305. Quyida keltirilgan xarakterli belgilarning qaysilari karaktitsa va kalmarlarga xos?

A) sakkiz oyoqli va oddiy hamda qamrovchi paypaslagichlari bor

B) o'n oyoqli, oddiy va qamrovchi paypaslagichlari bor

C) oyoqsiz, faqat qamrovchi paypaslagichlari bor

D) oyoqsiz qamrovchi va oddiy paypaslagichi bor

306. Oq planariya halqumining vazifasini belgilang.

1) oziq tutadi; 2) oziqni ichakka o'tkazadi;

3) oziqni qizilo'ngachga o'tkazadi; 4) oziqni saqlab turadi;

5) oziqni maydalaydi; 6) oziqni oshqozonga o'tkazadi.

A) 1, 3

B) 1, 2

C) 5, 6

D) 4, 6

307. Aktiniyalarda urug'langan tuxum hujayradan nima hosil bo'ladi?

A) zigota

B) spora

C) lichinka

D) sista

308. Oq planariyaning ovqat hazm qilish sistemasi nimalardan iborat bo'ladi?

1) og'iz; 2) qizilo'ngach; 3)

halqum; 4) oshqozon; 5) ichak;

6) anal teshigi.

A) 1, 2, 6   B) 1, 3, 5

C) 1, 3, 2   D) 1, 4, 6

309. Yuragi ikki kamerali, qon aylanish sistemasi ochiq umurtqasiz hayvonni belgilang.

A) yomg'ir chuvalchangi

B) baqachanoq

C) nereida

D) daryo qisqichbaqasi.

310. Ikki tomonlama simmetriyaga ega hayvonlarni belgilang.

1) oq planariya; 2) gidra; 3) askarida; 4) meduza; 5) yomg'ir chuvalchangi; 6) aktiniya.

A) 1, 2, 4   B) 2, 4, 6

C) 2, 3, 6   D) 1, 3, 5

311. Qaysi hayvonning nerv sistemasi ikkita nerv tuguni va ikkita yirik nerv tolalaridan iborat?

A) yomg'ir chuvalchangining

B) hasharotlarning

C) daryo qisqichbaqasining

D) oq planariyaning

312. Mantiya va mantiya bo'shlig'iga ega hayvonlarni belgilang.

A) gidra, meduza

B) nozema, planariya

C) askarida, rapana

D) rapana, tridakna

313. Lansetnikning nafas olish a'zosi to'g'ri keltirilgan javobni belgilang.

A) jabra   B) o'pka

C) traxeya

D) teri burmalari

314. Quyidagi belgilar qaysi hayvonlar tipiga xos?

Tanasi ikki tomonlama simmetriyali, tana bo'shlig'i yo'q, hazm kanali berk, germafrodit.

A) yassi chuvalchaglarga

B) to'garak chuvalchaglarga

C) halqali chuvalchaglarga

D) mollyuskalarga

315. Tanasi teri-muskul xaltadan iborat bo'lgan organizmni belgilang.

A) hasharotlar

B) halqali chuvalchanglar

C) qorinoyoqli mollyuskalar

D) bo'shliqichlilar

316. Qaysi sistema dastlab halqali chuvalchaglarda paydo bo'lgan?

A) hazm-qilish

B) jinsiy

C) ayirish

D) qon aylanish

317. Voyaga yetgan exinokokk ... parazitlik qiladi.

A) bo'rining ichagida

B) itning o'pka va jigarida

C) odamning ichagida

D) qoramolning jigarida

318. ... harakatlanayotganda orqa tomonida ariqchaga o'xshash iz qoladi.

A) zaxkash   B) rapana

C) baqachanoq   D) bitiniya

319. Infuzoriya tanasining qaysi qismi bilan oldinga qarab harakatlanadi?

A) to'mtoq qismi bilan

B) ingichka uchi bilan

C) aylanasimon tarzda

D) yon tomoni bilan

320. Nozema sodda hayvonlarning qaysi sinfiga mansub va u qayerda parazitlik qiladi?

- A) xivchinlilar, tut ipak qurtida
- B) infuzoriya, asalarida
- C) sporalilar, odam qonida
- D) sporalilar, asalarida

321. Oq planariyaning tanasi qanday epiteliy hujayralari bilan qoplangan?

- A) bir qavatli kiprikchali
- B) ko'p qavatli kiprikchali
- C) kubsimon kiprikchali
- D) bir qavatli, silindrsimon

322. Quyidagi parazit chuvalchanglar qaysi organizmlarda parazitlik qiladi?

1) bo'rtma nematoda; 2) cho'chqa tasmasimon chuvalchangi; 3) exinokokk; 4) mushuk ikki so'rg'ichlisi; 5) jigar qurti.

a) odam ichagida; b) it va yirtqich hayvonlarning ichagida; c) odam jigarida; d) o'simlikning yerusti qismida; e) o'simlikning yerosti qismida.

A) 1 - d, 2 - c, 3 - b, 4 - c, 5 - a

B) 1 - b, 2 - a, 3 - b, 4 - c, 5 - e

C) 1 - e, 2 - a, 3 - b, 4 - c, 5 - c

D) 1 - e, 2 - b, 3 - a, 4 - a, 5 - c

323. Qum chuvalchang qaysi hayvonlar tipiga va sinfiga mansub?

A) halqasimon chuvalchanglar tipi, ko'p tuklilar

B) yassi chuvalchanglar tipi, kiprikli

C) halqasimon chuvalchanglar tipi, kam tuklilar

D) yassi chuvalchanglar tipi, so'rg'ichlilar

324. Bo'rtma nematodalar qayerda parazitlik qiladi?

A) o'simliklarning gulida

B) poyada

C) o'simliklarning barcha yerusti qismida

D) o'simliklarning yerosti qismida

325. O'simlik gelmintlarini o'rgangan olimni belgilang.

A) M.A.Sultonov

B) J.A.Azimov

C) A.T.To'laganov

D) E.X.Ergashev

326. Oq planariyaning tanasi qanday epiteliy hujayralari bilan qoplangan?

A) bir qavatli kiprikchali

B) ko'p qavatli kiprikchali

C) kubsimon kiprikchali

D) bir qavatli, silindrsimon

327. Yashil tillaqo'ng'iz kattaligi to'g'ri berilgan javobni belgilang.

A) 0,5 - 1 sm B) 2 - 3 sm

C) 1 - 2 sm

D) 0,5 - 1,5 sm

328. O'simlik (1) va hayvonlarning (2) parazit gelmintlarini o'rgangan olimlarni belgilang.

a) A.T.To'laganov; b) M.A.Sultonov; c) E.X.Ergashev; d) J.A.Azimov.

- A) 1 – a; 2 – b, c, d
- B) 1 – a, b; 2 – c, d
- C) 1 – b, c; 2 – a, d
- D) 1 – a, c; 2 – b, d

329. To'garak chuvalchanglarning yassi chuvalchanglardan asosiy farqlarini belgilang.

1) ayrim jinsli; 2) so'rg'ichlari mavjud; 3) ichagi berk; 4) yopishuv organlari rivojlanmagan; 5) anal teshigi mavjud; 6) germafrodit.

- A) 1, 2, 5
- B) 1, 4, 5
- C) 2, 3, 6
- D) 1, 4, 6

330. Jigar qurti (1), qoramol tasmasimon chuvalchangi (2), exinokokk (3) va askarida (4) qaysi holatda odamga yuqadi?

a) sista; b) finna; c) tuxum; d) olti-ilmuqli lichinka; e) dumli lichinka; f) kiprikli lichinka.

- A) 1 – f, 2 – c, 3 – b, 4 – c
- B) 1 – e, 2 – d, 3 – b, 4 – c
- C) 1 – a, 2 – b, 3 – c, 4 – c
- D) 1 – a, 2 – d, 3 – b, 4 – c

331. Askaridaning lichinkasi qon orqali o'pkaga borishdan oldin qaysi organlardan o'tadi?

- A) jigar, taloq
- B) jigar, yurak
- C) taloq, buyrak
- D) yurak, miya

332. Ko'katlarni yaxshi yuvmasdan iste'mol qilinsa, qaysi parazitni yuqtirish mumkin?

- A) bolalar gijjasi
- B) qoramol tasmasimon chuvalchangi
- C) exinokokk

D) jigar qurti

333. Yassi chuvalchanglar tipi, kiprikli larva sinfiga mansub hayvonni belgilang.

- A) oq planariya
- B) jigar qurti
- C) askarida
- D) exinokokk

334. Yassi chuvalchanglar tipi, so'rg'ichlilar sinfiga mansub hayvonni belgilang.

- A) oq planariya
- B) jigar qurti
- C) askarida
- D) exinokokk

335. Parazit chuvalchanglarning hayoti, ko'payishi va tarqalishini qaysi fan o'rganadi?

- A) mikrobiologiya
- B) gelmintologiya
- C) gigiyena
- D) parazitologiya

336. Qaysi qatorda qattiqqanotlilar – turkumining vakillari berilgan?

- A) kapalak
- B) uy pashshasi, chigirtka
- C) bo'ka
- D) mita

337. Yirtqichlik bilan hayot kechiradigan hasharot qaysi javobda ko'rsatilgan?

- A) xonqizi
- B) so'na
- C) iskabtopar
- D) chigirtka

338. Qisqichbaqasimonlardan plankton organizmlar deb

ataladigan hayvonlar qaysi qatorda ko'rsatilgan?

- A) zaxkash, dafniya
- B) dafniya, siklop
- C) siklop, krab
- D) krevetka, krab

339. Bolalari 1 – 1,5 yilda voyaga yetadigan bo'g'imoyoqli hayvon qanday nomlanadi?

- A) oq kapalak
- B) suv qo'ng'izi
- C) chayon
- D) tarantul

340. Tut ipak qurti qaysi turkumga mansub?

- A) qattiqqanotlilar
- B) qo'shqanotlilar
- C) pardaqanotlilar
- D) tangachaqanotlilar

341. O'zbekistonning zax, salqin va nam joylarida ... keng tarqalgan.

- A) zaxkashlar
- B) krablar
- C) dafniyalar
- D) chayonlar

342. Qisqichbaqaning urug'langan tuxumi qayerda rivojlanishini belgilang.

- A) suvda
- B) suvdagi o'simliklarda
- C) baliqlar tanasida
- D) qorinoyoqlarida

343. O'rgimchak so'gallari necha juft bo'ladi?

- A) 1
- B) 2
- C) 4
- D) 3

344. Yashil tillaqo'ng'izning qanotlari tanasining qaysi qismida joylashganini belgilang.

- A) qorinning ikkinchi va uchinchi
- B) ko'krakning orqa, qorinning birinchi
- C) qorinning birinchi, ikkinchi
- D) ko'krakning ikkinchi va uchinchi

345. Ishchi asalarining nechta ko'zi bo'ladi?

- A) 5 oddiy ko'z
- B) 5 murakkab ko'z
- C) 4 murakkab va 1 oddiy ko'z
- D) 2 murakkab va 3 oddiy ko'z

346. Tillaqo'ng'izning hid bilish organini belgilang.

- A) pastki jag'i
- B) pastki labi
- C) mo'ylovlar
- D) traxeya

347. Qisqichbaqa mo'ylovlariga nerv sistemasining qaysi qismidan nervlar boradi?

- A) halqumosti nerv tugunidan
- B) halqumusti nerv tugunidan
- C) qorin nerv zanjiridan
- D) qorin nerv zanjirining ko'krak qismidan

348. Qisqichbaqaning eshish va muvozanat organlari qayerda joylashgan?

- A) kalta mo'ylovlarining uchida
- B) kalta mo'ylovlarining asosida
- C) ko'zlarining yonida

D) uzun mo'ylovlarining asosida

349. Qaysi hasharot mustaqil oziqlana olmaydi?

- A) suv qo'ng'izi
- B) karam kapalagi
- C) ishchi asalari
- D) ona asalari

350. Ishchi asalari tuxumdan chiqqan qurtlarni nima bilan boqadi?

- A) asal va nektar
- B) changdon va mum
- C) gul nektari va mum
- D) gul changi va nektar

351. Qo'shqanotlilarning qaysi vakili voyaga yetganda oziqlanmaydi?

- A) uy-pashshasi
- B) tut ipak qurti kapalagi
- C) chivin
- D) bo'ka

352. Qisqichbaqalar tuxumlarining rivojlanishi qayerda sodir bo'ladi?

- A) suvda
- B) qorinoqqlarida
- C) ko'krakoyoqlarida
- D) tuxum yo'lida

353. Qaysi hasharotlar voyaga yetganda mustaqil oziqlana olmaydi?

- A) karam kapalagi
- B) zorka
- C) no'xat oq kapalagi
- D) podalariy

354. Ninachilarning qurtlari qayerda rivojlanadi?

A) organik moddalarga boy tuproqlarda

- B) daraxt po'stloqlari ostida
- C) axlatxonalarda
- D) suvda

355. Qaysi hasharotlar voyaga yetgach oziqlanmaydi?

- A) so'na, tut ipak qurti
- B) bo'ka, tut ipak qurti kapalagi
- C) ninachi, chivin
- D) kapalak, tillaqo'ng'iz

356. To'la o'zgarishli rivojlanishda hasharotlar qanday bosqichlardan o'tishini va ularning izchilligini belgilang.

1) g'umbak; 2) voyaga yetgan hasharot; 3) tuxum; 4) qurt.

- A) 3, 2, 3, 4
- B) 2, 1, 4, 3
- C) 1, 4, 3, 2
- D) 3, 4, 1, 2

357. Yashil tillaqo'ng'izning ovqat hazm qilish sistemasini tartib bilan joylashtiring.

1) og'iz; 2) halqum; 3) jig'il-don; 4) oshqozon; 5) ichak; 6) kloaka; 7) anal teshigi; 8) qizilo'ngach.

- A) 1, 2, 3, 5, 7, 8
- B) 1, 3, 4, 5, 6, 7
- C) 1, 2, 8, 4, 5, 7
- D) 1, 2, 4, 5, 7, 6

358. Biy qaysi organlari yordamida nafas oladi?

- A) teri, traxeya
- B) teri, o'pka
- C) o'pka, traxeya
- D) faqat o'pka

359. Qaysi hayvonda bosh, ko'krak va qorin qismlari birga qo'shib ketgan?

A) qisqichbaqa B) kana
C) chayon D) falanga
360. Eng yirik o'rgimchak turi-
ni belgilang.

- A) qoraqurt
- B) butli o'rgimchak
- C) biy
- D) chayon

361. Qisqichbaqaning kalta mo'ylovlari asosida qaysi organlar joylashgan?

- A) tuyg'u, hid bilish
- B) ko'rish, eshitish
- C) muvozanat, eshitish
- D) ko'rish, hid bilish

362. Kattaligi 6 – 7 sm keladigan o'rgimchaksimolni belgilang.

- A) falanga B) chayon
- C) biy D) qoraqurt

363. Zorka qurtining g'umbagi nima bilan oziqlanadi?

- A) chirindilar
- B) o'simlik bargi
- C) yosh nihollarning ildizi
- D) oziqlanmaydi

364. Butli o'rgimchakning qaysi a'zolar sistemasi langustnikiga o'xshash bo'ladi?

- A) sezgi a'zolari, nerv
- B) nerv, qon aylanish, sezgi a'zolari
- C) nerv, ayirish, qon aylanish
- D) ayirish, nafas olish, oziqlanish

365. Qaysi hasharotning qanotlari qo'nganida ham taxlanmasdan tanasining ikki tomonida yoyilib turaveradi?

- A) xonqizi
- B) tillaqo'ng'iz
- C) ninachi
- D) Kolorado qo'ng'izi

366. Qaysi hayvonning lichinkasi dastlab sariq, keyin ko'k-yashil rangga kiradi?

- A) bo'ka
- B) tut ipak qurti
- C) tillaqo'ng'iz
- D) karam kapalagi

367. Tanasi yassi oval shaklda bo'lib, bo'g'imlarga bo'linmagan hayvonni belgilang.

- A) qo'ng'iz B) kana
- C) o'rgimchak D) falanga

368. O'rgimchakning ikkinchi juft og'iz a'zolari qanday organ va u qaysi organ vazifasini bajaradi?

- A) tuyg'u, pastki jag'lar
- B) ta'm bilish, zaharli bezlar
- C) hid bilish, yuqori jag'
- D) eshitish, yuqori jag'

369. Biologik kurash olib borish maqsadida qaysi hayvondan foydalaniladi?

- A) tillako'z
- B) beshiktervatar
- C) asalari
- D) faziya

370. Ovoz chiqarish va eshitish a'zolari bor hasharotlar to'g'ri joylashtirilgan qatorni belgilang.

- A) temirchak, jizildoq, chirildoq
- B) temirchak, suvarak, chirildoq

C) temirchak, buzoqboshi, xonqizi

D) temirchak, beshiktervatar, mita

371. Qaysi hasharotning pastki lablari uchi qalinlashib, yostiqtchasimon yalovchi xartumcha hosil qiladi?

A) uy pashshasi

B) chivin

C) asalari

D) trixogramma

372. Qaysi qatorda olti oyoqli bo'g'imoyoqlilar berilgan?

A) o'rgimchak, kana

B) Kolorado qo'ng'izi, chumoli

C) kana, chigirtka

D) kapalak, falanga

373. Qanday sharoitda yashaydigan hasharotlarning xitin qoplag'ichi qalin bo'ladi?

A) cho'l hududida

B) nam yetarli joyda

C) suv muhitida

D) tuproqda

374. Pashshalarning ikkinchi juft qanotlari qo'shimcha qanday vazifani bajaradi?

A) uchishga yordam beradi

B) birinchi juft qanotlarning harakatini ta'minlaydi

C) uchganda tezlikni o'zgartirishga yordam beradi

D) havoda tebranib ovoz chiqaradi

375. Uy pashshasining qurtlari qayerda g'umbakka aylanadi?

A) oziq-ovqat mahsulotlarida

B) azotga boy suvlarda

C) quruq tuproqda

D) daraxt po'stloqlarida

376. Mita qaysi hasharotlar turkumiga mansub?

A) qo'shqanotlilar

B) qattiqqanotlilar

C) to'g'riqanotlilar

D) tangachaqanotlilar

377. Zararkunanda hasharotlarga qarshi foydali hasharotlar yordamida biologik kurash olib borish usullarini ishlab chiqishga katta hissa qo'shgan olim kim?

A) D.N.Kashkarov

B) R.O.Olimjonov

C) A.M.Muhammadiyev

D) A.T.To'laganov

378. Suvaraklar rivojlanishi davomida qanday davrlarini o'taydi?

1) lichinkalik; 2) g'umbaklik; 3) tuxum; 4) yetuklik.

A) 3, 1, 2   B) 3, 1, 4

C) 1, 2, 4   D) 2, 3, 4

379. Qaysi hasharotlarning og'iz apparati kemiruvchi tipda bo'ladi?

1) beshiktervatarlar; 2) kapalaklar; 3) chumolilar; 4) uy pashshasi; 5) chivinlar; 6) yaydoqchilar; 7) qo'ng'izlar; 8) bo'kalar.

A) 1, 2, 5   B) 1, 7, 6

C) 1, 8, 3   D) 1, 3, 7

380. Qaysi arilarning yangi oilasi may – iyun oylarida paydo bo'ladi?

- A) asalari
- B) paxmoq ari
- C) yovvoyi arilar
- D) sariq arilar

381. Qanday sharoitlarda yashaydigan hasharotlarning oyoqlari bir xilda tuzilgan?

- A) o'tlar orasida
- B) tuproq yuzasida
- C) tuproq ichida
- D) suvda

382. Tut ipak qurtining kapalagi urug'lanib tuxum qo'ygandan keyin qancha vaqt yashaydi?

- A) 3 – 4 oy
- B) 5 – 6 oy
- C) 1 – 2 oy
- D) 5 – 10 kun

383. Kungaboqarning asosiy changlantiruvchisi bo'lgan hasharotni belgilang.

- A) paxmoq ari
- B) sariq ari
- C) asalari
- D) yovvoyi ari

384. Asalarilar qaysi ranglarni yaxshi farqlaydi?

- A) qizil va sariq
- B) oq va qizil
- C) ko'k va qizil
- D) sariq va ko'k

385. Erkak arilarning ... a'zolari kuchli rivojlangan.

- A) ko'rish, ta'm bilish
- B) eshitish, hid bilish
- C) ta'm bilish, tuyg'u
- D) hid bilish, ko'rish

386. Jabra bilan nafas oluvchi bo'g'imoyoqlilarni belgilang.

1) dafniya; 2) siklop; 3) krab; 4) qandala; 5) chirildoq; 6) falanga.

- A) 1, 2, 3
- B) 2, 3, 4
- C) 3, 4, 5
- D) 1, 5, 6

387. Oziqlanishi tufayli tuproqni yumshatib chirindiga boyitadigan qisqichbaqasimmonni belgilang.

- A) krab
- B) zaxkash
- C) krevetka
- D) midiya

388. Poliksina, zorka hasharotlar sinfining qaysi turkumiga mansub?

- A) to'g'riqanotlilar
- B) pardaqanotlilar
- C) tangachaqanotlilar
- D) tengqanotlilar

389. Hasharotlardagi chala o'zgarishda qaysi bosqich tushib qoladi?

- A) tuxum
- B) lichinka
- C) g'umbak
- D) voyaga yetgan hasharot

390. Qaysi hayvonlarning yuragi muskulli naychadan iborat?

1) tillaqo'ng'iz; 2) omar; 3) bitiniya; 4) tridakna; 5) kana; 6) chayon; 7) xonqizi; 8) burga; 9) bit; 10) chumoli.

- A) 1, 3, 4, 6
- B) 1, 5, 6, 3
- C) 1, 2, 8, 10
- D) 1, 7, 8, 9, 10

391. Tunda inidan chiqib ov qiladigan o'rgimchakni toping.

- A) biy

- B) qoraqurt
- C) butli o'rgimchak
- D) falanga

392. Qaysi qo'ng'izning qattiq qanotlari uchishda ishtirok etmaydi?

- A) tillaqo'ng'iz
- B) xonqizi
- C) mita qo'ng'izi
- D) Kolorado qo'ng'izi

393. Tunda ovga chiqadigan o'rgimchaksimonlar sinfining vakillari berilgan qatorni toping.

- A) tarantul, falanga, chayon
- B) qoraqurt, falanga, kana
- C) bit, butli o'rgimchak, kana
- D) tarantul, urg'ochi qoraqurt

394. Hasharotlarning tanasi va mo'ylovlaridagi har xil tukchalar va qilehalar ... hisoblanadi.

- A) hid bilish a'zolari
- B) ta'm bilish a'zolari
- C) tuyg'u a'zolari
- D) teri sezgi a'zolari

395. Asalari oilasidagi ishchi arilar - ...

- A) voyaga yetmagan urg'ochi arilar
- B) voyaga yetmagan erkak arilar
- C) urug'lanmagan tuxumdan rivojlangan
- D) voyaga yetgan, lekin ko'payish xususiyatini yo'qotgan

396. Daryo qisqichbaqasining tuxumlaridan qaysi paytda qisqichbaqachalar yetishib chiqadi?

- A) bahorda
- B) yoz boshlanishi bilan
- C) yoz o'rtasida
- D) erta bahorda

397. G'umbak nima hisobiga yashaydi?

- A) qurtlik davrida to'plagan oziq
- B) voyaga yetgan hasharot davrida to'plagan oziq
- C) tuxum tarkibidagi oziq
- D) saprofit usulda oziqlanishi

398. O'rgimchakning 4 juft oddiy ko'zchasi boshko'krakning qaysi qismida joylashgan?

- A) ostki
- B) ustki
- C) yon
- D) oldingi

399. Kapalaklarning qurtlari qaysi oyoqlari yordamida harakat qiladi?

- A) qorinoyoqlari, ko'krak oyoqlari
- B) ko'krak oyoqlari
- C) qorin bo'limidagi 3 juft haqiqiy oyoqlari
- D) qorin bo'limidagi 5 juft soxta oyoqlar

400. Ishchi arilarning yuqori jag'lari qanday vazifani bajardi?

- 1) mumdan kataklar yasaydi;
- 2) changdonlardan gul changini oladi;
- 3) gul nektarini yalaydi;
- 4) himoya quroli.

- A) 1, 3
- B) 2, 4
- C) 2, 3
- D) 1, 2

401. Daryo qisqichbaqasining tanasi qanday qismlardan iborat?

- A) boshko'krak, dum
 B) bosh, ko'krak, qorin
 C) bosh, ko'krak, dum
 D) boshko'krak, qorin
- 402.** Qisqichbaqa qonida erigan zararli mahsulotlar qaysi a'zo orqali tashqariga chiqarib yuboriladi?
 A) anal teshigi
 B) uzun naylar
 C) tasmasimon buyraklar
 D) yashil bezlar
- 403.** Go'shti uchun ovlanadigan qisqichbaqasimonlarni belgilang.
 A) dafniya, krevetka
 B) krab, omar
 C) siklop, zaxkash
 D) krab, dafniya
- 404.** O'rgimchakning nechta ko'zchasi bo'ladi?
 A) 4 juft oddiy
 B) 4 juft murakkab
 C) 2 juft oddiy
 D) 2 juft murakkab
- 405.** O'rgimchakning yuruvchi oyoqlari uning qaysi qismida joylashgan?
 A) ko'krak va qorin qismlarida
 B) ko'krakda
 C) qorin qismida
 D) boshko'krakda
- 406.** Qo'ng'iz va boshqa hasharotlarning oyoqlari ... bo'g'imli bo'lib, oxirgi bo'g'imi ... bilan ta'minlangan.
 A) ko'p, paypaslagichlar
 B) 6, qisqichlar
 C) 5, o'tkir tirnoqlar

- D) 3, tukchalar
- 407.** Kolorado qo'ng'izi qanday nafas oladi?
 A) malpigi naychasi orqali
 B) o'pka bilan
 C) o'pka, traxeya bilan
 D) traxeyalar orqali
- 408.** Kapalak xartumi qaysi a'zolarning qo'shilishidan hosil bo'lgan?
 A) yon jag'lar bilan yon lablarning
 B) pastki jag'lar bilan ustki lablarning
 C) yuqori jag'lar bilan yuqori lablarning
 D) pastki jag'lar bilan pastki lablarning
- 409.** Karam kapalagining yosh qurtchalari dastlab qanday rangda bo'ladi?
 A) oq
 B) sariq
 C) yashil
 D) ko'k
- 410.** Tut ipak qurtining g'umbaklik davri necha hafta davom etadi?
 A) 1 – 2
 B) 2 – 3
 C) 1
 D) 5
- 411.** Voyaga yetgan vakillari hamda lichinkasi yirtqichlik bilan hayot kechiradigan hasharotni belgilang.
 A) so'na
 B) chigirtka
 C) temirchak
 D) ninachi
- 412.** Hasharotlarning qanotlari qaysi ko'krak bo'g'imi qoplag'ichidan hosil bo'lgan?
 A) 1, 2, 3
 B) 1 va 2
 C) 3 va 4
 D) 2 va 3

413. U eng yirik (3 – 4 sm) o'rgimchak, tuproqda chuqurligi 60 sm gacha bo'lgan tik inda yashaydi. Ushbu ta'rif qaysi jonzotga tegishli ekanligini belgilang.

- A) qoraqurt   B) o'rgimchak
C) tarantul   D) falanga

414. Butli o'rgimchakning o'p-kasi tanasining qaysi qismida joylashgan?

- A) ko'krakning ostki tomonida
B) ko'krakning yuqori qismida
C) qorinning oldingi tomonida
D) qorinning orqa tomonida

415. Qaysi hasharotlarda ovoz chiqarish va eshitish a'zolari mavjud?

- A) chirildoq, temirchak
B) chigirtka, pashsha
C) bo'ka, so'na, burga
D) beshiktervatar, ari

416. Yashil tillaqo'ng'iz, chigirtka, ninachiga og'iz apparatining qaysi turi xos?

- A) kemiruvchi
B) so'ruvchi
C) kemiruvchi-yalovchi
D) yalovchi-so'ruvchi

417. Nerv sistemasi halqum-usti, halqumosti nerv tugunlaridan va qorin nerv zanjiridan tashkil topgan hayvonlar guruhini belgilang.

- A) suv shillig'i, baqachanoq
B) suv shillig'i, qisqichbaqa
C) qisqichbaqa, o'rgimchak
D) o'rgimchak, ilon

418. Qisqichbaqasimonlarga mansub hayvonlar qaysi qator-da berilgan?

1) siklop; 2) zaxkash; 3) kalmar; 4) krab; 5) baqachanoq; 6) midiya; 7) krevetka; 8) drey-sena.

- A) 1, 2, 5, 6, 7
B) 3, 4, 5, 7, 8
C) 3, 5, 6, 7
D) 1, 2, 4, 7

419. Qaysi hasharotlarning og'iz organlari kemiruvchi tipda tuzilgan?

A) kapalak, ari, pashsha, chigirtka

B) ninachi, suvarak, qo'ng'iz, chigirtka

C) tut ipak qurti, karam kapalagi, olma qurti

D) qandala, chivin, shira bittlari

420. Langustning qaysi a'zo tuzilishi yomg'ir chuvalchanginikiga o'xshash bo'ladi?

A) ovqat hazm qilish sistemasi

B) nafas olish sistemasi

C) ayirish sistemasi

D) qon aylanish sistemasi

421. To'g'riqanotlilar nima bilan oziqlanadi?

A) o'simliklar

B) o'laksa ozuqalar

C) mayda hasharotlar

D) o'laksalar

422. O'rgimchaklarning tuyg'u a'zosi nima hisoblanadi?

A) kalta mo'ylovi

B) oyoq paypaslagichlari

C) uzun mo'ylovlari

D) yurish oyoqlari

423. Quyidagi hayvonlarning nafas olish organini ko'rsating.

1) daryo qisqichbaqasi; 2) butli o'rgimchak; 3) yashil til-laqo'ng'iz.

a) jabra; b) o'pka xaltachasi; c) traxeya.

A) 1 – c; 2 – b; 3 – a

B) 1 – a; 2 – c, b; 3 – c

C) 1 – b; 2 – c; 3 – b

D) 1 – a; 2 – c; 3 – b

424. Chumolining og'iz appa-ratini belgilang.

A) yalovchi

B) kemiruvchi

C) kemiruvchi-yalovchi

D) chaquvchi

425. Ninachilarning lichinkasi qayerda rivojlanadi?

A) chirindilarda

B) tuproqda

C) suvda

D) tuxumdonda

426. Oqmaydigan suv havza-lari yaqinida ninachining qaysi turi uchraydi?

A) suluv ninachi

B) moviy ninachi

C) halqali ninachi

D) suluv va moviy ninachi

427. Donli ekinlar doni va bar-gini so'rib oziqlanuvchi hasha-rotini belgilang.

A) to'shak qandalasi

B) kanalar

C) ninachilar

D) zararli hasva

428. Iskabtoparlar qaysi ha-sharotlar turkumiga xos?

A) pardaqanotlilar

B) qattiqqanotlilar

C) ikkiquanotlilar

D) tengqanotlilar

429. Chigirtka, temirchak, chirildoqlarning og'iz apparati qanday tipda tuzilgan?

A) so'ruvchi

B) sanchib-so'ruvchi

C) kemiruvchi

D) yalovchi

430. Qandalalar qanotlari-ning oldingi qismi qalinlashgan, keyingi qismi qanday tuzilishga ega?

A) yupqa va shaffof

B) qalin va ensiz

C) kalta o'simta shaklida

D) yelpig'ichsimon

431. Chirildoq, temirchak qay-si turkumga kiradi?

A) qattiqqanotlilar

B) to'g'riqanotlilar

C) tangachaqanotlilar

D) tengqanotlilar

432. Quyidagi hayvonlarning nafas olish organini ko'rsating.

1) daryo qisqichbaqasi; 2) butli o'rgimchak; 3) yashil tilla-qo'ng'iz.

a) jabra; b) o'pka xaltachasi; c) traxeya.

A) 1 – c; 2 – b; 3 – a

B) 1 – a; 2 – c, b; 3 – c

C) 1 – b; 2 – c; 3 – b

D) 1 – a; 2 – c; 3 – b

433. Quyidagi o'rgimchaksimonlar bilan ko'zlarining soni juftlab ko'rsatilgan to'g'ri javobni toping. 1) butli o'rgimchak; 2) falanga; 3) chayon;

a) 8; b) 12; c) 2.

A) 1 - a, 2 - b, 3 - c

B) 1 - a, 2 - c, 3 - b

C) 1 - b, 2 - a, 3 - c

D) 1 - b, 2 - c, 3 - a

434. Ham oddiy, ham murakkab ko'zga ega bo'lgan hasharotni belgilang.

A) tut ipak qurti

B) temirchak

C) asalari

D) qandala

435. Ishchi asalarining murakkab (I) va oddiy (II) ko'zchalarining soni to'g'ri berilgan javobni toping.

A) I - 1 ta; II - 2 ta

B) I - 2 ta; II - 2 ta

C) I - 2 ta; II - 3 ta

D) I - 2 ta; II - 4 ta

436. So'na hasharotlarning qaysi turkumiga mansub?

A) ikkiqanotlilar

B) pardaqanotlilar

C) tengqanotlilar

D) tangachaqanotlilar

437. Hasharotlarning eng qadimgi vakilini belgilang.

A) qandala B) chigirtka

C) ninachi

D) iskabtopar

438. O'pkasi (a), traxeyasi (b), o'pka va traxeyasi (c) yor-

damida nafas oluvchi hasharotlarni belgilang.

1) chayon; 2) iskabtopar; 3) butli o'rgimchak; 4) qandala; 5) biy; 6) suv shillig'i.

A) a - 1, 6; b - 2, 4; c - 3, 5

B) a - 1, 2; b - 3, 4; c - 5, 6

C) a - 1, 2; b - 4, 6; c - 3, 5

D) a - 6; b - 2, 4; c - 1, 3, 5

439. Tanasi a) boshko'krak va qorin, b) bosh, ko'krak va qorindan iborat hayvonlarni farqlang.

1) omar; 2) biy; 3) falanga; 4) bo'ka; 5) chayon; 6) qandala.

A) a - 1, 2, 3; b - 4, 5, 6

B) a - 1, 2, 5; b - 3, 4, 6

C) a - 1, 3, 5; b - 2, 4, 6

D) a - 2, 3, 5; b - 1, 4, 6

440. Yuragida 3 juft teshigi bo'lgan hayvonlarni belgilang.

A) biy, krab, qoraqurt

B) biy, iskabtopar, qandala

C) o'rgimchak, qisqichbaqa, xonqizi

D) chayon, qandala, qoraqurt

441. Faqat o'pka bilan nafas oluvchi o'rgimchaksimonlar sinfining vakilini belgilang.

A) butli o'rgimchak

B) qoraqurt

C) chayon D) biy

442. Qaysi hayvon tizimcha shaklidagi shilimshiq ip ichiga juda ko'p tuxum qo'yadi?

A) baqachanoq

B) baqa

C) yomg'ir chuvalchangi

D) suv shillig'i

443. Go'shti uchun ko'plab ovlanadigan mollyuskalarni belgilang.

- A) dreysena, midiya, ustritsa
- B) midiya, taroqchalar, baqachanoq
- C) taroqchalar, ustritsa, midiya
- D) bitiniya, sadafdorlar, dreysena

444. Osmnogning og'iz teshigi atrofida nechta oyoqchalari bo'ladi?

- A) 8
- B) 10
- C) 8 juft
- D) 12

445. Eng yirik o'rgimchaksi-monni belgilang.

- A) dafniya
- B) qoraqurt
- C) falanga
- D) kana

446. Bo'g'imoyoqlilar tipining qaysi vakilida boshining ustida bir juft yirikroq, ikki yonida besh juft mayda ko'zlari bo'ladi?

- A) asalari
- B) o'rgimchak
- C) qisqichbaqa
- D) chayon

447. Qanotsiz hasharotlarni ko'rsating.

- A) qandala, suvarak, burga
- B) bit, burga, to'shak qandalasi
- C) kapalak, burga, pashsha
- D) bit, burga, tillako'z

448. Bir juft so'lak bezlari halqumida ochiladigan hayvonni ko'rsating.

- A) yomg'ir chuvalchangi
- B) nereida
- C) tok shillig'i
- D) daryo qisqichbaqasi

449. Hasharotlar tinim davrida nima hisobiga yashaydi?

- A) qurtlik davrida to'plagan oziq
- B) g'amlab qo'ygan nektar
- C) tana suyuqligi va xitini
- D) ularda tinim davri bo'lmaydi

450. Kapalaklar keltirilgan qatorni belgilang.

a) poliksina; b) zorka; c) tovusko'z; d) podalariy; e) omar; f) nozema.

- A) a, b, e, f
- B) b, c, d, e
- C) a, b, c, d
- D) a, c, d, f

451. To'liq o'zgarish bilan rivojlanmaydigan hasharotlarni belgilang.

- A) suluv ninachi, tovusko'z
- B) karam kapalagi, burga
- C) chumoli, pashsha
- D) temirchak, hasva qandalasi

452. Chala o'zgarish bilan rivojlanmaydigan hasharotlarni belgilang.

- A) burga, xonqizi
- B) temirchak, suvarak
- C) chigirtka, podalariy
- D) chumoli, chirildoq

453. Qo'shqanotlilar turkumiga mansub hasharotlarni belgilang.

- A) iskabtopar, so'na
- B) iskabtopar, mita
- C) termit, chumoli
- D) uy pashshasi, xonqizi

454. Pardaqaqanotlilar turkumiga mansub hasharotlarni belgilang.

- A) iskabtopar, so'na, bo'ka
- B) iskabtopar, chivin, asalari

C) yaydoqchi, chumoli, qovog'ari

D) uy pashshasi, xonqizi, buzoqboosh

455. Erkak chivinlar nima bilan oziqlanadi?

A) odamning qoni bilan

B) o'simliklarning changi bilan

C) o'simlik shirasi bilan

D) kemiruvchilar qoni bilan

456. Hasharotlarning jinsiy organlari qayerda joylashgan?

A) ko'krak qismida

B) ko'krak va qorin bo'shlig'ida

C) qorin bo'shlig'ida

D) bosh-ko'krak qismida

457. Kapalaklarning xartumi nimalarning qo'shilishidan hosil bo'ladi?

a) pastki jag'; b) pastki lab; c) yuqori jag'; d) yuqori lab.

A) a, c

B) a, b

C) b, d

D) c, d

458. Qaysi hayvonning qoni nafas olishda qatnashmaydi?

A) krevetka

B) bitiniya

C) o'rgimchak

D) zorka

459. Birlamchi suvda yashovchi bo'g'imoyoqlilarni belgilang.

A) qisqichbaqasimonlar

B) o'rgimchaksimonlar

C) hasharotlar

D) mollyuskalar

460. Qisqichbaqaning og'iz teshigi nechta jag' bilan o'ralgan?

A) uchta

B) ikkita

C) to'rtta

D) olfita

461. Daryo qisqichbaqasining hid bilish va tuyg'u organlarini belgilang.

A) faqat uzun mo'ylovlari

B) faqat oyoqlaridagi tukchalar

C) mo'ylovlari va oyoqlari sirtida joylashgan tukchalar

D) kalta mo'ylovlari va xitin plastinkasi

462. Qisqichbaqaning qaysi oyoqlari ikki shoxli bo'ladi?

A) yurish oyoqlari

B) jag' oyoqlari

C) qorin oyoqlari

D) oyoq paypaslagichlari

463. O'rgimchaklarning ikkinchi juft og'iz organlari qanday ataladi?

A) ustki jag'

B) oyoq paypaslagichlari

C) ustki lab

D) pastki lab

464. O'rgimchaklarda paypaslagichlarning asosiy bo'g'imlari qanday vazifani bajaradi?

A) ustki jag'lar vazifasini

B) pastki lablar vazifasini

C) pastki jag'lar vazifasini

D) yuruvchi oyoqlar vazifasini

465. Yosh o'rgimchaklar tuxumdan qachon chiqadi?

A) yozda

B) kuzda

C) bahorda

D) qishda

466. Kananing xartumchasi nimadan hosil bo'lgan?

A) pastki labdan

B) yuqori jag' va pastki lablarning qo'shilishidan

C) yuqori jag' va oyoq pay-paslagichlari qo'shilishidan

D) xartumcha faqat hasharotlarda bo'ladi

467. Ustki jag'lari o'zaro o'xshash tuzilgan o'rgimchaksimonlarni ko'rsating.

1) butli o'rgimchak; 2) falanga; 3) chayon; 4) kana.

A) 1, 2   B) 1, 3

C) 1, 4   D) 2, 3

468. Chigirtkalar tuxumlarini qayerga qo'yadilar?

A) chiriyotgan daraxtlar tanasiga

B) organik moddalarga boy suv havzalariga

C) o'simlik barglari ostiga

D) tuproqdagi maxsus ko'zachalarga

469. Daryo qisqichbaqasida ovqat hazm qilish jarayoni qayerda tugallanadi?

A) ichakda

B) kichik oshqozonda

C) jigar naylarida

D) anal teshigida

470. Chuchuk suv (a) va dengizlarda (b) yashovchi qisqichbaqasimonlarni juftlab ko'rsating.

1) krevetka; 2) dafniya; 3) siklop; 4) langust; 5) omar.

A) a – 1, 2, 3; b – 4, 5

B) a – 1, 2, 4; b – 3, 5

C) a – 2, 3; b – 1, 4, 5

D) a – 2, 3, 5; b – 1, 4

471. Iskabtopar qaysi sinfga tegishli parazitlarning tashuvchisi hisoblanadi?

A) so'rg'ichlilar

B) tasmaimon chuvalchanglar

C) sporalilar

D) xivchinlilar

472. Chigirtkalarining qanotlari qanday taxlanadi?

A) qanotlari tanasining ikki yoniga yoyilib turadi

B) orqa qanotlari oldingi qanotlari ostida taxlanib turadi

C) qanotlari tanasi ustida tik bo'lib taxlanadi

D) oldingi qanotlari ostki qanotlari ostida taxlanib turadi

473. Poliksena hasharotlarining qaysi turkumiga mansub?

A) yarim qattiqqanotlilar

B) tangachaqanotlilar

C) to'g'riqanotlilar

D) ikkiqanotlilar

474. Yirtqich hasharotlarni ko'rsating.

1) ninachi; 2) ninachi lichinkasi; 3) xonqizi; 4) tillako'z; 5) podalariy; 6) tukli ari.

A) 1, 2, 6   B) 1, 2, 5

C) 1, 2, 5, 6   D) 1, 2, 3, 4

475. Bitta yopiq qon aylanish doirasiga ega bo'lgan organizmlarni ko'rsating.

1) lansetnik; 2) bo'rtma nematoda; 3) iskabtopar; 4) kulrang satir; 5) podalariy; 6) o'troq dengiz ko'p tukli chuvalchangi.

A) 1, 2, 5   B) 1, 3, 6

C) 1, 6   D) 3, 4, 5

476. Qaysi organizmlarda qon kislorod tashishda ishtirok etmaydi?

1) lansetnik; 2) bo'rtma nematoda; 3) iskabtopar; 4) tovuško'z; 5) katta sadafdor; 6) rapana.

A) 1, 2, 5   B) 1, 3, 6

C) 1, 6   D) 3, 4, 5

477. Baqachanoq bezovta qilinganda yopuvchi muskullar qisqarib, chig'anoq pallalari yopiladi. Muskullar bo'shashganda esa ... yordamida chig'anoq ochiladi.

A) ikki yon tomondagi muskullar

B) orqa tomondagi muskullar

C) yuqori va pastki paylar

D) orqa tomondagi elastik paylar

478. Quyidagi hayvonlarning qaysilari ochiq qon aylanish sistemasiga ega?

A) ustritsa, nereida

B) midiya, yomg'ir chuvalchangi

C) ipak qurti, bitiniya

D) qizil chuvalchang, kulrang satir

479. Termitlar oyoqlarining soni va joylashgan o'rnini belgilang.

A) 4 ta, ko'krak qismida

B) 6 ta, qorin qismida

C) 4 ta, qorin qismida

D) 6 ta, ko'krak qismida

480. Murakkab ko'rish qaysi hayvonlar uchun xos?

A) qo'ng'iz, pashsha, asalari, rapana

B) chivin, asalari, forel, suvarak

C) qo'ng'iz, asalari, pashsha, kapalaklar

D) kapalaklar, xonqizi, chumoli, bitiniya

481. Ikki xil yo'l bilan nafas oluvchi bo'g'imoyoqli hayvonning nomini belgilang.

A) suv shillig'i

B) siklop

C) termit

D) biy

482. Chigirtkada nechta yurish oyoqlari bo'lishini belgilang.

A) 2   B) 4   C) 8   D) 6

483. Yostiqsimon yalovchi xartumchaga ega hasharotni belgilang.

A) bo'ka

B) so'na

C) suluv qo'ng'iz

D) uy pashshasi

484. Vatani Himolay bo'lgan hasharotni belgilang.

A) qandala   B) chumoli

C) asalari   D) tut ipak qurti

485. Lichinkasi har bir tulashtan keyin xo'jayinini almashtirib turadigan hayvonni belgilang.

A) baqachanoq   B) jigar qurti

C) chayon   D) kana

486. Falanganing zahar bezi qaysi qismida joylashgan?

A) jag'lari asosida

B) nayzalarida

- C) zahar bezi bo'lmaydi
D) boshko'krakda

487. Oyoqlari belkurakka o'xshash bo'lgan hasharotni toping.

- A) buzoqboshi
B) qandala
C) Kolorado qo'ng'izi
D) chumoli

488. Uy pashshasining xartumchasi qaysi organdan tashkil topgan?

- A) yuqori labdan
B) pastki labdan
C) yuqori jag'dan
D) pastki jag'dan

489. Yashil tillaqo'ng'izning og'iz apparati qanday tipda bo'ladi?

- A) kemiruvchi
B) yalovchi
C) so'ruvchi
D) sanchib-so'ruvchi

490. Trilobitlardan quyidagi qaysi hayvonlar kelib chiqqan?

- A) ko'p tukli halqali chuvalchanglar
B) qorinoyoqli mollyuskalar
C) boshoyoqli mollyuskalar
D) qisqichbaqasimonlar

491. Qaysi hasharotning lichinkasi dastlab sariq rangga, keyin rivojlanib ko'k-yashil rangga kiradi?

- A) Kolorado qo'ng'izi
B) tut ipak qurti
C) oq kapalak
D) asalari

492. Qaysi hasharot lichinkasi chirib uvalanib ketgan yo-

g'och qoldiqlari bilan oziqlanadi?

- A) tillaqo'ng'iz B) mita
C) bo'kalar D) kana

493. Asalarining qon aylanish sistemasi qanday vazifani bajaradi?

- A) organizmni qon va kislorod bilan ta'minlaydi
B) organizmni faqat kislorod bilan ta'minlaydi
C) karbonat angidridni tanadan tashqariga chiqaradi
D) butun tanani oziq moddalar bilan ta'minlaydi

494. Quyida berilgan hasharotlar qaysi turkumga mansub ekanligini belgilang.

- 1) chirildoq; 2) bo'ka; 3) yovvoyi ari; 4) qandala.
a) chalaqanotlilar; b) to'g'riqanotlilar; c) qo'shqanotlilar; d) pardaqaqanotlilar.

- A) 1 - a, 2 - b, 3 - c, 4 - d
B) 1 - b, 2 - c, 3 - d, 4 - a
C) 1 - c, 2 - d, 3 - a, 4 - b
D) 1 - d, 2 - c, 3 - b, 4 - a

495. Butli o'rgimchakning oyoq paypaslagichlari va uning asosiy bo'g'imlari qaysi organ vazifasini bajaradi?

1) hid bilish; 2) tuyg'u; 3) pastki jag'; 4) yuqori jag'; 5) o'ljaning tanasini teshish.

- A) 1, 4 B) 3 C) 1, 3 D) 3, 5

496. Falanganing jag'lari va oyoq paypaslagichlari nimaga o'xshaydi?

A) o'tkir tirnoq, yurish oyoqlariga

B) qisqich, qorin oyoqlariga
C) o'tkir nayzaga, ko'krak oyoqlariga

D) xartumga, og'iz apparatiga

497. Butli o'rgimchakning qaysi organi tuyg'u vazifasini bajaradi?

A) pastki lablari

B) yuqori jag'lari

C) oyoq paypaslagichlari

D) pastki jag'lari

498. Chayonlarning ko'zi nechta va boshining qaysi qismida joylashgan bo'ladi?

A) boshining ustki qismida, 4 juft

B) boshining yon tomonida, 5 juft

C) boshining ustki tomonida, 4 juft

D) boshining ustida 1 juft ko'z, yon tomonida 5 juft

499. Xonqizining paypaslagichi qanday a'zo hisoblanadi?

A) tuyg'u, ta'm bilish

B) eshitish, hid bilish

C) hid va ta'm bilish

D) eshitish va tuyg'u

500. Og'iz apparati kemiruvchi tipda bo'lgan hasharotlar guruhini belgilang.

1) chumoli; 2) karam kapalagigi; 3) bo'ka; 4) tillaqo'ng'iz; 5) asalari; 6) beshiktervatar.

A) 1, 3, 6   B) 2, 4, 5

C) 1, 2, 3   D) 1, 4, 6

501. Qaysi hayvonning ayirish sistemasi malpigi naychasidan iborat?

A) daryo qisqichbaqasi

B) nereida

C) temirchak   D) qoraqurt

502. To'la o'zgarishga ega bo'lgan hasharotlarni belgilang.

1) suvarak; 2) buzoqboshi; 3) mita; 4) chumoli; 5) beshiktervatar; 6) yashil tillaqo'ng'iz; 7) uy chivini; 8) bezgak chivini.

A) 3, 4, 6, 7, 8

B) 3, 2, 8, 1, 6

C) 1, 2, 3, 4, 5

D) 1, 2, 6, 5, 7

503. Anjirning asosiy changlatuvchi hasharotlarini toping.

A) yovvoyi arilar

B) asalarilar

C) paxmoq arilar

D) kapalaklar

504. Qaysi hayvonlarning urg'ochilarida yirik tuxumdon, erkaklarida bir juft uzun urug'don bo'ladi?

A) oq planariya

B) kovakichlilar

C) tasmasimon chuvalchanglar

D) baliqlar

505. Qaysi hasharotlarning lichinkalari to'rt marta tullaydi va beshinchi yoshni o'tib, voyaga yetgan hasharotlarga aylanadi?

1) qandala; 2) tillaqo'ng'iz; 3) asalari; 4) ninachi; 5) yaydoqchi; 6) tut ipak qurti; 7) chigirtka; 8) yovvoyi ari; 9) hasva; 10) sariq ari.

A) 1, 5, 8, 10   B) 1, 3, 6, 9

C) 1, 3, 6, 7 D) 1, 4, 7, 9

506. Quyida berilgan hasharotlarning lichinkalari qayerlarda rivojlanadi?

1) chivin; 2) bo'ka; 3) yashil tillaqo'ng'iz; 4) ninachi.

a) hayvonlar tanasida; b) chirigan yog'ochlarda; c) tuproq ostida; d) suvda.

A) 1 - d, 2 - b, 3 - a, 4 - c

B) 1 - c, 2 - a, 3 - d, 4 - b

C) 1 - g, 2 - a, 3 - b, 4 - d

D) 1 - a, 2 - b, 3 - c, 4 - d

507. O'rgimchaksimonlar sinfi qaysi turkumlarni o'z ichiga oladi?

1) o'rgimchaklar; 2) tarantullar; 3) qoraqurtlar; 4) falangalar; 5) chayonlar; 6) kanalar.

A) 1, 2, 5, 6 B) 1, 3, 4, 5

C) 1, 2, 3, 6 D) 1, 4, 5, 6

508. Nerv tugunlari boshqa hasharotlarga nisbatan kuchli rivojlangan hasharotlarni belgilang.

A) chumoli, asalari

B) qo'ng'izlar, asalari

C) tillaqo'ng'iz, yaydoqchi

D) tillaqo'ng'iz, chumoli

509. Qaysi kapalaklar ko'rim-siz va oqish rangda bo'ladi?

A) karam kapalagi, maxaon

B) tunlam, tut ipak qurti kapalagi

C) do'lana kapalagi, podalariy

D) karam kapalagi, zorka

510. Xartumi 5 ta uzun qilchadan iborat bo'lgan hayvonni belgilang.

A) asalari B) so'na

C) uy pashshasi

D) chivin

511. Uy pashshasining yuragi kengayganda qon qayerdan qaysi tomonga harakat qiladi?

A) tana bo'shlig'idan yurakning ikki yonidagi teshikka

B) tana bo'shlig'idan yurak bo'lmasiga

C) tana bo'shlig'idan yurak qorinchasiga

D) yurakdan orqa tomonga

512. Bo'g'imli oyoqlari uch juft, tanasi uch bo'limli, bir juft mo'ylovlari bor, traxeyasi bilan nafas oladi. Bu xarakterli belgilar qaysi hayvonlarga tegishli?

A) o'rgimchaksimonlar

B) qisqichbaqasimonlar

C) hasharotlar

D) kanalar

513. Bo'ka, so'na qaysi turkumga mansub?

A) pardaqanotlilar

B) to'g'riqanotlilar

C) qo'shqanotlilar

D) tengqanotlilar

514. Hasharotlarning qoni ... tashishda ishtirok etmaydi.

A) kislorod, karbonat angidrid

B) oziq, zaharli moddalar

C) oziq, kislorod

D) karbonat angidrid, suv, oziq

515. To'la o'zgarish bilan rivojlanuvchi hasharotlar guruhini belgilang.

1) burga; 2) pashsha; 3) qandala; 4) suvarak; 5) ari; 6) qo'ng'iz; 7) chigirtka; 8) kapalak.

A) 1, 6, 8   B) 2, 3, 5

C) 1, 4, 5   D) 3, 7, 8

516. Qo'shqanotlilar turkumiga kiruvchi hasharotlarni belgilang.

A) uy pashshasi, so'na

B) chivin, yaydoqchilar

C) so'na, qandala

D) kuya, bitlar

517. Urg'ochi pashshalar har ... kunda ... tadan tuxum qo'yadi.

A) 2 - 4; 100 - 150

B) 3 - 4; 200 - 250

C) 4 - 5; 250 - 300

D) 6 - 9; 300 - 350

518. Parazitlik qilib yashashi tufayli qanotlari yo'qolib ketgan hasharotlarni belgilang.

1) it kana; 2) bit; 3) burga; 4) o'rgimchakkana; 5) falanga; 6) chayon; 7) to'shak qandalasi; 8) kuya.

A) 1, 5, 6   B) 1, 4, 8

C) 2, 3, 5   D) 2, 3, 7

519. Qisqichbaqaning urg'ochisi erkagidan ... bilan farq qiladi.

1) ancha yirikligi; 2) qorin qismining yo'g'onligi; 3) ancha kichik bo'lishi; 4) qorin qismining ingichkaligi; 5) qisqichlarining tuzilishi; 6) birinchi va ikkinchi juft qorin oyoqlarining tuzilishi.

A) 1, 2, 3   B) 1, 3, 4

C) 1, 5, 4   D) 1, 2, 6

520. Quyida berilgan hasharotlarning og'iz organlari qanday tuzilganligi to'g'ri berilgan javobni toping.

1) uy pashshasi; 2) zorka; 3) asalari; 4) chumoli.

a) kemiruvchi; b) kemiruvchi-so'ruvchi; c) yalovchi; d) so'ruvchi.

A) 1 - a; 2 - b; 3 - c; 4 - d

B) 1 - b; 2 - a; 3 - d; 4 - c

C) 1 - c; 2 - b; 3 - a; 4 - d

D) 1 - c; 2 - d; 3 - b; 4 - a

521. Quyida berilgan hasharotlarning oyoqlari qanday tuzilgan?

1) suvarak; 2) chirildoq; 3) buzoqbosh.

a) oldingi oyoqlari belkurakka o'xshash; b) hamma oyoqlari bir xil; c) orqa oyoqlari kuchli rivojlangan.

A) 1 - a; 2 - b; 3 - c

B) 1 - b; 2 - c; 3 - a

C) 1 - c; 2 - b; 3 - a

D) 1 - a; 2 - c; 3 - b

522. Erkak hasharotlar urg'ochilariga nisbatan...

1) kichikroq va xipcha; 2) yirikroq va enliroq; 3) mo'ylovlari kuchsiz; 4) mo'ylovlari kuchli rivojlangan; 5) hidni yaxshi sezmaydi; 6) hidni juda yaxshi sezadi; 7) qorin qismi kattaroq.

A) 2, 5, 7   B) 2, 3, 5

C) 1, 4, 6   D) 1, 3, 7

523. Qaysi hasharotlarning qoni tarkibidagi zaharli modda

ularni dushmanlardan himoya qiladi?

- A) xonqizi, Kolorado qo'ng'izi
- B) asalari, sariq ari
- C) odimchi kapalak, tillaqo'ng'iz

D) ninachi, arisimon pashsha
524. Ayirish sistemasi malpigi naychalardan iborat bo'lgan hayvonlarni belgilang.

1) podalariy; 2) oq chirildoq; 3) zaxkash; 4) oq kapalak; 5) yaydoqchi; 6) bo'ka; 7) martishka; 8) biy; 9) suv shillig'i; 10) tri-dakna.

- A) 1, 3, 4, 6, 10
- B) 1, 2, 4, 5, 6
- C) 2, 3, 7, 8, 9
- D) 2, 4, 5, 7, 10

525. Ustki jag'lari o'rgimchaknikiga o'xshaydi, lekin oyoq paypaslagichlari kuchli rivojlangan bo'lib, qisqichga aylangan. Ushbu tasnif qaysi o'rgimchaksimonga xos?

- A) tarantul
- B) falanga
- C) qoraqurt
- D) chayon

526. Hasharotlarning qoni qaysi jarayonda ishtirok etmaydi?

- A) nafas olishda
- B) yurak qisqarishida
- C) yurak kengayishida
- D) tana bo'shlig'ini to'ldirib turishda

527. Qaysi hasharotlarning bosh miyasi va nerv tugunlari juda kuchli rivojlangan?

- A) yashil tillaqo'ng'iz, xonqizi
- B) chumoli, ari

C) kapalak, chigirtka

D) qandala, chumoli

528. Erkak hasharotlar urg'ochilaridan qanday farq qiladi?

A) kichikroq va xipcharoq, mo'ylovlari kuchli

B) kichikroq va xipcharoq, mo'ylovlari kalta

C) katta va yo'g'on, mo'ylovlari kuchli

D) kichikroq va xipcharoq, mo'ylovlari kuchsiz

529. Yashil tillaqo'ng'iz g'umbakdan qachon chiqadi?

- A) bahorda
- B) yozda
- C) kuzda
- D) qishda

530. To'la o'zgarish bilan rivojlanuvchi hasharotlarni belgilang.

- A) burga, qo'ng'iz, chumoli
- B) to'shak qandalasi, pashsha
- C) asalari, suvarak, qovog'ari
- D) qandala, buzoqboshi, ninachi

531. Tut ipak qurtining so'lak bezlari joylashuvi tog'ri berilgan javobni toping.

- A) bosh qismida joylashgan
- B) tana bo'shlig'ini to'ldirib turadi
- C) jag'larida joylashgan
- D) tanasining orqa qismida joylashgan

532. Tut ipak qurtining erkak kapalaklaridan urg'ochilarga qaraganda ... foiz ko'p pilla olinadi. Nuqtalar o'rniga tegishli javobni belgilang.

- A) 20 - 30
- B) 15 - 20

C) 30 – 40   D) 40 – 50

533. Ipak qurti bezlari ishlab chiqargan suyuqlikdan necha metr ip hosil bo'ladi?

- A) 700 – 800
- B) 50 – 150
- C) 1000 – 1200
- D) 1000 – 1500

534. Bo'g'imoyoqlilarning qadimgi ajdodi to'g'ri berilgan javobni aniqlang.

- A) qisqichbaqasimonlar
- B) yassi chuvalchanglar
- C) trilobitlar
- D) yumaloq chuvalchanglar

535. Urg'ochi qisqichbaqalar qaysi belgilari bilan erkagidan farq qiladi?

- A) mo'ylovlari kuchli rivojlangan
- B) qorinoyoqlari kuchli rivojlangan
- C) og'iz organlari kuchli rivojlangan
- D) qorin qismi kengroq

536. Qaysi hayvonlarning tanasida boshi bo'lmaydi?

1) baqachanoq; 2) chivin; 3) suv shillig'i; 4) uy pashshasining qurti; 5) yashil tillaqo'ng'izning qurti; 6) itbaliq.

- A) 1, 4   B) 2, 3, 5, 6
- C) 2, 5, 6   D) 1, 3, 4

537. Quyidagi ninachilarni ular yashaydigan muhit bilan juftlab ko'rsating.

1) moviy ninachi; 2) halqali ninachi; 3) suluv ninachi.

a) vohalar; b) tog'li hududlar; c) oqmaydigan suv havzasi yaqini.

- A) 1 – a, 2 – b, 3 – c
- B) 1 – c, 2 – a, 3 – b
- C) 1 – a, 2 – a, 3 – a
- D) 1 – a, 2 – c, 3 – b

538. To'shak qandalasiga xos belgilarni belgilang.

A) odam va hayvonlar qoni va teri hujayralari bilan oziqlanadi

B) qanoti bo'lmaydi, tanasi mayda sezgir tuklar bilan qoplangan, hidni yaxshi sezadi

C) xonadonlarda yashaydi, qanotlari mayda, hidni yaxshi sezmaydi, it va mushuklar qoni bilan oziqlanadi

D) qanotsiz, tanasi sezgir tuklar bilan qoplangan, hidni juda yaxshi sezadi, odam va hayvonlar qoni bilan oziqlanadi

539. To'la (1) va chala (2) o'zgarishli rivojlanadigan turkumlarni ajratib ko'rsating.

a) ninachilar; b) tangachaqanotlilar; c) pardaqanotlilar; d) to'g'riqanotlilar; e) ikkiqanotlilar; f) qandalalar.

- A) 1 – a, d, f; 2 – b, c, e
- B) 1 – b, c, e; 2 – a, d, f
- C) 1 – a, b, c; 2 – d, e, f
- D) 1 – b, c, d; 2 – a, e, f

540. Hasharotlar qoni qanday vazifalarni bajaradi?

1) oziq moddalarni tashish; 2) moddalar almashinuvining oxirgi mahsulotlarini tashish; 3) karbonat angidridni tashish;

4) kislorod tashish; 5) gumoral boshqarilish.

A) 1, 2   B) 1, 2, 3

C) 1, 3, 5   D) 1, 2, 4

541. «Bosh miyasi» bo'lgan umurtqasiz hayvonlarni toping.

1) asalari; 2) baliq; 3) karakatitsa; 4) baqa; 5) chumoli; 6) kalmar; 7) krab; 8) osminog.

A) 2, 4, 7, 8

B) 1, 3, 5, 6, 8

C) 1, 2, 3, 4   D) 1, 3, 4, 6

542. Bo'g'imoyoqlilarning ajdodi to'g'ri ko'rsatilgan qatorni toping.

A) tuban tuzilgan yassi chuvalchanglar

B) tuban tuzilgan to'garak chuvalchanglar

C) tuban tuzilgan halqali chuvalchanglar

D) tuban tuzilgan boshoyoqli mollyuskalar

543. Halqali chuvalchanglar bilan bo'g'imoyoqlilar o'rtasidagi oraliq turni belgilang.

A) ninachi

B) qadimgi ichaksiz kiprikli chuvalchanglar

C) nozema

D) trilobit

544. Kemiruvchi (1), kemiruvchi-so'ruvchi (2) va sanchib-so'ruvchi (3) og'iz apparati qaysi bo'g'imoyoqlilarga xos?

a) beshiktervatar; b) chigirtka; c) ishchi asalari; d) uy pashshasi; e) kana.

A) 1 – a, b; 2 – c; 3 – e

B) 1 – a, b; 2 – d; 3 – e

C) 1 – e; 2 – a, b; 3 – c

D) 1 – a, b; 2 – d; 3 – e, c.

545. Tukli arilar (1) va yovvoyi arilar (2) qaysi o'simliklarni changlatadi?

a) beda; b) grechixa; c) sebarga; d) kungaboqar.

A) 1 – b, d; 2 – a, c

B) 1 – a, c; 2 – b, d

C) 1 – a, d; 2 – b, c

D) 1 – b, c; 2 – a, d

546. Hasharotlarning yuragi qisqarganda (1) va kengayganda (2) qon qayerda harakatlanadi?

a) bosh tomon va u yerdan tana bo'shlig'iga; b) tana bo'shlig'idan yurak ichiga; c) yurakdan bosh tomonga va u yerdan buyrakka; d) tana bo'shlig'idan bosh miyaga, o'pkaga.

A) 1 – b; 2 – a

B) 1 – c; 2 – d

C) 1 – d; 2 – c

D) 1 – a; 2 – b

547. O'rgimchak oyoq paypaslagichlarining yurish oyoqlariga o'xshash(1)ligi va farqi(2)ni belgilang.

a) bo'g'imli; b) bo'g'imlarga bo'linmagan; c) kalta; d) uzun.

A) 1 – a; 2 – c

B) 1 – b; 2 – c

C) 1 – a; 2 – d

D) 1 – b; 2 – d

548. O'rgimchaksimonlar va-killarini ularga xos xususiyatlar bilan juftlab bering.

a) falanga; b) chayon; c) kana.

1) tanasi bosh, ko'krak, qorin qismlariga bo'lingan; 2) oyoq paypaslagichlari yurish oyoqlariga o'xshaydi; 3) tanasi bosh-ko'krak va qorin qismlariga bo'lingan; 4) o'pka orqali nafas oladi; 5) o'pka va traxeya orqali nafas oladi; 6) gavda bo'limlari qo'shilib ketgan; 7) hidni yaxshi sezadi; 8) oyoq paypaslagichlari yo'qolgan.

A) a - 3, 5; b - 1, 4; c - 7, 8

B) a - 1, 2, 5; b - 3, 4; c - 6, 7, 5

C) a - 1, 2; b - 3, 5; c - 6, 7

D) a - 1, 8; b - 3, 4; c - 6, 7, 8

549. Qaysi hasharotlarning g'umbagi qayerda rivojlanishini juftlab ko'rsating.

a) tillaqo'ng'iz; b) oq kapatak; c) uy pashshasi; d) Kolorado qo'ng'izi.

1) tuproqda; 2) daraxtda; 3) yog'och-qoldiqlari-orasida.

A) a - 1; b - 2; c, d - 3

B) a - 2; b - 1; c, d - 3

C) a - 3; b - 2; c, d - 1

D) a, c - 3; b - 2; d - 1

550. Maxsus sezgi a'zolari bo'lmaydigan hayvonlarni belgilang.

A) yomg'ir chuvalchangi, drey-sena

B) suv shillig'i, qizil chuvalchang

C) exinokokk, zaxkash

D) siklop, qoraqurt

551. O'rgimchaklarda nima tuyg'u organi hisoblanadi?

A) barmoqlari

B) yurish oyoqlari

C) kalta mo'ylovlari

D) oyoq paypaslagichlari

552. Hasharotlarning tuxum hujayrasi qayerda urug'lanadi?

A) anal teshigida

B) urg'ochi organizmning urug' yo'lida

C) tashqi muhitda

D) urg'ochi organizmning tuxum yo'lida

553. Tuxumdan chiqqan kana lichinkalarining necha juft oyoqlari bo'ladi?

A) 1 B) 2 C) 4 D) 3

554. O'rgimchakning nafas olish-organlari-qanday tuzilishga ega?

A) juft o'pka xaltachalari shaklida

B) traxeya shaklida

C) nafas teshikchalari shaklida

D) nafas teshigi, traxeya, juft o'pka

555. Nafas olish organlari oyoqlari tubidan o'sib chiqqan jabralar bo'lgan hayvonlar sinfini belgilang.

A) qisqichbaqalar

B) ko'p tukli halqali chuvalchanglar

C) tog'ayli baliqlar

D) suyakli baliqlar

556. O'zbekistonning cho'l hududlarida uchraydigan qisqichbaqasimo'nni belgilang.

A) chayon B) langust

C) zaxkash D) tarantul

557. Qisqichbaqaning qaysi a'zosi tuyg'u va hid bilish vazifasini bajaradi?

A) mo'ylovlari

B) paypaslagichi

C) terisi, paypaslagichi, ko'zi

D) tukchalari

558. Falangalarga xos xususiyatlarni toping.

1) jag'lari o'tkir tirnoqqa o'xshaydi; 2) oyoq paypaslagichlari yurish oyoqlariga nisbatan kalta; 3) zahar bezlari bor; 4) zahar bezlari yo'q; 5) oyoq paypaslagichlari yurish oyoqlariga o'xshaydi; 6) jag'lari o'tmas.

A) 1, 2, 3 B) 2, 3, 5

C) 1, 5, 6 D) 1, 4, 5

559. Katta sadafdor nimasi orqali nafas oladi?

A) teri va o'pka orqali

B) jabra bilan

C) o'pkasi orqali

D) traxeyalari orqali

560. O'rgimchaksimonlardan qaysi biri hasharotlar, mayda sudralib yuruvchilar va kemiruvchilar bilan oziqlanadi?

A) tarantul B) falanga

C) chayon D) biy

561. Hasharotlarni o'rganish, zararkunanda hasharotlarga qarshi foydali hasharotlar yordamida biologik kurash olib borish usullarini ishlab chiqqan olimlarni belgilang.

1) V.V.Yaxontov; 2) J.A.Azimov; 3) A.M.Muhammadiyev; 4) O.P.Bogdanov; 5) R.O.Olimjonov; 6) T.Z.Zohidov; 7) S.N.Alimuhamedov.

A) 1, 5, 7 B) 2, 4, 6

C) 3, 5, 7 D) 2, 5, 7

562. O'q skeleti xorda bo'lib, butun hayoti davomida saqlanib qoladigan baliqni belgilang.

A) qilquyruq

B) forel

C) zog'ora baliq

D) gulmoy

563. Suyak-tog'ayli baliqlar sinfi vakillarini belgilang.

A) akula, forel

B) orol baqra balig'i, skat

C) karp, forel

D) qilquyruq, baqra baliq

564. Lansetnik; asosan, qaysi belgilariga ko'ra umurtqasiz hayvonlarga o'xshashligini belgilang.

A) ayirish sistemasi, nerv sistemasi

B) muskullari, qon aylanish sistemasi

C) ovqat hazm qilish, nerv sistemasi

D) ovqatlanish, qon aylanish, ayirish sistemasi

565. Panjaqanotli baliqlar turkumiga kiradigan baliqni belgilang.

A) treska B) manta

C) sterliyad

D) latimeriya

566. Lansetnik, asosan, qaysi belgilariga kó'ra umurtqali hayvonlar guruhiga kiritilgan?

A) jabra yoriqlari, tana bo'shlig'i

B) qon aylanish sistemasi, nerv sistemasi

C) xorda, nerv sistemasi

D) ayirish sistemasi, ovqat hazm qilish sistemasi

567. Tikanli akula qaysi tipga mansub?

A) xordalilar

B) tog'ayli baliqlar

C) baliqlar

D) bo'g'imoyoqlilar

568. Tog'ayli baliqlarning jabra yoriqlari necha juft bo'ladi?

A) 3 – 5   B) 10 – 20

C) 4 – 5   D) 5 – 7

569. O'pka va havo xaltachalari bilan nafas oluvchi umurtqali hayvon qaysi?

A) butli o'rgimchak

B) kit

C) baqa   D) vyurok

570. Yo'ldoshli sutemizuvchilarga qaysi hayvonlar kiradi?

A) o'rdakburun, yexidna

B) kenguru, koala

C) delfin, kasatka

D) krot, koala

571. Yevropa daryolaridan Sargass dengiziga borib tuxum qo'yadigan baliqni belgilang.

A) keta   B) gorbusha

C) ugor   D) tilyapiya

572. Sudralib yuruvchi hayvonlarning dastlabki ajdodini belgilang.

A) tog'ayli baliqlar

B) suyakli baliqlar

C) suvda ham quruqlikda yashovchilar

D) panja qanotli baliqlar

573. Sudralib yuruvchilarning asosiy turkumlari qaysi javobda berilgan?

A) dumlilar, dumsizlar, tangachalilar

B) oyoqsizlar, toshbaqalar, tritonlar

C) toshbaqalar, timsohlar, dumlilar

D) tangachalilar, toshbaqalar, timsohlar

574. Qaysi hayvonda faqat quymich bezi yaxshi rivojlangan?

A) triton

B) qorsak

C) agama

D) suqsun

575. Yuragi to'rt kamerali xordalilar tipining vakilini belgilang.

A) ko'k kit   B) lansetnik

C) triton   D) salamandra

576. Tog' daryolarida tarqalgan qora baliq qaysi turkumga kiradi?

A) cho'rtanlar

B) suyak tog'ayli baliqlar

C) baqra baliqlar

D) karpsimonlar

577. Losossimonlar turkumiga kiruvchi baliqlar guruhini toping.

1) losos; 2) oq amur; 3) keta; 4) gorbusha; 5) osyotr; 6) ilonbosh; 7) forel; 8) laqqa.

- A) 1, 2, 6, 7   B) 1, 3, 4, 7
C) 1, 4, 5, 7   D) 1, 3, 4, 6

578. Qushlardagi o'mrov muskullarining qisqarishi tufayli qanday jarayon yuz beradi?

- A) qanotlar tushadi
B) qanotlar ko'tariladi
C) ko'krak qafasi kengayadi
D) ko'krak qafasi torayadi

579. Tuyaqushning qon aylanish sistemasi qanday va nechta qon aylanish doirasidan iborat?

- A) yopiq, 1 ta
B) yopiq, 3 ta
C) ochiq, 1 ta
D) yopiq, 2 ta

580. Kaltakesakning ovqat hazm qilish sistemasi qanday tartibda joylashgan?

1) oshqozon; 2) ichak; 3) og'iz bo'shlig'i; 4) halqum; 5) qizilo'ngach; 6) kloaka.

- A) 1, 2, 3, 4, 5, 6
B) 4, 5, 1, 2, 6, 3
C) 3, 4, 5, 1, 2, 6
D) 3, 4, 5, 6, 2, 1

581. Gigant salamandra tanasining qaysi qismida arteriya qoni bilan vena qoni aralashadi?

- A) o'pka
B) buyrak
C) yurak qorinchasi
D) yurak bo'lmachasi

582. Kaltakesakning tanasi nima bilan qoplangan?

A) muguz tangachalar va shilimshiq

- B) muguz tangachalar
C) shilimshiq parda
D) suyak tangachalar

583. Ikki xil yo'l bilan nafas oluvchi hayvonni belgilang.

- A) kit   B) mita
C) delfin   D) baqa

584. Qilquyuqning o'q skeleti nima hisoblanadi?

- A) xitin qoplam
B) xorda
C) umurtqa   D) kutikula

585. Qaysi qush jufti faqat bir mavsum davomida saqlanadi?

- A) musicha   B) qarqara
C) qur   D) laylak

586. Yashil qurbaqaning yuragi qanday tuzilishga ega?

- A) naychasiimon
B) to'rt kamerali

- C) ikki kamerali
D) uch kamerali

587. Lososimonlar turkumiga mansub baliqni belgilang.

- A) sudak
B) oq amur
C) laqqa baliq
D) gulmoy

588. Baqanikiga nisbatan kaltakesakning o'pkasi va yuragi ancha murakkab tuzilishiga qaramay, uning organizmida moddalar almashinuvi ancha sekin boradi. Bunga sabab nima?

- A) hayot kechirish tarzi
B) namlikning yetishmasligi

- C) tez harakat qilishi
D) tashqi muhit harorati

589. Lansetnikning haqiqiy xordali hayvon ekanligini aniq-lagan olimni belgilang.

- A) K.I.Skryabin
B) V.V.Yaxontov
C) J.A.Azimov
D) A.O.Kovalevskiy

590. Tana harorati tashqi muhit haroratiga bog'liq bo'lgan hayvonni belgilang.

- A) triton   B) nandu
C) turna   D) tulki

591. Qaysi qushning erkagi va urg'ochisi qo'ygan tuxumni galma-gal bosib yotadi?

- A) tuvaloq   B) tuyaqush
C) turna   D) qorabag'ir

592. Ko'chmanchi qushlar guruhini belgilang.

1) bulbul; 2) qorayaloq; 3) zarg'aldoq; 4) mayna; 5) zag'cha; 6) bedana; 7) qaldirg'och; 8) olaqarg'a.

- A) 1, 7, 8   B) 3, 5, 7
C) 4, 5, 6   D) 2, 5, 8

593. Qaysi qushlarning doimiy qishlov joyi bo'lmaydi?

- A) o'troq
B) uchib o'tuvchi
C) ko'chmanchi
D) uchib ketuvchi

594. O'troq qushlarni belgilang.

- A) kabutar, mayna
B) qur, zag'cha
C) turna, tuyaqush
D) tuvaloq, oqqush

595. Gigant salamdraning uzunligi qancha?

- A) 1,7 m   B) 5 m
C) 1,2 m   D) 0,7 m

596. Suvda ham quruqda yashovchi hayvonlarning eng yirigini belgilang.

- A) Kavkaz tritoni
B) Janubiy Osiyo salamdrasi
C) O'rta Osiyo salamdrasi
D) Janubi-Sharqiy Osiyo salamdrasi

597. Suvda va quruqda yashovchi qaysi hayvon 9 oy davomida 3000 tagacha hasharotni yo'qotadi?

- A) yashil baqa
B) qurbaqa
C) kvaksha
D) triton

598. Yiliga bir necha mar-ta bolalaydigan sutemizuvchi hayvonlar guruhini belgilang.

1) sichqon; 2) tovushqon; 3) kit; 4) quyon; 5) qo'y; 6) delfin; 7) sher.

- A) 1, 2, 6   B) 3, 4, 6
C) 2, 5, 7   D) 1, 2, 4

599. Norka sutemizuvchi hayvonlarning qaysi turkumiga kirishini belgilang.

- A) yirtqichlar
B) kemiruvchilar
C) suvsarlar
D) kurakoyoqlilar

600. Sutemizuvchilar sinfi-ning qaysi turkum vakillarida qoziq tishlar baquvvat, kurak tishlari mayda bo'ladi?

- A) qo'lqanotlilar
- B) yirtqichlar
- C) primatlar
- D) kemiruvchilar

601. Juft tuyoqlilar ovqat hazm qilish sistemasining qaysi bo'limida bakteriyalar va infuzoriyalar yashaydi?

- A) oshqozon
- B) o'n ikki barmoqli ichak
- C) yo'g'on ichak
- D) to'g'ri ichak

602. O'ljasini hididan bilib uning orqasidan ta'qib qilib tutib oladigan hayvonlar qaysilar?

- A) tulki, qorsak
- B) qoplon, bo'rsiq
- C) silovsin, bo'ri
- D) yo'lbars, sher

603. Juft tuyoqlilar turkumiga mansub hayvonlar guruhi qaysi javobda to'g'ri keltirilgan?

- A) ot, tuya, jirafa
- B) qulon, fil, tuya
- C) begemot, to'ng'iz, tuya
- D) tog' zebresi, zubr, hind karkidoni

604. Tuxumini yalang'och qoyaga qo'yib bosib yotadigan qushni belgilang.

- A) kakku
- B) kayra
- C) qirg'iy
- D) burgut

605. O'txo'r hayvonlarda sezgi oganlaridan qaysi biri kuchli rivojlangan?

- A) hid bilish
- B) eshitish
- C) ko'rish
- D) ta'm bilish

606. Qaysi hayvonlardan chorva mollarini boqish uchun oziq uni olinadi?

- A) baqa
- B) triton
- C) qush
- D) baliq

607. Qushlarning oyoq skeletini qaysi suyaklar hosil qiladi?

1) son; 2) boldir; 3) bilak; 4) tirsak; 5) ilik; 6) barmoq; 7) chanoq; 8) yelka; 9) tovon.

- A) 1, 2, 5, 6
- B) 1, 2, 3, 6
- C) 1, 3, 4, 9
- D) 1, 5, 6, 7

608. Qushlar bosh miyasining qaysi qismlari yaxshi rivojlangan?

1) katta yarimsharlar; 2) o'rta miya; 3) uzunchoq miya; 4) miyacha; 5) oraliq miya.

- A) 1, 2, 3
- B) 2, 3
- C) 1, 4
- D) 1, 5

609. Uyasini yerga quradigan qushlar guruhini belgilang.

- A) qarg'a, go'ngqarg'a
- B) kaptar, tuyaqush
- C) oqqush, musicha
- D) tuyaqush, turna

610. Itning tanasi nima hisobiga soviydi?

- A) ter bezlari ko'p bo'lishi
- B) ter tana yuzasidan bug'lanib turishi
- C) tez-tez nafas olishi
- D) tanasi qiziganda harakatini susaytirish orqali

611. Dastlab qaysi hayvonlarda ikkita qon aylanish doirasi hosil bo'lgan?

- A) baliqlar

B) suvda ham quruqda yashovchilar

C) sudralib yuruvchilar

D) qushlar

612. Suvsarsimonlar oilasiga mansub hayvon qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

A) ilvirs

B) gepard

C) ondatra

D) qashqaldoq

613. Qaysi hayvonning urg'ochisi oq momiq junli bitta bola tug'adi?

A) oq sichqon

B) morj

C) dengiz mushugi

D) tyulen

614. Qaysi baliqda orqa suzgich qanoti ortida yana bitta suzgich qanoti bo'ladi?

A) akula

B) forel

C) skat

D) karp

615. Kemiruvchilar turkumiga mansub hayvonni belgilang.

A) nutriya

B) qorsak

C) norka

D) yovvoyi quyon, ondatra, suvsar

616. Orqa oyog'i faqat suzish uchun xizmat qiluvchi sut-emizuvchini belgilang.

A) dengiz mushugi

B) suvsar

C) tyulen

D) ilvirs

617. Yirtqichlar turkumiga kiradigan hayvonlar guruhi qaysi qatorda keltirilgan?

A) tyulen, morj, kit

B) dengiz mushugi, delfin, tyulen

C) kashalot, suv ayig'i

D) gepard, qashqaldoq, norka

618. Baliqlarning qaysi birida suzgich pufagi bo'lmaydi?

A) keta

B) oq amur

C) manta

D) olabug'a

619. Ilonlarning qaysi sezgi organi rivojlanmagan?

A) ko'rish

B) eshitish

C) issiqlikni sezish

D) hid bilish

620. O'zbekistonda noyob tur sifatida muhofaza qilinadigan baliq turini belgilang.

A) forel

B) gulmoy

C) katta soxta kurakburun

D) qilquyruq

621. Qush uchganda eng ko'p og'irlik qaysi suyakka tushadi?

A) yelka

B) ilik

C) bilak

D) panja

622. Ko'chmanchi qushlar guruhi berilgan qatorni belgilang.

1) zag'cha; 2) ko'k kaptar; 3) olaqarg'a; 4) mayna; 5) qoraya-loq; 6) kaklik; 7) g'oz; 8) o'rdak; 9) bulbul.

A) 1, 3, 5

B) 2, 4, 6

C) 7, 8, 9

D) 1, 6, 9

623. Qushlar ovqat hazm qilish sistemasining qaysi qismida ozuqasi yumshaydi?

A) jig'ildonda

B) bezli oshqozonda

C) muskulli oshqozonda

D) qizilo'ngachda

624. Maymunlarning asosiy tuyg'u organi qaysi qismi hisoblanadi?

A) ko'zi, qulog'i

B) mo'ylovlari, tuklari

C) yungsiz kafti, tovoni

D) qo'l va oyoqlari

625. Don bilan oziqlanadigan qushlar tumshug'ining tuzilishida qanday xususiyat yuzaga kelgan?

A) tumshug'i kalta, lekin kuchsiz

B) tumshug'i kalta, og'zi keng ochiladi

C) tumshug'i kalta, lekin baquvvat

D) tumshug'i uzun, uchi qayrilgan

626. Zog'ora baliq og'irligi to'g'ri keltirilgan javobni toping.

A) 10 – 16 kg

B) 1 kg

C) 5 – 7 kg

D) 8 – 16 kg

627. Quyida berilgan ilonlardan qaysi biri eski binolar va xonadonlarda tez-tez uchrab turadi?

A) kobra

B) chipor ilon

C) qum bo'g'ma iloni

D) charx ilon

628. Qaysi qushlarda shartli reflekslar tez hosil bo'lishi mumkin?

1) chittak; 2) qarq'a; 3) chug'urchuq; 4) mayna; 5) kaptar; 6) tovus; 7) qorayaloq.

A) 1, 3, 7 B) 2, 6, 7

C) 2, 4, 7 D) 3, 5, 7

629. Sutemizuvchilar bel umurtqasining soni nechtagacha bo'ladi?

A) 1 – 6 B) 3 – 5

C) 2 – 9 D) 3 – 11

630. Go'sht-yog' yo'nalishidagi qo'y zoti qaysi javobda to'g'ri keltirilgan?

A) merinos B) qorako'l

C) hisor D) Romanov

631. Lansetnikning og'iz teshigi necha juft paypaslagichlar bilan o'ralgan bo'ladi?

A) 10 – 20 B) 5 – 10

C) 2 D) 4 – 5

632. Go'shtdor qoramol zotlari-tog'ri-berilgan javobni belgilang.

1) shvits; 2) bugiyev; 3) gereford; 4) simmental; 5) qora-ola; 6) Qozog'iston oqbooshi; 7) qizil dasht.

A) 1, 6, 7 B) 1, 3, 6

C) 2, 4, 5 D) 2, 5, 7

633. Lansetnikdagi ovqat hazm qilish sistemasining qaysi qismida oziq shilimshiq modda bilan kichik luqmalar hosil qiladi?

A) qizilo'ngach

B) halqum

C) oshqozon

D) ingichka ichak

634. Baliqlarning ko'krak suzgich qanotlari qaysi suyak yordamida umurtqa pog'onasiga birikadi?

- A) yelka kamari B) o'mrov
C) kurak D) tirsak

635. Qaysi hayvonda yorug'lik sezuvchi hujayralar ko'rish vazifasini bajaradi?

- A) falanga B) manta
C) lansetnik D) biy

636. Baqaning teri va o'pkasiga qanday qon boradi?

- A) aralash
B) venoz, aralash
C) karbonat angidridga to'yingan
D) kislorodga to'yingan

637. Qaysi qushning oyog'i yerda yurish, tumshug'i cho'qishga moslashmagan?

- A) qaldirg'och
B) chug'urchiq
C) so'fitorg'ay
D) chittak

638. Hayvonot olami tiplarining ketma-ketligi to'g'ri berilgan javobni toping.

1) sodda hayvonlar; 2) yassi chuvalchanglar; 3) bo'g'imoyoqlilar; 4) halqali chuvalchanglar; 5) mollyuskalar; 6) to'garak chuvalchanglar; 7) kovakichlilar; 8) xordalilar.

- A) 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8
B) 1, 3, 5, 2, 4, 6, 8, 7
C) 1, 2, 4, 6, 5, 7, 3, 8
D) 1, 7, 2, 6, 4, 5, 3, 8

639. Lansetnikda qaysi organning hamma qismi bir xilda tuzilgan?

- A) qon tomirlari
B) ayirish naychalari
C) nerv nayi
D) hazm sistemasi

640. Oq amurda qon aylanish a'zolari ishini bosh miyaning qaysi qismi boshqaradi?

- A) oldingi B) o'rta
C) oraliq D) uzunchoq

641. Suyak-tog'ayli baliqlar turkumiga mansub baliq turini belgilang.

- A) bakra B) gulmoy
C) cho'rtan D) laqqa

642. Ilonlarda sezgi organlaridan qaysi biri yaxshi rivojlanmagan?

- A) hid bilish
B) tuyg'u va ta'm bilish
C) ko'rish
D) eshitish

643. Nima uchun qushlarning skeleti sudralib yuruvchilarnikiga nisbatan mustahkam bo'ladi?

- A) suyaklari qo'shilib o'sganligi uchun
B) suyaklari yassi bo'lgani uchun
C) suyaklari havo bilan to'lgani uchun
D) suyaklari yengil va yassi bo'lgani uchun

644. Yosh baqalar necha yildan keyin voyaga yetadi?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 5

645. Quruqlikda vertikal holatda yuradigan qushlar ...

- A) oqqushlar
- B) tuyaqushlar
- C) yapaloqqushlar
- D) pingvinlar

646. Qaysi baliqlar tirik tug'adi?

- A) akula, manta
- B) cho'rtan, oq amur
- C) laqqa, xumbosh
- D) zog'ora, tikanbaliq

647. Baqaning o'pkasidagi havo qaysi muskullarning qisqarishi tufayli tashqariga chiqadi?

- A) qovurg'alararo
- B) diafragma
- C) ko'krak
- D) tana

648. Qushlarning ko'zi odamnikiga nisbatan necha marta sezgirroq bo'ladi?

- A) 10
- B) 30
- C) 50
- D) 100

649. Suqsun qaysi turkumga mansub?

- A) chumchuqsimonlar
- B) yirtqichlar
- C) g'ozsimonlar
- D) tuvaloqlar

650. Qaysi hayvon tanasining uzunligi 180 sm gacha, vazni 200 – 240 kg keladi?

- A) morxo'r
- B) sayg'oq
- C) Prjevalskiy oti
- D) to'ng'iz

651. O'q skeleti va bosh miya qutisi qisman suyakka aylangan baliqni belgilang.

- A) skat
- B) baqra
- C) gulmoy
- D) qilquyruq

652. Qaysi yirtqich hayvon yozda inida yashab, 4 – 5 ta ko'zi yumuq bola tug'adi, kuzda oilasi tarqalib ketadi?

- A) bo'ri
- B) yo'lbars
- C) suvsar
- D) tulki

653. Suyak-tog'ayli baliqlar turkumiga xos xususiyatlarni belgilang.

1) boshining oldingi tomoni uzun tumshuqni hosil qiladi; 2) o'q skeleti va bosh qutisi qisman suyakka aylangan; 3) boshi tanasiga nisbatan katta; 4) og'iz teshigi boshining ostki tomonida; 5) suzgich qanotlari tikanli; 6) skeleti, asosan, tog'aydan iborat; 7) o'q skeleti xordadan iborat; 8) jabra qopqoqlari va suzgich pufagi yo'q; 9) bosh qutisi suyak bilan qoplangan; 10) tirik tug'adi.

- A) 1, 4, 6, 7, 9
- B) 2, 3, 5, 8, 9
- C) 2, 5, 7, 8, 9
- D) 1, 2, 4, 8, 10

654. Baqra baliqlar qaysi turkumga mansub?

- A) karpsimonlar
- B) cho'rtanlar
- C) suyak-tog'aylilar
- D) losossimonlar

655. Karpsimonlar turkumiga xos belgilarni toping.

1) oziqni tishlari bilan maydalaydi; 2) oziqni halqum bo'shlig'idagi o'simtalar bilan

maydalaydi; 3) oziqni jag'lari bilan maydalaydi; 4) tana skeleti suyaklardan iborat; 5) tana skeleti tog'aydan iborat; 6) barcha suv havzalarida uchraydi; 7) faqat Orol dengizida uchraydi.

A) 2, 4, 6   B) 1, 5, 6

C) 3, 5, 7   D) 3, 4, 7

656. Quyidagi qaysi baliqlar guruhida o'q skeleti xordadan iborat bo'lib, butun hayoti davomida saqlanib qoladi?

A) olabug'a, sudak

B) moybaliq, oqcha

C) qilquyruq, beluga

D) cho'rtan, oq amur

657. Qaysi hayvonlar guruhida ichki urug'lanish sodir bo'ladi?

A) qora ilon, o'rdakburun

B) baqa, o'rdakburun

C) akula, okun

D) triton, salamandra

658. Forel, keta baliqlari qaysi turkumga mansub?

A) losossimonlar

B) cho'rtanlar

C) karpsimonlar

D) skatlar

659. Zog'ora baliqning qaysi organi tuyg'u a'zosi hisoblanadi?

A) yon chiziqdari

B) mo'ylovleri

C) tanasi

D) og'zi

660. Quyida berilganlar qaysi sutemizuvchi hayvonlarga xos?

Bosh miyasi sodda tuzilgan, tana harorati pastroq, 26 – 36° gacha bo'ladi.

A) tuxum qo'yuvchilar

B) xaltalilar

C) yo'ldoshlilar

D) kemiruvchilar

661. Keng burunli maymunlar vakili berilgan qatorni belgilang.

A) pavian

B) orangutan

C) shimpanze

D) koata

662. To'rt kamerali yurakka ega bo'lgan hayvonni ko'rsating.

A) baqa

B) kaltakesak

C) suqsun

D) gekkon

663. Kloakaga ega bo'lmagan hayvonni belgilang.

A) baqa

B) kaltakesak

C) qarq'a

D) qorsak

664. Kaltakesak miyasining qaysi bo'limi suvda ham quruqlikda yashovchilarga nisbatan yaxshi rivojlangan?

A) oldingi miyasi

B) miyachasi

C) oraliq miyasi

D) qorsak

665. Jabrasi orqali nafas oluvchi hayvonlarni belgilang.

1) skat; 2) triton; 3) lansetnik; 4) kit; 5) delfin; 6) akula.

A) 1, 4, 6   B) 4, 5, 6

C) 1, 3, 6   D) 1, 2, 4

666. Sutemizuvchilar qaysi hayvonlardan kelib chiqqan?

A) qushlardan

B) tiropsidlardan

C) baliqlardan

D) suvda ham quruqlikda yashovchilardan

667. Musicha yil davomida necha marta jo'ja ochadi?

A) 3   B) 4

C) 5   D) 2

668. Qaysi baliqning orqa suzgich qanoti ortida yana bita yon suzgich qanoti bo'ladi?

A) forel

B) oqcha baliq

C) manta

D) skat

669. Qaysi ilon odamga duch kelganda harakatsiz yotadi?

A) qum ilon

B) charx ilon

C) qora ilon

D) ko'lvor ilon

670. Sirdaryo, Amudaryoda uchraydigan losossimon baliqning nomini toping.

A) moybaliq   B) ilonbosh

C) forel   D) xumbosh

671. Qayrilgan va o'tkir tirnoqlari maxsus xaltachaga kirib turadigan hayvonlarni belgilang.

1) mushuk; 2) norka; 3) latcha; 4) oq sichqon; 5) sher; 6) qoplon; 7) oq ayiq; 8) Osiyo yo'lbarisi; 9) qunduz.

A) 1, 3, 4, 7   B) 1, 5, 7

C) 2, 6, 7, 8   D) 1, 5, 6, 8

672. Voha qushlari turkumlarini belgilang.

1) chumchuqsimonlar; 2) kap-tarsimonlar; 3) g'ozsimonlar; 4) tuvaloqlar.

A) 1, 2   B) 1, 2, 4

C) 1, 3   D) 1, 3, 4

673. Sutemizuvchilar qaysi turkumining 30 ga yaqin turi bor?

A) kemiruvchilar

B) yirtqichlar

C) kurakoyoqlilar

D) juft tuyoqlilar

674. Suvda yashaydigan eng yirik hayvon qaysi turkumga mansub?

A) kitsimonlar

B) panjaqanotlilar

C) juft tuyoqlilar

D) kurakoyoqlilar

675. Tanasida 5 qator romb shaklidagi suyak plastinkalar joylashgan baliqlarni belgilang.

1) karp; 2) baqra; 3) treska; 4) qilquyruq; 5) baqra; 6) beluga; 7) seld.

A) 1, 4, 6   B) 2, 4, 5

C) 2, 5, 7   D) 3, 4, 6

676. Kuzda qaysi sutemizuvchi hayvonning oilasi tarqalib ketadi?

A) yo'lbars   B) ayiq

C) tulki   D) bo'ri

677. Zog'ora baliqning urug'langan tuxumidan chiqqan baliqchalar necha kun davomida

o'sib voyaga yetgan baliqqa o'xshash bo'lib qoladi?

- A) 20 – 30   B) 12 – 13
C) 14 – 16   D) 20 – 25

678. Itbaliqning ichki jabralari tananing qaysi qismida joylashgan bo'ladi?

- A) yuqori va pastki jag'larda
B) qizilo'ngach atrofida
C) nog'ora parda ostida
D) halqum devorida

679. Toshbaqaning kosasi qaysi suyaklar bilan bog'langan bo'ladi?

- A) qovurg'alar, umurtqalar, o'mrov suyaklari
B) qovurg'alar, umurtqalar, kurak suyaklari
C) qovurg'alar, o'mrov va kurak suyaklari
D) umurtqa, o'mrov, yelka suyaklari

680. Dasht va cho'l qushlarining turkumlari berilgan javobni toping.

- A) chumchuqsimonlar, kaptarsimonlar
B) kaptarsimonlar, o'rdaksimonlar
C) tuvaloqlar, tuyaqushlar
D) g'ozsimonlar, kaptarsimonlar

681. Suvsarsimonlar oilasiga mansub yirtqichlar guruhini belgilang.

- A) tulki, mushuk
B) bo'ri, qoplon
C) olaqo'zan, qashqaldoq
D) qorsak, tulki

682. Qaysi hayvonlar qovurg'alariga tayangan holda harakatlanadi?

- A) ilon
B) gekkon
C) triton
D) toshbaqa

683. O'rta Osiyo hududida uchramaydigan hayvonni belgilang.

- A) gulmoy
B) salamandra
C) dasht agamasi
D) qum bo'g'ma iloni

684. Baqaning orqa oyoqlar kamari nechta va qanday suyakdan iborat?

- A) 2 ta, chanoq
B) 2 ta, dumg'aza
C) 3 ta, dumg'aza
D) 3 ta, chanoq

685. Sutmizuvchilar suyaklarining tuzilishi ularning nima-siga mos tuzilgan?

- A) yashash sharoitiga
B) oziqlanishiga
C) ko'payishiga
D) qon aylanish sistemasiga

686. Jigari bo'lmaydigan hayvonlarni belgilang.

1) odam askaridasi; 2) oq amur; 3) o'rgimchak; 4) yomg'ir chuvalchangi; 5) chuchuk suv shillig'i; 6) exinokokk; 7) aktiniya.

- A) 2, 3, 5, 7   B) 2, 4, 6, 7
C) 1, 2, 4, 6   D) 1, 4, 6, 7

687. Narsalarga birdaniga ikki ko'zi bilan qaraydigan va unga-

cha bo'lgan masofani juda yaxshi aniqlaydigan hayvonlar guruhini ko'rsating.

- A) koata, gorilla, martishka
- B) shimpanze, kenguru, ukki
- C) tovushqon, pavian, odam
- D) gorilla, miqqiy, baqa

688. Sudralib yuruvchilarning yaxshi eshitmaydigan vakillari ni belgilang.

- A) agama, echkemar
- B) sariq ilon, gekkon
- C) charx ilon, kobra
- D) kobra, echkemar

689. Qaysi qushlar doimiy juft hosil qilmaydi?

- A) musicha
- B) qarg'a
- C) qur
- D) tasqara

690. Qaysi hayvonning jabralari teri burmalari bilan qoplangan?

- A) midiya
- B) lansetnik
- C) manta
- D) oq amur

691. Qaysi hayvonlar yaqin masofadan ko'radi, narsalarning shakli va rangini farqlay oladi?

- A) baliqlar
- B) hasharotlar
- C) lansetniklar
- D) baqalar

692. Qaysi sutemizuvchilarning og'iz bo'shlig'ida juda ko'p bir xil tishlar bo'ladi?

- A) morj, tyulen
- B) ilvirs, gepard
- C) yo'lbars dasht mushugi
- D) kashalot, delfin

693. Qaysi turkum vakillari ning kurak tishlari old tomo-

ni qalin emal bilan qoplangan, orqa tomonida esa emal bo'lmaydi?

- A) kemiruvchilar
- B) suvsarsimonlar
- C) yirtqichlar
- D) kurakoyoqlilar

694. Qaysi turkumga oid hayvonlarning tishi umri davomida doimiy o'sib turadi?

- A) xaltalilar
- B) ko'rshapalaklar
- C) kemiruvchilar
- D) suvsarsimonlar

695. Qaysi hayvonning tanasi qalin va mayin, suv o'tkazmaydigan jun bilan qoplangan?

- A) tyulen
- B) kasatka
- C) morj
- D) dengiz mushugi

696. Qaysi qushlar koloniya bo'lib in quradi?

- A) tuvaloqlar
- B) tuyaqushlar
- C) g'ozsimonlar
- D) pingvinlar

697. Qaysi hayvonning ustki tomoni qizg'ish so'gallar bilan qoplangan?

- A) yashil qurbaqa
- B) kvaksha
- C) ko'lbaqa
- D) salamandra

698. Akula bilan odamning qaysi a'zosi o'xshash tuzilgan?

- A) buyrak
- B) yurak
- C) jigar
- D) tish

699. Burun teshigida maxsus klapanlari bo'lgan hayvonni belgilang.

- A) qurbaqa   B) baliq
C) suvilon   D) skat

700. Lansetnikning ayirish organi qaysi hayvonlarnikiga o'xshash va qayerga ochiladi?

- A) hasharotlar, ichak bo'shlig'iga
B) halqali chuvalchanglar, nayga
C) mollyuskalar, yurakoldi bo'lmachasiga
D) halqali chuvalchanglar, jabra oldiga

701. Qushlar ilik suyagining pastki uchiga qaysi suyaklar kelib tutashgan?

- A) tovon   B) barmoq
C) son   D) boldir

702. Qaysi qushning uyasiga to'shaydigan momiq pati yengil sanoatda foydalanish uchun yig'ib olinadi?

- A) gaaga   B) g'oz
C) oqqush   D) oq tovuq

703. Qushlarning axlati qanday moddalarga boy bo'lgani tufayli qimmatli o'g'it hisoblanadi?

- A) kaliyli va azotli
B) azotli va fosforli
C) azotli va natriyli
D) natriyli va kaliyli

704. Qaysi organlar sutemizuvchi hayvonlarda har xil bo'lib, ularning hayot kechirish tarzi va yashash muhitiga bog'liq?

- A) qon aylanish

- B) nafas olish
C) sezgi organlari
D) ayirish organlari

705. Qadimgi yirtqich tishli kaltakesaklar bundan qancha yil ilgari yashagan?

- A) 200 – 300 ming
B) 450 – 500 ming
C) 2 – 3 mln
D) 200 – 300 ming

706. Koloniya bo'lib yashaydigan kemiruvchi hayvonlarni belgilang.

- A) yumronqoziq
B) ko'k sug'ur
C) jayra   D) tyin

707. Ustyurt dashtida mu-shuksimonlar oilasiga mansub qaysi hayvonlar yashaydi?

- A) silovsin
B) to'qay-mushugi
C) gepard
D) ilvirs

708. Kuzda qaysi hayvon oilasi tarqalib-ketadi?

- A) bo'ri
B) maymun
C) yenotsimon it
D) tulki

709. Qaysi baliqlar dumining asosida zaharli shilimshiq modda bilan qoplangan tikani bo'ladi?

- A) tikanli akula
B) dengiz tulkisi
C) forel
D) oq amur

710. Hozirgacha ma'lum bo'lgan umurtqalilar turlarining de-yarli yarmini ... tashkil etadi.

- A) qushlar
- B) sutemizuvchilar
- C) bosh skeletsizlar
- D) baliqlar

711. Quruqlikda yashashga moslashuv tufayli ... paydo bo'lishi muskullarning murakablashuviga olib keldi.

- A) harakatchan qovoqlarning
- B) yurish oyoqlarining
- C) qovurg'alarining
- D) yelka kamarining

712. Qaysi yirtqich qushni uchib borayotgan ayri dumiga qarab oson ajratish mumkin?

- A) miqqiy
- B) jo'rchi
- C) qarchig'ay
- D) kalxat

713. Baqalarning orqa oyoqlar kamari umurtqa pog'onasi bilan ... birikib ketgan.

- A) harakatsiz
- B) harakatchan
- C) yarim harakatchan
- D) dum umurtqasi yordamida

714. Uchinchi qovoq dastlab qaysi hayvonlarda paydo bo'lgan?

- A) suvda ham quruqlikda yashovchilarda
- B) sudralib yuruvchilarda
- C) qushlarda
- D) sutemizuvchilarda

715. Qaysi qushlar kech kuzda uchib keta boshlaydi?

- A) qaldirg'och, bulbul, zarg'aldoq
- B) laylak, zarg'aldoq, qarg'a
- C) laylak, zarg'aldoq, oqqush, o'rdak, g'oz

D) oqqush, o'rdak, g'oz

716. Qaysi hayvon hayotining ko'p qismini dengiz tubidagi qumga ko'milgan holda o'tkazadi?

- A) o'troq dengiz chuvalchangi
- B) nereida
- C) baqachanoq
- D) lansetnik

717. Baliqlarning yoshini qanday aniqlash mumkin?

- A) tangachasidagi halqalar soniga qarab
- B) tangachalar sirtidagi teri bezlari soniga ko'ra
- C) tanasidagi muskul tolalari-ga qarab
- D) tanasidagi yillik halqalar soniga ko'ra

718. Quyida berilgan hayvonlarning nechaga yaqin turi ma'lum?

1) tog'ayli baliqlar; 2) akulalar turkumi; 3) skatlar turkumi.

a) 350; b) 250; c) 630.

- A) 1 – v; 2 – b; 3 – c
- B) 1 – a; 2 – b; 3 – c
- C) 1 – b; 2 – a; 3 – c
- D) 1 – c; 2 – b; 3 – a

719. Quyida berilgan qaysi hayvonlarning qon aylanish doirasi bitta?

1) lansetnik; 2) oq amur; 3) beluga; 4) sazan; 5) triton; 6) salamandra; 7) sterlyad; 8) timsoh; 9) suvilon; 10) chipor ilon.

- A) 1, 2, 3, 4, 7
- B) 1, 5, 6, 7, 8

C) 7, 8, 9, 10

D) 1, 3, 4, 9, 10

720. Dumlilar turkumiga kiruvchi hayvonlarni belgilang.

1) kaltakesak; 2) timsoh; 3) triton; 4) ilon; 5) salamandra; 6) echkamar.

A) 3, 5   B) 1, 6

C) 2, 4   D) 1, 3, 5

721. Yapaloqqushlarning eng yirigini belgilang.

A) yapaloqqush

B) boyo'g'li

C) boyqush

D) ukki

722. Qaysi tungi yirtqich qushning boshi ustida quloqqa o'xshash ikki to'p pati dikkayib turadi?

A) boyqush

B) boyo'g'li

C) yapaloqqush

D) ukki

723. Suyak-tog'ayli baliqlar guruhini belgilang.

A) akula, manta

B) forel, keta

C) beluga, ilonbosh

D) baqra, sterlyad

724. Kaptarlarning yuragi tinch holatda necha marta qisqaradi?

A) 550   B) 165

C) 330   D) 400

725. Kaptar tinch holatda bir daqiqada necha marta nafas oladi?

A) 100   B) 40

C) 26   D) 120

726. Uchib ketuvchi qushlar guruhini belgilang.

A) chittak, olaqarg'a

B) qarq'a, zog'cha

C) qorayaloq, ko'k kaptar

D) oqqush, bulbul

727. Barcha qushlar turining deyarli yarmini o'z ichiga oladigan qushlar turkumini belgilang.

A) yirtqich qushlar

B) kaptarsimonlar

C) g'ozsimonlar

D) chumchuqsimonlar

728. Kunduzgi yirtqich qushni belgilang.

A) boyo'g'li   B) vyurok

C) jo'rchi

D) kapachi qush

729. Qaysi dengiz hayvonining qoziq tishlari fil suyagi singari juda qadrlanadi?

A) dengiz mushugi

B) ko'k kitlar

C) morjlar

D) kashalotlar

730. Zaharli ilonlarni belgilang.

1) qora ilon; 2) chipor ilon; 3) charx ilon; 4) qum bo'g'ma iloni; 5) qalqontumshiq; 6) kapcha ilon; 7) suvilon.

A) 1, 2, 4, 6

B) 2, 4, 6, 7

C) 1, 3, 5, 4

D) 1, 3, 5, 6

731. Dumida zaharli shilimshiq bilan qoplangan tikani bo'lgan baliqni belgilang.

A) moybaliq

- B) qora baliq
- C) tilyapiya
- D) dengiz tulkisi

732. Baqaning terisiga qanday qon boradi?

- A) kislorod bilan to'yingan qon
- B) karbonat angidrid bilan to'yingan qon
- C) aralash qon
- D) terisiga qon oqib kelmaydi

733. Toshbaqaning kosalari uning qaysi suyaklari bilan bog'langan?

- A) qovurg'alar, kurak
- B) umurtqalar, to'sh
- C) o'mrov, yelka, kurak
- D) qovurg'a, o'mrov, umurtqa

734. Perlovitsa qaysi sinfga mansub?

- A) ikki pallali mollyuskalar
- B) qorinoyoqli mollyuskalar
- C) tangachaganotlilar
- D) hasharotlar

735. Latcha qaysi turkumga mansub?

- A) suvsarsimonlar
- B) ayiqsimonlar
- C) mushuksimonlar
- D) yirtqichlar

736. Qush tanasini yer yuzasidan dast ko'tarib olishiga va qo'nayotganda qushning tanasiga beriladigan zarbani kamaytirishga imkon tug'diradigan suyakni belgilang.

- A) to'sh suyagi
- B) qanot suyagi
- C) chanoq suyagi
- D) ilik suyagi

737. Yo'ldoshli sutemizuvchilar guruhi berilgan javobni belgilang.

- A) o'rdakburun, yexidna, koala
- B) koala, tipratikan, ko'rsichqon
- C) koata, yexidna, kenguru
- D) kitsimonlar

738. Kunduzgi yirtqich qushlar keltirilgan qatorni belgilang.

- A) kalxat, tasqara
- B) yapaloqqush, burgut
- C) tasqara, ukki
- D) yapaloqqush, miqqiy

739. Qaysi hayvonning ko'krak qafasi bo'lmaydi?

- A) timsoh
- B) ilon
- C) kaltakesak
- D) baqa

740. Qaysi hayvonning o'mrov suyagi bo'lmaydi?

- A) baqa
- B) it
- C) kaltakesak
- D) qush

741. Baliq jabralarining qaysi qismida gaz almashinuvi sodir bo'ladi?

- A) yoylarida
- B) yoriqlari devorida
- C) yaproqlarida
- D) qilchalarida

742. Baqaning orqa oyoqlari bo'limlarini ko'rsating.

- A) son, bilak, yelka
- B) son, boldir, besh barmoqli panja
- C) son, boldir, to'rt barmoqli panja
- D) son, bilak, panja

743. Qaysi qush o'simliklarni changlatadi?

- A) bulbul
- B) mayna
- C) tasqara
- D) kolibri

744. Tabiiy sanitarlik qiluvchi qushni belgilang.

- A) daryo qisqichbaqasi
- B) qarg'a
- C) hakka
- D) tasqara

745. Baqaning tana a'zolari qanday qon bilan ta'minlanadi?

- A) arteriya qoni
- B) vena qoni
- C) aralash qon
- D) aralash va vena qoni

746. Qaysi qushning ko'rish qobiliyati kuchli hisoblanadi?

- A) pingvin
- B) g'oz
- C) burgut
- D) tuyaqush

747. Suv oqimi va suv ostidagi narsalarni sezishga baliqlarning qaysi a'zosi yordam beradi?

- A) ko'rish
- B) eshitish
- C) tuyg'u va hid bilish
- D) yon chizig'i

748. Qorsak qaysi sinfga mansub hayvon?

- A) sudralib yuruvchilar
- B) sutemizuvchilar
- C) suvda ham quruqlikda yashovchilar
- D) baliqlar

749. Tuban xordalilar nimalardan kelib chiqqan?

- A) yassi chuvalchanglar
- B) to'garak chuvalchanglar
- C) halqali chuvalchanglar

D) bo'g'imoyoqlilar

750. Xordalilar tipiga mansub barcha hayvonlar embrion rivojlanishining dastlabki davrida baliqlarga xos qanday belgilar namoyon bo'ladi?

- A) qizilo'ngach devorida jabra yoriqlari
- B) oyoqlari suzgich ko'rinishda shakllanishi
- C) halqum devorida jabra yoriqlari
- D) nerv sistemasining zanjir ko'rinishda shakllanishi

751. Otlar qonidan nima tayyorlanadi?

- A) yelim va sovun
- B) turli xil preparatlar va sovun
- C) zardob va yelim
- D) shifobaxsh preparat va zardob

752. Kalimantan va Sumatra orollarida uchraydigan maymunni belgilang.

- A) kaputsin
- B) shimpanze
- C) orangutan
- D) gorilla

753. Kavsh qaytaruvchilar oshqozonida sellulyozaning hazm bo'lishiga yordam beruvchi organizmlarni belgilang.

- A) bakteriya va infuzoriya
- B) sporalilar va soxtaoyoqlilar
- C) infuzoriya va nozema
- D) bakteriya va xivchinlilar

754. Kavsh qaytaruvchilar qatoriga kiruvchi hayvonlarni belgilang.

- A) ohu, suv ayg'iri
- B) jayron, tapir
- C) zubr, zebra
- D) xongul, ohu

755. O'zbekiston cho'llarida yakka holda, juft-juft yoki o'ttiztagacha hayvondan iborat poda bo'lib yashagan, rangi qo'ng'ir tusda bo'lgan, faqat qo'riqxonalarda saqlanib qolgan hayvonni belgilang.

- A) sayg'oq   B) zebra
- C) jayron   D) zubr

756. Kurakoyoqlilar nima sabbdan quruqlikka chiqadi?

- A) oziqlanish va dushmanidan himoyalalanish uchun
- B) o'ljasini ovlash uchun
- C) faqat ko'payish uchun
- D) dam olish va ko'payish uchun

757. Qaysi kurakoyoqlilarning quloq suprasi bo'lmaydi?

- A) morj
- B) dengiz mushugi
- C) kasatka
- D) tyulen

758. Morjning qaysi tishi qadrlanadi?

- A) kurak   B) oziq
- C) qoziq   D) barchasi

759. Suvda yashashga o'tgan, suvda bolalaydigan sut-emizuvchini belgilang.

- A) dengiz mushugi
- B) morj
- C) delfin
- D) tyulen

760. Ko'k kitga xos popukli muguz plastinkalar qayerda joylashgan?

- A) pastki jag'ida
- B) halqumda
- C) yuqori jag'ida
- D) hiqildoqda

761. Delfinlarga xos xususiyatni belgilang.

- A) yuqori jag'idan mo'ylovlari osilib turadi
- B) tishlari bo'lmaydi
- C) o'ljani topish uchun ultratovdan foydalanadi
- D) uzunligi 30 m, vazni 150 t

762. Hidni yaxshi sezuvchi, o'ljasini ta'qib qilib tutib oluvchi hayvonni belgilang.

- A) qorsak   B) gepard
- C) bo'rsiq   D) silovsin

763. Ondatra va nutriyaning vatanini belgilang.

- A) Amerika   B) Afrika
- C) Janubi-G'arbiy Osiyo
- D) O'rta yer dengizi

764. Qaysi hayvonning boshi 8 ta bo'yin umurtqalari orqali tanasiga harakatchan birikkan?

- A) baqa   B) qurbaqa
- C) dingo iti
- D) ildam kaltakesak

765. Nima sabbdan sudralib yuruvchilarda o'pkaning gaz almashinadigan yuzasi kengaygan?

- A) o'pkada alveolalar paydo bo'lgan
- B) o'pkada bronxiolalar va alveolalar shoxlanib ketgan

C) o'pka devori katakchalarga bo'lingan

D) tez-tez nafas olganligi sababli

766. Sovuq (1) va issiq (2) qonli hayvonlarni farqlang.

a) forel; b) qashqaldoq; c) mayna; d) timsoh; e) salamandra.

A) 1 – b, c; 2 – a, d, e

B) 1 – a, d, c; 2 – b, e

C) 1 – a, d; 2 – b, c, e

D) 1 – a, d, e; 2 – b, c

767. Dumsiz suvda va quruqlikda yashovchilar nimalardan kelib chiqqan?

A) o'pkali panja qanotlilardan

B) qadimgi dumlilardan

C) tog'ayli baliqlardan

D) bosh skeletsizlardan

768. Toshbaqaning kosa-si qaysi suyaklar bilan tutashgan?

a) qovurg'alar; b) umurtqalar;

c) o'mrov; d) yelka; e) bosh.

A) a, b, c   B) a, d, e

C) b, c, e   D) a, b, c d, e

769. Tili yo'g'on, go'shtdor, tishlari yo'q, jag'lari shoxsimon plastinkalar bilan qoplangan. Ko'rish va hid bilish organlari yaxshi rivojlangan. Qaysi hayvonga xos belgilar keltirilgan?

A) timsoh

B) ayiq

C) gekkon

D) toshbaqa

770. Kontur patlar vazifasiga binoan qanday turlarga ajraladi?

A) qoplag'ich, qoqish

B) qoqish, boshqarish

C) boshqarish, qoplag'ich

D) qoplag'ich, qoqish, boshqarish

771. Qushlarning qanotlarida qanday patlar joylashadi?

A) qoplag'ich va momiq

B) qoqish

C) boshqarish

D) dag'al

772. Qushlarning dumida qanday patlar joylashadi?

A) qoplag'ich va momiq

B) qoqish

C) boshqarish

D) dag'al

773. Qushlarning qaysi suyaklari o'zaro birikib yagona dumg'aza suyagini hosil qiladi?

A) bel, dumg'aza, o'mrov

B) dumg'aza, dum, toj

C) ko'krak, bel, dumg'aza

D) bel, dumg'aza, dum

774. Qushlarning qaysi muskul(lar)i barcha muskullar og'irligiga teng?

A) o'mrov

B) ko'krak

C) son

D) yelka va son

775. Qushlar ko'krak muskullarining bir uchi (1) ... suyagiga, ikkinchi uchi (2) ... suyagiga birikadi.

A) 1 yelka; 2 o'mrov

B) 1 yelka; 2 ko'krak-toj

C) 1 qovurg'alar; 2 bilak

D) 1 o'mrov; 2 kurak

776. Qaysi muskullar qisqarishi natijasida qushlarning qanoti ko'tariladi (1), tushiriladi (2)?

- A) 1 o'mrov; 2 ko'krak
- B) 1 ko'krak; 2 o'mrov
- C) 1 o'mrov; 2 yelka
- D) 1 kurak; 2 o'mrov

777. Qushlarning bahorda o'z vataniga uchib kelishi nima bilan bog'liq?

- A) bosimning o'zgarishi
- B) kunlarning qisqarishi
- C) ko'payish instinkti
- D) ovqatning ko'payishi

778. Qushlarning qishlov joyiga uchib ketishi uchun nima turtki bo'ladi?

- A) kunlarning uzayishi
- B) keskin sovib ketish
- C) namlikning ortishi
- D) kunlarning qisqarishi

779. Pingvinlar nima bilan oziqlanadi?

A) suvo'tlar, baliqlar, mollyuskalar

B) faqat boshoyoqli mollyuskalar

C) zooplanktonlar

D) baliqlar va yirik qisqich-baqasimonlar

780. Qaysi umurtqalilarda birinchi bo'lib o'rta quloq yuzaga kelgan?

A) suvda ham quruqlikda yashovchilarda

B) baliqlarda

C) sudralib yuruvchilarda

D) chirildoqda

781. Faqat yaqindan ko'radigan, narsalarning shakli va rangini farq qila oladigan hayvonni belgilang.

- A) burgut
- B) tuyaqush
- C) dengiz otchasi
- D) qora ilon

782. Baliqlarning urug'donida to'plangan «sut» suyuqligining tarkibida nima bo'ladi?

- A) tuxum hujayra
- B) urug' hujayra
- C) jinsiy gormonlar
- D) sariq modda

783. Qaysi baliqning ko'krak suzgichlari tanasi bilan tutashib ketgan?

- A) baqra
- B) manta
- C) laqqa
- D) akula

784. Quyidagilardan lansetnikka xos bo'lmagan belgilarni tanlang.

a) bosh miya va bosh qutisi bo'lmaydi; b) bosh miya va bosh qutisi bo'ladi; c) xorda faqat lichinka davrida bo'ladi; d) xorda umr bo'yi saqlanadi; e) yuragi bo'ladi; f) nerv nayi xorda ustida joylashadi; j) yuragi bo'lmaydi.

- A) a, d, f, j
- B) a, c, f, j
- C) b, c, e
- D) b, d, f

785. Qaysi turkum vakillari uvildiriq tashlash uchun Amur daryosining irmoqlariga o'tadi?

- A) suyak-tog'ayli baliqlar
- B) karpsimonlar
- C) sudaklar

D) losossimonlar

786. Losossimonlarning qaysi vakillari chuchuk suv (a) va dengizlarda (b) tarqalgan? 1) losos; 2) forel; 3) keta; 4) gorbusha.

A) a – 1, 2; b – 3, 4

B) a – 1; b – 2, 3, 4

C) a – 2; b – 1, 3, 4

D) a – 3, 4; b – 1, 2

787. Uzoq Sharq daryolaridan qaysi turkumga tegishli baliqlar O'rta Osiyo suv havzalarida iqlimlashtirilgan?

A) baqra baliqlar

B) losossimonlar

C) karpsimonlar

D) skatsimonlar

788. Baqaning tishchalari qanday shaklda va ular qayerda joylashgan?

1) pastki jag'ida; 2) yuqori jag'ida; 3) tanglayida; 4) halqumida.

a) konussimon; b) yassi; c) kuraksimon.

A) a – 1, 2   B) a – 2, 3

C) b – 3, 4   D) c – 2, 3

789. To'rt kamerali yurakka ega bo'lgan hayvonlarni ko'rsating.

1) itbaliq; 2) triton; 3) alligator; 4) gaval; 5) qorsak; 6) kasatka; 7) gekkon.

A) 1, 2, 6, 7   B) 1, 4, 5, 7

C) 2, 7   D) 3, 4, 5, 6

790. Quyidagi hayvonlarni is-siqqonli (a) va sovuq qonli (b) larga ajrating.

1) beluga; 2) alligator; 3) kaputsin; 4) kojan.

A) a – 1, 2; b – 3, 4

B) a – 1, 3; b – 2, 4

C) a – 2, 3; b – 1, 4

D) a – 3, 4; b – 1, 2

791. Baliqlarning qaysi turkum vakillarida ichki urug'lanish kuzatiladi?

1) baqra; 2) akulalar; 3) skatlar; 4) karpsimonlar; 5) losossimonlar.

A) 1, 2, 3   B) 2, 3

C) 3, 4, 5   D) 2, 4, 5

792. Tuxum-go'sht yo'nalishidagi tovuq zotlarini ko'rsating.

1) lekgorn; 2) pervomaysk; 3) zagorsk; 4) kornuel.

A) 1, 2   B) 2, 3

C) 3, 4   D) 2, 4

793. Tuxumini qornidagi xaltachasida olib yuruvchi hayvonni ko'rsating.

A) kenguru

B) yexidna

C) koala

D) o'rdakburun

794. Sudralib yuruvchilar qaysi hayvonlardan kelib chiqqan?

A) panjaqanotli baliqlardan

B) ichak bilan nafas oluvchilardan

C) stegosefallardan

D) qalqondorlardan

795. Baqaning skeletiga xos xususiyatlarni belgilang.

1) ko'krak qafasi bo'lmaydi; 2) bo'yin umurtqalari bo'lmaydi; 3) bo'yin umurtqalari bosh su-

yagiga harakatchan birikkan; 4) qovurg'alar, ko'krak umurtqalari, to'sh suyagi ko'krak qafasini hosil qiladi; 5) orqa oyoqlari kamari harakatsiz birikkan uchta chanoq suyaklaridan iborat.

- A) 1, 2   B) 1, 3, 5
C) 2, 4   D) 3, 4, 5

796. Gigant salamandra yuragining bo'limlari sonini belgilang.

- A) 1 ta yurak qorinchasi va 1 ta yurak
B) 2 ta yurak qorinchasi, 2 ta yurak
C) 2 ta yurak qorinchasi, 1 ta yurak
D) 1 ta yurak qorinchasi, 2 ta yurak

797. Ilondan kaltakesaklarning farq qiluvchi asosiy belgisini aniqlang.

- A) oyoqlarining rivojlanganligi
B) tanasining tuzilishi
C) harakatchan qovog'ining mavjudligi
D) tilining ayri bo'lishi

798. Sichqonda bo'yin umurtqalari soni nechta bo'ladi?

- A) 5 ta   B) 8 ta
C) 7 ta   D) 9 ta

799. Qaysi qatordagi hayvonlar sutemizuvchilarning kemiruvchilar turkumiga mansub?

- A) kalamush, sichqon
B) sichqon, norka
C) ko'k sug'ur, nutriya
D) kalamush, bo'rsiq

800. Kunduzgi yirtqich qushlar turkumiga kiruvchi qushlar guruhini belgilang.

- A) ukki, oqqush, hakka, burgut
B) yapaloqqush, qizilishton
C) kalxat, qarchig'ay, miqqiy
D) hakka, o'rdak, oqqush

801. Baqaning tuxumidan itbaliq chiqishi va baqaga aylangunicha necha oy o'tishini belgilang.

- A) 0,5 – 1   B) 1,5
C) 2 – 3   D) 4 – 5

802. Kavsh qaytaradigan juft tuyoqlilarni belgilang.

1) alqor; 2) suv ayg'iri; 3) morxo'r; 4) ot; 5) cho'chqa; 6) karkidon.

- A) 1, 6   B) 1, 3
C) 3, 5   D) 4, 6

803. Qushlar tumshug'ining o'lchami va tuzilishi, asosan, nimalarga bog'liq?

- A) oziq yumshoq-qattiqligiga
B) yashash muhitiga
C) oziqning hazm bo'lishiga
D) oziq xiliga, oziqlanish usuliga

804. Forelning yuragi necha kamerali va nechta qon aylanish doirasi bor?

- A) 3 kamerali, 2 ta
B) 2 kamerali, 1 ta
C) 1 kamerali, 1 ta
D) 2 kamerali, 2 ta

805. Salamandalarda bosh miyaning qaysi qismi nafas olish funksiyalarini boshqaradi?

A) oldingi miya

B) oraliq miya

C) o'rta miya

D) uzunchoq miya

806. Qaysi qushlar jo'ja ocha-
di?

1) laylak; 2) bedana; 3) qarq'a;
4) kaklik; 5) pingvin; 6) qirg'o-
vul; 7) lochin; 8) ukki; 9) qur.

A) 1, 2, 7, 8   B) 2, 4, 5, 6

C) 1, 3, 5, 9   D) 6, 7, 8, 9

807. Qaysi sutemizuvchi hay-
vonlar bachadoni kuchsiz rivoj-
langan yoki rivojlanmagan?

A) kenguru, krot

B) koala, xaltali bo'ri

C) quyon, kenguru

D) maymun, bo'ri

808. Skatning tanasi nima
orqali kislerod bilan ta'minla-
nadi?

A) teri   B) jabra

C) o'pka   D) teri, jabra

809. Qaysi javobda zaharsiz
ilonlar to'g'ri keltirilgan?

1) kobra; 2) charx ilon; 3) chi-
por ilon; 4) ko'lvor ilon; 5) suv-
ilon; 6) bo'g'ma ilon; 7) sariq
ilon; 8) qora ilon; 9) urchuqsi-
mon ilon.

A) 1, 2, 5   B) 3, 5, 6

C) 2, 5, 7   D) 4, 7, 9

810. Baliqlarda qon nima hi-
sobiga harakatlanadi?

A) ikki kamerali yurak

B) besh burchakli yurak

C) bir nechta qon tomirlari de-
vori

D) uch kamerali yurak

811. Qanday ilon chaqqanda
odamning badani shishib ke-
tadi?

A) kobra   B) charx ilon

C) qalqontumshuq ilon

D) chipor ilon

812. Tog'ayli baliqlarning su-
yakli baliqlardan asosiy farq
qiladigan jihatini toping.

A) skeleti tog'aydan iborat,
jabra qopqog'i va suzgich pu-
fagi bor, asosan, tuxum qo'yib
ko'payadi

B) skeleti suyakdan iborat
bo'lib, jabra qopqog'i, suzgich
pufagi bo'lmaydi

C) tanasi suyak va emal tan-
gachalari bilan qoplangan, tirik
tug'ib ko'payadi

D) skeleti tog'aydan iborat,
jabra qopqog'i, suzgich pufagi
bo'lmaydi, tirik tug'ib ko'payadi

813. Lansetnikda qaysi or-
ganlar bo'lmaydi?

1) jabra; 2) yurak; 3) ichak; 4)
ko'z; 5) bosh miya; 6) halqum;
7) ayirish sistemasi; 8) eshitish;
9) nerv sistemasi.

A) 1, 2, 6, 9   B) 2, 4, 6, 9

C) 2, 4, 5, 8   D) 1, 7, 8, 9

814. Halqumida uch qator
tishlari bo'ladigan baliqni belgi-
lang.

A) akula   B) skat

C) manta   D) qora baliq

815. Tuxumini va bolasini
maxsus xaltasida olib yuradi-
gan hayvonlar guruhini belgi-
lang.

1) o'rdakburun; 2) tilyapiya; 3) dengiz otchasi; 4) yerqazar; 5) koala; 6) koata; 7) tyulen; 8) kenguru.

A) 1, 2, 8   B) 2, 3, 4

C) 2, 6, 7   D) 3, 5, 8

816. Qush skeletining qaysi qismlari uch juft suyakdan tashkil topgan?

1) dumg'aza; 2) orqa oyoq suyaklari; 3) oldingi oyoq kamari; 4) bosh skeleti; 5) ko'krak tirgak suyagi; 6) orqa oyoq kamari.

A) 1, 2   B) 4, 5

C) 1, 4   D) 3, 6

817. Qushlardagi qaysi qobiliyat boshqa hayvonlarga nisbatan yaxshi rivojlangan?

A) eshitish   B) hid bilish

C) ta'm bilish

D) rangni ajratish

818. Ko'p kamerali murakkab oshqozonga ega bo'lgan sutemizuvchi hayvonlar guruhi ni belgilang.

1) zebra; 2) los; 3) qulon; 4) echki; 5) karkidon; 6) kiyik; 7) begemot; 8) to'ng'iz.

A) 1, 5, 8   B) 2, 4, 6

C) 3, 5, 7   D) 1, 3, 7

819. Nemis ovcharkasida bel umurtqalari soni to'g'ri berilgan javobni toping.

A) 7 ta   B) 8 ta

C) 5 ta   D) 6 ta

820. Qurbaqaning qaysi xususiyati suv havzalaridan uzoqda yashay olishini ta'minlaydi?

A) o'pkasining yaxshi rivojlanganligi va terisining quruq bo'lishi

B) o'pka xaltalarining bo'lishi, teri orqali nafas olish kuchli rivojlanganligi

C) o'pkasining yaxshi rivojlanganligi, terisining nam bo'lishi

D) teri orqali nafas olishning jadallashuvi

821. Quyida berilgan hayvonlarning yuragi necha kamerali ekanligini belgilang.

1) baliq; 2) kvaksha; 3) ilon; 4) ko'rshapalak.

a) 4; b) 3; c) 2; d) 1.

A) 1 - c, 2 - d, 3 - a, 4 - d

B) 1 - d, 2 - c, 3 - b, 4 - a

C) 1 - b, 2 - d, 3 - a, 4 - c

D) 1 - c, 2 - b, 3 - b, 4 - a

822. Qaysi hayvonda dastlab tashqi jabra hosil bo'lib, keyin ichki jabraga aylanadi?

A) daryo qisqichbaqasi

B) seld

C) itbaliq

D) skat

823. Itning oldingi oyoq kamari suyaklarini ko'rsating.

A) 2 ta kurak, ko'krak tirgak, 2 ta o'mrov

B) 2 ta kurak, ularga birikkan ko'krak tirgak

C) to'sh, kurak, ko'krak, o'mrov

D) to'sh, 1 juftdan ko'krak tirgak, kurak

824. Koata sutemizuvchi hayvonlarning qaysi turkumiga mansub?

- A) kitsimonlar
- B) primatlar
- C) yirtqichlar
- D) kemiruvchilar

825. Egarsimon umurtqalar qushlar tanasining qaysi qismida bo'ladi?

- A) dum
- B) ko'krak
- C) bel
- D) bo'yin

826. Ta'm bilish hujayralari baliqning qaysi qismida joylashgan?

1) og'izda; 2) suzgich qanotlarida; 3) halqumda; 4) tana yuzasida; 5) qizilo'ngachda.

- A) 1, 2, 3
- B) 2, 3, 4
- C) 1, 3, 5
- D) 1, 3, 4

827. Kavsh qaytarmaydigan juft tuyoqlilarning belgilarini toping.

1) qoziq tishlari rivojlangan; 2) oziq tishlari rivojlangan; 3) oshqozoni to'rt kamerali; 4) oshqozoni bir kamerali; 5) bo'yin, dum, oyoqlari kalta; 6) bo'yin, oyoqlari uzun.

- A) 1, 3, 5
- B) 2, 4, 6
- C) 2, 3, 6
- D) 1, 4, 5

828. Qaysi sudralib yuruvchilarda issiqlikni sezadigan a'zo bo'ladi?

A) dasht agamasi, ildam kal-takesak

- B) bo'z echkamar, sariq ilon
- C) bo'g'ma ilon, shaqildoq ilon
- D) cho'l toshbaqasi, timsoh

829. Oddiy baqachanoq bir soatda qancha masofani bosib o'tadi?

- A) 30 – 40 sm
- B) 10 – 15 km
- C) 20 – 30 km
- D) 20 – 30 sm

830. O'rta Osiyo suv havzalariga keltirib iqlimlashtirilgan baliqlar guruhi berilgan qatorni belgilang.

1) gulmoy; 2) oq amur; 3) oqcha; 4) moybaliq; 5) ilonbosh; 6) xumbosh; 7) bakra.

- A) 1, 4, 7
- B) 2, 5, 6
- C) 1, 3, 7
- D) 3, 4, 5

831. Havoda hasharot tutuvchi qushlarda qanday moslama mavjud?

A) tumshuqlari uzun, tez uchadi

B) tumshuqlari kalta, og'zi tez ochiladi

C) tumshug'i kalta, og'zi keng ochiladi

D) qanotlari uzun, oyoqlari kalta

832. Baliqlarning qon aylanish sistemasi qanday qismlardan iborat bo'ladi?

1) jabra; 2) yurak; 3) aorta; 4) muskul; 5) arteriya; 6) vena; 7) kapillyar.

- A) 1, 2, 3, 4, 5
- B) 2, 3, 5, 6, 7
- C) 1, 2, 3, 5, 7
- D) 2, 3, 4, 5

833. Amerika qit'asidan O'zbekistonga qaysi hayvonlar keltirib iqlimlashtirilgan?

1) oq amur; 2) ondatra; 3) nutriya; 4) ilonbosh baliq; 5) sirtlon; 6) norka.

- A) 1, 3, 4   B) 2, 3, 6
C) 3, 4, 5   D) 2, 4, 5

834. Qush tuxumining tuzilishi to'g'ri berilgan qatorni belgilang.

1) po'chog'i; 2) po'choqosti pardasi; 3) havo kamerasi; 4) oqsil; 5) lipid qavat; 6) oqsil. ipcha; 7) sariqlik pardasi; 8) embrion; 9) sariqlik; 10) embrion diski.

- A) 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8
B) 1, 2, 3, 7, 8, 9, 10
C) 1, 2, 3, 4, 5, 7, 10
D) 1, 2, 3, 4, 6, 7, 9, 10

835. Tuyaqushlarning ucha olmaslik sababi nimadan iborat?

1) gavadasi og'ir; 2) qanotlari yelpig'ich hosil qilgan; 3) qanotlari kuchli rivojlangan; 4) patlari zich yelpig'ich hosil qilmaydi; 5) to'sh suyagi cho'qmorni hosil qilmaydi; 6) ko'krak muskullari yaxshi rivojlangan.

- A) 1, 2, 3   B) 2, 4, 6
C) 3, 5, 6   D) 1, 4, 5

836. Baqalarda qaysi suyak bo'lmaydi?

- A) bo'yin   B) o'mrov
C) dum   D) qovurg'a

837. Oyoqsiz kaltakesaklarni belgilang.

- A) kulrang gekkon, suvilon
B) sariq ilon, urchuqsimon
C) ko'lvor ilon, dasht agamasi

D) ko'lvor ilon, kulrang gekkon
838. Baqaning qaysi organi kislorodga boy toza qoni bilan ta'minlanadi?

- A) yurak
B) bosh miya
C) o'pka
D) jigar

839. Xordasi butun hayoti davomida saqlanib qoladigan hayvonlar guruhini belgilang.

- A) lansetnik, zog'ora baliq
B) qilquyruq, baqra
C) skat, xumbosh
D) moybaliq, cho'rtan

840. Yirtqich qushlar uchun xos belgilar to'g'ri berilgan qatorni aniqlang.

1) tirnoqlari uchi ilmoqqa o'xshash qayrilgan; 2) tumshug'i uzun; 3) tumshug'ining uchi pastga qayrilgan; 4) tirnoqlari kalta, to'mtoq; 5) tirnoqlari uzun, o'tkir; 6) tumshug'i qisqa, baquvvat; 7) barmoqlari soni 2 ta.

- A) 1, 2, 6, 7   B) 1, 3, 5, 6
C) 2, 3, 4, 7   D) 2, 4, 6, 7

841. Tuxum-go'sht yo'nalishidagi tovuq zotlarini belgilang.

- A) rus oq tovug'i, lekgorn
B) kornuel, plimutrok
C) pervomaysk, lekgorn
D) zagorsk, nyugempshir

842. Koloniya bo'lib yashovchi kemiruvchi hayvonlarni ko'rsating.

- A) ko'k sug'ur
B) yumronqoziq

C) qo'shoyoq

D) sichqon

843. Moy baliq baliqlarning qaysi turkumiga mansub?

A) losossimonlar

B) suyak-tog'ayli

C) karpsimonlar

D) olabug'alar

844. Tunda faol hayot kechiradigan hayvonlar guruhini belgilang.

1) qisqichbaqa; 2) ko'rshapalak; 3) yashil qurbaqa; 4) bo'ri; 5) yo'lbars; 6) silovsin; 7) tulki; 8) gepard.

A) 1, 2, 3, 4   B) 1, 3, 4, 5

C) 1, 5, 6, 7   D) 1, 6, 7, 8

845. Qaysi hayvon Tropik Afrika va Janubiy Osiyoda tarqalgan?

A) karkidon   B) suv ayg'iri

C) tarpan   D) gorilla

846. Ko'richak o'simtasi juda uzun bo'lgan hayvonlarni belgilang.

A) jayron, sayg'oq

B) zebra, qulon

C) zebra, sayg'oq

D) qulon, jirafa

847. Nasli haqida g'amxo'rlik qiladigan baliqni belgilang.

A) tilyapiya

B) zog'ora baliq

C) baqra

D) qora baliq

848. O'zbekiston dashtlarida qaysi yirtqich hayvon yashaydi?

A) to'qay mushugi

B) gepard

C) barxan mushugi

D) silovsin

849. O'zbekiston qoyali tog'larida qaysi hayvon yashaydi?

A) morxo'r   B) sayg'oq

C) jayron   D) alqor

850. Yuragi 4 kamerali bo'lgan hayvonlar guruhini belgilang.

1) skat; 2) baqa; 3) qurbaqa; 4) kuyka; 5) chumchuq; 6) akula; 7) kit; 8) manta; 9) triton.

A) 4, 5, 7   B) 2, 3, 9

C) 1, 6, 8   D) 1, 2, 4

851. Go'sht - yo'nalishidagi qoramol zoti berilgan qatorni toping.

A) qora-ola   B) bushev

C) simmental   D) shvits

852. Yo'rg'a tuvaloqqa xos xususiyatlarni belgilang.

1) tuxumlarini urg'ochi va erkagi navbati bilan bosib yotadi; 2) tuxumlarini faqat urg'ochisi bosadi; 3) jo'jalari hamma narsani yeyaveradi; 4) jo'jalari, asosan, hasharotlar bilan oziqlanadi; 5) xavf tug'ilganda urg'ochi tuvaloq o'zini yaralanganga soladi; 6) ovlash man qilingan; 7) ovlash man qilinmagan.

A) 1, 2, 5, 7   B) 2, 3, 5, 7

C) 1, 3, 5, 6   D) 2, 4, 5, 6

853. Nima hisobiga qushlarning patlari yog'lanib turadi?

A) teridagi bezlar hisobiga

B) teridagi yog' bezlari hisobiga

C) patning o'zidagi yog' hisobiga

D) quymich bezi hisobiga

854. Quyidagi belgilarning qaysi biri tasqaraga tegishli?

1) baqalar bilan oziqlanadi; 2) hayvonlarning murdasi bilan oziqlanadi; 3) tirnoqlari kuchli rivojlangan; 4) tirik hayvonlarga hujum qila olmaydi; 5) yirik hayvonlarga hujum qiladi; 6) tirnoqlari kuchsiz rivojlangan; 7) boshining ustida quloqqa o'xshagan ikki to'p pati bor; 8) yerda beso'naqay qadam tashlaydi.

A) 1, 3, 7, 8   B) 2, 4, 6, 8

C) 3, 4, 7, 8   D) 2, 3, 4, 7

855. Toq tuyoqlilar turkumiga xos belgilarni belgilang.

1) oyog'ida 1 yoki 3 ta barmog'i bo'ladi; 2) oyog'ida 3 ta yoki 5 ta barmog'i bo'ladi; 3) faqat 1-barmog'i yaxshi rivojlangan; 4) faqat 3-barmog'i kuchli rivojlangan; 5) oshqozoni 4 kamerali; 6) oshqozoni kameralarga bo'linmagan; 7) ko'richak o'simtasi uzun bo'ladi.

A) 1, 3, 5, 7   B) 2, 4, 5, 7

C) 2, 3, 5, 7   D) 1, 4, 6, 7

856. Ko'lvor ilonga xos xususiyatlarni aniqlang.

1) cho'llarda uchraydi; 2) tog' etaklarida yashaydi; 3) kunduzi ovga chiqadi; 4) kechasi ovga chiqadi; 5) mayda qushlar, kemiruvchilar, kaltakesaklar bilan oziqlanadi; 6) qurbaqa, baqa, kaltakesaklar bilan oziqlanadi.

A) 1, 3, 5   B) 2, 3, 5

C) 2, 4, 5   D) 1, 4, 6

857. Yirtqich sutemizuvchilar turkumiga mansub hayvonlarni belgilang.

1) bo'ri; 2) lochin; 3) qoplon; 4) qirg'iy; 5) tulki; 6) ondatra; 7) burgut; 8) yo'lbars; 9) silovsin; 10) ukki; 11) suvsar; 12) norka.

A) 1, 3, 5, 8, 9, 11, 12

B) 1, 2, 3, 7, 9, 10

C) 2, 4, 7, 10

D) 1, 3, 5, 6, 8, 11, 12

858. Oq amurning jabrasidan qon qaysi a'zoga boradi?

A) qorin aortasiga

B) orqa aortaga

C) yelka aortasiga

D) bosh arteriyasiga

859. Bo'risimonlar oilasiga xos xususiyatlarni toping.

1) tirnoqlari maxsus xaltachaga kirib turadi; 2) hidni yaxshi sezadi; 3) hidni yaxshi sezmaydi; 4) yaxshi eshitadi; 5) yaxshi eshitmaydi; 6) o'ljasini ta'qib qiladi; 7) o'ljasini hididan biladi.

A) 1, 2, 3   B) 1, 5, 7

C) 3, 4, 5   D) 2, 4, 6

860. Qaysi hayvonning ustki va ostki qovoqlari shaffof bo'lib, ko'zini qoplab turadi?

A) baliqlar

B) ilonlar

C) kaltakesaklar

D) qushlar

861. Faqat ichki quloqdan iborat eshitish a'zolari rivojlangan turkumni belgilang.

- A) dumsizlar B) dumlilar
C) tangachalilar
D) losossimonlar

862. Quyidagi hayvonlarning eshitish a'zolari qanday qismlardan iborat bo'ladi?

- 1) baliq; 2) baqa; 3) it.

a) ichki va o'rta quloq; b) ichki quloq; c) tashqi, o'rta va ichki quloq.

- A) 1 – a, 2 – c, 3 – b
B) 1 – c, 2 – b, 3 – a
C) 1 – b, 2 – a, 3 – c
D) 1 – b, 2 – c, 3 – b

863. Berilganlardan tovuq zotlari yo'nalishlarini ajrating va ularga xos tovuq zotlarini toping.

1) tuxum; 2) go'sht; 3) go'sht-tuxum; 4) manzarali.

a) pervomaysk; b) lekgorn; c) plimutrok; d) kornuel.

- A) 1 – a, 2 – c, 4 – d
B) 1 – d, 3 – a, 2 – b
C) 1 – b, 2 – c, 3 – a
D) 1 – c, 3 – a, 4 – b

864. Quyidagi baliqlar qaysi turkumga kirishini aniqlang.

1) forel; 2) sterlyad; 3) qilquyruq; 4) ilonbosh.

a) karpsimonlar; b) suyak tog'aylilar; c) losossimonlar; d) baqra baliqlar.

- A) 1 – a; 2 – b; 3 – c; 4 – d
B) 1 – b; 2 – a; 3 – c; 4 – d
C) 1 – a; 2 – c; 3 – b; 4 – d
D) 1 – c; 2 – d; 3 – a; 4 – b

865. Qushlar bir daqiqada necha marta nafas oladi va yuragi uradi?

1) tinch turganida; 2) ucha-yotganda.

a) 165; b) 26; c) 400; d) 550.

- A) 1 – a, b; 2 – c, d
B) 1 – c, d; 2 – a, b
C) 1 – b, a; 2 – c, d
D) 1 – b, d; 2 – c, a

866. Qushlarning qaysi xususiyati uchib ketish va uchib kelishida katta ahamiyatga ega?

- A) havoda chamalay olishi
B) havoda uzoq ucha olishi
C) muskullarining kuchli rivojlanganligi

D) ko'rish qobiliyati yaxshi rivojlanganligi

867. O'rta Osiyoda uchraydigan zaharli ilonlar berilgan qatorni belgilang.

A) kapcha ilon, ko'lvor ilon, suvilon

B) kapcha ilon, qalqontumshuq ilon, sariq ilon

C) kapcha ilon, charx ilon, qalqontumshuq ilon

D) kapcha ilon, ko'lvor ilon, sariq ilon

868. Sarg'ayma kasalligini tarqatuvchi organizmni toping.

- A) uy pashshasi
B) virus
C) burga
D) bakteriya

869. Siydik yo'llari kloakaga ochiladigan hayvonlarni belgilang.

1) ondatra; 2) triton; 3) agama; 4) bo'rsiq; 5) toshbaqa; 6) alqor.

- A) 2, 3, 5 B) 1, 3, 5

C) 4, 5, 6   D) 2, 3, 4

870. Faqat qushlarga xos belgilarni aniqlang.

1) terisida bezlar rivojlanmagan; 2) faqat quymich bezi bo'ladi; 3) ko'krak bo'shlig'i qorin bo'shlig'idan to'siq bilan ajralgan; 4) ilik suyagi bo'ladi; 5) tirik bola tug'adi; 6) tana harorati doimiy.

A) 1, 2, 3   B) 1, 2, 4

C) 1, 3, 4, 6   D) 1, 4, 5, 6

871. Buyragi uzun tasmasi-mon bo'lgan hayvonlarni toping.

1) baqa; 2) koala; 3) oq amur; 4) qurbaqa; 5) koata; 6) qorsak.

A) 1, 2, 3   B) 1, 3, 4

C) 3, 4, 5   D) 3, 4, 6

872. O'rta Osiyo toshbaqasi qaysi oylarda urchiy boshlaydi va urg'ochisi nechtagacha tuxum qo'yadi?

A) mart – aprel, 1 – 6

B) may – iyul, 10 – 12

C) iyun – iyul, 2 – 8

D) aprel – may, 8 – 16

873. Miyacha qaysi hayvonlarda yaxshi rivojlangan?

1) kvaksha; 2) baliq; 3) triton; 4) qush.

A) 1, 2   B) 2, 3

C) 3, 4   D) 2, 4

874. Qaysi xordalilarda ontogenez jarayonida xorda saqlanib qoladi?

1) bakra baliq; 2) lansetnik; 3) baqa; 4) forel.

A) 1, 2   B) 2, 3

C) 3, 4   D) 1, 4

875. Xordalilar tipining qaysi sinfiga mansub vakillarida ichki urug'lanish bo'ladi?

1) akula; 2) timsoh; 3) ilon; 4) baqa; 5) kaptar; 6) triton.

A) 1, 2, 4   B) 2, 3, 5

C) 3, 4, 6   D) 4, 5, 6

876. Cho'lda yashaydigan qushlarga xos belgilarni toping.

1) oyoqlari baquvvat; 2) bo'yni uzun; 3) oyoqlari kalta; 4) oyoqlari uzun; 5) oyoqlari nozik; 6) bo'yni kalta.

A) 1, 2, 3   B) 1, 2, 4

C) 2, 3, 5   D) 1, 3, 5

877. Timsohlarning yuragi to'rt kamerali bo'lib, arteriya va vena qoni qayerda aralashadi?

A) qorinchada

B) bo'lmachalarda

C) yurakdan chiqqanda

D) o'ng qorinchada

878. Ko'pchilik mushuksimonlar ...

A) hidni yaxshi sezadi, yaxshi eshitadi

B) hidni yaxshi sezmaydi, yaxshi eshitadi

C) kuzda oilasi tarqalib ketadi

D) o'ljasini ta'qib qiladi

879. Karkidon, zebra qaysi turkumga mansub?

A) juft tuyoqlilar

B) toq tuyoqlilar

C) kemiruvchilar

D) tuyoqli sutemizuvchilar

880. Qaysi qushlarning jo'jasi jish holda tuxumdan chiqadi?

A) yirtqich qushlar

- B) suv qushlari
- C) pingvin va tuyaqushlar
- D) kaptarsimonlar

881. Baliqlarda ko'payish instinkti qachon paydo bo'ladi?

- A) jinsiy hujayralar yetila boshlashi bilan
- B) bahorda, suvlar iliy boshlashi bilan
- C) lichinkalik davri tugagach
- D) odatda, 4 – 6 oydan so'ng

882. Qushlar bosh miyasi-ning qaysi qismida burmalar ko'p bo'ladi?

- A) uzunchoq
- B) o'rta
- C) oldingi miya
- D) miyacha

883. Olaqo'zan, larcha qaysi oila va turkumga mansub?

- A) suvsarsimonlar, yirtqichlar
- B) yirtqichlar, mushuksimonlar
- C) yirtqichlar, bo'risimonlar
- D) kemiruvchilar, tovushqonlar

884. Quyidagi qaysi hayvon hidni yaxshi ajrata olmaydi?

- A) bo'ri
- B) mushuk
- C) ot
- D) qarg'a

885. Ko'r bo'lib qolgan baliqning ov qilishida qaysi a'zosi asosiy rol o'ynaydi?

- A) yon chiziqlar
- B) orqa miya
- C) miyacha
- D) ichki quloq

886. Juft tuyoqli sutemizuvchi hayvonlar guruhini belgilang.

1) jirafa; 2) echki; 3) yovvoyi ot; 4) karkidon; 5) zubr; 6) bug'u; 7) zebra.

- A) 1, 2, 5
- B) 3, 6, 7
- C) 1, 2, 4
- D) 5, 6, 7

887. Qaysi turkum vakillari ko'payish davrida dengizlardan chuchuk suvlarga o'tadi?

- A) karpsimonlar
- B) losossimonlar
- C) baqra baliqlar
- D) treskasimonlar

888. Qaysi baliqlarning suzgichlari tikanli bo'ladi?

- A) olabug'a
- B) qora baliq
- C) gulmoy
- D) baqra

889. Suzgich pufagi bo'lmaydigan baliqlarni belgilang.

1) gigant akula; 2) kit akulasi; 3) manta; 4) dengiz tulki-si; 5) elektr skat; 6) osyotr; 7) keta; 8) gorbusha; 9) ilonbosh; 10) qorabaliq.

- A) 1, 2, 3, 4, 6
- B) 1, 3, 6, 8, 10
- C) 6, 7, 8, 9, 10
- D) 1, 2, 3, 4, 5

890. Qaysi hayvonning urug'langan tuxumi tiniq, yopishqoq, shilimshiq modda hosil qiladi?

- A) baqra
- B) ugor
- C) lansetnik
- D) baqa

891. Havoda tarqalgan tovushni eshitmaydigan hayvonlarni belgilang.

1) urchuqsimon ilon; 2) qora ilon; 3) chipor ilon; 4) sariq ilon; 5) ch'arx ilon; 6) bo'z echkamar.

- A) 1, 3, 6
- B) 2, 4, 6

C) 1, 4, 5   D) 2, 3, 5

892. Chumchuqning erkaklari qaysi belgilari bilan urg'ochilaridan farq qiladi?

1) yirikligi; 2) maydaligi; 3) rangsizligi; 4) rangdorligi; 5) ovozi; 6) boshida tojga o'xshash patlari bo'lishi.

A) 1, 2, 3, 4

B) 2, 3, 4, 5

C) 2, 3, 5, 6

D) 1, 4, 5, 6

893. Qaysi hayvonlar bir marta olingan havodan ikki marta nafas oladi?

A) suvda ham quruqlikda yashovchilar

B) baliqlar

C) sudralib yuruvchilar

D) qushlar

894. Tovuq zotlari to'g'ri berilgan javobni toping.

1) kornuel; 2) moskva; 3) pekin; 4) ukraina; 5) plimutrok; 6) zagorsk; 7) nyugempshir; 8) pervomaysk; 9) yakobin; 10) gereford.

A) 4, 5, 6, 9

B) 3, 5, 7, 8

C) 1, 2, 9, 10

D) 1, 5, 6, 7

895. Qaysi hayvonlar O'zbekiston hududida tarqalgan bo'lib, boshqa joylarda deyarli uchramaydi?

A) ingichka barmoqli qo'sh-oyoq, ko'k sug'ur

B) krot, dasht tovushqoni

C) tyin, kulrang kalamush

D) sariq yumronqoziq, jayra

896. Nima uchun qushlar skeleti sudralib yuruvchilarga nisbatan ancha pishiq va mustahkam bo'ladi?

A) suyaklar ichida havo bo'lganligi uchun

B) umurtqa pog'onasida egarsimon

C) barcha suyaklar bir-biriga harakatchan

D) bir necha suyaklari qo'shilib o'sganligi

897. O'rdaklar qayerlarda qishlaydi?

1) Osiyoning janubida; 2) Shimoliy Afrikada; 3) Janubiy Amerikada; 4) Markaziy Amerikada; 5) Yevropada; 6) Hindistonda; 7) Xitoyda; 8) O'zbekistonning janubidagi suv havzalarida.

A) 1, 2, 4, 8   B) 2, 3, 5, 7

C) 2, 4, 6, 7   D) 1, 2, 3, 6

898. Baqaning tishlari qaysi qismida bo'ladi?

A) pastki va yuqori jag'da

B) pastki jag'i va tanglayida

C) yuqori jag'i va tanglayida

D) pastki jag'i va muguz tilida

899. Nima sababdan ildam kaltakesak regeneratsiyasida qon oqmaydi?

A) regeneratsiya bo'ladigan joyda kapillyarlar kam bo'lganligi uchun

B) qoni tez ivish xususiyatiga ega bo'lganligi uchun

C) jarohatlangan joy atrofidagi muskullar qisqarganligi uchun

D) dum umurtqalarida yirik qon tomirlari kamligi uchun

900. Nima uchun qushlarning panja suyagi mustahkam bo'ladi?

A) barmoqlar sonining kamayishi va mayda suyaklar qo'shilib o'sganligi uchun

B) barmoq suyaklarining o'zaro harakatchan birikkanligi uchun

C) yelka va barmoq suyaklarining o'zaro qo'shilib o'sganligi uchun

D) o'mrov suyagi ayrini hosil qilganligi uchun

901. Quyidagi hayvonlarning qaysi turkum va sinfga mansubligi to'g'ri berilgan javobni toping.

1) oq amur; 2) nandu; 3) koala; 4) koata.

a) karpsimonlar; b) tuya-qushlar; c) xaltalilar; d) primatlar.

I) suyakli baliqlar; II) sutemizuvchilar; III) suvda ham quruqlikda yashovchilar; IV) qushlar.

A) 1 - a - I; 2 - b - IV; 3 - c - II; 4 - d - III

B) 1 - a - II; 2 - b - III; 3 - c - IV; 4 - d - I

C) 1 - c - III; 2 - d - IV; 3 - b - II; 4 - a - I

D) 1 - b - IV; 2 - a - II; 3 - c - I; 4 - d - III

902. Zog'ora baliqning qaysi a'zosi qo'ng'ir-qizg'ish rangli bo'ladi?

A) tuxumdoni

B) urug'doni

C) buyragi

D) ichagi

903. Baliqlarning suzgich pu-fagi qanday vazifalarni bajarishini belgilang.

1) suzuvchanlik; 2) tovushni kuchaytirish; 3) suv yuzasiga ko'tarilish; 4) nafas chiqarish; 5) nafas olish; 6) suv tubiga tushish.

A) 1, 3, 4   B) 2, 3, 5, 6

C) 2, 3, 6   D) 2, 3, 4, 5, 6

904. Qaysi guruhga kiruvchi qushlar guruhining doimiy qishlov joyi bo'lmaydi?

1) ko'chmanchi; 2) uchib o'tuvchi; 3) uchib ketuvchi; 4) o'troq.

A) 2, 3   B) 1, 3

C) 1   D) 2, 4

905. O'lkamizda in qurmaydigan qushlar guruhini belgilang.

1) o'troq; 2) ko'chmanchi; 3) uchib o'tuvchi; 4) uchib ketuvchi.

A) 2, 4   B) 3

C) 1, 2   D) 4, 2

906. Yovvoyi o'rdaklarning qishlash joyini belgilang.

1) Osiyoning shimoli; 2) Markaziy Amerika; 3) Markaziy Afrika; 4) Osiyoning janubi; 5) Shimoliy Afrika; 6) O'zbekiston

janubi; 7) Janubi-Sharqiy Osiyo; 8) Shimoliy Amerika.

A) 1, 3, 5, 7 B) 4, 6, 7, 8

C) 2, 4, 5, 6 D) 3, 5, 7, 8

907. Qaysi yirtqich qushni «quzg'un» deb ham yuritishadi?

A) qora kalxatni

B) burgutni

C) tasqarani

D) jo'rchini

908. Qaysi hududlarda merinos zotli qo'ylar boqiladi?

1) Shimoliy Kavkaz; 2) Volgabo'yi; 3) O'zbekiston; 4) Qozog'iston janubi; 5) Qirg'iziston; 6) Turkmaniston.

A) 1, 2, 4 B) 2, 5, 6

C) 1, 4, 5 D) 1, 3, 6

909. Baliqlarning juft suzgich qanotlari qanday vazifalarni bajarishini belgilang.

1) tanani muvozanatda saqlash; 2) orqaga tez suzish; 3) oldinga tomon tez suzish; 4) to'xtash; 5) burilish; 6) oldinga tomon sekin suzish; 7) o'lja ortidan quvish; 8) yuqoriga ko'tarilish.

A) 1, 4, 5, 6 B) 1, 3, 6, 7

C) 2, 4, 6, 8 D) 1, 5, 7, 8

910. O'zbekistonga Uzoq Sharqdan keltirib iqlimlashtirilgan baliqlarni belgilang.

A) soxta kurakburun, moybaliq, qorabaliq

B) cho'rtan, laqqa, kambala

C) ugor, bakra, beluga

D) ilonbosh, oq amur, xumbosh

911. Go'shti kaloriyali, ikra-si qadrlanadigan baliqlarni belgilang.

A) bakra, moybaliq

B) laqqa, moybaliq

C) zog'ora baliq, karp

D) losos, seld

912. Ko'krak qafasi bo'lmaydigan hayvonni belgilang.

A) timsoh B) kaklik

C) kaltakesak D) kvaksha

913. Tuxumdan chiqqan itbaliq suvo'tlarga qanday yopishib oladi?

A) jag'lari bilan

B) yopishish a'zosi bilan

C) og'zi bilan

D) maxsus so'rg'ichlari bilan

914. Qaysi qushlar jufti uzoq yillar davomida saqlanadi?

A) laylak, miqqiy

B) chumchuq, musicha

C) qur, karqur

D) musicha, qur

915. Uya qurmaydigan qushlarni belgilang.

A) kayra, kakku

B) yirtqich qushlar

C) g'oz, o'rdak

D) chittak, o'rdak

916. Faqat o'simliklar bilan oziqlanadigan suv havzasi qushini belgilang.

A) yovvoyi o'rdak

B) o'rdak

C) g'oz

D) oq laylak

917. Uchib borayotgan yirtqich qaysi qushni ayri dumiga qarab ajratish mumkin?

- A) kalxat   B) burgut
C) tasqara   D) miqqiy

918. O'lkamizda uchraydigan eng yirik qushni belgilang.

- A) tuyaqush   B) burgut
C) qora kalxat
D) tasqara

919. Sutemizuvchilarning jun qoplami necha qavat bo'ladi?

- A) bir   B) ikki
C) uch   D) bir necha

920. «Qizil kitob»ga kiritilgan kemiruvchi hayvonni belgilang.

- A) ko'k sug'ur
B) ondatra
C) nutriya
D) qunduz

921. Yumronqoziqlarga xos xususiyatlarni belgilang.

1) tog'larda yashaydi; 2) dasht va che'lllarda yashaydi; 3) koloniya hosil qilib inlarda yashaydi; 4) orqa oyoqlari uzun; 5) orqa oyoqlarida sakrab harakat qiladi.

- A) 2, 3   B) 1, 2
C) 3, 4   D) 1, 4, 5

922. Otlar zotlariga ko'ra guruhlarini belgilang.

1) shifobaxsh preparatlar va zardob tayyorlash uchun boqiladigan; 2) og'ir yuk tortadigan; 3) salt miniladigan; 4) yo'rg'a; 5) sport; 6) go'sht va qimiz uchun ko'paytiriladigan.

- A) 2, 3, 4, 6   B) 1, 2, 5, 6
C) 2, 4, 5, 6   D) 1, 3, 5, 6

923. Ta'm bilish hujayralari baliqlarning qaysi organlarida joylashgan?

A) og'iz bo'shlig'ida, oshqozonda

B) og'iz bo'shlig'ida, halqumda, butun tanada

C) halqumda, ichaklarida

D) og'iz bo'shlig'ida va terisida

924. Kaltakesakning qaysi organi suvda ham quruqlikda yashovchi hayvonlarga nisbatan kuchli rivojlangan bo'ladi?

- A) hazm qilish sistemasi
B) miyachasi
C) qon aylanish sistemasi
D) ayirish organlari

925. Mushuksimonlar oilasiga mansub yirtqich sutemizuvchilarni belgilang.

1) ilvirs; 2) suvsar; 3) bo'rsiq; 4) gepard; 5) qoplon; 6) qorsak; 7) qunduz; 8) arslon.

- A) 1, 3, 5, 8   B) 2, 4, 7, 8
C) 1, 4, 5, 8
D) 1, 3, 4, 6

926. Hasharotlarning qurtlari bilan oziqlanadigan baliqni belgilang.

- A) qilquyruq
B) gulmoy
C) bükri bāliq
D) cho'rtan baliq

927. O'rta Osiyo laylaklari qayerda qishlaydi?

- A) Shimoliy Hindistonda
B) Tropik Afrikada
C) Malayziyada
D) Efiopiyada

928. Losossimonlar turkumiga oid baliqlar keltirilgan qatorni belgilang.

A) keta, gorbusha

B) losos, beluga

C) keta, baqra

D) xumbosh, qulquyruq

929. Qushlarning (1) va baliqlarning (2) orqa ichagi qayerga ochiladi?

A) 1, 2 – kloakaga

B) 1 – tashqi muhitga, 2 – kloakaga

C) 1 – anal teshigiga, 2 – kloakaga

D) 1, 2 – anal teshigiga

930. Umurtqali hayvonlar guruhini belgilang.

A) suv shillig'i, lansetnik, zog'ora baliq

B) olabug'a, chayon, qurbaqa

C) qisqichbaqa, baqachanoq, baqa

D) baqa, kaltakesak, kaplar

931. Qaysi qushlar o'troq qushlar guruhiga kiradi?

A) chittak, chumchuq

B) chittak, go'ngqarg'a

C) zog'cha, olaqarg'a

D) turna, laylak

932. Quymich bezi qaysi hayvonlar guruhiga xos?

A) suvda ham quruqlikda yashovchilar

B) toshbaqa

C) qushlar

D) lansetnik

933. Qaysi hayvonlarda eshish a'zosi faqat ichki quloqdan tashkil topgan?

A) zog'ora baliq, kaltakesakda

B) barcha umurtqalilarda

C) zog'ora baliq, akulada

D) faqat qushlarda

934. Qushlarning qon aylanish sistemasiga xos xususiyatlarni belgilang.

1) yuragi 4 kamerali; 2) yuragi 3 kamerali; 3) yurakdan o'ng aorta ravog'i chiqadi; 4) yurakning o'ng bo'lmachasidan o'pka arteriya chiqadi; 5) yurakning o'ng qorinchasidan o'pka arteriya chiqadi; 6) yurakdan chap aorta chiqadi.

A) 1, 4, 5

B) 1, 3, 5

C) 1, 4, 6

D) 3, 4, 5

935. Xonaki otlarning ajdodi nima?

A) tur

B) muflon

C) tarpan

D) tulki

936. Uy sichqonining qaysi tishlari umri davomida o'sadi?

A) kichik oziq

B) qoziq

C) kurak

D) katta oziq

937. Qaysi hayvonlar o'ljasi ni topish uchun ultratovushdan foydalanadi?

A) kashalot

B) ko'k kit

C) tungi qushlar

D) delfin

938. Bo'rsiqlar qaysi oila va turkumga mansub?

A) suvsarsimonlar, kemiruvchilar

B) mushuksimonlar, yirtqichlar

C) suvsarsimonlar, yirtqichlar

D) suvsarsimonlar, kemiruvchilar

939. Oyoqlari uzun, tez yuguradigan hayvonlarni belgilang.

- A) voha hayvonlari
- B) tog' hayvonlari
- C) o'rmon hayvonlari
- D) cho'l hayvonlari

940. Dastlabki sutemizuvchilarning kattaligi qanday bo'lgan?

- A) kalamushdek
- B) tulkidek
- C) sichqondek
- D) itdek

941. Qaysi organizmlarda eshitish organi faqat ichki quloqdan iborat?

- A) baqra, kaltakesak, it
- B) hamma umurtqalilarda
- C) baqra, zog'ora baliq, akula
- D) faqat qushlarda

942. Baliqlar qon aylanish sistemasining tarkibiy qismlarini ko'rsating.

1) 2 kamerali yurak; 2) 3 kamerali yurak; 3) 2 ta qon aylanish doirasi; 4) 1 ta qon aylanish doirasi; 5) kapillyarlar; 6) venalar; 7) arteriyalar.

- A) 2, 3, 5, 6, 7
- B) 1, 3, 4, 5
- C) 1, 4, 5, 6, 7
- D) 2, 4, 6, 7

943. Qaysi hayvonda muskul sistemasi eng sodda tuzilgan?

- A) lansetnik
- B) baliqlar
- C) qushlar
- D) sudralib yuruvchilar

944. Embriinning tuxumda uzoqroq rivojlanishiga sabab nima?

A) sariqlikning ko'p bo'lishi

B) qalin qobiq

C) nafas yo'llarining mavjudligi

D) po'choqning mavjudligi

945. Baliqning ayirish sistemasi qanday tuzilgan?

A) loviyasimon buyraklar, siydik pufagi

B) 2 ta tasmasimon buyrak, siydik pufagi

C) jabraoldi bo'shlig'idagi naychalar

D) 4 ta tasmasimon buyrak, siydik pufagi

946. Qaysi umurtqali hayvonlarda ichki urug'lanish kuzatiladi?

1) akula; 2) timsoh; 3) ilon; 4) baqa; 5) kaptar; 6) triton.

A) 1, 2, 4

B) 2, 3, 5

C) 3, 4, 6

D) 4, 5, 6

947. Qaysi hayvon yuragida faqat venoz qon bo'ladi?

A) baliqlar

B) suvda ham quruqlikda yashovchilar

C) timsohlar

D) lansetnik

948. Suv burguti suv ustida pastlab uchib nima tutadi?

A) baliq

B) baqa

C) ilon

D) nekton

949. Qaysi maymunning filnikiga o'xshash tishlari bo'ladi?

A) shimpanze

B) gorilla

C) monax maymuni

D) o'rgimchak maymun

950. Tog' qo'ylari shoxining og'irligi necha kilogramm bo'ladi?

- A) 30   B) 3
C) 10 – 30   D) 13

951. Yirtqich qushlarni ularga mos keladigan xususiyatlar bilan juftlab ajrating.

I) ukki; II) tasqara; III) boy-o'g'li; IV) kalxat.

1) yapaloqqushlar ichida eng yirigi; 2) yapaloqqushlar ichida nisbatan kichigi; 3) soatlab qanot qoqmay ucha oladi; 4) havoda baland uchib o'lja axtaradi.

- A) I – 1; II – 3; III – 2; IV – 4
B) I – 2; II – 3; III – 1; IV – 4
C) I – 1; II – 2; III – 3; IV – 4
D) I – 4; II – 3; III – 2; IV – 1

952. Qaysi baliqlarda yog'du taratadigan a'zolari (1) va dum suzgichi (2) kuchli rivojlangan?

a) dengiz-tubida-yashaydigan baliqlar; b) ikki tomonli yasasi baliqlar; c) suv yuzasida va ochiq dengizda yashaydigan baliqlar.

- A) 1 – a, 2 – b
B) 1 – c, 2 – b
C) 1 – a, 2 – c
D) 1 – b, 2 – c

953. Qushlarning qaysi sezgi organlari kuchsiz rivojlangan?

- A) hid bilish   B) ta'm bilish
C) eshitish   D) ko'rish

954. Qaysi turkum vakillari xilma-xilligi bilan barcha qushlar turining yarmini o'z ichiga oladi?

- A) chumchuqsimonlar turkumi

- B) o'rdaksimonlar turkumi
C) kaptarsimonlar turkumi
D) cho'l va dasht qushlari turkumi

955. Qaldirg'ochning narlari qaysi xususiyatlari bilan ajralib turadi?

1) yirikligi; 2) maydaligi; 3) rangdorligi; 4) boshida toj patlarining bo'lishi; 5) bo'ynining uzunligi; 6) ovozining o'tkirligi.

- A) 1, 3, 4, 6
B) 2, 3, 4, 6
C) 1, 3, 4, 5
D) 1, 2, 3, 4, 5, 6

956. Kalxat qayerda qishlaydi?

- A) Markaziy Afrika va Janubiy Osiyoda
B) Shimoliy Amerikada
C) Hindistonda
D) Hindiston va Janubiy Osiyoda

957. Qaysi qushni uchganida uzun qanotlaridagi oqish patlarni panjasimon yozganligiga qarab bilish mumkin?

- A) tasqara   B) kalxat
C) burgut   D) miqqiy

958. Qaysi qushning yuzi yuraksimon tuzilishga ega?

- A) tasqara
B) yapaloqqush
C) jo'rchi
D) chil

959. Qilquyruq balig'i qaysi turkumga kiradi?

- A) suyak-tog'ayli baliqlar turkumiga
B) losossimonlar turkumiga

C) skatlar turkumiga

D) karpsimonlar turkumiga

960. Gorbusha qaysi turkumga mansub?

A) suyak-tog'ayli baliqlar turkumiga

B) losossimonlar turkumiga

C) skatlar turkumiga

D) olabug'asimonlar turkumiga

961. Dengiz tulkisi qaysi sinfga mansub?

A) tog'ayli baliqlar sinfi

B) suyakli baliqlar sinfi

C) sutemizuvchilar sinfi

D) suyak-tog'ayli baliqlar sinfi

962. Laylak qayerga uya quradi?

A) daraxtlarning shoxlariga

B) binolar peshtoqiga

C) yer yuzasiga

D) daraxt kovagiga

963. Qaysi qushlar daraxt kovagiga (a), yerga (b) uya quradi?

1) chittak; 2) o'rdak; 3) turna;

4) go'ngqarg'a; 5) kaptar.

A) a - 1, 2; b - 3

B) a - 3, 4; b - 1

C) a - 1; b - 2, 3

D) a - 2, 5; b - 1

964. Qaysi tovuq zoti tullash davrida tuxum qilmaydi?

A) kornuel

B) nyugempshir

C) ukraina

D) leggorn

965. Qaysi tovuq zoti 5 - 6 oyda tuxumga kiradi?

A) leggorn   B) moskva

C) pekin   D) ukraina

966. Quyidagi hayvonlarni turkumlari bilan juftlab ko'rsating.

1) kojan; 2) korsak; 3) kaput-sin.

a) qo'lqanotlilar; b) primatlar; c) yirtqichlar.

A) 1 - a; 2 - b; 3 - c

B) 1 - a; 2 - c; 3 - b

C) 1 - b; 2 - c; 3 - a

D) 1 - c; 2 - a; 3 - b

967. Itlar nechtdan bola tug'ishi mumkin?

A) 1 - 4   B) 3 - 5

C) 3 - 8   D) 5 - 6

968. Quyidagi mo'ynali hayvonlarni kemiruvchilar (I) va yirtqichlar (II) turkumiga ajrating.

1) norka; 2) nutriya; 3) ondat-ra; 4) tulki; 5) kojan; 6) sug'ur.

A) I - 1, 2, 3, 4; II - 5, 6

B) I - 2, 3, 6; II - 1, 4

C) I - 4, 5, 6; II - 1, 2, 3

D) I - 1, 3, 5; II - 2, 4, 6

969. Nima sababdan sudralib yuruvchilarning qorni yerda sudraladi?

A) oyoqlari tanasining ikki yonida joylashgani uchun

B) oyoqlari tanasining ostida joylashgani uchun

C) oyoqlari kalfa bo'lganligi sababli

D) qorni muguz tangachalar bilan qoplanganligi sababli

970. O'pkali panjaqanotlilardan ... kelib chiqqan.

A) qadimgi dumlilar

B) dumsizlar

C) toshbaqalar

D) baliqlar

971. Cho'l va adirlarda (1), Yevropaning janubida (2), Uzoq Sharq sùv havzalarida (3), tropik dengizlarda (4) uchraydigan toshbaqalarni belgilang.

a) O'rta Osiyo toshbaqasi;
b) botqoq toshbaqasi; c) terili toshbaqa; d) dengiz toshbaqasi.

A) 1 - a, 2 - d, 3 - c, 4 - b

B) 1 - a, 2 - b, 3 - c, 4 - d

C) 1 - a, 2 - b, 3 - d, 4 - c

D) 1 - a, 2 - c, 3 - b, 4 - d

972. Quyida berilgan timsohlar va ular tarqalgan hududlarini juftlang.

a) Nil timsohi; b) alligator; c) gavial.

1) Amerika; 2) Hindiston; 3) Afrika.

A) 1 - c, 2 - b, 3 - a

B) 1 - a, 2 - c, 3 - b

C) 1 - b, 2 - c, 3 - a

D) 1 - b, 2 - a, 3 - c

973. Timsohning burun teshigi va ko'zlari qayerda joylashgan?

A) boshining oldingi uchida

B) tumshug'ining markazida

C) boshi ustidagi maxsus bo'rtiqlarda

D) boshidagi maxsus chuqurchalarda

974. Sirdaryo va Amudaryoda tarqalgan losossimonlar turkumi vakilini belgilang.

A) gulmoy B) xumbosh

C) qilquyruq D) beluga

975. Soxta kurakburun baliqning ikkinchi nomini belgilang.

A) forel B) beluga

C) qilquyruq D) gulmoy

976. Salt miniladigan ot zotlarini belgilang.

1) Vladimir; 2) Orlov yo'rg'asi; 3) rus yo'rg'asi; 4) laqay; 5) axaltaka; 6) qorabayir.

A) 1, 5, 6 B) 2, 3, 4

C) 1, 2, 3 D) 4, 5, 6

977. Qaysi turkumga mansub qushlarda toj suyagi bo'lmaydi va patlari yelpig'ich hosil qilmaydi?

A) tuvaloqlar

B) pingvinlar

C) tuyaqushsimonlar

D) g'ozsimonlar

978. Oqqush qaysi qushlar turkumiga mansub?

A) tuvaloqlar

B) g'ozsimonlar

C) laylaksimonlar

D) kaptarsimonlar

979. Sohil qushlariga qaysi qushlar turkumi misol bo'ladi?

A) laylaksimonlar

B) pingvinlar

C) tuvaloqlar

D) g'ozsimonlar

980. Bo'yni va oyoqlari uzun, balchiqda yaxshi yuradigan, suvda suzolmaydigan qushni belgilang.

A) g'oz B) o'rdak

C) oqqush D) oq laylak

981. Bo'g'imoyoqlilarning ajdodini belgilang.

- A) trilobitlar
- B) qisqichbaqasimonlar
- C) stegotsefallar
- D) psilofitlar

982. Qaysi hayvon tulkidek ke-
ladigan besh barmoqli yirtqich
hayvonlardan kelib chiqqan?

- A) quyon   B) ot
- C) qushlar   D) kaltakesak

983. Panjaqanotli baliqlar
qaysi hayvonlarning oraliq for-
masi hisoblanadi?

A) baliqlar va sudralib yuruv-
chilar

B) baliqlar va suvda ham
quruqlikda yashovchilar

C) suvda ham quruqlikda ya-
shovchilar va sudralib yuruv-
chilar

D) baliqlar va lansetnik

984. Yevropaning janubida
qaysi toshbaqa turi uchraydi?

- A) dengiz toshbaqasi
- B) terili toshbaqa
- C) botqoq toshbaqasi
- D) cho'l toshbaqasi

985. Tirnoqlari kuchsiz rivoj-
langan, lekin tumshug'i o'tkir,
qayrilgan qushni belgilang.

- A) burgut   B) kalxat
- C) ukki   D) tasqara

986. Chumchuqsimonlar tur-
kumining erkak qushlari qaysi
xususiyatlari bilan ajralib turadi?

1) yirikligi; 2) maydaligi; 3)
rangdorligi; 4) boshida toj pat-
larining bo'lishi; 5) bo'ynining
uzunligi; 6) ovozinig o'tkirligi.

A) 1, 3, 4, 6

B) 2, 3, 4, 6

C) 1, 3, 4, 5

D) 1, 2, 3, 4, 5, 6

987. Lansetnikka o'xshash tu-
ban xordalilar nimalardan kelib
chiqqan?

A) eng qadimgi tuban halqali
chuvalchanglardan

B) kiprikli chuvalchanglardan

C) mollyuskalardan

D) bo'g'imoyoqlilardan

988. Lansetnikning qaysi bel-
gilari halqali chuvalchanglar bi-
lan qarindoshligini ko'rsatadi?

a) ayirish sistemasining tuzi-
lishi; b) qon aylanish sistema-
sining tuzilishi; c) bosh miya-
si va yuragining bo'lmasligi; d)
muskullarining bo'g'im bo'lib
joylashganligi; e) nerv nayining
bo'lishi; f) xordasining bo'lishi.

A) a, b, c, d, e, f

B) a, b, c

C) a, b, d, e   D) b, c, e, f

989. Sersut (1), sersut-
go'shtdor (2) va go'shtdor (3)
zotlarni farqlang.

a) Bushiyev; b) Simmental;
c) Shortgorn; d) Yaroslavl; e)
Kostroma; f) Gereford.

A) 1 - c, f; 2 - b, e; 3 - a, d

B) 1 - a, d; 2 - b, e; 3 - c, f

C) 1 - a, d; 2 - c, f; 3 - b, e

D) 1 - b, e; 2 - c, f; 3 - a, d

990. Qozog'iston oqbooshi,
Santa-Gertruda qoramol zot-
lari qaysi yo'nalishda ko'payti-
riladi?

A) go'sht   B) sut

C) sut-go'sht D) go'sht-teri
991. Qo'y zotlari junining sifa-
tiga ko'ra qanday zotlarga ajra-
tiladi?

A) merinos, chala mayin,
qorako'l terili

B) qorako'l terili, mayin, dag'al

C) mayin, chala mayin, dag'al

D) po'stinbop terili, go'sht-jun-
li, go'sht-yog'li

992. Mayin junli qo'ylarning
juni nimadan iborat?

A) bir xil uzunlikdagi tivitdan

B) har xil uzunlikdagi tivitdan

C) faqat dag'al qildan

D) dag'al qil va tivitdan

993. Dag'al junli qo'ylarning
juni nimadan iborat?

A) bir xil uzunlikdagi tivitdan

B) har xil uzunlikdagi tivitdan

C) faqat dag'al qildan

D) dag'al qil va tivitdan

994. Dag'al junli qo'ylar qan-
day yo'nalishdagi zotlarga ajra-
tiladi?

A) po'stinbop terili, qorako'l
terili

B) faqat go'sht-yog'li

C) go'sht-junli va go'sht-yog'li

D) po'stinbop terili, qorako'l
terili, go'sht-junli va go'sht-
yog'li

995. Po'stinbop teri beradi-
gan qo'y zotini belgilang.

A) Romanov B) Hisor

C) Merinos D) Qorako'l

996. O'zbekistonda boqila-
digan go'sht-yog' yo'nalishida-
gi qo'y zotini belgilang.

A) Romanov B) Hisor

C) Merinos D) Qorako'l

997. Qaysi hayvonlar hid-
ni yaxshi sezmaydi, lekin juda
yaxshi eshitadi?

a) gepard; b) silovsin; c)
chiyabo'ri; d) kaptar; e)
qaldirg'och; f) qorsak.

A) a, b, d, e B) a, b, c, d

C) c, d, e, f D) a, b, c, d, e, f

998. Ko'krak qafasi rivojlan-
gan (1) va rivojlanmagan (2)
umurtqalilarni belgilang.

a) manta; b) baqa; c) qur-
baqa; d) keta; e) kit; f) kaltake-
sak; j) miqqiy.

A) 1 – a, d, e, f; 2 – b, c, j

B) 1 – f, j; 2 – a, b, c, d, e

C) 1 – a, b, c, d; 2 – e, f, j

D) 1 – e, f, j; 2 – a, b, c, d

999. Qaysi ilonlar kemiruv-
chi, qush va kaltakesaklar bilan
oziqlanadi?

a) bo'g'ma ilon; b) chipor ilon;
c) ko'lvor ilon; d) charx ilon; e)
suvilon; f) kapcha ilon.

A) d, e, f B) b, d, e

C) a, b, c D) b, c, e

1000. Cho'l va sohil qushlari-
ning o'xshash belgilarini toping.

A) oyoqlari va bo'yni kalta

B) oyoqlari uzun, bo'yni kalta

C) oyoqlari va bo'yni uzun

D) oyoqlari va tumshug'i uzun

1001. Qaysi baliqlar ko'pa-
yish davrida dengizdan chu-
chuk suvlarga o'tadi?

A) ugor, zog'ora

B) losos, ugor

C) gorbusha, keta

D) oqcha, baqra

1002. Qaysi baliq ko'payish davrida dengizdan chuchuk suvga borib tuxum qo'ymaydi?

A) gorbusha B) keta

C) losos D) ugor

1003. Baliq (1), uy pashshasi (2) va yashil bronza qo'ng'izining (3) ta'm bilish hujayralari qayerda joylashgan?

a) oldingi oyoqlari panjasidagi tukchalarda; b) og'iz bo'shlig'ida; c) paypaslagichlarda; d) halqumda; e) tana yuzasida; f) mo'ylovida; j) yostiqtchasimon xartumchada.

A) 1 - b, d, e; 2 - a, c; 3 - f

B) 1 - b, d, e; 2 - a; 3 - c

C) 1 - b, d; 2 - e, f; 3 - c

D) 1 - b, d, e; 2 - c, j; 3 - a, f

1004. Tikanli (1), gigant (2) va kit (3) akulasining uzunligini toping.

a) 18 m; b) 15 m; c) 180 sm; d) 40 - 45 sm; e) 4 - 4,5 m.

A) 1 - d, 2 - b, 3 - c

B) 1 - e, 2 - b, 3 - a

C) 1 - c, 2 - e, 3 - a

D) 1 - d, 2 - b, 3 - a

1005. Chuchuk suv (a) va dengizlarda (b) yashovchi baliqlarni juftlab ko'rsating.

1) soxta kurakburun; 2) keta; 3) qora baliq; 4) gulmoy; 5) osminog; 6) nereida; 7) qizil chuvalchang; 8) oq planariya; 9) aktiniya; 10) foraminifera; 11) nursimonlar; 12) baqachanoq.

A) a - 1, 2, 3, 4, 5, 6; b - 7, 8, 9, 10, 11, 12

B) a - 1, 3, 4, 7, 8, 12; b - 2, 5, 6, 9, 10, 11

C) a - 1, 2, 4, 7, 8, 12; b - 3, 5, 6, 9, 10, 11

D) a - 2, 3, 4, 7, 9, 12; b - 1, 5, 6, 8, 10, 11

1006. Ikki qon aylanish doirasi va uch kamerali yurakka ega bo'lgan organizmlarni ko'rsating.

1) itbaliq; 2) triton; 3) alligator; 4) gavial; 5) kojan; 6) kaputsin; 7) gekkon.

A) 1, 2, 6, 7 B) 3, 4, 5, 7

C) 2, 7 D) 3, 4, 5, 6

1007. O'troq (a) va ko'chib yuruvchi (b) qushlarni ko'rsating.

1) qorayaloq; 2) mayna; 3) kaklik; 4) zog'cha; 5) musicha; 6) chittak.

A) a - 1, 2, 3; b - 4, 5, 6

B) a - 1, 4; b - 2, 3, 5, 6

C) a - 2, 3, 5, 6; b - 1, 4

D) a - 2, 3, 6; b - 1, 4, 5

1008. Yopiq qon aylanish sistemasiga ega bo'lgan hayvonlar ...

A) yomg'ir chuvalchangi, qandala

B) qizil chuvalchang, tridakna

C) bitiniya, qoraqurt

D) qorsak, forel

1009. Yuragida faqat venoz qoni bor hayvonlar guruhini belgilang.

A) akula, skat

- B) kit, delfin
- C) baqa, gekkon
- D) forel, gulmoy

1010. Ildam kaltakesakning qaysi organi tuyg'u vazifasini bajaradi?

- A) yon chizig'i
- B) sezuvchi mo'ylovlari
- C) tanadagi sezgi hujayralari
- D) tili

1011. Juft tuyoqli kavsh qaytaruvchi hayvonlar guruhini belgilang.

- A) jirafa, begemot
- B) zubr, yovvoyi cho'chqa
- C) zubr, alqor
- D) alqor, qulon

1012. Tinch turgan kaptarning yuragi bir daqiqada necha marta qisqaradi?

- A) 550
- B) 250
- C) 300
- D) 165

1013. Og'iz bo'shlig'ida tishi bo'lmaydigan baliqni belgilang.

- A) cho'rtan
- B) forel
- C) moybaliq
- D) ilonbosh

1014. Ko'rish vazifasini yorug'lik sezuvchi hujayralari bajaradigan hayvonni belgilang.

- A) planariya
- B) lansetnik
- C) baliq
- D) skat

1015. Qaysi hayvonlarda regeneratsiya qilish xususiyati yaxshi rivojlangan?

- 1) gidra; 2) foraminifera; 3) radiolyariya; 4) yomg'ir chuvalchangi; 5) askarida; 6) bitiniya; 7) tez kaltakesak.

- A) 1, 2, 3
- B) 3, 5, 6
- C) 1, 5, 6
- D) 1, 4, 7

1016. Tritonning ko'zi nima bilan himoyalangan?

- A) teri
- B) oqsil qobiq
- C) qovoq
- D) kutikula

1017. Lansetnikning ovqat hazm qilish sistemasi qanday organlardan tashkil topgan?

- 1) og'iz; 2) halqum; 3) qizilo'ngach; 4) oshqozon; 5) ichak; 6) kloaka; 7) anal teshigi.

- A) 1, 2, 5, 6
- B) 1, 3, 5, 6
- C) 1, 3, 4, 7
- D) 1, 2, 5, 7

1018. Itlarda qaysi suyak rivojlanmagan?

- A) ko'krak tirgak
- B) to'sh
- C) kurak
- D) o'mrov

1019. Qaysi sutemizuvchilar tirik bola tug'masdan tuxum qo'yib ko'payadi?

- A) xaltalilar

- B) kloakalilar
- C) yo'ldoshiilar
- D) xaltalilar va kloakalilar

1020. Qaysi sutemizuvchi hayvonlarda tana harorati o'zgarib turadi?

- A) hasharotxo'rlar
- B) kitsimonlar
- C) tuxum qo'yuvchilar
- D) kemiruvchilar

1021. Miyachasi kuchsiz rivojlangan hayvonni belgilang.

- A) forel
- B) kaltakesak
- C) qorsak
- D) qurbaqa

1022. Ko'krak qafasi, qovurg'alar, to'sh suyagi, tovon suyagi qaysi hayvonlarga xos?

1) kashalot; 2) alqor; 3) miqqiy; 4) urchuqsimon kaltakesak; 5) tasqara; 6) baqa; 7) jayron.

- A) 2, 3, 5, 7   B) 2, 3, 5, 6
C) 1, 7, 4, 2   D) 2, 4, 5, 7

1023. Akulalarning qaysi orqani rezonator vazifasini bajaradi?

- A) suzgich pufagi
B) muskullari
C) jabrasi
D) rezonator vazifasini bajar-
maydi

1024. Qaysi qush Markaziy Afrika va Janubiy Osiyoda qishlaydi?

- A) tasqara   B) kalxat
C) bulbul
D) qalding'och

1025. O'zbekistonda uchraydigan zaharli ilonlar berilgan qatorni ko'rsating.

- A) ko'lvor, kapcha
B) chipor ilon va qalqontumshuq ilon
C) charx ilon, suvilon
D) ko'lvor ilon, chipor ilon

1026. Sutemizuvchilarda qaysi sezgi organlari qushlarnikiga nisbatan kuchsizroq rivojlangan?

- A) ko'rish   B) hid bilish
C) ta'm bilish   D) eshitish

1027. Ultratovushdan foydalanuvchi hayvonlarni ko'rsating.

- A) ko'rshapalak, koata
B) ko'rshapalak, boyo'g'li
C) taqaburun, delfin
D) ko'rshapalak, tyulen

1028. Ko'payish davrida dengizdan daryoning yuqori qismiga ko'tariladigan baliqni belgilang.

- A) oqcha
B) mo'ylov baliq
C) moybaliq
D) baqra

1029. Uzunligi 75 sm gacha, og'irligi 2 kg gacha boradigan, noyob tur sifatida muhofaza qilinadigan baliqni belgilang.

- A) qilquyruq   B) forel
C) baqra   D) beluga

1030. Qaysi sutemizuvchilarda oshqozonda hazm bo'lmagan oziq chuvalchangsimon o'simtada hazm bo'ladi?

- A) qoramollarda
B) otlarda
C) kurakoyoqilarda
D) yirtqichlarda

1031. Lansetnikning jabralariga qum zarralari kirishidan uning qaysi a'zosi himoya qiladi?

- A) teri burmalari
B) jabra qopqog'i
C) tangachalari
D) jabra yorig'i

1032. Quyida berilgan qushlardan O'rta Osiyo hududida uchraydigan kunduzgi yirtqichlarni belgilang.

- a) qora kalxat; b) miqqiy; c) boyqush; d) boyo'g'li; e) jo'rchi; f) qarchig'ay; g) ukki.

- A) a, d, f, g   B) a, f, g
C) a, b, e, g   D) a, b, e, f

1033. Yevropa laylaklarining qishlash joyini belgilang.

- A) Afrikaning shimoli
- B) O'rta Osiyo
- C) Afrika va Hindiston
- D) Janubi-Sharqiy, Tropik Afrika

1034. O'rta Osiyo laylaklarining qishlash joyini belgilang.

- A) Shimoliy Hindiston
- B) Afrika
- C) Tropik Afrika
- D) O'rta Osiyo

1035. Yirtqich tishli kaltakesak necha yil ilgari yashagan?

- A) 200 – 300 ming
- B) 200 – 300 mln
- C) 30 mln
- D) 150 – 180 mln

1036. Dag'al junli qo'y zotlarini belgilang.

1) go'sht-sut; 2) qorako'l terili; 3) go'sht-yog'li; 4) go'sht-junli; 5) po'stinbop terili.

- A) 2, 3, 4, 5
- B) 1, 2, 3, 4
- C) 1, 3, 5
- D) 3, 4, 5

1037. Otlar miloddan necha yil oldin xonakilashtirilgan?

- A) 7000
- B) 3000
- C) 5000
- D) 8000

1038. Qaysi javobda sersut sigir zoti keltirilgan?

- A) qora-ola
- B) simmental
- C) gereford
- D) shortgorn

1039. «Erkaklarining tana-si qora, faqat qanotlari va du-

mida oq patlari bo'lganidan qorong'ida sezilmaydi va ular qumni tumshug'i bilan kovlab uya yasaydi». Bu xususiyat qaysi qushlarning erkaklariga xos?

- A) tuvaloq
- B) yirtqich, tungi qushlar
- C) yovvoyi o'rdak
- D) Afrika tuyaqushi

1041. Anal teshigi bo'lmagan (a) va bo'lgan (b) chuvalchanglarni juftlab ko'rsating.

1) exinokokk; 2) cho'chqa tasmasimon chuvalchangi; 3) nereida; 4) bolalar gijjasi; 5) jigar qurti.

- A) a – 2, 5; b – 1, 3, 4
- B) a – 1, 3, 5; b – 2, 4
- C) a – 1, 2, 5; b – 3, 4
- D) a – 1, 5; b – 2, 3, 4

1042. Bosh-oyoqlilarning dushmandan himoyalaniş usulini toping.

- A) reaktiv harakatlanadi
- B) suvga siyoh chiqaradi
- C) suv tubida harakatsiz yotadi
- D) zahar bezi mavjud

1043. Tana bo'shlig'i bo'lmaydigan hayvonlarni belgilang.

- A) yassi chuvalchanglar
- B) mollyuskalar
- C) to'garak chuvalchanglar
- D) halqali chuvalchanglar

ODAM VA UNING SALOMATLIGI (8-sinf)

1. Qaysi suyaklar odam yelka kamari skeletini tashkil qiladi?

A) kurak suyagi, o'mrov suyagi

B) kurak suyagi, o'mrov suyagi, nomsiz suyak

C) kurak suyagi, yelka suyagi, tirsak suyagi

D) kurak suyagi, o'mrov suyagi, tirsak suyagi

2. Qaysi suyaklar harakatsiz birikkan bo'ladi?

A) yelka, bilak

B) son suyaklari

C) boldir suyaklari

D) chanoq

3. Kurak va yelka suyaklari birikkan bo'g'im qanday tuzilishga ega bo'ladi?

A) silindrsimon

B) egarsimon

C) sharsimon

D) g'altaksimon

4. Qaysi a'zolar silliq to'li muskul to'qimasidan tashkil topgan?

A) yurak, qon-tomir, siydik pufagi

B) buyrak, qon-tomir, ichaklar, yurak

C) tomir, ichaklar, siydik pufagi

D) siydik pufagi, ichaklar, yurak

5. Odam skeletidagi suyaklardan nechitasi juft?

A) 36 B) 40

C) 206 D) 85

6. Odam tanasidagi kaftusti suyaklari soni nechta?

A) 5 B) 8

C) 12 D) 9

7. Suyakning qaysi qismida mayda qon va limfa tomirlari, nerv tolalari juda ko'p?

A) g'ovak moddada

B) suyakusti pardasida

C) suyakning tog'ay bilan qoplangan qismida

D) ilik qismida

8. Keng serbar muskullar odamning qayerida bo'ladi?

A) jag'da B) orqada

C) oyoqda D) qo'lda

9. Quyida berilgan muskularning qaysi biri odamning orqa muskullari hisoblanadi?

A) umurtqa pog'onasini tiklovchi

B) deltasimon muskul

C) uch boshli muskul

D) so'rg'ichsimon muskul

10. Odamdagi skelet muskullari tana massasining necha foizini tashkil etadi?

A) 5 - 10%

B) 70%

C) 20 - 30%

D) 40%

11. Muskul tashqi tomondan yupqa o'ralgan parda nima deb ataladi?

- A) sinaps
- B) fassiya
- C) sinovial suyuqlik
- D) meyelin parda

12. Quyida berilganlarning qaysi biri tayanch-harakatlanish sistemasining faol qismi hisoblanadi?

- A) yurak
- B) skelet
- C) muskul
- D) tog'ay

13. Necha juft qovurg'alar chin qovurg'alar deyiladi?

- A) 8 – 10-juft
- B) 3 – 5-juft
- C) 11 – 12-juft
- D) 1 – 7-juft

14. Quyida berilgan muskulardan qaysi biri yuz muskullariga misol bo'ladi?

- A) so'rg'ichsimon
- B) kvadratsimon
- C) rombsimon
- D) uchburchak

15. Kalta naysimon suyak berilgan qatorni toping.

- A) bilak
- B) kaftusti
- C) yelka
- D) barmoq

16. Barmoqlarning suyakka aylanishi necha yoshgacha davom etadi?

- A) 20 – 25
- B) 25 – 30
- C) 16 – 20
- D) 30 – 35

17. Tizza qopqog'i suyagiga qaysi muskulning payi birikadi?

- A) uch boshli
- B) ikki boshli
- C) to'rt boshli
- D) boldir

18. Quyida berilganlarning qaysi biri bo'yin muskuli hisoblanadi?

- A) tishsimon muskul
- B) narvonsimon
- C) serbar muskul
- D) trapetsiyasimon muskul

19. Muskulning statik ishi natijasida odam tanasi va uning ayrim qismlari ma'lum vaqt davomida nima qiladi?

- A) har xil harakatlarni bajaradi
- B) zarur bo'lgan vaziyatni saqlaydi
- C) charchaydi
- D) bir xil harakatlarni bajaradi

20. Tana muskullari tarangligi va harakatini boshqaruvchi nerv markazi quyidagilarning qaysi biri hisoblanadi?

- A) uzunchoq miya
- B) miyacha

- C) targ'il tana
- D) oqimtir yadro

21. Sportchilarning uzoq jismoniy mashqlarda tez charchamasligi sababini aniqlang.

- A) qonda glyukoza miqdori ko'p
- B) muskullarda glikogen zaxirasi ko'p

- C) nerv, muskullarda oqsil zaxirasi ko'p

- D) nerv, muskullarda yog' zaxirasi ko'p

22. Odam skeletining qaysi qismi tananing ressoi vazifasini bajaradi?

- A) ko'krak qafasi

- B) umurtqa pog'onasi
- C) boldir suyagi
- D) tovon-kaft

23. Suyak singanda, uning bitishida suyakning qaysi qismi muhim ahamiyatga ega bo'ladi?

- A) ko'mik qismi
- B) kollagen tolalar
- C) periost
- D) anorganik moddalar

24. Erkin qo'l suyaklarining soni jami nechtani tashkil qiladi?

- A) 66
- B) 60
- C) 64
- D) 30

25. Qaysi ichki organ muskullari tuzilishi jihatidan ko'ndalang yo'lli, ish faoliyati jihatidan silliq tolali muskullarga o'xshaydi?

- A) yurak
- B) oshqozon
- C) buyrak
- D) jigar

26. Yosh bola bosh suyagining qaysi qismida kichik liqildoq joylashgan bo'ladi?

- A) tepa va ensa suyagi o'rtasida
- B) peshona va chakka suyagi o'rtasida
- C) peshona va tepa suyagi o'rtasida
- D) tepa va chakka suyagi o'rtasida

27. Tabiiy egilishlar necha yoshgacha bolalarda bo'lmaydi?

- A) bir yoshgacha
- B) ikki yoshgacha
- C) uch yoshgacha

D) olti oylikkacha

28. Qaysi suyak 3 qismga – dasta, tana, qilichsimon o'simtaga bo'linadi?

- A) kurak
- B) o'mrov
- C) to'sh
- D) qovurg'a

29. Axill payi odam tanasining qaysi sohasida joylashgan?

- A) bo'yin
- B) ko'krak
- C) son
- D) boldir

30. Miyaning nerv hujayralarini oziqlantirish vazifasini nima bajaradi?

- A) neyroglia
- B) neyron
- C) akson
- D) dendrit

31. Suyaklarning bo'g'im yuzalari tuzilishini belgilang.

1) sharsimon; 2) naysimon; 3) silindsimon; 4) konussimon; 5) egarsimon; 6) yulduzsimon; 7) g'altaksimon; 8) ellipssimon; 9) yoysimon.

A) 2, 4, 6, 7, 9

B) 1, 3, 5, 7, 8

C) 1, 2, 4, 6, 7

D) 1, 3, 4, 8, 9

32. Gavda suyaklaridan qaysi birining suyakka aylanishi 30 yoshgacha davom etadi?

- A) dum umurtqalari
- B) umurtqa suyaklari
- C) tos suyaklari
- D) yelka va son suyaklari

33. Qaysi suyaklarning o'sishi 20 – 25 yoshgacha davom etadi?

1) bosh suyagi; 2) umurtqa suyaklari; 3) kurak, o'mrov, yelka, bilak, tirsak; 4) to'sh suyagi;

5) qo'l kaft suyaklari; 6) barmoq suyaklari.

A) 1, 3, 4   B) 2, 4, 6

C) 4, 5, 6   D) 1, 2, 5

34. Qo'l barmoqlarining suyakka aylanishi necha yoshgacha davom etadi?

A) 11 – 13   B) 14 – 16

C) 16 – 17   D) 16 – 20

35. Kurak, o'mrov, yelka, bilak, tirsak suyaklarining suyakka aylanishi necha yoshgacha davom etadi?

A) 25 – 30   B) 16 – 20

C) 20 – 25   D) 17 – 25

36. Umurtqa suyaklari qaysi yoshda suyakka aylanib bo'ladi?

A) 14 – 16   B) 13 – 15

C) 18   D) 17 – 20

37. Odamning suyagi qanday vazifalarni bajarishda qatnashadi?

A) himoya, muvozanat

B) tayanch, qon deposi

C) mineral tuzlar uchun depo, muvozanat

D) himoya, tayanch, mineral tuzlar uchun depo

38. Muskulning statik ishiga tegishli misolni belgilang.

A) turgan joyda chopish

B) yurish

C) sakrash

D) qaldirg'och holat

39. O'simlik, hayvon mahsulotlaridan va mineral moddalardan tayyorlangan dorilar

haqida kimning qaysi asarida ma'lumot berilgan?

A) Ibn Sinoning «Tib qonunlari»

B) Beruniyning «Saydana»

C) Jurjoniyning «Al-Kimyoy»

D) Abu Bakr Ahaviy Buxoriyning «Hidoyat»

40. To'sh suyagi qaysi yoshda bir-biriga qo'shilib yaxlit to'sh suyagini hosil qiladi?

A) 8 – 10   B) 14 – 16

C) 15 – 16   D) 20 – 25

41. Anotomiya fani rivojlani-shiga hissa qo'shgan olimni toping.

A) A.Y. Yunusov

B) R.A. Alavi

C) Z.T. Tursunov

D) E.S. Mahmudov

42. Uzoq vaqt poshnasiz oyoq kiyim kiyish oyoq kaftida qanday o'zgarishga olib keladi?

A) kichik barmoq suyagining egrilanishi

B) tovonning qalinlashishi

C) butun kaftning egrilani-shi

D) yassioyoqlilik

43. Qon va limfa tomirlari devorining muskullari qanday to'qimadan tashkil topgan?

A) epiteliy

B) nerv

C) silliq tolali

D) ko'ndalang yo'lli

44. Anotomiya fanining rivojlanishiga hissa qo'shgan olimlarni ko'rsating.

1) X.Z.Zohidov; 2) U.Qodirov;
3) K.Rahimov; 4) O'.Oripov; 5)
S. Asomov; 6) K.Zufarov; 7)
A.Asqarov; 8) N.Ismoilov; 9)
R.A.Alavi; 10) E.Mahmudov.

- A) 1, 9   B) 6, 7, 8
C) 2, 3, 10   D) 4, 5

45. Ichki kasalliklarni o'rganishga doir ilmiy ishlar olib borgan olimlarni ko'rsating.

1) N.K.Ahmedov; 2) U.Qodirov; 3) K.Rahimov; 4) O'.Oripov; 5) S.Shamsiyev; 6) K.Zufarov; 7) A.Asqarov; 8) N.Ismoilov; 9) S.Asomov; 10) E.Mahmudov.

- A) 1, 6, 9   B) 7, 8
C) 2, 3, 10   D) 4, 5

46. Jarrohlik sohasida ish olib borgan olimlarni ko'rsating.

1) R.Xudoyberdiyev;
2) U.Qodirov; 3) K.Rahimov;
4) O'.Oripov; 5) V.Vohidov;
6) K.Zufarov; 7) A.Asqarov;
8) N.Ismoilov; 9) S.Asomov;
10) E.Mahmudov.

- A) 1, 6, 9   B) 7, 8
C) 2, 3, 10   D) 4, 5

47. Fiziologiya fanining rivojiga hissa qo'shgan olimlarni ko'rsating.

1) R.Xudoyberdiyev;
2) U.Qodirov; 3) K.Rahimov;
4) O'.Oripov; 5) Z.Umidova;
6) K.Zufarov; 7) A.Asqarov;
8) N.Ismoilov; 9) S.Asomov;
10) E.Mahmudov.

- A) 1, 9   B) 7, 8
C) 2, 3, 10   D) 4, 5, 6

48. Qaysi to'qima o'zaro zich joylashgan hujayralardan iborat?

- A) nerv
B) muskul
C) epiteliy
D) biriktiruvchi

49. V.Vohidov va O'.Oripov tibbiyotning qaysi yo'nalishiga katta hissa qo'shgan?

A) jarrohlik
B) hujayralarda kechadigan o'zgarishlarni o'rganishga
C) ichki kasalliklarni o'rganish va davolashga
D) fiziologiya sohasiga

50. K.Zufarov tibbiyotning qaysi yo'nalishida ishlar olib borgan?

A) jarrohlik
B) hujayralarda kechadigan o'zgarishlarni o'rganish
C) ichki kasalliklarni o'rganish va davolash

D) asab kasalliklari
51. Z.Umidova tibbiyotning qaysi sohasida ishlar olib borgan?

A) fiziologiya sohasi
B) hujayralarda kechadigan o'zgarishlarni o'rganish
C) ichki kasalliklarni o'rganish va davolash

D) yuqumli kasalliklarning tarqalish sabablarini aniqlash

52. I.Musaboyev tibbiyotning qaysi sohasida ishlar olib borgan?

- A) jarrohlik

B) hujayralarda kechadigan o'zgarishlarni o'rganish

C) ichki kasalliklarni o'rganish va davolash

D) yuqumli kasalliklarning tarqalish sabablarini aniqlash

53. Muskul to'qimaning qaysi xili odam tinch turganda ham o'z vazifasini bajaraveradi?

A) yelka muskullari

B) boldir muskullari

C) silliq tolali muskullar

D) skelet muskullar

54. Qaysi muskul tuzilishiga ko'ra ko'ndalang yo'lli muskul-larga, bajaradigan vazifasi ji-hatidan silliq tolali muskullarga o'xshaydi?

A) barcha skelet muskullari

B) til muskuli

C) yurak muskuli

D) qon va limfa tomirlari muskullari

55. Magnit bo'roni qanday odamlarga ko'proq seziladi?

1) asab organlari xastalan-gan; 2) buyragi xastalangan; 3) teri kasalliklari bilan xastalan-gan; 4) yurak-qon tomir siste-masi xastalangan; 5) tayanch-harakatlanish organlari xasta-langan.

A) 1, 2, 3

B) 2, 4, 5

C) 1, 3, 4

D) 1, 4, 5

56. «Biror tirik organizm tashqi muhitsiz yashay olmaydi». Bu qaysi olimning fikri?

A) I.Mechnikov

B) I.Sechenov

C) I.Pavlov

D) L.Paster

57. Kalta naysimon (1), kal-ta g'ovak (2), yassi (3), g'alvir-simon (4) suyaklar turiga mos suyaklarni juftlang.

a) barmoq; b) kaft; c) umurtqa; d) kaftusti; e) ensa; f) pona-simon suyak; g) kurak; h) pe-shona.

A) 1 – c, d; 2 – a, b; 3 – e, g; 4 – f, h

B) 1 – a, b; 2 – c, d; 3 – e, g; 4 – f, h

C) 1 – a, b; 2 – c, d; 3 – f, g; 4 – e, h

D) 1 – b, d; 2 – a, c; 3 – e, g; 4 – f, h

58. Qovurg'a (1), o'mrov (2) suyaklari qaysi suyaklar turiga mansub?

a) uzun naysimon; b) uzun g'ovak; c) yassi; d) g'alvirsi-mon.

A) 1 – b, 2 – a

B) 1 – b, 2 – b

C) 1 – c, 2 – d

D) 1 – c, 2 – b

59. Nechta qovurg'a soxta qovurg'alar deyiladi?

A) 14 ta   B) 4 ta

C) 6 ta   D) 12 ta

60. Soxta qovurg'alar qayerga birikadi?

A) to'sh suyagi dasta qismiga

B) avval o'zaro va yettinchi qovurg'aning tog'ayiga

C) o'zaro va ko'krak muskulari orasida yotadi

D) o'zaro va o'mrov suyagiga

61. Umurtqa pog'onasining qaysi qismlarida lordoz (1) va kifoz (2) egilishlari bo'ladi?

a) bo'yin; b) ko'krak; c) bel; d) dumg'aza.

A) 1 – a, b; 2 – c, d

B) 1 – a, d; 2 – b, c

C) 1 – a, c; 2 – b, d

D) 1 – b, d; 2 – a, c

62. Bosh qutisining qaysi suyaklari bola o'sgan sari chok yordamida birikadi?

A) peshona, tepa, chakka, ensa

B) peshona, tepa, ensa, ponasimon

C) g'alvirsimon, ponasimon, chakka, tepa

D) ensa, yanoq, chakka, tepa

63. Barmog'larning (1) va qo'l kaftining (2) suyakka aylaniishi necha yoshgacha davom etadi?

a) 17 – 25; b) 20 – 25; c) 15 – 16; d) 16 – 20.

A) 1 – d, 2 – c

B) 1 – d, 2 – a

C) 1 – b, 2 – c

D) 1 – d, 2 – b

64. Bo'yin muskulini belgilang.

A) trapetsiyasimon

B) deltasimon

C) o'mrovosti muskuli

D) narvonsimon

65. Anatomiya fani rivojlantirishiga hissa qo'shgan olimni toping.

A) A.Asqarov

B) R.A.Alavi

C) Z.T.Tursunov

D) I.Q.Musaboyev

66. Tuzilishiga ko'ra suyaklarning qanday xillari bo'ladi?

1) naysimon; 2) kalta; 3) uzun; 4) yassi; 5) g'ovak; 6) harakatsiz; 7) g'alvirsimon; 8) harakatchan.

A) 1, 2, 3, 4 B) 1, 4, 5, 7

C) 1, 2, 3, 6, 8 D) 2, 3, 6, 8

67. Umurtqa suyaklari shaklini belgilang.

A) kalta naysimon

B) kalta g'ovak

C) kalta g'alvirsimon

D) uzun naysimon

68. Gavda skeleti qismlarini belgilang.

A) umurtqa-pog'onasi, ko'krak qafasi

B) umurtqa pog'onasi, qovurg'alar

C) qovurg'alar, to'sh suyagi

D) umurtqa pog'onasi, to'sh, o'mrov suyaklari

69. Qorin muskullari orasida necha juft qovurg'alar yotadi?

A) 2 B) 4

C) 6 D) 14

70. Chin qovurg'alar soni nechta?

A) 2 B) 4

C) 6 D) 14

71. Suyakning o'sishi, singanda bitishida nima katta ahamiyatga ega?

- A) periost   B) miyelin
C) fassiya   D) tog'ay

72. Qaysi kasallikda oyoqlar, umurtqa pog'ona, ko'krak qafasi, chanoq egilib qoladi?

- A) raxit   B) skolioz
C) kifoz   D) egilgan

73. Yelka kamari muskulini belgilang.

A) yelkaning uch boshli muskuli

B) yelka muskuli

C) to'sh-o'mrov so'rg'ichsimon muskul

D) deltasimon

74. Dinamik ishni belgilang.

1) tik turish; 2) yurish; 3) yugurish; 4) qo'lni oldinga ko'tarish; 5) sakrash; 6) qo'lni yuqoriga ko'tarish; 7) gapirish.

A) 1, 4, 6   B) 1, 4, 6, 7

C) 2, 3, 5, 7   D) 2, 4, 6, 7

75. Statik ishni belgilang.

1) tik turish; 2) yurish; 3) yugurish; 4) qo'lni oldinga ko'tarish; 5) sakrash; 6) qo'lni yuqoriga ko'tarish; 7) gapirish.

A) 1, 4, 6   B) 1, 4, 6, 7

C) 2, 3, 5, 7   D) 2, 4, 6, 7

76. Charchagan muskul to'lalari qisqarib bo'shasha olmay qolgan holat nima deyiladi?

A) statik ish

B) dinamik ish

C) muskullar kontrakturasi

D) gipodimamiya

77. Odam tanasining o'zi odatlangan holda erkin turishi nima deyiladi?

A) statik ish

B) dinamik ish

C) qad-qomat

D) tetaniya

78. G'ovak (1), yassi (2), g'alvirsimon (3) suyaklarga mansub bo'lgan suyaklarni belgilang.

a) qovurg'a; b) kurak; c) umurtqa; d) peshona; e) pona-simon; f) yuqori jag'; g) kaftusti; h) ensa; i) chanoq.

A) 1 - b, h, i; 2 - a, c, g; 3 - d, e, f

B) 1 - a, c, g; 2 - b, h, i; 3 - d, e, f

C) 1 - a, c, g; 2 - d, e, f; 3 - b, h, i

D) 1 - d, e, f; 2 - b, c, g; 3 - a, h, i

79. Yelka kamari suyaklarini belgilang.

A) yelka, kurak, o'mrov

B) kurak, bilak, yelka

C) yelka, bilak-tirsak, o'mrov

D) kurak, o'mrov

80. Qaysi organlarda silliq (1), ko'ndalang-targ'il (2) muskullar bo'ladi?

a) til; b) siydik pufagi; c) yelka; d) limfa tomiri; e) yurak; f) ingichka ichak.

A) 1 - a, c, e; 2 - b, d, f

B) 1 - a, d, e; 2 - b, c, f

C) 1 - b, d, f; 2 - a, c, e

D) 1 - a, b, f; 2 - c, d, e

81. Muskularning kontraktura-si nima?

- A) kam harakatlilik
- B) muskul tolalari qisqarib, bo'shasha olmay qolishi
- C) harakatlantiruvchi nerv to-lasining yallig'lanishi
- D) muskul va paylar zo'riqishi

82. Ponasimon suyak qa-yerda joylashgan?

- A) tepa va ensa suyaklari ora-sida
- B) bosh suyagining pastki asos qismida
- C) jag' suyagining chakka suyagiga birikish joyida
- D) oyoqning tovon qismida

83. G'alvirsimon (a) va yassi (b) suyaklarni belgilang.

1) tepa; 2) yuqori jag'; 3) pe-shona; 4) ensa; 5) yuz.

- A) a - 2, 3; b - 1, 4, 5
- B) a - 1, 2; b - 3, 4, 5
- C) a - 2, 3, 4; b - 1, 5
- D) a - 1, 4, 5; b - 2, 3

84. Umurtqa pog'onasining oldinga (a) va orqaga (b) tabi-iy egilish qismini belgilang.

1) bo'yin; 2) ko'krak; 3) bel; 4) dumg'aza.

- A) a - 1, 2; b - 3, 4
- B) a - 1, 3; b - 2, 4
- C) a - 2, 3; b - 1, 4
- D) a - 3, 4; b - 1, 2

85. Qaysi suyaklar kamar su-yagiga kirmaydi?

- A) kurak
- B) nomsiz suyaklar
- C) dimog'

D) dum umurtqalari

86. Oyoqning erkin suyaklarini ko'rsating.

1) panja; 2) boldir; 3) son; 4) tizza qopqog'i; 5) dumg'aza umurtqalari.

- A) 1, 2, 3
- B) 1, 2, 3, 4
- C) 1, 2, 3, 5
- D) 1, 2, 3, 4, 5

87. Suyaklarning oraliqsiz biri-kishi nimalar yordamida amal-ga oshadi?

- A) bo'g'im xaltasi
- B) suyak choklari
- C) fassiya
- D) bo'g'im suyuqligi

88. Bosh suyagi (a) va bola-ning bo'yiga (b) o'sishi necha yoshda tezlashadi?

1) 3. yoshgacha; 2) 3 - 4; 3) 5 - 7; 4) 6 - 8; 5) 11 - 15; 6) 12 - 16.

- A) a - 1, 3, 5; b - 2, 4, 6
- B) a - 1, 3, 6; b - 2, 4, 5
- C) a - 1, 4, 5; b - 2, 3, 6
- D) a - 2, 4, 5; b - 1, 3, 6

89. Nomsiz suyaklar skelet-ning qaysi qismiga mansub?

- A) bosh suyagiga
- B) yelka kamariga
- C) umurtqa suyaklariga
- D) oyoq kamariga

90. Odam organizmida ikki boshli (a) va uch boshli (b) muskullar qayerda joylashgan?

1) bilak sohasida; 2) tirsak so-hasida; 3) yelkaning oldingi so-hasida; 4) yelkaning orqa soha-

sida; 5) sonning oldingi sohasida; 6) sonning orqa sohasida; 7) boldirning orqa sohasida.

A) a - 1, 3; b - 2, 4

B) a - 3, 5; b - 1, 4

C) a - 2, 5; b - 4, 7

D) a - 3, 6; b - 4, 7

91. Axill payi qaysi muskulga birikkan?

A) 2 boshli

B) 3 boshli

C) 4 boshli

D) deltasimon

92. Tananing qaysi qismida bel kvadrat muskullari joylashgan?

A) chakka B) ko'krak

C) qorin D) orqa

93. Aylanasimon muskullar qayerda uchraydi?

1) og'iz atrofida; 2) burun sohasida; 3) ko'z atrofida; 4) yonoqda; 5) gavhar atrofida; 6) ingichka ichakda.

A) 1, 3 B) 1, 3, 6

C) 2, 3, 4 D) 1, 3, 5

94. Organik moddalar suyak tarkibining qancha qismini tashkil etadi?

A) 3/1 B) 2/1

C) 2/3 D) 1/3

95. G'alvirsimon suyakni belgilang.

A) pastki jag' B) qovurg'a

C) peshona D) chanoq

96. Gipofiz bezining qaysi gormonlari suyakning o'sishini tartibga soladi?

A) somatotrop

B) testosteron

C) intermedin

D) timozin

97. Qon tomirlari devoridagi muskullar qanday to'qimadan tashkil topgan?

A) epitely

B) nerv

C) silliq tolali muskul

D) ko'ndalang yo'lli muskul

98. Odam tanasining qaysi qismida tashqi va ichki qanotsimon muskul joylashgan bo'ladi?

A) yelkaning oldingi sohasida

B) yelkaning orqa sohasida

C) chakka sohasida

D) boldir suyagining orqa sohasida

99. Odam umurtqa pog'onasi qismlarining nechtdan iborat bo'lishini belgilang.

1) bo'yin; 2) ko'krak; 3) bel; 4) dumg'aza; 5) dum.

a) 5; b) 5; c) 4 - 5; d) 12; e) 7.

A) 1 - c, 2 - b, 3 - c, 4 - a, 5 - d

B) 1 - a, 2 - b, 3 - d, 4 - e, 5 - d

C) 1 - e, 2 - d, 3 - a, 4 - b, 5 - c

D) 1 - e, 2 - c, 3 - a, 4 - b, 5 - e

100. O'mrov suyagi ichki tomonidan qaysi suyak bilan birikkan bo'ladi?

A) to'sh B) yelka

C) kurak D) qovurg'a

101. Chaynash muskullari berilgan qatorni belgilang.

- A) deltasimon
- B) tashqi va ichki qanotsimon
- C) og'izning aylana muskuli
- D) narvonsimon

102. Qo'l muskullarini belgilang.

1) rombsimon; 2) uch boshli; 3) deltasimon; 4) tikuvchi; 5) trapetsiyasimon; 6) ikki boshli.

- A) 1, 3, 5
- B) 1, 2, 5
- C) 2, 4, 6
- D) 2, 3, 6

103. Bilak suyagining past qismi qaysi suyak bilan birikadi?

- A) yelka
- B) kaftusti
- C) tirsak
- D) oyoq-kaft

104. Bosh suyagining miya qutisi suyaklariga qaysi suyaklar kiradi?

- A) pastki va yuqori jag'
- B) asosiy, chakka
- C) yuqori jag', chakka
- D) pastki jag'

105. Kalta g'ovaksimon suyaklar berilgan qatorni toping.

1) qovurg'a; 2) umurtqa; 3) to'sh; 4) o'mrov; 5) kaftusti.

- A) 1, 2
- B) 1, 3
- C) 2, 4
- D) 2, 5

106. Qaysi muskullarning qisqarishi hisobiga qo'l panjasi bo'g'imlari yoziladi?

- A) yelkaning ikki boshli
- B) yelkaning uch boshli
- C) bilakning orqa qismidagi
- D) oldingi qismidagi

107. Ko'krak qafasi muskullari qanday jarayonlarda ishtirok etadi?

1) nafas olish; 2) ichki organlar bosimini saqlash; 3) nafas chiqarish; 4) qo'llarni harakatlantirish; 5) umurtqa pog'onasini bukish; 6) kurak suyagi harakatlari.

- A) 1, 2, 3
- B) 1, 2, 4
- C) 1, 2, 5
- D) 1, 3, 4

108. Odamning oyoq suyaklari hayvonlarning orqa oyoqlariga nisbatan kuchli rivojlangan va baquvvat. Buning sababi nimada?

- A) tik yurishda
- B) yashash sharoitining yaxshilanishida
- C) mehnat faoliyatida
- D) bosh miyaning rivojlantirishida

109. Quyidagilardan yuz suyaklarini belgilang.

1) peshona; 2) dimog'; 3) tepa; 4) tanglay; 5) yonoq; 6) chakka; 7) ko'z yosh; 8) burun; 9) tilosti.

- A) 1, 2, 6, 8, 9
- B) 1, 3, 6, 7, 8, 9
- C) 1, 2, 5, 6, 7, 9
- D) 2, 4, 5, 7, 8, 9

110. Tishsimon muskullar odam tanasining qaysi qismida joylashgan bo'ladi?

- A) bosh
- B) bo'yin
- C) ko'krak
- D) qo'l

111. Gavda muskullari joylashishiga qarab qanday xillarga

ajratiladi va ularga xos muskul-
larni belgilang.

1) ko'krak qafasi; 2) qorin; 3)
bo'yin; 4) orqa.

a) trapetsiyasimon; b) kvad-
ratsimon; c) o'mrovosti; d) del-
tasimon.

A) 1 - d; 2 - a; 4 - c

B) 1 - b; 3 - c; 4 - d

C) 1 - c; 2 - a; 4 - d

D) 1 - c; 2 - b; 4 - a

112. Bilaguzuk suyaklari
nechta va qanday joylashadi?

A) 8 ta bo'lib, ular 4 tadan ikki
qator

B) 10 ta bo'lib, ular 5 tadan
ikki qator

C) 4 ta bo'lib, ular bir qator

D) 6 ta bo'lib, ular 3 tadan ikki
qator

113. Tabiiy egilishda umurtqa
pog'onasining qaysi qismi biroz
oldinga egilgan bo'ladi?

A) bo'yin va dum

B) ko'krak va dumg'aza

C) bo'yin va dumg'aza

D) bo'yin va bel

114. Tabiiy egilishda umurtqa
pog'onasining qaysi qismi biroz
orqaga egilgan bo'ladi?

A) ko'krak va dum

B) ko'krak va bel

C) ko'krak va dumg'aza

D) bel va dum

115. Qaysi muskullar gavdani
rostdab turadi?

A) ko'krak qafasi

B) qorin

C) orqa

D) oyoq

116. Quyida berilgan suyak-
larning soni to'g'ri berilgan ja-
vobni toping.

1) dimog'; 2) ko'z yosh; 3)
soxta qovurg'alar; 4) yelka ka-
mari suyaklari.

a) 4; b) 6; c) 1; d) 2.

A) 1 - a, 2 - b, 3 - c, 4 - d

B) 1 - b, 2 - d, 3 - c, 4 - a

C) 1 - c, 2 - a, 3 - b, 4 - d

D) 1 - c, 2 - d, 3 - b, 4 - a

117. Kichik chanoq bo'sh-
lig'ida quyidagilarning qaysilari
joylashgan bo'ladi?

1) to'g'ri ichak; 2) siydik pufa-
gi; 3) qon, nerv, limfa tugunlari;
4) nerv tomirlari; 5) qon, limfa
tomirlari; 6) jinsiy a'zolar.

A) 1, 2, 3, 4

B) 1, 3, 4, 5

C) 1, 4, 5, 6

D) 1, 2, 3, 4, 5, 6

118. Uch boshli muskul qaysi
sohada joylashgan?

A) son, yelka

B) boldir, son

C) boldir, yelka

D) son, bilak-tirsak

119. Bola necha oylik bo'l-
ganda umurtqa pog'onasining
ko'krak qismida egilma hosil
bo'ladi?

A) 8 B) 12

C) 3 D) 5

120. Erkin oyoq suyaklari
to'g'ri berilgan javobni toping.

1) yelka; 2) son; 3) bilak-tir-sak; 4) katta boldir; 5) kichik boldir; 6) to'sh; 7) panja.

A) 1, 2, 3, 4 B) 1, 3, 4, 5

C) 1, 2, 6, 7 D) 2, 4, 5, 7

121. Fosfat tuzlari (1) va kalsiy karbonat (2) suyak anorganik tarkibining qanchasini tashkil etadi?

a) 50%; b) 53%; c) 60%; d) 5,9%; e) 12%.

A) 1 – a, 2 – b

B) 1 – a, 2 – c

C) 1 – d, 2 – e

D) 1 – c, 2 – d

122. Bola necha yoshligida jismoniy va ruhiy jihatdan tez rivojlanadi?

A) 1 B) 2

C) 6 D) 8

123. Odamning bo'yi qaysi yosh o'rtasida deyarli bir xil saqlanadi?

A) 60 – 70 B) 20 – 25

C) 25 – 50 D) 50 – 60

124. Yelkaning oldingi yuzasida qaysi muskul bo'ladi?

A) ikki boshli

B) uch boshli

C) qiyshiq

D) deltasimon

125. To'sh suyagi odamning necha yoshida bir-biriga qo'shilib yaxlit suyakka aylanadi?

A) 20 – 25 B) 17 – 25

C) 15 – 16 D) 16 – 20

126. O'ng o'pka bilan chap o'pkaning o'rtasida qaysi bez joylashadi?

A) qalqonsimon

B) epifiz

C) qalqonorqa

D) ayrisimon

127. Qaysi suyakning pastki qismi oyoqning tashqi to'pig'ini hosil qiladi va u qaysi suyak bilan birikadi?

A) son suyagi, boldir suyagi

B) kichik boldir suyagi va katta boldir suyagi

C) kichik boldir suyagi, oshiq suyagi

D) kichik boldir suyagi, tovon suyagi

128. Qon va limfa tomirlari qanday to'qimadan iborat?

A) yassi epiteliy

B) biriktiruvchi

C) bir qavatli epiteliy

D) silliq tolali muskul

129. Bola suyak sistema-sining normal rivojlanganligi nima bilan aniqlanadi?

A) ruhiy holati yaxshiligi

B) vaznning ortishi

C) sut tishlarining chiqishi

D) sezgi a'zolarining rivojlanishi

130. Quyida berilgan suyaklarning soni nechtdan bo'ladi?

1) bosh suyagi; 2) umurtqa pog'onasi; 3) ko'krak qafasi; 4) yetim qovurg'alar; 5) chin qovurg'alar.

a) 22; b) 23; c) 33 – 34; d) 34 – 35; e) 4; f) 14; g) 36; h) 37.

A) 1 – a; 2 – d; 3 – g; 4 – e; 5 – f

B) 1 – b; 2 – d; 3 – a; 4 – f;
5 – e

C) 1 – b; 2 – c; 3 – h; 4 – e;
5 – f

D) 1 – e; 2 – d; 3 – c; 4 – b;
5 – h

131. Raxit kasalligida bolalarning suyagida qanday o'zgarish yuzaga keladi?

A) egilmaydigan bo'lib qoladi

B) egiluvchan bo'lib qoladi

C) organik moddalar miqdori ortadi

D) sinuvchan bo'lib qoladi

132. G'ovak suyaklar berilgan javobni toping.

1) qovurg'a; 2) to'sh; 3) o'mrov; 4) kaftusti; 5) bilaguzuk; 6) yuqori jag'; 7) peshona; 8) ponasimon; 9) yelka; 10) g'alvirsimon.

A) 1, 4, 6, 8, 10

B) 2, 5, 7, 9, 10

C) 1, 2, 3, 4, 5

D) 2, 3, 4, 6, 7

133. Yuz suyaklaridagi qaysi suyaklar ikkitadan bo'ladi?

A) peshona, yonoq, burun

B) pastki jag', yuqori jag', dimog'

C) yuqori jag', tilosti, tanglay

D) yuqori jag', yonoq, ko'z yoshi

134. O'sish 20 – 25 yoshgacha davom etadi, uning asosiy qismi, ya'ni necha foizi 15 – 16 yoshgacha kechadi?

A) 10%

B) 30%

C) 50%

D) 90%

135. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining «Sog'lom avlod» davlat dasturi qachon tasdiqlandi?

A) 1993-yil 3-dekabrda 589-sonli qarori bilan

B) 2000-yil 15-fevralda 46-sonli qarori bilan

C) 1993-yil 3-dekabrda 586-sonli qarori bilan

D) 2000-yil 15-fevralda 586-sonli qarori bilan

136. «Sog'lom avlod» davlat dasturi qachon tasdiqlangan?

A) 2000-yil 15-fevralda

B) 1999-yil 3-dekabrda

C) 2001-yil 5-yanvarda

D) 1998-yil 13-dekabrda

137. Yon liqildoqlar qachon suyakka aylanadi?

A) 1 oyligidan

B) 6 oyligidan

C) 2 – 3 oyligidan

D) 5 – 6 oyligidan

138. Odam tez yugurgan vaqtda boldir muskullarida ba'zan qanday holat yuzaga keladi?

A) muskullarning kontrakturasi

B) muskulning charchashi

C) muskulning bo'shashib qisqara olmasligi

D) muskullarning bo'ysunmasligi

139. Motoneyronlarning markazlari qayerlarda joylashgan?

1) uzunchoq miya; 2) oraliq miya; 3) miyacha; 4) miya yarimsharlari; 5) o'rta miya; 6) orqa miya.

- A) 3, 6, 1   B) 1, 5, 6
C) 5, 4, 3   D) 4, 1, 5

140. Odam bo'yining uzunligi, asosan, qaysi suyaklarining o'sishi bilan bog'liq?

- A) umurtqa pog'onasi
B) uzun naysimon va umurtqa pog'onasi
C) son va umurtqa pog'onasi
D) g'alvirsimon va umurtqa pog'onasi

141. Egilgan qad-qomatli odam tik turganda uning tanasi qanday holatda bo'ladi?

1) boshi biroz oldinga egilgan; 2) yelkari oldinga osilgan; 3) orqa-yelka qismi do'mpayib chiqqan; 4) ko'krak qafasi botiqroq; 5) ko'krak qafasi yassi; 6) qorni oldinga chiqqan.

- A) 2, 3, 5, 6
B) 1, 2, 3, 4, 6
C) 1, 3, 5, 6
D) 1, 2, 4, 6

142. Odam tanasining qaysi qismi mineral tuzlar deposi hisoblanadi?

- A) taloq
B) siydik pufagi
C) limfa tugunlari
D) suyak ko'migi

143. Oyoq panja suyaklarining soni nechta bo'ladi?

- A) 15   B) 14
C) 16   D) 27

144. Qon plazmasi tarkibida quyidagilardan qaysilar bo'ladi?

- A) suv, oqsil, yog', glyukoza, tromb, fibrin
B) antitelalar, erigan holdagi gazlar, gormonlar
C) trombin, suv, oqsil, yog', glyukoza, mineral
D) suv, oqsil, glyukoza, trombin, fibrin, mineral

145. Qonda rezu's faktori omilini qaysi olim aniqlagan?

- A) Y.Yanskiy
B) K.Landshteyner
C) N.I.Pirogov
D) I.M.Sechenov

146. Qonning qizil rangi uning qaysi shaklli elementiga bog'liq?

- A) trombosit
B) leykotsit
C) eritrotsit
D) qon plazmasi

147. Ovoz boylamlarining uzunligi ayollarda necha mm bo'ladi?

- A) 20 – 22   B) 18 – 22
C) 18 – 20   D) 22 – 25

148. Qonning osmotik bosimi 7,6 – 8,1 atm ga teng. Uning 60 foizini qonda erigan nima tashkil etadi?

- A) natriy xlorid
B) kalsiy xlorid
C) kaliy xlorid
D) magniy xlorid

149. Eritrotsitlar qaysi organ-da parchalanadi?

- A) jigar   B) limfa

C) buyrak D) taloq
150. Tanadagi barcha limfa tomirlarida o'rtacha qancha limfa suyuqligi bo'ladi?

- A) 4,9 l B) 3 – 4 l
C) 1 – 2 l D) 0,5 l

151. Yuqumli kasalliklarni mikroblar qo'zg'atishini birinchi bo'lib qaysi olim aniqlagan?

- A) I.I.Mechnikov
B) L.Paster
C) K.Landshteyner
D) I.P.Pavlov

152. Pay qaysi to'qima turiga kiradi?

- A) epiteliy
B) biriktiruvchi
C) ko'ndalang
D) nerv

153. Trombotsitlar odam organizmida necha kun yashashini belgilang.

- A) 90 B) 120
C) 1 – 2 D) 2 – 5

154. Qon umumiy hajmining necha foizini qon plazmasi tashkil etadi?

- A) 15 – 20 B) 20 – 30
C) 55 – 60 D) 40 – 45

155. Tashqi sekretsia bezini ko'rsating.

- A) oshqozonosti
B) gipofiz
C) epifiz
D) sut

156. Qonning ivishida qaysi omil asosiy rol o'ynaydi?

- A) gameostaz
B) ferment

C) biriktiruvchi to'qima
D) antigemofil

157. Suyaklar kimyoviy tarkibining necha foizini osseinlar va anorganik moddalar tashkil etadi?

- A) 1/3 va 2/3
B) 2/3 va 1/3
C) 1/2 va 1/8
D) 1/4 va 1/4

158. Tovush qayerda hosil bo'ladi?

- A) tilda
B) bronxda
C) hiqildoqda
D) traxeyada

159. Burun ichki shilliq pardasining yallig'lanishi qanday ataladi?

- A) laringit B) faringit
C) rinit D) enterit

160. Tomoqning shilliq pardasi yallig'lanishi kasalligi qanday ataladi?

- A) faringit B) laringit
C) plevrit D) bronxit

161. Qonning 40 – 45% ni qaysi moddalar tashkil etadi?

- A) shaklli elementlar
B) suv
C) qon plazma
D) mineral tuz

162. Nechta kovak vena yurakka qon olib keladi?

- A) 1 B) 2
C) 3 D) 4

163. Qaysi organ nerv sistemasidan birmuncha mustaqil holda ishlay oladi?

- A) miya
- B) o'pka
- C) yurak
- D) siydik pufagi

164. Sog'lom odamda qon necha daqiqada iviydi?

- A) 15 – 16
- B) 2 – 3
- C) 1 – 2
- D) 3 – 4

165. Qaysi qon tomirlarida qon bosimi juda yuqori hisoblanadi?

- A) arteriya
- B) qopqa vena
- C) kapilyar
- D) aorta

166. Qonning ivishida qaysi ion va vitamin muhim rol o'ynaydi?

- A) Ca, A
- B) K, B₁
- C) Ca, C
- D) Ca, K

167. Qon deposi vazifasini quyida berilgan organlardan qaysi biri bajaradi?

- A) taloq
- B) limfa
- C) periost parda
- D) suyak ko'migi

168. Taloq organizmda qanday vazifalarni bajaradi?

1) yuqumli kasalliklardan himoya qilish; 2) qonning deposi; 3) ayirish; 4) limfotsitlarni hosil qilish; 5) biofiltr.

- A) 1, 2, 3
- B) 1, 4, 5
- C) 1, 2, 4
- D) 2, 3, 5

169. Odamda maksimal bosim yurakning qaysi qismi qisqarganda vujudga keladi?

- A) o'ng qorincha
- B) chap qorincha

- C) o'ng bo'lmacha
- D) chap bo'lmacha

170. Trombotsit odam tanasining qaysi qismlarida hosil bo'ladi?

1) ko'mikda; 2) jigarda; 3) taloqda; 4) limfada; 5) ayrisimon bezda.

- A) 1, 2
- B) 1, 3
- C) 2, 4
- D) 1, 4

171. Yurakning qaysi qismida yarimoysimon klapanlar joylashgan?

A) bo'lmachalar orasida
B) aorta qon tomirining o'rtasida

C) o'pka venasida va chap qorinchaning tutashgan joyida

D) chap qorincha bilan aorta o'rtasida

172. Organizm o'zini himoya qilishining ikkinchi bosqichida nimalar qatnashadi?

- A) immunitet
- B) leykotsitlar
- C) antitoksinlar
- D) antitanalar

173. Yurak devorining qaysi qavati yurakning qisqarish va kengayish harakatlariga qulaylik tug'diradi?

- A) perikard
- B) endokard
- C) miokard
- D) epikard

174. Eritrotsitlarda agglyutinogen umuman bo'lmaydigan qon guruhini belgilang.

- A) I
- B) II

C) III D) IV

175. Eritrotsitlarda agglyutinogen B, plazmada agglyutinin α moddasi bor qon guruhini belgilang.

A) I B) II
C) III D) IV

176. Qorin bilan nafas olish qaysi muskullarning faol ishtiroki bilan boradi?

A) qovurg'alararo
B) diafragma
C) qorinning to'g'ri va qiyshiq muskullari
D) diafragma, qovurg'alararo

177. Limfa aylanishida limfa tomirlari qayerdan boshlanadi?

A) organlar sistemasidan
B) organ, to'qimalardan
C) yurakning chap qorinchasidan
D) o'ng qorinchadan

178. Turli odamlar qoni kimyoviy biologik xossalariga ko'ra bir-biridan farq qilishi qaysi olimlar tomonidan belgilangan?

A) K.Landshteyner va I.P.Pavlov
B) K.Landshteyner va A.I.Ugolev
C) K.Landshteyner va Y.Yanskiy
D) Y.Yanskiy va I.I.Mechnikov

179. Yurak bir marta qisqarganda o'rtacha 70 ml qon chiqarsa, yurakning daqiqalik qon chiqarish hajmi necha litrga teng bo'ladi?

A) 6 l B) 5,9 l

C) 5,0 l D) 4,9 l

180. O'z-o'zidan burun qonashi qon tarkibining qaysi qismi kamayishi bilan bog'liq?

A) eritrotsitlar
B) leykotsitlar
C) trombotsitlar
D) plazma

181. Nafas olish organlarining ketma-ketligi qaysi javobda to'g'ri berilgan?

1) o'pka; 2) traxeya; 3) hiqildoq; 4) burun bo'shlig'i; 5) bronxlar.

A) 1, 2, 3, 4, 5
B) 4, 2, 3, 5, 1
C) 4, 3, 2, 5, 1
D) 4, 5, 1, 2, 3

182. Limfa suyuqligi nimadan hosil bo'ladi?

A) hujayra ichi suyuqligi
B) limfa tomiri
C) almashinuv mahsulotlari
D) to'qima suyuqligi

183. Burun shilliq qavatining sathi qanchaga teng?

A) 2 m²
B) 5 m²
C) 2 sm²
D) 1,5 sm²

184. Ateroskleroz qon tomir kasalligi kelib chiqishiga qaysi modda sabab bo'ladi?

A) xolesterin
B) mochevina
C) uglevod
D) radioaktiv poloniy

185. Leykotsitlar sonining kamayishiga nima deyiladi?

- A) leykopeniya
- B) leykotsitoz
- C) anemiya
- D) limfotsit

186. Qon aylanishining buzilishi tufayli yurak muskullarining ma'lum qismi yemirilishidan qanday kasallik kelib chiqadi?

- A) miokard infarkti
- B) ateroskleroz
- C) yurakning ishemik kasalligi
- D) gipertoniya

187. Ibn Sinoning «Tib qonunlari» kitobi necha marta qayta nashr etilgan?

- A) 5
- B) 18
- C) 40
- D) 40

188. Qonning osmotik bosimi necha atm ga teng.

- A) 7,6 – 8,1
- B) 0,76 – 1
- C) 3,5 – 5
- D) 0,5 – 0,8

189. Leykotsitlar nima, ular necha turga bo'linadi?

- A) yadrosiz qon hujayralari, 3 turga
- B) yadroli qon hujayralari, 3 turga
- C) yadroli qon hujayralari, 2 turga
- D) yadroli qon hujayralari, 1 turga

190. Organizmning yuqumli kasalliklardan himoyalaniishi uchinchi bosqichi nimadan iborat?

- A) antitana va antitoksinlar ishlab chiqarish

B) a'zolarining shilliq pardali bo'lishi

C) leykotsitlar ishlab chiqarilishi

D) organizmni toza saqlash

191. Quyidagilarning boshqarish markazlari nerv sistemasining qaysi qismida joylashgan bo'ladi?

1) nafas olishni; 2) diafragma harakatini; 3) qovurg'alararo muskullar harakatini.

a) uzunchoq miyada; b) bo'yinda; c) ko'krakda.

A) 1 – a, 2 – b, 3 – c

B) 1 – b, 2 – a, 3 – b

C) 1 – b, 2 – c, 3 – a

D) 1 – c, 2 – b, 3 – a

192. Qonning osmotik bosimini nima ta'minlaydi?

A) $CaCl_2$

B) nerv sistemasi

C) NaCl

D) endoxrin sistema

193. Qaysi organ qorin bo'shlig'i chap tomonining yuqori qismida, chap qovurg'alar ostida joylashgan?

A) jigar

B) taloq

C) buyrak

D) oshqozonosti bezi

194. Arterial qon nima?

A) CO_2 ga to'yingan qon

B) CO gaziga to'yingan qon

C) O_2 ga to'yingan qon

D) eritrotsitlari ko'p bo'lgan qon

195. Venoz qon qayerda arterial qonga aylanadi?

- A) katta qon aylanish doirasida
- B) kichik qon aylanish doirasida
- C) buyrakda
- D) o'pka venalarida

196. Nima uchun IV guruh qonli odamlar universal retsi-piyent deyiladi?

- A) hamma guruhga qon beradi
- B) hamma guruhdan qon oladi
- C) faqat o'ziga qon beradi
- D) I va IV guruhdan qon oladi

197. Qaysi organ uchta yirik, uch juft mayda tog'aydan iborat bo'lib, unda uch guruh muskul-lar bo'ladi?

- A) halqum   B) hiqildoq
- C) traxeya   D) bronx

198. Qorin muskullari qisqar-ganda qaysi organ yuqoriga ko'tariladi?

- A) qovurg'alar
- B) oshqozon
- C) diafragma
- D) yurak

199. Sun'iy nafas olish ikki usulda: ... usulida amalga oshi-riladi.

- A) «og'izdan og'izga», «bu-rundan og'izga»
- B) ko'krak qafasi va o'pkani massaj qilish
- C) yurak va o'pkani massaj qilish
- D) «og'izdan og'izga», «og'iz-dan burunga»

200. Qaysi kasallikda aksa urish, burundan suv kelishi, bu-

run orqali nafas olishning qiyin-lashishi belgilari bo'ladi?

- A) faringit   B) rinit
- C) laringit   D) angina

201. Qaysi kasallikda bemor yo'talganda nafas olishi tez-lashadi, ko'krak qafasida og'riq, darmonsizlik, tana haroratining ko'tarilishi kabi belgilar bo'ladi?

- A) laringit   B) zotiljam
- C) rinit   D) plevrit

202. Qaysi organ ko'krak qa-fasi to'sh suyagining orqa qis-mida joylashgan?

- A) halqum
- B) hiqildoq
- C) qizilo'ngach
- D) oshqozon

203. Yurak pastki tomonidan nima orqali qorin bo'shlig'ida ajralib turadi?

- A) diafragma

B) qorin kvadrat muskuli
C) ko'krak qafasi muskullari
D) qorinning tishsimon mus-kullari

204. Odamdagi qaysi hujay-ralarda yadro uchramaydi?

- A) epiteliy to'qima hujayra-larida
- B) nerv hujayralarida
- C) muskul to'qima hujayrala-rida
- D) qizil qon tanachalarida

205. Yurak muskuliga yo-pishib turadigan qavat qanday nomlanadi?

- A) epikard
- B) endokard

- C) miokard
- D) mezokard

206. Yurak devorining qaysi qavatini qo'sh qavatli bo'ladi?

- A) epikard
- B) miokard
- C) endokard
- D) perikard

207. Nafas olish jarayoni necha qismdan iborat?

- A) 2
- B) 3
- C) 4
- D) 5

208. Traxeya nechanchi bo'yin umurtqalari ro'parasidan boshlanadi?

- A) IV – VI
- B) V – VI
- C) VI – VII
- D) V

209. Traxeya qayerda o'ng va chap bronxlarga bo'linadi?

A) IV-ko'krak-umurtqasi ro'parasida

B) VI ko'krak umurtqasi ro'parasida

C) VII-ko'krak-umurtqasi ro'parasida

D) V ko'krak umurtqasi ro'parasida

210. Traxeyaning devori nechta aylanasimon tog'aylar va paylardan tashkil topgan?

- A) 16 ta
- B) 16 – 18 ta
- C) 16 – 20 ta
- D) 12 ta

211. Qovurg'alararo muskul-lar faoliyatini boshqaruvchi nerv markazini belgilang.

- A) orqa miyaning ko'krak qismi
- B) uzunchoq miya

C) oraliq miya

D) orqa miyaning bo'yin qismi

212. Kislorodga to'yingan qon ... orqali chap yurak bo'lmasiga keladi.

- A) 4 ta o'pka arteriyasi
- B) 2 ta o'pka venasi
- C) 4 ta o'pka venasi
- D) kovak vena

213. Qon ivishi jarayonida qaysi vitamin asosiy ahamiyatga ega?

- A) B₁
- B) C
- C) A
- D) K

214. Tinch holatda o'pkaning daqiqalik ventilyatsiyasi qancha teng?

- A) 2 – 3 l
- B) 4,9 l
- C) 5 – 6 l
- D) 8 – 9 l

215. II guruh qoni qaysi guruhga qon bera oladi?

- A) I, II
- B) II, III
- C) II, IV
- D) I, II, III

216. Qaysi olim Rossiya-da birinchi bo'lib quturish, kuydirgi kasalliklarining oldini olish uchun vaksina va qon zardoblarini tayyorlab qo'llagan?

- A) I. Sechenov
- B) I. Pavlov
- C) I. Mechnikov
- D) A. Ugolev

217. Qon plazmasining solishtirma massasi nechaga teng?

- A) 1,025 – 1,034
- B) 1,05 – 1,06
- C) 1,25 – 1,34
- D) 1,09

218. Qanday hollarda qon-
dagi leykotsitlar miqdori a) ko'-
payadi, b) kamayadi?

1) infeksiyon kasalliklar bilan kasallanganda; 2) uzoq vaqt sifatsiz ovqatlanilganda; 3) jismoniy mehnatdan surunkali charchaganda; 4) uzoq vaqt kechadigan surunkali kasalliklar bilan og'riganda.

A) a - 1, 4; b - 2, 3

B) a - 1; b - 4

C) a - 1; b - 2, 3, 4

D) a - 2; b - 1, 3, 4

219. Avtomatizm odamning qaysi organiga xos?

A) yurak

B) miya

C) buyrak

D) siydik pufagi

220. Eritrotsitlarida A va B aglyutinogenlar bo'lgan qon guruhini belgilang.

A) I B) II

C) III D) IV

221. Nos chekuvchi odamlarda qaysi kasalliklar ko'p uchraydi?

1) og'iz bo'shlig'i raki; 2) qizilo'ngach raki; 3) o'n ikki barmoqli ichak raki; 4) me'da raki; 5) yo'g'on ichak raki; 6) o'pka raki.

A) 1, 2, 4 B) 1, 3, 4

C) 1, 4, 5 D) 1, 2, 5

222. Odam va barcha issiqqonli hayvonlar uchun qaysi eritma fiziologik hisoblanadi?

A) osh tuzining 0,9% lisi

B) organik moddalarning 0,9% lisi

C) osh tuzining 0,9% dan yuqori bo'lgani

D) osh tuzining 0,9% dan past bo'lgani

223. OITSning belgilarini aniqlang.

a) tana harorati ko'tariladi; b) tana harorati pasayadi; c) terida yiringli yaralar paydo bo'ladi; d) terida qizil dog'lar paydo bo'ladi; e) limfa tugunlari kattalashadi; f) limfa tugunlari kichiklashadi.

A) b, d, f B) a, c, e

C) a, d, e D) b, c, f

224. OITS birinchi marta qachon ro'yxatga olingan?

A) 1981-yili B) 1987-yili

C) 1979-yili D) 1983-yil

225. Bir kecha-kunduzda hosil bo'lgan limfa suyuqligi qaysi tomirlarga quyiladi?

A) vena B) arteriya

C) kapillyar D) aorta

226. Qonning shaklli elementlari qaysi organlarda parchalanadi?

A) buyrak, jigar

B) jigar, oshqozonosti bezi

C) taloq, jigar

D) taloq, buyrak

227. Tamaki tutuni tarkibida uchraydigan zaharli kimyoviy moddalarni belgilang.

a) poloniy; b) kobalt; c) kadmiy; d) xlor; e) magniy; f) margimush.

- A) a, b, d, f   B) c, d, e, f
C) a, d, e, f   D) a, b, c, f

228. Diafragmaning pastga tushishi qaysi muskullarning qisqarishi tufayli sodir bo'ladi?

- A) bo'yin va tashqi qovurg'alararo
B) ichki qovurg'alararo
C) qorin
D) diafragma

229. Diafragmaning yuqoriga ko'tarilishi qaysi muskullarning qisqarishi tufayli sodir bo'ladi?

- A) bo'yin va tashqi qovurg'alararo
B) ichki qovurg'alararo
C) qorin
D) diafragma

230. Qovurg'alarning pastga tushishi qaysi muskullarga bog'liq?

- A) bo'yin va tashqi qovurg'alararo
B) ichki qovurg'alararo
C) qorin
D) diafragma

231. Qon bilan to'qimalar orasida gaz almashinuvi qaysi yo'l bilan sodir bo'ladi?

- A) osmos   B) fagotsitoz
C) pinotsitoz   D) diffuziya

232. Qaysi oqsil odamlarga xos hamma qon guruhlarining eritrotsitlari tarkibida uchraydi?

- A) agglyutinogen
B) agglyutinin
C) gemoglobin
D) rezus omil

233. Qonning yopishqoqligi nimaga bog'liq?

1) oqsillar miqdoriga; 2) yog'lar miqdoriga; 3) uglevodlar miqdoriga; 4) eritrotsitlar miqdoriga.

- A) 1, 2, 4   B) 1, 3, 4
C) 2, 3, 4   D) 1, 4

234. Sentrifugalash jara-yonida qonni plazma va shakli elementlarga ajratish uchun probirkaga qanday modda to-miziladi?

- A) glitserin
B) geparin
C) yod
D) natriy xlor

235. Yadrosiz qonning shakli elementlarini ko'rsating.

- A) yosh eritrotsit
B) tuban umurtqali hayvonlar trombotsitlari
C) monotsitlar
D) trombotsitlar

236. Jismoniy ish bajarayotgan vaqtda yurak bir daqiqada 85 – 90 marta qisqarib-bo'shshayotgan bo'lsa, shu paytdagi yurakning daqiqalik hajmi qanchaga teng keladi?

- A) 4 – 5 l
B) 5,6 – 6,3 l
C) 65 – 70 ml
D) 8 – 9 l

237. Qon tomirlarining o'rta qavati tarkibiga nimalar kiradi?

- A) silliq va ko'ndalang muskullar

B) ko'ndalang muskul va elastik tolalar

C) silliq muskul, elastik tolalar; tig'iz biriktiruvchi to'qima

D) silliq muskul va elastik tolalar

238. Burun bo'shlig'ining qo'shimcha kovaklari qaysi suyaklar orasida joylashgan?

A) yonoq, burunning yon devorida

B) yuz, peshonada

C) burunning pastki devori, ko'zyosh suyagida

D) yonoq, burunning yuqori devorida

239. Nafas olish (a) va nafas chiqarish (b)da ishtirok etuvchi muskullarni belgilang.

1) tashqi qovurg'alararo; 2) tishsimon; 3) deltasimon; 4) bo'yin; 5) o'mrovosti; 6) ichki qovurg'alararo; 7) diafragma; 8) qorin.

A) a - 1, 7; b - 6, 7

B) a - 1, 5, 7; b - 6, 7, 8

C) a - 2, 3, 5; b - 1, 2, 8

D) a - 1, 4, 7; b - 6, 8

240. Odam bir daqiqada 20 - 22 marta nafas olganida o'pkaning daqiqalik ventilyatsiyasi qanchaga teng bo'ladi?

A) 8 - 9 l   B) 90 - 10 l

C) 10 - 11 l

D) 11 - 12 l

241. Nafas olishni gumoral yo'l bilan boshqarishda ishtirok etuvchi omilni belgilang.

A) tiroksin

B) vazopressin

C) adrenalin

D) karbonat angidrid

242. OITS virusi nerv sistemasining qaysi qismini zararladi?

A) orqa miyaning kulrang moddasini

B) bosh miya yarimsharlari po'stlog'ini

C) bosh miyaning oq moddasini

D) orqa miyaning kulrang moddasini

243. OITS virusi nerv sistemasining qaysi qismini zararlashi tufayli bemorning qo'l-oyoqlaridagi nerv tolalari bo'ylab og'riq seziladi?

A) orqa miyaning kulrang moddasini

B) bosh miya yarimsharlari po'stlog'ini

C) bosh miyaning oq moddasini

D) orqa miyaning kulrang moddasini

244. Leykotsitlar hosil bo'ladigan a'zolari belgilang.

A) jigar, taloq

B) limfa tugunlari, oshqozon-osti bezi

C) suyak ko'migi, taloq

D) jigar, taloq

245. Qo'shimcha havo bilan nafas havosi birgalikda nechamini tashkil qiladi?

A) 3500   B) 1500

C) 2000

D) 4500

246. Agar odamning qon guruhi III bo'lsa, u qaysi qon guruhlariga qon bera oladi?

- A) II, III   B) I, II
C) II, IV   D) III, IV

247. Odamning qon guruhi III bo'lsa, u qaysi guruhlardan qon olishi mumkin?

- A) I, II   B) II – IV
C) I – IV   D) I – III

248. Qaysi organda limfotsitlar hosil bo'lishini belgilang.

- A) ayrisimon bezda
B) jigarda
C) suyak ko'migida, buyrakda
D) taloqda

249. Odamda qo'shimcha havoni miqdori qanchaga teng?

- A) 150 ml   B) 1250 ml
C) 1350 ml   D) 1500 ml

250. Qaysi moddalar qon plazmasi tarkibiga kiradi?

A) suv, oqsillar, yog'lar
B) suv, oqsillar, glyukoza, mineral tuzlar

C) suv, qon plastinkalari, mineral tuzlar

D) suv, glyukoza, oqsillar, yog'lar

251. Trombotsitlar qayerda hosil bo'ladi va u qancha vaqt yashaydi?

A) jigar, taloqda, 6 oy
B) suyak ko'migi, taloqda, 2 – 5 kun

- C) taloqda, 3 oy
D) suyak ko'migida, 4 oy

252. Qaysi qon guruhiga ega bo'lgan odamlar universal retsipiyent deyiladi?

- A) I   B) II
C) III   D) IV

253. Eritrotsitlarning shakli qanday bo'ladi?

A) o'rtasi botiq, duksimon
B) o'rtasi ozroq botiq, yu-maloq

- C) soxta oyoqli, sharsimon
D) kvadrat

254. Ichaklarning devori qaysi to'qimadan tashkil topgan?

- A) muskul
B) epiteliy
C) nerv
D) biriktiruvchi

255. Nafas olishi to'xtagan odamga bir daqiqada necha marta sun'iy nafas beriladi?

- A) 3 – 4   B) 5 – 6
C) 1 – 2   D) 12 – 15

256. Qaysi gormon qon tomirlarini toraytirib, bosimni oshiradi?

- A) ADG   B) insulin
C) tiroksin
D) paratgormon

257. Havoni traxeyadan qayerga o'tadi?

- A) o'pka
B) alveola
C) bronx
D) plevra parda

258. Yurak qon tomirlari ish faoliyatini boshqaradigan nerv markazlari nerv sistemasining

qaysi qismida joylashgan bo'ladi?

1) uzunchoq miya; 2) orqa miya; 3) gipotalamus; 4) bosh miya yarimsharlari po'stlog'i; 5) parasimpatik nerv; 6) o'rta miya; 7) miyacha.

A) 2, 3, 4, 7

B) 4, 5, 6, 7

C) 1, 5, 6, 7

D) 1, 2, 3, 4

259. Qonning yopishqoqligi nechega teng?

A) 1 B) 3

C) 5 D) 7

260. Ikki tavaqali klapan yurakning qaysi qismida joylashgan bo'ladi?

A) o'ng bo'lmacha bilan chap bo'lmacha o'rtasida

B) chap bo'lmacha bilan o'ng qorincha o'rtasida

C) o'ng-bo'lmacha bilan o'ng qorincha o'rtasida

D) chap bo'lmacha bilan chap qorincha o'rtasida

261. Qaysi kasallikda organizmning jag'osti, bo'yin, qo'ltiq ostidagi limfa tugunlari barmoq bilan sezadigan darajada kattalashadi?

A) yuqumli gepatit

B) triotoksikoz

C) OITS

D) ateroskleroz

262. G'ovaksimon suyaklarni belgilang.

A) tepa, bilaguzuk, o'mrov

B) to'sh, chakka, peshona

C) umurtqa, ensa, yuz

D) umurtqa, kaftusti

263. Parchalangan eritrotsitlarning gemoglobini tarkibidagi gem moddasidan hosil bo'ladigan moddani belgilang.

A) temir

B) bilirubin

C) intermidin

D) melotanin

264. Qonning qaysi shaklli elementi taloqda hosil bo'ladi?

A) leykotsitlar

B) limfotsitlar

C) trombotsitlar

D) monotsitlar

265. Diafragma harakatini boshqaruvchi nerv markazi orqa miyaning qaysi qismida joylashgan?

A) ko'krak

B) bo'yin

C) bel

D) dumg'aza

266. Qon plazmasi tarkibidagi moddalarning necha foiz bo'lishi to'g'ri ko'rsatilgan javobni belgilang.

1) suv; 2) oqsil; 3) tuz;

4) glyukoza; 5) yog'.

a) 7 - 8%; b) 90 - 92%; c) 0,1%; d) 0,8%; e) 0,9%.

A) 1 - a; 2 - b; 3 - c; 4 - d; 5 - e.

B) 1 - e; 2 - b; 3 - c; 4 - a; 5 - d

C) 1 - e; 2 - d; 3 - c; 4 - b; 5 - a

D) 1 – b; 2 – a; 3 – e; 4 – c;
5 – d

267. Qonning ivishida qon tarkibidagi qaysi omillar muhim ahamiyatga ega?

1) eritrotsitlar; 2) trombon fermenti; 3) Na ionlari; 4) Ca ionlari; 5) A vitamini; 6) K vitamini.

- A) 1, 2, 5   B) 1, 3, 5
C) 2, 4, 6   D) 2, 3, 5

268. Qon plazmasi tarkibida quyida berilganlarning qaysi biri bo'ladi?

- A) agglyutinogen
B) gormon
C) Rh-faktor
D) agglyutin

269. Nafas chiqarish harakati qaysi muskullarning qisqarishi orqali ta'minlanadi?

A) bo'yin va tashqi qovurg'alararo

B) tashqi qovurg'alararo va diafragma

C) ichki qovurg'alararo va qorin

D) tashqi va ichki qovurg'alararo

270. Har bir o'pkadan nechta o'pka venasi orqali qon yurakning chap bo'lmachasiga quyiladi?

- A) 1   B) 2
C) 3   D) 4

271. Kichik qon aylanish doirasi qaysi qon tomiridan boshlanadi?

- A) o'pka arteriyasi
B) o'pka venasi

C) tojsimon arteriya

D) aorta

272. Nafas olish a'zolarining yuqumli kasalliklari berilgan qatorni belgilang.

A) rinit, zotiljam

B) sil, bronxit

C) sil, gripp

D) traxeit, bronxit

273. Qonning yopishqoqligi, ayniqsa, quyidagilarning qaysi biriga bog'liq?

A) mineral tuzlarga

B) leykotsitlar soniga

C) eritrotsitlar miqdoriga

D) trombotsitlar miqdoriga

274. Nafas olishni boshqaruvchi oliy nerv markazi bosh miyaning qaysi qismida joylashgan?

A) uzunchoq miyada

B) orqa miyaning bo'yin qismida

C) orqa miyaning ko'krak qismida

D) yarimsharlar po'stlog'ida

275. Qonga o'tgan kislorod nimaga birikib tana bo'ylab tarqaladi?

A) leykotsitlarga

B) trombotsitlarga

C) gormonlarga

D) gemoglobinnlarga

276. Tug'ma immunitet bolada necha yoshligidan yo'qola boradi?

A) 1 yoshdan

B) 1,5 yoshdan

C) 2 yoshdan

D) 2,5 yoshdan

277. Magnit bo'roni qaysi a'zolari xastalangan odamlarga ko'proq ta'sir qiladi?

A) asab, yurak, qon tomir

B) buyrak, taloq, jigar

C) quloq, ko'z, teri

D) ichak, qizilo'ngach, yurak

278. Qonning shaklli elementlari qancha yashashini belgilang.

1) eritrotsitlar; 2) leykotsitlar; 3) trombotsitlar.

a) 2 – 5 kun; b) 120 kun; c) 50 kun; d) 6 oy.

A) 1 – c; 2 – d; 3 – b.

B) 1 – a; 2 – b; 3 – c

C) 1 – b; 2 – c; 3 – a

D) 1 – b; 2 – a; 3 – a

279. Nafas bilan chiqarilgan havo tarkibida gazlar miqdorlari to'g'ri berilgan qatorni belgilang.

A) 4% karbonat anhidrid, 79,7% kislorod, 16% azot

B) 4% kislorod, 16,3% karbonat anhidrid, 79,7% azot

C) 4% azot, 16,3% karbonat anhidrid, 79,7% kislorod

D) 4% karbonat anhidrid, 16,3% kislorod, 79,7% azot

280. Odam tanasidagi limfa tomirlarida jami qancha limfa suyuqligi bo'lishi va bir sutkada qancha limfa suyuqligining vena qon tomirlariga quyilishini belgilang.

A) 1 – 2 l va 200 – 500 ml

B) 0,5 – 1 l va 120 – 150 ml

C) 1 – 2 l va 1200 – 1500 ml

D) 2 – 4 l va 1500 – 2000 ml

281. Qon osmotik bosimining nisbiy doimiyligini nima boshqaradi?

A) nerv sistemasi

B) ayirish organlari

C) ovqat hazm qilish organlari

D) qon aylanish organlari

282. Antitoksinlar o'z xossasiga ko'ra qanday moddalar hisoblanadi?

A) oqsil B) lipid

C) uglevod D) gormon

283. Bolaning qaysi a'zolari tug'ilgandan keyin ishlay boshlaydi?

A) yuragi, katta qon aylanish doirasi

B) katta qon aylanish doirasi, buyragi

C) ichki sekretiya bezlari, nerv sistemasi

D) nafas, ovqat hazm qilish sistemasi

284. Agglyutinin moddasi qonning qaysi qismida bo'ladi?

A) eritrotsit

B) leykotsit

C) trombotsit

D) plazma

285. Qaysi sistema organizmda gumoral boshqarishida ishtirok etadi?

A) ovqat hazm qilish

B) nafas olish

C) tayanch-harakat

D) yurak va qon tomirlar

286. Eritrotsitlar tarkibida qanday oqsillar bo'ladi?

1) gemoglobin; 2) agglyutinogen; 3) agglyutinin; 4) fibrinogen; 5) rezus-faktor.

- A) 1, 3, 5   B) 1, 2, 5-
C) 2, 3, 5   D) 2, 4

287. Ko'krak bilan nafas olishda qaysi muskullar faol ishtirok etadi?

- A) qorin
B) ko'krak va yelka
C) diafragma
D) qovurg'alararo

288. Qon ivishida muhim rol o'ynovchi omillarni belgilang.

1) Na ionlari; 2) antigemofil omili; 3) Ca ionlari; 4) K ionlari; 5) K vitamini; 6) tiroksin; 7) agglyutinogen; 8) trombin fermenti; 9) fibrinogen; 10) agglyutinin.

- A) 2, 3, 5, 8, 9
B) 1, 3, 5, 6, 7, 9
C) 2, 4, 6, 8, 9
D) 1, 2, 4, 6, 10

289. Odam organizmidagi qaysi fiziologik hodisalar 3 bosqichda o'tadi?

1) nafas olish; 2) qon aylanishi; 3) ovqat hazm bo'lishi; 4) siydik ajralishi; 5) organizmning o'zini himoya qilishi; 6) refleks.

- A) 1, 5   B) 1, 3
C) 3, 5   D) 5, 6

290. Miokardga yopishib turadigan qavat qanday ataladi?

- A) endokard   B) miokard
C) perikard   D) epikard

291. Leykotsitlar sonining kamayishi qanday yuritiladi?

- A) leykopeniya
B) leykotsitoz
C) limfotsit
D) monotsit

292. Quyidagilardan qaysi biri immunitet hosil bo'lishida qatnashadi?

1) ayrisimon bez; 2) taloq; 3) jigar; 4) antitana; 5) antitoksin; 6) gipofiz.

- A) 1, 2, 3, 4   B) 1, 3, 5, 6
C) 1, 2, 4, 5   D) 1, 3, 4, 5

293. Qaysi organ vazifasi jihatidan limfa sistemasiga yaqin turadi?

- A) jigar
B) qon aylanish sistemasi
C) taloq

D) buyrak

294. Rinit kasalligiga chalingan odam qulog'ining qaysi qismida havo bosimi o'zgaradi?

- A) o'rta quloqda
B) tashqi quloqda
C) Yevstaxiyev nayida
D) suyak labirintida

295. Quyidagi kasalliklardan qaysi birlari ko'pincha birgalikda sodir bo'ladi?

- A) traxeit, bronxit
B) laringit, faringit
C) rinit, gripp
D) plevrit, zotiljam

296. Nafas olishni boshqaruvchi oliy nerv markazini belgilang.

A) bosh miya yarimsharlari po'stlog'i

B) uzunchoq miya

C) orqa miya

D) oldingi miya

297. Diafragma harakatini boshqaruvchi nerv markazi qayerda joylashgan?

A) uzunchoq miyada

B) orqa miyaning bo'yin qismida

C) orqa miyaning ko'krak qismida

D) bosh miya yarimsharlari po'stlog'ida

298. Sistola nima?

A) yurak bo'lmachalari muskullarining qisqarishi

B) yurak qorinchalari muskullarining qisqarishi

C) yurak bo'lmachalari muskullarining kengayishi

D) bo'lmacha va qorinchalar muskullarining qisqarishi

299. Bakteriyalar qo'zg'atadigan kasalliklarni belgilang.

1) sil; 2) gepatit; 3) OITS; 4) terlama; 5) gommoz; 6) tamaki mozaikasi; 7) o'lat.

A) 1, 4, 5, 7 B) 1, 2, 3

C) 4, 5, 6 D) 2, 6, 7

300. Yarimoysimon klapanlar yurakning qaysi qismida joylashgan?

A) chap bo'lma va chap qorincha o'rtasida

B) chap bo'lma va o'ng qorincha o'rtasida

C) o'ng bo'lma va o'ng qorincha o'rtasida

D) o'pka arteriyasi va aorta o'rtasida

301. Qaysi qon guruhida eritrotsit yuzasida agglyutinogen bo'lmaydi?

A) I B) II

C) III D) IV

302. Tinch holatda odam bir daqiqada qancha (ml) O₂ o'zlashtiradi?

A) 3500 B) 20,94

C) 500

D) 250 – 300

303. Zotiljam qaysi organning yallig'lanish kasalligi hisoblanadi?

A) ingichka ichak

B) o'pka to'qimalari

C) plevra pardasi

D) bronxlar

304. Jim turganda (1), pichirlab gapirganda (2), gapirganda (3) hiqildoqdagi ovoz teshigi qanday holatda bo'ladi?

a) uchburchak shaklida; b) ochiq; c) yarimochiq; d) yopiq.

A) 1 – b; 2 – a; 3 – c, d

B) 1 – d; 2 – a; 3 – b, c

C) 1 – d; 2 – c; 3 – a, b

D) 1 – a, b; 2 – c; 3 – d

305. Yurak va qon tomir faoliyatida qon tomirni toraytirib, bosimni oshiradigan gormonlarni belgilang.

A) adrenalin – vazopressin

B) adrenalin – tiroksin

C) adrenalin – glyukogon

D) adrenalin – oksitotsin

306. Qanday hollarda qondagi leykotsitlar miqdori a) ko'payadi, b) kamayadi?

1) yuqumli kasalliklar bilan kasallanganda; 2) uzoq vaqt sifatli ovqatlanmaganida; 3) jismoniy mehnatdan surunkali charchaganda; 4) uzoq vaqt kechadigan surunkali kasalliklar bilan og'riganda.

A) a – 1, 4; b – 2, 3

B) a – 1; b – 4

C) a – 1; b – 2, 3, 4

D) a – 2; b – 1, 3, 4

307. Avtomatizm odamning qaysi organiga xos?

A) yurak

B) miya

C) siydik pufagi

D) jigar

308. Qaysi qon guruhida eritrotsit yuzasida agglyutinogen bo'lmaydi?

A) I B) II C) III D) IV

309. Plazma tarkibidagi qaysi birikmalar moddalar almashinuvining normal o'tishida muhim ahamiyatga ega?

1) antitanalar; 2) vitaminlar; 3) fermentlar; 4) gormonlar.

A) 1, 2, 3 B) 2, 3, 4

C) 1, 2, 4 D) 1, 2, 3, 4

310. Leykotsitlarning qanday xillari bor?

1) eritrotsit; 2) fagotsit; 3) gepatotsit; 4) eozinofil; 5) bazofil; 6) limfotsit; 7) trombotsit.

A) 4, 5, 6

B) 2, 3, 4, 5, 6

C) 1, 2, 3, 6, 7

D) 1, 2, 3, 4, 7

311. Fagotsitoz hodisasini kim kashf etgan?

A) I.M.Sechenov

B) I.P.Pavlov

C) I.I.Mechnikov

D) L.Paster

312. Arteriya qanday qon tomiri?

A) arterial qon oqadigan qon tomiri

B) venoz qon oqadigan qon tomiri

C) yurak qorinchalaridan chiqadigan qon tomiri

D) yurak bo'lmalari kiruvchi qon tomiri

313. Vena qanday qon tomiri?

A) arterial qon oqadigan qon tomiri

B) venoz qon oqadigan qon tomiri

C) yurak qorinchalaridan chiqadigan qon tomiri

D) yurak bo'lmalari kiruvchi qon tomiri

314. Sog'lom odamda qon necha daqiqada iviydi?

A) 1 – 2 B) 3 – 4

C) 5 – 10 D) 6 – 8

315. Bilirubin moddasining ahamiyati qanday?

A) o't suyuqligi hosil bo'lishi uchun sarflanadi

B) gemoglobin hosil bo'lishini ta'minlaydi

C) qonning yopishqoqligini belgilaydi

D) gormon hosil bo'lishida ahamiyatga ega

316. Leykotsitóz-nima?

A) leykotsitlar sonining kamayishi

B) leykotsitlar shaklining o'zgarishi

C) leykotsitlar yig'indisi

D) leykotsitlar sonining ko'payishi

317. Qonda agglyutinogen A va B bo'lsa, u holda quyidagilardan tegishli javobni belgilang.

A) faqat agglyutinini α bo'ladi

B) faqat agglyutinini β bo'ladi

C) agglyutinlar umuman bo'lmaydi

D) agglyutinini α va β bo'ladi

318. Rezus-faktor qonning qaysi qismida bo'ladi?

A) trombosit

B) plazma

C) leykosit

D) eritrotsit

319. Boshqalardan qon oluvchi odam qanday ataladi?

A) retsiyent

B) donor

C) universal

D) bemor

320. Agglyutinini (1), rezus-faktor (2); agglyutinogen (3) moddalar qonning qaysi qismida bo'ladi?

a) eritrotsit; b) leykosit; c) plazma.

A) 1 - a, 2 - c, 3 - a

B) 1 - a, 2 - b, 3 - c

C) 1 - c, 2 - a, 3 - b

D) 1 - c, 2 - a, 3 - a

321. Organizmga kirgan mikroblarni bir-biriga yopishtirib eritib yuboruvchi moddani belgilang.

A) antitoksin B) antigen

C) antitana D) limfotsit

322. Mikroblar ajratadigan zaharli moddalarni neytrallovchi moddani belgilang.

A) antitoksin B) antigen

C) antitana

D) limfotsit

323. Olimlar va ularning kashfiyotlarini juftlab ko'rsating.

1) K.Landshteyner;

2) L.Montane; 3) I.Mechnikov;

4) Y.Yanskiy.

a) OITS virusini aniqlagan; b)

eritrotsitlarda agglyutinogen, plazmada agglyutinini borligini aniqlagan; c) kasalliklarning oldini olish uchun vaktsina va qon zardoblarini tayyorlashni taklif qilgan; d) eritrotsitlardagi rezus-faktor aniqlagan.

A) 1 - d; 2 - a; 3 - c; 4 - b, d

B) 1 - a; 2 - d; 3 - c; 4 - b

C) 1 - b, d; 2 - c; 3 - a; 4 - d

D) 1 - b, d; 2 - a; 3 - c; 4 - b

324. Umumjahon OITSGa qarshi kurash kunini belgilang.

A) 1-iyun B) 26-fevral

C) 1-dekabr D) 14-yanvar

325. Qaysi immunitet doimiy bo'lmaydi va bolaning birinchi

yoshidayoq o'z kuchini yo'qotadi?

- A) tabiiy
- B) sun'iy
- C) aktiv va passiv
- D) tug'ma

326. Limfa aylanish sistemasining qon aylanish sistemasidan qanday farqli jihati bor?

A) limfa tomirlari yurakning chap bo'lmachasidan boshlanadi va vena tomirlariga quyiladi

B) limfa tomirlari to'qima va organlardan boshlanadi

C) limfa suyuqligi aorta orqali yurakka quyiladi

D) farqi bo'lmaydi

327. Chap qovurg'alar ostida qaysi organ joylashgan?

- A) jigar
- B) taloq
- C) oshqozonosti bezi
- D) oshqozon

328. Bir sutkada qancha limfa suyuqligi limfa tomirlaridan o'tadi va qayerga quyiladi?

A) 1200 – 1500 ml; vena qon tomirlariga

B) 1000 – 2000 ml; aorta qon tomirlariga

C) 700 – 1200 ml; arteriya qon tomirlariga

D) 500 – 700 ml; to'qima va organlarga

329. Arteriya (1), kapillyar (2) va vena (3)lar devori necha qavat hujayralardan tashkil topgan?

a) 1; b) 2; c) 3; d) 4.

A) 1 – c, 2 – a, 3 – b

B) 1 – c, 2 – c, 3 – d

C) 1 – c, 2 – a, 3 – c

D) 1 – d, 2 – a, 3 – c

330. Diafragma (1) va qovurg'alararo muskullar (2) faoliyatini boshqaruvchi nerv markazi qayerda joylashgan?

A) 1 – uzunchoq miyada; 2 – orqa miyaning ko'krak qismida

B) 1 – orqa miyaning bo'yin qismida; 2 – bosh miya po'stlog'ida

C) 1 – bosh miya po'stlog'ida; 2 – orqa miyaning bo'yin qismida

D) 1 – orqa miyaning bo'yin qismida; 2 – orqa miyaning ko'krak qismida

331. Yetilmagan yosh eritrotsitlarda boshqa hujayralar singari nima bo'ladi?

A) membrana

B) yadro

C) sitoplazma

D) gemoglobin

332. Eritrotsitlarning hosil bo'lishi va soni normal miqdorda bo'lishi nimalarga bog'liq?

1) odam sog'lig'iga; 2) jinsiga; 3) ovqatlanishiga; 4) yoshiga; 5) uyqusiga; 6) jismoniy mashqlar bilan shug'ullanishiga; 7) quyoshning ultrabinafsha nurlarini qabul qilishiga.

A) 2, 3, 4, 5

B) 1, 3, 6, 7

C) 1, 3, 5, 6

D) 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7

333. Trombotsitlar (I), eritrotsitlar (II), leykotsitlar (III)ga xos belgilarni belgilang.

1) yadroli; 2) yadrosiz; 3) 120 kun yashaydi; 4) 120 soat yashaydi; 5) 2 – 5 kun yashaydi; 6) qon ivishini ta'minlaydi; 7) himoya vazifasini bajaradi; 8) gazlarni tashiydi; 9) suyak ko'migida hosil bo'ladi; 10) ta- loqda hosil bo'ladi.

A) I – 2, 5, 6, 9, 10; II – 2, 3, 8, 9; III – 1, 5, 7, 9, 10

B) I – 1, 5, 6, 9, 10; II – 2, 4, 8, 9, 10; III – 1, 5, 7, 9

C) I – 2, 3, 8, 9; II – 2, 5, 6, 9, 10; III – 1, 5, 7, 10

D) I – 2, 4, 6, 10; II – 2, 3, 8, 9; III – 1, 5, 7, 9

334. Qon plazmasi tarkibida agglyutinini α va β bo'lsa ...

A) agglyutinogenlar bo'lmaydi

B) agglyutinogen A bo'lmaydi

C) agglyutinogen B bo'lmaydi

D) agglyutinogen A va B bo'ladi

335. II qon guruhi tarkibini belgilang.

A) agglyutinogen B, agglyutinini α

B) agglyutinogen B, agglyutinini β

C) agglyutinogen A, B

D) agglyutinogen A, agglyutinini β

336. Plazma tarkibidagi yog'ning miqdorini belgilang.

A) 0,1%   B) 0,9%

C) 0,8%   D) 7 – 8%

337. I.I. Mechnikov qaysi kasalliklarga qarshi vaksina va qon zardoblarini tayyorlab qo'llagan?

1) qizilcha; 2) quturish; 3) sil; 4) bo'g'ma; 5) kuydirgi.

A) 1, 2, 4   B) 2, 4, 5

C) 2, 5   D) 1, 2, 3

338. Qon deposi vazifasini bajaradigan organni belgilang.

A) taloq   B) jigar

C) o'pka

D) yurak

339. Yurak muskullarida qon aylanishining buzilishi tufayli qanday kasallik kelib chiqadi?

A) ateroskleroz

B) ishemik

C) insult

D) mioziz

340. Tamaki tarkibidagi yurak qon-tomir-sistemasiga zaharli ta'sir ko'rsatadigan moddalarni belgilang.

1) nikotin; 2) karbonat anhidrid; 3) radioaktiv poloniy; 4) kadmiy; 5) kobalt; 6) qo'r-g'oshin; 7) margimush.

A) 1, 2, 4, 5

B) 3, 5, 6

C) 4, 5, 7, 1

D) 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7

341. Odam qancha qon yo'qotganda halok bo'ladi?

A) 2 – 2,5 l   B) 1 – 1,5 l

C) 3 – 3,5 l   D) 2 – 2,5 ml

342. Uzunchoq miyadagi nafas olish markazidan har ... rit-

mik ravishda nerv impulslari orqa miyaning ... qismida joylashgan ... muskullar harakatini boshqaruvchi nerv markazlariga ta'sir qilib ularni qo'zg'atadi.

A) 2 – 3 sekundda; ko'krak va bel; diafragma –va qovurg'alararo

B) 4 – 5 sekundda; bo'yin va ko'krak; diafragma va qovurg'alararo

C) 4 – 5 sekundda; bel va bo'yin; diafragma va qovurg'alararo

D) 4 – 5 daqiqada; bo'yin va ko'krak; qovurg'alararo tashqi va ichki

343. Nafas olishning oliy nerv markazi qayerda joylashgan?

A) uzunchoq miyada

B) o'rta miyada

C) bosh miya yarimsharlari po'stlog'ida

D) orqa miyada

344. Nima uchun odam jismoniy mashq bajargan vaqtda nafas olishi tezlashadi?

A) yurakning qisqarishi tezlashgani uchun

B) qonda karbonat angidridning miqdori ko'paygani uchun

C) qonda karbonat angidridning miqdori kamaygani uchun

D) qonda harorat oshgani uchun

345. Eritrotsit (1) va leykotsit (2)larga xos belgilarni aniqlang.

a) suyakning ko'mik qismida hosil bo'ladi; b) taloqda ho-

sil bo'ladi; c) yadrosiz; d) yadroli; e) rangli; f) rangsiz; g) 120 kun yashaydi; h) 2 – 5 kun yashaydi; i) 1 mm³ qonda 4 – 6 mln bo'ladi; j) 1mm³ qonda 6 – 8 ming bo'ladi; k) 1mm³ qonda 6 – 8 mln bo'ladi.

A) 1 – a, c, d, f, g, i; 2 – b, e, h, i

B) 1 – a, c, e, g, i; 2 – a, b, d, f, h, k

C) 1 – a, c, e, g, i; 2 – a, b, d, f, h, j

D) 1 – a, b, d, f, h, j; 2 – a, c, e, g, i

346. Hiqildoq (1), kekirdak (2) qayerda joylashgan?

a) IV – VI bo'yin umurtqalari ro'parasida; b) III – V ko'krak umurtqalari ro'parasida; c) VI

– VII bo'yin umurtqalaridan V ko'krak umurtqasigacha; d) I

– IV bo'yin umurtqalaridan III ko'krak umurtqasigacha.

A) 1 – a; 2 – c

B) 1 – b; 2 – d

C) 1 – a; 2 – b

D) 1 – d; 2 – b

347. O'pkaning tiriklik sig'imi (1), o'pka ventilyatsiyasi (2), nafas havosi (3) va tinch holatda bir daqiqada qabul qilinadigan kislorod (4) miqdori to'g'ri berilgan qatorni belgilang.

a) 250 – 300 ml; b) 500 ml; c) 8000 – 9000 ml; d) 1500 ml; e) 3500 ml; f) 250 – 300 l.

A) 1 – e, 2 – c, 3 – b, 4 – a

B) 1 – e, 2 – c, 3 – b, 4 – f

C) 1 - e, 2 - d, 3 - b, 4 - c

D) 1 - e, 2 - c, 3 - d, 4 - f

348. Yurak-qon tomir faoliyati- ni kuchaytiruvchi (a) va susayti- ruvchi (b) nerv va gormonlarni juftlab ko'rsating.

1) parasimpatik nerv; 2) sim- patik nerv; 3) adrenalin; 4) vazopressin.

A) a - 2, 3; b - 1, 4

B) a - 1, 3, 4; b - 2

C) a - 2; b - 1, 3, 4

D) a - 2, 3, 4; b - 1

349. Nima uchun o'pka to'qi- masi g'ovaksimon tuzilgan?

A) epiteliy to'qimasidan tash- kil topganligi uchun

B) ko'ndalang yo'lli muskul to'qimasidan tashkil topganligi uchun

C) ko'p qavatli epiteliy to'- qimasidan tashkil topganligi uchun

D) bronxlar va alveolalardan tashkil topganligi uchun

350. Yurak bo'lmacha va qo- rinchalar muskullarining qisqa- rishi nima deyiladi?

A) yurak sikli

B) sistola

C) diastola

D) puls

351. Minimal bosim qachon yuzaga keladi?

A) yurak muskullari qisqar- ganda

B) bo'lmacha muskullari qis- qarganda

C) qorinchalar qisqarganda

D) yurak qorinchasi kengay- ganda

352. Qaysi qon guruhida eritrotsitda agglyutinogen A, plazmada agglyutinini α bo'- ladi?

A) I B) III C) IV D) II

353. Yurakning qaysi qismi- da yarimoysimon klapan joy- lashadi?

A) chap bo'lmacha bilan chap qorinchada

B) chap bo'lmacha bilan o'ng qorinchada

C) chap bo'lmacha bilan o'ng bo'lmachada

D) o'ng qorincha bilan o'pka arteriyasida

354. Qaysi qon guruhining plazmasida agglyutinini bo'- maydi?

A) I B) II

C) III D) IV

355. Eritrotsitlarda agglyuti- nogen B, plazmada agglyutinini α bo'lishi qaysi qon guruhiga xos?

A) I B) II

C) III D) IV

356. Osmotik bosimining nis- biy doimiyligi qaysi organlar faoliyati orqali boshqariladi?

A) o'pka, jigar

B) o'pka, yurak

C) buyrak, yurak

D) buyrak, teri

357. Qaysi organ burun bo'sh- lig'i, og'iz bo'shlig'i, hiqildoqqa ajratiladi?

- A) halqum
- B) burun-halqum
- C) qizilo'ngach
- D) oshqozon

358. Tinch holatda odam bir daqiqada atmosfera havosidan qancha kislorod qabul qiladi?

- A) 110 – 150 ml
- B) 1 – 2 l
- C) 8000 – 9000 ml
- D) 250 – 300 ml

359. Ovoz boylamlarining uzunligi erkaklarda o'rtacha necha mm ga teng?

- A) 10 – 12   B) 9 – 13
- C) 20 – 22   D) 18 – 20

360. Qonning shaklli elementlari va ularning 1 mm³ qonda qancha bo'lishini belgilang.

1) eritrotsit; 2) leykotsit; 3) trombotsit; 4) rezus-faktor.

a) 300 – 400 ming; b) 6 – 8 million; c) 6 – 8 ming; d) 4 – 6 million.

- A) 1 – d, 2 – c, 4 – b
- B) 1 – d, 2 – c, 3 – a
- C) 1 – b, 2 – a, 3 – b
- D) 1 – c, 2 – b, 3 – d

361. Leykotsitlar qaysi xususiyatlariga ko'ra uch turga bo'linadi?

- A) leykotsitning shakli va rangiga
- B) leykotsit yadrosining soni va rangiga
- C) leykotsit yadrosining shakli va bo'yalishiga

D) leykotsitning bajaradigan vazifasiga

362. Diastolik bosim qaysi vaqtda yuzaga keladi?

- A) yurak qorinchasi kengayganda
- B) yurak qorinchasi qisqarganda
- C) yurak bo'lmachasi qisqarganda
- D) qon tomirlar torayganda

363. Minimal bosim qaysi paytda hosil bo'ladi?

- A) yurakning chap qorinchasi qisqarganda
- B) yurakning chap qorinchasi kengaygan paytda
- C) yurakning har ikkala bo'lmachasi qisqarganda
- D) yurakning o'ng qorincha va o'ng bo'lmachasi kengayganda

364. Qonning shaklli elementlari va ularning vazifasi to'g'ri keltirilgan javobni toping.

1) eritrotsit; 2) leykotsit; 3) trombotsit; 4) rezus-faktor.

a) agglyutinatsiya jarayonida ishtirok etish; b) qonning ivishini ta'minlash; c) organizmning barcha hujayralarini O₂ bilan ta'minlash; d) organizmni yuqumli kasalliklardan himoya qilish.

- A) 1 – a, 2 – b, 3 – c
- B) 1 – c, 2 – d, 3 – b
- C) 1 – c, 2 – d, 4 – a
- D) 1 – a, 3 – d, 4 – c

365. Yurakning sistolik hajmi 70 ml. Tinch holatda turgan

odamning yuragi 1 daqiqada 70 marta qisqarsa, uning daqiqalik hajmi qancha bo'ladi?

- A) 4900 ml   B) 4760 ml
C) 9000 ml   D) 400 ml

366. Qon va to'qimalar o'rtasida kislorod va karbonat anhidrid almashinuvi nima deb ataladi?

- A) ichki nafas olish
B) gazlar almashinuvi
C) diffuziya hodisasi
D) tashqi nafas olish

367. Qovurg'alararo muskularning faoliyatini boshqaruvchi nervlar markaziy nerv sistemasining qaysi qismida joylashgan?

- A) uzunchoq miyada
B) o'rta miyada
C) orqa miyaning bo'yin qismida
D) orqa miyaning ko'krak qismida

368. Maksimal bosim qanday yuzaga keladi?

- A) yurakning chap qorinchasi qisqarganda
B) yurakning chap bo'lmasi qisqarganda
C) yurakning o'ng qorinchasi qisqarganda
D) yurakning o'ng bo'lmasi qisqarganda

369. Qon tomirlari devorining ritmik ravishda to'qinlanib turishi nima deyiladi?

- A) qon bosim
B) puls

C) yurak sikli

D) atm bosim

370. Quyidagi berilganlar qachon vujudga keladi?

1) maksimal bosim; 2) minimal bosim; 3) gipertoniya; 4) gipotoniya.

a) yurak qorinchasi kengayganda; b) yurak qorinchasi qisqarganda; c) qon bosimi normaga nisbatan kamayganda; d) qon bosimi normaga nisbatan ortganda.

- A) 1 - b; 2 - a; 3 - d; 4 - c
B) 1 - a; 2 - c; 3 - a; 4 - b
C) 1 - a; 2 - b; 3 - c; 4 - d
D) 1 - d; 2 - c; 3 - b; 4 - a

371. Hiqildoq yon tomonidan nimalar bilan chegaralangan?

1) tilosti suyagi muskullari; 2) teri; 3) qon tomirlari; 4) nerv to'lalari; 5) qalqonsimon bez; 6) traxeya; 7) ayrisimon bez.

- A) 1, 2, 7   B) 1, 5, 7
C) 2, 5, 6   D) 3, 4, 5

372. Quyida berilgan qonning shaklli elementlari qaysi organlarda hosil bo'ladi va necha kun yashaydi?

1) eritrotsitlar; 2) leykotsitlar; 3) trombotsitlar.

a) ko'mikda; b) taloqda; c) limfa tugunlarida.

I) 120 kun; II) 2 - 5 kun; III) 10 - 15 kun.

A) 1 - a - I; 1 - a, b, c - II; 3 - a, b - II

B) 1 - a - II; 2 - a, b - I; 3 - b, c - III

C) 1 – c – III; 2 – a, b – II; 3 – a – I

D) 1 – b – II; 2 – a, b, c – III; 3 – a, b – I

373. Nafas olish markazlarini belgilang.

A) miyacha, uzunchoq miya, yarimsharlar po'stlog'i

B) orqa miya bo'yin va ko'krak qismi, uzunchoq miya

C) miyacha, yarimshar po'stlog'i, orqa miya bo'yin qismi

D) bosh miya katta yarimsharlari

374. Nafas olish sistemasi-ga tegishli qaysi organda uch guruh muskullar bo'lib, ular har xil-vazifani bajaradi?

A) burun-halqumda

B) burun bo'shlig'ida

C) hiqildoqda

D) bronxda

375. Ingichka ichakning 1 mm² sathida nechaga yaqin vorsinka bo'ladi?

A) 30 – 40 ming

B) 4 mln

C) 30 – 40 ta

D) 14 mln

376. Oshqozon-ichaklardan so'rilgan ovqat tarkibidagi zaharli moddalar qaysi organ hujayralarida zararsizlantiriladi?

A) oshqozonosti bezi

B) buyrakusti bezi

C) jigar

D) taloq

377. Vorsinkalar ovqatning ichak devorlarida hazm bo'li-

shini ta'minlashini qaysi olim aniqlagan?

A) I.Pavlov

B) I.Sechenov

C) A.Ugolev

D) Landshteyner

378. Og'iz bo'shlig'iga necha juft yirik so'lak bezlari yo'li ochiladi?

A) ikki juft

B) uch juft

C) to'rt juft

D) besh juft

379. Aralash ovqatlar oshqozonda necha soat davomida saqlanadi?

A) 3 – 4 soat

B) 4 – 5 soat

C) 4 – 10 soat

D) 4 – 8 soat

380. Oshqozon shirasi tarkibiga qanday fermentlar va qaysi kislota kirishini belgilang.

1 – pepsin; 2 – lipaza; 3 – sirtka kislota; 4 – fosfat kislota; 5 – xlorid kislota; 6 – tripsin; 7 – lizotsim.

A) 1, 2, 3   B) 1, 2, 4

C) 1, 2, 5   D) 1, 5, 6

381. Quyosh nuri ta'sirida odam terisida qanday vitamin hosil bo'lishini belgilang.

A) C   B) A

C) B₁   D) D

382. Yo'g'on ichakda oqsil-larning necha foizi so'riladi?

A) 3   B) 2

C) 1   D) 4

383. Oshqozon shirasida xlorid kislotaning vazifasi nima?

- A) oshqozon devorini shikastlanishdan himoyalash
- B) pepsin fermentining aktivlik kuchini oshirish
- C) yog'larni parchalash
- D) uglevodlarni parchalash

384. Odam ingichka ichagining butun yuzasida nechtaga yaqin vorsinkalar bo'ladi?

- A) 30 – 40 dona
- B) 2 – 2,5 mln
- C) 2,5 mln
- D) 4 mln

385. Qon tarkibidagi ortiqcha qand qaysi gormon ta'sirida glikogenga aylanadi va qayerda to'planadi?

- A) glyukagon, taloqda
- B) insulin, muskul
- C) gastrin, muskullarda
- D) glyukoza, jigarda

386. Tish kasalliklarini belgilang.

- 1) kariyes; 2) pulpit; 3) nekroz;
- 4) diareya; 5) nefrit; 6) nevroz;
- 7) gipotoniya.

- A) 1, 2, 3   B) 1, 4, 7
- C) 1, 5, 6   D) 4, 5, 6

387. Qaysi ferment ovqat tarkibidagi oqsillarni parchalaydi?

- A) ptialin   B) lipaza
- C) amilaza   D) tripsin

388. Katta odamda ingichka ichakning uzunligi o'rtacha necha metr bo'ladi?

- A) 1,5   B) 2,5
- C) 2 – 3   D) 5 – 6

389. Vitaminlar hayvon organizmi uchun muhim modda ekanligini birinchi bo'lib qaysi olim nechanchi yilda belgilagan?

- A) K.Funk, 1912
- B) N.I.Lunin, 1880
- C) I.P.Pavlov, 1916
- D) I.I.Mechnikov, 1912

390. Sut tishlarning umumiy soni nechta bo'ladi?

- A) 20   B) 16
- C) 28   D) 32

391. Qaysi kasallikda suyak egiluvchan bo'lib qoladi?

- A) raxit
- B) singa
- C) sil
- D) paratgormon

392. Vorsinkalar quyida berilganlarning qaysi biri bilan yaxshi ta'minlangan?

- A) qon va limfa tomirlari
- B) ayrimlarida limfa tomiri
- C) gemoglobin
- D) vena tomirlari

393. Qaysi moddalar ovqat tarkibida energiya hosil qilmaydi?

- 1) suv; 2) kraxmal; 3) oqsil;
- 4) mineral tuz; 5) yog'; 6) glikogen; 7) vitamin.

- A) 1, 2, 3   B) 1, 3, 5
- C) 1, 4, 7   D) 2, 3, 5

394. Qaysi ichakda joylashgan bezlar suyuqligida fermentlar kam, shilliq modda esa ko'p bo'ladi?

- A) og'iz bo'shlig'ida

- B) oshqozonda
- C) o'n ikki barmoqli ichakda
- D) yo'g'on ichakda

395. Soxta ovqatlanish operatsiyasini qaysi olim ishlab chiqqan?

- A) I.P.Pavlov
- B) V.A.Basov
- C) N.I.Lunin
- D) K.Funk

396. Ovqat hazm qilish sistemasining, asosan, qaysi qismida suv va mineral tuzlar qon-ga so'riladi?

- A) oshqozonda
- B) ingichka ichakda
- C) yo'g'on ichakda
- D) to'g'ri ichakda

397. Bir kecha-kunduzda suv-ga bo'lgan ehtiyoj katta odamlarda necha litrni tashkil etadi?

- A) 0,5 – 1 l
- B) 1 – 2 l
- C) 2 – 3 l
- D) 4 – 5 l

398. Atmosfera bosimining pasayishi natijasida odamda qaysi kasallikning belgilari yuzaga keladi?

- A) tog' kasalligi
- B) oshqozon-ichak kasalligi
- C) yurak-qon tomir kasalligi
- D) nerv sistemasi kasalligi

399. O'n ikki barmoqli ichakning umumiy uzunligi qancha?

- A) 10 – 12 sm
- B) 1,5 sm
- C) 14 – 16 sm
- D) 25 – 30 sm

400. Ovqat hazm qilish sistemasi organlari ketma-ketligi qaysi javobda to'g'ri berilgan?

1) og'iz bo'shlig'i; 2) oshqozon; 3) halqum; 4) o'n ikki barmoqli ichak; 5) qizilo'ngach; 6) yo'g'on ichak; 7) ingichka ichak:

- A) 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7
- B) 1, 3, 4, 6, 7, 5, 2
- C) 1, 3, 5, 2, 6, 7, 4
- D) 1, 3, 5, 2, 4, 7, 6

401. Jigar organizmida qanday vazifalarni bajaradi?

1) eritrotsitlarni parchalash; 2) o't suyuqligi ishlab chiqarish; 3) leykotsitlarni hosil qilish; 4) qonni zaharli moddalardan tozalash; 5) gormonlar ishlab chiqarish; 6) moddalar almashinuvida ishtirok etish.

- A) 1, 2, 4, 6
- B) 1, 2, 3, 5
- C) 1, 3, 5, 6
- D) 1, 3, 4, 5

402. A vitamini qaysi organlarning funksional holatini me'yorda saqlashda muhim rol o'ynaydi?

1) terining ustki qavati; 2) nerv sistemasida qo'zg'alishning normal o'tishi; 3) nafas yo'llari; 4) markaziy nerv sistemasida tormozlanish jarayonining normal o'tishi; 5) ovqat hazm qilish organining shilliq qavati; 6) odam aqliy faoliyatining yaxshi bo'lishida.

- A) 1, 2, 3
- B) 1, 4, 6
- C) 1, 3, 5
- D) 2, 3, 6

403. Qaysi element hujayradagi gaz almashinuvida ishtirok etadi?

- A) temir   B) kobalt
C) natriy   D) kalsiy

404. Til qanday vazifalarni bajaradi?

1) ovqatni parchalash; 2) ovqatni aralashtirish; 3) ovqatni surib berish; 4) tishni himoya qilish; 5) ta'm bilish.

- A) 1, 2, 4   B) 2, 4, 5
C) 1, 3, 5   D) 2, 3, 5

405. Vorsinkalar tananing qaysi qismida ovqat hazm bo'lishini ta'minlaydi?

- A) yo'g'on ichak devorida
B) ingichka ichak kanalida
C) ingichka ichak devorida
D) o'n ikki barmoqli ichakda

406. Oziq-ovqat tarkibida xolesterin moddasining ko'payishi qaysi kasallikning yuzaga kelishiga sabab bo'ladi?

- A) tireotoksikoz
B) gipotireoz
C) botulizm
D) ateroskleroz

407. Odamda ovqatni hazm qilishga sarflanadigan energiya qancha kkal ga teng?

- A) 1680
B) 2300
C) 3000 – 35000
D) 168

408. Qaysi kasallik ingichka ichak shilliq pardasining yalig'lanishi bilan ajralib turadi?

- A) raxit   B) enterit
C) kolit   D) gastrit

409. Yo'g'on ichakda ovqat qoldiqlari necha soat saqlanadi?

- A) 3 – 4   B) 6 – 8
C) 10 – 12   D) 18 – 20

410. Ichakning yallig'lanish kasalliklari berilgan javobni belgilang.

- A) enterit, kolit
B) gastrit, nefrit
C) kolit, gepatit
D) enterit, salmonellyoz

411. Uglevodlar almashinuvining buzilishi qaysi gormonlar yetishmasligi natijasida hosil bo'ladi?

- A) glyukagon, gastrin
B) insulin, gastrin
C) tiroksin, insulin
D) glyukagon, insulin

412. Tashqi va ichki sekretsiya bezlariga mos keladigan javobni belgilang.

1) tashqi sekretsiya; 2) ichki sekretsiya.

a) so'lak bezi; b) epifiz; c) yog'; d) ter; e) qalqonsimon; f) oshqozonosti; g) buyrakusti.

- A) 1 – a, c, d; 2 – b, e, g
B) 1 – a, b, f; 2 – a, e, g
C) 1 – b, c, d; 2 – e, f, g
D) 1 – g, f, e; 2 – d, c, b

413. Oshqozon bezlaridan bir kecha-kunduzda necha litrga yaqin oshqozon shirasi ajraladi?

- A) 0,5   B) 6
C) 5   D) 3

414. Ovqatni parchalovchi fermentlar nomi va vazifalari ko'rsatilgan qatorni toping.

1) fruktoza; 2) lipaza; 3) glyukoza; 4) tripsin; 5) amilaza.

a) oqsillarni parchalash; b) yog'larni parchalash; c) uglevodlarni parchalash.

- A) 2 – b, 4 – a, 5 – c
- B) 1 – a, 2 – c, 3 – b
- C) 3 – b, 4 – b, 5 – c
- D) 2 – c, 3 – c, 4 – a

415. Amilaza fermentini tanamizdagi qaysi bez ishlab chiqaradi va u qanday moddani parchalashga yordam beradi?

- A) oshqozon, oqsil
- B) so'lak, uglevod
- C) oshqozonosti, uglevod
- D) jigar, lipid

416. Kolit kasalligi qaysi a'zoning yallig'lanishi natijasida kelib chiqadi?

- A) oshqozonosti bezi
- B) to'g'ri ichak
- C) ingichka ichak
- D) yo'g'on ichak

417. Qaysi kitobda o'simlik va hayvon mahsulotlari hamda mineral moddalardan tayyorlangan mingdan ortiq dorilar haqida ma'lumot berilgan?

- A) «Al-kimyó»
- B) «Al-Marza»
- C) «Tib qonunlari»
- D) «Saydana»

418. Qaysi organ kirish, tibi, tanasi va chiqish qismlaridan iborat?

- A) buyrak
- B) o'pka
- C) oshqozonosti bezi
- D) oshqozon

419. Oshqozon ichki shilliq pardasida qancha mayda bezchalar bor?

- A) 13 mln
- B) 14 mln
- C) 15 mln
- D) 4 mln

420. Quyidagi elementlardan qaysi biri tamaki tutuni tarkibida bo'ladi va yurak-qontomir sistemasiga zaharli ta'sir qiladi?

1) kadmiy; 2) kalsiy; 3) kobalt; 4) qo'rg'oshin; 5) poloniy; 6) natriy; 7) kaliy.

- A) 1, 3, 4, 5
- B) 1, 2, 5, 7
- C) 2, 6, 7, 5
- D) 2, 4, 6, 7

421. Bug'doy non tarkibida qaysi vitamin bo'ladi?

- A) B₁
- B) A
- C) D
- D) C

422. Qaysi organ uch qismdan, ya'ni uchi, tanasi, ildizlardan iborat?

- A) til
- B) tish
- C) oshqozon
- D) ichak

423. Og'iz bo'shlig'iga qaysi so'lak bezlarining kanallari ochiladi?

A) tilosti, tilusti, jag'osti so'lak
B) tilosti, jag'osti, quloqoldi so'lak

C) jag'usti, tilosti, halqum atrofi so'lak

D) tilusti, jag'usti, quloqoldi so'lak

424. Quyida berilgan ovqat hazm qilish kanalining qismlaridan qanday fermentlar ajraladi?

a) so'lak; b) oshqozon; c) oshqozonosti bezi; d) ingichka ichak.

1) ptialin; 2) amilaza; 3) lipaza; 4) pepsin; 5) tripsin; 6) enterokinaza.

A) a – 1, 5; b – 2, 4; c – 3, 6; d – 5, 6

B) a – 3, 4; b – 1; c – 2, 3, 6; d – 2, 3, 5

C) a – 1; b – 3, 4; c – 2, 3, 5; d – 2, 3, 6

D) a – 5, 6; b – 1, 2; c – 4, 5; d – 2, 3

425. Oshqozonda xlorid kislotasi nimaning faolligini kuchini oshiradi?

A) lipaza

B) karbogidraza

C) amilaza

D) pepsin

426. Quyida berilganlar qaysi organlarning yallig'lanishi kasalliklari hisoblanadi?

1) nefrit; 2) kolit; 3) enterit; 4) gastrit.

a) oshqozon shilliq pardasining; b) ingichka ichak shilliq pardasining; c) yo'g'on ichak shilliq pardasining; d) buyrakning.

A) 1 – a; 2 – b; 3 – c; 4 – d

B) 1 – d; 2 – a; 3 – c; 4 – b

C) 1 – b; 2 – c; 3 – d; 4 – a

D) 1 – d; 2 – c; 3 – b; 4 – a

427. Katta odamda bir kecha-kunduzda o'n ikki barmoqli ichakka qancha oshqozonosti suyuqligi va qancha miqdorda o't suyuqligi quyiladi?

A) 500 – 800 ml, 700 – 1200 ml

B) 200 – 300 ml, 300 – 400 ml

C) 100 – 200 ml, 700 – 1200 ml

D) 500 – 800 ml, 750 – 450 ml

428. Ona sutini tarkibida necha foiz oqsil bo'ladi?

A) 0,5 B) 1,5

C) 4,5 D) 6,5

429. Qaysi vitamin yetishmasligi natijasida odamning ko'rish o'tkirligi pasayadi, ayniqsa, qorong'ida yaxshi ko'ra olmaydi?

A) C vitamini

B) D vitamini

C) B₁ vitamini

D) A vitamini

430. Odam organizmida qaysi vitamin yetishmasligi natijasida teri quruqlashib yoriladi, nafas yo'llari va oshqozon-ichak ichki qavatining yallig'lanishi kasalliklari yuzaga keladi?

A) B vitamin

B) C vitamin

C) A vitamin

D) D vitamin

431. Organizmda qaysi tuzlar almashinuvining buzilishi sababli raxit kasalligi kelib chiqadi?

A) natriy va kalsiy

B) kaliy va natriy

C) fosfor va kaliy

D) fosfor va kalsiy

432. So'lak tarkibida qaysi fermentlar bo'ladi?

1) ptialin; 2) pepsin; 3) lizotsim; 4) laktaza; 5) lipaza; 6) tripsin.

A) 3, 5, 6   B) 1, 2, 3

C) 3, 4   D) 1, 3

433. Bir kecha-kunduzda katta yoshli odamning o'n ikki barmoqli ichagiga necha ml o't suyuqligi quyiladi?

A) 1400 – 1600 ml

B) 500 – 600 ml

C) 500 – 800 ml

D) 700 – 1200 ml

434. Sifatsiz oqsillar qaysi mahsulotlarda ko'p bo'ladi?

1) guruch; 2) no'xat; 3) go'sht; 4) loviya; 5) baliq; 6) tuxum sarig'i; 7) kartoshka; 8) bug'doy; 9) sut; 10) makkajo'xori.

A) 1, 3, 5, 7, 9

B) 2, 4, 7, 9, 10

C) 1, 2, 4, 7, 8, 10

D) 3, 5, 6, 9, 10

435. Ovqat tarkibidagi yog'larni emulsiya holatiga keltiruvchi moddani belgilang.

A) o't suyuqligi

B) lipaza

C) tripsin

D) ptialin

436. Melatonin (1), intermidin (2), timozin (3) gormonlari qaysi bezlar gormoni hisoblanadi?

a) epifiz; b) qalqonsimon; c) buyrakusti; d) ayrisimon; e) gipofiz.

A) 1 – a, 2 – e, 3 – d

B) 1 – e, 2 – a, 3 – d

C) 1 – a, 2 – c, 3 – d

D) 1 – e, 2 – d, 3 – a

437. Buyrakdan ajraladigan moddalarni belgilang.

1) siydik kislota; 2) qoldiq azot; 3) ortiqcha tuzlar; 4) kreatinin; 5) oqsil; 6) lipaza; 7) ortiqcha oqsillar.

A) 1, 2, 3, 4   B) 1, 2, 3, 5

C) 1, 3, 5, 6   D) 3, 4, 6, 7

438. Buyrakda siydik ajralishini kuchaytiruvchi (a) va kamaytiruvchi (b) nervlar hamda gormonlarni juftlab ko'rsating.

1) simpatik nerv tolalari; 2) parasimpatik nerv tolalari; 3) vazopressin; 4) tiroksin.

A) a – 1, 3; b – 2, 4

B) a – 2, 4; b – 1, 3

C) a – 1, 3, 4; b – 2

D) a – 2; b – 1, 3, 4

439. Teri epidermisining sirtqi qavatidagi o'lik hujayralar va derma qavati orasida qanday hujayralar qavati joylashgan?

A) dermaning o'lik hujayralar qavati

B) epidermisning tirik hujayralar qavati

C) gipoderma qavati

D) harorat sezuvchi hujayralar qavati

440. Jismoniy mashq bajarish vaqtida 2000 ml ter ajralgan bo'lsa, uning tarkibidagi azot qoldig'i (a) va osh tuzi (b) ning miqdorini belgilang.

A) a – 1 g; b – 2 g

B) a – 4 g; b – 8 g

C) a – 8 g; b – 4 g

D) a – 3 g; b – 6 g

441. Qon plazmasi (a) va ona suti (b) tarkibidagi oqsillar miqdorini belgilang.

- A) a – 7 – 8%; b – 6,5%
- B) a – 7 – 8%; b – 1,5%
- C) a – 7 – 8%; b – 87%
- D) a – 7 – 8%; b – 0,3%

442. Qon plazmasi (a) va ona suti (b) tarkibidagi yog'lar miqdorini belgilang.

- A) a – 0,9%; b – 1,5%
- B) a – 0,8%; b – 4,5%
- C) a – 0,8%; b – 6,5%
- D) a – 0,1%; b – 4,5%

443. Ona suti (a) va qon plazmasi (b) tarkibidagi uglevodlar miqdorini belgilang.

- A) a – 0,1%; b – 1,5%
- B) a – 1,5%; b – 0,1%
- C) a – 4,5%; b – 0,1%
- D) a – 6,5%; b – 0,1%

444. Ona suti (a) va qon plazmasi (b) tarkibidagi mineral tuzlar miqdorini belgilang.

- A) a – 0,9%; b – 0,3%
- B) a – 0,3%; b – 0,9%
- C) a – 0,8%; b – 0,9%
- D) a – 1,5%; b – 0,8%

445. Quyidagi birikmalarning qaysilari sog'lom odamning ikkilamchi siydigi tarkibida uchraydi?

1) tuz; 2) oqsil; 3) glyukoza; 4) kreatinin; 5) mochevina.

- A) 1, 2, 3, 4, 5
- B) 2, 3, 4, 5
- C) 2, 3, 5
- D) 1, 4, 5

446. Bolalar sovuni tarkibidagi qaysi moddalar teridagi mikroblarni yo'qotadi?

- A) sulfat kislotasi
- B) xlorid kislotasi
- C) bor kislotasi
- D) lanolin

447. Quyidagi qaysi gormonlar organizmning o'sishi va rivojlanishiga katta ta'sir ko'rsatadi?

- A) vazopressin, timozin
- B) somatotrop, tiroksin
- C) glyukokortikoid, tiroksin
- D) insulin, timozin

448. Gipofiz bezining ishi qaysi nerv sistemasi tomonidan boshqariladi?

- A) somatik
- B) vegetativ
- C) periferik
- D) simpatik

449. 1 g yog' parchalangan-da qancha energiya (kkal) hosil bo'ladi?

- A) 9,3
- B) 4,1
- C) 4,2
- D) 7,8

450. Qaysi organ orqali qoldiq azot va suvda erigan tuzlar tashqariga chiqariladi?

- A) teri
- B) bronx
- C) ichak
- D) buyrak

451. Og'iz bo'shlig'iga tushgan mikroblarni eritib yuborish xususiyatiga ega bo'lgan moddani belgilang.

- A) pepsin
- B) ptialin
- C) uglevod
- D) lizotsim

452. 1 g yog' oksidlanishiga necha litr kislorod sarflanadi?

- A) 1 l
- B) 2 l

C) 3 l. D) 0,8 l

453. Appenditsit kasalligi belgilarini ko'rsating.

A) qorinning chap tomonida kuchsiz og'riq paydo bo'ladi

B) qovurg'aning ostki qismida kuchsiz og'riq paydo bo'lib, ko'ngil ayniydi

C) qorinning o'ng tomonida kuchli sanchiq va g'ijimlovchi og'riq paydo bo'ladi, ko'ngil ayniydi

D) qorinning o'ng va chap tomonida kuchsiz og'riq paydo bo'lib, odam tez suv ichadi

454. Monosaxaridlar qanday yo'llar bilan to'qima va hujayralarga yetib boradi?

A) limfa va to'qima suyuqligi

B) hazm organlari orqali

C) nerv yo'li bilan

D) qon orqali

455. Hazm qilish yo'lining qaysi bo'limida oziq moddalar qonga so'riladi?

A) o'n ikki barmoqli ichakda

B) oshqozonda

C) yo'g'on ichakda

D) ingichka ichakda

456. Quyidagi fermentlarning qaysi biri uglevodlarga ta'sir qiladi?

1) enterokinaza; 2) lipaza; 3) pepsin; 4) ptialin; 5) enterogastron; 6) amilaza.

A) 4, 6 B) 2, 3

C) 2, 5 D) 3, 6

457. Oshqozon bezi suyuqligi tarkibida qanday fermentlar bo'ladi?

A) pepsin, ptialin, ektenokinaza

B) tripsin, lipaza, amilaza

C) ptialin, lizotsim, lipaza

D) pepsin, lipaza

458. Organizmda A vitamin yetishmasa, qanday belgilar paydo bo'ladi?

1) asabiylik rivojlanadi; 2) teri quruqlashib, yoriladi; 3) qon bosimi ko'tariladi; 4) nafas yo'llari yallig'lanadi; 5) o'smirlar organizmining rivojlanishi susayadi; 6) tish milklari qonaydi; 7) suyaklar mo'rt bo'lib qoladi.

A) 1, 2, 3 B) 2, 3, 4

C) 2, 4, 5 D) 4, 5, 6

459. Moddalar almashinuvi-ning oxirgi mahsulotlari: ortiqcha tuzlar, suv, organizm uchun zarur bo'lmagan va zararli moddalar chiqib ketadigan organlarni belgilang.

1) o'pka; 2) jigar; 3) buyrak; 4) taloq; 5) teri; 6) ichak; 7) o't pufagi.

A) 1, 2, 3, 7 B) 2, 3, 4, 7

C) 5, 6, 7 D) 1, 3, 5, 6

460. Nos odam organizmining qaysi organlari orqali o'tadi va qaysi muhim organlarni zaharlaydi?

A) o'pka, miya, yurak

B) miya, yurak, jigar

C) taloq, jigar, o't pufagi

D) oshqozon, jigar, taloq

461. Ingichka ichak devorlaridagi bezlardan ajraladigan fermentlarni belgilang.

1) enterokinaza; 2) tripsin; 3) pepsin; 4) ptialin; 5) lipaza; 6) amilaza.

A) 3, 4   B) 1, 4

C) 2, 5   D) 1, 5

462. Oshqozonosti bezlaridan qanday fermentlar ajraladi?

1) tripsin; 2) lipaza; 3) pepsin; 4) ptialin; 5) enterokinaza; 6) lizotsim; 7) amilaza.

A) 1, 3, 6   B) 2, 6, 7

C) 1, 2, 7   D) 2, 5, 7

463. Oshqozonosti bezi ajratadigan shiraning tarkibini belgilang.

A) tripsin, lipaza, xlorid kislota
B) pepsin, lipaza, xlorid kislota

C) tripsin, lipaza, amilaza
D) tripsin, amilaza, xlorid kislota

464. Xlorid kislota qaysi fermentning faollik kuchini oshiradi?

A) pepsin   B) lipaza

C) tripsin   D) amilaza

465. Tananing qaysi qismlarida terining qalinligi 4 mm gacha bo'ladi?

1) qo'lining kaft; 2) yuz; 3) ko'krak; 4) oyoqning tovon; 5) qorin; 6) tananing orqa; 7) son.

A) 1, 2, 3, 4

B) 2, 3, 4, 5

C) 3, 4, 5, 6

D) 1, 4, 6, 7

466. Odam organizmida bir kecha-kunduz davomida sarf-

lanadigan energiyani qanday guruhlarga ajratish mumkin?

1) asosiy moddalar almashinuvini ta'minlaydigan; 2) ovqatni hazm qilishga sarflanadigan; 3) bir kecha-kunduzda bajaradigan ishiga sarflanadigan; 4) jismoniy mehnat uchun sarflanadigan; 5) aqliy mehnat uchun sarflanadigan.

A) 1, 2, 3   B) 2, 3, 4

C) 3, 4, 5   D) 2, 3, 5

467. 62 yoshli odam organizmida quyida berilgan jarayonlarning qaysi biri ustun bo'ladi?

A) assimilyatsiya

B) anabolizm

C) plastik almashinuv

D) dissimilyatsiya

468. Oshqozonosti bezi suyuqligi tarkibida oqsilni parchalovchi qanday ferment bo'ladi?

A) pepsin

B) tripsin

C) enterogastron

D) enterogastrin

469. Mimika muskullariga qaysi muskullar kiradi?

1) chakka; 2) og'izning aylana muskuli; 3) yonoq muskuli; 4) lablarning kvadrat muskullari; 5) tashqi qanotsimon muskul; 6) ichki qanotsimon muskul.

A) 1, 2, 3   B) 1, 3, 4

C) 2, 3, 4   D) 1, 5, 6

470. Odamning o'zlashtirish va esda saqlash qobiliyati qay-

si vitamin yetishmasligi natijasida susayadi?

- A) B₁   B) A
C) C   D) D

471. E'tiborni biror muhim masalaga jalb etish kabi qobiliyatning pasayishi qaysi vitamin yetishmasligi bilan bog'liq?

- A) B₁   B) A
C) C   D) D

472. Sog'lom bola bir yoshga to'lganda nechta tishi bo'ladi?

- A) 8   B) 12
C) 16   D) 20

473. I.P.Pavlovning qaysi ilmiy ishlariga Nobel mukofoti berilgan?

A) nafas olish fiziologiyasi sohasidagi

B) qon aylanish sistemasi sohasidagi

C) ovqat hazm qilish fiziologiyasi sohasidagi

D) tayanch-harakatlanish sohasidagi

474. Somatotrop gormoni organizmda qanday vazifani boshqaradi?

A) organizmda oqsil sintezi, bolalar va o'smirlar o'sishini

B) pigment, uglevodlar almashinuvini

C) bolalarning o'sish va rivojlanishini

D) kalsiy-fosfor almashinuvini

475. Timozin gormonini qaysi bez ishlab chiqaradi?

- A) gipofiz
B) epifiz

C) ayrisimon

D) epifiz

476. Enterokinaza fermenti qayerda ishlab chiqiladi?

A) ingichka ichakning shilliq qavatida

B) o'n ikki barmoqli ichakning boshlang'ich qismida

C) oshqozon devorining shilliq qavatida

D) oshqozonosti bezida

477. Jigar organizmda qanday vazifalarni bajaradi?

1) eritrotsitlarni parchalaydi; 2) o't suyuqligi ishlab chiqadi; 3) leykotsitlar hosil qiladi; 4) qonni tozalaydi; 5) gormonlar ishlab chiqaradi; 6) moddalar almashinuvida ishtirok etadi.

A) 1, 2, 4, 6

B) 1, 2, 3, 4

C) 1, 4, 5, 6

D) 5, 6

478. ADG gormoni quyidagilardan qaysi jarayonni boshqaradi?

A) terida pigment hosil bo'lishini

B) bolalarda o'sish va rivojlanishni

C) reabsorbsiya jarayonini

D) sut-bezlari faoliyatini

479. Birlamchi siydikning tarkibi qonning qaysi qismi tarkibiga yaqin bo'ladi?

A) qon plazmasi

B) leykotsitlar

C) eritrotsitlar

D) trombotsitlar

480. Katta yoshli odamda 1 sutka davomida o'n ikki barmoqli ichakka ajraladigan oshqozonosti bezi suyuqligi miqdorlarini ko'rsating.

- A) 700 – 1200 ml
- B) 500 – 800 ml
- C) 1200 – 1300 ml
- D) 1200 – 1500 ml

481. So'lak tarkibidagi lizot-sim qanday ahamiyatga ega?

- A) oziq oqsillarini parchalaydi
- B) oziq yog'larini parchalaydi
- C) mikroblarni zararsizlantiradi

D) uglevodlarni parchalaydi

482. Ikkinchi nomi «tiamin» deb ataluvchi vitaminni belgilang.

- A) B₁
- B) A
- C) C
- D) D

483. Qaysi vitamin odam organizmining o'sishi va rivojlanishida muhim ahamiyatga ega?

- A) B
- B) C
- C) D
- D) A

484. Raxit kasalligi bolalarda qachon boshlanishi mumkin?

- A) 1 – 2 oylikidan
- B) 3 – 4 oylikidan
- C) 5 – 6 oylikidan
- D) 7 – 9 oylikidan

485. Qaysi vitamin oqsillar va uglevodlar almashinuvida muhim ahamiyatga ega?

- A) B
- B) D
- C) C
- D) A

486. Organizmda kalsiy va fosfor almashinuvi me'yorida o'tishida ishtirok etadigan vitaminni toping.

- A) B₁
- B) A
- C) C
- D) D

487. Bo'yi o'sishdan to'xtagan odamlarda samodarop gormonning ko'p ishlab chiqarilishi natijasida qanday kasallik kelib chiqadi?

- A) nanizm
- B) gigantizm
- C) qandsiz diabet
- D) akromegaliya

488. Odam organizmining ichki muhit doimiyliги nima deb ataladi?

- A) gameostaz
- B) gipodinamiya
- C) akseleratsiya
- D) gipoksiya

489. Qaysi organda uzuksimon, qalqonsimon va hiqildoqusti tog'aylari bo'ladi?

- A) halqum
- B) burun
- C) hiqildoq
- D) traxeya

490. Yog'larni parchalovchi fermentni belgilang.

- A) lipaza
- B) karbogidraza
- C) ligaza
- D) proteaza

491. Reabsorbsiya jarayonini pasaytiradigan ichki sekretsia bezi va gormonini belgilang.

- A) gipofiz, vazopressin
- B) qalqonsimon bez, tiroksin
- C) gipofiz, oksitotsin

D) ayrisimon bez, timozin
492. Ter va yog' bezlari terining qaysi qavatida joylashgan?

- A) gipoderma
- B) derma
- C) derma va gipoderma
- D) epidermis va derma

493. Bola 7 yoshga to'lguncha faoliyati kuchayib, balog'atga yetish oldidan butunlay to'xtaydigan ichki sekretiya bezini belgilang.

- A) ayrisimon bez
- B) qalqonsimon bez
- C) jinsiy bezlar
- D) epifiz

494. Qaysi gormon ta'sirida qonda qand, jigarda glikogen miqdori ortadi?

- A) insulin
- B) glyukokortikoid
- C) timozin
- D) insulin, glyukogon

495. Odam embrioni tuxum yo'lida qancha vaqt bo'ladi?

- A) ikki hafta
- B) bir hafta
- C) 18 – 20 kun
- D) 3 kun

496. Kalsiy va fosfor almashinuvini boshqaradigan gormonni ko'rsating.

- A) paratgormon
- B) glyukokortikoid gormoni
- C) tiroksin gormoni
- D) timozin gormoni

497. Oqsil va uglevodlar almashinuvini boshqaradigan gormonni ko'rsating.

- A) paratgormon
- B) glyukokortikoid gormoni
- C) tiroksin gormoni
- D) timozin gormoni

498. Odamning aqliy faoliyatiga ta'sir etuvchi gormonni ko'rsating.

- A) paratgormon
- B) glyukokortikoid gormoni
- C) timozin gormoni
- D) tiroksin gormoni

499. Esterogen gormoni qayerda ishlab chiqariladi?

1) buyrakusti bezining po'stloq qavatida; 2) tuxumdonda; 3) urug'donda.

- A) 1
- B) 1, 2
- C) 1, 3
- D) 2, 3

500. Nefrit qanday kasallik?

A) sezuvchi nervning yallig'lanishi

B) harakatlantiruvchi nervning yallig'lanishi

C) buyrakning yallig'lanishi

D) tish kasalligi

501. Kalla suyagining turk egarchasida qaysi bez joylashgan?

- A) epifiz
- B) qalqonorqa bezi
- C) gipofiz
- D) ayrisimon

502. Gipofizning oldingi (1) va oraliq (2) bo'lagidan ajraladigan gormonlarni belgilang.

a) somatotrop; b) melatonin; c) intermidin; d) tiroksin.

- A) 1 – a, 2 – b
- B) 1 – b, 2 – a

C) 1 – c, 2 – b

D) 1 – a, 2 – c

503. Paratgormon (1), glyukokortikoid (2), somatotrop (3) gormonlari organizmda qaysi funksiyalarni boshqaradi?

a) kalsiy-fosfor almashinuvini; b) oqsil va uglevodlar almashinuvini; c) oqsillar sintezlanishini.

A) 1 – a, 2 – b, 3 – c

B) 1 – a, 2 – c, 3 – b

C) 1 – c, 2 – b, 3 – a

D) 1 – a, 2 – b, 3 – b

504. Paratgormon ishlab chiqarilishi ko'paysa, bemorda qaysi belgilar kuzatiladi?

1) nerv-muskul sistemasi-ning qo'zg'aluvchanligi pasayadi; 2) soch to'kiladi; 3) tana muskullari bo'shashadi; 4) suyaklar mo'rt bo'lib qoladi; 5) nerv-muskul sistemasi-ning qo'zg'aluvchanligi ortadi; 6) odam umumiy holsizlanadi va tez charchaydi; 7) odamda tetoniya holati yuzaga keladi.

A) 2, 4, 5, 7 B) 1, 3, 6

C) 1, 2, 3, 6 D) 3, 5, 7

505. Qaysi gormon tufayli odam nerv-muskul tizimining qo'zg'aluvchanligi ortib, qovoqlari, lablari pirqirab uchadi, qo'llari qaltiraydi?

A) paratgormon kam ishlab chiqarilsa

B) paratgormon ko'p ishlab chiqarilsa

C) timozin yetishmasa

D) triotoksikoz ortib ketsa

506. Odamning immunitet xususiyatini oshiruvchi gormonni belgilang.

A) tiroksin

B) paratgormon

C) katexolamin

D) timozin

507. Buyrakusti bezining gormonlari qaysilar?

A) insulin, katexolamin

B) testesteron, adrenalin

C) androgen, esterogen

D) esteron, estradiol

508. D vitaminining yetishmasligi organizmda qaysi tuzlar almashinuvini buzadi?

A) kaliy, natriy

B) kalsiy, fosfor

C) temir, magniy

D) kaliy, temir

509. Odamning har bir jag'ida qanday tishlar borligi va ularning soni nechtdan bo'lishini belgilang.

1) qoziq; 2) kurak; 3) kichik oziq tish; 4) katta oziq tish.

a) 4; b) 2; c) 6; d) 4.

A) 1 – a, 2 – b, 3 – c, 4 – d

B) 1 – b, 2 – a, 3 – c, 4 – d

C) 1 – c, 2 – c, 3 – d, 4 – c.

D) 1 – b, 2 – a, 3 – d, 4 – c

510. Qaysi bezlar ichki sekretsiya bezlari hisoblanadi?

A) oshqozonosti, so'lak, gipofiz

B) buyrakusti, qalqonsimon

C) buyrakusti, epifiz, qalqonoldi

D) qalqonsimon, gipofiz, buyrak

511. Katta yoshdagi odamda bir sutkada necha litr birlamchi siydik hosil bo'ladi?

- A) 50   B) 10
C) 100   D) 200

512. Aralash bezlarni belgilang.

- A) qalqonsimon, jinsiy
B) buyrakusti, gipofiz
C) oshqozonosti, teri
D) oshqozonosti, jinsiy

513. Qanday to'qimalardan gipoderma qavatida hosil bo'ladi?

- A) bir-qavatli epiteliy
B) ko'p qavatli epiteliy
C) biriktiruvchi
D) muskul

514. Teri bezlari terining qaysi qavatida joylashgan?

- A) epidermis
B) gipoderma
C) derma   D) periost

515. Qanday kasallik qalqonsimon bez funksiyasining oshishi natijasida yuzaga keladi?

- A) tireotoksikoz
B) gipotireoz
C) beri-beri
D) singa

516. Jigarning o't suyuqligi nimaga yordam beradi?

- A) ovqat hazm bo'lishiga
B) yog'larning hazm bo'lishiga
C) oqsillarning parchalanishiga
D) uglevodlarning parchalanishiga

517. Bazedov kasalligi qanday sababga ko'ra kelib chiqadi?

- A) qalqonsimon bez funksiyasining susayishi
B) tiroksin gormoni miqdorining kamayishi
C) bo'qoq bezi funksiyasining susayishi
D) tiroksin gormoni me'yordan ko'p sintezlanishi

518. Yog' bezlari terining qaysi qismida joylashadi?

- A) epidermis
B) derma
C) gipoderma
D) epidermis, derma

519. Siydik ajralishini qaysi gormon ko'paytiradi?

- A) esterogen
B) androgen
C) katexolamin
D) tiroksin

520. Yog' va ter bezlari terining qaysi qismida joylashgan?

- A) epidermis
B) derma
C) ko'p qavatli epiteliy
D) epidermis, derma

521. Qaysi bez balog'atga yetish davrigacha kattalashib, so'ngra kichiklasha boshlaydi?

- A) gipofiz
B) epifiz
C) qalqonsimon
D) ayrisimon

522. Balog'atga yetish davridan boshlab qaysi bezning funksiyasi susaya boradi?

A) qalqonoldi
B) ayrisimon
C) gipofiz
D) buyrakusti
523. Bolalar qaysi davrda aqliy jihatdan, ayniqsa, tez rivojlanadi?

A) chaqaloqlik davrida
B) emizadigan davrida
C) maktabgacha tarbiya yoshi davrida
D) maktab yoshidagi davrda

524. Insulin qanday vazifani bajaradi?

A) qondagi ortiqcha glyukozani glikogenga aylantiradi

B) glikogenni glyukozaga parchalaydi

C) polisaxaridlar hosil bo'lishini ta'minlaydi

D) yog'larning oksidlanishiga yordam beradi

525. Qaysi olim qalqonsimon bez kasalligini o'rganish va davolash usullarini ishlab chiqqan?

A) A.Y.Yunusov

B) I.K.Musaboyev

C) Y.X.To'raqulov

D) K.A.Zufarov

526. Qaysi bez barcha endokrin sistemaning ishini tartibga soladi?

A) gipofiz

B) epifiz

C) qalqonsimon

D) ayrisimon

527. Tayanch harakatlanish sistemasi qanday qismdan iborat?

1) skelet; 2) limfa; 3) qon tomir; 4) nerv; 5) muskul; 6) tog'ay; 7) to'qima.

A) 1, 7

B) 2, 7

C) 1, 3

D) 1, 5

528. Turli kasalliklar tufayli hujayralarda kechadigan o'zgarishlarni o'rgangan olimni belgilang.

A) S.Shamsiyev

B) K.A.Zufarov

C) O'.Oripov

D) Y.X.To'raqulov

529. Qaysi gormon oshqozon bezlarining shira ajratish funksiyasini kamaytiradi?

A) gastrin B) gastron

C) timozin

D) tiroksin

530. Androgen gormonini qaysi bez ishlab chiqaradi?

A) ayrisimon

B) oshqozonosti

C) qalqonoldi

D) buyrakusti

531. Somatotrop gormoni gipofiz bezining qaysi qismidan ajraladi?

A) oraliq

B) oldingi

C) orqa

D) keyingi

532. Gepatotsit nima?

A) jigar bo'lakchalari

B) o't suyuqligi

C) jigar bo'lakchalaridagi hujayralar to'plami

D) jigar hujayralarining yangi hosil bo'lganlari

533. Buyrak-tosh kasalliklarining asosiy sababi nima?

- A) birlamchi siydik hosil bo'lishining kamayishi
- B) organizmda tuz almashinuvining buzilishi
- C) organizmda qon aylanishining buzilishi
- D) organizmda uglevod va oqsil miqdorining ortib ketishi

534. Qaysi bezning og'irligi 70 – 80 g bo'ladi?

- A) oshqozonosti
- B) qalqonsimon
- C) jinsiy
- D) ter

535. Gipofiz bezi funksiyasi markaziy nerv sistemasining qaysi qismidan ajralgan gormonlar orqali boshqarilishini belgilang.

- A) gipotalamus – neyrogormon
- B) talamus – intermedingormon
- C) orqa miya – melatonin gormoni
- D) miya ko'prigi – paratgormon

536. Qaysi fermentlar ta'sirida oqsillar parchalanadi?

- A) enterokinaza, tripsin
- B) amilaza, lipaza
- C) amilaza, ptialin
- D) enterokinaza, lipaza

537. Qaysi vitamin oqsillar va uglevodlar almashinuvida muhim ahamiyatga ega?

- A) A
- B) D
- C) C
- D) B₁

538. Tiroksin gormoni vazifasi to'g'ri keltirilgan javobni toping.

1) reabsorbsiya jarayonini pasaytiradi; 2) siydik ajralishini kamaytiradi; 3) reabsorbsiya jarayonini kuchaytiradi; 4) siydik ajralishini kuchaytiradi.

- A) 1, 2
- B) 1, 4.
- C) 3, 4
- D) 2, 3

539. Odam hayajonlanganda qaysi bezning qanday gormoni hosil bo'lishi kuchayadi?

- A) buyrakusti bezi, glyukokortikoid
- B) buyrakusti bezi, katexolamin
- C) ayrisimon, timozin
- D) qalqonsimon, tiroksin

540. Chaqaloqlarda qaysi vitamin yetishmasa, sut tishlarining chiqishi kechikadi?

- A) B₁
- B) A
- C) C
- D) D

541. Oshqozonda oqsilni qaysi ferment parchalaydi?

- A) xlorid kislotasi
- B) lipaza
- C) pepsin
- D) tripsin

542. Bajaradigan vazifasi o'xshash bo'lgan gormonlarni toping.

- A) intermedin, melatonin
- B) intermedin, oksitotsin
- C) adrenalini, melatonin
- D) intermedin, adrenalini

543. Ingichka ichakdan ajralib chiqadigan suyuqlikda qanday fermentlar bo'ladi?

- A) ptialin, tripsin
- B) lipaza, pepsin
- C) tripsin, ptialin, lipaza
- D) enterokinaza, lipaza, amilaza

544. Gipotalamus qaysi miyaning tarkibiy qismiga kiradi?

- A) o'rta
- B) oraliq
- C) uzunchoq
- D) oldingi

545. C vitamin nimalar tarkibida ko'p miqdorda bo'ladi?

- A) sut mahsulotlari, tuxum
- B) no'xat, loviya
- C) karam, piyoz
- D) limon, no'xat

546. Teri necha qavatdan iborat?

- A) 3 B) 1 C) 2 D) 4

547. Oshqozonosti bezi to'qimasining necha foizi tashqi sekretsiya vazifasini bajaradi?

- A) 98 – 99 B) 1 – 2
- C) 70 – 80 D) 50

548. Terining epidermis qavati necha kunda yangilanadi?

- A) 2 – 5 B) 7 – 11
- C) 10 – 15 D) 15 – 17

549. Necha yoshdagi odamda ayrisimon bezning eng ko'p massasi 30 – 40 g ni tashkil etadi?

- A) 1 B) 14 – 15
- C) 25 D) 60

550. 1 ml ter bug'lanishida qancha (kkal) issiqlik energiyasi sarflanadi?

- A) 0,58 kkal

B) 0,9 kkal

C) 2 kkal

D) 4,1 kkal

551. Qaysi gormon organizmida pigment almashinuvini boshqarishda ishtirok etadi?

- A) somatotrop
- B) melatonin
- C) timozon
- D) tiroksin

552. Insulin gormoni qaysi bezdan ishlab chiqariladi?

- A) jigar
- B) epifiz
- C) oshqozonosti bezi
- D) ayrisimon bez

553. Gipofiz qayerda joylashgan?

A) kalla suyakning «turk egarchasi»da

B) o'rta miya sohasida

C) to'sh suyakning orqasida

D) bo'yinning oldingi qismida

554. Qaysi gormonning yetishmasligi odam tanasining umumiy qaltirashi, ya'ni tutqanoqqa olib keladi?

- A) timozin
- B) paratgormon
- C) tiroksin
- D) glyukokortikoid

555. Oshqozon shilliq pardasining yallig'lanish kasalligini belgilang.

- A) gastrit
- B) enterit
- C) kolit
- D) gepatit

556. Ovqat tarkibidagi oziq moddalarning fermentlar ta'sirida parchalanishi qanday ataladi?

- A) fizik o'zgarish
- B) kimyoviy o'zgarish.
- C) biofizik o'zgarish
- D) modifikatsion o'zgarish

557. Ovqatning ichak harakati natijasida maydalanishi qanday ataladi?

- A) fizik o'zgarish
- B) kimyoviy o'zgarish
- C) biofizik o'zgarish
- D) modifikatsion o'zgarish

558. Ovqat hazm qilish shartli reflekslarining markazi qayerda joylashgan?

A) oraliq miyaning talamus qismida

- B) gipotalamusda
- C) bosh miya yarimsharlari-ning po'stloq qismida
- D) oraliq va uzunchoq miyada

559. Qorin bo'shlig'i o'ng tomonining yuqori qismida qaysi organ joylashgan?

- A) taloq
- B) ayrisimon bez
- C) oshqozonosti bezi
- D) jigar

560. Jigarning o'ng bo'lagi (1) va chap bo'lagi (2) tana-ning qaysi qismida joylashgan? a) o'ng qovurg'a yoyi ostida; b) chap qovurg'a yoyi ostida; c) to'sh suyagining ostida; d) taloqning ostida.

- A) 1 - a, 2 - c

B) 1 - b, 2 - c

C) 1 - b, 2 - d

D) 1 - c, 2 - d

561. Jigar serrozida yemirilgan jigar hujayralari o'rniga qanday to'qima hujayralari hosil bo'ladi?

- A) qoplovchi
- B) biriktiruvchi
- C) muskul
- D) epiteliy va muskul

562. Quyoshning ultrabinafsha nurlari ta'sirida odam terisida qanday vitamin sintezlanadi?

- A) B₁
- B) A
- C) C
- D) D

563. Ovqatning funksiyalarini belgilang.

a) transport; b) energetik; c) plastik; d) katalizatorlik.

- A) a, b
- B) b, c
- C) c, d
- D) a, b, c, d

564. Ratsional ovqatlanishning qoidalarini ko'rsating.

- A) energetik, plastik
- B) energetik, sifat
- C) miqdor, sifat, rejim
- D) miqdor, rejim, plastik

565. Qaysi oziq-ovqat mahsulotlarida vitamin A (1) va vitamin B₁ (2) uchraydi?

a) baliq yog'i; b) tuxum sarig'i; c) jigar; d) loviya; e) yong'oq.

- A) 1 - a, b, c; 2 - b, c, d, e
- B) 1 - b, c, d; 2 - a, b, e
- C) 1 - c, d, e; 2 - a, b
- D) 1 - a, c, d; 2 - b, d, e

566. Quyidagi birikmalar-ning qaysi biri vorsinkalarda kapillyar (a) va limfa (b) tomirlariga so'riladi?

1) oqsillar; 2) yog'lar; 3) karbon suvlar.

A) a – 1; b – 2, 3

B) a – 2; b – 1, 3

C) a – 3; b – 1, 2

D) a – 1, 3; b – 2

567. Ovqat hazm qilish sistemasining qaysi qismida oqsillar parchalanmaydi?

A) og'iz bo'shlig'ida

B) oshqozonda

C) o'n ikki barmoqli ichakda

D) ingichka ichakda

568. Asosan, o'simlik mahsulotlarida uchraydigan vitamini belgilang.

A) B₁   B) A

C) C   D) D

569. Kechki ovqat bir kecha-kunduzgi ovqat kaloriyasining necha foizini tashkil etishi kerak?

A) 10 – 15   B) 15 – 20

C) 25 – 30   D) 35 – 40

570. Mayda muskul tolalari tananing qaysi qismida uchraydi?

A) barmoqlarda

B) qovurg'alar orasida

C) kaftlarda

D) terining derma qavatida

571. Odam organizmidagi uglevodlarni parchalovchi fermentlarni belgilang.

1) lizotsim; 2) ptialin; 3) tripsin; 4) amilaza; 5) enterokinaza.

A) 1, 3   B) 1, 2

C) 2, 4   D) 3, 4

572. Buyrakusti bezlarining ustki po'stloq qavatidan hosil bo'ladigan gormonni belgilang.

A) adrenalin

B) esterogen

C) noradrenalin

D) melotonin

573. Arterial qon bosimining ortishiga qaysi gormonlar sabab bo'ladi?

A) vazoressin

B) insulin

C) glyukokortikoid

D) paratgormon

574. Ortiqcha suv organizmdan qaysi a'zolar orqali chiqarib yuboriladi?

1 – buyrak; 2 – o'pka; 3 – jigar; 4 – teri; 5 – yurak.

A) 1, 2, 3   B) 1, 3, 4

C) 2, 3, 4   D) 1, 2, 4

575. Katta odamda siydik pufagining hajmi necha ml ni tashkil etadi?

A) 100 – 200

B) 500 – 700

C) 350 – 400

D) 450 – 50

576. Qanday kasallik qalqonsimon bez funksiyasining pasayishi natijasida paydo bo'ladi?

A) tireotoksikoz

B) gipotireoz

C) qandli diabet

D) singa

577. Ayirish sistemasining qaysi a'zolari uch qavatdan tashkil topgan?

A) siydik yo'li, siydik pufagi, buyrak

B) buyrak, siydik yo'li, siydik pufagi

C) buyrak, siydik pufagi, siydik

D) siydik yo'li, siydik pufagi

578. Qaysi sekretiya bezi to'sh suyagining orqa yuzasida joylashgan?

A) epifiz

B) qalqonsimon bezorqa bezi

C) gipofiz

D) ayrisimon bez

579. Katta odamlarda qaysi bez faoliyati buzilishida akromegaliya kasalligi kelib chiqadi?

A) buyrakusti

B) epifiz

C) gipofiz

D) qalqonoldi

580. Birlamchi siydikning vena tomiriga qayta so'rilishiga nima deyiladi?

A) reabsorbsiya

B) adaptatsiya

C) akseleratsiya

D) filtratsiya

581. Quyida berilgan gormon(lar)ning qaysilari gipofiz bezining oraliq bo'lagidan hosil bo'ladi?

A) oksitotsin, vazopressin

B) malotonin, timozin

C) adrenokortikotrop, gonadotrop

D) intermidin

582. Qaysi bezning gormoni ta'sirida siydik ajralishi ko'payadi?

A) jinsiy

B) qalqonsimon

C) buyrakusti

D) ayrisimon

583. Gormon nima?

A) tashqi sekretiya bezlaridan ishlab chiqarilgan modda

B) hujayra tarkibiga kiruvchi oqsil

C) ichki sekretiya bezlaridan ishlab chiqarilgan modda

D) steroid

584. Qaysi bezlarning faoliyati pasaysa, bolada vaqtidan ilgari balog'atga yetish belgilari paydo bo'ladi?

A) gipofiz, epifiz

B) qalqonsimon, qalqonoldi

C) epifiz, ayrisimon

D) buyrakusti, oshqozonosti

585. Arterial qon bosimini oshiradigan gormonni belgilang.

A) katexolamin

B) intermidin

C) insulin

D) melotanin

586. Paratiriodin kamayib ketsa, organizmda qanday o'zgarishlar yuzaga keladi?

1) nerv-muskul sistemasining qo'zg'aluvchanligi ortadi; 2) soch to'kiladi; 3) suyaklar qat-

tiqlashib qoladi; 4) qovoqlar pirirab uchadi; 5) tutqanoq holati yuzaga kelishi pasayadi; 6) qo'llar qaltiraydi.

- A) 2, 3, 5   B) 1, 4, 6
C) 1, 3, 4   D) 1, 3, 6

587. Somatotrop gormon organizmda qanday jarayonlarni boshqaradi?

- A) o'smirlarning o'sishini
B) uglevod sintezlanishini
C) lipidlar sintezlanishini
D) qalqonsimon bez ishini

588. Odam hayajonlanganda qaysi bezning funksiyasi kuchayadi?

- A) ayrisimon
B) buyrakusti
C) qalqonsimon
D) oshqozonosti

589. Ona qornida homilaning rivojlanish davrida qaysi organlari ishlamaydi?

1) yuragi; 2) o'pkasi; 3) katta qon aylanish doirasi; 4) kichik qon aylanish doirasi.

- A) 1, 2   B) 2, 3
C) 3, 4   D) 2, 4

590. Oshqozonosti bezi qanday gormonlar ishlab chiqaradi?

A) glyukagon, insulin, gastrin
B) insulin, gastrin, glikogen
C) gastrin, glikogen, enterogastrin

D) glikogen, enterogastrin, insulin

591. Insulinga teskari bo'lgan funksiyani boshqaruvchi gormonni belgilang.

- A) gastrin
B) tiroksin
C) glyukagon
D) glikogen

592. Odam tanasining turli qismlarida joylashgan bo'lsa ham, funksiyasi bir-biriga chambarchas bog'liq sistemani belgilang.

- A) endokrin
B) ovqat hazm qilish
C) qon aylanish
D) ayirish

593. Tireotoksikoz kasalligida qanday belgilar paydo bo'ladi?

-1) bemorning tanasi shishadi; 2) yurak o'ynaydi; 3) aqliy faoliyat zaiflashadi; 4) esda saqlash va o'zlashtirish qobiliyati pasayadi; 5) uyqusizlik; 6) asabiy-lashish.

- A) 1, 2, 3   B) 2, 3, 6
C) 2, 5, 6   D) 1, 3, 4

594. Og'irligi 0,5 – 0,6 g bo'lgan bezni ko'rsating.

- A) epifiz
B) ayrisimon
C) gipofiz
D) qalqonsimon

595. Androgen va estero-gen gormonlari qayerda ishlab chiqiladi?

- A) buyrakusti bezlarining ustki – po'stloq qismida
B) buyrakusti bezlarining ichki – miya qismida
C) oshqozonosti bezida
D) qalqonoldi bezlarida

596. Nerv sistemasining rivojlanishida ahamiyatga ega bo'lgan gormonni belgilang.

- A) gonadotrop
- B) tiroksin
- C) somatotrop
- D) insulin

597. Me'daosti bezidan qanday gormonlar ishlab chiqariladi?

- A) gastrin, gastron, sekretin
- B) insulin, tiroksin, timozin
- C) sekretin, melatonin, insulin
- D) glyukagon, insulin, gastrin

598. Odam tanasining, qaysi qismida mayda muskullar bo'ladi?

- A) terida
- B) ikki boshli muskulda
- C) ko'krakda
- D) yelkada

599. Bolalarda somatotrop gormoni kam ishlab chiqarilsa, qanday kasallik vujudga keladi?

- A) nanizm
- B) gigantizm
- C) qandli diabet
- D) akromegaliya

600. Qaysi gormon kam hosil bo'lsa, birlamchi siydikning qonga so'rinishi buziladi?

- A) oksitotsin
- B) melatonin
- C) ADG
- D) intermedin

601. Odam tanasidagi qaysi organ uch qism: bosh, tana va dumdan iborat?

- A) jigar
- B) oshqozonosti bezi
- C) so'lak bezi
- D) o'pka

602. Buyrakda siydik hosil bo'lishining ikkinchi davri nima deb ataladi?

- A) filtratsiya davri
- B) reabsorbsiya jarayoni
- C) akkomodatsiya
- D) birlamchi siydik hosil bo'lish davri

603. Katta odam organizmida ter bezlari ayirishi natijasida bir kecha-kunduzda ajraladigan ter miqdorini belgilang.

- A) 500 ml
- B) 600 ml
- C) 700 ml
- D) 500 ml

604. Ayollar ko'krak sut bezlaridan ajraladigan sutning tarkibidagi oqsil, yog', uglevod miqdori to'g'ri ko'rsatilgan javobni belgilang.

- A) 1,5%, 3,5%, 6,5%
- B) 1,5%, 3,5%, 6,5%
- C) 1,5%, 4,5%, 5,5%
- D) 1,5%, 4,5%, 6,5%

605. Triotoksikoz kasalligiga xos belgilarni belgilang.

- 1) ko'zning chaqchayishi, ozib ketish;
- 2) terining quruqlashishi, sovqotish;
- 3) ko'p terlash, yurak o'ynashi holatlari;
- 4) ich qotishi;
- 5) asabiylashish, uyqusizlik;
- 6) bo'shashganlik, uyqusirash.

- A) 1, 2, 3
- B) 1, 3, 6
- C) 1, 3, 5
- D) 2, 4, 6

606. Oqsil sintezini boshqaruvchi gormonni belgilang.

- A) intermidin
- B) somatotrop
- C) melatonin
- D) paratgormon

607. Bolalarda somatotrop gormoni ko'p ishlab chiqarilishi sababli qanday kasallik rivojlantadi?

- A) nanizm
- B) gigantizm
- C) xoreya
- D) akromegaliya

608. Qon tomirlarini toraytirib, qon bosimini oshiruvchi gormonni aniqlang.

- A) timozin
- B) paratgormon
- C) oksitotsin
- D) vazopressin

609. Qaysi bezning ko'p gormon ishlab chiqarishi gigantizmga olib keladi?

- A) buyrakusti
- B) oshqozonosti
- C) gipofiz
- D) qalqonsimon

610. Terining qaysi qavatida qon va limfa tomirlari bo'ladi?

- A) epidermisda
- B) dermada
- C) ko'p qavatli epiteliyda
- D) epidermis va dermada

611. Ichki sekretiya bezlari ishlab chiqargan mahsulotlar qanday ataladi?

- A) qon

- B) fermentlar
- C) antitanalar
- D) gormonlar

612. Oshqozonosti bezi massasi to'g'ri berilgan javobni belgilang.

- A) 70 – 80 g
- B) 80 – 90 g
- C) 100 g
- D) 70 g

613. Qaysi kasallikda ko'p terlash, asabiylashish, odamning ozishi kabi belgilar kuzatiladi?

- A) tireotoksikoz
- B) endemik bo'qoq
- C) gipoterioz
- D) tetaniya

614. Katta odamda siydik yo'lining uzunligi qancha bo'ladi?

- A) 40 sm
- B) 25 sm
- C) 40 sm
- D) 30 sm

615. Gipofizning oraliq bo'lagidan ajraluvchi gormonni ko'rsating.

- A) somatotrop
- B) vazopressin
- C) intermidin
- D) oksitotsin

616. Quyida berilganlarni fermentlar (1) va gormonlarga (2) ajrating.

a) amilaza; b) timozin; c) ptialin; d) tiroksin; e) melatonin; f) pepsin; g) laktotrop; h) tripsin.

- A) 1 – a, b, c, h; 2 – c, d, e, g
- B) 1 – a, c, f, h; 2 – b, d, e, g

- C) 1 – b, e, h, g; 2 – a, c, f, g
D) 1 – b, f, e, g; 2 – a, c, f, h

617. Qaysi vitamin oqsillar va uglevodlar almashinuvida muhim o'rin tutadi?

- A) B₁   B) A
C) C   D) D

618. Buyrakda siydik hosil bo'lishining birinchi davri qanday nomlanadi?

- A) filtratsiya
B) reabsorbsiya
C) plazmoliz
D) metabolizm

619. Qaysi bezning ko'p gormon ishlab chiqarishi gigantizmga olib keladi?

- A) buyrakusti
B) oshqozonosti
C) gipofiz
D) qalqonsimon

620. Oshqozon va ichak shirasini tekshirish uchun qanday usul qo'llaniladi?

- A) zondlash
B) rentgenoskopiya
C) ultratovush
D) bariy eritmasi

621. Ovqat hazm qilish a'zolarining ishini o'rganishda qanday usuldan foydalanilmaydi?

- A) rentgenoskopiya
B) zondlash
C) ultratovush
D) daktiloskopiya

622. O't suyuqligining ahamiyati qanday?

A) uglevod va oqsillarni emulsiya holatiga keltiradi

B) yog'larni emulsiya holatiga keltiradi va lipaza fermentining faolligini kamaytiradi

C) yog'larni va oqsillarni emulsiya holatiga keltiradi hamda lipaza bilan tripsinning faolligini oshiradi

D) yog'larni emulsiya holatiga keltiradi va lipaza fermentining faolligini oshiradi

623. Halqumning vazifalarini belgilang.

1) ovqatni og'iz bo'shlig'idan qizilo'ngachga o'tkazish; 2) havoni burun bo'shlig'idan hiqildoqqa o'tkazish; 3) ovqatni oshqozonga o'tkazish; 4) to'vush hosil qilish.

- A) 1, 3   B) 2, 4
C) 1, 2

D) 1, 2, 3, 4

624. Xlorid kislotaga qaysi fermentning faolligini oshiradi?

- A) tripsin   B) lizotsim
C) pepsin   D) lipaza

625. Gastrit (1), enterit (2), kolit (3) qaysi organlar shilliq pardasining yallig'lanishi hisoblanadi?

a) me'da; b) ingichka ichak; c) yo'g'on ichak.

- A) 1 – a, 2 – b, 3 – c
B) 1 – a, 2 – c, 3 – b
C) 1 – b, 2 – a, 3 – c
D) 1 – c, 2 – b, 3 – a

626. Yog' (1) va suvda (2) eriydigan vitaminlarni ajrating.

a) PP; b) C; c) A; d) E; e) D; f) B₁; g) K.

- A) 1 – a, b, f; 2 – c, d, e, g
 B) 1 – c, d, e, g; 2 – a, b, f
 C) 1 – a, c, d, f; 2 – b, e, g
 D) 1 – c, d, f, g; 2 – a, b, e
- 627.** Proteaza (1) va karbohidrazalarni (2) juftlab bering.
 a) ptialin; b) tripsin; c) pepsin.
 A) 1 – a; 2 – b, c
 B) 1 – b, c; 2 – a
 C) 1 – a, b; 2 – c
 D) 1 – a, c; 2 – b
- 628.** Terining gipoderma qavati qanday to'qima va moddadan tashkil topgan?
 A) biriktiruvchi yog'
 B) biriktiruvchi oqsil
 C) muskul uglevod
 D) biriktiruvchi uglevod
- 629.** Epifizda qaysi gormon ishlab chiqariladi?
 A) esterogen
 B) intermidin
 C) melatonin
 D) timozin
- 630.** Qaysi bezning faoliyati balog'atga yetish davri oldidan butunlay to'xtaydi?
 A) qalqonsimon
 B) qalqonoldi
 C) ayrisimon
 D) epifiz
- 631.** Gastron gormonining funksiyasini belgilang.
 A) oshqozon bezlarining shira ajratishini kamaytirish
 B) oshqozon bezlarining shira ajratishini kuchaytirish
 C) o't suyuqligini ko'paytirish

D) o't suyuqligining faolligini kuchaytirish

632. Tiroksin gormoni ishlab chiqarilishini gipofiz bezining qaysi gormoni boshqaradi?

- A) somatotrop
 B) tireotrop
 C) gonadotrop
 D) intermidin

633. Quyida berilgan qaysi a'zo zararlangan, miozit kasalligi kelib chiqadi?

- A) targ'il tana
 B) oqimtir yadro
 C) orqa miya
 D) talamus

634. Nerv sistemasining qaysi qismi zararlangan, muskullar tarangligi pasayib, ixtiyorsiz harakatlar paydo bo'ladi?

- A) miyacha
 B) oqimtir yadro
 C) targ'il tana
 D) orqa miya

635. Bosh miya yarimsharlar po'stlog'ining qaysi qismi zararlangan, odam gapirish qobiliyatini yo'qotadi?

- A) chap, chakka qismi
 B) o'ng, chakka qismi
 C) o'ng, ensa qismi
 D) chap, ensa qismi

636. Tizza refleksi ketma-ketlik tartibini belgilang.

1) harakatlantiruvchi nerv to'lasi; 2) oraliq nerv hujayrasi; 3) muskul; 4) sezuvchi nerv hujayrasi; 5) harakatlantiruv-

chi nerv hujayrasi; 6) sezuvchi nerv tolasi; 7) retseptor.

- A) 7, 6, 4, 2, 5, 1, 3
- B) 7, 3, 5, 1, 6, 2, 4
- C) 3, 1, 5, 2, 4, 7, 6
- D) 4, 2, 6, 1, 5, 3, 7

637. Timozin gormoni qanday jarayonlarga ta'sir etadi?

1) bolalarning o'sishiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi; 2) nerv-muskul sistemasining qo'zg'aluvchanligini kamaytiradi; 3) jinsiy bezlar funksiyasini pasaytiradi; 4) ayollarning jinsiy bezi funksiyasini kuchaytiradi; 5) bolaning balog'atga yetishini susaytiradi; 6) organizmning immunitet xususiyatini oshiradi; 7) organizmda yog' almashinuvini tartibga soladi.

- A) 1, 2, 3, 4
- B) 2, 3, 4, 5
- C) 1, 3, 5, 6
- D) 4, 5, 6, 7

638. Qaysi bezlar organizmda pigment almashinuvini boshqarishda ishtirok etadi?

- A) gipofiz
- B) epifiz
- C) qalqonsimon
- D) buyrakusti

639. Odamlarning orqa miyasida nechtdan ko'proq nerv hujayralari bo'ladi?

- A) 13 mlrd   B) 13 mln
- C) 12 mlrd   D) 13 ming

640. Bosh miya bo'limlaridan qaysi birining tuzilishi va

shakli bosh miya yarimsharlariga o'xshash?

- A) uzunchoq miya
- B) miyacha
- C) o'rta miya
- D) ko'prikcha

641. Pay va muskullardagi sezuvchanlikni chuqur o'rgangan olim qaysi javobda berilgan?

- A) I. Sechenov
- B) I. Pavlov
- C) A. Ugolev
- D) V. Basov

642. Nerv to'qimasi qaysi hujayralardan tashkil topgan?

- A) neyron, akson
- B) akson, dendrit
- C) akson, neyrogliya
- D) neyron, neyrogliya

643. Bitta buyrakda nechta-ga yaqin nefronlar bo'ladi?

- A) 2,6 million
- B) 1 million
- C) 4 - 5 million
- D) 3 - 4 million

644. Bosh miya o'ng va chap yarimsharlarining bir-biri bilan aloqasini nimaga ta'minlaydi?

- A) sezish va harakatlantirish
- B) markaziy va yon egatchalar
- C) ta'm, hid, ko'rish, eshitish
- D) qadoqsimon tana

645. Bosh miyaning qaysi qismida kichik egat va pushtalar bor?

- A) o'rta miya
- B) oraliq miya
- C) uzunchoq miya

D) miyacha

646. Yurak muskullarida qon aylanishining buzilishi tufayli sodir bo'ladigan kasallikni belgilang.

A) ateroskleroz

B) yurak infarkti

C) gipertoniya

D) yurakning ishemik kasalligi

647. Miya po'stlog'ining qaysi qismida hid sezish markazi joylashgan?

A) peshona   B) chakka

C) ensa   D) tepa

648. Nafas olishni boshqaruvchi oliy nerv markazi qayerda joylashgan?

A) uzunchoq miyada

B) bosh miya po'stlog'ida

C) oraliq miyada

D) o'rta miyada

649. Yurak va qon tomirlari faoliyati qanday yo'llar bilan boshqariladi?

A) markaziy nerv sistemasi orqali

B) simpatik, parasimpatik nervlar orqali

C) nerv, gumoral

D) faqat gormonlar orqali

650. Bosh miya po'stlog'ida nechtagacha nerv hujayralari joylashgan?

A) 14 – 16 mlrd

B) 10 – 12 mlrd

C) 14 – 16 ming

D) 5 – 6 ming

651. Miya po'stlog'ida joylashgan hujayralarning funk-

siyasiga qarab po'stloq sathi qanday zonalariga bo'linadi?

A) sezish, eshitish, ko'rish

B) harakat, sezish, hid bilish, ta'm bilish

C) peshona, tepa, chakka, harakat

D) sezish, harakat, assotsiativ

652. Bosh miya po'stlog'ining qaysi zonasi nerv hujayralari odam tanasining to'qima va organlari bilan nerv yo'llari orqali bog'lanmagan?

A) sezish

B) harakat

C) assotsiativ

D) chakka

653. Bronxlarni qaysi nerv toraytiradi?

A) somatik

B) vegetativ

C) parasimpatik

D) simpatik

654. Miyelit nima?

A) faqat muskul tolalarining yallig'lanishi

B) orqa miya to'qimasining yallig'lanishi

C) bosh miya pardasining shamollashi

D) nerv-muskul tolalarining yallig'lanishi

655. Markaziy nerv sistema-sining qaysi qismida diafragma harakatini boshqaruvchi nerv markazi joylashgan?

A) orqa miyaning bo'yin qis-mida

B) orqa miyaning ko'krak qismida

C) uzunchoq miyada

D) bosh miya yarimsharlari po'stlog'ida

656. Markaziy nerv sistemasi-ning kasalliklarini belgilang.

A) gepatit, plevrit

B) infarkt, gastrit

C) miyelit, ensefalit

D) polimiyelit, neyrogliya

657. Po'stloqosti eshitish markazi bosh miyaning qayerida joylashgan?

A) oldingi miyada

B) o'rta miyada

C) oraliq miyada

D) miyachada

658. Uchlik, ko'z soqqasini va yuz muskullarini harakatlantiruvchi markazlari bosh miyaning qaysi qismida joylashgan?

A) miya ko'prigida

B) o'rta miyada

C) oraliq miyada

D) uzunchoq miyada

659. Ko'z qachon dam oladi? A) uzoqdagi narsalarga qaraganda

B) yaqindagi narsalarga qaraganda

C) turli xil rangli narsalarga qaraganda

D) qiziqarli narsa o'qiganda

660. Refleks yoyining qismlari tartib bilan ko'rsatilgan javobni belgilang.

1) retseptor; 2) nerv markazi; 3) sezuvchi nerv tolasi; 4) ha-

rakatlantiruvchi nerv tolasi; 5) ishchi a'zo.

A) 1, 2, 4, 3, 5

B) 1, 2, 3, 5, 4

C) 1, 4, 2, 3, 5

D) 1, 3, 2, 4, 5

661. Miya po'stlog'i hujayralari olti qavat bo'lib, uchinchi qavatida qanday hujayralar bo'ladi?

A) yulduzsimon

B) piramidasimon

C) donasimon

D) duksimon

662. Shartli reflekslarning markazlari qayerda joylashgan?

A) orqa miyada

B) bosh miyaning quyi qismida

C) katta yarimsharlar po'stlog'ida

D) miyachaning po'stlog'ida

663. Periferik nerv sistemasi-ning kasalliklarini belgilang.

A) ganglionit, nevrit, nevralgia

B) ensefalit, nevrit, miozit

C) miyelit, meningit

D) rinit, gastrit, nevrit

664. Nevrit nima?

A) odam tanasining umumiy qaltirashi

B) muskul tolalari qisqarib, bo'shasha olmay qolishi

C) harakatlantiruvchi nerv tolasining yallig'lanishi

D) bosh miya to'qimasining yallig'lanishi

665. Ensefalit nima?

A) odam tanasining umumiy qaltirashi

B) muskul tolalari qisqarib, bo'shasha olmay qolishi

C) harakatlantiruvchi nerv tolasining yallig'lanishi

D) bosh miya to'qimasining yallig'lanishi

666. Oliy nerv markazlarida qolgan ta'sir iziga nima deyiladi?

A) xotira   B) hissiyot

C) uyqu   D) fikrlash

667. Ko'zning rangli pardasi o'rtasida nima joylashgan?

A) shoh pardasi

B) ko'z qorachig'i

C) ko'z gavhari

D) shishasimon tana

668. Vestibulyar analizatorning retseptorlari qayerda joylashgan?

A) chig'anoq va dahlizda

B) dahliz va yarimaylana kanalchalarda

C) chig'anoq va yarimaylana kanalchalarda

D) suyak va parda labirintida

669. O'ng va chap yarimsharlar uchun umumiy bo'lgan oliy nerv markazlarini ko'rsating.

1) hid bilish; 2) siypalash; 3) eshitish; 4) gapirish; 5) intonatsiya; 6) hisoblash; 7) mo'ljal olish; 8) o'qish; 9) geometrik shakllarni aniqlash; 10) ko'rish.

A) 1, 2, 3, 4, 10

B) 1, 3, 5, 8, 9, 10

C) 1, 2, 3, 4, 6, 7, 10

D) 1, 2, 3, 10

670. O'ng yarimsharlar po'stlog'ining oliy nerv markazlarini belgilang.

1) hid bilish; 2) siypalash; 3) eshitish; 4) gapirish; 5) intonatsiya; 6) hisoblash; 7) mo'ljal olish; 8) o'qish; 9) geometrik shakllarni aniqlash; 10) ko'rish.

A) 1, 2, 3, 5, 7, 9, 10

B) 1, 2, 3, 4, 6, 8, 10

C) 1, 2, 3, 5, 8, 9, 10

D) 1, 2, 3, 6, 8, 9, 10

671. Chap yarimsharlar po'stlog'ining oliy nerv markazlarini belgilang.

1) hid bilish; 2) siypalash; 3) eshitish; 4) gapirish; 5) intonatsiya; 6) hisoblash; 7) mo'ljal olish; 8) o'qish; 9) geometrik shakllarni aniqlash; 10) ko'rish.

A) 1, 2, 3, 5, 7, 9, 10

B) 1, 2, 3, 4, 6, 8, 10

C) 1, 2, 3, 5, 8, 9, 10

D) 1, 2, 3, 6, 8, 9, 10

672. Simpatik nerv sistema-si qaysi organlar faoliyatini susaytiradi?

1) yurak-qon tomir; 2) ovqat hazm qilish; 3) siydik ajratish; 4) nafas olish.

A) 1, 2   B) 2, 3

C) 3, 4   D) 1, 4

673. Simpatik nerv sistema-si qaysi organlar faoliyatini kuchaytiradi?

1) yurak-qon tomir; 2) ovqat hazm qilish; 3) siydik ajratish; 4) nafas olish.

- A) 1, 2   B) 2, 3
C) 3, 4   D) 1, 4

674. Parasimpatik nerv sistemasi qaysi organlar faoliyatini kuchaytiradi?

1) yurak-qon tomir; 2) ovqat hazm qilish; 3) siydik ajratish; 4) nafas olish.

- A) 1, 2   B) 2, 3
C) 3, 4   D) 1, 4

675. Parasimpatik nerv sistemasi qaysi organlar faoliyatini susaytiradi?

1) yurak-qon tomir; 2) ovqat hazm qilish; 3) siydik ajratish; 4) nafas olish.

- A) 1, 2   B) 2, 3
C) 3, 4   D) 1, 4

676. Adashgan nervga xos xususiyatlarni belgilang.

1) simpatik nerv; 2) parasimpatik nerv; 3) o'rta miyadan chiqadi; 4) uzunchoq miyadan chiqadi; 5) orqa miyadan chiqadi; 6) so'lak ajralishini kuchaytiradi; 7) ichki organlarga boradi.

- A) 1, 5, 6   B) 2, 5, 6
C) 2, 4, 7   D) 1, 4, 6, 7

677. Tana muskullarining harakatini boshqaruvchi nerv markazlari qayerda joylashgan?

1) miyachada; 2) oqimtir yadroda; 3) uzunchoq miyada; 4) varoliy ko'prigida.

- A) 1   B) 1, 2
C) 2, 3   D) 1, 4

678. Bosimni sezuvchi retseptorlar qayerda joylashgan?

- A) og'iz bo'shlig'ida
B) quloqda
C) terida
D) ko'zda

679. Yuqori tomondan o'rta miya, yon tomonlardan miya bilan tutashib turadigan bosh miyaning bo'limini belgilang.

- A) uzunchoq miya
B) oraliq miya
C) miya ko'prikchasi
D) gipotalamus

680. Miya po'stlog'ining nechanchi qavatida yulduzsimon tuzilgan nerv-hujayralari bo'ladi?

- A) birinchi   B) ikkinchi
C) uchinchi   D) to'rtinchi

681. Orqa miyaning oq moddasi qanday funktsiya bajaradi?

- A) reflektor
B) sezuvchi
C) qo'zg'alish
D) o'tkazuvchi

682. Har bir neyronda nechta akson bo'ladi?

- A) 1   B) 2   C) 3   D) 4

683. Markaziy nerv sistemasi kasalliklari berilgan javobni toping.

1) ganglionit; 2) meningit; 3) miyelit; 4) miozit; 5) ensefalit; 6) radikulit.

- A) 1, 2, 3   B) 3, 4, 5
C) 4, 5, 6   D) 2, 3, 5

684. Sezgi organlari ishini boshqaruvchi nerv sistemasini belgilang.

- A) vegetativ
- B) simpatik
- C) parasimpatik
- D) somatik

685. Refleks yoyi qismlarining ketma-ketligini to'g'ri belgilang.

1) sezuvchi neyron; 2) harakatlanish yo'li; 3) markaziy nerv sistemasining bir qismi; 4) retseptor; 5) ishchi organ.

- A) 1, 3, 4, 5, 2
- B) 5, 4, 3, 2, 1
- C) 4, 1, 3, 2, 5
- D) 4, 2, 5, 1, 3

686. Shartli reflekslar to'g'ri keltirilgan javobni toping.

- A) qon aylanish, yutish
- B) nafas olish, yugurish
- C) qon aylanish, ovqatlanish
- D) yurish, o'qish

687. Orqa miya nechta nerv hujayrasidan tashkil topgan?

- A) 16 mlrd
- B) 8 mln
- C) 13 mlrd
- D) 13 mln

688. Nafas olishning to'xtab qolishiga bosh miya qaysi qismining shikastlanishi sabab bo'ladi?

- A) miyacha
- B) uzunchoq miya
- C) o'rta miya
- D) oraliq miya

689. Bosh miya qaysi qismining ikkita yarimsharlari o'rtasida chuvalchangsimon qismi bor?

- A) katta yarimsharlar
- B) o'rta miya
- C) oraliq miya
- D) miyacha

690. Achchiq ta'mdan tilning qaysi qismi ta'sirlanadi?

- A) o'rta
- B) orqa
- C) uch
- D) yon

691. Vegetativ nerv sistemasini markazi bosh miyaning qaysi qismida joylashgan?

- A) gipotalamusda
- B) talamusda
- C) po'stloq ostida
- D) o'rta miyadagi qoramtir moddada

692. Analizator uchta qismdan iborat bo'lib, ular qaysilar?

1) periferik; 2) ijro etuvchi organ; 3) harakatlantiruvchi neyron; 4) o'tkazuvchi neyron; 5) bosh miya qismlari; 6) markaziy; 7) qo'shimcha neyron.

- A) 1, 4, 6
- B) 1, 3, 6
- C) 2, 3, 5
- D) 3, 5, 7

693. Parasimpatik nerv sistemasiga xos belgilarni aniqlang.

1) yurak urishini sekinlashtiradi; 2) arteriya qon tomirlarini toraytiradi; 3) qon bosimini pasaytiradi; 4) qon tomirlarini kengaytiradi; 5) nafas yo'llarini kengaytiradi; 6) ko'z qorachig'ini kengaytiradi; 7) ter ajralishini kamaytiradi.

- A) 1, 3, 4
- B) 1, 2, 3
- C) 1, 6, 7
- D) 3, 4, 7

694. Muvozanatlashmagan, tormozlanish qo'zg'alishdan ustun tip qanday ataladi?

- A) xolerik   B) sangvinik
C) flegmatik   D) melanxolik

695. Odam issiqda qolganda nerv sistemasining qaysi markazi qo'zg'aladi?

- A) somatik
B) simpatik
C) parasimpatik
D) periferik

696. Qaysi hujayraning o'simtalari miyadan tashqariga chiqmaydi?

- A) sezuvchi
B) harakatlantiruvchi
C) neyrogliya
D) adashgan

697. Orqa miyadagi kulrang modda nimalardan tashkil topgan?

A) nerv hujayralari va kalta o'simtalardan

B) qo'shimcha neyronlarning aksonlaridan

C) harakatlantiruvchi neyronlarning dendritlaridan

D) harakatlantiruvchi neyronlarning akson va dendritlaridan

698. Nerv sistemasi vazifasiga ko'ra ikki qismdan iborat. Ular qaysilar?

- A) periferik, markaziy
B) simpatik, parasimpatik
C) somatik, vegetativ
D) periferik, somatik

699. Nafas olishni boshqaruvchi oliy markaz bosh miyaning qaysi qismida joylashgan bo'ladi?

- A) uzunchoq miyada

B) miya ko'prikchasida

C) o'rta miyada

D) yarimsharlar po'stlog'ida

700. Bosh miya yarimsharlari ensa bo'lagining ostida joylashgan bosh miya bo'limini belgilang.

- A) miyacha
B) uzunchoq miya
C) o'rta miya
D) oraliq miya

701. Nerv sistemasining qaysi qismi yallig'lanishi nevrалgiya deyiladi?

- A) sezuvchi nerv tolasi
B) nerv tugunlari
C) qo'shimcha nerv tolasi
D) harakatlantiruvchi nerv tolasi

702. Meningit nima?

A) bosh va orqa miyani o'rab turgan pardalarning yallig'lanishi

B) bosh va orqa miya neyronlarining yallig'lanishi

C) periferik nerv sistemasining yallig'lanishi

D) vegetativ nerv sistemasi ish faoliyatining buzilishi

703. Rivojlanishining 23-kunidan homilaning qaysi a'zolari ishlay boshlaydi?

- A) yuragi va katta qon aylanish doirasi
B) yuragi va kichik qon aylanish doirasi
C) yuragi va o'pkasi
D) yuragi, kichik va katta qon aylanish doirasi

704. «Og'riq hamma xavf-xatarda odamning eng ishonchli qo'riqchisidir, u doim ehtiyot bo'ling, hayotingizni asrang va avaylang deb uqtiradi». Mazkür so'zlarni yozgan olimni belgilang.

- A) Volter
- B) Mechnikov
- C) Pavlov
- D) Lunin

705. Ensefalit qaysi kasallikni o'z vaqtida davolamaslikdan yuzaga keladi?

- A) meningit
- B) radikulit
- C) nevrit
- D) miyelit

706. Qaysi nervlar ta'sirida yurak urishi tezlashadi?

- A) bosh miya
- B) somatik
- C) parasimpatik
- D) simpatik

707. Uzunchoq miyaning uzunligi (1), o'rtacha vazni (2) to'g'ri berilgan qatorni ko'rsating.

- A) 1 – 3,5 – 4,5 sm; 2 – 7 g
- B) 1 – 2,5 – 3,5 sm; 2 – 7 g
- C) 1 – 2,5 – 3 sm; 2 – 7 g
- D) 1 – 3 – 3,5 sm; 2 – 7 g

708. Nerv tuguni (1), sezuvchi nerv tolasi (2) yallig'lanishi kasalliklarini ko'rsating.

- A) 1 – ganglionit, 2 – nevrit
- B) 1 – ganglionit, 2 – nevralgia
- C) 1 – ganglionit, 2 – meningit
- D) 1 – ganglionit, 2 – ensefalit

709. Xotira nerv sistemasi-ning qaysi qismi bilan bog'liq?

- A) orqa miya
- B) yarimsharlar po'stlog'i
- C) oraliq miya
- D) miyacha

710. Bosh miya yarimsharlarining qaysi qismida eshitish markazlari joylashgan?

- A) peshona
- B) chakka
- C) ensa
- D) tepa

711. Miya ko'prigi ustida joylashgan qism ...

- A) talamus
- B) gipotalamus
- C) miyacha
- D) o'rta miya

712. Ko'rish do'mbog'i va do'mboqosti sohasi qaysi miyaning tarkibiy qismi hisoblanadi?

- A) oraliq miya
- B) o'rta miya
- C) miya ko'prigi
- D) po'stloqosti markazi

713. Vegetativ nerv sistemasi qaysi organlar ishini boshqaradi?

- A) nafas olish, qon aylanish, skelet
- B) endokrin bezlar, sezgi organlari
- C) ovqat hazm qilish, ayirish, nafas
- D) ichki organlar, skelet muskullari

714. Miyelin parda qaysi hujayraga xos?

- A) suyak
- B) tog'ay

C) nerv D) muskul

715. Qaysi muskullar miozit kasalligiga tez chalinaladi?

- A) qovurg'alararo muskullar
- B) barcha muskullar
- C) qorin muskullari
- D) oyoq muskullari

716. Muskul, paylar, bo'g'imlar, suyaklarning retseptorlaridan impulslarni bosh miya yarimsharlarining qaysi zonasi qabul qiladi?

- A) assotsiativ zona
- B) harakatlanish zonasi
- C) sezish zonasi
- D) sezish va harakatlanish zonasi

717. Miya po'stlog'ining nerv hujayralari olti qavatdan iborat bo'lib, uning oxirgi qismida qanday hujayralar joylashgan?

- A) piramidasimon
- B) yulduzsimon
- C) nerv hujayralarining kalta o'simalari
- D) duksimon

718. Odam embrionining necha oyligida miya beshta miya pufagidan iborat bo'ladi?

- A) ikki B) bir
- C) uch D) besh

719. Muvozanatlashgan, kamharakat – bu oliy nerv faoliyatining qaysi tipiga taalluqli?

- A) xolerik B) sangvinik
- C) flegmatik D) melanxolik

720. Muvozanatlashgan, harakatchan – bu oliy nerv faoliyatining qaysi tipiga taalluqli?

A) xolerik B) sangvinik
C) flegmatik D) melanxolik

721. Odam organizmidagi organ va to'qimalar funksiyasini zaruratga qarab qaysi nerv sistemasi tartibga soladi?

- A) somatik
- B) markaziy
- C) periferik
- D) simpatik va parasimpatik

722. Orqa miya uch qavat parda bilan o'ralgan. Tashqi (1), o'rta (2) va ichki (3) qavatlardan qanday pardalardan iborat?

a) qattiq; b) yumshoq; c) o'rgimchak to'rsimon; d) ohakli.

A) 1 – a, 2 – b, 3 – d.

B) 1 – a, 2 – c, 3 – b

C) 1 – b, 2 – c, 3 – a

D) 1 – d, 2 – a, 3 – b

723. Orqa miyaning ko'ndalang kesimida oq va kulrang moddalar farqlanadi. Oq modda (1) va kulrang modda (2) nimadan tashkil topgan?

a) nerv hujayralaridan; b) nerv tolalaridan; c) neyroglilyadan; d) retseptorlardan.

A) 1 – b, 2 – a

B) 1 – a, 2 – c

C) 1 – c, 2 – d

D) 1 – a, 2 – b

724. Orqa miyaning qaysi segmentida joylashgan nerv markazlari qo'lining tashqi yuzasi, kaft, barmoqlarning terisi hamda muskullarining sezish va harakatlanish funksiyasini ta'minlaydi?

- A) ko'krak B) bel
C) dumg'aza D) bo'yin

725. Orqa miyaning qaysi segmentida joylashgan nerv markazlari qo'lning ichki yuzasi teri va muskullarining sezish hamda harakatlanish funksiyasini ta'minlaydi?

- A) ko'krak B) bel
C) dumg'aza D) bo'yin

726. Oqimtir yadroning vazifasi nima?

A) oraliq va o'rta miya funksiyasini boshqaradi

B) targ'il tananing ishini boshqaradi

C) uzunchoq va o'rta miyaning funksiyasini boshqaradi

D) katta yarimsharlar po'stlog'ining sezish markazlari ishini boshqaradi

727. Simpatik (1) va parasimpatik (2) nerv sistemalarining markazlari to'g'ri ko'rsatilgan javobni belgilang.

a) o'rta miya; b) orqa miyaning dumg'aza segmenti; c) orqa miyaning ko'krak segmentidan uchinchi bel segmentigacha; d) uzunchoq miya.

- A) 1 - c; 2 - a, b, d
B) 1 - a, b, d; 2 - c
C) 1 - a, b, c; 2 - d
D) 1 - d; 2 - a, b, c

728. Adashgan nerv nima?

A) parasimpatik nervning oraliq va uzunchoq miyadan chiqqan bitta tolasi

B) simpatik nervning ko'krak segmentidan chiqqan tolasi

C) parasimpatik nervning o'rta miyadan chiqqan tolasi

D) parasimpatik nervning uzunchoq miyadan chiqib ichki organlarga boradigan bitta tolasi

729. Markaziy nerv sistemasi qaysi qismlarining yallig'lanishi natijasida meningit (1), ensefalit (2) va miyelit (3) kasalliklari yuzaga keladi?

a) bosh va orqa miya pardalari; b) bosh miya to'qimasi; c) orqa miya to'qimasi.

- A) 1 - a, 2 - b, 3 - c
B) 1 - b, 2 - a, 3 - c
C) 1 - c, 2 - b, 3 - a
D) 1 - a, 2 - c, 3 - b

730. Buyumlarga yaqindan qaraganda ko'z gavhari qanday holatga o'tadi?

- A) qalinlashadi
B) yassilashadi
C) cho'ziladi D) o'zgarmaydi

731. Buyumlarga uzoqdan qaraganda ko'z gavhari qanday holatga o'tadi?

- A) qalinlashadi
B) yassilashadi
C) qisqaradi
D) o'zgarmaydi

732. Ko'z gavhari atrofini qanday muskullar o'rab turadi?

- A) aylana
B) to'g'ri
C) kipriksimon
D) narvonsimon

733. Odam organizmidagi organ va to'qimalar funksiyasini zaruratga qarab qaysi nerv sistemasi tartibga soladi?

- A) somatik
- B) markaziy
- C) periferik
- D) vegetativ

734. Qaysi nerv sistemasi oshqozon-ichaklarning harakatini susaytirish kabi funksiyalarini boshqaradi?

- A) simpatik
- B) parasimpatik
- C) somatik
- D) nerv tugunlari

735. Qaysi qism kasallansa, tana muskullarining tarangligi pasayib, ixtiyorsiz harakatlar paydo bo'ladi?

- A) targ'il tana
- B) miyacha
- C) oqimtir yadro
- D) miya ko'prigi

736. Bosh miyada miya ko'prigi ostida nima joylashgan?

- A) o'rta miya
- B) oraliq miya
- C) uzunchoq miya
- D) miyacha

737. Uzunligi 3 – 3,5 sm, vazni o'rtacha 7 g bo'lgan markaziy nerv sistemasi bo'limini belgilang.

- A) orqa miya
- B) o'rta miya
- C) uzunchoq miya
- D) miyacha

738. Berilganlarning qaysi birida uchlik va ko'z soqqasini harakatlantiruvchi nervlarning markazlari joylashgan?

- A) miya ko'prigi
- B) oraliq miya
- C) uzunchoq miya
- D) o'rta miya

739. Odam oliy nerv faoliyatining fiziologik asosi bosh miyaning qaysi qismi hisoblanadi?

- A) katta yarimsharlar po'stlog'i
- B) oraliq miya
- C) o'rta miya
- D) uzunchoq miya

740. Miya po'stlog'ining qaysi qavatida donasimon nerv hujayralari joylashgan?

- A) birinchi
- B) uchinchi
- C) ikkinchi
- D) to'rtinchi

741. Kam harakat, fikrlash qobiliyati past bolalar qaysi tipga mansub bo'ladi?

- A) sangvinik
- B) flegmatik
- C) melanxolik
- D) xolerik

742. Zehnli, har qanday ishni shoshmasdan bajaradigan bolalar qaysi tipga mansub?

- A) xolerik
- B) sangvinik
- C) flegmatik
- D) melanxolik

743. Melanxolik tipga kiruvchi bolalar qanday xususiyatlarga ega bo'ladi?

1) juda serharakat; 2) kam harakat; 3) ishyoqmas; 4) tez o'rtog'lashib, tez urishadigan; 5) qo'rqqoq; 6) xulq-atvori juda murakkab.

- A) 2, 3, 5   B) 1, 4, 6
C) 2, 4, 6   D) 1, 5, 6

744. Ko'zning optik sistemasi ni belgilang.

1) shoh parda; 2) to'r parda; 3) gavhar; 4) shishasimon tana; 5) tomirli parda; 6) ko'z-ichi suyuqligi.

- A) 1, 2, 3, 5   B) 2, 4, 5, 6
C) 1, 3, 4, 6
D) 1, 2, 3, 6

745. Katarakta ko'zdagi qaysi qismning kasallanishi hisoblanadi?

- A) gavhari
B) ko'z soqqasi
C) qorachig'i

D) shishasimon tanasi

746. Ko'zning kolbachasimon retseptorlari qanday ranglarni qabul qilish xususiyatiga ega?

- A) oq, kulrang, qora
B) oq, qora, sariq
C) ko'k, yashil, qizil
D) qo'ng'ir, qizil, sariq

747. Ko'proq bolalarda uchraydigan, viruslar qo'zg'atadigan kasallikni belgilang.

- A) nevrit
B) nevrалgiya
C) ganglionit
D) miyelit

748. Nevrit nima?

A) harakatlanish nerv tolalari-ning yallig'lanishi

B) sezuvchi nerv tolalarining yallig'lanishi

C) aralash nerv tolalarining yallig'lanishi

D) sezuvchi nerv tolalarining yallig'lanishi

749. Gapirish markazi qayerda joylashgan?

A) chap yarimsharlar po'st-log'ining ensa qismida

B) o'ng yarimsharlar po'st-log'ining chakka qismida

C) o'ng yarimsharlar po'st-log'ining ensa qismida

D) chap yarimsharlar po'st-log'ining chakka qismida

750. Talamus va gipotalamus qaysi miyaning tarkibiy qismiga kiradi?

A) uzunchoq miya

B) o'rta miya

C) oraliq miya

D) miya ko'prigi

751. Targ'il tana zararlangan, odamda qanday holat kuzatiladi?

A) tana muskullari tarangligi ortadi

B) tana muskullari tarangligi pasayadi

C) sezgi a'zolari ishini kuchaytiradi

D) tanada moddalar almashinuvini izdan chiqaradi

752. Qaysi olim shartli reflekslar xususida fikr yuritgan?

- A) I.M.Sechenov
- B) I.Ugolev
- C) I.P.Pavlov
- D) I.I.Mechnikov

753. Letargiya kasalligining sababi nimada?

1) og'ir nerv kasalliklaridan tuzalgan odamda o'ta charchash; 2) aqliy mehnatdan zo'riqish; 3) qo'rqish; 4) bosh miya nerv hujayralarida qo'zg'alish va tormozlanishning buzilishi; 5) kimyoviy moddalar ta'siri; 6) bosh miya shikastlanishi; 7) nerv sistemasining tug'ma o'ta qo'zg'aluvchanlik va tormozlanish xususiyati.

- A) 1, 3, 6, 7
- B) 1, 3, 4, 5
- C) 2, 5, 6, 7
- D) 1, 2, 6, 7

754. Adashgan nerv bosh miyaning qaysi qismidan chiqadi?

- A) o'rta miya
- B) uzunchoq miya
- C) ko'prikcha
- D) oraliq miya

755. Orqa miya uch qavat parda bilan o'ralgan bo'lib, ular qaysilar?

- A) qattiq, o'rgimchak to'rsimon, yumshoq parda
- B) yumshoq, parallelsimon, yupqa parda
- C) liqildoq, miya suyuqligi, yupqa parda
- D) yumshoq, kulrang modda, oq modda

756. Somatik nerv sistemasi odamda qanday jarayonni boshqaradi?

- A) yurak ishini
- B) oshqozonning shira ajratishini
- C) ayirish sistemasi ishini
- D) sezgi organlari ishini

757. Orqa miya kulrang moddasining bir juft yon shoxlarida qaysi nerv hujayralari joylashgan bo'ladi?

- A) harakatlantiruvchi
- B) sezuvchi
- C) vegetativ
- D) oq modda

758. Qaysi nerv tolalari jiggardan ajralgan o't-suyuqligini ko'paytiradi?

- A) vegetativ
- B) orqa miya
- C) parasimpatik
- D) somatik

759. Periferik nerv-sistemasi-ga nimalar kiradi?

1) orqa miyadan chiqadigan 31 juft sezuvchi, harakatlantiruvchi nerv tolalari; 2) bosh miyadan chiqadigan 12 juft nervlar; 3) nerv tugunlari; 4) bosh miyada joylashgan kulrang modda; 5) bosh miyada joylashgan oq modda; 6) orqa miyadagi kulrang modda.

- A) 1, 2, 3
- B) 2, 3, 4
- C) 3, 4, 5
- D) 4, 5, 6

760. Refleks yoyi quyida berilgan qaysi qismlardan iborat?

1) retseptor; 2) sezuvchi nerv tolasi; 3) neyron; 4) neyrogliya; 5) nerv markazi; 6) harakatlantiruvchi nerv tolasi; 7) ishchi organ.

- A) 1, 3, 4, 5
- B) 1, 2, 3, 4, 6
- C) 1, 2, 5, 6, 7
- D) 1, 2, 4, 5, 7

761. Orqa miya kulrang moddasining necha juftdan oldingi, orqa, yon shoxlari bo'ladi?

- A) 1
- B) 2
- C) 3
- D) 4

762. Aqliy zo'riqish tufayli sodir bo'ladigan kasallikni belgilang.

- A) ensefalit
- B) nevralgia
- C) nevrit
- D) nevroz

763. Og'zaki nutqning rivojlanishi miyaning qaysi qismiga bog'liq?

- A) chakka
- B) tepa
- C) chakka va tepa
- D) peshona

764. Yozma nutqning rivojlanishi miyaning qaysi qismi bilan bog'liq?

- A) chakka
- B) tepa
- C) chakka va tepa
- D) peshona

765. Periferik nerv sistemasi-ga quyidagilarning qaysi birlari kiradi?

1) bosh miya; 2) sezuvchi nerv tolalari; 3) orqa miya; 4) harakatlanuvchi nerv tolalari; 5) bosh miyadan chiqadigan 12 juft nervlar; 6) bosh miya po'stlog'i; 7) nerv tugunchalari.

- A) 1, 3, 6, 7
- B) 2, 4, 5, 7
- C) 1, 2, 3, 5
- D) 2, 3, 5, 6

766. Somatik (1) va vegetativ (2) nerv sistemasi qaysi organlar ishini boshqaradi?

a) skelet muskullari; b) moddalar almashinuvi; c) ichki sekretsiya bezlari; d) ichki organlar; e) sezgi organlari.

- A) 1 – a, d; 2 – b, c, e
- B) 1 – a, e; 2 – b, c, d
- C) 1 – c, d; 2 – a, b, e
- D) 1 – b, c; 2 – a, d, e

767. Ohang, intonatsiya berish markazi bosh miya yarim-sharlari po'stlog'ining qaysi qismida joylashgan?

- A) chap, ensa
- B) o'ng, chakka
- C) o'ng, ensa
- D) chap, chakka

768. Quyidagilardan qaysilari nafas olish sistemasi kasalliklari hisoblanadi?

1) appenditsit; 2) poliomiyelet; 3) rinit; 4) laringit; 5) plevrit; 6) eksudatli plevrit; 7) gangliolit; 8) meningit.

- A) 3, 4, 5, 8
- B) 3, 4, 5, 6
- C) 1, 2, 7, 8

D) 2, 3, 7, 8

769. Meningit kasalligini o'z vaqtida davolamaslik tufayli qaysi kasallik paydo bo'ladi?

- A) rinit   B) nevrit
C) nevrалgiya   D) ensefalit

770. Oqimtir yadro ... funksiyalarini bajaradi.

- A) oraliq va o'rta miya
B) oraliq va uzunchoq miya
C) uzunchoq miya va ko'p-rikcha

D) miyacha va ko'prikcha

771. Nerv sistemasining kasalliklari periferik (1) va markaziy (2) xillarga bo'linadi. Ularga xos kasalliklar nomi berilgan qatorni toping.

a) nevrалgiya; b) ensefalit; c) radikulit; d) meningit; e) miyo-zit; f) miyelit.

A) 1 – a, b, d; 2 – c, e, f

B) 1 – a, c, e; 2 – b, d, f

C) 1 – a, c, e; 2 – b, d, v

D) 1 – b, d, f; 2 – a, c, e

772. Quyidagilardan qaysi birining markazlari o'ng yarim-sharlar po'stlog'ida joylashgan?

- A) hid bilish, ko'rish
B) ohang, intonatsiya, gapirish
C) mo'ljal olish, geometrik shakllar
D) eshitish, hid bilish

773. Quloqoldi, tilosti, jag'osti so'lak bezlarining ishini qaysi nerv sistemasi kuchaytiradi?

A) simpatik

B) parasimpatik

C) nerv tugunlari

D) uzunchoq miya

774. Eshitish retseptorlari quloqning qaysi bo'limida joylashgan?

- A) perilimfada
B) endolimfada
C) chig'anoqda
D) tashqi quloqda

775. Nog'ora parda quloqning qaysi bo'limida joylashgan?

- A) ichki quloqda
B) tashqi quloqda
C) o'rta quloqda
D) tashqi quloq bilan o'rta quloq o'rtasida

776. Tayoqchasimon va kolbachasimon retseptorlari ko'zning qaysi qismida joylashgan?

- A) qorachiq
B) shoh parda
C) to'r-parda
D) rangli parda

777. Ichki quloqda nimalar joylashgan?

- A) eshitish suyakchalari
B) eshitish yo'li
C) nog'ora parda
D) suyak labirinti

778. Quyidagilarning qaysi biri sezgi organlari hisoblanadi?

- A) ko'rish, eshitish
B) quloq, yurak
C) o'pka, hid bilish
D) ta'm bilish, buyrak

779. Ko'z soqqasini harakatga keltiruvchi muskul nechta?

- A) 2   B) 3
C) 4   D) 6

780. Ko'zning qaysi qismi shakli o'zgarā oladi?

- A) shoh parda
B) qorachiq, gavhar
C) to'r parda
D) shishasimon tana

781. Sangvinik tipga kiruvchi bolalar qanday bo'ladi?

1) qobiliyatli; 2) zehnli; 3) har bir ishni shoshmasdan bajara-di; 4) fikrlash qobiliyati past; 5) har bir ishni tezroq bajarishga intiladi.

- A) 1, 3, 4   B) 1, 4, 5
C) 1, 2, 5   D) 1, 3, 4

782. Daltonizm qanday kasallik?

- A) narsalarni uzoqdan ko'ra olmaslik
B) narsalarni yaqindan ko'ra olmaslik
C) ayrim ranglarni farqlay olmaslik
D) xromosoma kasalligi

783. Qanday jarayonlarning sezuvchi retseptorlari bir xil bo'ladi?

- A) hid, ta'm bilish
B) qichish, og'riq
C) issiqlik, og'riq
D) sovuq, issiq

784. Chaqaloqlar umurtqa pog'onasining ko'krak qismida egilma hamda bel qismi-

da oldinga egilish qachon hosil bo'ladi?

- A) 5 va 12 oyligida
B) 3 va 5 oyligida
C) 5 va 8 oyligida
D) 8 va 10 oyligida

785. Gipermetropiya nima?

- A) yaqindan ko'rish
B) rangni ajratolmaslik
C) gavharning kasallanishi
D) uzoqdan ko'rish

786. Muskul va paylardagi sezuvchanlikni yashirin sezgi deb atagan olim kim?

- A) Basov
B) Lunin
C) Sechenov
D) Pavlov

787. Suyak va parda labirinti orasidagi torgina bo'shliqda nima joylashgan bo'ladi?

- A) yarimaylana kanalchalar
B) perilimfa suyuqligi
C) endolimfa suyuqligi
D) dahliz

788. Endolimfa suyuqligi qayerda joylashgan bo'ladi?

- A) ichki quloqda
B) tashqi quloq bezida
C) o'rta quloqda
D) ichki quloq bilan o'rta quloq o'rtasida

789. Hid bilish retseptorlari qayerda joylashgan?

- A) burun bo'shlig'ining shilliq pardasida
B) halqumning shilimshiq pardasida

C) hiqildoqning muskulli boy-lamlarida

D) o'pkaning plevra pardasida

790. Tajribada Golovin jad-vali odamdan qancha uzoqda joylashishi kerak?

A) 20 m

B) 7,5 m

C) 10 m

D) 5 m

791. Markaziy va chetki ko'-rish yig'indisi nima deb ataladi?

A) ko'rish o'tkirligi

B) ko'rish maydoni

C) markaziy ko'rish

D) uzoqdan ko'rish

792. Ko'z soqqasi fibroz par-dasining oldingi qismida nima bo'ladi?

A) shoh parda

B) rangli parda

C) gavhar

D) shishasimon tana

793. Muskul, pay va bo'g'im-larda joylashgan retseptorlar qanday nomlanadi?

A) proprioretseptorlar

B) taktil

C) visseroretseptorlar

D) akseleratsiya

794. Quloqning qaysi qismida muvozanat saqlash analizatori joylashgan?

A) ichki quloqda

B) tashqi quloqda

C) o'rta quloqda

D) Yevstaxiyev nayida

795. Ko'rish analizatorining yordamchi qismlarini belgilang.

1) sklera; 2) kamalak parda; 3) ko'z soqqasini harakatlan-tiruvchi muskullar; 4) qovoqlar, kipriklar; 5) ko'zyosh bezi; 6) gavhar.

A) 4, 5, 6

B) 3, 4, 5

C) 1, 2, 4, 5

D) 2, 3, 4

796. Quloqning qaysi qismida perilimfa joylashgan?

A) o'rta quloqda

B) parda labirintda

C) suyak labirintda

D) quloq yo'lida

797. Ko'z gavharining do'ng-ligi ortib ketsa, qanday kasallik kelib chiqadi?

A) gipermetropiya

B) miopiya

C) glaukoma

D) uzoqdan ko'rish

798. Gipermetropiya kasal-ligida tasvir ko'zning qayeriga tushadi?

A) ko'z gavharining orqa to-moniga

B) to'r pardaning orqasiga

C) to'r pardaning oldiga

D) shishasimon tananing or-qasiga

799. Parda labirint qayerda joylashgan?

A) endolimfa suyuqligida

B) o'rta quloqda

C) suyak labirintda

D) eshitish yo'lida

800. Ko'zning qaysi qismiga shoh parda, ko'zichi suyuqligi,

gavhar va shishasimon tana kiradi?

- A) to'r parda
- B) rangli parda
- C) tashqi qismi
- D) optik sistemasi

801. Akkomodatsiya ko'zning qaysi qismida amalga oshadi?

- A) qorachiqda
- B) to'r pardada
- C) gavharda
- D) rangli pardada

802. Qaysi paytda qorachiq torayadi va ko'z ichidagi bosim pasayadi?

- A) yozganda
- B) o'qiganda
- C) yaqinga qaraganda
- D) uzoqdagi buyumlarga qaraganda

803. Perilimfa suyuqligi eshitish organining qaysi qismida bo'ladi?

- A) o'rta quloqda
- B) Yevstaxiyev nayida
- C) tashqi eshitish yo'lida
- D) ichki quloqda

804. Ko'zning to'r pardasida joylashgan kolbachasimon retseptorlar qanday ko'rishni ta'minlaydi?

- A) qorong'ilikda
- B) kunduzi
- C) uzoqdan
- D) yaqindan

805. Ko'z soqqasining tashqi qismi qanday qavatlardan tashkil topgan?

1) fibroz; 2) qon tomir; 3) to'rsimon parda; 4) ko'z gavhari; 5) shishasimon tana; 6) ko'zichi suyuqligi.

- A) 1, 2, 3
- B) 1, 3, 6
- C) 1, 2, 4
- D) 3, 4, 6

806. Ko'zning optik sistemasi uning qaysi qismlari kiradi?

1) shoh parda; 2) sklera; 3) ko'zichi suyuqligi; 4) to'r parda; 5) gavhar; 6) ko'z retseptorlari; 7) shishasimon tana.

- A) 1, 2, 6, 7
- B) 1, 3, 5, 7
- C) 1, 4, 5, 6
- D) 1, 2, 3, 4

807. «Tush ko'rish – bu odam ko'rgan-kechirganlari ta'sirining uyqu vaqtida aralash-quralash holdagi ko'rinishidir». Bu fikr kimga tegishli?

- A) I.P.Sechenov
- B) I.I.Mechnikov
- C) I.P.Pavlov
- D) A.M.Ugolev

808. Ko'zning uzoq va yaqin ko'rish qobiliyatini nima ta'minlaydi?

- A) akkomodatsiya
- B) miopiya
- C) fibroz parda
- D) glaukoma

809. Bola tug'ilgandan keyin qaysi a'zolar sistemasi ishlay boshlaydi?

A) yuragi, katta qon aylanish doirasi

B) yuragi, kichik qon aylanish doirasi

C) ovqat hazm qilish sistemasi

D) o'pka, kichik qon aylanish doirasi

810. Qaysi retseptorlarning hamma qo'zg'alishi ham odamga sezilavermaydi?

A) proprioretseptorlar

B) hid bilish

C) visseretseptorlar

D) kolbacha va tayoqchasiimon

811. Quyidagi qaysi ranglarni ko'rishda ko'rish maydoni eng katta bo'ladi?

A) ko'k

B) sariq

C) yashil

D) oq

812. Ko'zning qaysi qismi atrofi aylana va to'g'ri yo'nalgan muskullar bilan o'ralgan?

A) qorachiq

B) gavhar

C) retseptor

D) shishasiimon tana

813. Yevstaxiyev nayi qaysi a'zolari o'zaro tutashtiradi?

A) ichki quloq, burun-halqum

B) o'rta quloq, burun-halqum

C) ichki quloq, tashqi quloq

D) o'rta quloq, tashqi quloq

814. Yaqindagi buyumlarga qaralganda ko'z gavhari qanday o'zgarishga uchraydi?

A) yassilashadi

B) qalinlashadi

C) tiniqlashadi

D) o'zgarmaydi

815. Ichki quloq qanday qismlardan iborat?

1) suyak labirint; 2) parda labirint; 3) perilimfa suyuqligi; 4) endolimfa suyuqligi; 5) chig'anoq; 6) Yevstaxiyev nayi; 7) eshitish suyakchalari.

A) 1, 2, 4, 5, 6

B) 1, 3, 4, 6, 7

C) 1, 2, 4, 6, 7

D) 1, 2, 3, 4, 5

816. Ko'z gavharining kasallanishi qanday ataladi?

A) glaukoma

B) katarakta

C) gipermetropiya

D) miopiya

817. Qanday holatlarda qorachiq kengayadi?

1) yorug'lik ko'p bo'lganda; 2) yorug'lik kam bo'lganda; 3) qonda adrenalin kamayganda; 4) qonda adrenalin ko'payganda; 5) qo'rqqanda; 6) hayajonlanganda; 7) og'riq sezganda.

A) 1, 3, 5, 6, 7

B) 1, 4, 5, 6, 7

C) 2, 3, 6, 7, 5

D) 2, 4, 5, 6, 7

818. Nog'ora parda qanday to'qimalardan tashkil topgan?

A) yassi epiteliy

B) bir qavatli epiteliy

C) silliq muskul

D) biriktiruvchi

819. Bolg'acha, sandoncha, uzangi eshitish a'zosining qaysi qismida joylashgan?

A) tashqi quloqda

B) tashqi va ichki quloq o'rtasida

C) o'rta quloqda

D) ichki quloqda

820. Qanday holatlarda ko'z qorachig'i kengayadi?

1) yorug'lik ko'p bo'lganda; 2) yorug'lik kam bo'lganda; 3) og'riq sezganda; 4) hayajonlanganda; 5) qo'rqqanda; 6) kitob o'qiganda; 7) uzoqdagi narsalarga qaraganda.

A) 1, 2, 3, 4, 7

B) 1, 2, 4, 5, 6

C) 2, 3, 4, 5, 6

D) 1, 2, 3, 6, 7

821. Quyidagi ko'z kasalliklarining sabablari to'g'ri keltirilgan javobni toping.

1) miopiya; 2) gipermetropiya; 3) daltonizm; 4) katarakta; 5) glaukoma.

a) ko'z gavharining kasallanishi; b) kolbachasimon retseptorlarda ma'lum rang ta'sirida qo'zg'aladigan nerv bo'lmasligi; c) ko'z soqqasining qisqaroq bo'lishi; d) ko'z soqqasining cho'zinchoqroq bo'lishi; e) ko'z ichidagi bosimning ortishi.

A) 1 - a; 2 - b; 3 - c; 4 - d; 5 - e

B) 1 - d; 2 - c; 3 - b; 4 - a; 5 - e

C) 1 - c; 2 - a; 3 - d; 4 - e; 5 - a

D) 1 - b; 2 - c; 3 - a; 4 - e; 5 - d

822. Tilning uchki qismida qanday ta'mni sezuvchi retseptorlar bo'ladi?

A) achchiq

B) shirin

C) nordon

D) sho'r

823. Ko'z qorachig'i atrofi nimalar bilan o'ralgan?

A) aylana va to'g'ri muskullar

B) arteriya va vena qon tomiri

C) simpatik va parasimpatik nerv

D) kipriksimon muskullar

824. Ko'z gavhari shaklining o'zgarishiga nima deyiladi?

A) akkomodatsiya

B) glaukoma

C) katarakta

D) miopiya

825. Burun bo'shlig'ining hid sezuvchi sathi ... ga teng.

A) 2,5 sm²

B) 0,5 sm²

C) 4 sm²

D) 5 sm²

826. Necha oylik bola o'ziga yaqin insonlarni taniy boshlaydi?

A) 3 oylik

B) 5 oylik

C) 1 oylik

D) 6 oylik

827. Necha oylik bola tovush chiqqan tomonga qaraydi, boshini tik tuta boshlaydi?

A) 15 oylik

B) 2 oylik

C) 3 oylik

D) 4 oylik

828. Bola necha oylik bo'lganda o'tira boshlaydi va umurtqa pog'onasining ko'krak qismida egilma hosil bo'ladi?

- A) 4 oylik   B) 5 oylik
C) 7 oylik
D) 8 oylik

829. Bolalar necha yoshda tinib-tinchimas, harakatchan bo'ladi?

- A) 2 – 3   B) 5
C) 6   D) 8 – 9

830. Eshitish retseptorlari qayerda joylashgan?

- A) suyak labirintining dahlizida
B) suyak labirintidagi chig'anoqda
C) suyak labirintining yarimdoira kanalchalarida
D) o'rta quloqda

UMUMIY BIOLOGIYA
(9-sinf, akademik litsey va
kasb-hunar kollejlari uchun darslik)

1. O'zbekiston Respublikasi qaysi biogeografik hududga kiradi?

- A) Paleoarktik
- B) Neoarktik
- C) Neotropik
- D) Hindomalay

2. Sun'iy tanlash natijasida nima hosil bo'ladi?

- A) populyatsiya
- B) individ
- C) tur
- D) shtamm

3. Filembriogenez nazariyasini yaratgan olimni toping.

- A) A.F.Myuller
- B) V.E.Gekkel
- C) T.Morgan
- D) A.N.Seversev

4. Himolay tog' quyonlari rangining haroratga bog'liq holda o'zgarishi o'zgaruvchanlikning qaysi biriga tegishli?

- A) mutatsion
- B) kombinativ
- C) nisbiy
- D) modifikatsion

5. Quyidagilarning qaysi biri mimikriya hodisasiga misol bo'ladi?

- A) umumiy degeneratsiya
- B) aromorfoz
- C) idioadaptatsiya
- D) atavizm

6. Ba'zi genotipli organizmlar son jihatdan ortib yoki niho-

yatda kamayib ketishi nima deb ataladi?

- A) divergensiya
- B) izolyatsiya
- C) populyatsiyalar to'lqini
- D) nisbiylik

7. «Saydana» asari muallifini belgilang.

- A) Ahmad ibn Nasr Jayhoni
- B) Abu Nasr Forobiy
- C) Abu Rayhon Beruniy
- D) Abu Ali ibn Sino

8. Evolyutsiyaning boshlang'ich birligi nima?

- A) populyatsiya
- B) o'zgaruvchanlik
- C) irsiyat
- D) mutatsiya

9. Ch.Darvin quyidagilardan qaysi birining kelib chiqish sabablarini to'g'ri tushuntira olmasdi?

- A) irsiyat sabablari
- B) moslanuvchanlik
- C) irsiylanadigan o'zgaruvchanlik
- D) modifikatsiyali o'zgaruvchanlik sabablari

10. Ayrim sutemizuvchi hayvonlar tuzilishidagi suv muhiti sharoitidagi tabiiy tanlanish natijasini aniqlang.

- A) yurakning to'rt kamerali bo'lishi va suzgichlarining hosil bo'lishi

B) tanasida yog' to'planishi
C) qon aylanish doirasining ikkitaligi

D) tanasining jun bilan qoplanishi

11. Quyidagilardan yashash uchun kurashning shakllarini ajrating.

1) sinflararo; 2) tur ichida; 3) turkumlararo; 4) uzoq formalar o'rtasida; 5) turlararo; 6) tiplararo; 7) noqulay sharoitga qarshi.

A) 1, 3, 6   B) 6, 4, 2

C) 2, 5, 7   D) 1, 4, 6

12. Drozofila meva pashshasining nechta qiyofadosh turi bor?

A) 2 ta   B) 3 ta

C) 1 ta   D) 4 ta

13. Modifikatsion o'zgaruvchanlik nima?

A) nasldan naslga o'tadigan o'zgaruvchanlik

B) tashqi muhit ta'sirida yuzaga keladigan irsiy o'zgaruvchanlik

C) genotipning o'zgarishi

D) organizmning tashqi muhit ta'sirida o'zgarishi

14. Irsiy o'zgaruvchanlik nima?

A) organizm genotipiga bog'liq bo'lgan o'zgaruvchanlik

B) aniq bo'lmagan o'zgarish

C) organizm fenotipining o'zgarishi

D) yashash sharoitiga bog'liq bo'lgan o'zgaruvchanlik

15. Zot va navlar evolyutsiyasini harakatlantiruvchi kuchlarni ko'rsating.

1) yashash uchun kurash; 2) irsiy o'zgaruvchanlik; 3) sun'iy tanlash; 4) tabiiy tanlanish; 5) tur ichidagi yashash uchun kurash.

A) 1, 2   B) 2, 3

C) 3, 4   D) 4, 5

16. Tabiiy va sun'iy tanlash uchun manba bo'ladigan tushunchani toping.

A) irsiy o'zgaruvchanlik

B) kenja tur

C) dizruptiv tanlanish

D) modifikatsion o'zgaruvchanlik

17. Tabiiy tanlanish qanday belgilarning to'planib borishiga ta'sir ko'rsatadi?

A) populyatsiya va tur uchun foydali bo'lmagan irsiy o'zgarishlar

B) populyatsiya va tur uchun foydali bo'lgan irsiy o'zgarishlar

C) populyatsiya va tur uchun foydali bo'lgan irsiy bo'lmagan o'zgarishlar

D) gen tarkibi tez o'zgaruvchan bo'lgan individlar

18. 1912-yili Shotlandiyadan topilgan o'simlik fanda qanday nom olgan?

A) kuksoniya

B) riniya

C) psilofit

D) nitella

19. Qovog'ari rangining yashash muhitidan aniq ajralib turishi moslanishning qaysi turiga misol bo'ladi?

- A) maskirovka
- B) ogohlantiruvchi
- C) himoya, maskirovka
- D) taqlid qiluvchi

20. Bir turga mansub organizmlar orasida bir-biridan farq qiladigan bir nechta shaklli individlarning uchrashi tabiiy tanlanishning qaysi shakliga misol bo'ladi?

- A) stabillashtiruvchi
- B) dizruptiv va harakatlantiruvchi
- C) harakatlantiruvchi
- D) dizruptiv

21. Yashash uchun kurashning qaysi shakliga zarpechakning madaniy o'simliklar hisobiga yashashi misol bo'ladi?

- A) tur ichidagi
- B) turlararo
- C) tur ichidagi, turlararo
- D) tabiatning noqulay sharoitiga qarshi

22. Stegotsefallar uchun qulay sharoit qaysi era va davrda vujudga kelgan?

- A) paleozoy, perm
- B) mezozoy, yura
- C) paleozoy, toshko'mir
- D) mezozoy, bo'r

23. Meva va urug'ida ilgak, tikan, tuklar bo'ladigan o'simliklar guruhini belgilang.

1) ittikan; 2) sariqchoy; 3) qayrag'och; 4) zarang; 5) qariqiz; 6) qayin; 7) yovvoyi sabzi; 8) aylant; 9) qo'ytikan.

- A) 1, 2, 5, 7, 9
- B) 3, 4, 5, 8, 7
- C) 1, 2, 3, 5, 9
- D) 1, 4, 6, 7, 9

24. Zaharsiz Amerika suvilonining zaharli karoll aspid iloniga o'xshashi qanday hodisa va evolyutsion o'zgarishlar yo'lining qaysi biriga xos?

1) maskirovka; 2) mimikriya; 3) himoya rangi.

a) aramorfoz; b) idioadaptatsiya; c) umumiy degeneratsiya.

- A) 2 - c
- B) 3 - c
- C) 1 - a
- D) 2 - b

25. Quyidagi olimlar sun'iy ravishda sintezlagan moddalarni ko'rsating.

1) S.Foks; 2) S.Miller; 3) D.Oro.

a) adenin; b) proteinoidlar; c) asparagin; d) nuklein kislotalar; e) koatservatlar.

- A) 1 - a, 2 - b, 3 - d
- B) 1 - b, 2 - a, 3 - e
- C) 1 - b, 2 - c, 3 - a
- D) 1 - c, 2 - b, 3 - a

26. Bir purin bilan ikkinchi purinning almashinuvidan qanday mutatsiya hosil bo'ladi?

- A) noyob
- B) somatik
- C) qaynoq
- D) nuqtali

27. Ahmad ibn Nasr Jayhoni yozib qoldirgan ma'lumotlarni toping.

1) mahalliy xalqlar foydalanadigan o'simlik, hayvonlar; 2) tabiatdagi tabiiy tanlanish; 3) o'simlik, hayvonlarning tabiatdagi ahamiyati; 4) tirik mavjudotlar orasidagi yashash uchun kurash.

- A) 1, 2   B) 2, 3
C) 3, 4   D) 1, 3

28. Oqsil evolyutsiya darajasining tezligi nima bilan belgilanadi?

- A) aminokislotalar almashinuvi
B) nukleotidlar almashinuvi
C) mutatsiyalarning vujudga kelishi
D) reaksiya normasi

29. Qaysi olim: «O'simliklar tashqi muhit ta'sirida, hayvonlar esa ichki intilish bo'yicha murakkablashib boradi», – degan?

- A) Beruniy
B) Forobiy
C) Lamark
D) Aristotel

30. O'simliklar arealining hajmi nimaga bog'liq?

- A) oziqlanish usuliga
B) gullash davriga
C) urug'lanish jarayoniga
D) chetdan changlanish masofasiga

31. Evolyutsiyaning boshlang'ich omillarini belgilang.

1) genlar dreyfi; 2) populatsiya genofondi; 3) populatsiya to'liqini; 4) geografik alohidalanish; 5) biologik alohidalanish; 6) qaynoq mutatsiyalar.

- A) 1, 2, 3, 4   B) 2, 3, 4, 5
C) 3, 4, 5, 6   D) 1, 3, 4, 5

32. Kapalak qanoti nimadan kelib chiqqan?

- A) oldingi oyoqning o'zgarishi hosilasi
B) ko'krakning orqa tomonidan chiqqan
C) ko'krakning o'rta bo'g'igidan chiqqan hosila
D) ko'krak oyoqlarining shakli o'zgarishi

33. Tabiiy sharoitda yashaydigan organizmlarda qanday irsiy o'zgarishlar yuz berishi mumkin?

- A) foydali, mutatsion, somatik
B) mutatsion, fenotipik, genotipik

- C) foydali, neytral, zararli
D) fenotipik, somatik, modifikatsion

34. «Zoologiyaga kirish» asarining muallifi kim?

- A) J.B.Lamark
B) Ch.Darvin
C) K.Linney
D) N.I.Vavilov

35. Biologiya fani qaysi fanlar uchun nazariy asos sanaladi?

- A) qishloq xo'jaligi, tibbiyot
B) biofizika, biokimyo
C) biokimyo, tibbiyot

D) fizika, biokimyo
36. Eng oddiy virus berilgan javobni aniqlang.

- A) gripp
- B) herpes
- C) tamaki mozaikasi
- D) qizilcha

37. Tiriklikning organizmdan yuqori darajasi nima?

- A) molekula
- B) hujayra
- C) populyatsiya
- D) biogeotsenoz

38. Qadimiy odamlardan qaysi biri «maymun odam» deb ham ataladi?

- A) kromanyon
- B) avstralopitek
- C) sinantrop
- D) pitekantrop

39. Tabiiy tanlanish, sun'iy tanlashni e'tirof etgan markaziy osiyolik olim kim?

- A) Ahmad ibn Nasr Jayhoni
- B) Abu Rayhon Beruniy
- C) Abu Nasr Forobiy
- D) Abu Ali ibn Sino

40. Turlarning tabiatda mavjudligini tan olmagan olim kim?

- A) Ch.Darvin
- B) K.Linney
- C) J.Kyuve
- D) J.B.Lamark

41. Hayot tuzilishi darajalarining qaysi tizimida moddalar va energiya almashinuvi, irsiy axborot berilishi boshlanadi?

- A) hujayra
- B) organizm
- C) to'qima

D) molekula

42. «Bir o'simlik turi boshqa turga aylanishi mumkin», – degan fikrni aytgan va quvvatlagan olimni toping.

- A) Aristotel
- B) Fales
- C) Demokrit
- D) Teofrast

43. Odamsimon maymunlar tarqalgan biogeografik viloyatlar qaysi?

- A) Paleoarktik, Hindomalay
- B) Neoarktik, Habashiston
- C) Neotropik, Avstraliya
- D) Habashiston, Hindomalay

44. Tuxum qo'yib ko'payadigan sutemizuvchilar tarqalgan biogeografik viloyat qaysi?

- A) Avstraliya
- B) Neoarktik
- C) Neotropik
- D) Habashiston

45. F.Redi va L.Paster tajribalari qaysi nazariyaning noto'g'ri ekanligini isbotladi?

- A) kreatsinizm
- B) panspermiya
- C) hayotning o'z-o'zidan paydo bo'lishi
- D) hayotning anorganik jismlardan paydo bo'lishi

46. Pavituxa qurbaqa o'z naslini qanday himoya qiladi?

- A) otalangan tuxumlardan opichlab oladi
- B) otalangan tuxumlarini qorin tomoniga yopishtirib yuradi

C) tuxumlarni maxsus xaltada olib yuradi

D) urg'ochilari tashlagan tuxumlarni erkaklari og'zida olib yuradi

47. Qaysi o'simlik o'z vegetatsiya muddatini qurg'oqchilik davrigacha tugatadi?

A) lolaqizg'aldoq

B) kaktus

C) sigirquyruq

D) ermon

48. Qaysi olim: «Organizmlar soddadan murakkablashish tomon o'zgaradi», – degan fikrni taklif qilgan?

A) K.Linney

B) J.Lamark

C) Jayhoni

D) Empidokl

49. Quyida berilgan qaysi qush qo'ygan tuxumlarining rangi, shakli va hajmi in egalari-ning tuxumlariga o'xshash bo'ladi?

A) kakku B) qorayaloq

C) musicha D) kayra

50. Sudralib yuruvchilar sinfiga mansub relikt organizmni belgilang.

A) opossum

B) gatteriya

C) latimeriya

D) yexidna

51. Sutmizuvchilar sinfiga mansub relikt organizm ...

A) gatteriya

B) opossum

C) latimeriya

D) ixtiozavr

52. Xaltali va oddiy krotlar tashqi qiyofasining o'zaro o'xshashligi nimaning natijasi sanaladi?

A) divergensiya

B) degeneratsiya

C) aromorfoz

D) konvergensiya

53. Bug'doyiq ildizpoyasidagi qobiqlar quyidagilardan qaysi biriga misol bo'la oladi?

A) rudiment ildiz

B) atavizm a'zosi

C) analogik a'zo

D) rudiment barg

54. Jirafalarda bo'yinning uzun bo'lishi evolyutsiya yo'nalishining qaysi turiga xos?

A) aromorfoz

B) idioadaptatsiya

C) umumiy degeneratsiya

D) regeneratsiya

55. Biologik regress holatidagi organizmlarni toping.

1) vixuxol; 2) sudralib yuruvchilar; 3) amfibiyalar; 4) ayrim paporotniklar guruhi; 5) qushlar; 6) hasharotlar.

A) 1, 2, 3, 4

B) 1, 3, 5, 6

C) 5, 6

D) 1, 3, 4

56. Zarpechakning mevasi o'txo'r hayvonlar oziqlanish a'zolarida hazm bo'lmasligi evolyutsiya yo'nalishining qaysi turiga xos?

A) aromorfoz

- B) degeneratsiya
C) idioadaptatsiya
D) konvergensiya
57. O'z-o'zini idora qila oladigan sistemani ko'rsating.
A) biogeotsenoz
B) ekotip
C) biologik tur
D) geotsenoz
58. Qaysi populyatsiyalarga tasodifiy o'zgarishlar kuchli ta'sir ko'rsatadi?
A) ko'p sonli
B) o'rtacha sonli
C) yosh
D) kam sonli
59. K.Linney o'simliklarni qaysi belgilariga asoslanib 24 ta sinfga ajratdi?
A) changdonlar soni, chang iplarining uzun-qisqaligiga
B) gulqo'rg'onining shakli va soniga
C) gul urug'chisi tumshuqchasi-ning shakliga
D) urug'chi tugunchasining joylashishiga
60. «Qora kalamush ikkita qiyofadosh turining birida ..., ikkinchisida ... ta xromosoma bor». Nuqtalar o'rniga mos sonlarni qo'ying.
A) 32; 42   B) 30; 40
C) 38; 42   D) 38; 40
61. Bargining usti qalin tuk bilan qoplangan o'simlikni toping.
A) qurtana
B) sariqchoy
C) sigirquyruq

- D) bangidevona
62. Quyosh chiqqan kunlari qorga qalin soya solib o'zini yirtqich hayvonlarga sezdirib qo'yadigan hayvon ...
A) yer iguanasi
B) tovushqon
C) toshbaqa
D) yumronqoziq
63. Qarchig'aysimon qushlar oilasi vakilini toping.
A) quzg'un
B) jo'rchi
C) arixo'r qush
D) qirg'iy
64. O'troq yoki parazit holda hayot kechirish bilan uzviy aloqador bo'lgan evolyutsiya yo'nalishi qaysi?
A) idioadaptatsiya
B) aromorfoz
C) umumiy degeneratsiya
D) biologik regress
65. Evolyutsiya nazariyasi-ning muallifini belgilang.
A) Ch.Darvin
B) T.Shvann
C) T.Morgan
D) F.Myuller
66. Belgilarning tur ichida ajralishiga nima deyiladi?
A) aromorfoz
B) degradatsiya
C) konvergensiya
D) divergensiya
67. Biror hayvonning ogohlantiruvchi rangga ega bo'lgan boshqa hayvonlar shakliga, ho-

latiga va rangiga taqlid qilishi ... deyiladi.

- A) mimikriya
- B) maskirovka
- C) himoyalovchi rang
- D) ogohlantirish

68. «Yer yuzasining o'zgarishi o'simlik va hayvonlarning o'zgarishiga olib keladi». Mazkur fikr qaysi olimga tegishli?

- A) Lamark
- B) Forobiy
- C) Beruniy
- D) Ibn Sino

69. Evolyutsion jihatdan ancha yosh o'simliklarni belgilang.

- A) suvo'tlar
- B) tuban o'simliklar
- C) gulli o'simliklar
- D) yo'sinlar

70. G'o'za avlodi turlari qaysi davrda bir-biridan alohidalashgan?

- A) bo'r
- B) yura
- C) trias
- D) perm

71. Populyatsiyalarning geografik alohidalanishi ko'proq qayerda ro'y beradi?

- A) tur egallagan arealning chetki qismida
- B) populyatsiya arealida alohidalanish ro'y bermaydi
- C) tur egallagan arealning markazida
- D) tur egallagan arealning barcha qismida

72. Cho'lda yashovchi hayvonlarda suvsizlikka nisbatan moslanishlarni belgilang.

1) oksidlanish reaksiyalari natijasida hosil bo'ladigan suvni g'amlaydi; 2) qum barxanlariga ko'milib hayot kechiradi; 3) suv mavjud joylarga migratsiya bo'ladi; 4) maxsus moslashgan siydik pufagi bor; 5) qalin qoplovchi to'qimasi mavjud; 6) teri orqali suv bug'latmaydi; 7) kechasi hayot kechiradi.

- A) 1, 3, 5, 6, 7
- B) 1, 2, 3, 4, 5
- C) 1, 2, 3, 6, 7
- D) 2, 4, 5, 6, 7

73. Hasharotlarda suv bug'lanishini kamaytiruvchi qanday moslanish bor?

- A) yog' tanachalarining bo'lishi
- B) xitin qoplami

C) nafas teshikchalarining klapanlar bilan yopilishi
D) anabioz holatga o'tishi

74. «O'simliklar rivojlanishining quyi, hayvonlar o'rta, inson eng yuqori bosqichida turadi». Mazkur fikr qaysi olimga tegishli?

- A) Aristotel
- B) Forobiy
- C) Beruniy
- D) Ibn Sino

75. Hayvonlarni sistemaga solishda, asosan, nerv sistemasining tuzilishiga asoslangan olim kim?

- A) K.Linney
- B) J.Kyuve
- C) J.Lamark

D) Ch.Darvin

76. Hayvonlarni umurtqalilar, yumshoq tanlilar, bo'g'imlilar, shu'lalilarga ajratgan olim ...

- A) K.Linney
- B) J.Kyuve
- C) J.Lamark
- D) Ch.Darvin

77. Yovvoyi ajdod turlaridan zot va navlarni keltirib chiqarishda qaysi usullardan foydalaniladi?

- A) divergensiya, izolyatsiya
- B) divergensiya, konvergensiya
- C) konvergensiya, izolyatsiya
- D) modellashtirish va taqqoslash

78. Quyidagilardan qaysi biri reliktni hisoblanmaydi?

- A) gatteriya
- B) arxeopteriks
- C) opossum
- D) ginkgo biloba

79. Himoya rangiga ega bo'lgan hayvonlarni toping.

- A) tentakqush, chupchik
- B) kvaksha, chigirtka
- C) ko'lbuqa, chupchik
- D) gornostay, ninabaliq

80. Quyidagilardan qaysi biri uchun maskirovka xos?

- A) kvaksha, odimchi qurt
- B) tentakqush, chupchik
- C) ko'lbuqa, masxaraboz baliq
- D) gornostay, ninabaliq

81. Kakku qushi tuxumini qaysi qushlar iniga qo'ymaydi?

A) qorayaloq iniga

B) jibljibon iniga

C) sirchumchuq iniga

D) kuyka iniga

82. Som balig'ida nasl haqida qayg'urish nimada namoyon bo'ladi?

- A) tuxumlarini qorniga yopishtirib olib yuradi
- B) chavoqlarini og'zida olib yuradi
- C) gavdasining orqa tomonida opichlab yuradi
- D) og'zida olib yuradi

83. Tropik cho'llarda tarqalgan, bargining usti mum bilan qoplangan o'simliklar qaysi?

- A) monstera, agava
- B) aloe, shuvoq
- C) kaktus, juzg'un
- D) yantoq, juzg'un

84. Nepentes o'simligiga xos xususiyatni belgilang.

- A) barglarida maxsus pufakchalar bo'ladi
- B) qopqon hosil qiladi
- C) shilimshiq suyuqlik ishlab chiqaradi
- D) barglari qopqoqli ko'zichalar hosil qiladi

85. Aneuploid turlarni belgilang.

- A) skerda va bug'doy avlodi
- B) iloq va nepentes avlodi
- C) nepentes va aneuploid avlodi
- D) skerda va iloq avlodi

86. Afrikaning shimoliy qismi qaysi biogeografik viloyatga oid?

- A) Neoarktik
- B) Paleoarktik
- C) Neotropik
- D) Hindomalay

87. Sumatra orollari qaysi biogeografik viloyatga tegishli?

- A) Paleoarktik
- B) Neoarktik
- C) Neotropik
- D) Hindomalay

88. Aleut orollari qaysi biogeografik viloyatga kiradi?

- A) Paleoarktik
- B) Neoarktik
- C) Neotropik
- D) Hindomalay

89. Madagaskar orollari qaysi biogeografik viloyatga mansub?

- A) Paleoarktik
- B) Neoarktik
- C) Neotropik
- D) Habashiston

90. Qaysi biogeografik viloyatda skuns, dengiz cho'chqasi uchraydi?

- A) Neotropik
- B) Hindomalay
- C) Habashiston
- D) Avstraliya

91. Qaysi biogeografik viloyatda evkalipt daraxti uchraydi?

- A) Neotropik
- B) Hindomalay
- C) Habashiston

D) Avstraliya

92. Qaysi biogeografik viloyatda dingo iti uchraydi?

- A) Neotropik
- B) Hindomalay
- C) Habashiston
- D) Avstraliya

93. Qaysi biogeografik viloyatda epifitlar uchraydi?

- A) Neotropik
- B) Hindomalay
- C) Habashiston
- D) Avstraliya

94. Pavituxa qaysi sinfga mansub?

- A) sutemizuvchilar
- B) sudralib yuruvchilar
- C) suvda ham quruqlikda yashovchilar
- D) qushlar

95. Qalqondor baliqlar qaysi era va davrda yashagan?

- A) paleozoy, ordovik
- B) paleozoy, kembriy
- C) paleozoy, silur
- D) paleozoy, devon

96. Qalqondorlar hozirda yashayotgan qaysi hayvonlarning uzoq ajdodlari sanaladi?

- A) minoga, miksinaning
- B) sodda hayvonlar, umurtqalilarning
- C) kovakichlilar, qisqichbaqasimonlarning
- D) trilobitsimonlarning

97. Sovutboshlilar uchun o'ta qulay sharoit qaysi era va davrda vujudga keldi?

- A) paleozoy, toshko'mir

- B) paleozoy, perm
 C) mezozoy, yura
 D) mezozoy, bo'r
- 98.** Meva va urug'ida ilgak, tikan, tuklar bo'ladigan o'simliklar guruhini aniqlang.
 1) ittikan; 2) sariqchoy; 3) eman; 4) zarang; 5) qariqiz; 6) qimizak; 7) yovvoyi sabzi; 8) aylant; 9) qo'ytikan.
 A) 1, 2, 5, 7, 9
 B) 3, 4, 5, 7, 8,
 C) 1, 2, 3, 5, 9
 D) 1, 4, 6, 7, 9
- 99.** Quyidagi olimlar qaysi moddalarni sun'iy ravishda sintezlashgan?
 1) S.Foks; 2) S.Miller;
 3) D.Oro.
 a) adenin; b) proteinoidlar; c) asparagin; d) nuklein kislotalar; e) oqsil.
 A) 1 – a, 2 – b, 3 – d
 B) 1 – b, 2 – a, 3 – e
 C) 1 – b, 2 – c, 3 – a
 D) 1 – c, 2 – b, 3 – a
- 100.** Yevropada mahalliy hayvon zotlaridan qanchasi yo'q bo'lib ketish arafasida turibdi?
 A) 175   B) 125
 C) 115   D) 360
- 101.** Makkajo'xori o'simligida transpozonlarni kashf qilgan olim(a)ni aniqlang.
 A) G.Georgiyev
 B) J.Bishop
 C) A.Buxoriy
 D) Barbara Mak-Klintonk

102. Quyidagilardan qaysi biri qarchig'aysimonlar oilasi vakili?

- A) quzg'un
 B) jo'rchi
 C) arixo'r qush
 D) qirg'iy

103. Suvni ko'p yo'qotganda ham hayot faoliyatini saqlaydigan o'simliklarni belgilang.

1) suv qalampiri; 2) papotrotniklar; 3) suv yong'og'i; 4) plaunlar; 5) lola; 6) moxsimonlar; 7) nilufar; 8) lishayniklar.

- A) 1, 3, 5, 7   B) 2, 4, 6, 8
 C) 1, 2, 3, 4   D) 5, 6, 7, 8

104. Qaysi hayvonlar himoya rangiga ega?

- A) kvaksha, odimchi qurt
 B) beshiktervatar, kvaksha
 C) ko'lbuqa, ninabaliq
 D) gornostay, dengiz «masxarabozi»

105. Maskirovkaga ega hayvonlarni toping.

- A) kvaksha, odimchi qurt
 B) tentakqush, chupchik
 C) ko'lbuqa, chupchik
 D) korall aspidi, ninabaliq

106. Qaysi o'simliklarda poliploid turlar uchraydi?

- A) g'o'za, g'umay
 B) xrizantema, ajriq
 C) tamaki, illoq
 D) xrizantema, g'o'za

107. So'nggi 100 yil davomida chaqaloqlarda (I), o'smir-larda (II) bo'yniing o'rtacha uzunligi qanchaga o'rtgan?

- A) I – 5 sm; II – 10 – 15 sm
- B) I – 6 – 8 sm; II – 5 sm
- C) I – 5 mm; II – 10 – 15 mm
- D) I – 10 – 15 mm; II – 6 – 8 sm

108. Shakli o'zgargan tikan novdali o'simlik ...

- A) kaktus
- B) do'lana
- C) maymunjon
- D) akatsiya

109. O'simliklarning suv muhitidan quruqlikda yashash va spora bilan ko'payishdan urug'dan ko'payishga o'tishi evolyutsion jarayonning qaysi yo'nalishiga mos keladi?

- A) aromorfoz
- B) idioadaptatsiya
- C) umumiy degeneratsiya
- D) biologik regress

110. Qaysi erada fotosintez, jinsiy ko'payish, ko'p hujayrali organizmlar paydo bo'lgan?

- A) paleozoy
- B) arxey
- C) kaynazoy
- D) proterozoy

111. Rekonstruksiya usulini ishlab chiqqan olim kim?

- A) J. Kyuve
- B) K. Linney
- C) J. B. Lamark
- D) Aristotel

112. O'lib ketgan hayvonlarning ayrim suyaklariga qarab ularning butun tashqi qiyofasini tiklash usuli ... deyiladi.

- A) reintroduksiya
- B) rekonstruksiya
- C) regeneratsiya
- D) gen daktioskopiya

113. Kriokonservatsiya nima?

A) organizm hujayralari, to'qima va a'zolarini juda past haroratda muzlatib saqlash

B) sut mahsulotlarini pasteurizatsiyalash

C) tibbiyotda yaralar va jarrohlik asboblari sterilizatsiyalash

D) yaxlit organizmni muzlatish jarayoni

114. Barglarining usti mum qavat bilan qoplangan o'simliklarni toping.

1) monstera; 2) shuvoq; 3) kaktus; 4) juzg'un; 5) agava; 6) yantoq; 7) aloe.

A) 1, 3, 5, 7

B) 2, 4, 6, 7

C) 1, 2, 4, 6

D) 1, 2, 3, 4

115. Poyadagi barcha barglar yaxlit plastinkadan iborat bo'lgan g'o'za turlarini toping.

A) raymondi, klotsianum

B) xirzutum, xerbatseum

C) barbadenza, arbareum

D) raymondi, xirzutum

116. Yovvoyi g'o'za turlarini belgilang.

A) raymondi, klotsianum

B) xirzutum, xerbatseum

C) barbadenza, xirzutum

D) raymondi, barbadenza

117. Yashil iguana, oybaliq qaysi zoogeografik viloyatga xos?

- A) Paleoarktik
- B) Habashiston
- C) Avstraliya
- D) Neotropik

118. Quruqlikda ayrim kalamitlarning balandligi 20 – 25 m ga yetgan davrni toping.

- A) kembriy
- B) ordovik
- C) devon
- D) toshko'mir

119. Suv zaxirasi maxsus siydik pufagida saqlanadigan hayvon ...

- A) toshbaqa
- B) sahro baqasi
- C) tuya
- D) yumronqoziq

120. Organizmlar tuzilishining umumiy darajasini, hayot faoliyatini oshiradigan evolyutsion o'zgarish ... deb ataladi.

- A) aromorfoz
- B) idioadaptatsiya
- C) umumiy degeneratsiya
- D) regress

121. Organizmlarning muayyan yashash sharoitiga moslashuviga yordam beradigan evolyutsion o'zgarish ... deb ataladi.

- A) aromorfoz
- B) idioadaptatsiya
- C) umumiy degeneratsiya
- D) regress

122. Organizmlarning o'troq yoki parazit holda hayot kechirishiga moslashuvi natijasi-

da tuzilishining soddalashishi nima deyiladi?

- A) umumiy degeneratsiya
- B) idioadaptatsiya
- C) aromorfoz
- D) regress

123. Hozirgi vaqtda biologik progress holatida bo'lgan organizmlarni toping.

- A) suyakli baliqlar, gulli o'simliklar
- B) hasharotlar, sudralib yuruvchilar
- C) suvda ham quruqlikda yashovchilar
- D) paporotniklar, sudralib yuruvchilar

124. Hozirda biologik regress holatida bo'lgan organizmlarni toping.

- A) kemiruvchilar
- B) suyakli baliqlar
- C) qushlar
- D) sudralib yuruvchilar

125. Assidiy lichinkasida xordali hayvonlarga xos nerv sistemasi xorda, ko'z rivojlangan bo'ladi. Keyinchalik lichinka o'troq hayot kechirishga o'tib, voyaga yetish jarayonida organizmda quyidagilardan qaysi biri ro'y beradi?

- A) regressiv metamorfoz
- B) aromorfoz
- C) idioadaptatsiya
- D) progressiv metamorfoz

126. Hayvonlarni «qonlilar» va «qonsizlar»ga bo'lgan olimni ko'rsating.

- A) Empedokl
- B) Aristotel
- C) Abu Rayhon Beruniy
- D) Abu Nasr Forobiy

127. Ch.Darvin qaysi hayvonlarning Shimoliy Amerika-da uchramaydigan, lekin Janubiy Amerikada uchraydigan turlarini aniqlagan?

a) yalqov; b) tapir; c) vyurok; d) toshbaqalar; e) lama.

- A) b, d
- B) a, b, e
- C) a, c, e
- D) b, c, e

128. Yangi nav yoki zot chiqarishda asosiy omil nima hisoblanadi?

A) irsiy o'zgaruvchanlik va tabiiy tanlash

B) yashash uchun kurash va tabiiy tanlash

C) irsiy o'zgaruvchanlik va sun'iy tanlash

D) yashash uchun kurash va irsiy o'zgaruvchanlik

129. Baykal ko'li necha yil ilgari suv havzalaridan ajralib qolgan?

- A) 100 mln
- B) 20 mln
- C) 90 mln
- D) 10 mln

130. Yashash uchun kurashning qaysi xili shiddatli bo'ladi?

A) har xil turlarga mansub organizmlar orasidagi kurash

B) organizmlarning anorganik tabiatning noqulay sharoitlariga qarshi kurashi

C) bir turga kiruvchi organizmlar orasidagi kurash

D) turlararo va tur ichidagi kurash

131. Shaxsiy o'zgaruvchanlik organizmda qanday ko'rinishda namoyon bo'ladi?

- A) foydali, ziyon, salbiy
- B) befarq, ziyon
- C) foydali, befarq
- D) foydali, befarq, ziyon

132. Agar ayolning urug'langan tuxum hujayrasida 44 ta autosoma va bitta Y-xromosoma bo'lsa, boshqacha aytganda, X-xromosoma yetishmasa, u holda homila ona qornida 2 – 3 oydan so'ng rivojlanmay qoladi va tabiiy abort ro'y beradi.

Bu tabiiy tanlanishning qaysi turiga misol bo'ladi?

- A) dizruptiv
- B) stabillashtiruvchi
- C) harakatlantiruvchi
- D) yashash uchun kurash

133. Organizmlar yangi belgi-xossalarning hosil bo'lishi va rivojlanishini ta'minlaydigan tabiiy tanlanish xili qanday ataladi?

- A) dizruptiv
- B) stabillashtiruvchi
- C) harakatlantiruvchi
- D) divergent

134. Muayyan joyda tarqalgan bir turga mansub organizmlar orasida bir-biridan farq qiluvchi ikki va undan ortiq in-

dividlar guruhi uchrashi qaysi tabiiy tanlanish natijasidir?

- A) dizruptiv
- B) stabilashtiruvchi
- C) harakatlantiruvchi
- D) divergent

135. Yevropaning o'rta mintaqasida yashovchi tulki, tovushqon, kuropatka, gornostay ishda bir, yozda ikkinchi xil rangda bo'lishi moslanishning qaysi turiga misol bo'ladi?

- A) himoya rangi
- B) maskirovka
- C) ogohlantiruvchi rang
- D) mimikriya

136. Maskirovka moslanish turiga xos misolni toping.

A) ninachilarning yashil barglar orasida yashashi
B) baqachanoqlarning daraxt kurtaklariga o'xshashligi

C) korall aspidiga Amerika suviloni rangining o'xshashligi
D) zaharli gelekoniys kapalagi

137. Quyidagilarning qaysi biri ogohlantiruvchi moslanish turiga misol bo'ladi?

A) ninachilarning yashil barglar orasida yashashi

B) baqachanoqlarning daraxt kurtaklariga o'xshashligi

C) korall aspidiga Amerika suviloni rangining o'xshashligi

D) zaharli gelekoniys kapalagi
138. Moslanishning mimikriya turiga xos misolni aniqlang.

A) ninachilarning yashil barglar orasida yashashi

B) baqachanoqlarning daraxt kurtaklariga o'xshashligi

C) korall aspidiga Amerika suviloni rangining o'xshashligi

D) zaharli gelekoniys kapalagi

139. Quyidagilarning qaysi biri moslanishning himoya rangi turiga misol bo'ladi?

A) chigirtkalarining yashil barglar orasida yashashi

B) baqachanoqlarning daraxt kurtaklariga o'xshashligi

C) korall aspidiga Amerika suviloni rangining o'xshashligi

D) zaharli gelekoniys kapalagi

140. Organizmlarning muhit sharoitiga moslanishi nima ta'sirida paydo bo'lgan?

A) sun'iy tanlash

B) yalpi tanlash

C) yakka tanlash

D) tabiiy tanlash

141. Organizmlardagi moslanishlar qanday tavsifga ega?

A) mutlaq B) nisbiy

C) doimiy D) ijobiy

142. Tur ichidagi kurashning shiddatli bo'lishi sabablarini ko'rsating.

a) yashash areali o'xshash; b) oziqlanishi o'xshash; c) yashash areali farqlanadi; d) dushmanlari o'xshash; e) urchish davri o'xshash; f) urchish davri farqlanadi.

A) a, b, d, e B) b, c, d, e

C) a, b, d, f D) c, b, d, f

143. O'tloqzorlarda zaharli ayiqtovon, sernam yerlarda

sudraluvchi ayiqtovon, botqoqliklarda achishtiradigan ayiqtovon turlari uchrashi qanday mezonga mansub?

- A) fiziologik
- B) genetik
- C) morfologik
- D) ekologik

144. Tur belgilarining ajralishi qanday ataladi?

- A) konvergensiya
- B) divergensiya
- C) regeneratsiya
- D) reduplikatsiya

145. Populyatsiyalarning geografik alohidalanishi, odatda, tur egallagan arealning qaysi qismida ko'proq ro'y beradi?

- A) chetki
- B) o'rta
- C) markaziy
- D) hamma

146. Sirdaryo va Amudaryoda yashovchi soxta kurakburunga yaqin bo'lgan baliq turlari qayerda yashaydi?

- A) Shimoliy Amerikaning Missisipi daryosida
- B) Lanao ko'lida
- C) Atlantika okeanining Sargass dengizida
- D) Shimoliy Afrikaning suv havzalarida

147. G'o'za avlodining turlari qaysi alohidalanish natijasi sanaladi?

- A) ekologik alohidalanish
- B) simpatrik alohidalanish
- C) geografik alohidalanish
- D) etologik alohidalanish

148. Populyatsiya genofonidagi genlarning tasodifiy o'zgarishi ... deyiladi.

- A) alohidalanish
- B) populyatsiya to'liqini
- C) genlar dreyfi
- D) divergensiya

149. Populyatsiya tarkibidagi organizmlarning son jihatidan ortib yoki kamayib ketishi ... deyiladi.

- A) alohidalanish
- B) populyatsiya to'liqini
- C) genlar dreyfi
- D) divergensiya

150. Gemoglobin oqsilining α zanjirida nechta aminokislota mavjud?

- A) 149
- B) 151
- C) 141
- D) 145

151. Gemoglobin oqsilining β zanjirida nechta aminokislota mavjud?

- A) 149
- B) 151
- C) 141
- D) 145

152. Gemoglobinning 2 ta tuzilishi bir-biriga yaqin bo'lgan zanjirlardan tashkil topganligi sababini aniqlang.

- A) bitta polipeptid zanjirning divergensiya natijasi
- B) 2 xil polipeptid zanjirlarning konvergensiya natijasi
- C) bitta polipeptid zanjirning konvergensiya natijasi
- D) kombinativ o'zgaruvchanlik natijasi

153. Madaniy g'o'zalar shaxsiy rivojlanishida qaysi yovvoyi

g'oz'a turlarining barg shaklini takrorlaydi?

- A) xirzutum, raymondii
- B) barbadenze, klotsianum
- C) raymondii, klotsianum
- D) xerbatsium, xirzutum

154. Biogenetik qonun (1), filembriogenez nazariyasi (2)ni kashf etgan olimlarni aniqlang.

a) A. Seversev; b) E. Gekkel; c) J. Kyuve; d) F. Myuller; e) K. Ber.

- A) 1 – b, d; 2 – a
- B) 1 – a, b; 2 – d
- C) 1 – b, d; 2 – a
- D) 1 – b, d; 2 – e

155. No'xat gajaklari va kaktus tikanlari qaysi organlarga misol bo'ladi?

- A) analogik organlar
- B) rudiment organlar
- C) gomologik organlar
- D) atavizm hodisasi

156. Boshoyoqli mollyuskalar ko'zi bilan umurtqali hayvonlarning ko'zi qaysi organlarga misol bo'ladi?

- A) analogik organlar
- B) rudiment organlar
- C) gomologik organlar
- D) atavizm hodisasi

157. Rudiment organlar berilgan javobni toping.

a) paporotniklarning ildiz-poyasidagi qobiqlar; b) kitning dumg'aza va oyoq suyaklari; c) toychalar zebrasimon bo'lishi; d) pashshalarning bir juft kichik qanotlari; e) to'riq otlarning ora-

sida xira yo'l-yo'l chiziqchilarning paydo bo'lishi.

- A) c, e
- B) a, b, d
- C) a, b, e
- D) c, d, e

158. Quyidagilardan atavizm hodisasiga misol bo'ladigan javobni toping.

a) paporotniklarning ildiz-poyasidagi qobiqlar; b) kitning dumg'aza va oyoq suyaklari; c) toychalar zebrasimon bo'lishi; d) pashshalarning bir juft kichik qanotlari; e) to'riq otning orasida xira yo'l-yo'l chiziqchilarning paydo bo'lishi.

- A) c, e
- B) a, b, d
- C) a, b, e
- D) c, d, e

159. Brontazavrlar qaysi erada yashagan va qaysi sinf vakili hisoblanadi?

- A) mezozoy; sudralib yuruvchilar
- B) mezozoy; baliqlar
- C) kaynozoy; qushlar
- D) paleozoy; qushlar

160. Lira qushi va janubiy qora qayinlar qaysi biogeografik viloyatda uchraydi?

- A) Avstraliya
- B) Neotropik
- C) Hindomalay
- D) Paleoartik

161. Qaysi viloyatlarning hayvonot va o'simlik olami ko'p jihatdan o'xshash bo'ladi?

- A) Avstraliya, Paleoartik
- B) Neotropik, Hindomalay

- C) Paleoarktik; Neoarktik
D) Habashiston, Avstraliya

162. Qaysi olim pashshaning lichinkalari chirigan go'shtda o'z-o'zidan paydo bo'lmasligini isbotlagan?

- A) L.Paster   B) Aristotel
C) F.Redl   D) F.Krik

163. Hayot har xil shakllarining o'z-o'zidan paydo bo'lmasligini isbotlagan olimlarni toping.

- A) L.Paster, F.Krik
B) F.Krik, S.Arrenius
C) L.Paster, F.Redl
D) V.Vernadskiy, A.Oparin

164. Qaysi tip vakillari Aristotel tomonidan «zoofitlar» deb atalgan?

- A) bo'shliqichlilar
B) mollyuskalar
C) yassi chuvalchanglar
D) to'garak chuvalchanglar

165. «Organlar – alohida-alohida paydo bo'lgan. Organlarning muvofiq qo'shilishidan normal organizmlar, nomuvofiq qo'shilishidan anormal organizmlar vujudga kelgan». Mazkur fikr kimga tegishli?

- A) Empedokl
B) Aristotel
C) Fales
D) Teofrast

166. Zagorsk zoti qaysi hayvonlarga xos?

- A) tovuq   B) kaptar
C) qo'y   D) qoramol

167. Bo'qoq zoti qaysi hayvonlarga xos?

- A) tovuq   B) kaptar
C) qo'y   D) qoramol

168. Quyidagi o'simlik turlaridan qaysi biri relik forma sanaladi?

- A) ajdar daraxti
B) sekvoyadendron
C) baobab daraxti
D) ginkgo biloba

169. Ko'lbuqa nomli hayvon qaysi sinf vakili?

- A) baliqlar
B) suvda ham quruqlikda yashovchilar
C) qushlar
D) sudralib yuruvchilar

170. Sanchuvchi meva qaysi o'simlik turiga oid?

- A) beda
B) qariqiz
C) temirtikan
D) aylant

171. Qarmoqli savatcha qaysi o'simlik turiga xos?

- A) beda
B) aylant
C) temirtikan
D) qariqiz

172. Zaharli ayiqtovon turi qayerda uchraydi?

- A) cho'lda
B) dala, o'tloqlarda
C) sernami joylarda
D) botqoqlikda

173. Sudraluvchi ayiqtovon turi qayerda uchraydi?

- A) cho'lda

- B) dala, o'tloqlarda
- C) sernam joylarda
- D) botqoqlikda

174. Achishtiradigan ayiqto-
von turi qayerda uchraydi?

- A) cho'lda
- B) dala, o'tloqlarda
- C) sernam joylarda
- D) botqoqlikda

175. Qora kalamushning ik-
kita qiyofadosh turi chatisha
olmasligi sababi qaysi mezon
yordamida aniqlangan?

- A) fiziologik
- B) ekologik
- C) geografik
- D) genetik

176. Ogohlantiruvchi rangga
ega bo'lgan hayvonni aniqlang.

- A) ninabaliq
- B) kuropatka
- C) suvarak
- D) sariq ari

177. Drozafila pashshasining
nechta qiyofadosh turi bor?

- A) 4
- B) 3
- C) 2
- D) 5

178. Ch. Darvinning «Xona-
kilashtirilgan hayvon, mada-
niy o'simliklarning o'zgaruv-
chanligi» asari qachon nashr
etilgan?

- A) 1857-yili
- B) 1858-yili
- C) 1868-yili
- D) 1860-yili

179. Qaysi mezon har bir tur-
ga kiruvchi organizmlarning mu-
ayyan muhit sharoitida yashashi,
unga moslashganligini tushu-
nish lozimligini talab etadi?

- A) genetik mezon
- B) morfologik mezon

- C) fiziologik mezon
- D) ekologik mezon

180. Nima asosini bir tur doira-
sidagi organizmlarning har xil
sharoitga muvofiqlanishi tash-
kil etadi?

- A) regeneratsiya
- B) konvergensiya
- C) konyugatsiya
- D) divergensiya

181. Gen tarkibidagi har bir
nukleotid mutatsiyaga uchrashi
mumkin. U ... mutatsiya deyi-
ladi.

- A) indamas
- B) nuqtali
- C) qaynoq
- D) betaraf

182. Har xil turga kiruvchi or-
ganizmlar o'zining kimyoviy
tarkibi, oqsil, uglevod, peptid-
lar, nuklein kislotalar va boshqa
organik-moddalari bilan farq qi-
lishi qaysi mezonga bog'liq?

- A) geografik
- B) ekologik
- C) fiziologik
- D) biokimyoviy

183. Teshiktosh g'oridan qu-
yidagi odam ajdodlaridan qay-
si birining skelet qoldiqlari topil-
gan?

- A) paleoantrop
- B) arxontrop
- C) driopitek
- D) neoantrop

184. Dastlabki sutemizuvchi-
lar qaysi davrda paydo bo'l-
gan?

- A) yura davrida
- B) trias davrida
- C) bo'r davrida
- D) ordovik davrida

185. Shimolda yashaydigan tulkilarning oq rangda bo'lishi moslanishning qaysi turiga kiradi?

- A) himoya rangi
- B) maskirovka
- C) ogohlantiruvchi rang
- D) mimikriya

186. Donador endoplazmatik to'rning tuzilishini aniqlang.

1) ikki qavatli membrana; 2) ribosoma; 3) bir qavatli membrana; 4) vakuola; 5) kanalchalar; 6) kanalchalar bo'shlig'i; 7) sisternalar; 8) nuklein kislota; 9) xalaza.

- A) 1, 2, 4, 6, 7, 8
- B) 2, 3, 4, 5, 6, 7
- C) 1, 2, 4, 7, 8, 9
- D) 2, 3, 6, 7, 8, 9

187. Z.M.Bobur Kobul shahriga qanday o'simliklarni keltirib ektirdi?

1) anor; 2) limon; 3) olcha; 4) choy; 5) shakarqamish; 6) maxsar; 7) banan.

- A) 3, 5, 7
- B) 1, 2, 3
- C) 3, 4, 6
- D) 4, 5, 6

188. Biologik progress holatidagi organizmlar qaysi?

- A) suyakli baliqlar
- B) suvda ham quruqlikda yashovchilar
- C) paporotniklar
- D) sudralib yuruvchilar

189. 1809-yili chop etilgan «Zoologiya falsafasi» asari muallifini aniqlang.

- A) K.Linney
- B) Ch.Darvin
- C) Aristotel
- D) J.B.Lamark

190. Qaysi olim odamlarning rangi, qiyofasi, tabiati, axloqi turlicha bo'lishiga irsiyatgina emas, balki tuproq, suv, havo, muhit sharoiti sababchi deb e'tirof etadi?

- A) Abu Nasr Forobiy
- B) Ahmad ibn Nasr Jayhoniy
- C) Abu Rayhon Beruniy
- D) Abu Ali ibn Sino

191. Retsessiv, letal mutatsiyalarni aniqlash usullarini kim ixtiro qilgan?

- A) S.S.Chetverikov
- B) Ch.Darvin
- C) Bempes
- D) Meller

192. Embrional rivojlanish davrida odam embrionida qaysi soha, gorilla embrionida qaysi joy oldinga bo'rtib chiqadi?

- A) jag'; peshona
- B) qosh suyagi; peshona
- C) iyak; jag'
- D) peshona; jag'

193. Lanao ko'lida yagona bitta ajdod baliq turidan 18 ta baliq turining paydo bo'lishi alohidalanishning qaysi yo'nalishiga misol bo'ladi?

- A) simpatrik
- A) allopatrik

C) etologik

D) geografik

194. Alohidalanishning qanday turlari bor?

A) geografik, ekologik

B) etologik, biologik

C) biokimyoviy, sitogenetik

D) geografik, ekologik, etologik, biologik

195. Qaysi o'simlikning barglari qopqoqli «ko'zachalar»ga aylangan?

A) suv qaroqchisi

B) aldrovanda

C) nepentes

D) vulfiya

196. Quyidagilardan Aristotelning shogirdlaridan biri Teofrast fikrini toping.

A) qonli hayvonlarning ichki organlari o'zaro o'xshash va bir xil joylashgan

B) tirik mavjudotlar orasida yashash uchun kurash boradi

C) o'simliklar rivojlanishining quyi bosqichida, hayvonlar o'rta bosqichida, odam eng yuqori bosqichida turadi

D) bir o'simlik turi boshqa turgacha aylanishi mumkin

197. Markaziy osiyolik olimlarning qaysilari tabiiy tanlashni e'tirof etishgan?

a) Ahmad ibn Nasr Jayhoni;

b) Abu Nasr Forobiy; c) Abu Rayhon Beruniy; d) Zahiriddin Bobur.

A) b, c

B) a, b

C) c, d

D) b, d

198. Gemoglobin oqsili α (1) va β (2) zanjirining farqi (I) va o'xshashligi (II)ni toping.

a) 141 aminokislotadan iborat; b) tarkibida 145 aminokislotaga bo'ladi; c) tarkibida 145 nukleotid bo'ladi; d) tarkibida 141 nukleotid bo'ladi; e) aminokislotalarning izchilligi o'xshash; f) aminokislotalarning izchilligi bilan farq qiladi.

A) I – 1 – a, 2 – b; II – e

B) I – 1 – c, 2 – d; II – f

C) I – 1 – a, f; 2 – b, e; II – f

D) I – 1 – b, 2 – d; II – e

199. Odam DNK molekulasining tuzilishi ho'kiz (1), losos balig'i (2) DNK tuzilishiga necha foiz o'xshaydi?

a) 2%; b) 8%; c) 66%; d) 28%.

A) 1 – c, 2 – a

B) 1 – b, 2 – a

C) 1 – d, 2 – b

D) 1 – a, 2 – c

200. Yevropa zubri (1), Sibir bug'usi maral (2) qaysi hayvonlarga o'xshaydi?

a) Shimoliy Amerika bizoni-ga; b) Amerika vapitasiga; c) Amerika tog' qo'yiga.

A) 1 – a; 2 – b

B) 1 – b; 2 – a

C) 1 – a; 2 – c

D) 1 – c; 2 – a

201. Qaysi biogeografik viloyatlarda daraxtda yashovchi ilonlar (1), chala maymunlar – tupaylar (2), lemur (3) uchraydi?

a) Hindomalay; b) Neotropik;
c) Habashiston; d) Neoarktik.

A) 1 – b; 2 – a; 3 – c

B) 1 – b; 2 – a; 3 – c

C) 1 – c; 2 – a; 3 – d

D) 1 – a; 2 – c; 3 – c

202. Qaysi olim qanday yo'l bilan laboratoriya sharoitida adeninni sintezladi?

A) D.Oro; metan, ammiak va suv aralashmasidan ionlashtiruvchi nurlarni ta'sir etib

B) S.Miller; qizdirilgan metan, ammiak, vodorod va suv bug'lariga elektr uchquni ta'sir etib

C) S.Foks; aminokislotalar aralashmasini qizdirib

D) D.Oro; vodorod sianid, ammiak va suvni qizdirib

203. Laboratoriya sharoitida qaysi olim qanday yo'l bilan riboza va dezoksiribozani sintezlagan?

A) D.Oro; metan, ammiak va suv aralashmasidan ionlashtiruvchi nurlar ta'sir etib

B) S.Miller; qizdirilgan metan, ammiak, vodorod va suv bug'lariga elektr uchquni ta'sir etib

C) D.Oro; vodorod sianid, ammiak va suvni qizdirib

D) S.Foks; aminokislotalar aralashmasini qizdirib

204. Qaysi olim qanday yo'l bilan laboratoriya sharoitida asparagin, glitsin, glyutamin aminokislotalarini sun'iy sintezladi?

A) D.Oro; metan, ammiak va suv aralashmasidan ionlashtiruvchi nurlar ta'sir etib

B) S.Miller; qizdirilgan metan, ammiak, vodorod va suv bug'lariga elektr uchquni ta'sir etib

C) D.Oro; vodorod, sianid, ammiak va suvni qizdirib

D) S.Foks; aminokislotalar aralashmasini qizdirib

205. Laboratoriya sharoitida qaysi olim qanday yo'l bilan protenoidlar (oqsilsimon moddalar)ni sintezladi?

A) D.Oro; metan, ammiak va suv aralashmasidan ionlashtiruvchi nurlar ta'sir etib

B) S.Miller; qizdirilgan metan, ammiak, vodorod va suv bug'lariga elektr uchquni ta'sir etib

C) D.Oro; vodorod, sianid, ammiak va suvni qizdirib

D) S.Foks; aminokislotalar aralashmasini qizdirib

206. Quyidagilardan aerob organizmlar (1), kovakichlilar (2), qalqondor baliqlar (3) suvda ham qurilikda yashovchilarning dastlabki turlari (4) paydo bo'lgan erani toping.

a) arxei; b) paleozoy; c) proterozoy; d) mezozoy; e) kaynozoy.

A) 1 – c, 2 – c, 3 – b, 4 – b

B) 1 – a, 2 – b, 3 – c, 4 – d

C) 1 – a, 2 – c, 3 – b, 4 – c

D) 1 – c, 2 – a, 3 – b, 4 – b

207. Amerika zaharsiz suv iloni tashqi ko'rinishidan zaharli korall aspidiga o'xshashi moslanishning qaysi turiga misol bo'ladi?

- A) mimikriya
- B) adaptatsiya
- C) niqoblanish
- D) ogohlantiruvchi rang

208. Habashiston biogeografik viloyatining sutemizuvchi hayvonlarini toping.

- A) mindano, vapita
- B) qiloyoq, kanna
- C) kafr buyvoli, maral
- D) malla revun, shinshilla

209. Ch.Darvin Shimoliy va Janubiy Amerika hayvonlarini o'zaro taqqoslab Janubiy Amerikada qaysi hayvonlar borligini aniqladi?

A) toshbaqa, kaltakesak, kakadu

B) letyaga, toshbaqa, vyurok
C) lama, tapir, kanna, qiloyoq, mindano

D) lama, tapir, yalqov, chumolixo'r, zirhlilar

210. Qirg'ovul kenja turi alohidalanishning qaysi yo'nalishiga kiradi?

- A) etologik
- B) mutatsion
- C) ekologik
- D) geografik

211. Bajaradigan vazifasi jihatidan o'xshash, ammo kelib chiqishi jihatidan har xil bo'lgan organlar qanday ataladi?

- A) konvergent organlar

B) gomologik organlar

C) rudiment organlar

D) analogik organlar

212. No'xatning gajaklari (1), do'lananing tikani (2) va malinaning tikani (3) nimaning o'zgarishidan hosil bo'lgan?

a) epidermis; b) barg; c) poya.

A) 1 – a, 2 – b, 3 – c

B) 1 – b, 2 – c, 3 – a

C) 1 – c, 2 – a, 3 – b

D) 1 – b, 2 – c, 3 – b

213. Quyidagilardan hayotning tuzilish darajalarini toping.

1) organ; 2) organizm; 3) turkum; 4) tur; 5) biotsenoz; 6) fitotsenoz; 7) molekula; 8) hujayra; 9) populyatsiya; 10) biosfera; 11) biogeotsenoz.

A) 2, 4, 7, 8, 9, 10, 11

B) 1, 2, 3, 7, 9, 10

C) 2, 3, 4, 6, 8, 10, 11

D) 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11

214. Qaysi o'simliklar hayvonlarning juniga va odamlarning kiyimiga yopishib uzoq masofalarga tarqaladi?

A) sigirquyruq, g'umay

B) yovvoyi sabzi, sariqchoy

C) ittikanak, qurtana

D) ebalak, sho'rak

215. Ayrim hollarda hayvonning tana shakli va rangi atrofidagi barg, novda, kurtak, o'simliklarga o'xshash bo'ladi. Bu hodisa nima deyiladi?

A) himoya rangi

B) mimikriya

C) ogohlantiruvchi

D) maskirovka

216. Meksikaning tropik qismi quyidagi biogeografik viloyatlardan qaysi biriga taalluqli?

- A) Paleoarktik
- B) Neotropik
- C) Habashiston
- D) Hindomalay

217. Evolyutsiyaning boshlang'ich materiali ... hisoblanadi.

- A) mutatsion, kombinativ o'zgaruvchanlik
- B) populyatsiya, turlarning hosil bo'lishi
- C) modifikatsion, kombinativ o'zgaruvchanlik
- D) organizmning erkin chatishuvi

218. O'simliklar populyatsiyasidagi areal hajmi nimaga bog'liq?

- A) chetdan changlanish masofasiga
- B) o'simliklar soniga
- C) ekologik muhitga
- D) urug'ning tarqalishiga

219. Ninabaliqning suvo'tlariga o'xshash bo'lishi moslanishning qaysi turiga kiradi?

- A) maskirovka
- B) himoya rangi
- C) ogohlantiruvchi
- D) mimikriya

220. Tiriklikning qaysi bosqichidan irsiy axborot berilishi boshlanadi?

- A) hujayra
- B) tur

C) populyatsiya

D) molekula

221. Har xil turga kiruvchi populyatsiyalar bir-biridan, avvalo, ... bilan farq qiladi.

- A) harakatlanish tezligi
- B) egallagan areal hajmi
- C) ko'payish intensivligi
- D) chetdan changlanish masofasi

222. 1928 – 1929-yillarda Amerika genetigi Meller qaysi usullarni ixtiro qildi?

- A) organizm genotipini aniqlash
- B) populyatsiya genofondini o'zgartirish
- C) populyatsiya genofondini aniqlash
- D) retsessiv, letal mutatsiyalarni aniqlash

223. Tiriklikning bir butunligi hayot darajalarining qaysi birida ta'minlanadi?

- A) molekula
- B) hujayra
- C) populyatsiya
- D) biogeotsenotik

224. Biologiya fanining ilk rivojlanish davrida qaysi usul keng qo'llangan?

- A) taqqoslash
- B) eksperimental
- C) modellashtirish
- D) kuzatish

225. Aristotel «zoofitlar» deb atagan hayvonlarni belgilang.

- 1) xivchinlilar; 2) volvokslar;
- 3) infuzoriyalar; 4) meduzalar;

5) aktiniyalar; 6) bulutlar; 7) ha-sharotlar; 8) qisqichbaqalar; 9) o'rgimchaklar.

- A) 1, 2, 3   B) 2, 3, 4
C) 7, 8, 9   D) 4, 5, 6

226. Cho'l toshbaqalarini os-mondan qattiq yerga tashlab parchalab yeydigan qushlarni toping.

- A) burgut, qarchig'ay, jo'rchi
B) burgut, lochin, kalxat
C) burgut, tasqara, kalxat
D) burgut, boltayutar, sarisor

227. Quyidagi qaysi hayvon-larning tana shakli va rangi atrofidagi narsalarga o'xshash bo'ladi?

1) beshiktervatar; 2) ko'lbuqa; 3) chupchik; 4) dengiz toychasi; 5) qovog'ari; 6) tukli ari; 7) tug-macha qo'ng'iz; 8) tillaqo'ng'iz.

- A) 1, 2, 3, 8
B) 1, 3, 4, 6
C) 1, 2, 3, 4
D) 2, 4, 6, 8

228. Bargining usti mum qa-vat bilan qoplangan o'simlik ...

- A) sigirquyruq
B) fikus
C) sunbul
D) ayiqtovon

229. Ikkitadan qiyofadosh turlari belgilangan hayvonlarni toping.

A) drozofila, bezgak chivini, qora kalamush

B) drozofila, uy pashshasi, kulrang kalamush

C) drozofila, latimeriya, gat-teriya

D) latimeriya, gatteriya, te-ropsid

230. Qirg'ovul kenja turlari keltirilgan javobni belgilang.

1) Yettisoy; 2) Kavkaz; 3) Murg'ob; 4) Yapon; 5) Xiva; 6) Manjur; 7) Pekin; 8) Ukraina; 9) Zagorsk; 10) Yakobin.

- A) 1, 2, 3, 4, 5, 6
B) 1, 3, 5, 7, 8, 9
C) 2, 4, 6, 8, 10
D) 2, 7, 8, 9, 10

231. J.Kyuve nerv sistema-si tuzilishiga qarab barcha hay-vonlarni qanday guruhga – tip-ga ajratdi?

1) umurtqalilar; 2) yumshoq tanlilar; 3) hasharotlar; 4) bo'g'imlilar; 5) sodda hayvon-lar; 6) shu'lalilar.

- A) 1, 2, 4, 6
B) 1, 3, 4, 6
C) 2, 4, 5, 6
D) 1, 3, 5, 6

232. Agar organizmda bio-logik yuksalish (progress) bo'lsa, quyidagilarning qaysi birlari kuzatiladi?

1) bir turga mansub individlar soni orta boradi; 2) tur ishg'ol qilgan areal kengaya boradi; 3) tur zaminida yangi populyat-siyalar, kenja turlar, turlar va boshqa taksonomik birliklar ho-sil bo'ladi; 4) turlar soddalasha boradi; 5) taksonomik birliklar-ning kenja avlodi yo'qola boradi.

- A) 2, 3, 5   B) 1, 2, 4
C) 3, 4, 5   D) 1, 2, 3

233. Hayvonlarda to'rt kamerali yurakning paydo bo'lishi organik evolyutsiyaning qaysi yo'nalishiga misol bo'ladi?

- A) divergensiya
B) aromorfoz
C) idioadaptatsiya
D) konvergensiya

234. Biogenetik qonun deb nimaga aytiladi?

A) ontogenezda filogenezning, ya'ni tarixiy rivojlanishining qisqacha takrorlanishi
B) organizmlarning tarixiy rivojlanishi

C) organizmlarning individual rivojlanishi

D) filogenezda ontogenezning, ya'ni tarixiy rivojlanishining qisqacha takrorlanishi

235. Filembriogenez nazariyasini kashf qilgan olim ...

- A) E.Gekker
B) F.Myuller
C) A.N.Seversov
D) I.I.Mechnikov

236. Barglarning suv bug'lanishini kamaytirishga moslashganligi evolyutsiyaning qaysi yo'nalishiga kiradi?

- A) aromorfozga
B) idioadaptatsiyaga
C) umumiy degeneratsiyaga
D) senogenezga

237. Parazit holda yashaydigan o'simlik qaysi?

- A) beda

- B) suv qaroqchisi
C) qo'yitikan
D) zarpechak

238. Qirqquloqlar bilan ochiq urug'li o'simliklar orasidagi oraliq formani toping.

- A) yo'sin
B) urug'li qirqquloqlar
C) qirqbo'g'im
D) sporali o'simliklar

239. Quyidagi hayvonlardan qaysi biri tirik «qazilma» deb ataladi?

- A) latimeriya
B) lansetnik
C) tiropsid
D) arxeoptriks

240. Chupchik rangi va shakli jihatidan ingichka novdani eslatadi. Bu moslanishning qaysi turiga kiradi?

- A) mimikriya
B) himoya rangi
C) ogohlantiruvchi
D) maskirovka

241. Tasmasimon chuvalchanglarda ovqat hazm qilish sistemasining bo'lmasligi evolyutsiyaning qaysi yo'nalishiga misol bo'ladi?

- A) aromorfoz
B) idioadaptatsiya
C) umumiy degeneratsiya
D) biologik regress

242. O'simliklarning sporali yo'l bilan ko'payishdan urug'dan ko'payishga o'tishi evolyutsion yo'nalishlarning qaysi biriga kiradi?

- A) aromorfoz
- B) idioadaptatsiya
- C) umumiy degeneratsiya
- D) biologik regress

243. Ildizpoyasidagi qobiqlar rudiment holdagi barg hisoblangan o'simliklarni toping.

1) karam; 2) marvaridgul; 3) jag'-jag'; 4) bug'doyiq; 5) paprotnik; 6) funariya; 7) aspidistra.

- A) 1, 2, 3, 5   B) 1, 4, 6, 7
- C) 1, 3, 5, 7
- D) 2, 4, 5, 7

244. Sporali va ochiq urug'li o'simliklar qaysi davrda avj olib rivojlangan?

- A) trias davrida
- B) yura davrida
- C) bo'r davrida
- D) uchlamchi davrda

245. Uchuvchi hasharot – suvaraklar, ninachilar qaysi davrda rivojlangan?

- A) toshko'mir
- B) yura
- C) kembriy
- D) perm

246. Havodagi erkin azotni o'zlashtirib, tuproqni azotga boyitishda ishtirok etadigan organizmni toping.

- A) tugunak bakteriya
- B) chirituvchi bakteriya
- C) achituvchi bakteriya
- D) temir bakteriya

247. «Yerda mavjud bo'lgan tirik organizmlar biopolimer-

lardan, ya'ni oqsillar va nuklein kislotalardan tuzilgan. Ular o'z-o'zini idora qila oladigan va yarata biladigan ochiq sistemalardir». Ushbu ta'rif kimga tegishli?

- A) V.Volkenshteyn
- B) J.Lamark
- C) L.Paster
- D) A.Tensli

248. Organik olam evolyutsiyasi to'g'risida mulohaza yuritganda nima sababdan barcha tirik mavjudotlar oddiydan murakkablanish tomon bir xil rivojlanmagan, ular orasida sodda va murakkab tuzilishga ega bo'lgan mavjudotlar mavjud degan savolni dastlab qaysi olimlar ijobiy hal qildilar?

- A) A.I.Oparin va Xoldeyn
- B) A.N.Seversov va I.I.Shmalgauzen
- C) A.N.Seversov va S.Arrenius
- D) G.Myuller va S.Myuller

249. Partenogenez yo'li bilan ko'payuvchi organizmni toping.

- A) odam askaridasi
- B) oq planariya
- C) yomg'ir chuvalchangi
- D) mayda qisqichbaqasimonlar

250. O'simlikka tushayotgan quyosh nurining necha foizi suv bug'lanishiga sarf bo'ladi?

- A) 25 foizi   B) 50 foizi
- C) 10 foizi   D) 75 foizi

251. Quyidagilardan mutalizm (1), kommensalizm (2) ga mos keladigan misollarni aniqlang.

a) mayda baliqlarning yirik baliqlarga yopishib yashashi; b) baliqlar o'zining tuxumlarini baqachanoqning mantiya bo'shlig'iga qo'yishi; c) o'rmon chumolilarining ichigida xivchinilarning yashashi; d) lishayniklar; e) odam og'iz bo'shlig'ida og'iz amyobasining yashashi.

A) 1 – c, d; 2 – a, e

B) 1 – c, d; 2 – b, e

C) 1 – a, e; 2 – c, d

D) 1 – a, b, c; 2 – d, e

252. Ekologik sistemalarning abiotik omillariga kiruvchi topografik omillarni belgilang.

a) balandlik; b) iqlim; c) tirik organizmlar; d) qiyalikning joylashishi; e) vaqt; f) qiyalikning tikligi; g) fotoperiodizm.

A) a, b, c   B) d, e, f

C) a, d, f   D) e, f, g

253. Shimoliy yarimsharda janubga qaragan qiyaliklarda yorug'lik va harorat shimolga qaragan qiyaliklarga nisbatan qanday bo'ladi?

A) pastroq   B) yuqoriroq

C) teng   D) juda past

254. Turning yaxlitligi individlar orasidagi ... xususiyatining mavjudligiga bog'liqdir.

A) sun'iy urchish

B) panmiksiya

C) ko'payish

D) sun'iy urchish

255. Tasodifiy o'zgarishlar qaysi populyatsiyalarga kuchli ta'sir ko'rsatmaydi?

A) kam sonli

B) ko'p sonli

C) gomozigotali

D) geterozigotali

256. Xalqaro «Qizil kitob»ga nechta qushlar (1), sudralib yuruvchilar (2) turi kiritilgan?

a) 321; b) 485; c) 141; d) 41; e) 194.

A) 1 – b, 2 – c

B) 1 – d, 2 – e

C) 1 – c, 2 – d

D) 1 – d, 2 – e

257. Xalqaro «Qizil kitob»ga nechta suvda ham quruqlikda yashovchilar (1), baliqlar (2) turi kiritilgan?

a) 141; b) 41; c) 194; d) 321.

A) 1 – a, 2 – b

B) 1 – b, 2 – c

C) 1 – c, 2 – b

D) 1 – a, 2 – d

258. Xalqaro «Qizil kitob»ga (a) va O'zbekiston «Qizil kitob»iga (b) kiritilgan sudralib yuruvchilarning soni to'g'ri ko'rsatilgan javobni toping.

A) a – 141; b – 5

B) a – 41; b – 5

C) a – 5; b – 15

D) a – 141; b – 41

259. 2003-yili nashr etilgan O'zbekiston «Qizil kitob»iga kiritilgan hayvonlar (1) va 1998-yili nashr etilgan «Qizil kitob»ga

kiritilgan o'simliklar (2) sonini aniqlang.

a) 163; b) 301; c) 63; d) 184.

A) 1 - d, 2 - a

B) 1 - d, 2 - b

C) 1 - c, 2 - d

D) 1 - a, 2 - b

260. Agroekosistemaning tabiiy ekosistemadan farqi berilgan javobni toping.

a) turlar soni ko'p; b) turlar soni kam; c) o'z-o'zini idora qilolmaydi; d) turg'unligi mustahkam emas; e) turg'unligi mustahkam; f) energiya manbai quyosh energiyasi va inson tomonidan sarflanadigan energiya.

A) a, c, e, f   B) b, c, e

C) b, c, d, f   D) a, c, d, f

261. Ko'krak qafasi tor (1) va ko'krak qafasi keng (2) adaptiv tiplarni aniqlang.

a) tog'; b) o'rta iqlim; c) arktik; d) tropik.

A) 1 - b, 2 - a

B) 1 - d, 2 - a

C) 1 - a, 2 - d

D) 1 - c, 2 - b

262. Bosh skeletsizlar kenja tipi qaysi erada paydo bo'lgan deb taxmin qilinadi?

A) arxey erasining oxiri

B) paleozoy erasining boshlari

C) proterozoy erasining oxiri

D) kaynozoy erasining boshlari

263. Qaysi davrda atmosfera quruq va shaffof bo'lgan?

A) trias

B) bo'r

C) yura

D) ordovik

264. Arxey erasida ro'y bergan yirik aromorfozlarni toping.

A) fotosintez, jinsiy ko'payish: ko'p hujayrali organizmlar paydo bo'lgan

B) suvo'tlar, kovakichlilar, halqali chuvalchanglar va umurtqasizlarning boshqa ko'pgina tiplari rivojlandi

C) sudralib yuruvchi hayvonlar kelib chiqqan

D) qo'ng'ir, qizil suvo'tlar, boshoyoqli, qorinoyoqli molluskalarning xilma-xilligi ortadi

265. Mezozoy erasi qanday davrlarga bo'linadi?

A) kembriy, ordovik, devon, toshko'mir, yura, bo'r

B) kembriy, perm, toshko'mir, ordovik, silur, devon

C) trias, yura, bo'r

D) trias, perm, toshko'mir, devon

266. Dastlabki avtotrof organizmlar paydo bo'lgan erani toping.

A) paleozoy

B) proterozoy

C) arxey

D) mezozoy

267. Sutemizuvchi hayvonlar va gulli o'simliklar qaysi erada avj olib rivojlangan?

A) arxey

B) proterozoy

C) paleozoy

D) kaynozoy

268. Otning ikkinchi va to'rtinchi barmoqlari nimaga misol bo'ladi?

- A) atavizm
- B) analogik organlar
- C) rudiment organlar
- D) gomologik organlar

269. Dumg'aza va oyoq suyaklarining rudiment holatda bo'lishi qaysi hayvonga xos?

- A) dengiz otchasi
- B) manta
- C) morj
- D) kit

270. Qaysi davrda o'rmonlarning kamayishi va o't o'simliklarning keng tarqalishi yuz bergan?

- A) kembriy
- B) uchlamchi
- C) ordovik
- D) silur

271. ...larning ba'zi vakillari sudralib yuruvchilar bilan sutemizuvchilar orasidagi oraliq forma hisoblanadi.

- A) opossum
- B) tiropsid
- C) ixtiozavr
- D) protovis

272. Yopiqurug'lilarning kelib chiqishi evolyutsiyaning qaysi yo'nalishiga oid?

- A) aromorfoz
- B) umumiy degeneratsiya
- C) idioadaptatsiya
- D) konvergensiya

273. Hayvonlardagi himoya rangi evolyutsiyaning qaysi yo'nalishiga misol bo'la oladi?

- A) aromorfoz
- B) idioadaptatsiya
- C) umumiy degeneratsiya
- D) divergensiya

274. Gulli o'simliklar qaysi erada avj olib rivojlangan?

- A) arxey
- B) mezozoy
- C) paleozoy
- D) kaynozoy

275. Yomg'ir chuvalchangida qon aylanish sistemasining paydo bo'lishi quyidagilardan qaysi biriga misol bo'ladi?

- A) umumiy degeneratsiya
- B) idioadaptatsiya
- C) aromorfoz
- D) konvergensiya

276. Jannat qushi qaysi biogeografik viloyatda uchraydi.

- A) Avstraliya
- B) Efiopiya
- C) Neotropik
- D) Paleoarktik

277. Paleozoy erasida paydo bo'lgan organizmlarni belgilang.

A) jag'siz qalqondor baliqlar, suvda ham quruqlikda yashovchilarning dastlabki vakillari, latimeriya

B) latimeriya, primatlar, tana-si kalamushdek dastlabki sutemizuvchi hayvonlar

C) sudralib yuruvchi hayvonlar, havoda uchar kaltakesaklar, arxeopterikslar

D) suvo'tlari, kovakichlilar, halqali chuvalchanglar, mol-

lyuskalar, bo'g'imoyoqlilar va umurtqasizlarning boshqa ko'p-gina tiplari

278. Umumiy degeneratsiya organizmlarning qaysi xususiyatlari bilan aloqador?

A) muayyan yashash sharoiti-ga moslashuvi

B) bo'g'indan bo'g'inga o'tgan sari individlar

C) populyatsiya va turfar soni kamayishi

D) o'troq yoki parazit holda hayot kechirishi

279. Sherbashara odamning tug'ilishi quyidaqilardan qaysi biriga misol bo'ladi?

A) atavizm

B) aromorfoz

C) rudiment

D) filogenez

280. Quyida berilgan o'simliklarning tikani qaysi qismining o'zgarishidan yuzaga kelgan?

1) zirk; 2) do'lana; 3) atirgul; 4) malina.

a) novda; b) barg; c) epidermis o'siqlari; d) parenxima.

A) 1 - a; 2 - b; 3 - c; 4 - d

B) 1 - b; 2 - a; 3 - c; 4 - c

C) 1 - c; 2 - b; 3 - a; 4 - b

D) 1 - d; 2 - a; 3 - b; 4 - c

281. Qaysi olim hayotning abiogen usulda kelib chiqishi to'g'risidagi nazariyani taklif etgan?

A) A.I.Oparin

B) S.Arrenius

C) F.Krik

D) G.Miller

282. Dastlabki hasharotlar qaysi davrda paydo bo'lgan?

A) perm

B) devon

C) yura

D) toshko'mir

283. Arxeopterikslar qaysi davrda paydo bo'lgan?

A) bo'r

B) trias

C) yura

D) perm

284. Qaysi olimning e'tirof etishicha, Yer dastlab yagona quruqlik - Pangeya va yagona okeandan iborat bo'lgan?

A) A.Vegener

B) D.Guker

C) A.Sedjvik

D) F.Krik

285. Karamda xromosomalar soni nechta?

A) 20 ta

B) 24 ta

C) 12 ta

D) 18 ta

286. Hozirgi davrda yashayotgan to'garak og'izlilar, minogalar, miksinalarning uzoq ajdodini toping.

A) ko'p tukli halqalilar

B) kam tukli halqalilar

C) trilobitlar

D) qalqondorlar

287. Korall riflarning paydo bo'lishi qaysi davrda avj olgan?

A) toshko'mir

B) ordovik

C) silur

D) devon

288. Ko'p hujayrali organizmlar: suvo'tlar, kovakichlilar, halqali chuvalchanglar, mollyuskalar va boshqa ko'pgina tiplar qaysi erada rivojlangan?

A) arxey erasining ikkinchi yarmida

B) proterozoy boshida

C) proterozoy oxirida

D) paleozoy boshida

289. Jinsiy ko'payish jarayoni qaysi erada rivojlangan?

A) arxey

B) proterazoy

C) paleozoy

D) mezazoy

290. Bülutlar hamda ayrim bir-ikki palla chig'anoqli mollyuskalar turli-tumanligining kamayishi qaysi davrda yuz bergan?

A) kembriy

B) ordovik

C) silur

D) devon

291. Ninatanlilar paydo bo'lgan davrni toping.

A) kembriy

B) ordovik

C) silur

D) devon

292. Suyakli baliqlar kelib chiqqan davrni belgilang.

A) ordovik

B) devon

C) silur

D) kembriy

293. Ochiq urug'li o'simliklar qachon paydo bo'lgan?

A) devon

B) toshko'mir

C) ordovik

D) silur

294. Sudralib yuruvchilar sinfining vakillari qaysi davrda kelib chiqqan?

A) ordovik

B) toshko'mir

C) silur D) perm

295. Tanasi kalamushdek dastlabki sutemizuvchi hayvonlar qaysi davrda kelib chiqqan?

A) uchlamchi davrda

B) to'rtlamchi davrda

C) yura davrida

D) trias davrida

296. Dastlabki gulli o'simliklar paydo bo'lgan davrni toping.

A) perm davri

B) trias davri

C) yura davri

D) bo'r davri

297. Yopiq urug'li o'simliklarning bir urug' pallali, ikki urug' pallali sinflari ko'p oilalari qachon rivojlangan?

A) trias davrining boshlarida

B) yura davrining oxirida

C) bo'r davrining o'rtalarida

D) uchlamchi davr boshida

298. O'rmon chumolisi ichagida yashovchi sodda hayvonlar sinfini belgilang.

A) kiprikli

B) infuzoriyalar

C) xivchinlilar

D) soxtaoyoqlilar

299. Sudralib yuruvchilar sinfi yuzaga kelgan erani aniqlang.

- A) arxey erasi
- B) proterozoy erasi
- C) mezozoy erasi
- D) paleozoy erasi

300. Qirg'ovul kenja turlarining hosil bo'lishi quyidagilarning qaysi biriga misol bo'ladi?

- A) regress
- B) umumiy degeneratsiya
- C) makroevolyutsiya
- D) mikroevolyutsiya

301. Panja qanotli baliqlarning ayrim vakillari qaysi davrda quruqlikka chiqqan?

- A) kembriy davrida
- B) ordovik davrida
- C) devon davrida
- D) toshko'mir davrida

302. Aromorfozga misol bo'ladigan javobni toping.

- A) hayvonlarda himoya rangi
- B) hayvonlardagi mimikriya hodisasi
- C) o'simliklarning shamol yordamida changlanishi
- D) umurtqali hayvonlarda qon aylanishining takomillasha borishi

303. Tuzilishiga ko'ra turli sinf belgilarini o'zida birlashtirgan organizmlar ... deyiladi.

- A) relik
- B) oraliq formalar
- C) sovuq-qonli hayvonlar
- D) issiq qonli hayvonlar

304. Suvda ham quruqlikda yashovchilarda ikkita qon ayla-

nish doirasining paydo bo'lishi quyidagilardan qaysi biriga misol?

- A) idioadaptatsiya
- B) aromorfoz
- C) umumiy degeneratsiya
- D) regeneratsiya

305. Gulli o'simliklar meva va urug'larining tarqalishiga bog'liq bo'lgan moslanishlarni evolyutsiyaning qaysi yo'nalishiga kiritish mumkin?

- A) aromorfoz
- B) idioadaptatsiya
- C) degeneratsiya
- D) divergensiya

306. Uch barmoqli yalqov qaysi biogeografik viloyat hayvonot olami vakili?

- A) Paleoarktik
- B) Neotropik
- C) Hindomalay
- D) Neoarktik

307. «Yerga hayot Quyosh sistemasidan tashqarida bo'lgan boshqa sayyoralar sistemasidan ongli ravishda keltirilgan». Bu kimning fikri?

- A) S.Arrenius
- B) I.Oparin
- C) S.Miller
- D) F.Krik

308. Tashqi muhit bilan modalar almashinish xususiyatiga ega bo'lgan koatservatlar nima deb ataladi?

- A) viruslar
- B) prokariotlar
- C) eukariotlar

D) protobiontlar

309. Yunoncha «paleozoy» so'zi qanday ma'noni anglatadi?

- A) o'rta hayot
- B) dastlabki hayot
- C) yangi hayot
- D) qadimgi hayot

310. Tikani bargining o'zgarishidan hosil bo'lgan o'simliklar berilgan javobni toping.

1) do'lana; 2) kaktus; 3) zirk; 4) akatsiya; 5) maymunjon; 6) malina.

- A) 1, 2, 5
- B) 2, 3, 4
- C) 1, 5, 6
- D) 2, 4, 5

311. Qaysi davr oxiriga kelib yashash uchun kurashda yo'l-doshli sutemizuvchi hayvonlar xaitalilardan ustun kelgan?

- A) uchlamchi davr
- B) to'rtlamchi davr
- C) yura davri
- D) bo'r davri

312. Organik olamning takomillashishiga, xilma-xilligining ortishiga nima sabab bo'lgan?

- A) biologik progress
- B) ontogenez
- C) filogenez
- D) biologik regress

313. Latimeriya hozirda qayerlarda uchraydi?

- A) Avstraliya, Yangi Zelandiya
- B) Janubiy Afrika, Madagaskar
- C) Shimoliy Afrika, Tasmaniya orollari
- D) Hindiston

314. Qaysi taxminga ko'ra hayot koinotda mangu mavjud bo'lib, bir sayyoradan ikkinchi sayyora ko'chib yuradi?

- A) abiogen
- B) panspermiya
- C) filembriogenez
- D) panmiksiya

315. Aneuploid turlar nima-ni natijasida kelib chiqqan?

- A) xromosomalar sonining ortishi yoki kamayishi
- B) xromosomalar bir yelkasining uzilishi
- C) xromosomada genlar sonining ortishi
- D) genlar strukturasi o'zgarishi

316. Odam embrioni rivojlanishining 18 – 20 kunligida qaysi a'zo paydo bo'ladi?

- A) yurak
- B) beshta miya pufagi
- C) miya po'stlog'i
- D) jabra yoriqlari

317. Hayotning qandaydir g'ayritabiiy kuchlar tomonidan yaratilganligini qaysi nazariya yoqlaydi?

- A) kreationsizm
- B) abiogenez
- C) biogenez
- D) panspermiya

318. Infuzoriyalar ustida tajriba olib borgan olim kim?

- A) G.F.Gauze
- B) V.N.Sukachev
- C) V.V.Dokuchayev
- D) J.Kyuve

319. Hozirgi vaqtda biologik progressda bo'lgan organizmlarni toping.

1) hasharotlar; 2) sutemizuvchilar; 3) suyakli baliqlar; 4) kemiruvchilar; 5) paporotniklar; 6) gulli o'simliklar; 7) sudralib yuruvchilar.

- A) 3, 4, 7   B) 1, 3, 4, 6
C) 1, 2, 4, 5   D) 1, 5, 6, 7

320. Odamda nechta rudiment-organlar mavjud?

- A) 90 ta   B) 6 ta
C) 24 ta   D) 12 ta

321. Hayvonlar va o'simliklarning janubdan shimolga tarqalishida nima cheklovchi omil sanaladi?

- A) namlik yetishmasligi
B) issiqlik yetishmasligi
C) tuproq
D) bosim

322. Keng bargli o'rmonning birinchi yarusini qaysi o'simliklar tashkil etadi?

- A) gulxayri, qirqbo'g'im
B) zarang, chetan
C) kalina, zarang
D) eman, shumtol

323. Dengiz ekosistemalarini nimalar tashkil qiladi?

- A) limanlar
B) ochiq dengizlar va kontinental shelflar
C) kontinental shelflar
D) ochiq dengizlar

324. Nima uchun kam sonli populyatsiyalar tez qirilib ketadi?

A) tug'ilish o'limning o'rnini to'ldirolmagani uchun

B) yashash joyi tor bo'lganligi tufayli

C) yemish uchun kuchli raqobat sababli

D) oziq kam qolganligi uchun

325. Ekosistema atamasini fanga kim kiritgan?

- A) A.Tensli
B) V.Vernadskiy
C) E.Zyuss
D) G.Gayze

326. Hayvon organizmidagi davriy o'zgarishlarni belgilovchi omil nima?

- A) oziqning kamayishi
B) haroratning o'zgarishi
C) kun uzunligining o'zgarishi
D) hayot faoliyatining susayishi

327. Qaysi organizmlar tuproq-gumusi-tarkibidagi oqsillarni aminokislotalarga parchalaydi?

- A) tuproq bakteriyalari
B) azot bakteriyalari
C) zamburug'lar
D) lishayniklar

328. Alp o'simliklarida suv bug'lanishini kamaytiruvchi qanday moslanish mavjud?

- A) bargining tikanga aylanishi
B) qalin mum qavatining hosil bo'lishi

- C) qalin tuklar bilan qoplanishi
D) bargining so'lganligi

329. Sigirquyruqda suv bug'lanishini kamaytiruvchi qanday moslanish bor?

- A) bargining tikanga aylanishi
- B) qalin mum qavatining hosil bo'lishi
- C) qalin tuklar bilan qoplanishi
- D) barglarining so'lganligi

330. Tuyaning suv bug'lanishini kamaytiruvchi moslanish omilini toping.

- A) nafas teshiklarining klapnlar bilan berkilishi
- B) ter ajratishning kamayishi
- C) yerosti suvlarigacha yo'l ochish
- D) maxsuslashgan siydik pufagida suvni to'plashi

331. Hasharotlarda suv bug'lanishini kamaytiruvchi qanday moslanish mavjud?

- A) nafas teshiklarining klapnlar bilan berkilishi
- B) ter ajratishning kamayishi
- C) yerosti suvlarigacha yo'l ochish
- D) maxsuslashgan siydik pufagida suvni to'plashi

332. Termitlarda suv so'rili-shini kuchaytiruvchi qanday moslanish bor?

- A) nafas teshiklarining klapnlar bilan berkilishi
- B) ter ajratishning kamayishi
- C) yerosti suvlarigacha yo'l ochish
- D) maxsuslashgan siydik pufagida suvni to'plashi

333. Sahro baqasining suv tanqisligiga moslanish omilini aniqlang.

- A) nafas teshiklarining klapnlar bilan berkilishi
- B) ter ajratishning kamayishi
- C) yerosti suvlarigacha yo'l ochish
- D) maxsuslashgan siydik pufagida suvni to'plashi

334. Yomg'ir chuvalchangida suv tanqisligiga qanday moslanish bo'ladi?

- A) yer ostidan suv izlaydi
- B) suvni ko'p yo'qotganda ham hayotiy xususiyat saqlaydi
- C) tana massasi ancha kamayganda ham suv bo'lsa, o'zini tez tiklaydi
- D) pillaga o'ralib yozgi uyquga ketadi

335. Tuproqshunoslik faniga qaysi olim asos solgan?

- A) V.Vernadskiy
- B) N.Zyuss
- C) V.Dokuchayev
- D) S.Arrenius

336. Tuproq hosil qiluvchi omillar nechtaga bo'linadi?

- A) 2 ta
- B) 3 ta
- C) 4 ta
- D) 5 ta

337. Gumus nima?

- A) tuproqdagi organik moddalar yig'indisi
- B) tuproqdagi mineral moddalar
- C) organik moddalar parchalanishining oxirgi mahsuloti
- D) mineral modda

338. Qiyalik qancha tik bo'lsa, unda o'simliklar shuncha

kam o'sadi. Bunda, asosan, qanday o'simliklar uchraydi?

- A) gigrofit
- B) gidrofit
- C) mezofit
- D) kserofit

339. Gormonlar sekretsiyasi va hujayra bo'linishi tezligining o'zgarishi qaysi biologik ritmlarning turiga kiradi?

- A) kecha-kunduzlik
- B) yillik
- C) mavsumiy
- D) o'zgarib turuvchi

340. O'zaro raqobat, parazitizm va yirtqichlik organizmlar o'zaro munosabatlarining qaysi turiga kiradi?

- A) simbioz
- B) neytralizm
- C) antibiotiz
- D) mutualizm

341. O'simliklar zamburug'lar yoki bakteriyalar bilan zararlanganda ularga qarshi qanday antibiotiklarni ishlab chiqaradi?

- A) fikotsian
- B) fitoaleksin
- C) penitsillin
- D) siankolamin

342. O'zbekiston hududida baliqlarning necha turi mavjud?

- A) 79 ta
- B) 37 ta
- C) 410 ta
- D) 99 ta

343. Yurtimiz hududida sudralib yuruvchilarning necha turi bor?

- A) 79 ta
- B) 37 ta
- C) 410 ta
- D) 99 ta

344. O'zbekiston hududida qushlarning necha turi mavjud?

- A) 79 ta
- B) 37 ta
- C) 410 ta
- D) 99 ta

345. Yurtimiz hududida sutemizuvchilarning necha turi bor?

- A) 79 ta
- B) 37 ta
- C) 410 ta
- D) 99 ta

346. Autekologiya nimani o'rganadi?

A) har xil turga mansub organizmlar umumlashmasining o'zaro va muhit bilan munosabatlarini

B) bir turga mansub ayrim organizmlar yoki, populyatsiyalarning o'zaro va muhit bilan munosabatlarini

C) ekologik sistemalarning sayyoramizda hayot kelib chiqishi bilan birga o'zgarishlari, biosferaning evolyutsiyasiga insonning ta'sirini

D) insoniyat sivilizatsiyasi va texnologiyasining rivojlanishi natijasidagi ekologik o'zgarishlarni neolit davridan boshlab hozirgi davrgacha o'rganadi

347. Sinekologiya nimani o'rganadi?

A) har xil turga mansub organizmlar umumlashmasining o'zaro va muhit bilan munosabatlarini

B) bir xil turga kiruvchi organizmlarning o'zaro va muhit bilan munosabatini

C) ekologik sistemalarning sayyoramizda hayot kelib chiqishi bilan birga o'zgarishlari, biosferaning evolyutsiyasiga insonning ta'sirini

D) insoniyat sivilizatsiyasi va texnologiyasining rivojlanishi natijasidagi ekologik o'zgarishlarni neolit davridan boshlab hozirgi davrgacha o'rganadi

348. Evolyutsion ekologiya bo'limining o'rganish predmetini toping.

A) har xil turga mansub organizmlar umumlashmasining o'zaro va muhit bilan munosabatlarini

B) bir xil turga kiruvchi organizmlarning o'zaro va muhit bilan munosabatini

C) ekologik sistemalarning sayyoramizda hayot kelib chiqishi bilan birga o'zgarishlari, biosferaning evolyutsiyasiga insonning ta'sirini

D) insoniyat sivilizatsiyasi va texnologiyasining rivojlanishi natijasidagi ekologik o'zgarishlarni neolit davridan boshlab hozirgi davrgacha o'rganadi

349. Tarixiy ekologiya bo'limining o'rganish predmetini toping.

A) har xil turga kiruvchi organizmlarning o'zaro va muhit bilan munosabatini

B) bir xil turga kiruvchi organizmlarning o'zaro va muhit bilan munosabatini

C) biosferaning evolyutsiyasiga insonning ta'sirini

D) inson faoliyati natijasida yuzaga kelgan ekologik o'zgarishlarni neolit davridan boshlab hozirgi davrgacha o'rganadi

350. Mutualizmga misol qilib quyidagilarning qaysi birini keltirish mumkin?

A) baliq tuxumlarini yumshoq tanlilarning mantiya bo'shlig'iga qo'yishi

B) mayda baliqlarning yirik baliqlarga yopishib olishi

C) daraxtlar bilan tuproqda mikoriza zamburug'larining o'zaro munosabatlarini

D) hayvonlarning qishki uyquga ketishi

351. Sinoykiyaga misol qilib quyidagilarning qaysi birini keltirish mumkin?

A) baliq tuxumlarini yumshoq tanlilarning mantiya bo'shlig'iga qo'yishi

B) mayda baliqlarning yirik baliqlarga yopishib olishi

C) daraxtlar bilan tuproqda mikoriza zamburug'larining o'zaro munosabatlarini

D) hayvonlarning qishki uyquga ketishi

352. Kommensalizmga misol qilib quyidagilarning qaysi birini keltirish mumkin?

A) baliq tuxumlarini yumshoq tanilarning mantiya bo'shlig'iga qo'yishi

B) mayda baliqlarning yirik baliqlarga yopishib olishi

C) daraxtlar bilan tuproqda mikoriza zamburug'larining o'zaro munosabatlarini

D) hayvonlarning qishki uyquga ketishi

353. Hayvonlarda biologik katalizatorlar tarkibida biokimyoviy reaksiyalarni tezlashtirishni ta'minlaydigan kimyoviy element ...

A) Ca B) P

C) Fe D) Mg

354. Mikroskopning ko'rish kuchi qanday aniqlanadi?

A) ikki nuqtani farq qilish uchun zarur bo'lgan minimum masofa bilan

B) - ikki nuqtani farq qilish uchun zarur bo'lgan maksimum masofa bilan

C) obyektiv va okulyardagi sonlarning ko'paytmasi bilan

D) obyektiv va okulyardagi sonlarning yig'indisi bilan

355. Moddalarning mikroskopiya nazariyasiga ko'ra, mikroskop ko'rish kuchining chegarasi nimaga teng?

A) yorug'lik to'lqin uzunligining yarmiga

B) yorug'lik to'lqin uzunligining 1/3 qismiga

C) obyektiv bilan preparat orasidagi masofaga

D) yorug'lik to'lqin uzunligiga

356. Qanday organizmlarning DNKsi sitoplazmada joylashib va membrana bilan o'ralmagan?

A) vertitsill B) eukariot

C) prokariot D) fag

357. Faqat prokariot hujayrada uchraydigan organoid qanday ataladi?

A) mezosoma

B) plazmada

C) o'zak ip

D) vakuol

358. Qaysi organizmlarning DNKlari oqsillar bilan birga komplekslar hosil qilmaydi?

A) bakteriya

B) vertitsill

C) achitqi

D) zamburug'

359. Nerv hujayralarida hosil bo'ladigan qo'zg'alishlarning o'tishi qaysi kimyoviy elementlarga bog'liq?

A) Na; K, Cl

B) Na, K, Ca

C) Fe, Mg, K

D) Na, K, Fe

360. Jinsiy gormonlarning faolligini oshiruvchi element ...

A) Ca B) Zn

C) Fe D) Na

361. Qon hosil bo'lishida muhim ahamiyatga ega elementni toping.

A) Fe B) Zn

C) Mg D) Na

362. Kalsiy va fosforning asosiy qismi qaysi to'qimalarni hosil qilishda, mustahkamligini ta'minlashda ishtirok etadi?

- A) muskul to'qimalarni
- B) nerv to'qimalarni
- C) suyak to'qimalarni
- D) epiteliy to'qimalarni

363. Organik birikmalar tirik organizmlar hujayrasining necha foizini tashkil qiladi?

- A) 20 – 30%
- B) 50 – 80%
- C) 10 – 15%
- D) 40 – 45%

364. Yumaloq shaklga ega bo'lgan oqsil ...

- A) gemoglobin
- B) albumin
- C) odam sochidagi oqsil
- D) ipak qurti ipagidagi oqsil

365. Qaysi oqsil xromoprotein oqsillar guruhiga kiradi?

- A) albumin
- B) globulin
- C) gemoglobin
- D) fibrin

366. Eng muhim monosaxaridlarni toping.

- A) riboza, saxaroza
- B) glyukoza, fruktoza
- C) glyukoza, saxaroza
- D) glyukoza, maltoza

367. Xitin qanday modda?

- A) oqsil
- B) yog'
- C) polisaxarid
- D) disaxarid

368. Quyidagilardan qaysi biri umurtqali hayvonlarda issiqlikni saqlash vazifasini bajaradi?

- A) yog'
- B) uglevod
- C) xromoprotein
- D) oqsil

369. Tuya o'rkachiga to'plangan yog' nimaning manbai hisoblanadi?

- A) energiya
- B) ozuqa
- C) suv
- D) ozuqa va energiya

370. Tiroksin gormonining tarkibida uchraydigan aminokislotalarni toping.

- A) treonin
- B) tirozin
- C) triptofan
- D) metionin

371. O'simlik yoki mikroorganizmlarning hujayralarida kechadigan anaerob nafas olish jarayoni qanday ataladi?

- A) fotosintez
- B) gidroliz
- C) achish
- D) chirish

372. Qanday organizmlar energiya manбайдan foydalanişhiga qarab fototrof va xemotroflarga bo'linadi?

- A) geterotrof
- B) saprofit
- C) avtotrof
- D) parazit

373. Ch.Darvinning nomi bilan bog'liq ilmiy tadqiqot usulini toping.

- A) kuzatish
- B) tarixiy
- C) taqqoslash

D) eksperimental
374. Tirik organizmlarning qaysi xususiyati homeostaz bilan bog'liq?

- A) o'zini o'zi idora etish
- B) nafas olish
- C) o'sish
- D) rivojlanish

375. Bakteriyali filtrdan o'ta olish xususiyatiga ega bo'lgan tuzilma ...

- A) viruslar
- B) spri'llalar
- C) tuban zamburug'lar
- D) sianobakteriyalar

376. Qaysi organizmlarda gazli vakuolalar bo'ladi?

- A) zamburug'larda
- B) prokariotlarda
- C) viruslarda
- D) eukariotlarda

377. Qaysi bakteriyalar kislorodsiz muhitda yashaydi?

- A) anaerob
- B) aerob
- C) chirituvchi
- D) parazit

378. Amyobasimon shaklli hujayrani aniqlang.

- A) antitana
- B) eritrotsit
- C) leykotsit
- D) trombosit

379. Bakteriofag nima?

A) bakteriyaning shakli har xil bo'lishi

B) bakteriyalar qo'zg'atadigan kasallik nomi

C) bakteriyaning ko'payish turi

D) bakteriyani o'ldiruvchi virus

380. O'z-o'zidan ko'paya oladigan organoid ...

- A) lizosoma
- B) ribosoma
- C) sentriola
- D) Golji majmuasi

381. Hujayra markazi bo'lmaydigan organizmlarni ko'rsating.

A) virus, bakteriya
B) suvo't, bakteriya
C) barcha hayvonlar, ayrim o'simliklar

D) sodda hayvonlar, bakteriofag

382. Xromatinning kimyoviy tarkibi qaysi?

- A) DNK, polisaxarid
- B) oqsil, nuklein kislota
- C) DNK, oqsil
- D) nuklein kislota, murein

383. Xromosomaning shakli nimaga bog'liq?

- A) sentromeraga
- B) sentriolaga
- C) xromatinga
- D) sentrosomaga

384. Qaysi organoidlar tarkibida DNK bo'ladi?

- A) lizosoma, mitoxondriya
- B) ribosoma, mezosoma
- C) xloroplast, mitoxondriya
- D) leykoplast, endoplazmatik to'r

385. Suv molekulasining bir chekkasi kuchsiz musbat zar-

yadga ega bo'lsa, ikkinchisi manfiy bo'ladi. Bunday molekula qanday nomlanadi?

- A) gidrofob
- B) gidroliz
- C) polimer
- D) dipol

386. Biopolimerlar qatoriga kiradigan moddalarni toping.

- A) oqsil, nuklein kislota, lipidlar
- B) gormonlar, vitaminlar, fermentlar
- C) oqsil, uglevod, nuklein kislota
- D) lipidlar, vitaminlar, kofermentlar

387. Qaysi biopolimerlar katalizatorlik vazifasini bajaradi?

- A) polisaxaridlar
- B) oqsillar
- C) nuklein kislota
- D) lipidlar

388. Axborot saqlovchi informatsion biopolimerlarni toping.

- A) polisaxaridlar
- B) oqsillar
- C) nuklein kislota
- D) koferment

389. Hujayrani energiya bilan ta'minlovchi biomolekulalarni aniqlang.

- A) polisaxaridlar va ayrim oqsillar
- B) uglevodlar va lipidlar
- C) nuklein kislota va vitaminlar
- D) vitamin va gormonlar

390. Qaysi organik birikma tarkibida azot miqdori doimiy bo'lib, u 16% ni tashkil etadi?

- A) nukleoid
- B) gormon
- C) nuklein kislota
- D) oqsil

391. Oddiy oqsillar nimadan tashkil topgan?

- A) oddiy metall atomidan
- B) faqat bitta karboksil guruhi-dan
- C) faqat aminokislotalardan
- D) xromoprotein oqsillardan

392. Aminokislotalarning xos-sasini belgilang.

- A) denaturatsiya
- B) degeneratsiya
- C) reduplikatsiya
- D) amfoterlik

393. Oqsildagi aminokislotalar ketma-ketligi nimaga bog'liq?

- A) ribosomalar soniga
- B) fermentlar turiga
- C) irsiy axborotga
- D) organizm yashash sharoitiga

394. Monosaxaridlar keltirilgan qatorni toping.

- A) kraxmal, glikogen
- B) riboza, fruktoza
- C) fruktoza, saxaroza
- D) glyukoza, xitin

395. Sellyulozaning monome-rini belgilang.

- A) saxaroza
- B) laktoza
- C) riboza
- D) glyukoza

396. O'simlik (1) va zamburug' (2) hujayralarining qobig'i hamda hasharotlarning tashqi

skeleti (3) tarkibidagi polisaxaridlarni toping.

a) xitin; b) glikogen; c) kraxmal; d) selluloza.

A) 1 – d, 2 – b, 3 – c

B) 1 – c, 2 – b, 3 – a

C) 1 – d, 2 – a, 3 – a

D) 1 – b, 2 – d, 3 – a

397. O'simlik va hayvonlar mumdan nima maqsadda foydalanadi?

A) himoya

B) suvni yuqtirmaslik

C) energiya

D) suvni ko'p miqdorda jamg'arish

398. O'rgimchaksimonlar tashqi skeleti tarkibidagi polisaxaridni toping.

A) glikogen B) selluloza

C) xitin D) glikokaliks

399. Aminokislotalarni kodlamaydigan kodonlar qanday ataladi?

A) terminator

B) antikodon

C) transformatsiya

D) matritsa

400. Oqsil sintezining qaysi bosqichi yadroda amalga oshadi?

A) translyatsiya

B) transkripsiya

C) transduksiya

D) transformatsiya

401. Glyukozaning to'liq parchalanishi natijasida nechta molekula ATF sintezlanadi?

A) 36 ta

B) 2 ta

C) 38 ta D) 40 ta

402. Yorug'lik ta'sirida suv dissotsialanish jarayoniga nima deyiladi?

A) foton B) gidroliz

C) fotoliz D) taksis

403. 235 ta aminokislotalardan iborat oqsil zanjiri sintezlashda necha molekula suv ajraladi?

A) 234 ta

B) 235 ta

C) 117 ta

D) 470 ta

404. Quyidagi ketma-ketlikka ega bo'lgan DNK zanjiridagi vodород bog'lar sonini aniqlang.

ATTGSSTAGG TAASGGAT-SS

A) 20

B) 22

C) 24

D) 25

405. Yadroda (1) va sitoplazmada (2) amalga oshadigan jarayonlarni toping.

a) translyatsiya; b) transkripsiya; c) reduplikatsiya.

A) 1 – a, b; 2 – c

B) 1 – a; 2 – b, c

C) 1 – b, c; 2 – a

D) 1 – a, c; 2 – b

406. Quyidagilardan terminatorlarni ajrating.

1) UAG; 2) UAU; 3) UAA; 4) UAU; 5) UGA; 6) UGS.

A) 1, 2, 3 B) 1, 4, 5

C) 1, 3, 5 D) 4, 5, 6

407. Qaysi hujayralar shaklini o'zgartirish xususiyatiga ega?

A) leykotsitlar va ayrim biriktiruvchi to'qima hujayralari

B) biriktiruvchi to'qima hujayralari

C) eritrotsit va leykotsitlar

D) nerv hujayralari

408. Ribosoma RNK va oqsil miqdori qanday nisbatda bo'ladi?

A) asosan, RNK, kam miqdorda oqsil

B) asosan, oqsil, kam miqdorda RNK

C) taxminan teng miqdorda RNK va oqsil

D) oqsil deyarli bo'lmaydi

409. Albuminlar sirasiga kirmaydigan oqsillar qaysi?

A) tuxum oqsili

B) gemeglobin

C) no'xat oqsili

D) bug'doy oqsili

410. Tirik organizmlarga xos bo'lgan qo'zg'aluvchanlikni amalga oshirishni ta'minlaydigan ionlarni aniqlang.

A) K^+ , Na^+ , Ca^{+2}

B) $H_2PO_4^-$, HPO_4^{-2}

C) Fe^{+2} , Ca^{+2} , P

D) OH^- , HCO_3^-

411. Hujayraning 98% ni qaysi elementlar tashkil etadi?

A) vodorod, kislorod, karbon, azot

B) suv, kislorod, vodorod, azot

C) suv, oltingugurt, fosfor, azot

D) vodorod, kislorod, karbon, suv

412. Qaysi o'zbek olimlari hujayraning kimyoviy tarkibi va ularda sodir bo'ladigan kimyoviy jarayonlarni o'rganishga katta hissa qo'shgan?

A) Y.To'raqulov, B.Toshmuhamedov

B) S.Alimuhamedov, V.Yaxon-tov

C) M.Muzaffarov, S.Asqarov

D) M.Mavloniy, M.Mirzayev

413. Biologiya fanining qaysi usulidan foydalanib har qanday biologik hodisalarni tasvirlash mumkin?

A) kuzatish

B) taqqoslash

C) eksperimental

D) tarixiy

414. Biologiya fanining qaysi usuli fizika va kimyo fanlarining ravnaqi tufayli XIX – XX asrlardan keng qo'llanila boshlandi?

A) kuzatish usuli

B) taqqoslash usuli

C) eksperimental usuli

D) tarixiy usuli

415. Tiriklikning tuzilish darajalari ketma-ketlikda berilgan javobni toping.

1) molekula; 2) hujayra; 3) virus; 4) to'qima; 5) organ; 6) organizm; 7) prokariot; 8) populatsiya; 9) biogeotsenoz; 10) biotsenoz; 11) biosfera.

A) 1, 2, 4, 5, 6, 8, 9, 11

B) 2, 3, 4, 5, 8, 10, 11

C) 1, 2, 3, 5, 6, 8, 10, 11

D) 3, 4, 7, 10, 11

416. Tiriklikning qaysi darajasida energiyani to'plash va taqsimlash (I), modda va energiyaning davriy aylanishi (II) kuzatiladi?

A) I – biogeotsenoz; II – biosfera

B) I – biotsenoz; II – biosfera

C) I – populyatsiya; II – biogeotsenoz

D) I – populyatsiya; II – biosfera

417. Tamaki mozaikasi virusi tuzilishini toping.

A) oqsil qobiq, DNK

B) oqsil qobiq, RNK

C) lipid qobiq, RNK

D) oqsil qobiq, RNK va DNK

418. Ko'k-yashil suvo'tlarning po'sti (I) va zamburug' (II) qobiqlari qanday moddalardan iborat?

a) pektin; b) sellyuloza; c) glikogen; d) murein; e) fikot-sian; f) xitin.

A) I – a; II – f

B) I – d; II – f

C) I – b; II – d

D) I – e; II – f

419. Hujayra nazariyasini yaratishda qaysi ilmiy tadqiqot usulidan foydalanilgan?

A) kuzatish

B) taqqoslash

C) eksperimental

D) tarixiy

420. Suvda yashab uni tozalovchi organizmlar qanday ataladi?

A) biofiltr B) bentos

C) plankton D) tallom

421. DNK molekulasi halqa shakli bo'lgan organizmni aniqlang.

A) spirogira

B) amyoba

C) qo'ziqorin

D) pichan batsillasi

422. Ikki membranali organoidni ko'rsating.

A) mitoxondriya

B) Golji majmuasi

C) lizosoma

D) vakuola

423. Silliq endoplazmatik to'ring asosiy vazifasi nima?

A) lipid va uglevodlarni sintezlash

B) oqsillarni sintezlash

C) barcha biomolekulalarni sintezlash

D) oqsil, uglevod, nuklein kislot, yog'larni parchalash

424. Lizosoma qaysi organoiddan hosil bo'ladi?

A) ribosoma

B) mezosoma

C) Golji majmuasi

D) mitoxondriya

425. Sitoskelet tuzilmalari-ning vazifalari nimadan iborat?

a) hujayra shaklini aniqlaydi;

b) hujayra joyining o'zgarishini ta'minlaydi;

c) hujayra ichki tizimlarining harakatini ta'minlaydi;

d) hujayraning turgor holatini ta'minlaydi.

A) a, b, c

B) b, c, d

C) a, b, d   D) a, b, c, d
426. Hujayraning buferlik xususiyati nimaga bog'liq bo'ladi?

- A) tuzlarning aralashmasiga
- B) oqsilning miqdoriga
- C) suvning miqdoriga
- D) barcha biopolimerlar aralashmasiga

427. Oqsil zanjiridagi aminokislotalar o'zaro qanday bog' bilan bog'lanadi?

- A) vodorod bog'
- B) kovalent bog'
- C) peptid bog'
- D) disulfid bog'

428. Insulin gormoni qanday tabiatli modda?

- A) uglevod   B) lipid
- C) oqsil   D) nukleotid

429. Ipak qurtining ipagidagi oqsillar (1) va gemoglobin (2) oqsili qanday shaklga ega?

- A) 1 – yumaloq, 2 – yumaloq
- B) 1 – tolasimon, 2 – yumaloq
- C) 1 – tolasimon, 2 – tolasimon
- D) 1 – yumaloq, 2 – tolasimon

430. DNKning ikki hissa ortishi qanday nomlanadi?

- A) reduplikatsiya
- B) renaturatsiya
- C) denaturatsiya
- D) degeneratsiya

431. DNKning strukturasi kashf etgan olimlarni aniqlang.

- A) F.Krik, F. de Erell
- B) J.Uotson, F.Krik
- C) F.Misher, P.Frosh

D) F.Leffler, J.Uotson
432. Modda almashinuvining dastlabki (1), oraliq (2) va oxirgi (3) bosqichlarini toping.

- a) oziq hazm bo'lishi; b) keraksiz - mahsulotlarning tashqariga chiqarilishi; c) hujayrada sodir bo'ladigan jarayonlar.

- A) 1 – a; 2 – b; 3 – c
- B) 1 – a; 2 – c; 3 – b
- C) 1 – c; 2 – b; 3 – a
- D) 1 – c; 2 – a; 3 – b

433. ATF tarkibida qanday azotli asos (1) va monosaxarid (2) bo'ladi?

- a) adenin; b) guanin; c) glyukoza; d) riboza; e) dezoksiriboza; f) uratsil.

- A) 1 – a; 2 – d
- B) 1 – f; 2 – e
- C) 1 – b; 2 – c
- D) 1 – a; 2 – e

434. ATF tarkibidagi uchinchi fosfat kislotaning ajralishi qancha energiya chiqishiga imkon beradi?

- A) 17,6 kJ   B) 38,9 kJ
- C) 40 kJ
- D) 4,1 kkal

435. Fotosintezda hosil bo'lgan molekulyar kislorodning manbai nima?

- A) CO₂
- B) uglevod
- C) suv
- D) xlorofill pigmenti

436. Gullamaydigan yuksak o'simliklarni toping.

1) qirqquloq; 2) qirqbo'g'im; 3) yo'sin; 4) mamont daraxti.

A) 1, 2, 3, 4   B) 1, 2, 3

C) 1, 2, 4   D) 2, 3, 4

437. Lishayniklar tarkibida qaysi vitaminlar uchraydi?

A) C, B₆, B₁₂

B) C, B₆, B₁₂

C) – B₆, B₁₂

D) C, B₁, A

438. Ribosomalar hujayraning qayerida joylashishi mumkin?

1) yadroning ichki membranasida; 2) yadroning tashqi membranasida; 3) sitoplazmada; 4) donador endoplazmatik to'ming zichlangan membrana qopchalari ustki qismida.

A) 1, 2, 4   B) 2, 3

C) 3, 4   D) 2, 3, 4

439. Quyidagilardan hujayra markaziga ega bo'lmagan organizmlarni toping.

1) o'simliklar; 2) suvo'tlar; 3) bakteriyalar; 4) ko'k-yashil suvo'tlar; 5) yassi chuvalchanglar.

A) 1, 2, 5   B) 2, 4, 5

C) 2, 3, 4, 5   D) 1, 2, 3, 4

440. Sentiola devori nechta bog'lamdan iborat?

A) 3 ta   B) 9 ta

C) 18 ta   D) 27 ta

441. Sentiola devorini hosil qiluvchi bog'lamlarning har biri nechtadan mikronaychani o'z ichiga oladi?

A) 3 tadan   B) 9 tadan

C) 18 tadan   D) 2 tadan

442. Sentiola tarkibiga jami nechta mikronaycha kiradi?

A) 3 ta   B) 9 ta

C) 18 ta   D) 27 ta

443. Sitoplazmaning tayanch elementlari vazifalariga nimalar kiradi?

1) hujayralar o'rtasidagi aloqani ta'minlaydi; 2) hujayra shaklini aniqlaydi; 3) hujayra ichki tizimlarining harakatini ta'minlaydi; 4) hujayra joyining o'zgarishini ta'minlaydi.

A) 1, 2, 3   B) 1, 3, 4

C) 2, 3, 4   D) 1, 4

444. Xromosoma yelkalari-ning uzunligi nimaga bog'liq?

A) sentromeraning joylashishiga

B) xromosomaning uzunligiga

C) birikish guruhlar soniga

D) xromosomalar soniga

445. Deplazmoliz hodisasi qachon ro'y beradi?

A) hujayra tuzli eritmadan toza suvga o'tkazilganda

B) hujayra tuzli eritmaga botirilganda

C) hujayralar qizdirilganda

D) hujayra bo'linishi tugaganda

446. Monomerga ega bo'lmagan biomolekulani toping.

A) oqsil

B) nuklein kislotasi

C) uglevod

D) mum

447. DNK (a) va RNK (b) tarkibidagi azotli asoslarni juftlab ko'rsating.

1) adenin; 2) ATF; 3) ADF; 4) guanin; 5) sitozin; 6) timin; 7) uratsil.

- A) a – 1, 2, 4, 5; b – 1, 3, 4, 5
B) a – 1, 2, 4, 5; b – 1, 4, 5, 7
C) a – 1, 4, 5, 6; b – 1, 4, 5, 6
D) a – 1, 4, 5, 6; b – 1, 4, 5, 7

448. RNK tarkibiga kiruvchi guaninli nukleotid tarkibini aniqlang.

A) guanin – riboza – fosfat kislotasi qoldig'i

B) guanin – dezoksiriboza – fosfat kislotasi qoldig'i

C) guanin – maltoza – fosfat kislotasi qoldig'i

D) guanin – sitozin – fosfat kislotasi qoldig'i

449. DNKning qaysi nukleotidlari o'rtasida vodород bog'lari hosil bo'ladi va bog'larning soni nechta?

A) A va G orasida ikkita, T va S orasida ikkita

B) A va T orasida uchta, G va S orasida ikkita

C) A va T orasida ikkita, G va S orasida uchta

D) A va S orasida ikkita, G va T orasida uchta

450. Aminokislotalarni kodlashda nechta triplet ishtirok etadi?

A) 3 ta   B) 20 ta

C) 61 ta   D) 64 ta

451. Quyidagi jarayonlarning qaysi birida 40 kJ energiya ajraladi?

A) 1 g oqsilning oksidlanishida

B) 1 g yog'ning oksidlanishida

C) ATF tarkibidagi uchinchi fosfat kislotaning ajralishida

D) 1 molekula glyukozaning parchalanishida

452. Viruslar qo'zg'atadigan kasalliklarni aniqlang.

A) ensefalit, terlama

B) qizilcha, quturish

C) qoqshol, gripp

D) ensefalit, o'lat

453. «Bo'yi 156 – 165 sm, peshonasi nishab, qosh yoylari, iyagi zaif rivojlangan, miyasining hajmi 1400 sm³ ga yaqin». Mazkur belgilar odamning qaysi ajdodiga mansub?

A) pitekanthrop

B) sinantrop

C) geydelberg

D) neandertal

454. Quyidagilardan pitekanthropga xos belgilarni toping.

A) bo'yi 170 sm, miyasining hajmi 900 – 1100 sm³

B) bo'yi 150 – 160 sm, miyasining hajmi 850 – 900 sm³

C) bo'yi 156 – 165 sm, miyasining hajmi 1400 sm³

D) bo'yi 180 sm, miyasining hajmi 1600 sm³

455. Neoantrop odamga xos belgilar berilgan qatorni toping.

A) bo'yi 120 – 140 sm, tana og'irligi 36 – 55 kg

B) bo'yi 170 sm, miyasining hajmi 900 – 1100 sm³

C) bo'yi 180 sm, kalla qutisi-ning hajmi 1600 sm³

D) bo'yi 156 – 165 sm, miyasi-ning hajmi 1400 sm³

456. Negroidlar uchun xarakterli belgilarni ko'rsating.

1) mushak massasi kam; 2) ko'krak qafasi keng; 3) qonda eritrotsitlar ko'p; 4) ko'krak qafasi tor; 5) ter bezlari ko'p; 6) yog' bezlari ko'p.

A) 2, 4, 6   B) 2, 3, 6

C) 3, 4, 6   D) 1, 4, 5

457. Quyidagilarning qaysi biri neandertal odamga mansub?

1) pastki jag'i yirik; 2) pastki jag'i oldinga bo'rtib chiqqan; 3) iyagi zaif; 4) umurtqa pog'onasining bel qismida bukiklik kamroq; 5) peshonasi keng; 6) peshonasi nishab.

A) 1, 3, 5   B) 1, 2, 3

C) 2, 5, 6   D) 3, 4, 6

458. Barcha irqnlarning ajdodlari necha ming yil oldin yashagan?

A) 90 – 92 ming yil

B) 100 – 110 ming yil

C) 30 – 42 ming yil

D) 110 – 120 ming yil

459. Baland tog'likda yashovchi aholida, uning qanday irqqa oidligidan qat'i nazar, quyida berilgan qaysi muhim belgilar kuzatiladi?

1) moddalar almashinuvi jadal; 2) ko'krak qafasi tor; 3) ko'krak qafasi keng; 4) qoni-

da eritrotsitlar ko'p; 5) qonida leykotsitlar ko'p; 6) moddalar almashinuvi sekin.

A) 1, 2, 5

B) 1, 3, 4

C) 2, 4, 6

D) 6, 2, 5

460. Yevropoid irqi qaysi irqdan kelib chiqqan?

A) shimoli-g'arbiy

B) shimoli-sharqiy

C) janubi-sharqiy

D) janubi-g'arbiy

461. Neoantropalar taxminan necha ming yil oldin paydo bo'lgan?

A) 200 – 300 ming

B) 20 – 30 ming

C) 150 ming

D) 50 ming

462. Driopitekalar yashash uchun kurash va tabiiy tanlanish tufayli nechta tarmoqqa ajralgan?

A) 6 ta   B) 2 ta

C) 3 ta   D) 4 ta

463. «Peshonasi past, qoshusti suyagi bo'rtib chiqqan, pastki jag'i katta, tishlari yirik, iyagi rivojlanmagan». Mazkur belgilar odamning qaysi ajdodiga tegishli?

A) kromanyon

B) neandertal

C) sinantrop

D) paleantrop

464. Qaysi odam qoldiqlari Avstraliyadan ham topilgan?

A) kromanyon

B) sinantrop

C) geydelberg

D) avstralopitek

465. Taxminlarga ko'ra, odamlar mongoloid va negroid irqilariga bundan necha ming yil oldin ajralgan?

A) 90 – 92 ming yil

B) 100 – 150 ming yil

C) 150 – 200 ming yil

D) 30 – 40 ming yil

466. Yevropoid va negroid irqilarining ajralishi bundan taxminan necha ming yil oldin boshlangan?

A) 40 ming yil

B) 60 ming yil

C) 70 ming yil

D) 90 ming yil

467. 1891-yili Yava orolidan qaysi odam ajdodining suyak qoldiqlari topilgan?

A) sinantrop

B) pitekantrop

C) avstralopitek

D) driopitek

468. Odam DNK molekula tuzilishi makaka maymunini DNK tuzilishiga necha foiz o'xshash?

A) 66%   B) 8%

C) 17%   D) 28%

469. Quyida berilgan odam ajdodlarining bo'yi to'g'ri ko'rsatilgan javobni toping.

1) uquvli odam; 2) pitekantrop; 3) sinantrop; 4) kromanjon.

a) 170 sm; b) 150 – 160 sm; c) 180 sm; d) 135 – 150 sm.

A) 1 – a; 2 – b; 3 – c; 4 – d

B) 1 – d; 2 – a; 3 – b; 4 – c

C) 1 – b; 2 – a; 3 – d; 4 – c

D) 1 – c; 2 – b; 3 – a; 4 – d

470. Taxminlarga ko'ra, pitekantrop necha mln yil oldin yashagan?

A) 3 – 2 mln yil

B) 4 – 5 mln yil

C) 1,9 – 1,5 mln yil

D) 2,5 – 3,5 mln yil

471. Avstralopiteklarning shakllanishi necha yil oldin ro'y bergan?

A) 1 – 2 mln

B) 9 – 5 ming

C) 9 – 5 mln

D) 3 – 4 mln

472. Keniyaning Rudolf ko'li atrofida (5,5 mln yoshda bo'lgan yer qatlamlaridan) qaysi odamning qadimgi ajdodi suyak qoldiqlari topilgan?

A) ramapitek

B) avstralopitek

C) arxantrop

D) paleantrop

473. Hayvonlar terilaridan kiyim sifatida foydalana boshlagan odam ajdodi ...

A) arxantrop

B) paleantrop

C) neoantrop

D) sinantrop

474. N.I.Vavilov qaysi yili organizmlarning yangi formalari paydo bo'lgan markazdan ret-

sessiv genlarga ega individ-
larning chetga chiqish qonuni-
ni kashf etdi?

- A) 1927-yili B) 1930-yili
C) 1916-yili D) 1923-yili

475. Seleng'ur g'oridan eng
qadimgi odamlarga tegishli
tosh qurollar qachon topilgan?

- A) 1856-yili B) 1891-yili
C) 1907-yili D) 1980-yili

476. Odamni chala maymun-
lar bilan birgalikda primatlar gu-
ruhiga kiritgan olim kim?

- A) K.Linney
B) J.B.Lamark
C) Ch.Darvin
D) I.P.Pavlov

477. Odam embrioni rivoj-
lanishining qaysi davrida bosh
miyadagi pushta va egatlarning
rivojlanish darajasi shu davr-
dagi maymunlarning bosh mi-
yasi rivojlanishiga teng?

- A) yetti oyligida
B) besh oyligida
C) to'rt oyligida
D) sakkiz oyligida

478. Odamga tegishli bo'l-
gan II, III, IV qon guruhlari qay-
si maymunlardan topilgan?

- A) shimpanze, gibbon
B) gorilla, orangutan, lemur
C) shimpanze, gorilla, gib-
bon
D) gorilla, orangutan, gibbon

479. Biogeotsenozning abio-
tik qismi nima deb ataladi?

- A) biotsenoz
B) klimatop

C) ekotop

D) biom

480. Ko'kraginging yassiligi bi-
lan odamga o'xshab ketadigan
maymun ...

- A) gorilla B) gibbon
C) shimpanze
D) orangutan

481. Eukariot hujayraning bit-
ta hujayradan kelib chiqqan-
ligini isbotlovchi gipotezani to-
ping.

1) simbioz; 2) ko'p genomli; 3)
panspermiya.

- A) 1, 3 B) 2
C) 3 D) 1, 2, 3

482. Ozuqa moddalardan
ajralgan quvvat qanday jara-
yonlarda ishtirok etadi?

A) issiqlik energiyasi sifatida
to'planadi, ATFning energiyaga
boy fosfat bog'larida to'planadi

B) hech qanaqa jarayonda
ishtirok etmaydi

C) issiqlik energiyasi sifatida
ajraladi

D) issiqlik energiyasi sifatida
tarqaladi, ATFning energiyaga
boy fosfat bog'larida to'planadi

483. Mikroorganizmlarda-
gi glikoliz jarayonida hosil
bo'ladigan moddalarni toping.

1) glitserin; 2) sulfat kislota; 3)
atseton; 4) karbonat anhidrid;
5) atsetat kislota; 6) sut kislota.

- A) 3, 5 B) 2, 6
C) 4, 6 D) 2, 4

484. Glyukozaning kislorod-
siz sharoitda sut kislotaga

cha parchalanishi tufayli ajralib chiqadigan energiyaning necha foizi issiqlik energiyasi sifatida tarqalib ketadi?

- A) 40%   B) 60%
C) 55%   D) 10%

485. Qaysi moddalarning kislorodli sharoitda parchalanishida 36 va 38 molekula ATF hosil bo'ladi?

- A) sut kislota, spirt
B) glyukoza, spirt
C) sut kislota, glyukoza
D) pirouzum kislota, glyukoza

486. Yumaloq (I), yulduzsimon (II), o'simtasimon (III) shaklga ega bo'lgan hujayralarni ajratib belgilang.

a) yog' hujayrasi; b) biriktiruvchi to'qima hujayralari; c) tuxum hujayra; d) nerv hujayrasi; e) leykotsitlar.

- A) I – a, c; II – b; III – d
B) I – a, c; II – b; III – e
C) I – c; II – b; III – a, d
D) I – d; II – a, c; III – b

487. Tirik organizmlarning miqdor va sifat ko'rsatkichlarini tasvirlashda qaysi ilmiy tadqiqot usulidan foydalaniladi?

- A) taqqoslash
B) kuzatish
C) tarixiy
D) eksperimental

488. Tiriklikning barcha xossalari o'zida mujassamlashtirgan eng kichik birlik ...

- A) hujayra   B) to'qima
C) organ   D) biotsenoz

489. Moddalar va energiya-ning davriy aylanishi (1), dastlabki evolyutsion o'zgarishlar (2), energiyani to'plash va taqsimlash (3) jarayonlari tiriklikning qaysi darajalariga oid?

a) hujayra; b) populyatsiya; c) biogeotsenoz; d) molekula; e) biosfera.

- A) 1 – e, 2 – b, 3 – c
B) 1 – a, 2 – b, 3 – c
C) 1 – e, 2 – d, 3 – a
D) 1 – b, 2 – a, 3 – c

490. Tamaki mozaikasi (1), bakteriofag (2) va viruslar (3)ni kashf etgan olimlarni aniqlang.

a) F.Leffler; b) D.Ivanovskiy; c) F.de Erell; d) A.Tomson.

- A) 1 – c, 2 – a, 3 – b
B) 1 – d, 2 – b, 3 – c
C) 1 – b, 2 – c, 3 – a
D) 1 – b, 2 – d, 3 – c

491. Virus (I) va bakteriya (II) lar qo'zg'atuvchi kasalliklarni toping.

1) quturish; 2) qizilcha; 3) o'lat; 4) kuydirgi; 5) vilt; 6) zang.

- A) I – 4, 6; II – 1, 2
B) I – 1, 2; II – 3, 4
C) I – 1, 2; II – 3, 5
D) I – 3, 4; II – 4, 6

492. Qaysi suvo'tning sitoplazmasida sentroplazma va xromatoplazma qismlari farqlanadi?

- A) ossillatoriya
B) kladofora
C) nostok
D) ulotriks

493. Olimlar va ularning kashfiyotlarini mos ravishda juftlang.

1) Y.Purkinnye; 2) A.Levenguk;
3) R.Virxov.

a) birinchi, bo'lib hujayra nazariyasining qoidalarini taklif qilgan; b) eritrotsitlarni o'rgangan; c) hujayrasiz hayot yo'qligi va hujayra faqat hujayradan ko'payishini isbotlagan; d) protoplazmani aniqlagan.

A) 1 – b, 2 – d, 3 – b

B) 1 – a, 2 – b, 3 – d

C) 1 – d, 2 – b, 3 – c

D) 1 – c, 2 – d, 3 – a

494. Qaysi organizmlarda DNK halqasimon shaklda bo'lib, sitoplazmada joylashgan, membrana bilan o'ralmagan?

A) bakteriofaglarda

B) zamburug'larda

C) sodda hayvonlarda

D) kokklarda

495. Haqiqiy jinsiy jarayonga xos bo'lmagan, gametalar hosil qilmaydigan organizmni toping.

A) qirqbo'g'imlar

B) ossillatoriya

C) ulotriks

D) zamburug'lar

496. Qaysi hodisada hujayra tarkibidagi suv tashqariga chiqib ketishi natijasida uning tarangligi yo'qoladi?

A) plazmoliz B) gidroliz

C) deplazmoliz

D) fotoliz

497. Fotoliz nima?

A) hujayra tarkibidagi suvning tashqariga chiqishi

B) plazmolizga uchragan hujayra tarangligining yo'qolishi

C) tarangligini yo'qotgan hujayraning avvalgi holatga qaytishi

D) quyosh nuri ta'sirida suvning parchalanishi

498. Quyidagi kimyoviy elementlarning bajaradigan vazifalari to'g'ri ko'rsatilgan javobni toping.

1) Ca; 2) Fe; 3) Mg; 4) Zn; 5) Co.

a) qonning normal ivishini ta'minlaydi; b) suyak to'qimalarini hosil qiladi va ularning mustahkamligini ta'minlaydi; c) gazlarni tashiydi; d) biokimyoviy reaksiyalarni tezlashtiradi; e) xlorofill tarkibiga kiradi; f) jinsiy gormonlarning faolligini oshiradi; g) qon hosil bo'lishida ishtirok etuvchi B₁₂ vitamin tarkibida bo'ladi.

A) 1 – a, b; 2 – c; 3 – d, e; 4 – g; 5 – f

B) 1 – a, b; 2 – c; 3 – d, e; 4 – g; 5 – g

C) 1 – b; 2 – a, c; 3 – d, e; 4 – g; 5 – f

D) 1 – a, b; 2 – c, d; 3 – g; 4 – e; 5 – f

499. Albumin (1), globulin (2), xromoprotein (3) oqsillariga mos ta'riflar berilgan javobni belgilang.

a) rangli, murakkab oqsil; b) rangli, oddiy oqsil; c) toza distillangan suvda eriydigan oddiy oqsil; d) kuchsiz osh tuzi eritmasida eriydigan oddiy oqsil; e) oqsil va nuklein kislotalarining birikishidan hosil bo'lgan murakkab oqsil.

A) 1 – c, 2 – e, 3 – a

B) 1 – b, 2 – c, 3 – d

C) 1 – c, 2 – d, 3 – a

D) 1 – a, 2 – e, 3 – c

500. Lipoproteinlar ... vazifasini bajaradi.

A) himoya va harakat

B) transport va qurilish

C) transport va gormon ishlab chiqarish

D) energetik va signal

501. ATF molekulasining tarkibida azotli asos (1) va pentozaning qaysi turi bo'ladi?

A) 1 – uratsil, 2 – dezoksiribozaza

B) 1 – guanin, 2 – ribozaza

C) 1 – adenin, 2 – ribozaza

D) 1 – adenin, 2 – dezoksiribozaza

502. Xloroplastlarda o'simlik mitoxondriyalariga nisbatan necha marta ko'p ATF sintezlanadi?

A) 10 marta   B) 30 marta

C) 18 marta   D) 6 marta

503. Qaysi organizmlar ikkiga bo'linish yo'li va gormogoniylar yordamida ko'payadi?

A) ossillatoriya

B) bakteriyalar

C) zamburug'lar

D) lishayniklar

504. Qizil qon hujayralarining og'irligini toping.

A) 10^{-9} g

B) 10^{-8} g

C) 10^{-6} mg

D) 10^{-9} mg

505. Asosiy qurilma elementi silliq membrana bo'lib, zich joylashgan qopchalar tizimi, vakuolalar va kichik pufakchalarni paydo qiluvchi organoidni aniqlang.

A) lizosoma

B) Golji majmuasi

C) ribosoma

D) mitoxondriya

506. Qaysi plastida monosaxarid va disaxaridlardan kraxmal hosil qiladi, oqsil va moylar to'planadi?

A) leykoplastlar

B) xloroplastlar

C) xromoplast

D) leykoplast va vakuol

507. Qaysi organoidning g'ovak membranalari hisobiga vakuolalar paydo bo'ladi?

A) endoplazmatik to'r

B) lizosoma

C) sentriola

D) mitoxondriya

508. Membranalarning hosil bo'lishida muhim ahamiyatga molik modda ...

A) nukleoprotein

B) fosfolipid

C) sellyuloza

D) xitin

509. Organizmlarning yasha-shi, o'zini o'zi yangilashi, o'ziga o'xshash nasl qoldirishi uchun zarur bo'lgan omil qaysi javob-da keltirilgan?

- A) moddalar almashinuvi
- B) assimilyatsiya
- C) dissimilyatsiya
- D) plastik almashinuv

510. Qaysi hujayralar tarki-bida silliq endoplazmatik to'r ko'p bo'ladi?

1) yog' bezlari; 2) epiteliy; 3) jigar hujayralari; 4) eritrotsitlar; 5) o'simlik urug'i.

- A) 1, 3, 5
- B) 2, 4, 5
- C) 1, 3, 4
- D) 1, 2, 3

511. O'simliklarda vakuolalar nima hisobiga hosil bo'ladi?

- A) lizosoma
- B) endoplazmatik to'rning g'o-vak membranalari
- C) Golji majmuasi
- D) plastidalar

512. Olimlar va ularning kash-fiyotlarini mos ravishda juftlab ko'rsating.

1) A. Levenguk; 2) B. Braun; 3) Y. Purkinye; 4) M. Shleyden; 5) T. Shvann; 6) R. Virxov.

a) eritrotsitlarni o'rgangan; b) yadroni aniqlagan; c) protoplazmani aniqlagan; d) hujayra nazariyasini yaratgan; e) hujayra hujayradan ko'payishini isbotlagan; f) hujayrasiz hayot yo'qligini aniqlagan.

A) 1 – a; 2 – b; 3 – c; 4 – d; 5 – d; 6 – e, f

B) 1 – a; 2 – c; 3 – b; 4 – d; 5 – e; 6 – f

C) 1 – a; 2 – d; 3 – c; 4 – d; 5 – f; 6 – e

D) 1 – a; 2 – b; 3 – d, e; 4 – d; 5 – c; 6 – f

513. Nima uchun bakteriyalarning genlari «to'xtovsiz» ishlaydi?

A) ribosomalarining bo'lmasligi

B) DNK oqsillar bilan komplekslar hosil qilmasligi

C) yadro membranasi bo'lmasligi

D) DNK oqsillar bilan komplekslar hosil qilganligi

514. Mitoxondriyaning tashqi (1) va ichki (2) membranalari qanday tuzilishga ega?

a) silliq; b) donador; c) burmalı; d) sisternali.

A) 1 – a; 2 – c

B) 1 – b; 2 – a

C) 1 – b; 2 – d

D) 1 – a; 2 – a

515. Hujayra po'sti pektin (a) va murein (b) dan iborat organizmlarni toping.

1) xrokokk; 2) tugunak bakteriyasi; 3) qoqshol qo'zg'atuvchisi; 4) ossillatoriya; 5) nos-tok; 6) kuydirgi qo'zg'atuvchisi.

A) a – 1, 2, 3; b – 4, 5, 6

B) a – 1, 3, 4; b – 2, 5, 6

C) a – 1, 4, 5; b – 2, 3, 6

D) a – 2, 4, 5; b – 1, 3, 6

516. Organizmlar hujayralari, to'qimalari va a'zolarini juda past haroratda muzlatib saqlashga nima deyiladi?

- A) reintroduksiya
- B) kriokonservatsiya
- C) konservatsiya
- D) introduksiya

517. Oziq zanjirining birinchi bosqichi nima?

- A) konsumentlar
- B) redutsentlar
- C) saprofaglar
- D) produtsentlar

518. Keng bargli o'rmonning to'rtinchi yarusini qaysi o'simliklar tashkil etadi?

A) zarang, shumtol, paporotnik

B) paporotnik, gulxayri, qirqbo'g'im

- C) zarang, chetan, eman
- D) gulxayri, eman, shumtol

519. Organik moddalarni oddiy anorganik moddalarga parchalovchilar nima deb ataladi?

- A) yirtqichlar
- B) konsumentlar
- C) produtsentlar
- D) destruktolar

520. Biosfera atamasini birinchi qo'llagan olim ...

- A) K.Linney
- B) A.Tomson
- C) E.Zyuss
- D) V.Vernadskiy

521. Qaysi nur asosiy issiqlik manbai sanaladi?

- A) ultrabinafsha

B) ko'rinadigan

C) infraqizil

D) ultrabinafsha va ko'rinadigan

522. Biogeotsenoz tushunchasi kim tomonidan fanga kiritilgan?

- A) N.I.Vavilov
- B) A.N.Seversov
- C) K.A.Timiryazev
- D) V.N.Sukachev

523. O'simliklarda fotosintezning amalga oshishida qaysi nurning ahamiyati katta?

- A) ultrabinafsha
- B) ko'rinadigan
- C) infraqizil
- D) ko'rinadigan, infraqizil

524. Organizmlarning qaysi omillarga javob reaksiyasi «biologik soat» deyiladi?

A) harorat, kun va tun uzunligiga

B) yorug'lik, qorong'ulik, namlikka

C) namlik, quruqlik, issiqsovuqlikka

D) kecha-kunduz va mavsumiy o'zgarishlarga

525. Qanday o'simliklarning gullashi kun uzunligiga bog'liq emas?

- A) qisqa kun o'simliklar
- B) uzun kun o'simliklar
- C) soyasevar o'simliklar
- D) neytral o'simliklar

526. Ekologik piramida asosini qaysi organizmlar tashkil qiladi?

- A) zooplankton
 B) geterotrof
 C) saprofit
 D) avtotrof
- 527.** Gigrofitlar qanday o'simlik?
 A) suvda o'sadigan
 B) normal namlik sharoitida o'sadigan
 C) nam sharoitda o'sadigan
 D) namlik yetishmaydigan joyda o'sadigan
- 528.** Kserofitlar qanday o'simlik?
 A) suvda o'sadigan
 B) namlik yetishmaydigan joyda o'sadigan
 C) normal namlik sharoitida o'sadigan
 D) nam sharoitda o'sadigan
- 529.** Noosfera tushunchasi fanga qaysi olim tomonidan kiritilgan?
 A) E.Lerua
 B) V.Vernadskiy
 C) V.Sukachev
 D) A.Seversov
- 530.** Soyasevar o'simliklar keltirilgan javobni toping.
 A) paporotnik, mox
 B) piyoz, lola
 C) o'rmon yertuti, binafsha
 D) yantoq, lola
- 531.** Ultrabinafsha nurlar odam organizmida nimalar hosil bo'lishiga yordam beradi?
 1) A vitamini; 2) D vitamini;
 3) C vitamini; 4) teri pigmenti;
- 5) ko'z to'r pardasi; 6) ko'z qorachig'i.
 A) 1, 3, 6   B) 2, 4, 5
 C) 3, 5, 6   D) 1, 5, 6
- 532.** Ekosistemaning yashovchanligini va kelajagini oldindan aniqlashga yordam beradigan usul ...
 A) dala
 B) ekologik tajribalar
 C) matematik modellash
 D) migratsiya
- 533.** Ko'rinadigan nurlar yerga yetib keluvchi quyosh nurlarining necha foizga yaqinini tashkil qiladi?
 A) 1%   B) 25%
 C) 42%   D) 50%
- 534.** O'zbekistonda umurtqalilarning nechta turi mavjud?
 A) 79 ta   B) 99 ta
 C) 410 ta   D) 650 ta
- 535.** Atmosferada kislorodning konsentratsiyasi 3 foizga yetganda qaysi organizmlar paydo bo'ladi?
 A) eukariotlar
 B) prokariotlar
 C) bir hujayralilar
 D) ko'p hujayralilar
- 536.** O'simliklarning sovuqqa chidamliligi hujayrasida qaysi moddaning ortishi va qaysi moddaning kamayishiga bog'liq?
 A) qand, suv
 B) qand, fruktoza
 C) suv, qand
 D) kraxmal, glitserin

537. Yer yuzasiga yetib keluvchi quyosh nurlarining to'liq uzunligi taxminan necha mkm ga teng?

- A) 0,8 – 15 mkm
- B) 0,9 – 18 mkm
- C) 0,3 – 20 mkm
- D) 0,3 – 10 mkm

538. «Uy pashshasi ... dan past va ... dan yuqori haroratlarda yashay olmaydi». Nuqtalar o'rniga tegishli javobni belgilang.

- A) 7°C; 50°C
- B) 5°C; 36°C
- C) 2°C; 60°C
- D) 5°C; 50°C

539. Kimyoviy elementlarning nechtasi biogen migratsiyada faol ishtirok etadi?

- A) 39 ta
- B) 96 ta
- C) 40 ta
- D) 45 ta

540. Denitrifikatsiya nima?

A) organizmlar o'lganidan keyin chirituvchi mikroorganizmlar ta'sirida oqsillar parchalانشi natijasida ammiak hosil bo'lishi

B) nitratlarning hosil bo'lishi

C) nitratlarning bir qismi ayrim bakteriyalar tomonidan elementar azotgacha parchalانشi

D) nitratlarning o'simliklar va mikroorganizmlar tomonidan iste'mol qilinishi

541. Kimyoviy elementlarning izotoplari juda ko'p bo'lishiga qaramasdan, tirik organizmlar

tarkibiga ularning qaysi izotoplari o'tadi?

1) H¹; 2) H³; 3) C¹³; 4) C¹²; 5) O¹⁸; 6) O¹⁶.

- A) 1, 3, 5
- B) 2, 4, 6
- C) 3, 4, 5
- D) 1, 4, 6

542. Quruqlikda o'simliklar biomassasi umumiy biomassaning necha foizidan ortig'ini tashkil etadi?

- A) 66%
- B) 87%
- C) 1%
- D) 99%

543. Sudralib yuruvchi hayvonlarda moddalar almashinuvining jadallashishiga qaysi abiotik omil sabab bo'ladi?

- A) yorug'lik
- B) harorat
- C) namlik
- D) namlik va harorat

544. «Kam miqdorning cheksizligini ta'minlashning birdan bir usuli uni yopiq halqa bo'ylab aylanishga majbur etishdir». Mazkur fikr kimga tegishli?

- A) J.B.Lamark
- B) K.Linney
- C) V.R.Vilyams
- D) E.Zyuss

545. Quyidagi kimyoviy elementlarning biogeokimyoviy davriyligi muddati to'g'ri ko'rsatilgan javobni toping.

1) atmosfera kislorodining hammasi; 2) karbonat angidrid gazi; 3) suv.

a) 2000 yil; b) 2 mln yil; c) 200 yil; d) 200 – 300 yil; e) 2000 – 3000 yil; f) 1mln yil.

- A) 1 – f, 2 – e, 3 – a
- B) 1 – a, 2 – d, 3 – b
- C) 1 – c, 2 – a, 3 – e
- D) 1 – d, 2 – a, 3 – b

546. Nima uchun birlamchi biosferada geterotrof prokariotlar tez ko'paya olmagan?

- A) organik moddalar kam bo'lgani uchun
- B) faqat oddiy usulda ko'payganligi uchun
- C) erkin chatishish imkoniyati bo'lmagani uchun
- D) organizmlar soni kam bo'lgani uchun

547. Tirik moddalarning qaysi funksiyasi hisobiga cho'kma jinslar paydo bo'ladi?

- A) konsentratsiya
- B) oksidlanish-qaytarilish
- C) biokimyoviy
- D) gaz almashinish

548. Lotincha «akseleratsiya» so'zi qanday ma'noni anglatadi?

- A) o'sish
- B) rivojlanish
- C) jadallashish
- D) takomillashish

549. DNK replikatsiyasi hujayralarning qaysi bo'linishlari oldidan kuzatiladi?

- A) mitoz, meyoz
- B) faqat mitoz
- C) faqat meyoz
- D) interkinez, meyoz

550. Spermatozoidning qaysi qismida hujayra markazi va mitoxondriya joylashgan?

- A) bosh
- B) bo'yin
- C) dum
- D) akrosoma

551. Ovogenez nima?

- A) urug' hujayraning rivojlanishi
- B) tuxum hujayraning rivojlanishi
- C) jinsiy hujayralar rivojlanishi
- D) ko'payish turi

552. Bargi va ildiz tugunaklari yordamida ko'payadigan o'simlikni belgilang.

- A) gulsapsar
- B) begoniya
- C) boychechak
- D) binafsha

553. Qalamchalar va ildiz bachkilar yordamida ko'payadigan o'simlikni toping.

- A) gulsapsar
- B) g'umay
- C) totim
- D) binafsha

554. Embrional rivojlanish davri tugagandan keyin bo'linmaydigan hujayralarni aniqlang.

a) suyak iligi; b) nerv; c) epidermis; d) ichak epiteliysi; e) eritrotsitlar.

- A) a, b
- B) a, c, d
- C) a, b, c
- D) b, e

555. Mitozning qaysi bosqichida har bir xromosomaning xromatidallari bir-biridan itarilib, faqat birlamchi belbog' bilangina birikkan bo'ladi?

- A) profaza
- B) metafaza
- C) anafaza
- D) telofaza

556. Mitozning qaysi bosqichida xromosomaning xromatidalarini birlashtirib turuvchi belbog' uziladi?

- A) profaza
- B) anafaza
- C) telofaza
- D) metafaza

557. Qaysi hujayralar hayoti davomida tinmasdan bo'linish xususiyatiga ega?

- A) suyak iligi, epidermis, ichak epiteliysi
- B) nerv, muskul, suyak iligi
- C) nerv, epidermis, muskul
- D) teri, muskul

558. Hujayraning bo'linishga tayyorgarlik davri qanday nomlanadi?

- A) hayot sikli
- B) mitotik sikl
- C) sitokinez
- D) interfaza

559. Bo'linishdan hosil bo'lgan yangi hujayraning nobud bo'lishigacha davri qanday ataladi?

- A) hayot sikli
- B) faza
- C) interfaza
- D) sitokinez

560. Interfazaning qaysi davrida hujayra markazining soni ikki hissa ortadi?

- A) sintezdan oldin (G_1)

- B) sintez davrida (S)
- C) sintezdan keyin (G_2)
- D) mitoz

561. Tanasining bir necha bo'laklarga bo'linishi yo'li bilan ko'payadigan ko'p hujayrali organizmni toping.

- A) bezgak parazit
- B) xlorella
- C) ignatanlilar
- D) xlamidomonada

562. Ko'p hujayrali qaysi organizm tanasining ikkiga bo'linishi yo'li bilan ko'payadi?

- A) evglena
- B) halqali chuvalchang
- C) xlamidomonada
- D) triton

563. Regeneratsiya qaysi umurtqalilarga xos?

- A) chuvalchanglar
- B) qushlar
- C) sudralib yuruvchilar
- D) nereidalar

564. Gametalar qayerda rivojlanadi?

- A) jinsiy hujayralarda
- B) zigotada
- C) somatik hujayralarda
- D) jinsiy bezlarda

565. 1898-yili akademik S.G.Navashin nimani kashf etgan?

- A) gulli o'simliklardagi qo'sh urug'lanish hodisasini
- B) endospermning triploid tabiatini
- C) generativ hujayradan spermiylarning hosil bo'lishini

D) vegetativ hujayradan chang nayining rivojlanishini

566. M.S.Navashin quyidagilardan qaysi birini kashf etgan?

A) gulli o'simliklardagi qo'sh urug'lanish hodisasini

B) endospermning triploid tabiatini

C) generativ hujayradan spermiylarning hosil bo'lishini

D) vegetativ hujayradan chang nayining rivojlanishini

567. Embrionning ayrim qismlari va hujayralarining tuzilishi hamda vazifasi jihatidan birbiridan farq qilishiga nima deyiladi?

A) gastrulyatsiya

B) metamorfoz

C) maydalanish

D) ixtisoslashish

568. Teri qoplami va uning hosilalari embrionning qaysi murtak qavatidan yuzaga keladi?

A) mezoderma

B) endoderma

C) ektoderma

D) blastoderma

569. O'rta ichak epiteliysi embrionning qaysi murtak varaqasidan shakllanadi?

A) ektoderma

B) endoderma

C) mezoderma

D) blastoderma

570. Tog'ay, suyak, qon va limfa embrionning qaysi murtak varaqasidan hosil bo'ladi?

A) ektoderma

B) endoderma

C) mezoderma

D) blastoderma

571. Urug'langan tuxum hujayra maydalanishi natijasida shakllanadigan hujayralar qanday ataladi?

A) blastosel

B) blastula

C) gastrula

D) blastomer

572. Mitoxondriyadagi kristallar membranasida juda ko'p ... joylashgan.

A) fermentlar

B) ribosomalar

C) DNK

D) gormon

573. Crossingover jarayoni meyoznig qaysi fazasida amalga oshadi?

A) profaza I

B) profaza II

C) metafaza I

D) metafaza II

574. Yer yuzidagi o'simlik va hayvonlarning necha foizi suvda yashaydi?

A) 5%

B) 10%

C) 1%

D) 7%

575. To'lqin uzunligi 0,4 mkm – 0,75 mkm bo'lgan nurlar qanday nomlanadi?

A) ultrabinafsha

B) infraqizil

C) ko'rinadigan

D) rentgen

576. Qaysi omil organizmlarning hayotiy faoliyatini susaytiradi?

- A) biotik   B) abiotik
C) ekologik   D) cheklovchi

577. Umurtqali hayvonlarning nechta turi O'zbekiston «Qizil kitob»iga kiritilgan?

A) sutemizuvchilardan 22 ta, qushlardan 30 ta, sudralib yuruvchilardan 6 ta, baliqlardan 6 ta

B) sutemizuvchilardan 31 ta, qushlardan 22 ta, sudralib yuruvchilardan 5 ta, baliqlardan 5 ta

C) sutemizuvchilardan 5 ta, qushlardan 5 ta, sudralib yuruvchilardan 31 ta, baliqlardan 22 ta

D) sutemizuvchilardan 22 ta, qushlardan 31 ta, sudralib yuruvchilardan 5 ta, baliqlardan 5 ta

578. Anabioz holatda mikroblar nima hosil qiladi?

- A) zigota   B) sista
C) spora   D) gameta

579. Anabioz holatda sodda hayvonlar nima hosil qiladi?

- A) spora   B) zigota
C) sista   D) gameta

580. Qanday omil tirik organizmlarning bir-biriga va yashash muhitiga ta'sir etadi?

- A) abiotik
B) biotik
C) antropogen
D) cheklovchi

581. Infraqizil nurlar qaysi nurlar tarkibida, ayniqsa, ko'p bo'ladi?

A) ko'rinadigan quyosh nurlari tarkibida

B) ultrabinafsha nurlari tarkibida

C) rentgen nurlari tarkibida

D) tik tushadigan quyosh nurlari tarkibida

582. Yerga yetib keladigan quyosh nurlarining ko'p qismini qaysi nurlar tashkil etadi?

- A) ko'rinadigan
B) ultrabinafsha
C) infraqizil
D) rentgen

583. Markaziy Osiyodagi biosfera qo'riqxonalari berilgan qatorni toping.

- A) Zomin, Hisor
B) Sarichelak, Qoraqum
C) Chotqol, Zomin

D) Surxon, Zomin

584. Qaysi usul yordamida muhit omillari yig'indisining ta'siri o'rganiladi?

- A) dala
B) ekologik tajribalar
C) matematik modellash
D) eksperimental

585. Keng bargli o'rmon biogeotsenozidagi o'simliklar jamoasi yaruslar bo'yicha to'g'ri joylashgan qatorni belgilang.

1) har xil butalar; 2) eman, shumtol (yorug'sevar); 3) o'tsimon o'simliklar; 4) zarang, chetan (kam yorug'sevar).

- A) 3, 2, 4, 1   B) 2, 4, 1, 3
C) 1, 2, 3, 4   D) 4, 3, 2, 1

586. Quyida berilganlardan adaptiv tiplarni aniqlang.

1) arktik; 2) tropik; 3) o'rtaliq iklim zonalar; 4) ekvatorial; 5) subekvatorial; 6) baland tog'lik; 7) cho'l; 8) voha; 9) chala cho'l; 10) adir.

A) 1, 2, 6, 7, 9, 10

B) 1, 2, 3, 6, 7, 9

C) 1, 4, 5, 6, 7, 10

D) 1, 2, 4, 6, 8, 9

587. Fotoperiodizm qushlar, sutemizuvchilar va boshqa hayvonlarning qaysi jarayonlariga katta ta'sir ko'rsatadi?

1) urchish davri; 2) oziqlanishi; 3) embrional rivojlanishi; 4) tullashi; 5) dam olishi; 6) migratsiyasi; 7) qishki uyquga ketishi; 8) moddalar almashinuvi.

A) 1, 3, 4, 6, 7

B) 1, 2, 4, 5, 8

C) 1, 2, 4, 7, 8

D) 1, 5, 6, 7, 8

588. Populyatsiyalarda yosh va qari individlar nisbatiga qarab qanday populyatsiyalar farqlanadi?

A) barqaror, shartli o'sayotgan

B) o'sayotgan, kuchli

C) kuchli, barqaror, kamayib borayotgan

D) barqaror, o'sayotgan, kamayib borayotgan

589. Qaysi adaptiv tipga tana qon tarkibida oqsil, yog'larning ko'p miqdorda bo'lishi, energiya almashinuvining kuchliligi

va termoregulyatsiyaning yaxshi rivojlanganligi xos?

A) arktik B) tropik

C) cho'l va yarimsahro

D) tog'

590. Butun hayoti davomida o'sish qaysi organizmlarda kuzatiladi?

1) o'simliklar; 2) kaltakesak;

3) tasmasimon chuvalchang;

4) qo'ng'iz; 5) ayrim mollyuskalar;

6) jirafa; 7) baliqlar.

A) 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7

B) 1, 2, 3, 4

C) 1, 3, 6, 7

D) 1, 3, 5, 7

591. «Ajratuvchi kurtaklar» yordamida ko'payadigan o'simlik ...

A) elodeya

B) molodilo

C) binafsha

D) elodiya

592. Quyidagi o'simliklarning ko'payish usullarini toping.

1) hilol; 2) molodilo; 3) elodeya.

a) ildizpoya; b) ajratuvchi kurtakchalar; c) novda; d) piyozbosh.

A) 1 - a, 2 - b, 3 - c

B) 1 - a, 2 - b, 3 - c

C) 1 - d, 2 - c, 3 - b

D) 1 - a, 2 - c, 3 - b

593. Akrosoma qaysi hujayraning xususiy organoidi?

A) tuxum hujayra

B) spermatozoid

C) nostok

D) bakteriya

594. Quyidagilardan qaysilari shakllangan spermatozoid tarkibiga kiradi?

1) yadro; 2) lizosoma; 3) akrosoma; 4) ribosoma; 5) mitoxondriya; 6) sentriola; 7) Golji majmuasi.

A) 1, 3, 5, 6, 7

B) 1, 2, 3, 5, 6

C) 1, 3, 4, 6, 7

D) 1, 3, 4, 5, 6

595. Meyoz jarayonida telofaza I bilan profaza II orasidagi bosqich nima deyiladi?

A) ovogenez

B) interkinez

C) kariokinez

D) sitokinez

596. Gomologik xromosomalarning bir-biriga yopishib yonma-yon joylashish hodisasi nima deyiladi?

A) sitokinez

B) krossingover

C) gomologiya

D) konyugatsiya

597. Hujayra bo'linishining qaysi bosqichida bo'linish uchug'i sentromeraga birikadi?

A) metafaza

B) anafaza

C) profaza

D) telofaza

598. Meyozning qaysi bosqichida gomologik xromosomalarning yelkalari bir-biridan aniq ajraladi, lekin xromatidlar-

ga ajralmagan holda qutblarga tarqaladi?

A) anafaza I

B) profaza I

C) anafaza II

D) telofaza I

599. Qaysi organizmlarda gastrulyatsiya hujayralarning migratsiyasi natijasida yuzaga keladi?

A) lansetnik

B) amfibiyalar

C) aktiniyalar

D) qushlar, sudralib yuruvchilar

600. Lansetnikda gastrula qanday amalga oshadi?

A) botib kirish hisobiga

B) qat-qat bo'lib joylashish hisobiga

C) hujayralarining migratsiyasi hisobiga

D) o'sib kirish hisobiga

601. Qaysi hayvonlarda gastrulyatsiya blastula devorining qat-qat bo'lib joylashishi natijasida hosil bo'ladi?

A) lansetnik

B) amfibiyalar

C) kovakichlilar

D) qushlar, sudralib yuruvchilar

602. «Umurtqalilarning dastlabki rivojlanish bosqichlari juda o'xshashdir». Bu dalillar kim tomonidan embrionlarning o'xshashlik qonunida ilgari surilgan?

- A) E.Gekkel, F.Myuller
- B) K.Ber
- C) A.O.Kovalevskiy
- D) A.N.Seversov

603. Gastrula ichidagi suyuqlik bilan to'lgan bo'shliq qanday ataladi?

- A) blastosel
- B) blastomer
- C) blastula
- D) homila varag'i

604. Bolalar va o'smirlar jismoniy funksiyalari rivojlantirishining jadallashishi qanday nomlanadi?

- A) akseleratsiya
- B) gomeostaz
- C) adaptatsiya
- D) idioadaptatsiya

605. Konyugatsiya qanday ko'payish usuli hisoblanadi?

- A) bir hujayralilarning jinsiy ko'payishi
- B) bir hujayralilarning jinssiz ko'payishi
- C) ko'p hujayralilarning jinssiz ko'payishi
- D) assidiyalarning ko'payish usuli

606. Qaysi hayvonning embrionlik davrida tishlari paydo bo'lsa-da, keyinchalik milkni yorib chiqmaydi, balki parchalanib so'rilib ketadi?

- A) akula
- B) kasatka
- C) kit
- D) delfin

607. Butun umri davomida bo'linib ko'payib turadigan hujayralarni belgilang.

- A) suyak iligi, ichak epiteliysi
- B) teri epidermisi, nerv
- C) nerv, muskul
- D) suyak hujayralari, eritrotsit

608. Mitozning qaysi davrida har bir xromosomaning xromatidlari bir-biridan itarilib, faqat birlamchi belbog' bilangina birikkan bo'ladi?

- A) anafaza
- B) metafaza
- C) telofaza
- D) profaza

609. O'simlik hujayralarining sitokinezi qanday kechadi?

A) hujayraning o'rtasida sitoplazmatik membrana paydo bo'lib, hujayra chetiga tarqala boshlaydi va ko'ndalang to'siq yuzuga ke'ladi

B) plazmatik membrana o'rtasida botiqlik paydo bo'lib, uning asta-sekin torayishi kuzatiladi

C) hujayra organoidlari bir qutbga tortilib ikki hissa ortadi

D) hujayra sitoplazmasida yirik vakuola paydo bo'lib, membranani ikkiga bo'ladi

610. Hayvon hujayralarida sitokinez qanday o'tadi?

A) hujayraning o'rtasida sitoplazmatik membrana paydo bo'lib, hujayra chetiga tarqala boshlaydi va ko'ndalang to'siq yuzuga keladi

B) plazmatik membrana o'rtasida botiqlik paydo bo'lib, uning asta-sekin torayishi kuzatiladi

C) hujayra organoidlari bir qutbga tortilib ikki hissa ortadi

D) hujayra sitoplazmasida yirik vakuola paydo bo'lib, membranani ikkiga bo'ladi

611. Partenogenez yo'li bilan ko'payish qaysi organizmlarda kuzatiladi?

A) erkak asalari, mayda qisqichbaqasimonlar

B) urg'ochi asalari, daryo qisqichbaqasi

C) hasharotlar

D) barcha sodda hayvonlar, bo'g'imoyoqlilar

612. Spermatozoid boshchasing oldingi qismida nima joylashgan?

A) sitoplazmaning zichlashgan qismi, gidrolizlovchi fermentlarini saqlovchi akrosoma

B) sitoplazmaning kiritmasini saqlovchi alohida organoid – akrosoma

C) mitoxondriya va sentrosomani saqlovchi alohida organoid – akrosoma

D) yadro va mitoxondriya

613. Gametogenezning qaysi bosqichida DNK miqdori ikki hissa ortadi?

A) ko'payish

B) o'sish

C) yetilish D) shakllanish

614. Ontogenez qachon boshlanadi?

A) tuxum hujayra urug'langach

B) tuxum hujayra hosil bo'lishi bilan

C) spermatozoidlarning shakllanishi bilan

D) jinsiy gormonlar sintezlangach

615. Organizmning eng dastlabki rivojlanish bosqichini ko'rsating.

A) zigota B) neyrula

C) blastula D) gastrula

616. Devori bir qavat hujayralardan tashkil topgan embrion ...

A) blastomer B) blastosel

C) blastula D) gastrula

617. Blastulaning suyuqlik bilan to'lgan bo'shlig'i qanday ataladi?

A) blastomer

B) blastoderma

C) blastosel

D) zigota

618. Kovakichlilarga xos bo'lgan gastrulyatsiya turini toping.

A) o'sib kirish

B) botib kirish

C) qat-qat joylashish

D) migratsiya

619. Lansetniklarga xos gastrulyatsiya turini toping.

A) o'sib kirish

B) botib kirish

C) qat-qat joylashish

D) migratsiya

620. Sudralib yuruvchilar va qushlarga xos gastrulyatsiya turini toping.

- A) migratsiya
- B) botib kirish
- C) qat-qat joylashish
- D) o'sib kirish

621. Amfibiyalarga gastrulyatsiyaning qaysi turi xos?

- A) migratsiya
- B) botib kirish
- C) qat-qat joylashish
- D) o'sib kirish

622. Lansetniklarning blastulasi nechta blastomerlardan tashkil topgan?

- A) 64 ta
- B) 3000 ta
- C) 1000 ta
- D) 1500 ta

623. Muskul hujayralarida miozinning, limfotsitlarda antitanalarning sintezlanishi ixtisoslanishning qaysi turiga kiradi?

- A) biokimyoviy
- B) fiziologik
- C) morfologik
- D) gistologik

624. Metamorfoz davrida qaysi hayvonning nerv nayi hujayralarga bo'linib fagotsitlarni hosil qiladi?

- A) amfibiyalar
- B) g'ovaktanlilar
- C) assidiya
- D) askarida

625. Hayvonot olamining ke- lib chiqishi bir xil ekanligini isbot etuvchi dalillardan biri qaysi?

A) ko'pchilik hayvonlarda murtak varaqlar o'xshash

B) ko'pchilik hayvonlarda murtak varaqlar farq qiladi

C) ko'pchilik hayvonlar geterotrof organizm

D) ko'pchilik hayvonlar aerob organizm

626. Qalampirning diploid to'plamli markaziy hujayrasining urug'lanishidan keyingi xromosomalar sonini toping.

- A) 24 ta
- B) 72 ta
- C) 48 ta
- D) 96 ta

627. Cho'l o'simliklarining ak-sariyati yozgi tinim davrida barglarini to'kib yuborishi qaysi abiotik omilga bog'liq?

- A) yorug'lik
- B) harorat
- C) namlik
- D) topografik

628. 1600-yildan 1975-yil-gacha dunyo miqiyosida sut-emizuvchilarning nechta turi yo'qolib ketgan?

- A) 63 ta
- B) 44 ta
- C) 74 ta
- D) 56 ta

629. Anabiozga misol bo'ladigan javobni toping.

1) mikroorganizmlarning sporalari; 2) o'simlik tikanlari; 3) hayvonlar tuxumlari; 4) o'simliklarning urug'lari; 5) hasharotlarning g'umbaklari; 6) o'simlik gullari.

- A) 1, 3, 4
- B) 1, 2, 5
- C) 2, 5, 6
- D) 3, 5, 6

630. O'simliklarning suvni kam bug'lantirishga moslanish belgilarini toping.

1) lola; 2) qora boyalich; 3) siqirquyruq; 4) saksovul; 5) kak-tus.

a) yoz oylarida bargini to'kib yuboradi; b) barg sirti mum-ga o'xshash dog'lar bilan qop-langan; c) barglari tangalarga aylangan; d) barglari qalin tuk-lar bilan qoplangan.

A) 1 - a, 2 - b, 3 - c, 4 - d

B) 1 - c, 2 - b, 3 - a, 4 - b

C) 1 - b, 2 - a, 3 - d, 4 - c

D) 1 - d, 2 - c, 3 - a, 4 - b

631. Suvga chidamliligiga qarab o'simliklar qanday gu-ruhlariga bo'linadi va ular qa-yerda o'sadi?

1) mezofitlar; 2) gigrofitlar; 3) gidrofitlar.

a) suvda; b) namlik kam sha-roitda; c) normal namlik sharo-itida; d) nam sharoitda.

A) 1 - c; 2 - d; 3 - a

B) 1 - c; 2 - a; 3 - d

C) 1 - c; 2 - d; 3 - b

D) 1 - a; 2 - b; 3 - c

632. Fikus o'simligida nam tanqisligiga qanday moslanish bor?

A) ildizi yer yuzasi bo'ylab taralib o'sib tarqalgan

B) ildizi yerosti suvlarigacha o'sib kiradi

C) barglari mayda tangacha-larga aylangan

D) bargining usti mum qavati bilan qoplangan

633. Antropoekologik siste-malarning kelib chiqishi, yasha-

shi va rivojlanish qonuniyatini qaysi fan o'rganadi?

A) inson ekologiyasi

B) autekologiya

C) sinekologiya

D) populyatsion ekologiya

634. Tirik organizmlarga ta'sir ko'rsatuvchi muhitning har qan-day tarkibiy qismlari ... deyiladi.

A) ekologik omillar

B) biogeotsenozlar

C) biotsenozlar

D) biomlar

635. Ekologiya tushunchasini fanga kiritgan olim ...

A) Ch.Darvin B) Levenguk

C) E.Gekkel D) K.Linney

636. O'simliklarning yorug'lik uchun kurashi organizmlar o'zaro munosabatlaridan qaysi biriga misol bo'ladi?

A) simbioz

B) antibioz

C) neytralizm

D) sinoykiya

637. Barcha biogeotsenoz-larning yig'indisi nimani hosil qiladi?

A) biosferani

B) litosferani

C) troposferani

D) gidrosferani

638. Biosfera haqidagi to'liq ta'limotni qaysi olim yaratdi va rivojlantirdi?

A) J.B.Lamark

B) V.I.Vernadskiy

C) V.N.Sukachev

D) V.O.Kovalevskiy

639. Quruqlikda yashovchi organizmlar o'simlik va hayvonlarning necha foizini tashkil etadi?

- A) 7%   B) 40%
C) 50%   D) 93%

640. Suvning tubida hayot kechiradigan organizmlar qanday ataladi?

- A) bentos
B) plankton
C) mikroplankton
D) suv hayvonlari

641. Odam organizmidagi eng yirik hujayra ...

- A) eritrotsit
B) leykotsit
C) trombotsit
D) tuxum

642. Qaysi olim bakteriofag-larni kashf etgan?

- A) F. de Erell
B) L.Paster
C) G.Meller
D) D.Ivanovskiy

643. Biogenetik qonun qaysi usul yordamida ixtiro qilingan?

- A) eksperimental
B) taqqoslash
C) kuzatish
D) tarixiy

644. Zog'ora baliq erkagining jinsiy hujayrasida nechta xromosoma bor?

- A) 24 ta   B) 66 ta
C) 52 ta   D) 104 ta

645. Ossillatoriyaga xos belgilar keltirilgan qatorni toping.

1) oddiy ipsimon; 2) shilimshiq pardasi yo'q; 3) shilimshiq parda bilan o'ralgan; 4) hujayrasining eni bo'yidan bir necha marta katta; 5) tanasidagi hujayralari har xil tuzilishga ega; 6) sitoplazma ikki qismdan iborat; 7) gormogoniy-larga ajralib ketish yo'li bilan ko'payadi; 8) tanasidagi hujayralari bir xil tuzilgan; 9) sholi-poyalar, ko'lmak suvlar, hovuz va ko'llarda uchraydi.

- A) 1, 2, 4, 6, 7, 8, 9
B) 1, 3, 4, 5, 6, 7, 9
C) 1, 2, 5, 7, 9
D) 1, 2, 4, 5, 7, 9

646. Odam bir kunda necha kg organik modda o'zlashtirishi mumkin?

- A) 0,86 kg   B) 2,1 kg
C) 0,81 kg   D) 81 kg

647. Odam bir kunda necha kg mineral tuzlarni o'zlashtirishi mumkin?

- A) 0,86 kg
B) 2,1 kg
C) 0,81 kg
D) 0,1 kg

648. Energetik almashinuvda hujayrada qaysi moddaning kislorodsiz parchalanishi natijasida 2 ta molekula ATF hosil bo'ladi?

- A) glyukoza   B) yog'
C) kraxmal   D) oqsil

649. Virus qanday qismlardan tarkib topgan?

1) yadro; 2) kapsid; 3) hujayra qobig'i; 4) DNK yoki RNK; 5) organoidlar; 6) sitoplazma.

- A) 1, 2, 3   B) 2, 3, 4
C) 2, 4   D) 5, 6, 3

650. ATF qayerda sintezlanadi?

- A) mitoxondriya va lizosomada
B) mitoxondriyada
C) ribosoma va mitoxondriyada
D) lizosoma va ribosomada

651. Hujayra membranasi tarkibiga kiruvchi modda ...

- A) kraxmal
B) fosfolipidlar
C) lipidlar va selluloza
D) nuklein kislota va lipidlar

652. Tolasimon (1) va yuma-loq (2) shakliga ega oqsillar qayerlarda uchraydi?

a) hayvonlarning junida; b) qondagi gemoglobinda; c) ipak qurtining ipagida; d) odam muskulida.

- A) 1 – a, c; 2 – b, d
B) 1 – a, d; 2 – b, c
C) 1 – b; 2 – a, c, d
D) 1 – a, c, d; 2 – b

653. Mamont daraxtiga xos belgilarni toping.

- A) gullamaydigan yuksak o'simlik
B) gullamaydigan tuban o'simlik
C) gullaydigan sporal o'simlik

D) gul, meva, urug' hosil qiladigan yopiq urug'li o'simlik

654. Qaysi o'zbek olimlari hujayra biologiyasini o'rganishga katta hissa qo'shishgan?

- A) K.Zufarov, J.Hamidov
B) Y.To'raqulov, S.Shamsiyev
C) T.Zohidov, D.Qashqarov
D) O.Bogdanov, S.Alimuhamedov

655. Xromoplastlar tarkibida uchraydigan pigment ...

- A) xlorofill
B) fikotsian
C) karotinoid
D) xlorofill va karotinoid

656. O'simlikning qaysi qismlarida leykoplastlarni uch-ratish mumkin?

- A) ildizda, tugunaklarda
B) ildizmevada, yon-bargchalarda
C) urug'larda, toj barglarda
D) barglarda, urug'larda

657. Gametalar nima?

- A) meyoz jarayonida o'zaro konyugatsiyalanuvchi ikkita gomologik xromosoma
B) birinchi avlod (F_1) duragaylarini ota yoki ona organizmlari bilan qayta chatishtirish
C) gaploid sondagi xromosomaga ega bo'lgan ota va ona jinsiy hujayrasi
D) jinsiy ko'payishning bir turi

658. Spermatogenez jarayonining qaysi davrida mitoz bo'linishi kuzatiladi?

- A) ko'payish

- B) o'sish
- C) shakllanish
- D) yetilish

659. ... ga yana bir guruh moddalar – steroidlar ham kiradi.

- A) lipidlar
- B) oqsillar
- C) uglevodlar
- D) nukleotidlar

660. Tish emali hujayralarida suvning miqdori necha foizga yaqin bo'ladi?

- A) 10%   B) 15%
- C) 20%   D) 5 – 8%

661. Suvarakning somatik hujayralarida nechta autosoma xromosomalari bor?

- A) 48 ta   B) 46 ta
- C) 24 ta   D) 12 ta

662. Prokariotlarning DNKsi qanday ataladi?

- A) nukleotid   B) gen
- C) nukleozid   D) genom

663. Qaysi moddalar asalning asosiy qismini tashkil etadi?

- A) glyukoza, fruktoza
- B) fruktoza, riboza
- C) pentoza, fosfolipid
- D) letsitin, albumin

664. Odam hayot faoliyati tufayli 1 yilda taxminan qancha kislorod va ozuqani o'zlashtiradi?

- A) 186 kg
- B) 2 tonna
- C) 1,5 tonna
- D) 500 kg

665. Ikki molekula sut kislotaning kislorodli sharoitda to'liq parchalanishida nechta molekula ATF paydo bo'ladi?

- A) 2   B) 36
- C) 38   D) 10

666. Quyida berilgan qaysi reaksiyalarda ATF to'planadi?

- A) oksidlanish, sintezlash, achish
- B) sintezlash, achish
- C) oksidlanish, sintezlash
- D) oksidlanish, achish

667. Invaginatsiya gipotezasiga ko'ra, eukariot hujayra nimadan hosil bo'lgan?

- A) ko'p hujayra
- B) prokariot
- C) xloroplast
- D) bitta hujayra

668. Mendelning birinchi qonuni ... qonuni deb ataladi.

- A) dominantlik
- B) belgilarning mustaqil holda irsiylanishi
- C) ajralish
- D) birikkan holda irsiylanish

669. Mendelning uchinchi qonuni qanday ataladi?

- A) ajralish
- B) belgilarning mustaqil holda irsiylanishi
- C) dominantlik
- D) birikkan holda irsiylanish

670. Irsiyatning xromosoma nazariyasini yaratgan olim ...

- A) T.Morgan   B) G.Mendel
- C) G.de Friz
- D) E.Chermak

671. Mendelning ikkinchi qonuni qanday nomlanadi?

- A) ajralish
- B) belgilarning mustaqil holda irsiylanishi
- C) dominantlik
- D) gametalar sofligi

672. Namozshomgul o'simlik gulining rangi qanday irsiylanadi?

- A) to'liq birikish asosida
- B) chala birikish asosida
- C) to'liq dominantlik asosida
- D) chala dominantlik asosida

673. Ham erkak, ham ayollarda uchraydigan xromosoma kasalligini belgilang.

- A) Daun sindromi
- B) Klaynfelter sindromi
- C) Shereshevskiy-Terner sindromi
- D) gemofiliya

674. Qaysi kasallik faqat erkaklarda uchraydi?

- A) Daun sindromi
- B) Klaynfelter sindromi
- C) Shereshevskiy-Terner sindromi
- D) albinizm

675. Faqat ayollarda uchraydigan kasallikni ko'rsating.

- A) Daun sindromi
- B) Klaynfelter sindromi
- C) Shereshevskiy-Terner sindromi
- D) fenilketonuriya

676. Klaynfelter sindromi kasalligiga duchor bo'lgan shaxslar jinsiy xromosomalar bo'yicha qanday genotipga ega bo'lishadi?

- A) XX
- B) XY
- C) XXY
- D) X

677. Shereshevskiy-Terner sindromida jinsiy xromosomalar bo'yicha kariotipi qanday bo'ladi?

- A) XX
- B) XY
- C) XXY
- D) X

678. Qovoq o'simligi mevasining shakli ikki juft komplementar genlar bilan belgilanadi. Quyidagi genotiplarning qaysilari qovoqning gardishsimon shaklini belgilaydi?

- 1) Aabb; 2) AABb; 3) AABB;
- 4) AaBB; 5) AaBb; 6) aaBB; 7) aaBb; 8) AAbb.

- A) 2, 3, 4, 5
- B) 1, 6, 7, 8
- C) 1, 2, 4, 5
- D) 3, 4, 7, 8

679. Mikrotsefaliya qaysi kasallik natijasida rivojlanadi?

- A) albinizm
- B) fenilketonuriya
- C) qandli diabet
- D) shizofreniya

680. Hasharotlar yordamida changlanadigan o'simliklarning qaysi organi kamdan kam holdalarda o'zgaradi?

- A) meva
- B) gul
- C) poya
- D) barg

681. Hasharotlar yordamida changlanadigan o'simliklarning qaysi organlari kattaligi juda o'zgaruvchan bo'ladi?

- A) ildizi
- B) bargi
- C) mevasi
- D) guli

682. Reaksiya normasining torligi qanday muhim belgilarga xos?

A) yurak kattaligi, barg uzunligi

B) bosh miya kattaligi, teri rangi

C) bosh miya kattaligi, oqsil va yog' miqdori

D) yurak kattaligi, bosh miya kattaligi

683. Odamlarda bo'y uzunligi qanday genlar tomonidan aniqlanadi?

A) komplementar

B) epistatik

C) polimer

D) pleyotropik

684. Digeterozigota organizm necha xil gameta hosil qiladi?

A) 8 xil   B) 2 xil

C) 4 xil   D) 16 xil

685. Quyidagi genotiplar necha xil gametani yuzaga keltiradi?

a) AABBCcDD; b) aabbccDdmm; c) AabbCCee; d) AaBB; e) AaBBCcDdmm.

A) a - 1; b - 2; c - 2; d - 2; e - 8

B) a - 1; b - 16; c - 4; d - 2; e - 16

C) a - 1; b - 1; c - 2; d - 2; e - 16

D) a - 1; b - 1; c - 2; d - 2; e - 4

686. Quyida berilgan genotiplarning qaysilaridan 4 xil gameta olish mumkin?

1) AaBb; 2) AaBBCC;

3) AaBbCC; 4) AaBB;

5) AABbCcDd; 6) AABb;

7) AaBBCcDD; 8) aaBb;

9) AaBBccDd.

A) 2, 4, 5, 9

B) 1, 2, 7, 8

C) 1, 2, 3, 4

D) 1, 3, 7, 9

687. Gregor Mendel o'z tadqiqotlarida qanday usulni qo'llagan?

A) ontogenetik

B) geneologik

C) sitogenetik

D) duragaylash

688. No'xat o'simligining dominant (1) va retsessiv (2) holda irsiylanuvchi belgilarini toping.

a) burishgan don; b) yashil don; c) bo'g'imli dukkak; d) oddiy dukkak; e) qizil gul; f) silliq don.

A) 1 - a, b, c; 2 - d, e, f

B) 1 - d, e, f; 2 - a, b, c

C) 1 - a, c, f; 2 - b, d, e

D) 1 - b, d, e; 2 - a, c, f

689. Andaluz tovuq patining rangi qanday irsiylanadi?

A) to'liq dominant

B) chala dominant

C) komplementar

D) polimer

690. Qaysi chatishtirishlarda fenotip bo'yicha 3:1 nisbat kuzatiladi?

a) aaBb x aabb; b) Aa x Aa; c)

Aabb x AaBB; d) Aabb x aaBb;

e) AaBbCc x aabbcc; f) aaBbCc-
CxaaBbCc.

A) b, c, f   B) a, d, e

C) a, b, c   D) d, e, f

691. Qaysi chatishtirishlar-
da fenotip va genotip bo'yicha
1:1:1:1 nisbatda ajralish olina-
di?

a) AaBb. x aabb; b) Aabb
x aaBb; c) AABb x aaBb; d)
AABbCc x aabbcc; e) aaBbcc
x aaBbcc.

A) c, e

B) a, b, c

C) a, b, d   D) d, e

692. No'xat o'simligida biri-
kish guruhi nechaga teng?

A) 14   B) 7

C) 16   D) 4

693. «Genlarning birikkan gu-
ruhi ... mos keladi». Nuqtalar
o'rniga tegishli javobni belgi-
lang.

A) xromosomalarning gaploid
to'plamiga

B) xromosomalarning diploid
to'plamiga

C) autosomalardan soniga

D) noallel genlarning soniga

694. Qaysi jarayon gen-
larning birikkan holda irsiy-
lanishini buzadi?

A) konyugatsiya

B) reduplikatsiya

C) krossingover

D) interkinez

695. Ayrim jinsli organizm-
larda jinslar nisbati nechaga
teng?

A) 3:1

B) 1:1

C) 9:7

D) 2:1

696. Qaysi olim genlar faqat
autosomalarda emas, bal-
ki jinsiy xromosomalarda ham
joylashganligini aniqlagan?

A) G.Mendel

B) A.Tomson

C) K.Korrens

D) T.Morgan

697. Daltonizm qanday ka-
sallik?

A) qizil va yashil ranglarni
ajratolmaslik

B) qizil va sariq ranglarni ajra-
tolmaslik

C) oq va qora ranglarni ajra-
tolmaslik

D) barmoqlar sonining ortishi

698. Irsiyatning tuzilish va
funktional birligi nima?

A) autosomalardan

B) jinsiy xromosomalardan

C) fenotip

D) genlar

699. Genlarning komplemen-
tar ta'sirida fenotipda namoyon
bo'lmaydigan nisbatlarni to-
ping.

a) 9:3:3:1; b) 13:3; c) 9:7; d)
1:4:6:4:1.

A) a, c

B) a, b

C) c, d

D) b, d

700. Genlarning komplemen-
tar (1), epistaz (2) va polime-
riya (3) ta'sirida fenotipda qan-
day ajralishlar yuzaga keladi?

a) 9:3:3:1; b) 13:3; c) 9:7; d)
1:4:6:4:1.

- A) 1 – a, b; 2 – c; 3 – d
- B) 1 – a, c; 2 – b; 3 – d
- C) 1 – a, c; 2 – d; 3 – b
- D) 1 – b; 2 – a, c; 3 – d

701. Miqdor belgilarining rivojlanish darajasi nimaga bog'liq bo'ladi?

- A) unga ta'sir etuvchi epistatik genlar soniga
- B) komplementar ta'sir etuvchi genlar soniga
- C) unga ta'sir etuvchi polimer genlar soniga
- D) komplementar ta'sir etuvchi pleyotrop genlar soniga

702. Quyvon quloqlarining uzunligi qaysi genlar ta'sirida irsiylanadi va rivojlanadi?

- A) polimer
- B) pleyotrop
- C) epistaz
- D) komplementar

703. Nima uchun sariq-sichqonlar orasida dominant gomozigotali (AA) formalari butunlay uchramaydi?

- A) gomozigota holatida dominant gen letal xususiyatga ega
- B) bepisht bo'ladi
- C) sichqonlar partenogenez yo'li bilan ko'payadi
- D) sichqonlarda jinsiy xromosomalar bo'lmaydi

704. Bitta genning bir qancha belgilar rivojlanishiga ta'siri qanday ataladi?

- A) epistaz
- B) komplementarlik

- C) polimeriya
- D) pleyotropiya

705. Odamlarda uchraydigan ko'p barmoqlilik qanday nomlanadi?

- A) braxidaktiliya
- B) polidaktiliya
- C) sindaktiliya
- D) shizofreniya

706. Odamlarda uchraydigan panjalarning qisqa va yo'g'on bo'lishi qanday nomlanadi?

- A) braxidaktiliya
- B) polidaktiliya
- C) sindaktiliya
- D) daktiloskopiya

707. Oqsillar tuzilishiga o'zgarishlar kiritadigan mutatsiya

- ...
- A) xromosoma
- B) somatik
- C) gen
- D) fenotipik

708. Reaksiya normasining kengligi nima bilan aniqlanadi?

- A) fenotip
- B) genotip
- C) tashqi muhit omillari
- D) xromosoma soni

709. Gen kasalliklarini toping.
A) Daun sindromi, Klaynfelter sindromi

- B) mikrotsefaliya, Shere-shevskiy-Terner sindromi
- C) fenilketonuriya, shizofreniya
- D) albinizm, Daun sindromi

710. ... kasalliklari jinsiy X-xromosomaga birikkan holda nasldan naslga o'tadi.

- A) gemofiliya va daltonizm
- B) fenilketonuriya va albinizm
- C) qandli diabet va albinizm
- D) qandli diabet va gemofiliya

711. Shereshevskiy-Terner sindromida qaysi xromosoma soni o'zgaradi?

- A) autosoma
- B) tayoqchasimon
- C) somatik
- D) jinsiy

712. Daun sindromi kasalligiga duchor bo'lgan erkaklarning jinsiy xromosomalar bo'yicha kariotipi qanday bo'ladi?

- A) XX   B) XY
- C) XXY   D) X

713. Daun sindromi bilan kasallangan ayolda jinsiy xromosomalar bo'yicha kariotipi qanday bo'ladi?

- A) XX   B) XY
- C) XXY   D) X

714. Daun sindromli bolalarning qonidagi eritrotsitlarda nechta autosoma bo'ladi?

- A) umuman bo'lmaydi
- B) 47 ta
- C) 22 ta
- D) 44 ta

715. Daun sindromli bolalarning leykotsitlarida nechta jinsiy xromosoma bo'ladi?

- A) 2 ta
- B) 1 ta
- C) leykotsitlarda jinsiy xromosoma bo'lmaydi
- D) 44 ta

716. Moddalar almashinuvi-ning buzilishini qaysi usul yordamida aniqlash mumkin?

- A) sitogenetik
- B) geneologik
- C) egizaklar
- D) biokimyoviy

717. Qaysi xromosoma kasalligiga duchor bo'lgan shaxslarning skelet tuzilishi ayollar skeletiga o'xshash bo'ladi?

- A) Shereshevskiy-Terner
- B) Daun
- C) Klaynfelter
- D) albinizm

718. Qaysi kasallikka chalingan odamlarning ikkilamchi jinsiy belgilari ham sust namoyon bo'ladi?

- A) Shereshevskiy-Terner
- B) Daun
- C) Klaynfelter
- D) albinizm

719. Daun sindromli bolalarda kuzatiladigan o'zgarishlarni aniqlang.

- a) diploid to'plami 47 ta; b) ko'zlari kichik, bir-biriga yaqin joylashgan; c) yelka chanoqqa nisbatan tor; d) qo'llari uzun; e) skelet tuzilishi ayollarnikiga o'xshaydi; f) bo'yi past; g) diploid to'plami 45 ta; h) og'zi yarimochiq; i) uzoq yashamaydi.

- A) a, b, h, i   B) a, c, d, e
- C) f, g   D) b, g, h, i

720. Klaynfelter sindromli bolalarda kuzatiladigan o'zgarishlarni aniqlang.

a) diploid to'plami 47 ta; b) ko'zlari kichik, bir-biriga yaqin joylashgan; c) yelka chanoqqa nisbatan tor; d) qo'llari uzun; e) skelet tuzilishi ayollarnikiga o'xshaydi; f) bo'yi past; g) diploid to'plami 45 ta; h) og'zi yarim-ochiq; i) uzoq yashamaydi.

A) a, b, h, i

B) a, c, d, e

C) f, g

D) b, g, h, i

721. Shereshhevskiy-Terner sindromli bolalarda kuzatiladigan o'zgarishlarni aniqlang.

a) diploid to'plami 47 ta; b) ko'zlari kichik, bir-biriga yaqin joylashgan; c) yelka chanoqqa nisbatan tor; d) qo'llari uzun; e) skelet tuzilishi ayollarnikiga o'xshaydi; f) bo'yi past; g) diploid to'plami 45 ta; h) og'zi yarim-ochiq; i) uzoq yashamaydi.

A) a, b, h, i   B) a, c, d, e

C) f, g   D) b, g, h, i

722. Qaysi kasalliklar faqat ayollarda (1), faqat erkaklarda (2) namoyon bo'ladi?

a) albinizm; b) Klaynfelter; c) Daun; d) fenilketonuriya; e) Shereshhevskiy-Terner.

A) 1 – e; 2 – b

B) 1 – d, e; 2 – b

C) 1 – e; 2 – a, b

D) 1 – b; 2 – d, e

723. Xromosoma tuzilishining o'zgarishi bilan bog'liq mutatsiyalar qaysi usul bilan aniqlanadi?

A) biokimyoviy usul

B) geneologik usul

C) egizaklar usuli

D) sitogenetik usul

724. Taram-taram sochlilarning genotipi qanday bo'ladi?

A) gomozigota dominant

B) geterozigotali

C) gomozigota retsessiv

D) digeterozigotali

725. Quyidagilardan dominant belgilarni aniqlang.

a) sochning erta to'kilishi; b) malla soch; c) qo'y ko'z; d) kulrang ko'z; e) pakanalik; f) normal bo'y; g) besh barmoqlilik; h) ko'z shoh pardasining degeneratsiyasi.

A) a, c, e, h

B) b, d, f, g

C) a, b, c, d

D) e, f, g, h

726. Quyidagilardan retsessiv belgilarni aniqlang.

a) sochning erta to'kilishi; b) malla soch; c) qo'y ko'z; d) kulrang ko'z; e) pakanalik; f) normal bo'y; g) besh barmoqlilik; h) ko'z shoh pardasining degeneratsiyasi.

A) a, c, e, h

B) b, d, f, g

C) a, b, c, d

D) e, f, g, h

727. Nilufar gul (1) va suv yong'og'ining (2) suv ostidagi barglari qanday shaklga ega?

a) lansetsimon; b) voronkasimon; c) patsimon; d) yaxlit.

- A) 1 – a; 2 – c
- B) 1 – b; 2 – d
- C) 1 – c; 2 – a
- D) 1 – d; 2 – b

728. Poliduragaylardagi gаметalarning umumiy sonini qaysi formula yordamida hisoblash mumkin?

- A) 2^n
- B) 3^n
- C) 4^n
- D) 16^n

729. Birikish guruhleri soni 24 ta bo'lgan organizmlarni toping.

1) makkajo'xori; 2) qalampir; 3) zog'ora baliq; 4) shimpanze; 5) drozofila; 6) suvarak; 7) odam.

- A) 1, 2, 3
- B) 2, 3, 4
- C) 5, 6, 7
- D) 2, 4, 6

730. 23 juft autosoma va 2 ta jinsiy xromosomalarga ega bo'lgan organizmlarni belgilang.

1) makkajo'xori; 2) qalampir; 3) zog'ora baliq; 4) shimpanze; 5) drozofila; 6) suvarak; 7) odam.

- A) 1, 2, 3
- B) 2, 3, 4
- C) 5, 6, 7
- D) 2, 4, 6

731. Qora (AA), qizil (aa) qoramollar chatishtirilganda F_2 da fenotip nisbatini aniqlang.

- A) 1:1
- B) 3:1
- C) 2:1
- D) 2:1:2

732. Yer yuzida har daqiqada qancha tonna suv bug'lanadi?

- A) 1 mln
- B) 2 mln
- C) 1 mlrd
- D) 2 mlrd

733. Organizmlarning qaysi belgilarida reaksiya normasi tor bo'ladi?

- A) miqdor belgilarda
- B) tana massasi
- C) jun uzunligi
- D) sifat belgilarida

734. Tabiatni muhofaza qilish maqsadida 1971-yili qanday xalqaro dastur qabul qilingan?

- A) «Biosfera va inson»
- B) «Biosfera va biogeotsenoz»
- C) «Inson va biosfera»
- D) «Biosfera va Qizil kitob»

735. O'simliklarda uglerodning konsentratsiyasi Yer po'stidagiga nisbatan ... marta, azotniki esa ... marta yuqoridir.

- A) 200; 50
- B) 50; 12
- C) 120; 30
- D) 200; 30

736. Biosferaning uchinchi bosqichi nima deyiladi?

- A) biogenez davri
- B) noogenez davri
- C) biotsenoz davri
- D) abiotik davri

737. Biogen migratsiyada qatnashuvchi organizmlarni qanday guruhlariga ajratish mumkin?

1) produtsent; 2) konsument; 3) redutsent; 4) plankton; 5) fitoplankton; 6) bentos; 7) zooplankton.

- A) 1, 2, 3
- B) 2, 3, 4

C) 3, 4, 5   D) 4, 5, 6

738. Keyingi 100 yil davomida Yer yuzasining harorati o'rtacha necha gradusgacha ko'tarilganligi aniqlangan?

A) 0,6°C   B) 0,3°C
C) 0,4°C   D) 0,2°C

739. Qalampirida nechta xromosoma mavjud?

A) 8 ta   B) 48 ta
C) 104 ta   D) 24 ta

740. Qaysi gipoteza xloroplast, mitoxondriya va yadroning qo'sh membranalari kelib chiqishini oson tushuntirib beradi?

A) simbiogenez
B) panspermiya
C) biogenez
D) invaginatsiya

741. Sianobakteriyalar hujayrasi, odatda, qanday yo'l bilan ko'payadi?

A) mitoz va meoz
B) ikkiga bo'linish, gormogoniylar yordamida
C) meoz va amitoz
D) mitoz, meoz va gormogoniylar yordamida

742. Spermatozoidning bo'yin qismida qanday organoidlar joylashgan?

A) sentriola, mitoxondriya
B) mitoxondriya, ribosoma
C) mitoxondriya, yadro
D) akrosoma, yadro

743. Qaysi jarayon odam organizmida bir necha yil davom etadi?

A) ovogenez
B) spermatogenez
C) meoz
D) mitoz

744. Lishaynik kraxmali qanday ataladi?

A) lixenin
B) lishaynikda kraxmal bo'lmaydi
C) glikogen
D) xitin

745. Lishayniklarning yaxlit qoplam hosil qiluvchi turi ...

A) soqoldor usneya
B) tasmaimon everniya
C) kladoniya
D) yopishqoq batsidiya

746. Qaysi ferment lishayniklarda uchraydi?

A) amilaza   B) maltaza
C) laktaza   D) lipaza

747. Endoplazmatik to'ning g'ovak membranalari hisobiga paydo bo'ladigan hujayra tuzilmasini belgilang.

A) ribosoma
B) Golji majmuasi
C) lizosoma
D) vakuola

748. Xordalilar tipi, lichinka xordalilar kenja tipiga mansub bo'lgan hayvonni toping.

A) lansetnik
B) assidiya
C) amfibiya
D) to'garak og'izlilar

749. Assidiyaning lichinkasiga xos belgilarni aniqlang.

1) xorda, nerv nayi; 2) halqumida jabra yoriqlari mavjud; 3) erkin suzib yuradi; 4) suv tubida harakatsiz yashaydi; 5) xordasi umurtqa bilan almashinadi.

- A) 1, 2, 3
- B) 1, 2, 4
- C) 1, 3, 5
- D) 2, 4, 5

750. Tolasimon oqsillar qayerlarda uchraydi?

- A) hayvonlarning juni, odam sochida
- B) ipak qurtining ipagi, gemoglobinda
- C) gemoglobin, hayvonlarning shoxida
- D) tuyuq, tirnoq, muskulda

751. Butun umri davomida qaysi organizmlarda o'sish kuzatiladi?

- A) o'simliklarda, lentasimon chugalchanglarda
- B) mollyuskalar va baliqlarda
- C) odamlar, barcha umurtqalilarda
- D) o'simliklarda, lentasimon chugalchanglarda

752. Moddalar almashinuvi-ning dastlabki bosqichini toping.

- A) metabolizm mahsulotlarini tashqariga ajratish
- B) glikoliz
- C) ozuqaning hazm bo'lishi
- D) sut kislotaning parchalanishi

753. Moddalar almashinuvi-ning oxirgi bosqichini toping.

- A) keraksiz mahsulotlarning tashqariga chiqarilishi
- B) oqsil biosintezi
- C) glikoliz jarayoni
- D) yog' kislotaning hosil bo'lishi

754. Qaysi olimlar hujayra-ning kimyoviy tarkibi, ularda sodir bo'ladigan kimyoviy jarayonlarni o'rganishga katta hissa qo'shgan?

- A) Y.To'raqulov, B.Toshmuhamedov
- B) Y.To'raqulov, D.Musayev
- C) T.Zohidov, O.Bogdanov
- D) J.Hamidov, R.Muhammedov

755. Qattiq holda uchraydigan kiritmalar qanday nomlanadi?

- A) granulalar
- B) gormonlar
- C) letsitin
- D) vakuola

756. Ontogenez, asosan, qanday davrlarga bo'linadi?

1) lichinkali rivojlanish; 2) lichinkasiz rivojlanish; 3) ona qornida rivojlanish; 4) embrional rivojlanish; 5) postembrional rivojlanish.

- A) 4, 5
- B) 2, 4
- C) 1, 2
- D) 1, 3

757. Biologiya tarixida genetika faniga asos solingan sana ...

- A) 1872-yil
- B) 1900-yil
- C) 1906-yil
- D) 1905-yil

758. Jinsga bog'liq holda irsiylanadigan gen kasalliklarini aniqlang.

- A) gemofiliya, Daun
- B) albinizm, fenilketonuriya
- C) Klaynfelter, Daun
- D) gemofiliya, daltonizm

759. Odamlardagi qobiliyat, iste'dod, aql-idrokning irsiy omillarga bog'liq ekanligi qaysi usul yordamida aniqlanadi?

- A) geneologik
- B) eksperimental
- C) populyatsion-statistik
- D) ontogenetik

760. Polimeriya hodisasida F_2 avlodda fenotip bo'yicha qanday nisbat kuzatiladi?

- A) 1:4:6:4:1
- B) 13:3
- C) 1:2:1:2:4:1:2:1
- D) 9:3:3:1

761. Digeterozigotalar chatishtirilganda necha xil genotipik kombinatsiya yuzaga keladi?

- A) 4
- B) 12
- C) 8
- D) 9

762. Qonning ivimasligi va daltonizm kasalliklari qanday irsiylanadi?

- A) autosomaga birikkan holda
- B) jinsga birikkan holda
- C) dominant
- D) sitoplazma orqali

763. Hujayraning shakli, to'qimalar va organlar tuzilishi organizmlarning qanday fenotipik belgilariga oid?

- A) ko'rinadigan
- B) anatomik
- C) biokimyoviy
- D) gistologik

764. Tana tuzilishi va organlar joylashuvi organizmlarning qanday fenotipik belgilariga oid?

- A) gistologik
- B) anatomik
- C) biokimyoviy
- D) ko'rinadigan

765. Odamga xos biokimyoviy belgilar qanday irsiylanadi?

- A) komplementar
- B) chala dominant
- C) chala birikish
- D) to'liq dominant

766. Ota-onalarning genotipi qanday bo'lganda tahliliy chatishtirish natijasida olingan du-ragaylarda genotip bo'yicha 1:1:1:1 nisbatda ajralish vujudga keladi?

- A) Aabb x Aabb
- B) AaBb x aabb
- C) AABb x aabb
- D) aaBb x aabb

767. Digeterozigotali organizmlarni aniqlang.

- A) AabbccDD
- B) aaBbCCDd
- C) AabbCCdd
- D) aaBbccdd

768. Odamning Y-xromosomasida joylashgan genlar nasldan naslga qaysi farzandlarga o'tadi?

- A) faqat qiz bolalarga

B) faqat o'g'il bolalarga
C) qiz va o'g'il bolalarga teng miqdorda

D) Y-xromosomada genlar bo'lmaydi.

769. Qaysi holdagi organizmlarda retsessiv mutatsiyalar yashirin holda uchraydi?

A) dominant gomozigota va geterozigotalarda

B) geterozigotada

C) retsessiv gomozigotalarda

D) retsessiv mutatsiya bo'lmaydi

770. Sut tarkibidagi yog' miqdori nimaga bog'liq?

A) genotipga

B) fenotipga

C) tashqi muhit omillariga

D) oqsilga

771. O'zgaruvchanlikning qaysi turida o'zgarishlar guruhli xarakterga ega?

A) rekombinativ

B) kombinativ

C) mutatsion

D) fenotipik

772. Triduragayda nechta gameta hosil bo'lishi qaysi formula bilan aniqlanadi?

A) 2^3

B) 3^3

C) 4^3

D) 1^3

773. Fenotip jihatidan 9:6:1 nisbatlar quyidagi chatishtirishlarning qaysi birida kuzatiladi?

A) AABbx aabb

B) AaBbx aabb

C) AaBBx AaBB

D) AaBbx AaBb

774. Ikkita (1), to'rtta (2), sakkizta (3) va o'n oltita (4) gametalar hosil qiluvchi genotipli organizmlarni aniqlang.

a) aabbccDd; b) aaBbCcdd; c) AABbCcdd; d) AabbCcDd; e) AaBbCcDDEe; f) aaBbccddee; g) AabbCCDd; h) aaBbccDdEe; i) aaBbCcDdEe.

A) 1 – a, f; 2 – b, g; 3 – d, h; 4 – e, i

B) 1 – a, f; 2 – d, h; 3 – f, b; 4 – e, i

C) 1 – a, g; 2 – f, h; 3 – d, b; 4 – c, i

D) 1 – a, c; 2 – b, h; 3 – d, i; 4 – e, f

775. Qanday genotipli organizmlar chatishtirilsa, avlodda 64 ta kombinatsiya yuzaga keladi?

A) AaBbCc x AaBbCc

B) AaBbCc x aabbcc

C) aaBbCc x AABbCc

D) AaBbcc x AaBbCc

776. Avlodda genotip va fenotip bo'yicha 1:1:1:1:1:1:1 nisbatda ajralish qaysi chatishtirishda kuzatiladi?

A) AaBbCc x aabbcc

B) aaBbCc x aabbcc

C) AabbCC x aaBbcc

D) AaBbCC x aaBbCc

777. Genlarning o'zaro epistaz ta'siriga ko'ra, tovuqlarning oq patli (1) va qora patli (2) xillari ko'rsatilgan javobni toping.

a) IICC; b) liCc; c) iiCC; d) licc; e) iiCc; f) iicc.

A) 1 - c, e; 2 - a, b, d, f

B) 1 - a, b, d, f; 2 - c, e

C) 1 - c, f; 2 - a, b, d, e

D) 1 - a, c, d, e; 2 - b, f

778. Bug'doy donining rangi ikki juft polimer genlar bilan belgilanadi. Donning rangi qizil, och qizil, pushti, och pushti va oq bo'lishi mumkin. Quyidagi genotiplarning qaysi biri donning och qizil rangini ifodalaydi?

1) $A_1a_1A_2a_2$; 2) $a_1a_1A_2a_2$;
3) $A_1A_1A_2a_2$; 4) $A_1a_1A_2A_2$; 5) $A_1a_1a_2a_2$; 6) $A_1A_1a_2a_2$.

A) 1, 6 B) 3, 4

C) 2, 5 D) 1, 4

779. Quyidagi genotiplarning qaysi biri donning pushti rangini ifodalaydi?

1) $A_1a_1A_2a_2$; 2) $a_1a_1A_2a_2$;
3) $A_1A_1A_2a_2$; 4) $A_1a_1A_2A_2$; 5) $A_1a_1a_2a_2$; 6) $A_1A_1a_2a_2$.

A) 1, 6 B) 3, 4 C) 2, 5

D) bunday genotip ko'rsatilmagan

780. Quyidagi genotiplarning qaysi biri donning och pushti rangini ifodalaydi?

1) $A_1a_1A_2a_2$; 2) $a_1a_1A_2a_2$;
3) $A_1A_1A_2a_2$; 4) $A_1a_1A_2A_2$; 5) $A_1a_1a_2a_2$; 6) $A_1A_1a_2a_2$.

A) 1, 6 B) 3, 4

C) 2, 5 D) 1, 4

781. Quyidagi genotiplarning qaysi biri donning och qizil rangini ifodalaydi?

1) $A_1a_1A_2a_2$; 2) $a_1a_1A_2a_2$;
3) $A_1A_1A_2a_2$; 4) $A_1a_1A_2A_2$; 5) $A_1a_1a_2a_2$; 6) $A_1A_1a_2a_2$.

A) 1, 6 B) 3, 4

C) 2, 5 D) 4, 5

782. Oshqovoq o'simligi mevasining shakli ikki juft komplementar genlar bilan belgilanadi. Quyidagi genotiplarning qaysi biri qovoqning yumaloq shaklini ifodalaydi?

1) Aabb; 2) AABb; 3) AABB;
4) AaBB; 5) AaBb; 6) aaBB; 7) aaBb; 8) AAbb.

A) 2, 3, 4, 5

B) 1, 6, 7, 8

C) 1, 2, 4, 5

D) 3, 4, 7, 8

783. Tovuq tojining shakli ikki juft komplementar genlar bilan belgilanadi. Quyidagi genotiplarning qaysi biri oddiy tojni ifodalaydi?

1) AaBb; 2) AABB; 3) AAbb;
4) Aabb; 5) AaBB; 6) aabb; 7) aaBB; 8) aaBb.

A) 1, 2, 5 B) 3, 4

C) 6 D) 7, 8

784. Quyidagi genotiplarning qaysi biri no'xatsimon tojni ifodalaydi?

1) AaBb; 2) AABB; 3) AABb;
4) aaBb; 5) AaBB; 6) aabb; 7) aaBB.

A) 1, 2, 5 B) 3, 4

C) 6 D) 4, 7

785. Quyidagi genotiplarning qaysi biri gulsimon tojni ifodalaydi?

1) AaBb; 2) AABB; 3) AAbb;
4) Aabb; 5) AaBB; 6) aabb; 7)
AABb.

A) 1, 2, 5   B) 3, 4
C) 6   D) 4, 7

786. Quyidagi genotiplarning qaysi biri yong'oqsimon tojni ifodalaydi?

1) AaBb; 2) AABB; 3) AAbb;
4) Aabb; 5) AaBB; 6) aabb; 7)
aaBB; 8) aaBb.

A) 1, 2, 5   B) 3, 4
C) 6   D) 7, 8

787. Ikkita membrana bilan chegaralangan organoidni toping.

A) mikronaycha
B) vakuol
C) Golji majmuasi
D) mitoxondriya

788. Hujayra tashqi membranasining asosiy vazifasi nima?

A) energiya hosil qiladi
B) hujayra-bo'linishini ta'minlaydi

C) ichki muhit bilan tashqi muhit o'rtasidagi aloqani ta'minlaydi

D) zaxira moddalarni to'playdi

789. Hujayra tarkibidagi oziq moddalarning hazm bo'lishida ishtirok etuvchi organoid ...

A) ribosoma
B) vakuola
C) lizosoma
D) leykoplast

790. Viruslarni nechanchi yil qaysi olim kashf etgan?

A) 1898-yil I.S.Navashin
B) 1915-yil M.S.Navashin
C) 1838-yil Shvann
D) 1892-yil D.I.Ivanovskiy

791. Hujayra tarkibiga tushgan organik moddalar nima yordamida parchalanadi?

A) fermentlar
B) hujayra shirasi
C) hazm shirasi
D) sitoplazma

792. Qaysi olim bir hujayrali organizmlarni ilk bor o'rgangan?

A) Y.Purkine
B) N.Gryu
C) R.Broun
D) A.Levenguk

793. Sitoskeletni hosil qiluvchi organoidlarni toping.

A) sitoplazma, mikronaychalar
B) mikro fibrillalar, endoplazmatik to'r

C) mikro fibrilla, mikronaychalar
D) kiprikchalar, xivchinlar

794. Silliq endoplazmatik to'r qanday jarayonlarda ishtirok etadi?

A) ATFni sintezlash
B) oqsilni sintezlash
C) yog'larni sintezlash
D) energiya hosil qilish

795. Qaysi organizm hujayralarida sentrosoma yaxshi rivojlangan bo'ladi?

A) murakkab o'simlik
B) hayvon

C) bakteriya

D) zamburug'

796. Terminator tripletni aniqlang.

A) UTSA   B) UGU

C) UAG   D) UUG

797. Nuklein kislotalar sintezi qayerda yuzaga keladi?

A) endoplazmatik to'rda

B) ribosomalarda

C) Golji majmuasida

D) yadroda

798. Sporaning ichida hujayralar qanday usulda bo'linadi?

A) amitoz

B) meyoz

C) mitoz

D) kurtaklanib

799. Yetuk bosqichga yetgandan so'ng qaysi hujayralar umuman bo'linmaydi?

A) nerv, muskul

B) teri, nerv

C) muskul, o'pka

D) ichak epiteliysi, nerv

800. Qaysi hayvonlar guruhi-da gomeostaz xususiyati yaxshi rivojlangan?

A) baliqlarda

B) lansetniklarda

C) suvda ham quruqlikda yashovchilarda

D) sutemizuvchilarda

801. Membranalari silliq, yasilangan bo'shliqlar, yirik va kuolalar va mayda pufakchalardan tuzilgan hujayra organoidini belgilang.

A) Golji majmuasi

B) mitoxondriya

C) endoplazmatik to'r

D) lizosoma

802. Qaysi hujayra organoidida adenozintrifosfat sintez qilinadi va to'planadi?

A) sentrosomada

B) ribosomada

C) lizosomada

D) mitoxondriyada

803. Irsiy o'zgaruvchanlikning gomologik qatorlar qonuni qaysi usul yordamida ixtiro qilingan?

A) kuzatish

B) taqqoslash

C) tarixiy

D) eksperimental

804. Hujayra nazariyasi, biogenetik qonun qaysi usul orqali kashf etilgan?

A) kuzatish

B) taqqoslash

C) tarixiy

D) eksperimental

805. Plastidalar xili va rangi to'g'ri berilgan javobni toping.

A) xloroplastlar (yashil), antosian (rangsiz), fikotsian (zarg'aldoq, qizg'ish)

B) leykoplastlar (rangsiz), xromoplastlar (zarg'aldoq, qizg'ish), mitseliylar (yashil)

C) leykoplastlar (rangsiz), xromoplastlar (zarg'aldoq, qizg'ish), xloroplastlar (yashil)

D) mureinlar (rangsiz), xromoplastlar (zarg'aldoq, qizg'ish), xloroplastlar (yashil)

806. Sianobakteriyalar nima?

- A) oddiy bakteriyalar
- B) kasallik keltirib chiqaruvchi bakteriyalar
- C) parazit bakteriyalar
- D) ko'k-yashil suvo'tlar

807. Tuzilishi turlicha murakkablikda bo'lgan har xil sistematik guruhlariga mansub turlarning tarixiy rivojlanish jarayonida anorganik tabiat bilan tarkib topgan nisbatan barqaror sistema qanday nomlanadi?

- A) biogeotsenoz
- B) biosfera
- C) populyatsiya
- D) molekula

808. Kim hujayra tarkibidagi suyuqlikni protoplazma deb atashni taklif etgan?

- A) ingliz botanigi R.Broun
- B) nemis shifokor olimi R.Virxov
- C) ingliz olimi R.Guk
- D) chex olimi Y.Purkine

809. Disaxaridlar keltirilgan javobni aniqlang.

1) saxaroza; 2) kraxmal; 3) glikogen; 4) glyukoza; 5) sellyuloza; 6) laktoza.

- A) 1, 6
- B) 1, 2, 3
- C) 2, 4, 6
- D) 2, 3, 5, 6

810. Polisaxaridlar keltirilgan javobni aniqlang.

1) kraxmal; 2) sellyuloza; 3) glikogen; 4) saxaroza; 5) maltoza; 6) laktoza.

- A) 2, 3, 4, 6
- B) 2, 4, 6
- C) 4, 5, 6
- D) 1, 2, 3

811. Hayvon hujayrasining qaysi organoidi ko'pchilik o'simlik va suvo'tlar hujayrasida uchramaydi?

- A) Golji majmuasi
- B) lizosomalar
- C) hujayra markazi
- D) endoplazmatik to'r

812. O'simlikning qaysi organlarida rangsiz plastidalar ko'p uchraydi?

- A) ildizmevalar, gullarda
- B) kurtak, poya, urug'larda
- C) ildiz, meva, gullarda
- D) urug', tugunak, ildizmevalarda

813. Shizogoniya nima?

- A) ko'p bo'laklarga bo'linish
- B) ko'p yadroli hujayralar hosil bo'lishi
- C) ketma-ket bo'linish
- D) jinsiy yo'l bilan ko'payishning turi

814. Quyidagilardan prokariot organizmlarni toping.

1) bakteriyalar; 2) viruslar; 3) bakteriofaglar; 4) ko'k-yashil suvo'tlar; 5) zamburug'lar; 6) amyoba.

- A) 1, 2, 3, 5
- B) 1, 4
- C) 1, 2, 3, 4
- D) 4, 6

815. Muskul hujayralarida to'planadigan modda ...

- A) kraxmal
- B) yog' kisloata
- C) glitserin
- D) glikogen

816. B₁₂ vitamin tarkibida qaysi element uchraydi?

- A) kalsiy   B) kobalt
C) natriy   D) temir

817. Albuminlar nima?

- A) toza distillangan suvda eriydigan oqsillar
B) distillangan suvda erimaydigan oqsillar
C) osh tuzining kuchsiz eritmasida eriydigan oqsillar
D) murakkab oqsillar

818. Globulinlar nima?

- A) toza distillangan suvda eriydigan oqsillar
B) distillangan suvda erimaydigan oqsillar
C) osh tuzining kuchsiz eritmasida eriydigan oqsillar
D) murakkab oqsillar

819. 1 g uglevod parchalanganda qancha (kJ) energiya ajralishi aniqlangan?

- A) 38,9 kJ   B) 17,6 kJ
C) 47,5 kJ   D) 11 kJ

820. Professor D. Abdukari-mov yaratgan kartoshka navini toping.

- A) Vatan
B) Samarqand
C) Samarqand – 3
D) Omad

821. Qaysi olim(a) mikro-biologiya fani rivojlanishiga his-sa qo'shgan?

- A) S. Asqarova
B) O. Abdukarimov
C) M. Bushuyev
D) J. Musayev

822. Janubiy Osiyo tropik markazidan madaniy o'sim-

liklarning necha foizi kelib chiqqan?

- A) 20%   B) 11%
C) 14%   D) 50%

823. Tritikale bug'doy bilan qaysi o'simlikning duragayi sanaladi?

- A) javdar
B) arpa
C) bug'doy
D) g'umay

824. Shaftoli navlarini belgi-lang.

- A) Obidov, Samarqand, Nim-rang
B) Samarqand – 3, Yulduz, Omad
C) Vatan, Farhod, Zarafshon
D) Gultish, Hiloliy, Daroyi

825. G'o'za navlarini toping.

- A) Obidov, Samarqand, Nim-rang
B) Samarqand – 3, Yulduz, Omad
C) Vatan, Farhod, Zarafshon
D) Gultish, Hiloliy, Daroyi

826. Uzum navlarini aniqlang.

- A) Obidov, Samarqand, Nim-rang
B) Samarqand – 3, Yulduz, Omad
C) Vatan, Farhod, Zarafshon
D) Gultish, Hiloliy, Daroyi

827. Kartoshka navlarini to-ping.

- A) Obidov, Samarqand, Nim-rang
B) Samarqand – 3, Yulduz, Omad

- C) Vatan, Farhod, Zarafshon
D) Gultish, Hiloliy, Daroyi
- 828.** G'alla navlarini ko'r-sating.
A) Ulug'bek – 600, Sanzor
B) Buxoro – 9, Toshkent – 1
C) Zarafshon, Namangan – 34
D) AN – 402, Samarqand – 3
- 829.** Olim A.Xolmurodov biologiya fani qaysi tarmog'ining rivojlanishiga hissa qo'shgan?
A) mikrobiologiya
B) biotexnologiya
C) seleksiya
D) genetika
- 830.** O'simliklarni urug'dan unib chiqib gullashi va meva berishigacha bo'lgan barcha hayotiy jarayonlarni boshqaradigan genlarning qanchasi aniqlangan?
A) 250 dan ortiq
B) 2500 dan ortiq
C) taxminan 25000
D) 250000 ga yaqin
- 831.** Genlarning genom bo'yicha ko'chib yurishi mikroorganizmlarda kimlar tomonidan kashf etilgan?
A) A.Buxoriy, J.Bishop
B) J.Bishop, G.Georgiyev
C) G.Georgiyev, Mak-Klinton
D) F.Griffit, O.Everi
- 832.** Bakteriyalar irsiy molekulasi tarkibidagi fag qanday nomlanadi?
A) profag
B) bakteriofag

- C) lizogen
D) plazmid
- 833.** Peptonlar nima?
A) uglevodlar aralashmasi
B) mineral birikmalar
C) oqsillarning chala parchalanishi mahsulotlari
D) yog'larning chala parchalanishi mahsulotlari
- 834.** Mutatsiyaga uchragan mikroorganizmlar qanday muhitda o'stiriladi?
A) oddiy
B) murakkab
C) optimal
D) selektiv
- 835.** 1997-yili qaysi olim ilk bor yadrosi olib tashlangan zigotaga somatik hujayra yadrosini kiritib yetuk organizm oldi?
A) G.J.Gordon
B) Roslin
C) J.Tomson
D) Koen
- 836.** Soya va tariq o'simliklarining kelib chiqish markazini belgilang.
A) Sharqiy Osiyo
B) Janubiy Osiyo
C) Janubi-G'arbiy Osiyo
D) Markaziy Amerika
- 837.** Quyidagi o'simliklarning kelib chiqish markazlarini belgilang.
1) sabzi; 2) shakarqamish; 3) qand lavlagi.
a) Janubi-G'arbiy Osiyo; b) Janubiy Osiyo; c) O'rta yer

dengizi; d) Efiopiya; e) Markaziy Amerika.

A) 1 – a; 2 – b; 3 – c

B) 1 – a; 2 – e; 3 – d

C) 1 – c; 2 – b; 3 – a

D) 1 – e; 2 – c; 3 – d

838. Kartoshkaning cho'ziq, qizil, kechpishar, serhosil navini ko'rsating.

A) Samarqand

B) Obidov

C) Nimrang

D) Sanzor

839. Zararkunandalarga chidamli, kam suv talab qiladigan g'alla navlari qaysi?

A) Ulug'bek – 600, Sanzor

B) Omad, Buxoro – 102

C) Tritikale, Toshkent – 2

D) Nimrang, Sanzor, AN – 402

840. Sun'iy sharoitda limfotsit hujayrasi bilan rak hujayrasini bir-biriga qo'shish natijasida tabiatda uchramaydigan qanday hujayra yaratildi?

A) gibridoma

B) plazmid

C) klon

D) transgen

841. Qaysi olimlar gerbitsidlarga chidamli transgen g'o'za va transgen bug'doy o'simliklarini kashf qilishgan?

A) I.Abdurahmonov, F.Muhammedxonova

B) S.Jatayev, F.Muhammedxonova

C) S.Jatayev, I.Abdurahmonov
D) Sh.Azimova, B.Irisboyev

842. Gen daktiloskopiya usuli nima?

A) gen injenerlik tashxisi biotexnologiyasi

B) yurak kasalliklarini o'rganish usuli

C) genning DNK izchilligi va genlar spektriga asosan noma'lum shaxsni aniqlash

D) RSR texnologiyasidan foydalanish

843. Tuproq va yerosti suvlarida to'planib qolgan pestitsid qoldiqlarini parchalab zararsizlantiruvchi genlar guruhi qaysi bakteriya shtamididan ajratib olingan?

A) rizosfera

B) pseudomonas

C) nitrobakteriya

D) makrobakteriya

844. Qaysi organ hujayralarida splenotsitlar hosil bo'ladi?

A) taloq

B) jigar

C) buyrak

D) ayrisimon bez

845. Transgen formalarini olish uchun zigotaga genlar qanday yo'l bilan kiritiladi?

A) mikrurgiya

B) mikroinyeksiya

C) viruslar yordamida

D) restriktaza orqali

846. Ti-plazmid tarkibidagi T-DNK bo'lagi qanday o'zgarishga olib keladi?

- A) transduksiyanı ta'minlaydi
- B) erkin azotni fiksatsiya qiladi
- C) o'simlik tanasida shish hosil qiladi

D) hujayra bo'linishi programmasini tuzadi

847. Sun'iy ravishda rekombinant DNK olish va genlarni klonlashda AQSh olimlari Boyer va Koen qaysi restriktaza fermentidan foydalanishgan?

- A) EcoR 1
- B) BamH 1
- C) Hae III
- D) BamH 1 va EcoR 1

848. Ti-plazmidga ega bo'lgan bakteriya ...

- A) psevdomonas
- B) rizosfera
- C) agrobakterium
- D) meningokokk

849. Vismut – sulfid agarli muhitda qaysi bakteriya avlodi rivojlanadi va ko'payadi?

- A) salmonella
- B) dizenteriya
- C) poliedr
- D) qizamiq

850. Vismut – sulfid agarli muhitda qaysi bakteriyalarning o'sishi va rivojlanishi susayadi?

- A) salmonella
- B) dizenteriya
- C) poliedr
- D) qizamiq

851. Kartoshka navlarini aniqlang.

1) «Nimrang»; 2) «Zarafshon»; 3) «Vatan»; 4) «Sa-

marqand – 3»; 5) «Obidov»; 6) «Samarqand».

- A) 1, 2, 3
- B) 2, 3, 4
- C) 1, 5, 6
- D) 3, 4, 5

852. Viruslarning ko'payishiga to'sqinlik qiluvchi oqsil ...

- A) progesteron
- B) testosteron
- C) interferon
- D) antitoksin

853. Gen muhandisligi usuli yordamida olinayotgan oqsil ...

- A) progesteron
- B) testosteron
- C) interferon
- D) esteron

854. Qaysi o'simliklar duragayi yuqori hosildor, ko'p miqdorda yashil massa to'playdi va yuksak darajadagi oziqlik sifatiga ega?

- A) javdar + bug'doyliq
- B) bug'doy + arpa
- C) bug'doy + javdar
- D) javdar + arpa

855. Shakarqamish vatanini aniqlang.

- A) Sharqiy Osiyo markazi
- B) Janubiy Osiyo tropik markazi
- C) Janubi-G'arbiy Osiyo markazi
- D) Abissiya markazi

856. Sabzi vatanini aniqlang.

- A) Sharqiy Osiyo markazi
- B) Janubiy Osiyo tropik markazi
- C) Janubi-G'arbiy Osiyo markazi

D) Abissiya markazi
857. Arpa vatanini aniqlang.
A) Sharqiy Osiyo markazi
B) Janubiy Osiyo tropik markazi

C) Janubi-G'arbiy Osiyo markazi

D) Abissiya markazi
858. Markaziy Amerika markazidan kelib chiqmagan o'simlikni toping.

A) makkajo'xori
B) qalampir
C) kakao daraxti
D) ananas

859. Ananas qaysi markazdan kelib chiqqan?

A) Janubi-G'arbiy Osiyo
B) Efiopiya
C) Markaziy Amerika
D) Janubiy Amerika

860. Madaniy o'simliklarning 50% (1) va 14% (2) qaysi markazlardan tarqalgan?

a) O'rta yer dengizi; b) Janubi-G'arbiy Osiyo; c) Shimoliy Amerika; d) Janubiy Osiyo tropik markazi; e) Sharqiy Osiyo.

A) 1 – b, 2 – d
B) 1 – a, 2 – b
C) 1 – d, 2 – b
D) 1 – d, 2 – a

861. O'rta yer dengizi (1) va Janubiy Amerika (2) markazlaridan kelib chiqqan madaniy o'simliklarni toping.

a) soya; b) karam; c) kartoshka; d) tamaki; e) kofe daraxti; f) tariq; g) beda.

A) 1 – b, g; 2 – c, d
B) 1 – b, g; 2 – c, d, e
C) 1 – a, f; 2 – c, e
D) 1 – b, g, d; 2 – c, a

862. «Yulduz», «AN – 402» g'o'za navlarini kashf qilgan olimlarni belgilang.

a) S.Mirahmedov; b) J.Musayev; c) N.Nazirov; d) O.Jalilov; e) D.Abdukarimov.

A) a, b
B) b, d
C) d, e
D) c, d

863. G'o'za kolleksiyasini yaratgan olim kim?

A) N.Nazirov
B) D.Abdukarimov
C) J.Musayev
D) A.Xolmurodov

864. Duragaylarning F_1 avlodlarida hayotiy xususiyatlarining yuqori bo'lishi va kuchli rivojlanish hodisasi nima deb ataladi?

A) poliploidiya
B) pleyotropiya
C) komplementarlik
D) geterozis

865. «Duragay kuchi» hodidasida ko'pchilik genlar qaysi holatda bo'ladi?

A) gomozigota
B) geterozigota
C) gemizigota
D) retsessiv

866. Turlararo bepushlikni bartaraf qilish yo'llarini ishlab chiqqan olim ...

A) N.Vavilov
B) M.Bushuyev

C) M.Mirzayev
D) G.Karpechenko
867. Seleksiyada qo'llaniladigan qaysi usulda toza liniyalari olinadi?

- A) yakka tanlash
- B) turlararo duragaylash
- C) poliploidiya
- D) yalpi tanlash

868. Tarkibida 60% gacha oqsil moddasi to'planadigan organizmlar ...

- A) zamburug'
- B) bakteriya
- C) yo'sin
- D) suvo't

869. Bakteriya hujayrasiga ma'lum genlarni kiritish usullari qanday nomlanadi?

- A) hujayra muhandisligi
- B) gen muhandisligi
- C) xromosoma muhandisligi
- D) genom muhandisligi

870. Qaysi olim transformatsiya jarayonini kashf etgan?

- A) F.Griffit
- B) O.Everi
- C) J.Gerdon
- D) J.Tomson

871. Bakteriya irsiy molekulasida tarkibidagi virus qanday holatda bo'ladi?

- A) faol
- B) patogen
- C) profag
- D) lizogen

872. Xromosomasida profag bo'lgan bakteriya qanday nomlanadi?

- A) lizogen
- B) profag

- C) patogen
- D) chirituvchi

873. Ko'chib yuruvchi genlar majmuasi nima deb ataladi?

- A) transpozon
- B) plazmid
- C) endonukleaza
- D) gibridoma

874. Mikroorganizmlarda ko'chib yuruvchi genlarni kashf etgan olimlarni aniqlang.

- A) A.Buxoriy, J.Bishop
- B) J.Bishop, G.Georgiyev
- C) G.Georgiyev, Mak-Klintok
- D) F.Griffit, O.Everi

875. Qaysi olim hayvonlarda ko'chib yuruvchi genlarni kashf etgan?

- A) B.Mak-Klintok
- B) A.Buxoriy
- C) J.Bishop
- D) G.Georgiyev

876. S.Jatayev va F.Muhammedxanova qanday transgen formalarni kasf qilishgan?

A) g'o'za va bug'doyning gerbitsidga chidamli transgen formalarini

B) tez o'suvchi va yirik quyon transgen formalarini

C) tuproqni gerbitsid va pestitsidlardan tozalovchi bakteriya transgen formalarini

D) tuproqdagi simobni o'zlashtiradigan o'simlik transgen formalarini

877. Arpa, banan o'simliklarining kelib chiqish markazi

lari to'g'ri berilgan javobni ko'rsating.

- A) Efiopiya
- B) Janubiy Osiyo
- C) O'rta yer dengizi
- D) Markaziy Amerika

878. Rekombinat DNK olish va genlarni klonlash biotexnologiyasini ilk bor amalga oshirgan olimlarni aniqlang.

a) J.Gerdon; b) Roslin; c) J.Tomson; d) I.Abdukarimov; e) Keler; f) Milshteyn; g) Boyer; h) Koen.

- A) a, b
- B) e, f
- C) g, h
- D) c, d

879. F.Griffit tajribalarida olingan natijalarni qaysi olim tushuntirib bergan?

- A) F.Griffit
- B) O.Ever
- C) J.Gerdon
- D) J.Tomson

880. Yangi organlar yaratish texnologiyasini kashf etgan olim (lar)ni toping.

a) J.Gerdon; b) Roslin; c) J.Tomson; d) I.Abdukarimov; e) Keler; f) Milshteyn.

- A) a, b, d
- B) e, f
- C) b, c
- D) c

881. Yot genni hujayraga kiritib undan sun'iy sharoitda yaratilgan yangi xususiyatli o'simlik ... o'simlik deyiladi.

- A) lizogen
- B) klon
- C) transgen
- D) gibridoma

882. R-shtammning S-shtammga transformatsiya bo'lishi nimaga bog'liq?

- A) DNKga
- B) RNKga
- C) profagga
- D) oqsilga

883. Mamlakatimizning qaysi olimlari biotexnologiya fanining rivojlanishiga hissa qo'shishgan?

a) R.Muhammedov; b) O.Odilova; c) J.Musayev; d) N.Nazirov; e) J.Hamidov; f) O.Jalilov; g) Sh.Azimova; h) I.Abdurahmonov; i) D.Abdukarimov.

- A) a, b, e, g, h
- B) c, b, f, d
- C) a, b, c, d
- D) e, f, g, h, i

884. ... o'rtacha 3 – 10 dona genlardan iborat bo'lib, ikki-toifaga bo'linadi.

- A) restriktazalar
- B) transpozonlar
- C) antigenlar
- D) plazmidlar

885. Azot asoslaridan adenin bilan timin o'rtasida nechta vodorod bog'i mavjud?

- A) 1 ta
- B) 2 ta
- C) 3 ta
- D) 4 ta

886. Ribosomalar qaysi moddalardan hosil bo'lgan?

- A) uglevodlar, RNK
- B) yog'lar, DNK
- C) oqsillar, RNK
- D) oqsillar, DNK

887. Azot asoslaridan sitozin bilan guanin o'rtasida nechta vodorod bog'i mavjud?

- A) 1 ta   B) 2 ta
C) 3 ta   D) 4 ta

888. Kimyoviy tarkibiga ko'ra xromosoma qanday moddalarning birikmalaridan tashkil topgan?

- A) DNK, oqsil   B) RNK, oqsil
C) RNK, uglevod
D) DNK, uglevod

889. Odam tanasidagi qaysi hujayralar fagotsitoz xususiyatiga ega?

- A) teri
B) oshqozon devori
C) trombotsitlar
D) leykotsitlar

890. Prokariot organizmlar guruhini ko'rsating.

- A) zamburug'lar, yashil o'simliklar
B) sodda hayvonlar, zamburug'lar
C) sianobakteriyalar, bakteriyalar
D) gulli o'simliklar, sianobakteriyalar

891. Donador endoplazmatik to'r membranasidagi g'adirdirlik nimaga bog'liq?

- A) lizosomaga
B) ribosomaga
C) mitoxondriyaga
D) Golji majmuasiga

892. ATF molekulasida nechta fosfat kislota qoldig'i mavjud?

- A) 1 ta   B) 2 ta
C) 3 ta   D) 4 ta

893. Qaysi elementlar hujayra kimyoviy tarkibining 98 foizini tashkil etadi?

1) azot; 2) xlor; 3) temir; 4) vodorod; 5) fosfor; 6) kislorod; 7) uglerod; 8) oltingugurt.

- A) 1, 2, 3, 4
B) 2, 4, 5, 8
C) 2, 3, 5, 8
D) 1, 4, 6, 7

894. Quyidagilardan qaysi moddalarning 1 gramm qismi parchalanganda 9,3 kkal energiya hosil bo'ladi?

1) oqsil; 2) suv; 3) yog'; 4) uglevod; 5) lipid; 6) fosfor.

- A) 1, 4   B) 2, 3
C) 2, 5   D) 3

895. Agarda t-RNKning kod tripleti SGU bo'lsa, i-RNKning qanday kod tripleti unga komplementar bo'ladi?

- A) SGU   B) UUU
C) GUA   D) GSA

896. Peptid bog' qanday bog' sanaladi?

A) aminokislotalarning amino va gidroksil guruhlarini o'rtasidagi bog'

B) aminokislotalarning karboksil va gidroksil guruhlarini o'rtasidagi bog'

C) aminokislotalarning amino va karboksil guruhlarini o'rtasidagi bog'

D) aminokislotalarning radikalari o'rtasidagi bog'

897. Somatik hujayralar berilgan javobni toping.

- 1) epiteliy; 2) tuxum;
3) eritrotsit; 4) spermialar;
5) muskul; 6) gametalar;
7) suyak.

- A) 1, 3, 5, 7
B) 2, 4, 6, 7
C) 1, 2, 3, 4 D) 1, 3, 4, 6

898. Qaysi qatorda sodda lipidlar keltirilgan?

- A) mum, moylar
B) yog', xolesterin
C) moy, xolesterin
D) mum, yog', letsitin

899. Qaysi aminokislota tarkibida ikkita karboksil guruh bo'ladi?

- A) alanin B) lizin
C) aspartat D) sistein

900. Sitokinez nima?

A) sitoplazmaning ikkiga ajralishi

B) yadroning bo'linishi
C) hujayraning ikki yoki uchga bo'linishi

D) xromosomalarning ikki hissa ortishi

901. Oqsil yog' va uglevod molekularidan farq qilib, uning tarkibida qaysi element miqdori doimiy bo'ladi?

- A) uglerod
B) azot
C) kislorod
D) vodorod

902. Faqat DNK yoki RNKga ega bo'lgan organizmlarni belgilang.

- A) viruslar
B) prokariotlar
C) eukariotlar
D) avtotroflar

903. Aerob nafas olishning aneorob nafas olishdan afzalligi nimada?

- A) ko'p energiya ajraladi
B) ko'p energiya yutiladi
C) ko'p CO₂ ajraladi
D) ko'p O₂ ajraladi

904. Yopiq urug'li o'simliklarda gametogenez jarayoni qayerda kechadi?

- A) gulida
B) bargida
C) sporofitida
D) gametangiyada

905. Paxta tolasi tarkibida ko'p miqdorda bo'ladigan moddani toping.

- A) sellyuloza
B) oqsil

- C) uglevod
D) moy kislota zanjiri

906. Interfaza nima?

A) hujayra bo'linishining bir turi

B) sitoplazmaning bo'linish davri

C) hujayraning bo'linishidan qayta bo'linishigacha bo'lgan davr

D) bir mitozdan ikkinchi mitozgacha bo'lgan vaqt

907. Hujayraga kirganda antitana hosil qiluvchi, organizm uchun yot bo'lgan molekular nima deyiladi?

- A) antitelo
- B) antigemofil omil
- C) antigen
- D) fagotsit

908. Odam bir kunda o'rtacha qancha suv o'zlashtiradi?

- A) 0,1 kg
- B) 0,81 kg
- C) 0,86 kg
- D) 2,1 kg

909. Bakteriyalarni zararlovchi bakteriofag-virusni kim qachon kashf etgan?

A) 1892-yili rus olimi D.I.Ivanovskiy

B) 1997-yili shotlandiyalik olim Roslin

C) 1917-yili kanadalik bakteriolog F. de Erell

D) 1918-yili rus olimi akademik A.O.Kovalevskiy

910. Spermatozoid hujayrasini energiya bilan ta'minlovchi organoidni toping.

- A) akrosoma
- B) yadro
- C) mitoxondriya
- D) bo'yin qismi

911. Oddiy amyobaninig ko'payishi ko'payishning qaysi xiliga kiradi?

- A) binar
- B) shizogoniya
- C) zigogamiya
- D) fragmentlar orqali

912. DNKning bir zanjirida nukleotidlar ATSGTTGGSSA tarzda ketma-ketlikda joylashgan bo'lsa, ikkinchi zanjirida nukleotidlar ketma-ketligi qanday tartibda bo'ladi?

- A) ATAGGASGAT
- B) TSGTTATSSG
- C) TGSAASSGGT
- D) TGGTTATSSG

913. DNK ikki hissa ortishi qanday nomlanadi?

- A) transkripsiya
- B) replikatsiya
- C) translyatsiya
- D) klonlash

914. Agar t-RNKning kod tripleti GSU, SAG, AGS bo'lsa, i-RNKda tripletlar komplementlarini belgilang.

- A) UUU, TSG, TUG
- B) TTT, ASG, AUG
- C) AAA, USS, AAG
- D) SGA, GUS, USG

915. Viruslarning o'ziga xos xususiyatlarini aniqlang.

1) tiriklik xususiyatini hujayraga kirganda namoyon qiladi; 2) hujayraviy shaklga ega; 3) hujayraviy shaklga ega emas; 4) hujayradan tashqarida ko'payadi; 5) hujayradan tashqarida ko'paya olmaydi; 6) bir xil nuklein kislotaga ega; 7) DNK, RNKga ega; 8) tashqi tomondan qattiq qobiq bilan o'ralgan.

- A) 1, 2, 4, 8
- B) 1, 3, 5, 6
- C) 2, 4, 6, 7
- D) 3, 4, 6, 7

916. Quyidagi olimlarning kashfiyotlari to'g'ri berilgan javobni toping.

1) Fridrix Misher; 2) Uotson va Krik; 3) I.Malpigi.

a) o'simliklarning hujayraviy tuzilishi; b) mutatsion o'zgaruvchanlik haqidagi nazariya; c) nuklein kislotalarni ajratib olish; d) DNKning qo'sh spiralligi.

- A) 1 - d; 2 - b; 3 - c
- B) 1 - b; 2 - a; 3 - d
- C) 1 - c; 2 - a; 3 - d
- D) 1 - c; 2 - d; 3 - a

917. Prokariot hujayraning tarkibiy qismini aniqlang.

1) yadro; 2) yadrochalar; 3) hujayra qobig'i; 4) ribosoma; 5) Golji majmuasi; 6) lizosomalar; 7) mitoxondriya; 8) plazmatik membrana; 9) xromosoma.

- A) 5, 6, 7, 8
- B) 4, 5, 6, 8
- C) 2, 3, 4, 5
- D) 3, 4, 8, 9

918. Fransuz olimi Lui Paster bakteriyalarning qaysi xususiyatlarini ilk bor ko'rsatib berdi?

1) xilma-xilligini; 2) ularning irsiyati mavjudligini; 3) prokariot hujayra ekanligini; 4) xususiyatlarining irsiyatga to'la bog'liqligini; 5) bakteriyalarni klonlashni; 6) konyugatsiyani; 7) xromosoma tuzilishini.

- A) 1, 2, 3, 4
- B) 2, 3, 4, 5
- C) 3, 4, 5, 6
- D) 1, 2, 4, 5

919. Endospermning triploid tabiatini nechanchi yil qaysi olim kashf etgan?

- A) 1899-yili N.Sh.Navashin
- B) 1898-yili S.G.Navashin

C) 1915-yili M.S.Navashin

D) 1915-yili I.I.Ivanovskiy

920. Suvarak (1) va zog'ora baliqda (2) nechtdan autosoma xromosomalari bo'ladi?

- A) 1 - 46; 2 - 102
- B) 1 - 52; 2 - 24
- C) 1 - 46; 2 - 100
- D) 1 - 51; 2 - 23

921. Qaysi hayvonlarning ko'zi ektoderma qavatining cho'zilishidan yuzaga keladi?

- A) ikki pallali mollyuskalar
- B) boshoyoqli mollyuskalar
- C) umurtqalilar
- D) sutemizuvchilar

922. Spora ichida hujayralar ko'p marta qaysi usulda bo'linadi?

- A) mitoz
- B) endomitoz
- C) amitoz

D) politeniya

923. Tuxum hujayraning urug'lanmasdan ko'payishi qanday ataladi?

- A) metamorfoz
- B) partenogenez
- C) ontogenez
- D) filogenez

924. Drozofilaning jinsiy hujayralaridagi xromosomalar soni nechta?

- A) 2 ta
- B) 8 ta
- C) 4 ta
- D) 6 ta

925. Gulli o'simliklarning urug'lanishi nima sababdan qo'sh urug'lanish deb ataladi?

A) urug'lanish natijasida meva hosil bo'gani uchun

B) chang donachasidagi 2 ta spermioy tuxum hujayra bilan qo'shilgani uchun

C) urug' va tuxum hujayralarning qo'shilishidan murtaq hosil bo'lgani uchun

D) spermioyning biri tuxum hujayra bilan qo'shilib murtaq, ikkinchisi markaziy hujayra bilan qo'shilib endosperm hosil qilgani uchun

926. Tuxum hujayrasi ancha yirik bo'lgan hayvonni toping.

A) fil B) kit

C) zubr D) toshbaqa

927. Urug'ning qaysi qismida xromosomalar to'plami triploid bo'ladi?

A) urug' endospermida

B) urug' yo'lida

C) urug' murtagida

D) urug' po'stida

928. Birinchi meyozi bilan ikkinchi meyozi orasidagi juda qisqa vaqt qanday ataladi?

A) interkinez

B) interfaza

C) kariokinez

D) sitokinez

929. Shimpanzening gaploid to'plamida qancha xromosoma bo'ladi?

A) 28 ta B) 14 ta

C) 18 ta D) 24 ta

930. Odam tanasidagi somatik hujayralari yadrolarida xromosomalar to'plami ... bo'ladi.

A) diploid B) poliploid

C) tetraploid D) triploid

931. Mitozning qaysi bosqichida yadro qobig'i parchalangandan so'ng xromosomalar sitoplazmada erkin holda betartib joylashadi?

A) profazada

B) metafazada

C) anafazada

D) telofazada

932. Sentiola spermatozoidning qaysi qismida bo'ladi?

A) boshchasida

B) yadrosida

C) bo'ynida

D) dumida

933. Filogenezi nima?

A) organizmlarning postembrional rivojlanishi

B) organizmlarning individual rivojlanishi

C) organizmlarning embrional rivojlanishi

D) organizmlarning tarixiy rivojlanishi

934. Ovogenezda gametogenezning qaysi davri kuzatilmaydi?

A) ko'payish davri

B) o'sish davri

C) yetilish davri

D) shakllanish davri

935. Ovogenezi nima?

A) spermatozoidning shakllanishi

B) tuxum hujayraning rivojlanishi

C) zigotaning rivojlanishi

D) spermalarning rivojlanishi
936. Meyozda xromosomalar konyugatsiyasi qaysi bosqichda ro'y beradi?

- A) profaza I
- B) profaza II
- C) metafaza II
- D) metafaza I

937. Zigotaning maydalanish davri qanday bo'linish natijasida sodir bo'ladi?

- A) meyo
- B) mitoz
- C) shizogoniya
- D) oddiy

938. Bir qavat hujayralardan tashkil topgan murtakni ko'rsating.

- A) blastomer
- B) gastula
- C) blastosel
- D) blastula

939. Quyidagilarning qaysi biri mezoderma qavatidan rivojlanadi?

- A) sezgi organlari
- B) muskul, jabra, nerv sistemasi
- C) tog'ay, terining derma qavati
- D) nerv sistemasi, sezgi a'zolari

940. Urug'lanmagan tuxum hujayrada rivojlanuvchi partenogenez organizm ...

- A) yomg'ir chuvalchangi
- B) oq planariya
- C) odam askaridasi

D) mayda qisqichbaqasimonlar

941. Mezoderma qavati bo'lmaydigan hayvonlarni aniqlang.

- A) yassi chuvalchanglar
- B) to'garak chuvalchanglar
- C) mollyuskalar
- D) aktiniyalar

942. Tuxum hujayra gulli o'simliklarning qayerida yetiladi?

- A) urug'chi ustunchasida
- B) changdonda
- C) urug'chi tumshuqchasida
- D) urug'chi tugunchasida

943. Endosperm qanday xromosoma to'plamiga ega bo'lgan hujayradan rivojlanadi?

- A) gaploid
- B) tetraploid
- C) diploid
- D) triploid

944. Kurtaklanish yo'li bilan ko'payadigan organizmlar qaysi?

- A) sodda hayvonlar
- B) suvo'tlar
- C) zamburug'lar
- D) chuvalchanglar

945. Konyugatsiyalashgan xromosomalar bir-biri bilan o'z xromatidalarining o'xshash qismlarini almashadi. Bu hodisa ... deb ataladi.

- A) krossingover
- B) interkinez
- C) polimeriya
- D) konyugatsiya

946. O'pka epteliysi embrion varaqasining qaysi qavatidan shakllanadi?

- A) entoderma va ektodermadan
- B) entodermadan
- C) mezodermadan
- D) ektodermadan

947. Baqaning tuxum hujayrasi sun'iy partenogenez yo'li bilan rivojlantirilsa, undan qanday jinsli organizm rivojlanadi?

- A) erkak
- B) urg'ochi
- C) erkak va urg'ochi
- D) rivojlanmaydi

948. AaBbCcDd, AaBBCCDD genotipli organizmlar necha xil gameta hosil qiladi?

- A) 2, 8
- B) 4, 8
- C) 2, 4
- D) 16, 2

949. Odamdagi kaltabarmoqlik qaysi mutatsiya-turiga kiradi?

- A) gen
- B) xromosoma
- C) somatik
- D) sitoplazmatik

950. Kalla yuz qismining g'ayritabiiy katta, bosh qismining esa juda kichik bo'lishi qanday kasallik sanaladi?

- A) sindaktilya
- B) Klaynfelter sindromi
- C) mikrotsefaliya
- D) Shershevskiy-Terner sindromi

951. Genotip qaysi holatda oraliq xarakterga ega?

- A) 1:2:1
- B) 9:3:3:1
- C) 3:1
- D) 1:4:6:4:1

952. $A_1A_1A_2a_2A_3a_3$ genotipli organizmdan nechta turdagi gametalar olinadi?

- A) 4
- B) 6
- C) 8
- D) 16

953. Odamdagi xromosoma kasalligini toping.

- A) mikrotsefaliya
- B) fenilketonuriya
- C) albinizm
- D) Daun sindromi

954. Letal genlar nima?

- A) organizmning nobud bo'lib ketishiga olib keluvchi genlar
- B) organizmning rivojlanishini to'xtatuvchi genlar

C) serpushtlikka olib boruvchi genlar

- D) jinsiy hujayralardagi genlar

955. Nilufarning suv ostidagi bargi lansetsimon, suv ustidagisi voronkasimon bo'lishi o'zgaruvchanlikning qaysi turiga mansub?

- A) fenotipik
- B) kombinativ
- C) mutatsion
- D) rekombinogenez

956. Xromosoma to'plamining karrali ortishi qaysi hodisada kuzatiladi?

- A) modifikatsiya
- B) polimeriya
- C) pleyotropiya
- D) poliploidiya

957. Odamning jinsiy hujayrasida nechta autosoma xromosomalari bo'ladi?

- A) 22 juft
- B) 46 ta
- C) 2 juft
- D) 22 ta

958. Qaysi chatishtirishda fenotip bo'yicha xilma-xillik 27:9:9:9:3:3:3:1 nisbatda bo'ladi?

- A) AABBCc x aabbcc
- B) AaBb x aabb
- C) AaBbCC x AaBBCC
- D) AaBbCc x AaBbCc

959. Xromosomalar sonining doimiyliги qaysi bo'linish natijasida saqlanadi?

- A) mitoz   B) meyoз
- C) amitoz
- D) mitoz, meyoз

960. Gulli o'simliklar endospermida xromosoma to'plami qanday bo'ladi?

- A) gaploid
- B) diploid
- C) triploid
- D) poliploid

961. Organizmda ota-onalarda uchramaydigan yangi belgilar noallel genlarning qanday ta'siri natijasida yuzaga keladi?

- A) komplementar
- B) epistaz
- C) polimeriya
- D) chala dominantlik

962. Qaysi holatda F_2 bo'lg'inda fenotip va genotip jihatdan nisbat 1:2:1 bo'ladi?

- A) tahliliy chatishtirishda
- B) chala dominantlikda
- C) to'la dominantlikda
- D) epistazda

963. Bir juft belgisi bo'yicha geterozigotali organizm tahliliy chatishtirilganda uning fenotipi qanday nisbatda xilma-xillik hosil qiladi?

- A) 1:1   B) 1:1:1:1
- C) 3:1   D) 9:3:3:1

964. Ikki juft belgisi bo'yicha geterozigotali organizm tahliliy chatishtirilganda uning fenotipi qanday nisbatda xilma-xillik hosil qiladi?

- A) 1:1   B) 1:1:1:1
- C) 3:1
- D) 9:3:3:1

965. Odam (a), drozofila (b) va no'xat (c) xromosomalari-ning birikkan guruhi soni to'g'ri berilgan javobni toping.

- A) a – 23, b – 4, c – 7
- B) a – 22, b – 4, c – 8
- C) a – 24, b – 8, c – 9
- D) a – 23, b – 8, c – 14

966. O'simliklar tarkibidagi vitaminlar miqdori qaysi genlarning ta'siriga bog'liq?

- A) komplementar
- B) epistaz
- C) polimer
- D) jamlangan

967. Lavlagi ildizmevasidagi shakar miqdori qaysi genlarning ta'siriga bog'liq?

- A) epistaz
- B) chala dominantlik

C) polimer
D) komplementar
968. Genlarning komplementar (1), epistaz (2), polimer (3) ta'sirida vujudga keladigan fenotipik xilma-xillik to'g'ri ko'rsatilgan javobni belgilang.

a) 9:3:3:1; b) 3:1; c) 1:4:6:4:1;
d) 9:7; e) 13:3; f) 2:1.

- A) 1 – a, d; 2 – e; 3 – c
B) 1 – a, b; 2 – e; 3 – d
C) 1 – d; 2 – c; 3 – e
D) 1 – b; 2 – c; 3 – a

969. Tovuqning nasl qoldirish xususiyati va hayotchanligiga salbiy ta'sir ko'rsatadigan belgi qaysi?

- A) patning jingalak bo'lishi
B) no'xatsimon tojli bo'lishi
C) oddiy tojli bo'lishi
D) patning silliq bo'lishi

970. Qaysi mutatsiya genlarning yangi kombinatsiyasini paydo qiladi?

- A) retsessiv
B) indamas
C) xromosoma
D) dominant

971. Mutatsiyalar ta'sir doirasiga qarab qanday guruhlariga bo'linadi?

1) foydali; 2) nuqtali; 3) zararli; 4) dominant; 5) befarq; 6) retsessiv.

- A) 1, 3, 4, 6
B) 1, 2, 3, 5
C) 2, 3, 4, 5
D) 2, 4, 5, 6

972. Suv yong'og'ida suvosti (1) va suvusti (2) barglarining shakli qanday bo'ladi?

a) ingichka lansetsimon; b) patsimon qirqilgan; c) voronkasimon; d) yaxlit.

- A) 1 – a, 2 – c
B) 1 – b, 2 – d
C) 1 – b, 2 – c
D) 1 – d, 2 – b

973. Odam hujayrasidagi xromosomalar soni va tuzilishini o'rganishda qaysi hujayradan foydalaniladi?

- A) eritrotsitlar
B) leykotsitlar
C) trombotsitlar
D) epiteliy hujayrasi

974. Quyidagi navlarni o'simlik guruhiga ajrating.

a) Sanzor; b) Yulduz; c) Gul-tish; d) Farhod; e) Obidov.

- 1) g'alla; 2) g'o'za; 3) uzum.
A) 1 – b, 2 – a, 3 – d
B) 1 – a, 2 – b, 3 – c
C) 1 – c, 2 – d, 3 – e
D) 1 – d, 2 – e, 3 – a

975. Genlarning polimer ta'sirida fenotip bo'yicha 1:4:6:4:1 nisbatda ajralish ro'y bersa, genotip bo'yicha qanday ajralish kuzatiladi?

- A) 9:3:3:1   B) 1:2:1
C) 1:2:1:2:4:2:1:2:1
D) 15:1

976. Zog'ora baliqda birikish guruhining soni nechta?

- A) 104 ta   B) 52 ta
C) 26 ta   D) 2 ta

977. Qaysi kasallikka duchor bo'lgan ayollar fenotip bo'yicha sog'lom, genotip bo'yicha tashuvchi bo'ladi?

- A) Daun sindromi
- B) gemofiliya
- C) fenilketonuriya
- D) Turner-Shershevskiy sindromi

978. Klaynfelter sindromli o'g'il bolaning somatik hujayrasida nechta autosoma xromosomalari mavjud?

- A) 47 ta
- B) 46 ta
- C) 44 ta
- D) 22 ta

979. Faqat gomozigota holatda namoyon bo'luvchi kasallik ...

- A) albinizm
- B) braxidaktiliya
- C) polidaktiliya
- D) mikrotsefaliya

980. Bug'doy o'simligida xromosomaning gaploid to'plami nechaga teng?

- A) 14 ga
- B) 7 ga
- C) 28 ga
- D) 42 ga

981. Daun sindromi nima uchun ham o'g'il, ham qizlarda namoyon bo'ladi?

- A) kasallikni belgilovchi gen X bo'lganligi bois
- B) autosoma xromosomalarning o'zgarishi bois
- C) dominant belgi bo'lganligi bois
- D) jinsiy xromosomalarning o'zgarishi bois

982. Klaynfelter sindromi kasalligiga jinsiy xromosomalarning qaysi to'plami xos emas?

- A) XXY
- B) XYY
- C) XXXY
- D) X

983. No'xat o'simligining qaysi belgisi retsessiv tarzda irsiylanadi?

- A) don shaklining silliq bo'lishi
- B) gul rangining qizil bo'lishi
- C) dukkakning bo'g'imliliigi
- D) poyasining uzun bo'lishi

984. Chala dominantlik holda irsiylanadigan belgilarni aniqlang.

- 1) namozshomgulning rangi;
- 2) qulupnay mevasining rangi;
- 3) qushlar patining tuzilishi;
- 4) Andaluz tovuq patining rangi;
- 5) no'xat urug'ining rangi.

- A) 1, 2, 5
- B) 3, 4, 5
- C) 1, 4, 5
- D) 1, 2, 3, 4

985. G.Mendel o'z tajribalarida xushbo'y no'xat o'simligining qancha irsiy belgisi nasldan naslga o'tishini kuzatdi?

- A) 1 juft
- B) 3 juft
- C) 2 juft
- D) 7 juft

986. Xushbo'y no'xatning qaysi belgilari nasllarda mustaqil taqsimlanmasligi isbotlandi?

- A) changchi shakli, gulning rangi
- B) gulning rangi, donning rangi
- C) donning shakli, donning rangi
- D) no'xatning barcha belgilari

987. Irsiyatning tuzilish va funksional birligi nima?

- A) autosomalalar
- B) gen
- C) fenotip
- D) jinsiy xromosomalar

988. Kariotipda xromosomalar sonining ko'payishi bilan organizmning ..., mutatsiya jara-yonida hayotchanlikning ...

A) genetik barqarorligi ortadi; pasayishi xavfi kamayadi

B) genetik barqarorligi kama-yadi; pasayishi xavfi ortadi

C) genetik barqarorligi o'z ma-romiga tushadi; pasayishi xav-fi ortadi

D) genetik barqarorligi o'z ma-romiga tushadi; pasayishi xavfi kamayadi

989. Himolay quyonlari +30°C da boqilsa, junining rangi qan-day o'zgaradi?

A) hamma juni oq rangda

B) hamma juni qora rangda

C) qulog'i, oyoqlari, dumi qo-
ra rangda

D) qulog'i, oyoqlari, dumi oq
rangda

990. Genlarning epistaz ta'-siri natijasida tovuqlarning oq patli (1) va qora patli (2) xillarini aniqlang.

a) IICC; b) liCc; c) liCC; d) licc; e) iiCc; f) iicc.

A) 1 – a, b, d, f; 2 – c, e

B) 1 – c, e; 2 – a, b, d, f

C) 1 – a, c, d, e; 2 – b, f

D) 1 – c, f; 2 – a, b, d, e

991. Qaysi genotip genlar-ning epistaz ta'siri natijasida tovuqlarning qora rangda bo'-lishini belgilaydi?

A) Ccli B) Ccli

C) ccii D) Ccii

992. Ikki belgisi bo'yicha ge-terozigotali bo'lgan genotipni aniqlang.

A) AABbCCDD

B) AaBbCcDD

C) AaBBCCDD

D) AABbCCDD

993. Quyidagi genotipga ega bo'lgan organizmlardan qay-si biri 4 xildagi gametalar hosil qiladi?

A) AaBbCcDD

B) AaBBCCDD

C) AABBCcDD

D) AaBBCCDd

994. AaBBCCDD genotipga ega bo'lgan organizm necha xil gametalarni hosil qiladi?

A) 4 xil tipdagi

B) 2 xil tipdagi

C) 8 xil tipdagi

D) 16 xil tipdagi

995. 4 xil tipdagi gametalar olish mumkin bo'lgan genotip-lar berilgan javobni toping.

1) AABB; 2) AaBB; 3) AaBbCC; 4) AABbCcDD; 5) AABbCCDD; 6) AaBBCCDD; 7) AaBbCc; 8) AABbCcDd; 9) AaBBCCDd.

A) 3, 4, 6, 9

B) 1, 2, 3, 5

C) 4, 7, 8, 9

D) 2, 3, 4, 6

996. Dengiz cho'chqachalalarining qaysi belgilari allel genlar bilan ifodalanadi?

- A) silliq va kulrang
- B) qora va silliq
- C) silliq va hurpaygan
- D) qora va hurpaygan

997. Genlarning epistatik ta'siri natijasida patlari oq rangdagi tovuq zotlari o'zaro chatishtirilganda F_2 da genotip jihatidan ajralish qanday nisbatda bo'ladi?

- A) 1:2:2:4:1:2:1:2:1
- B) 1:4:6:4:1
- C) 9:3:3:1
- D) 13:3

998. Polimer hodisasini das-tavval qaysi olim o'rgandi?

- A) amerikalik olim T.Morgan
- B) chex olimi G.Mendel
- C) shved olimi Nilson Ele
- D) nemis olimi F.Myuller

999. Retsessiv holda irsiylanuvchi kasallikni aniqlang.

- A) polidaktiliya
- B) gemofiliya
- C) braxidaktiliya
- D) mikrotsefaliya

1000. Qaysi bo'linish natijasida xromosomalar sonining doimiyliги saqlanadi?

- A) meyoz
- B) mitoz
- C) meyoz, mitoz
- D) mitoz, amitoz

1001. Postembrional rivojlani-shi bevosita, ya'ni to'g'ri kechadigan hayvonlarni aniqlang.

- A) g'ovaktanlilar
- B) bo'g'imoyoqlilar
- C) assidiyalar
- D) qushlar

1002. Bug'doyiq va g'umay o'simliklarining vegetativ ko'payish usulini toping.

- A) parxish yo'li
- B) ildizpoyalari va tugunaklari
- C) ildiz bachkisi
- D) ildizpoyalari

1003. Gametogenezning yetilish bosqichidagi bo'linishlardan keyin nechtdan spermatozoid va tuxum hujayra yuzaga keladi?

- A) 2 ta va 2 ta
- B) 1 ta va 4 ta
- C) 4 ta va 1 ta
- D) 3 ta va 2 ta

1004. Aminokislotalarning tarkibi, oqsilning polipeptid zanjiri va uning tarkibiga qaysi mutatsiya ta'sir ko'rsatadi?

- A) xromosoma
- B) gen
- C) somatik
- D) sitoplazmatik

1005. Mitozning anafazasida qanday jarayonlar ro'y beradi?

1) xromosoma xromatidlarini birlashtirib turuvchi belbog' uziladi; 2) xromatidlar bir-biridan itariladi; 3) xromatidlar bir-biridan ajraladi; 4) xromatidlarning har biri alohida xromosomaga aylanadi; 5) sitokinez kuzatiladi; 6) xromosomalar qutblarga tarqala boshlaydi.

- A) 1, 2, 5, 4
- B) 2, 3, 4, 5
- C) 1, 3, 4, 6
- D) 1, 2, 5, 6

1006. Mitozning telofaza bosqichida qanday jarayonlar ro'y beradi?

1) yadro qobig'i erib ketadi; 2) xromosomalar qutblarda to'planadi; 3) bo'linish dukining hosil bo'lishi tugallanadi; 4) yadro qobig'i hosil bo'ladi; 5) mikronaychalar qisqarib xromatidlarni qutblarga tortadi; 6) yadrocha qaytadan shakllanadi; 7) sitokinez kuzatiladi.

- A) 1, 3, 5, 7
- B) 1, 2, 3, 4
- C) 2, 3, 5, 6
- D) 2, 4, 6, 7

1007. Interfazaning G_1 davrida qanday jarayonlar kuzatiladi?

1) DNK miqdori ikki hissa ortadi; 2) tubilin oqsili sintezlanadi; 3) sentriolalar soni ikki hissa ortadi; 4) hujayra o'sadi; 5) DNK sintezi uchun zarur bo'lgan fermentlar sintezlanadi; 6) RNK sintezlanadi.

- A) 1, 2, 5
- B) 4, 5, 6
- C) 1, 3, 6
- D) 2, 3, 5

1008. Ovogenezning spermatogenezdan farqi to'g'ri ko'rsatilgan javobni belgilang.

1) jarayon uzoqroq davom etadi; 2) shakllanish davri bo'ladi; 3) shakllanish davri bo'lmaydi; 4) sitoplazma hamma hujayralarga bir xil taqsimlanadi; 5) sitoplazma hamma hujayralarga

bir xil taqsimlanmaydi; 6) jarayon uzoq davom etmaydi.

- A) 1, 2, 4
- B) 1, 3, 5
- C) 3, 5, 6
- D) 1, 3, 6

1009. Homilaning o'rta – mezoderma qavatidan qanday organlar rivojlanadi?

1) muskullar; 2) ovqat hazm qilish; 3) nafas olish; 4) suyaklar; 5) qon va limfa tomirlari.

- A) 1, 2, 3
- B) 2, 3, 4
- C) 3, 4, 5
- D) 1, 4, 5

1010. Halqali aminokislota to'g'ri berilgan javobni aniqlang.

- A) gistidin
- B) trionin
- C) valin
- D) leysin

1011. DNK reduplikatsiyalanishi interfazaning qaysi davriga mansub?

- A) G_1 davriga
- B) S davriga
- C) G_2 davriga
- D) G_1 va G_2 davrlariga

1012. Homilaning o'zak a'zolari qaysilar?

1) nerv naychasi; 2) yurak-tomir; 3) o'pka; 4) xorda; 5) ichak naychasi; 6) buyrak.

- A) 1, 2, 3
- B) 2, 3, 4
- C) 4, 5, 6
- D) 1, 4, 5

1013. Mitozning qaysi bosqichida hujayra markazi sentriolalari juft-juft bo'lib bir-biridan itarila boshlaydi?

- A) profaza
- B) metafaza
- C) anafaza
- D) telofaza

1014. Quyidagilardan qaysi biri gametogenez jarayonida sodir bo'ladi?

- A) $1n \rightarrow 2n$ B) $2n \rightarrow 2n$
C) $2n \rightarrow 4n$ D) $2n \rightarrow n$

1015. Spermatogenez qanday davrlarga bo'linadi?

- A) ko'payish, o'sish, shakllanish
B) ko'payish, o'sish, sitokinez, yetilish
C) ko'payish, o'sish, yetilish
D) ko'payish, o'sish, yetilish, shakllanish

1016. Embrional rivojlanishning qaysi davrida homilaning ektoderma, mezoderma, endoderma qavatlarini shakllanadi?

- A) organogenez
B) gastrula
C) blastula
D) blastomer

1017. Entodermadan rivojlanuvchi to'qima va a'zolari naniq.

1) nerv sistemasi; 2) biriktiruvchi va muskul to'qimalari; 3) o'rta ichak; 4) terining epidermis qismi; 5) sezgi a'zolari; 6) hazm bezlari; 7) jabra; 8) teri hosilalari; 9) o'pka.

- A) 3, 4, 6, 8
B) 1, 2, 3, 6
C) 2, 4, 5, 7
D) 3, 6, 7, 9

1018. Qarama-qarshi, F_1 da namoyon bo'lmaydigan belgi ... belgi deb ataladi.

- A) gomologik   B) dominant

C) retsessiv   D) allel

1019. Quyidagi organizmlarning qaysi biridan 2 xil gameta olish mumkin?

- A) AAVV   B) AaVv
C) AAvv   D) Aavv

1020. Qanday xromosomalarga autosomal deyiladi?

A) erkaklari bilan urg'ochilaridan farq qilmaydigan, bir xildagi

B) erkak va urg'ochilarida farq qiladigan

C) faqat erkak organizmda joylashgan

D) faqat urg'ochi organizmda joylashgan, bir xildagi

1021. Odam Shershevskiy-Terner sindromi irsiy kasalligiga chalinganda xromosomalarning soni qancha bo'ladi?

- A) 46 ta   B) 45 ta
C) 44 ta   D) 47 ta

1022. Nasidan naslga o'tuvchi odamdagi retsessiv belgilar qaysilar?

A) malla soch, pakanalik, poli-daktiliya

B) ko'k ko'z, jingalak soch, sepkillar

C) malla soch, ko'k ko'z, normal bo'y

D) normal bo'y, sepkillar, tekis soch

1023. Nasidan naslga o'tib boruvchi irsiy kasalliklarni aniqlang.

- A) shizofreniya, albinizm
B) gastrit, raxit

C) Daun sindromi, qandli diabet

D) fenilketonuriya, mikrotsefaliya

1024. AaBBCC genotipga ega bo'lgan organizm necha xildagi gameta hosil qiladi?

- A) 8 xil   B) 3 xil
C) 4 xil   D) 2 xil

1025. Quyidagi genotiplarning qaysi birlari o'zaro chatishtirilganda faqat geterozigota organizmlar hosil bo'lishi mumkin?

- A) Aa, AA   B) aa, aa
C) AA, AA   D) AA, aa

1026. Nasldan naslga o'tuvchi odamdagi dominant belgilar qaysilar?

A) qo'y ko'z, malla soch, pakanalik

B) ko'k ko'z, jingalak soch, normal bo'y

C) polidaktiliya, pakanalik, qo'y ko'z

D) pakanalik, ko'k ko'z, to'g'ri soch

1027. Keltirilganlarning qaysi birida belgilarning ajralishi genotip bo'yicha 1:2:2:4:1:2:1:2:1 nisbatda bo'ladi?

- A) tahliliy chatishtirishda
B) triduragay chatishtirishda
C) monoduragay chatishtirishda
D) diduragay chatishtirishda

1028. Mikroskopda ko'rinmaydigan darajadagi o'zgarishlar

bilan boradigan mutatsiyalar qanday nomlanadi?

- A) xromosoma mutatsiyalari
B) gen mutatsiyalari
C) somatik mutatsiyalar
D) genom mutatsiyalari

1029. Organizmlarning erkaklari bilan urg'ochilarida bir-biridan farq qiladigan xromosomalar ... deyiladi.

- A) polisomalar
B) jinsiy xromosomalar
C) geteropolisomalar
D) ribosomalar

1030. Ota-ona qo'yko'zlik bo'yicha geterozigota bo'lsa, farzandlarining necha foizi ko'k ko'zli bo'ladi?

- A) 25%   B) 75%
C) 50%   D) 100%

1031. Geterozigota kulrang (Aa) quyon gomozigota kulrang quyon bilan chatishtirilsa, F₁ da qanday fenotipli avlod kuzatiladi?

- A) 1 ta kulrang, 1 ta qora
B) hammasi qora
C) 1 ta qora, 3 ta kulrang
D) faqat kulrang

1032. Qaysi kasalliklarga duchor bo'lgan odamning diploid holatdagi xromosomalari soni 47 ta bo'ladi?

- A) Daun sindromi, Shershevskiy-Terner sindromi
B) Daun sindromi, sindaktiliya
C) Daun sindromi, Klaynfelter sindromi

D) mikrotsefaliya, Daun sindromi

1033. AaBbCCDD genotipli heterozigota organizm necha xil gameta hosil qilishi mumkin?

- A) 2 xil   B) 16 xil
C) 8 xil   D) 4 xil

1034. Qaysi mutatsiya hayvonlarda nasldan naslga o'tmaydi?

- A) gen
B) xromosoma
C) kombinatsion
D) somatik

1035. Fenotip va genotip jihatdan nisbat chala dominantlikda qanday bo'ladi?

- A) 3:1
B) 1:2:1
C) 3:1 va 1:2:1
D) 9:3:3:1

1036. G.Mendel tadqiqotlari qaysi olimlar tomonidan qayta kashf etildi va tasdiqlandi?

- A) T.Morgan, G.de Friz
B) E.Chermak, G.de Friz, J.Kyuve
C) G.de Friz, E.Chermak, K.Korrens
D) N.I.Vavilov, T.Morgan, K.Korrens

1037. Organizmning individual rivojlanishida hosil bo'lgan belgi va xususiyatlarning yig'indisi qanday ataladi?

- A) gen   B) genotip
C) allel gen   D) fenotip

1038. Pomidorda mevaning qizil bo'lishi sariq bo'lishi ustidan dominant sanaladi. Qizil (Aa) mevali pomidor o'zaro chatishtirilganda ajralish nisbati qanday namoyon bo'ladi?

- A) 1/2 qizil : 1/2 sariq
B) 1/4 sariq : 3/4 qizil
C) 2/4 sariq : 3/4 qizil
D) 3/4 sariq : 1/4 qizil

1039. Autosomalar sonining o'zgarishi natijasida sodir bo'ladigan irsiy kasallikni belgilang.

- A) Daun sindromi
B) Klaynfelter sindromi
C) Shershevskiy-Terner sindromi
D) gemofiliya

1040. Yaratilgan sun'iy plazmid qanday ataladi?

- A) vektor konstruksiya
B) genetik elementlar
C) rekombinant DNK
D) qo'shimcha xromosomalar

1041. Transpozonlarni kashf qilgan olimlarni aniqlang.

- 1) Barbara Mak-Klintok; 2) Griffit; 3) Tomson; 4) Ahmad Buxoriy; 5) L.Paster; 6) Boyer; 7) G.Georgiyev.

- A) 1, 3, 5   B) 1, 4, 7
C) 2, 5, 6   D) 2, 3, 6

1042. Asosiy xromosomaga qaysi plazmid birika oladi?

- A) avtonom
B) transmissibl
C) restriksion
D) transpozon

1043. Plazmidlar o'rtacha qancha genlardan iborat bo'ladi?

- A) 10 – 15 dona
- B) 20 – 30 dona
- C) 30 – 40 dona
- D) 3 – 10 dona

1044. Qaysi kasallikda jinsiy xromosomalar «X» holatda bo'ladi?

- A) Shershevskiy-Terner sindromi
- B) Daun sindromi
- C) Kleynfelter sindromi
- D) sindaktiliya

1045. Tahliliy chatishtirish berilgan qatorni toping.

- A) AaBb x aabb
- B) AABB x aabb
- C) AaBB x AABB
- D) AABB x AABB

1046. Lizis nima?

A) bakteriya hujayrasining bakteriofaglar tomonidan nobud qilinishi

B) fag bilan zararlangan ba'zi bakteriyalar

C) bakteriyalar avlodi

D) DNK bir bo'lagining boshqa xromosoma tarkibiga kiritilishi

1047. Qaysi kasalliklarning nasidan naslga o'tishi odam genetikasi usuli yordamida aniqlangan?

- 1) fenil ketonuriya; 2) gastrit;
- 3) Shershevskiy-Terner;
- 4) gemofiliya; 5) sindaktiliya;
- 6) bo'qoq; 7) polidaktiliya; 8) qandli diabet.

A) 1, 2, 3, 5   B) 1, 4, 7, 8

C) 1, 3, 5, 8   D) 4, 8

1048. Genetikaga oid barcha ilmiy tadqiqot ishlarida keng qo'llanib kelayotgan usulni belgilang.

A) duragaylash

B) sitogenetik

C) molekulyar genetik

D) genetik injeneriya

1049. Nimaga bog'liq belgilar faqat onasidan bolalariga o'tadi?

A) X-xromosomaga

B) autosom retsessivlikka

C) autosom dominantlikka

D) sitoplazmatik irsiyatga

1050. Belgilarning bir necha juft allel bo'lmagan genlarning o'zaro ta'sir etib irsiylanishi qanday xillarga bo'linadi?

1) gameostaz; 2) epistaz; 3) komplementariya; 4) polimeriya; 5) pleyotropiya.

A) 1, 2, 3   B) 2, 3, 4

C) 3, 4, 5   D) 1, 2, 4

1051. Kim mutatsiyalarni tajriba orqali o'rganish mumkinligini isbotlagan?

A) shved olimi S.Arrenius

B) rus olimi I.Oparin

C) amerikalik olimi S.Miller

D) nemis olimi F.Myuller

1052. Produtsentlar qanday organizmlar hisoblanadi?

A) geterotrof

B) avtotrof

C) patogen   D) saprofit

1053. Jinsga bog'liq holda nasldan naslga o'tadigan gen kasalliklarini toping.

A) Daun va Klaynfelter sindromi

B) daltonizm, gemofiliya

C) polidaktiliya, qandli diabet

D) qandli diabet, daltonizm

1054. Qaysi hayvonlarda partenogenez uchraydi?

A) qo'ng'iz, chumoli

B) dafniya, asalari urg'ochisi

C) kapalak, chivin

D) dafniya, asalari erkagi

1055. Qoramollarda shoxsizlik dominant, shoxlilik retsessiv belgi hisoblanadi. F_2 da hosil bo'lgan shoxlilarni o'zaro chatishtirishdan qanday individlar yuzaga keladi?

A) 50% shoxli, 50% shoxsiz

B) hammasi shoxli

C) 25% shoxsiz, 75% shoxli

D) hammasi shoxsiz

1056. G.Mendel fenotipi bir xil, genotipi har xil organizmlarning irsiy asoslarini aniqlashda qaysi usuldan foydalandi?

A) diduragay chatishtirish

B) monoduragay chatishtirish

C) tahliliy chatishtirish

D) poliduragay chatishtirish

1057. Gen kasalliklarini aniqlang.

1) Daun sindromi; 2) fenilketonuriya; 3) albinizm; 4) Klaynfelter sindromi; 5) gemofiliya;

6) daltonizm; 7) Shershevskiy-Terner sindromi.

A) 1, 3, 4, 5 B) 1, 4, 7

C) 2, 3, 5, 6 D) 1, 5, 6, 7

1058. G.Mendelning ikkinchi qonunida F_2 avlod genotip bo'yicha qanday nisbatda ajralish namoyon qiladi?

A) 3:1 B) 25:50:25

C) 1:2:1 D) 9:3:3:1

1059. Qachon fenotip va genotip bo'yicha 1:2:1 nisbatda nasl olish mumkin?

A) diduragay chatishtirishning F_2 naslida

B) genlar birikkan holda nasldan naslga o'tganda

C) chala dominantlikning F_2 naslida

D) polimeriya hodisasida

1060. Retsessiv gen kasalliklarini toping.

A) albinizm, daltonizm, gemofiliya

B) polidaktiliya, mikrotsefaliya, sindaktiliya

C) qandli diabet, raxit, braxidaktiliya

D) raxit, albinizm, mikrotsefaliya

1061. Dominant gen kasalliklarini toping.

A) albinizm, daltonizm, gemofiliya

B) polidaktiliya, mikrotsefaliya, sindaktiliya

C) qandli diabet, Daun, braxidaktiliya

D) raxit, albinizm, mikrotsefaliya

-1062. Modifikatsion o'zgaruvchanlikning chegarasi organizmning nimasiga bog'liq?

- A) yashash sharoitiga
- B) kariotipiga
- C) genotipiga
- D) fenotipiga

1063. Faqat ayollarga xos bo'lgan xromosomalar kasalligini belgilang.

- A) Daun sindromi
- B) Shershevskiy-Terner sindromi
- C) Klaynfelter sindromi
- D) sindaktilya

1064. Faqat erkaklarga xos bo'lgan xromosoma kasalligini belgilang.

- A) Daun sindromi
- B) Shershevskiy-Terner sindromi
- C) Klaynfelter sindromi
- D) sindaktilya

1065. Bir juft belgi bilan farqlanuvchi geterozigotali organizmlar chatishtirilganda fenotip bo'yicha qanday ajralish ro'y beradi?

- A) 1:1
- B) 2:1
- C) 1:2:1
- D) 3:1

1066. Tahliliy chatishtirishda F_1 duragaylarni qaysi genotipli organizm bilan chatishtirish lozim?

- A) retsessiv gomozigotali
- B) dominant gomozigotali
- C) geterozigotali

D) fenotipi o'zgarmagan
1067. Bug'doy doni hosildorligi qaysi genlar ta'sirida yuzaga chiqadi?

- A) epistatik genlar
- B) komplementar genlar
- C) polimer genlar
- D) pleyotrop genlar

1068. Qaysi usul yordamida qandli diabet kasalligining sabablari o'rganiladi?

- A) sitogenetik
- B) geneologik
- C) egizaklar
- D) biokimyoviy

1069. Qaysi olim novvoychilik, chorvachilik uchun achitqi tayyorlash texnologiyasini yaratgan?

- A) M.Mavloniy
- B) S.Asqarova
- C) A.Xolmurodov
- D) A.Muzaffarov

1070. Madaniy o'simliklarning 11% qismi tarqalgan markazni aniqlang.

- A) Sharqiy Osiyo
- B) Janubi-G'arbiy Osiyo
- C) Janubiy Osiyo markazi
- D) O'rta yer dengizi

1071. Madaniy o'simliklarning 14% qismi tarqalgan markazni aniqlang.

- A) Sharqiy Osiyo
- B) Janubi-G'arbiy Osiyo
- C) Janubiy Osiyo markazi
- D) O'rta yer dengizi

1072. N.I.Vavilov kolleksiyasining qaysi o'simliklarga tegish-

li juda katta qismi O'zbekiston o'simlikshunoslik institutida saqlanmoqda?

- A) to'qay o'simliklari
- B) tog' o'simliklari
- C) cho'l o'simliklari
- D) subtropik o'simliklar

1073. Ozuqabop oqsillar sintezlovchi achitqi zamburug'lari qaysi oziq muhitda o'stiriladi?

- A) yog'och qipidlari, parafinda
- B) agar-agarida
- C) optimal muhitda
- D) parafin, agar-agarida

1074. Madaniy o'simliklarning 20% dan ortiq turlari tarqalgan markazni aniqlang.

- A) Sharqiy Osiyo markazi
- B) Janubiy Osiyo markazi
- C) O'rta yer dengizi markazi
- D) Abissiya markazi

1075. Madaniy o'simliklarning 50% dan ortiq turlari tarqalgan markazni aniqlang.

- A) Sharqiy Osiyo markazi
- B) Janubiy Osiyo markazi
- C) O'rta yer dengizi markazi
- D) Abissiya markazi

1076. AABbcc genotipli organizmda nechta gameta hosil bo'ladi?

- A) 3 ta
- B) 4 ta
- C) 2 ta
- D) 1 ta

1077. Nima sababdan poliploid organizmlar hosil bo'ladi?

- A) xromosomalar soni kamayishi bilan
- B) xromosomalar sonining karra ortishi bilan

C) xromosomalar tuzilishining o'zgarishi bilan

D) DNK zanjiridagi nukleotidlar o'rnining almashinuvi sababli

1078. Monoduragay chatishtirishning to'liq dominantlik holatidagi irsiylanishida F_2 duragay nechta fenotipik guruh hosil qiladi?

- A) 3 ta
- B) 4 ta
- C) 1 ta
- D) 2 ta

1079. Belgilarning birikkan holda nasidan naslga o'tish hodisasi kim tomonidan aniqlangan?

- A) G.Mendel
- B) T.Morgan
- C) N.I.Vavilov
- D) I.V.Michurin

1080. Shoxsiz sigir bilan (AA) shoxli (aa) buqani chatishtirish natijasida F_2 da necha foiz buzoqchalarning shoxli bo'lishi kuzatiladi?

- A) 25%
- B) 50%
- C) 75%
- D) 15%

1081. To'lqinsimon sochli gomozigota holatidagi ota-ona farzandlarining nechta foizi silliq sochli bo'lishi kuzatiladi?

- A) 100%
- B) 25%
- C) 50%
- D) 0%

1082. Qora rangli qo'chqor (aa) kulrang (AA) gomozigota qo'y bilan chatishtirilganda F_1 da qanday fenotipli organizmlar hosil bo'ladi?

- A) hammasi qora

- B) 25% qora, 75% kulrang
- C) 75% qora, 25% kulrang
- D) hammasi kulrang

1083. Birinchi avlod duragayining hayotiy xususiyatlari birmuncha yuqori bo'lishi va kuchli rivojlanishi nima deyiladi?

- A) geterozis
- B) mutatsiya
- C) depressiya
- D) modifikatsiya

1084. Qora rangli geterozigota (Aa) quyonlar o'zaro chatishtirilganda olingan duragaylarning necha foizi qora rangli gomozigota bo'lishini toping.

- A) 100%
- B) 75%
- C) 25%
- D) 50%

1085. Geterozigota hurpaygan yungli (Aa) quyon hurpaygan yungli gomozigotali (AA) quyon bilan chatishtirilganda olingan naslning fenotip va genotipini aniqlang.

- A) 1AA; 1Aa, barchasi hurpaygan
- B) 1Aa; 1aa, hammasi hurpaygan
- C) 1Aa; 1aa, hammasi silliq
- D) 1AA; 2Aa; 1aa, 3 ta hurpaygan, 1 ta silliq

1086. Qora rangli (AA) mol qizil rangli (aa) buqa bilan chatishtirilganda F_2 da necha foiz duragaylar qora rangli bo'lishini toping.

- A) 0%
- B) 100%
- C) 75%
- D) 25%

1087. Ikkita organizm chatishtirilganda naslda fenotipi har xil bo'lgan teng miqdordagi individ hosil bo'lgan, ya'ni 1:1:1:1:1:1:1. Bunday irsiyatni o'rganishning duragaylash usuli qanday ataladi?

- A) diduragay chatishtirish
- B) poliduragay chatishtirish
- C) monoduragay chatishtirish
- D) tahliliy chatishtirish

1088. Genotipi AaBbCcDd bo'lgan organizm necha xil gameta hosil qiladi?

- A) 8 xil
- B) 10 xil
- C) 32 xil
- D) 16 xil

1089. Shershevskiy-Terner sindromi kasalligiga duchor bo'lgan ayollarda jinsiy xromosomalar to'plami qanday?

- A) X
- B) XXX
- C) XXY
- D) XY

1090. Quyidagilarning qaysi birida 13:3 nisbat namoyon bo'ladi?

- A) monoduragay chatishtirishda
- B) diduragay chatishtirishda
- C) genlarning komplementar ta'sirida
- D) genlarning epistatik ta'sirida

1091. Zamburug'larning antibiotiklarga chidamliligini nima ta'minlaydi?

- A) plazmidlar
- B) klonlar
- C) endonukleozalar
- D) transpozonlar

1092. Transmissibl plazmid qachon o'z mustaqilligini yo'qotadi?

A) asosiy xromosomaga birikmaganda

B) asosiy xromosomaga birikishdan oldin

C) asosiy xromosomaga birikandan so'ng

D) hujayradan hujayraga ko'chib o'tganda

1093. Keltirilgan genotipga ega bo'lgan organizmlarning qaysi birlarini o'zaro chatishtirish natijasida 1:1:1:1:1:1:1 nisbat olinadi?

A) AaBbCC x AABbCc

B) AaBbcc x aaVbCc

C) AabbCc x aaBbCc

D) aabbcc x AaBbCs

1094. Bug'doyning doni qizil va oq rangda bo'lgan navlarini chatishtirib F_2 da qizil, och qizil, pushti, och pushti, oq rangli donga ega o'simliklar olinadi. Bu qanday jarayonga bog'liq?

A) genlarning polimer ta'siriga

B) genlarning epistaz ta'siriga

C) genlarning komplementar ta'siriga

D) genlarning pleyotrop ta'siriga

1095. Sichqonlarning qanday genotipga ega bo'lganlari o'lib ketadi?

A) AA   B) Aa

C) aa   D) aA

1096. So'tasi 20 sm va 8 sm uzunlikda bo'lgan ikkita

makkajo'xori navi chatishtirildi. Agar har bir dominant gen so'taning 5 sm, retsessiv gen 2 sm uzunligini belgilasa, uzunligi 17 sm bo'lgan so'taning genotipini aniqlang.

1) $B_1b_1B_2B_2$; 2) $B_1b_1B_2b_2$;

3) $B_1B_1B_2b_2$; 4) $b_1b_1B_2B_2$; 5)

$B_1B_1b_2b_2$; 6) $B_1B_1B_2b_2$.

A) 2, 4, 5   B) 1, 3, 5

C) 2, 3, 6   D) 1, 6, 3

1097. So'tasining uzunligi 20 sm bo'lgan makkajo'xori so'tasi uzunligi 8 sm bo'lgan makkajo'xori ustidan dominantlik qiladi. Agar yuqoridagi so'talar chatishtirilsa, F_1 dagi so'talar uzunligi qancha bo'ladi?

A) 14 sm   B) 21 sm

C) 10 sm   D) 30 sm

1098. Quyida berilgan qaysi hayvonlarning urg'ochilari geterogametali (XY), erkaklari esa gomogametali (XX) bo'ladi?

A) zorka, sichqon

B) baqa, ko'rshapalak

C) qo'ng'iz, qorsak

D) ipak qurti, timsoh

1099. Monosomik holat deb organizmning genotipida ... aytiladi.

A) bitta xromosomaning yo'qolishiga

B) bitta xromosomaning ortib ketishiga

C) bitta xromosomaning chalkashuviga

D) genlarning birikkan holda irsiylanishiga

1100. Genning bir necha belgilar irsiylanishi va rivojlanishini ta'min etuvchi xususiyati qanday nomlanadi?

- A) komplementar
- B) epistaz
- C) polimeriya
- D) pleyotropiya

1101. Qaysi holatda otadagi irsiy kasallik o'g'il farzandlariga o'tmaydi?

- A) autosom dominantlikda
- B) autosom retsessivlikda
- C) Y-xromosoma orqali
- D) X-xromosoma orqali

1102. Kasallik retsessiv bo'lib, X-xromosomada joylashgan. Onasi tashuvchi, otasi sog'lom bo'lganda bolalarining necha foizida kasallik uchraydi?

- A) 25%
- B) 50%
- C) 75%
- D) 100%

1103. Sheroziy mo'yna beruvchi qo'ylarni ko'paytirishda 25% qo'zichoq nobud bo'lishiga yo'l qo'ymaslik uchun qanday genotipli organizmlar o'zaro chatishtiriladi?

- A) Aa x Aa
- B) Aa x aa
- C) AA x AA
- D) AA x Aa

1104. O'g'il va qiz bolalarda uchraydigan gen kasalliklarini aniqlang.

1) fenilketonuriya; 2) Daun sindromi; 3) polidaktiliya; 4) sindaktiliya; 5) Shershevskiy-

Terner sindromi; 6) Klaynfelter sindromi; 7) mikrotsefaliya.

- A) 1, 4, 6, 7
- B) 1, 2, 3, 4
- C) 1, 3, 4, 6
- D) 1, 3, 4, 7

1105. Odam bo'yining uzunligini $A_1A_1A_2A_2A_3A_3$ va $a_1a_1a_2a_2a_3a_3$ bilan ifodalash mumkin. Agar odamda barcha genlar dominant bo'lsa, bo'y 180 sm, retsessiv bo'lsa, 150 sm bo'ladi. 2 ta gen bo'yicha geterozigota, 1 ta gen bo'yicha dominant gomozigota bo'lgan odamlarda bo'yning uzunligi qancha keladi?

- A) 170 sm
- B) 150 sm
- C) 160 sm
- D) 165 sm

1106. Quyidagi qaysi kasallikda odamning nerv sistemasi qattiq jarohatlanadi, aqliy zaiflik rivojlanadi?

- A) Daun sindromi
- B) Klaynfelter sindromi
- C) Shershevskiy-Terner sindromi
- D) fenilketonuriya

1107. Genotip nisbati 1:2:2:4:1:2:1:2:1 holatida bo'lishi qachon kuzatiladi?

- A) chala dominantlikda
- B) monoduragay chatishtirishda
- C) komplementarlikda
- D) gemofiliya kasalligida

1108. Neytral yog'larni belgilang.

- A) oddiy lipidlar

B) lipoproteinlar

C) fosfolipidlar

D) xolesterol

1109. Keltirilganlarning qaysi birlarida DNK va RNK uchraydi?

1) mag'iz; 2) mitoxondriya; 3) ribosoma; 4) xloroplast; 5) endoplazmatik to'r; 6) bakteriya; 7) virus; 8) lizosoma; 9) bakteriofag.

A) 1, 2, 4, 6, 7, 9

B) 1, 3, 4, 5, 7, 9

C) 1, 2, 3, 4, 5, 6

D) 2, 3, 4, 5, 8, 9

1110. Qaysi jarayon kashf etilgandan keyin Mendelning gametalar sofligi gipotezasi ilmiy jihatdan to'g'ri ekanligi isbotlandi?

A) retsessiv va dominant genlar

B) mitoz va meyoza bo'linish

C) genlarning kimyoviy tarkibi

D) birikkan holda nasldan naslga o'tish

1111. Aabb x AAbb chatishtirish natijasida qanday genotipli duragaylar yuzaga keladi?

A) AaBb, AABB, Aabb, aabb

B) Aabb, aabb, AaBB

C) AAbb, Aabb

D) AaBB, Aabb, aabb

1112. Jinsning genetik belgilanishi bo'yicha erkaklari gomogametali bo'lgan hayvonlar qaysi?

1) qushlar; 2) drozofila; 3) krot; 4) sudralib yuruvchilar; 5)

bug'ular; 6) kapalaklar; 7) ipak qurti; 8) odam.

A) 1, 3, 4, 8   B) 2, 3, 4, 5

C) 1, 4, 6, 7   D) 3, 5, 6, 7

1113. Tabiiy tanlanish uchun xilma-xil material yetkazib beradigan jarayonni aniqlang.

A) irsiy o'zgaruvchanlik

B) modifikatsion o'zgaruvchanlik

C) sun'iy tanlash

D) tabiiy tanlanish

1114. Miqdor belgilarining rivojlanishi qaysi genlar faoliyatiga bog'liq?

A) komplementar

B) noyob genlar

C) qaynoq nuqtalar

D) polimer genlar

1115. Gen mutatsiyasini fizik omillar ta'siri natijasida olish mumkinligini isbotlagan olim ...

A) G.Mellier   B) G.Mendel

C) I.Michurin   D) T.Morgan

1116. Ikkita yumaloq shakli oshqovoqlar o'zaro chatishtirilishi natijasida F₂ avlodda garchishimon va uzunchoq shakli oshqovoqlarning hosil bo'lishi quyidagilardan qaysi biriga misol?

A) genlarning komplementar ta'siriga

B) genlarning pleyotrop ta'siriga

C) genlarning epistatik ta'siriga

D) genlarning birikkan holda irsiylanishiga

1117. Birinchi bo'lib mutatsiya nazariyasini ishlab chiqqan olim ...

- A) G.Mendel
- B) K.Korrens
- C) T.Morgan
- D) G.de Friz

1118. Trigeterozigotali organizm necha xil gameta paydo qiladi?

- A) 32 xil
- B) 4 xil
- C) 8 xil
- D) 16 xil

1119. Daun sindromli o'g'il bolaning somatik hujayralarida nechta jinsiy xromosoma bo'ladi?

- A) 2 ta
- B) 5 ta
- C) 4 ta
- D) 3 ta

1120. Qo'ylar junining jingalaklik geni (A) silliq gen (a) ustidan, oq rangi (V) esa qora rang (v) ustidan dominantlik qiladi. Quyida berilgan chatishtirishlarning qaysi birida 1:1 nisbatda jingalak qora va silliq qora qo'ylar tug'iladi?

- A) Aavv x aaVv
- B) Aavv x aaVV
- C) Aavv x aavv
- D) AaVv x aavv

1121. Quyionlar junining hurpaygan bo'lishini ta'minlovchi K geni silliq bo'lishini ta'minlovchi k geni ustidan, junining qora bo'lishini ta'minlovchi S geni oq bo'lishini ta'minlovchi s geni ustidan to'liq dominantlik qiladi. Quyida berilgan chatishtirishlarning qaysi birida

hurpaygan oq va silliq oq quyion bolasi tug'iladi?

- A) Kkss x kkSs
- B) KkSS x kkss
- C) kkss x Kkss
- D) KKSs x KkSS

1122. Glyukozaning qondagi miqdorini belgilang.

- A) 0,1 – 0,12%
- B) 80 – 120%
- C) 0,3 – 0,4%
- D) 0,5 – 0,16%

1123. Pomidor mevasining qizil rangi (A) pushti rangi (a) ustidan, dumaloq shakli (V) noksimon shaklidan (v) dominantlik qiladi. Quyidagi genotipga ega o'simliklar chatishtirilganda qaysi birida 3 ta qizil dumaloq, 3 ta qizil noksimon, 1 ta pushti dumaloq, 1 ta pushti noksimon pomidor mevalari hosil bo'ladi?

- A) AaVv x aavv
- B) AaVv x Aavv
- C) AAvv x aaVV
- D) AAVV x aavv

1124. Pomidor mevasining qizil rangi (A) sariq rangi (a) ustidan, yumaloq shakli (V) noksimon shaklidan (v) dominantlik qiladi. Quyidagi genotipga ega o'simliklar chatishtirilganda qaysi birida 9 ta qizil yumaloq, 3 ta qizil noksimon, 3 ta sariq yumaloq, 1 ta sariq noksimon pomidor mevalari hosil bo'ladi?

- A) AaVv x aavv

B) AaVv x AaVV

C) AaVV x aaVv

D) AaVv x AaVv

1125. Tajribada sariq burishgan va sariq silliq no'xatlar chatishtirilib sariq silliq va yashil silliq no'xatlar olindi. Javoblarning qaysi birida ota-ona genotiplari to'g'ri ko'rsatilgan?

A) AAVv x aavv

B) AA $\bar{v}$ v x AAVv

C) aaVV x AaVv

D) Aavv x AaVV

1126. KkDd genotipli organizmlar qanday gametalar hosil qilishini aniqlang.

A) Kd, kd, KK, KD

B) Kk, Dd, KD, Kd

C) kD, Kd, kk, KK

D) KD, Kd, kD, kd

1127. Tajribada pushti gulli namozshomgullar chatishtirilib 1:2:1 nisbatda qizil, pushti va oq rangli gullar olingan bo'lsa, ota-ona genotiplarini toping.

A) RR x rr   B) Rr x rr

C) Rr x Rr   D) RR x Rr

1128. Namozshomgulning qizil va pushti gultojbargli formalari oq gultojbargli formalari bilan chatishtirilganda F_1 da birinchi chatishtirishda pushti, ikkinchi chatishtirishda 50% pushti, 50% oq gultojbargli shakllar yuzaga keldi. Quyidagilardan har ikkala tajribadagi ota-ona formalarning genotipini toping.

1) AA x AA; 2) Aa x Aa; 3) AA x aa; 4) aa x aa; 5) Aa x aa; 6) AA x Aa.

A) 1, 2   B) 2, 3

C) 4, 5   D) 3, 5

1129. Ikki va undan ortiq allel bo'lmagan genlarning o'zaro ta'siri natijasida organizmda yangi, ota-onada yo'q belgilar rivojlanishining ta'min etilishi ... deb ataladi.

A) genlarning komplementar ta'siri

B) genlarning epistatik ta'siri

C) genlarning polimer ta'siri

D) pleyotropiya

1130. G'o'zada malla rangli tola oq tolaga nisbatan qisman dominantlik qilgani uchun F_1 bo'g'inda novvotrang tola avlod yuzaga keladi. Agar F_1 duragaylar oq tolali avlod bilan chatishtirilsa, F_2 da hosil bo'lgan avlodlarning fenotip va genotipi qanday ko'rinishda bo'ladi?

A) Aa, aa, Aa, aa (2 ta malla, 2 ta oq)

B) Aa, Aa, Aa, Aa (barchasi novvotrang)

C) Aa, Aa, AA, AA (2 ta malla, 2 ta novvotrang)

D) AA, Aa, Aa, aa (1 ta malla, 2 ta novvotrang, 1 ta oq)

1131. Transpozonlar nima?

A) ko'chib o'tishini ta'minlaydigan ferment

B) yot genni hujayraga kiritib undan sun'iy sharoitda olingan yangi xususiyatli o'simlik

C) DNK bo'lagining xromosomadan ajralib chiqishi

D) genomdan o'zini qirqib genomning boshqa joyiga ko'chib o'tadigan genetik strukturalar

1132. Mendel qonunlari to'g'ri berilgan javobni toping.

1) dominantlik; 2) birikkan holda irsiylanish; 3) ajralish; 4) irsiy o'zgaruvchanlikdagi gomologik qatorlar qonuni; 5) belgilarning mustaqil taqsimlanishi qonuni.

A) 1, 2, 3   B) 1, 4, 5

C) 1, 3, 5   D) 2, 4, 5

1133. Ipak qurti urug'ining qoramtir rangi (A) oq rangi (a) ustidan dominantlik qiladi. Geterozigotali urg'ochi kapalakning oq rangli erkak kapalak bilan chatishishidan qanday genotipli organizmlar yuzaga keladi?

A) Aa, Aa, aa, aa

B) Aa, Aa, Aa, Aa

C) AA, Aa, Aa, Aa

D) AA, Aa, Aa, aa

1134. AaVv x AAVv genotipga ega organizmlar o'zaro chatishtirilganda F₁ da qanday genotipli duragaylar paydo bo'ladi?

A) AaVv, AaVv, aaVv, aavv

B) AAVv, AAav, AaVv, Aavv

C) AAVV, Aavv, AaVv, aavv

D) AaVv, AaVv, Aavv, AaVV

1135. Genlarning o'zaro komplementar ta'sirida oshqovoq mevasining uzunchoq shakl-

li bo'lishi quyidagi qaysi genotip natijasi?

A) aabb

B) Aabb

C) AABb

D) aaBB

1136. Virusning hujayraga kirishi qanday amalga oshadi?

A) hujayra membranasidagi kanalchalar orqali

B) pinotsitoz orqali

C) hujayradagi sitoplazmatik ipchalar orqali

D) fagotsitoz orqali

1137. Hujayraning nasl apparati faoliyatini buzadigan omillar qaysi?

1) radiatsiya; 2) kimyoviy moddalar; 3) uglevodlar; 4) spirtli ichimliklar; 5) mikroblar; 6) viruslar; 7) yog'lar; 8) narkotik moddalar; 9) issiqlik.

A) 1, 2, 4, 5, 6, 8

B) 2, 3, 5, 7, 8, 9

C) 3, 4, 6, 7, 8, 9

D) 1, 3, 4, 5, 7, 8

1138. Qovoq mevasining oq rangi W, sariq rangi Y, yashil rangi y gen bilan ifodalanadi. W gen dominant ingibitor vazifasini bajaradi. Quyidagi qaysi genotipli organizmlarni chatishtirish natijasida 50% sariq, 50% yashil mevali o'simliklar hosil bo'ladi?

A) wwYy x wwyy

B) WWYy x Wwyy

C) WWYy x wwyy

D) WwYY x Wwyy

1139. Agar AaVvSsDd genotipga ega duragay bilan aavvssdd forma chatishtirilsa, F_1 da necha xil genotipli duragay hosil bo'lishi kuzatiladi?

- A) 16 xil   B) 24 xil
C) 64 xil   D) 8 xil

1140. Ikki va undan ortiq allel bo'lmagan genlarning o'zaro ta'siri natijasida organizmda yangi, ota-onada yo'q belgilar rivojlanishining ta'min etilishi genlarning ... ta'siri deb ataladi.

- A) komplementar
B) epistatik
C) polimer
D) koferment

1141. BbDD x Bbdd genotipli organizmlar o'zaro chatishtirilsa, qanday genotipli duragaylar hosil bo'lishi kuzatiladi?

- A) BbDd, Bbdd, bbDd, bbdd
B) BbDD, BbDd, Bbdd, bbDd
C) BBDD, BbDd, BbDd, bbDd
D) BbDd, bbDd, BbDd, BbDd

1142. Diduragay chatishtirishda F_2 da genotip va fenotip jihatdan har xil bo'lgan individlar soni nechta bo'ladi?

- A) 2 – 3 ta   B) 3 – 24 ta
C) 9 – 4 ta
D) 16 – 27 ta

1143. Triduragay chatishtirishda F_2 da genotiplarning mumkin bo'ladigan kombinatsiyalari soni nechta?

- A) 256 ta   B) 156 ta

C) 225 ta   D) 64 ta

1144. Bug'doyda A_1A_2 genlar donning qizil, a_1a_2 genlar esa doning oq rangini belgilaydi. Qizil va oq donli o'simliklar chatishtirilganda F_1 dagi o'simliklarning doni pushti rang bo'ladi. F_2 dagi o'simliklarning doni qizil, och qizil, pushti, och pushti va oq rangli bo'ladi. Och qizil donli o'simliklarning genotipini aniqlang.

- 1) $A_1a_1a_2a_2$; 2) $a_1a_1A_2a_2$; 3) $A_1A_1a_2A_2$; 4) $a_1A_1A_2A_2$.
A) 1, 2   B) 4, 3
C) 1, 4   D) 2, 5

1145. Tirik organizmlar hujayrasining o'rtacha necha foizini organik birikmalar tashkil qiladi?

- A) 80 – 90%
B) 30 – 40%
C) 25 – 40%
D) 20 – 30%

1146. Genotipi aabbcc x AabbCc bo'lgan ota-ona organizmlarni o'zaro chatishtirish natijasida F_1 da hosil bo'lgan duragaylar genotipi berilgan qatorni toping.

- A) AaBbCc, AabbCc, aabbCC, aabbCc
B) AabbCC, AabbCc, aabbCC, aabbCc
C) AabbCc, aabbcc, aabbCc, Aabbcc
D) aaBbCc, aabbCc, AabbCC, AabbCc

1147. Quyidagi chatishtirishlarning qaysi birida fenotip bo'yicha xilma-xillik 27:9:9:9:3:3:3:1 nisbatda bo'ladi?

- A) AABbCC x aabbcc
- B) AaBb x aabb
- C) AaBbCC x AaBBCC
- D) AaBbCc x AaBbCc

1148. Genotipi aaBbCc xaabbcc bo'lgan organizmlar o'zaro chatishtirilsa, qanday genotipli organizmlar vujudga keladi?

- A) aaBbCC, aaBbCc, aabbCC, aabbCc
- B) aabbCC, aabbCc, aabbCC, aabbCc
- C) aaBbcc, aaBBcc, aaBbCc, aabbCC
- D) aaBbCc, aaBbcc, aabbCc, aabbcc

1149. Makkajo'xorining so'tasi uzunligi 20 sm va 8 sm uzunlikda bo'lgan ikkita navi chatishtirildi. Agar har bir dominant gen 5 sm, retsessiv gen 2 sm uzunlikni namoyon etsa, u holda F_1 da so'taning uzunligi necha sm bo'ladi?

- A) 20 sm   B) 18 sm
- C) 16 sm   D) 14 sm

1150. Namozshomgulning qizil va oq gultojbargli navlari chatishtirilganda 4000 ta o'simlik olindi. F_2 da necha foiz va nechta pushti gultojbargli o'simlik mavjud?

- A) 25%, 1000
- B) 50%, 2000

C) 75%, 2800

D) 81,5%, 400

1151. Bug'doyda A_1A_2 genlar bahorgi, a_1a_2 genlar esa kuzgi xususiyatini ifodalaydi. $A_1A_1A_2A_2$ genotipga ega shakllarda bahorgi xususiyati, $a_1a_1a_2a_2$ genotipli shakllarda kuzgi belgi kuchli namoyon bo'ladi. $A_1a_1a_2a_2$ x $a_1a_1A_2a_2$ organizmlarni chatishtirishda olingan shakllarning genotipini aniqlang.

- A) $A_1a_1A_2a_2$; $A_1a_1a_2a_2$
- B) $A_1a_1a_2a_2$; $a_1a_1a_2a_2$
- C) $A_1a_1A_2a_2$; $A_1a_1a_2a_2$
- D) $A_1a_1A_2A_2$; $A_1a_1A_2a_2$

1152. Fenotip jihatdan 9:7; 9:3:4; 9:6:1; 9:3:3:1 nisbatlar quyidagi chatishtirishlarning qaysi birida kuzatiladi?

- A) AABB x AaBb
- B) AaBb x Aabb
- C) AaBB x AaBb
- D) AaBb x AaBb

1153. Organik moddalardan birlamchi uglevodlarning hosil bo'lishida ishtirok etadigan hujayra organoidini belgilang.

- A) ribosoma
- B) mitoxondriya
- C) plastida
- D) yadro

1154. Irsiy o'zgaruvchanlikdagi gomologik qatorlar qonuni-ni kim aniqlagan?

- A) N.I.Vavilov
- B) G.de Friz

C) E.Gekkel D) Miller
1155. Qaysi olim turlararo duragaylarning bepushtligini bar-taraf etish usulini kashf qilgan?

- A) I.P.Pavlov
- B) Nilson Ele
- C) G.D.Karpechenko
- D) N.I.Vavilov

1156. Plazmidning antibiotik parchalovchi genlari bir plaz-middan ikkinchisiga nimaga birikkan holatda ko'chib o'tadi?

- A) kallus to'qima
- B) endonukleozalar
- C) restriktazalar
- D) transpozonlar

1157. O'simlik tanasida shish hosil qiluvchi plazmid geno-mining bo'lagini aniqlang.

- A) t-DNK
- B) t-RNK
- C) pBR 322
- D) i-RNK

1158. Qaysi olim g'o'za kol-leksiyasini yaratishda katta xiz-mat qildi?

- A) S.Mirahmedov
- B) O.Jalilov
- C) N.Nazirov
- D) J.Musayev

1159. Quyidagilardan qaysi biri R-shtammning S-shtamm-ga transformatsiya bo'lishida qatnashadi?

- A) i-RNK
- B) oqsil
- C) DNK
- D) DNK va RNK

1160. Makkajo'xorida ir-siy belgilarni tadqiq etish jara-yonida bir joyda muntazam ra-vishda joylashmay, balki o'z joyini o'zgartirib turadigan bir guruh genlar majmuasini kashf etgan olim kim?

- A) J.Bishop
- B) A.Buxoriy
- C) G.Georgiyev
- D) B.Mak-Klinton

1161. G'oz va o'rdakni bi-rinchi bo'lib xonakilashtirgan mamlakatni belgilang.

- A) Xitoy B) Misr
- C) Hindiston
- D) Gretsiya

1162. Jigarda rak xastaligini chaqiruvchi virus qaysi?

- A) NBB
- B) poliedr
- C) rizofera
- D) NCB, NBB

1163. Bakteriya va tuban eukariotlar hujayralarida aso-siy xromosomadan tashqari qo'shimcha xromosomachalar mavjud. Bu qo'shimcha mayda xromosomalar nima deb atala-di?

- A) klonlar
- B) transpozonlar
- C) restriktazalar
- D) plazmidlar

1164. Sun'iy sharoitda lim-fotsit hujayrasi bilan cheksiz va tez bo'linuvchi rak hujayrasi-ni bir-biriga qo'shish natijasida olingan hujayra nima deyiladi?

- A) kallus to'qima
  - B) gibridoma
  - C) vektor konstruksiya
  - D) genlarni klonlash
- 1165.** Misrliklar xonakilashtirgan hayvonlarni aniqlang.

1) mushuk; 2) bir o'rkachli tuya; 3) echki; 4) qo'y; 5) g'oz; 6) o'rdak.

- A) 1, 3, 4
- B) 2, 5, 6
- C) 3, 4, 5
- D) 1, 3, 5

1166. G'o'zaning «Yulduz» navi qaysi olimlar tomonidan kashf qilingan?

- A) N.Nazirov, O.Jalilov
- B) S.Mirahmedov, M.Mirzaev
- C) S.Mirahmedov, A.Abdulloyev
- D) D.Abdukarimov, M.Bushev

1167. Yuksak hayvonlar klonlarini yaratish biotexnologiyasi nechanchi yilda kim tomonidan ishlab chiqildi?

- A) 1965-yilda S.Kanash
- B) 1928-yilda Griffit
- C) 1970-yilda Z.Ledenberg
- D) 1977-yili J.Gerdon

1168. Qaysi usuldan foydalanib gibridoma hujayralar olish biotexnologiyasi kashf etildi?

- A) gen injeneriyasi
- B) xromosoma injeneriyasi
- C) hujayra injeneriyasi
- D) DNK tuzilishini o'rganish

1169. Nima asosida monoklonal antitanalar olish biotexnologiyasi kashf etildi?

- A) restriktazalar

- B) genlarni klonlash
- C) restriktaza va ligaza fermentlari

D) gibridoma texnologiyasi

1170. 1975-yili qaysi olimlarning xizmatlari tufayli sun'iy sharoitda antitana sintez qiluvchi hujayraning cheksiz ko'payishiga erishildi?

- A) J.Gerdon, Lui Paster
- B) Griffit, O.Everi
- C) Boyer, Koen
- D) Keler, Mihshteyn

1171. Sabzavot ekinlari qaysi markazdan kelib chiqqan?

- A) Hindiston
- B) O'rta yer dengizi
- C) Janubiy Osiyo
- D) Habashiston

1172. Kofe qaysi markazdan kelib chiqqan?

- A) Janubiy Amerika
- B) Shimoliy Amerika
- C) O'rta yer dengizi
- D) Absissiya

1173. Akademiklar Nabijon Nazirov va Oston Jalilov tomonidan g'o'zaning qaysi navlari yaratildi?

- A) Toshkent – 1, Toshkent – 2, Toshkent – 3
- B) Samarqand – 3
- C) Omad, Yulduz
- D) AN – 402, Samarqand – 3, Yulduz

1174. Qaysi ozuqa muhitida vismut-sulfat ta'sirida salmonella bakteriya avlodi rivojlantiradi va ko'payadi, dizenteriya

kasalligini qo'zg'atuvchi bakteriyalarning esa o'sishi va rivojlanishi susayadi?

- A) boyitilgan muhit
- B) oddiy ozuqa muhiti
- C) sintetik oziq muhit
- D) selektiv muhit

1175. Achitqilarning antibiotik va zaharli toksinlarga chidamliligini ta'minlovchi xromosomalarni toping.

- A) restriktazalar
- B) plazmidlar
- C) transpozonlar
- D) gibridomalar

1176. Transformatsiya (I) va transduksiya (II) jarayonlari qaysi olimlar tomonidan kashf etilgan?

- 1) N.Jinder va Z.Ledenberg;
- 2) J.Bishop va A.Buxoriy;
- 3) Boyer va Koen;
- 4) Griffit.

- A) I-4; II-1
- B) I-3; II-1
- C) I-2; II-1
- D) I-4; II-2

1177. DNK molekulasi ni mayda bo'laklarga bo'luvchi fermentlar qanday nomlanadi?

- A) kesuvchi transpozonlar yoki transduksiyalar
- B) kesuvchi endonukleazalar yoki restriktazalar
- C) endonukleaza yoki transpozonlar
- D) transpozonlar yoki plazmidlar

1178. Tabiatda uchramaydigan gibrid hujayrani kashf qilgan olimlarni toping.

- A) Keler va Milshteyn
- B) J.Gerdon va Keler
- C) Boyer va Koen
- D) Koen va O.Everi

1179. Mamlakatimizda odatdagiga nisbatan yirik va tez o'suvchi transgen quyon qanday olindi?

- A) ikkita hujayrani qo'shish asosida
- B) gibridoma asosida
- C) zigotaga poliedr virus kiritish asosida
- D) zigotaga o'stiruvchi gormon kiritib

1180. Quyidagilardan qaysi birini asos hujayralarni A vitaminli muhitda o'stirish natijasi-da olish mumkin?

- A) irsiyati o'zgargan hujayralarni
- B) muskul to'qimalarini
- C) suyak va tog'ay to'qimalarini
- D) nerv to'qimalarini

1181. Qaysi to'qimalar uchun «yangi» organlar yaratish texnologiyasi juda qo'l keladi?

- A) o'pka, jigar, tog'ay
- B) teri, pay, tog'ay
- C) yurak, jigar, buyrak, nerv
- D) nerv, ichak, buyrak

1182. 1997-yili kim qo'ying klonini yaratgan?

- A) shotlandiyalik olim Roslin
- B) angliyalik olim Gyordon
- C) amerikalik olim Tomson
- D) shved olimi S.Arrenius

1183. Akademik J.H.Hamidov genetik injeneriya sohasida qanday ilmiy ish olib bordi?

A) g'o'zaning viltga chidamli navini kashf qildi

B) g'o'za va bug'doyning gerbitsitga chidamli navini kashf qildi

C) quyon zigotasiga o'stiruvchi gormon kiritib transgen quyon kashf qildi

D) ko'sak qurtiga chidamli g'o'za navini kashf qildi

1184. G'o'za va bug'doy navlariga gerbitsidga chidamlilik xossasini beruvchi gen kiritib transgen bug'doy va g'o'za formalarni kashf qilgan olimlarni aniqlang.

A) O.T.Odilov, Z.Bo'riyev

B) T.H.Hamidov, R.S.Muhammedov

C) J.S.Azimova, A.Akramov

D) S.Jatayev, F.Muhammedxonov

1185. «Asos» hujayralarni A vitaminli muhitda o'stirishdan qanday to'qimalarni olish ham mumkin?

A) muskul to'qimasi

B) qoplovchi to'qima

C) kalmus to'qima

D) nerv to'qimasi

1186. «Asos» hujayralarda «yangi» organlar yaratish texnologiyasi kim tomonidan kashf etildi?

A) J.Tomson

B) Griffit

C) Roslin

D) Gyordon

1187. Oston Jalilov yaratgan g'o'za navlarini toping.

1) Omad; 2) Buxoro – 9; 3) An – 402; 4) F – 108; 5) Samarqand – 3; 6) Yulduz; 7) Samarqand.

A) 1, 3, 7

B) 3, 5, 7

C) 1, 3, 5

D) 3, 5, 6

1188. Achitqilar tayyorlash texnologiyasiga hissa qo'shgan olimni belgilang.

A) A.Muzaffarov

B) A.Abdullayev

C) M.Mavloniy

D) D.Musayev

1189. Transgen bananning amaliy ahamiyati nimalardan iborat?

A) banan hosildorligi yuqori bo'ladi

B) turli xil ekologik muhitlarga moslashgan

C) irsiy kasalliklarni davolashda ishlatiladi

D) tarkibida yuqumli kasalliklarga qarshi vaksina bor

1190. Tuproq va yerosti suvlarida to'plangan pestitsidlar qoldiqlarini zararsizlantirish usulini taklif qilgan olimni toping.

A) Sh.Azimova

B) O.Odilova

C) R.Muhammedov

D) D.Hamidov

1191. G'o'za tomiri tolachalari sathida qanday bakteriya turi yashaydi?

- A) chirituvchi bakteriya
- B) achituvchi bakteriya
- C) rizofera bakteriyasi
- D) pnevmokokk bakteriyasi

1192. Kartoshkaning «Samarqand» navini qaysi olim kashf etgan?

- A) M.Mirzayev
- B) D.Abdukarimov
- C) O.Jalilov
- D) S.Asqarov

1193. Hujayra va gen injeneriyasi yutuqlariga qadar nima sababdan nomdor qoramol zotini zudlik bilan ko'paytirish imkoni bo'lmagan?

A) ular vegetativ yo'l bilan ko'paymaydi

B) tuxum hujayraning ko'pchiligida sariqligi kam bo'lgan

C) bir yilda faqat bir dona, ba'zan ikki dona tuxum hujayra hosil qilgan

D) kam sonliligi tufayli

1194. Qoramolda superovulyatsiyaning vujudga kelishida quyidagi javoblardan qaysi biri amalga oshirilgan?

A) gormon inyeksiya qilindi

B) yuqori sifatli yem-xashak berildi

C) kun uzunligi uzaytirildi

D) vitamin inyeksiya qilindi

1195. Poliklonal antitanaga xos xususiyatni aniqlang.

A) turli antigen aralashmasidan iborat

B) faqat o'ziga tegishli antitana guruhidan iborat

C) bir xil antitana aralashmasidan iborat

D) har xil antitana aralashmasidan iborat

1196. Monoklonal antitana ishlatiladigan jarayonni toping.

A) gibridoma hujayralardan klonlar olishda

B) yangi zot yaratishda

C) poliklonal antitana hosil qilishda

D) xastaliklarni o'ta aniq tashxis qilishda

1197. Hayvonlarning an'anaviy ozuqasi tarkibiga qaysi aminokislota qo'shilsa, o'nlab tonna ozuqani tejash mumkin?

A) tirozin

B) alanin

C) valin

D) lizin

1198. DNK bo'laklarini qaysi usul yordamida katta-kichikligiga qarab ajratiladi va hosil bo'lgan bo'laklar maxsus bo'yoq bilan bo'yaladi?

A) elektroforez

B) sitokimyo

C) transpozon

D) mikroskopiya

1199. Maxsus tuzilishga ega bo'lgan DNK bo'lagining xromosoma bilan birikishi va undan ajralib chiqish jarayoni qanday nomlanadi?

A) transformatsiya

B) transduksiya

C) lizogen reaksiya

D) transpozonlar

1200. Ichak tayoqchasi bakteriyasida insulin sintezi qanday yo'l bilan amalga oshiriladi?

A) fenotipga insulin geni kiritish bilan

B) insulin gormoni sintezini nazorat qiluvchi gen ta'siri bilan

C) xromosomasini o'zgartirish bilan

D) genotipga insulin geni kiritish bilan

1201. Turli xil tirik organizmlarda transpozonlarni kashf qilgan olimlarni aniqlang.

1) B.Mak-Klintok; 2) A.Buxoriy; 3) G.Georgiyev; 4) Boyer; 5) M.Milshteyn; 6) Griffit.

A) 1, 2, 3

B) 4, 5, 6

C) 1, 5   D) 4, 6

1202. Paxta tolasining uzunligini belgilaydigan va g'o'zaning gullashini boshqaradigan genlar oilasini AQSh Texas qishloq xo'jaligi va mexanika (Texas A-M) universiteti biotexnologiya markazi olimlari bilan hamkorlikda ilk bor ajratib olgan Gen injenerligi markazi xodimi kim?

A) R.S.Muhamedov

B) O.Odilova

C) I.Abdurahmonov

D) B.Irisboyev

1203. Tovuqlarda gulsimon toj dominant (A), oddiy toj (a) retsessiv belgi hisoblanadi. Tajrib-

ada gulsimon tojli tovuqlar oddiy tojli xo'rozlar bilan chatishtirildi. F_1 duragaylarining fenotipi va genotipini aniqlang.

A) gulsimon tojli, Aa

B) oddiy tojli, Aa

C) gulsimon tojli, aa

D) gulsimon tojli, AA

1204. Tovuqlarda gulsimon toj dominant (A), oddiy toj (a) retsessiv belgi hisoblanadi. Tajribada gulsimon tojli tovuqlar oddiy tojli xo'rozlar bilan chatishtirildi. F_2 duragaylarining fenotipini aniqlang.

A) 1 ta gulsimon tojli, 2 ta oddiy tojli

B) 3 ta gulsimon tojli, 1 ta oddiy tojli

C) 3 ta oddiy tojli, 1 ta gulsimon tojli

D) 1 ta gulsimon tojli, 1 ta oddiy tojli

1205. Tovuqlarda gulsimon toj dominant (A), oddiy toj (a) retsessiv belgi hisoblanadi. Tajribada gulsimon tojli tovuqlar oddiy tojli xo'rozlar bilan chatishtirildi. F_2 duragaylarining genotipik nisbatini aniqlang.

A) 1:2:1   B) 3:1

C) 1:1:1:1   D) 9:3:3:1

1206. Quyonlarda yungining normal uzunligi dominant (B), qisqaligi (b) retsessiv belgi hisoblanadi. BBxbb genotipiga ega quyonlar o'zaro chatishtirishidan qanday fenotipli organizmlar hosil bo'ladi?

A) 75% normal yungli, 25% qisqa

B) hammasi normal yungli

C) 50% normal yungli, 50% qisqa

D) 25% normal, 50% oraliq

1207. Quyondarda yungining normal uzunligi dominant (B), qisqaligi (b) retsessiv. Normal yungli quyon qisqa yungli quyon bilan chatishtirilganda 50% normal yungli, 50% qisqa yungli quyonlar olindi. Ota-ona formalarining genotipini aniqlang.

A) BbxBB   B) Bbxbb

C) BBxbb   D) BbxBb

1208. Pomidor mevasining qizil rangi (A) sariq rangi (a) ustidan dominantlik qiladi. Tajribada qizil rangga ega bo'lgan ota-ona o'simliklari chatishtirilganda 75% qizil, 25% sariq rangli duragaylar yuzaga keldi. Ota-ona formalarining genotipini aniqlang.

A) Aa x Aa   B) AA x aa

C) Aa x AA   D) Aa x aa

1209. Pomidor mevasining qizil rangi (A) sariq rangi (a) ustidan dominantlik qiladi. Tajribada qizil va sariq rangga ega ota-ona o'simliklari chatishtirilganda 50% qizil, 50% sariq rangli duragaylar yuzaga keldi. Ota-ona formalarining genotipini aniqlang.

A) Aa x Aa   B) AA x aa

C) Aa x AA   D) Aa x aa

1210. Quyidagilardan 2 belgisi bo'yicha geterozigota bo'lgan genotiplarni aniqlang.

1) AabbCcDD; 2) AAbbCCdd;

3) AaBbCcdd; 4) AABBCcDd;

5) AABbCcDd.

A) 1, 4   B) 1, 4, 5

C) 2, 3   D) 3, 4, 5

1211. Makkajo'xori so'tasining uzunligi bir juft polimer genlar (A_1 va A_2) bilan belgilanadi. Dominant gomozigotali formalar so'tasining uzunligi 24 sm, retsessiv gomozigotali formalar so'tasining uzunligi 16 sm bo'lsa, F_2 da 24 sm li so'taga ega formalar naslning necha foizini tashkil qiladi?

A) 6,25%   B) 25%

C) 37,5%   D) 50%

1212. Dominant gomozigotali formalar so'tasining uzunligi 24 sm, retsessiv gomozigotali formalar so'tasining uzunligi 16 sm bo'lsa, F_2 da 16 sm li so'taga ega formalar naslning necha foizini tashkil qiladi?

A) 6,25%   B) 25%

C) 37,5%   D) 50%

1213. Dominant gomozigotali formalar so'tasining uzunligi 24 sm, retsessiv gomozigotali formalar so'tasining uzunligi 16 sm bo'lsa, F_2 da 20 sm li so'taga ega formalar naslning necha foizini tashkil qiladi?

A) 6,25%   B) 25%

C) 37,5%   D) 50%

1214. Dominant gomozigotali formalar so'tasining uzunligi 24 sm, retsessiv gomozigotali formalar so'tasining uzunligi 16 sm bo'lsa, F_2 da 18 sm li so'taga ega formalar nasning necha foizini tashkil qiladi?

- A) 6,25%   B) 25%
C) 37,5%   D) 50%

1215. Dominant gomozigotali formalar so'tasining uzunligi 24 sm, retsessiv gomozigotali formalar so'tasining uzunligi 16 sm bo'lsa, F_2 da 22 sm li so'taga ega formalar nasning necha foizini tashkil qiladi?

- A) 6,25%   B) 25%
C) 37,5%   D) 50%

1216. Malla tolali g'o'za navi oq tolali g'o'za navi bilan chatishtirildi. Hosil bo'lgan duragaylar o'zaro (1) va oq tolali g'o'za navi bilan (2) chatishtirildi. Birinchi avlod duragaylarining rangi va ularni 2 xil chatishtirish natijasida olingan g'o'zalarning genotipik nisbatini aniqlang.

- A) novvotrang; 1:2:1; 1:1:1:1
B) malla; 1:2:1; 1:1
C) novvotrang; 1:2:1; 1:1
D) novvotrang; 3:1; 1:1

1217. Mushuklarda ranglarni ifodalovchi genlar X-xromosomada joylashgan. Qora rang dominant, lekin malla rang ustidan to'liq dominantlik qilolmaydi. Natijada geterozigotalarda oraliq belgi – toshbaqa-

rang yuzaga keladi. Toshbaqarangli mushukchalarning jinsi va genotipini ko'rsating.

- A) erkak; XaY
B) urg'ochi; $XAXA$ yoki $XaXa$
C) faqat erkak; $XAYa$
D) faqat urg'ochi; $XAXa$

1218. Pushti rangli qulupnaylar o'zaro chatishtirilganda olingan avlodlar orasidan 1500 tasining fenotipi qizil rangli bo'ldi. Duragaylar orasidan nechitasi pushti rangli bo'lishi mumkin?

- A) 1500   B) 3000
C) 750   D) 4500

1219. $AaBbccDd$ genotipli organizmda necha xil gameta vujudga keladi?

- A) 4 xil   B) 6 xil
C) 8 xil   D) 16 xil

1220. Odamlarda sochning jingalak bo'lishi (J) tekis bo'lishi (j) geni ustidan chala dominantlik qiladi, shu bois geterozigotalilarning sochi to'liqinsimon bo'ladi. Sochlari jingalak bo'lgan ayol sochi tekis bo'lgan erkakka turmushga chiqdi. Bu oila farzandlarining fenotipi va genotipini aniqlang.

- A) 75% jingalak va 25% silliq; JJ, Jj, jj
B) 100% to'liqinsimon; Jj
C) 50% to'liqinsimon va 50% silliq; Jj, jj
D) 50% jingalak va 50% silliq; JJ, jj

1221. Oiladagi farzandlarning 25% jingalak, 50% to'liqinsimon

va 25% silliq sochli. Ota-ona organizmlarning genotipini aniqlang.

- A) JJx Jj   B) JJx jj
C) Jjx Jj   D) Jjx jj

1222. Sochlari to'liqinsimon ayol sochlari tekis bo'lgan erkakka turmushga chiqdi. Bu oila farzandlarining fenotipi va genotipini aniqlang.

- A) 75% jingalak va 25% silliq; JJ, Jj, jj
B) 100% to'liqinsimon; Jj
C) 50% to'liqinsimon va 50% silliq; Jj, jj
D) 50% jingalak va 50% silliq; JJ, jj

1223. Oiladagi farzandlarning 25% jingalak, 50% to'liqinsimon va 25% silliq sochli. Ota-ona organizmlarning fenotipini toping.

- A) jingalak, to'liqinsimon
B) jingalak, silliq
C) to'liqinsimon, to'liqinsimon
D) to'liqinsimon, silliq

1224. Sochlari to'liqinsimon bo'lgan ayol jingalak sochli yigitga turmushga chiqdi. Bu oila farzandlarining fenotipini aniqlang.

- A) 75% jingalak va 25% silliq
B) 100% to'liqinsimon
C) 50% jingalak va 50% to'liqinsimon
D) 25% jingalak, 50% to'liqinsimon va 25% silliq

1225. Bulg'or garmdorilarning qizil va yashil, yupqa va qa-

lin etli xillari mavjud. Qizil rangni boshqaruvchi gen dominant, yupqa etli bo'lish retsessiv. Ikki gen ham har xil autosoma xromosomalarda joylashgan. Ota-ona o'simliklarning genotipi qanday bo'lganda avlodda 1:1:1:1 nisbatda ajralish kuzatiladi?

- A) AaBbx AABB
B) AaBbx AaBb
C) Aabbx aaBb
D) AABbx aaBb

1226. Bulg'or garmdorilarning qizil va yashil, yupqa va qalin etli xillari mavjud. Qizil rangni boshqaruvchi gen dominant, yupqa etli bo'lish retsessiv. Ikki gen ham har xil autosoma xromosomalarda joylashgan. Agar geterozigotali qizil, qalin po'stli garmdori ikki belgisi bo'yicha retsessiv xili bilan chatishtirilsa, F₂ da qanday fenotipga ega garmdorilar olinadi?

- A) 25% qizil yupqa; 25% qizil qalin, 25% yashil yupqa; 25% yashil qalin
B) 50% qizil yupqa; 50% yashil yupqa
C) 75% qizil yupqa; 25% yashil qalin
D) 25% qizil yupqa; 50% yashil qalin

1227. Sariq va yashil rangli gomozigota bo'lgan no'xatlarni chatishtirishda F₂ da fenotip jihatdan qanday nisbatda ajralish kuzatiladi?

- A) 2:1   B) 1:2:1

C) 3:1   D) 1:1

1228. Sichqonlarda jun rangi sariq va qora bo'lishi bir juft allel genlarga ($A - a$) bog'liq. Sariq rangli sichqonlar faqat geterozigotali holatda bo'ladi. Agar sariq rangli sichqonlar qora rangli sichqonlar bilan chatishtirilsa, qanday nisbat kuzatiladi?

A) 1:1   B) 3:1
C) 2:1   D) 1:2:1

1229. Quyonlarda yungining normal uzunligi dominant (B), qisqaligi (b) retsessiv belgi sanaladi. $Bb \times Bb$ genotipga ega organizmlar o'zaro chatishtirilishidan qanday fenotipli organizmlar hosil bo'ladi?

A) 75% normal yungli, 25% qisqa

B) hammasi normal yungli

C) 50% normal yungli, 50% qisqa

D) 25% normal, 50% oraliq

1230. $Bb \times bb$ genotipga ega quyonlar o'zaro chatishtirilishidan qanday fenotipli organizmlar hosil bo'ladi?

A) 75% normal yungli, 25% qisqa

B) hammasi normal yungli

C) 50% normal yungli, 50% qisqa

D) 25% normal, 50% oraliq

1231. $Bb \times BB$ genotipga ega quyonlar o'zaro chatishtirilishidan qanday fenotipli organizmlar hosil bo'ladi?

A) 75% normal yungli, 25% qisqa

B) hammasi normal yungli

C) 50% normal yungli, 50% qisqa

D) 25% normal, 50% oraliq

1232. Tajribada yumaloq qizil rangli va noksimon sariq rangli pomidorlar o'zaro chatishtirildi. F_1 da 50% yumaloq qizil rangli, 50% yumaloq sariq rangli duragaylar olindi. Ota-ona formalarining genotipini toping.

A) $AaBb \times aabb$

B) $AaBB \times AaBb$

C) $AABb \times aabb$

D) $AABB \times AABB$

1233. Tajribada yumaloq qizil rangli va noksimon sariq rangli pomidorlar o'zaro chatishtirildi. F_1 da 50% yumaloq qizil rangli, 50% noksimon qizil rangli duragaylar olindi. Ota-ona formalarining genotipini toping.

A) $AaBb \times aabb$

B) $AaBB \times aabb$

C) $AABb \times aabb$

D) $AABB \times AABB$

1234. Tajribada yumaloq qizil rangli va noksimon sariq rangli pomidorlar o'zaro chatishtirildi. F_1 da yumaloq qizil rangli duragaylar olindi. Ota-ona formalarining genotipini toping.

A) $AaBb \times aabb$

B) $AaBB \times aabb$

C) $AABb \times aabb$

D) $AABB \times aabb$

1235. Tajribada gomozigota yumaloq qizil rangli va noksimon sariq rangli pomidorlar o'zaro chatishtirildi. F_1 duragayining genotipini toping.

- A) AaBb   B) AaBB
C) AABb   D) AABB

1236. Pomidor mevasining qizil rangi (A) sariq rangi (a) ustidan dominantlik qiladi. Tajribada qizil va sariq rangga ega ota-ona o'simliklari chatishtirilganda F_1 da 100% qizil rangli mevaga ega duragaylar olindi. Ota-ona formalarining genotipini toping.

- A) Aa x Aa   B) AA x aa
C) Aa x AA   D) Aa x aa

1237. Quyonglar quloq suprasining 24 sm uzunlikda bo'lishi dominant $D_1D_1D_2D_2$ genlarga, 12 sm uzunlikda bo'lishi retsessiv $d_1d_1d_2d_2$ genlarga bog'liq. Quloq suprasining uzunligi 21 sm bo'lgan organizmlarning genotipini belgilang.

- 1) $D_1D_1D_2D_2$; 2) $D_1d_1D_2D_2$;
3) $D_1D_1D_2d_2$; 4) $D_1D_1d_2d_2$;
5) $D_1d_1d_2d_2$; 6) $d_1d_1d_2d_2$; 7) $d_1d_1D_2d_2$; 8) $D_1d_1D_2d_2$.
A) 2, 3   B) 4, 8
C) 5, 7   D) 1, 6

1238. Quyonglar quloq suprasining 24 sm uzunlikda bo'lishi dominant $D_1D_1D_2D_2$ genlarga, 12 sm uzunlikda bo'lishi retsessiv $d_1d_1d_2d_2$ genlarga bog'liq. Quloq suprasining

uzunligi 18 sm bo'lgan quyonglarning genotipini belgilang.

- 1) $D_1D_1D_2D_2$; 2) $D_1d_1D_2D_2$;
3) $D_1D_1D_2d_2$; 4) $D_1D_1d_2d_2$;
5) $D_1d_1d_2d_2$; 6) $d_1d_1d_2d_2$; 7) $d_1d_1D_2d_2$; 8) $D_1d_1D_2d_2$; 9) $d_1d_1D_2D_2$.
A) 2, 3   B) 4, 8, 9
C) 5, 7   D) 1, 6

1239. Quyonglar quloq suprasining 24 sm uzunlikda bo'lishi dominant $D_1D_1D_2D_2$ genlarga, 12 sm uzunlikda bo'lishi retsessiv $d_1d_1d_2d_2$ genlarga bog'liq. Quloq suprasining uzunligi 15 sm bo'lgan quyonglarning genotipini belgilang.

- 1) $D_1D_1D_2D_2$; 2) $D_1d_1D_2D_2$;
3) $D_1D_1D_2d_2$; 4) $D_1D_1d_2d_2$;
5) $D_1d_1d_2d_2$; 6) $d_1d_1d_2d_2$; 7) $d_1d_1D_2d_2$; 8) $D_1d_1D_2d_2$.
A) 2, 3   B) 4, 8
C) 5, 7   D) 1, 6

1240. Odam bo'yining uzunligi $A_1A_1A_2A_2A_3A_3$, past bo'lishi $a_1a_1a_2a_2a_3a_3$ genlariga bog'liq. Insonda barcha genlar dominant bo'lganda bo'y uzunligi 180 sm, barcha genlar retsessiv bo'lganda bo'y uzunligi 150 sm ga teng. Barcha genlar bo'yicha dominant gomozigota erkak past bo'yli ayol bilan turmush qursa, farzandlarining bo'y uzunligi necha sm bo'ladi?

- A) barchasi 165 sm
B) 50% 180 sm, 50% 150 sm
C) barchasi 175 sm

D) 180 sm, 175 sm, 170 sm, 165 sm, 160 sm, 155 sm, 150 sm

1241. Odam bo'yining uzunligi $A_1A_1A_2A_2A_3A_3$, past bo'lishi $a_1a_1a_2a_2a_3a_3$ genlariga bog'liq. Insonda barcha genlar dominant bo'lganda bo'y uzunligi 180 sm, barcha genlar retsessiv bo'lganda bo'y uzunligi 150 sm ga teng. Quyida berilgan genotiplarni ularga mos keladigan bo'y uzunligi bilan juftlab ko'rsating.

1) $A_1A_1A_2A_2A_3A_3$;

2) $a_1a_1a_2a_2a_3a_3$;

3) $A_1A_1A_2A_2A_3a_3$;

4) $A_1a_1A_2a_2A_3a_3$;

5) $A_1A_1A_2a_2A_3a_3$;

6) $A_1a_1A_2a_2a_3a_3$.

a) 160 sm; b) 165 sm; c) 170 sm; d) 175 sm; e) 150 sm; f) 180 sm.

A) 1 - f; 2 - b; 3 - a; 4 - e; 5 - c; 6 - d

B) 1 - a; 2 - e; 3 - d; 4 - c; 5 - b; 6 - f

C) 1 - f; 2 - e; 3 - d; 4 - b; 5 - c; 6 - a

D) 1 - a; 2 - d; 3 - f; 4 - b; 5 - e; 6 - c

1242. Qovoqda U geni mevaning sariq, u geni yashil rangini ifodalaydi. S dominant ingibitor, s qovoqlarda rangning yuzaga chiqishiga to'sqinlik qilmaydi. Gomozigota oq va yashil qovoqlar o'zaro chatishtiril-

sa, F_1 da qanday rangli qovoq vujudga keladi?

A) oq rangli

B) sariq rangli

C) oraliq rangli

D) yashil rangli

1243. Qovoqda U geni mevaning sariq, u geni yashil rangini ifodalaydi. S dominant ingibitor, s qovoqlarda rangning yuzaga chiqishiga to'sqinlik qilmaydi. Quyidagi genotiplardan oq rangli qovoqlar keltirilgan javobni toping.

1) $UuSS$; 2) $UuSs$; 3) $Uuss$; 4) $UUSs$; 5) $uuss$; 6) $uuSs$; 7) $UUss$; 8) $uuSS$.

A) 3, 5

B) 1, 2, 4, 6, 8

C) 1, 2, 5, 7, 8

D) 5

1244. Qovoqda U geni mevaning sariq, u geni yashil rangini ifodalaydi. S dominant ingibitor, s qovoqlarda rangning yuzaga chiqishiga to'sqinlik qilmaydi. Quyidagi genotiplardan sariq rangli qovoqlar keltirilgan javobni toping.

1) $UuSS$; 2) $UuSs$; 3) $Uuss$; 4) $UUSs$; 5) $uuss$; 6) $uuSs$; 7) $UUss$; 8) $uuSS$.

A) 3, 7

B) 1, 2, 4, 6, 8

C) 1, 2, 5, 7, 8

D) 5

1245. Qovoqda U geni mevaning sariq, u geni yashil rangini ifodalaydi. S dominant

ingibitor, s qovoqlarda rangning yuzaga chiqishiga to'sqinlik qilmaydi. Quyidagi genotiplardan yashil rangli qovoqlar keltirilgan javobni toping.

1) UuSS; 2) UuSs; 3) Uuss; 4) UUSs; 5) uuss; 6) uuSs; 7) UUss; 8) uuSS.

A) 3, 5

B) 1, 2, 4, 6, 8

C) 1, 2, 5, 7, 8

D) 5

1246. Qovoqda U geni meva-ning sariq, u geni yashil rangini ifodalaydi. S dominant ingibitor, s qovoqlarda rangning yuzaga chiqishiga to'sqinlik qilmaydi. Tajribada UuSs genotipli qovoq uuss genotipli qovoq bilan chatishtirilsa, F_1 da qanday fenotipik xilma-xillik vujudga keladi?

A) 50% oq, 25% sariq, 25% yashil

B) 50% yashil, 25% sariq, 25% oq

C) 50% sariq, 50% oq

D) 100% oq

1247. Tajribada digeterozigota oq rangli qovoq yashil rangli qovoq bilan chatishtirilsa, F_1 da qanday fenotipik xilma-xillik vujudga keladi?

A) 50% yashil, 25% sariq, 25% oq

B) 50% oq, 25% sariq, 25% yashil

C) 50% sariq, 50% oq

D) 100% sariq

1248. Tajribada Uuss genotipli qovoq uuss genotipli qovoq bilan chatishtirilganda F_1 da qanday fenotipik xilma-xillik hosil bo'ladi?

A) 50% oq, 25% sariq, 25% yashil

B) 50% sariq, 50% yashil

C) 50% oq, 50% yashil

D) 100% sariq

1249. Qaysi organizmlar chatishtirilganda F_1 da fenotip bo'yicha 1:1 nisbat namoyon bo'ladi?

A) AA x AA   B) Aa x Aa

C) AA x aa   D) Aa x aa

1250. No'xatning dukkagi od-diy (dominant) shaklli navi dukkagi bo'g'imli shaklga ega navi bilan chatishtirilsa, F_2 genotip bo'yicha qanday ajralish kuza-tiladi?

A) 1 : 2 : 1   B) 13 : 3

C) 1 : 1   D) 3 : 1

1251. Ikkita har xil genotip-ga ega bo'lgan yumaloq shakli- oshqovoqlar o'zaro cha-tishtirilib F_1 da gardishsimon qovoqlar olindi. F_2 bo'g'inda 450 ta o'simlik gardishsimon, 300 tasi yumaloq va 50 tasi uzunchoq mevali bo'lib chiqdi. F_2 bo'g'inda olingan yumaloq mevali o'simliklarning nech-tasi geterozigotali?

A) 100 tasi   B) 200 tasi

C) 50 tasi   D) 150 tasi

1252. Quyonlarda yungining normal uzunligi dominant (B),

qisqaligi (b) retsessiv. Bb x Bb genotipga ega organizmlar o'zaro chatishtirilishidan qanday fenotipli organizmlar hosil bo'ladi?

A) 75% normal yungli, 25% qisqa yungli

B) hammasi normal yungli

C) 50% normal yungli, 50% qisqa yungli

D) 25% normal, 50% oraliq, 25% qisqa

1253. Bb x bb genotipga ega quyonlar o'zaro chatishtirilishidan qanday fenotipli organizmlar hosil bo'ladi?

A) 75% normal yungli, 25% qisqa yungli

B) hammasi normal yungli

C) 50% normal yungli, 50%

qisqa yungli

D) 25% normal, 50% oraliq, 25% qisqa

1254. Bb x BB genotipga ega quyonlar o'zaro chatishtirilishidan qanday fenotipli organizmlar hosil bo'ladi?

A) 75% normal yungli, 25% qisqa yungli

B) hammasi normal yungli

C) 50% normal yungli, 50% qisqa yungli

D) 25% normal, 50% oraliq, 25% qisqa

1255. Qovoq mevasining oq rangi W, sariq rangi Y, yashil rangi y gen bilan ifodalanadi. W gen dominant ingibitor vazifasini bajaradi. WwYy va wwyy

genotipga ega organizmlar o'zaro chatishtirilsa, birinchi bo'g'in duragaylarining fenotipi qanday nisbatda bo'ladi?

A) 1 ta sariq, 1 ta yashil, 2 ta oq

B) 6 ta oq, 1 ta sariq, 1 ta yashil

C) 3 ta oq, 1 ta sariq

D) hammasi oq

1256. WwYy va Wwyy genotipga ega qovoqlar o'zaro chatishtirilsa, birinchi bo'g'in duragaylarining fenotipi qanday nisbatda bo'ladi?

A) 3 ta sariq, 1 ta yashil

B) 6 ta oq, 1 ta sariq, 1 ta yashil

C) 3 ta oq, 1 ta sariq

D) hammasi oq

1257. WwYY va Wwyy genotipga ega qovoqlar o'zaro chatishtirilsa, birinchi bo'g'in duragaylarining fenotipi qanday nisbatda bo'ladi?

A) 3 ta sariq, 1 ta yashil

B) 6 ta oq, 1 ta sariq, 1 ta yashil

C) 3 ta oq, 1 ta sariq

D) hammasi oq

1258. Wwyy va WwYY genotipga ega qovoqlar o'zaro chatishtirilsa, birinchi bo'g'in duragaylarining fenotipi qanday nisbatda bo'ladi?

A) 3 ta oq, 1 ta sariq

B) 6 ta oq; 1 ta sariq, 1 ta yashil

C) 2 ta oq, 1 ta sariq, 1 ta yashil

D) hammasi oq

1259. DNK molekulası tar-kibidagi (T) timin nukleotidi umumiy zanjirning 16% ni tashkil etadi. Qolgan nukleotidlar necha foizni tashkil qilishini toping.

- A) A – 16, G – 34, S – 34
- B) A – 32, G – 32, S – 32
- C) A – 16, G – 16, S – 16
- D) A – 34, G – 16, S – 16

1260. Po'sti qizil piyoz sariq piyoz bilan chatishtirilganda avlodda qizil, sariq va oq piyozlar vujudga keladi. Hosil bo'lgan avlodda fenotip bo'yicha qanday ajralish kuzatiladi?

- A) 1 qizil : 2 sariq : 1 oq
- B) 3 qizil : 3 sariq : 2 oq
- C) 9 qizil : 3 sariq : 4 oq
- D) 9 qizil : 6 sariq : 1 oq

1261. Po'sti sariq piyoz oq piyoz bilan chatishtirilganda F_1 da olingan barcha duragaylar qizil po'stli bo'ladi. F_2 da fenotip bo'yicha qanday ajralish kuzatiladi?

- A) 1 qizil : 2 sariq : 1 oq
- B) 3 qizil : 3 sariq : 2 oq
- C) 9 qizil : 3 sariq : 4 oq
- D) 9 qizil : 6 sariq : 1 oq

1262. Normal rang ajratish geni (dominant) va daltonizm geni (retsessiv) X-xromosomada joylashgan. Daltonik erkak kishi sog'lom ayolga uylanganida oilada daltonik qiz farzand dunyoga keldi. Ota-ona genotipini aniqlang.

- A) $X^D X^{d_x} X^D Y$
- B) $X^D X^{D_x} X^{d_y}$
- C) $X^D X^{d_x} X^{d_y}$
- D) $X^{d_x} X^{d_x} X^D Y$

101	D	111	D	121	A	131	A	141	C	151	C	161	D	171	A	181	C	191	D
102	C	112	C	122	B	132	D	142	A	152	A	162	C	172	C	182	B	192	A
103	B	113	B	123	D	133	C	143	D	153	D	163	B	173	C	183	D	193	A
104	D	114	D	124	A	134	A	144	A	154	D	164	A	174	C	184	C	194	D
105	D	115	B	125	C	135	C	145	B	155	D	165	A	175	D	185	A	195	B
106	B	116	D	126	C	136	D	146	C	156	D	166	C	176	A	186	C	196	D
107	B	117	D	127	C	137	C	147	B	157	D	167	A	177	B	187	D	197	A
108	A	118	A	128	C	138	C	148	A	158	D	168	A	178	B	188	C	198	D
109	D	119	A	129	B	139	C	149	B	159	B	169	A	179	B	189	C	199	A
110	A	120	C	130	A	140	C	150	B	160	B	170	A	180	A	190	D	200	B

201	D	211	B	221	B	231	D	241	D	251	D	261	A	271	A	281	A	291	D
202	B	212	C	222	C	232	A	242	A	252	B	262	A	272	A	282	B	292	D
203	C	213	D	223	D	233	D	243	B	253	A	263	D	273	A	283	D	293	C
204	A	214	C	224	A	234	D	244	C	254	B	264	B	274	A	284	D	294	A
205	D	215	B	225	C	235	C	245	D	255	B	265	A	275	A	285	B	295	C
206	A	216	C	226	A	236	C	246	A	256	A	266	A	276	A	286	B	296	D
207	C	217	D	227	A	237	B	247	D	257	D	267	A	277	C	287	D	297	C
208	B	218	D	228	B	238	A	248	D	258	A	268	A	278	D	288	A	298	A
209	C	219	B	229	C	239	B	249	D	259	C	269	A	279	C	289	C	299	D
210	B	220	B	230	D	240	D	250	C	260	D	270	A	280	B	290	C	300	A

301	A	311	A	321	D	331	D	341	A	351	C	361	D	371	D	381	D	391	D
302	C	312	D	322	D	332	D	342	C	352	D	362	C	372	A	382	C	392	D
303	B	313	C	323	C	333	C	343	B	353	B	363	D	373	C	383	B	393	D
304	C	314	C	324	B	334	A	344	C	354	A	364	B	374	D	384	D	394	B
305	A	315	A	325	D	335	D	345	B	355	C	365	B	375	D	385	A	395	D
306	D	316	C	326	D	336	A	346	D	356	D	366	C	376	C	386	B	396	B
307	D	317	B	327	A	337	A	347	B	357	A	367	B	377	A	387	C	397	A
308	C	318	C	328	D	338	D	348	C	358	B	368	D	378	C	388	B	398	D
309	D	319	A	329	B	339	C	349	C	359	B	369	D	379	D	389	C	399	C
310	B	320	C	330	D	340	D	350	D	360	B	370	B	380	D	390	A	400	A

401	A	411	A	421	A	431	A	441	C	451	D	461	C	471	B	481	C	491	D
402	C	412	D	422	A	432	A	442	D	452	B	462	C	472	A	482	C	492	D
403	C	413	B	423	B	433	B	443	B	453	D	463	C	473	D	483	C	493	B
404	B	414	A	424	B	434	B	444	B	454	A	464	B	474	B	484	D	494	D
405	B	415	D	425	D	435	A	445	D	455	B	465	A	475	C	485	C	495	C
406	C	416	D	426	B	436	B	446	A	456	D	466	C	476	A	486	C	496	D
407	A	417	D	427	B	437	B	447	C	457	C	467	A	477	B	487	D	497	C
408	A	418	C	428	A	438	A	448	D	458	B	468	A	478	A	488	C	498	D
409	A	419	A	429	D	439	D	449	B	459	B	469	C	479	B	489	D	499	C
410	B	420	A	430	A	440	A	450	C	460	A	470	D	480	D	490	C	500	D

501	C	511	A	521	C	531	C	541	A	551	A	561	A	571	A	581	A	591	C
502	A	512	A	522	C	532	D	542	A	552	B	562	D	572	B	582	C	592	D
503	A	513	C	523	D	533	A	543	B	553	C	563	C	573	D	583	C	593	C
504	A	514	A	524	A	534	A	544	A	554	D	564	D	574	B	584	B	594	C
505	A	515	A	525	D	535	A	545	D	555	A	565	B	575	A	585	C	595	B
506	B	516	B	526	D	536	D	546	C	556	B	566	D	576	D	586	C	596	D
507	C	517	A	527	A	537	C	547	C	557	A	567	C	577	C	587	D	597	B
508	D	518	B	528	D	538	A	548	A	558	D	568	B	578	C	588	B	598	A
509	D	519	A	529	B	539	A	549	A	559	C	569	A	579	A	589	A	599	B
510	A	520	B	530	D	540	A	550	C	560	C	570	A	580	C	590	C	600	C

601	C	611	D	621	C	631	D	641	B	651	C	661	D	671	B	681	D	691	D
602	D	612	B	622	C	632	B	642	A	652	B	662	B	672	D	682	C	692	B
603	B	613	B	623	B	633	B	643	D	653	A	663	B	673	D	683	B	693	A
604	A	614	C	624	A	634	B	644	B	654	A	664	A	674	A	684	A	694	D
605	C	615	C	625	A	635	C	645	C	655	A	665	B	675	A	685	A	695	A
606	D	616	D	626	C	636	D	646	D	656	C	666	D	676	D	686	D	696	A
607	D	617	C	627	D	637	B	647	C	657	B	667	D	677	A	687	D	697	C
608	B	618	B	628	D	638	A	648	A	658	B	668	C	678	B	688	B	698	C
609	D	619	C	629	B	639	B	649	A	659	D	669	D	679	D	689	C	699	C
610	C	620	A	630	D	640	D	650	D	660	A	670	C	680	C	690	A	700	A

701	D	711	A	721	A	731	D	741	A	751	D	761	B	771	A	781	C	791	D
702	C	712	A	722	C	732	A	742	A	752	B	762	A	772	A	782	B	792	B
703	A	713	B	723	B	733	B	743	A	753	C	763	D	773	C	783	C	793	B
704	A	714	D	724	B	734	C	744	C	754	C	764	C	774	D	784	D	794	D
705	B	715	A	725	B	735	D	745	B	755	D	765	D	775	A	785	D	795	D
706	C	716	A	726	D	736	A	746	A	756	B	766	A	776	C	786	C	796	A
707	C	717	D	727	C	737	B	747	D	757	A	767	B	777	C	787	D	797	C
708	C	718	D	728	A	738	B	748	C	758	D	768	C	778	B	788	C	798	D
709	A	719	B	729	A	739	A	749	D	759	D	769	B	779	C	789	D	799	C
710	C	720	D	730	C	740	C	750	A	760	D	770	D	780	D	790	B	800	A

801	B	811	A	821	C	831	B	841	A	851	D	861	A	871	D	881	B	891	C
802	D	812	D	822	D	832	A	842	A	852	C	862	C	872	C	882	C	892	B
803	B	813	B	823	D	833	B	843	D	853	C	863	D	873	C	883	A	893	C
804	B	814	D	824	C	834	D	844	C	854	B	864	D	874	B	884	C	894	D
805	B	815	D	825	A	835	B	845	D	855	C	865	D	875	A	885	C	895	A
806	B	816	D	826	A	836	D	846	B	856	C	866	D	876	C	886	C	896	A
807	B	817	D	827	C	837	D	847	A	857	C	867	D	877	A	887	D	897	C
808	A	818	D	828	A	838	D	848	C	858	A	868	C	878	D	888	D	898	A
809	A	819	C	829	D	839	A	849	C	859	D	869	D	879	B	889	A	899	A
810	D	820	D	830	A	840	D	850	D	860	C	870	B	880	B	890	A	900	A

901	B	911	D	921	D	931	A	941	C	951	D	961	C
902	B	912	D	922	C	932	C	942	C	952	D	962	A
903	B	913	A	923	C	933	B	943	C	953	D	963	D
904	A	914	B	924	A	934	C	944	D	954	B	964	C
905	D	915	A	925	C	935	D	945	C	955	B	965	D
906	D	916	D	926	C	936	D	946	B	956	B	966	B
907	D	917	A	927	A	937	B	947	D	957	C	967	B
908	D	918	A	928	C	938	A	948	C	958	D	968	D
909	A	919	B	929	D	939	B	949	D	959	C	969	D
910	B	920	C	930	B	940	C	950	D	960	A	970	D

1001	B	1011	C	1021	D	1031	C	1041	B	1051	D	1061	A	1
1002	C	1012	C	1022	A	1032	C	1042	B	1052	D	1062	C	1
1003	B	1013	C	1023	C	1033	C	1043	C	1053	A	1063	B	1
1004	A	1014	C	1024	C	1034	D	1044	C	1054	D	1064	A	1
1005	C	1015	D	1025	C	1035	B	1045	A	1055	B	1065	D	1
1006	B	1016	A	1026	C	1036	B	1046	C	1056	A	1066	B	1
1007	A	1017	B	1027	B	1037	C	1047	B	1057	B	1067	D	1
1008	A	1018	C	1028	D	1038	B	1048	D	1058	A	1068	B	1
1009	A	1019	B	1029	C	1039	C	1049	C	1059	D	1069	A	1
1010	B	1020	D	1030	C	1040	D	1050	A	1060	C	1070	C	1

101	B	B	B	B	D	131	B	141	B	151	C	161	C	171	D	181	D	191	D
102	A	B	B	C	C	132	C	142	D	152	D	162	C	172	A	182	B	192	A
103	D	A	A	B	B	133	C	143	C	153	D	163	D	173	C	183	D	193	A
104	A	A	A	C	C	134	D	144	A	154	C	164	D	174	D	184	D	194	B
105	D	A	A	B	B	135	A	145	D	155	B	165	B	175	A	185	D	195	D
106	A	A	A	D	D	136	D	146	C	156	D	166	A	176	B	186	C	196	B
107	A	B	B	C	C	137	C	147	D	157	B	167	A	177	C	187	A	197	A
108	A	C	C	B	B	138	D	148	C	158	B	168	A	178	B	188	B	198	B
109	D	C	C	D	D	139	B	149	A	159	C	169	A	179	B	189	A	199	D
110	C	D	D	D	D	140	C	150	C	160	D	170	A	180	B	190	B	200	A

201	C	211	D	221	D	231	B	241	D	251	C	261	A	271	A	281	D	291	C
202	D	212	A	222	C	232	D	242	A	252	A	262	A	272	D	282	D	292	D
203	B	213	A	223	D	233	C	243	B	253	C	263	B	273	C	283	C	293	D
204	D	214	D	224	B	234	B	244	A	254	D	264	C	274	C	284	B	294	C
205	C	215	A	225	C	235	D	245	D	255	B	265	B	275	A	285	D	295	D
206	D	216	C	226	D	236	D	246	D	256	A	266	A	276	B	286	C	296	D
207	D	217	B	227	D	237	B	247	A	257	A	267	C	277	C	287	B	297	A
208	D	218	A	228	D	238	D	248	C	258	A	268	B	278	C	288	D	298	C
209	A	219	C	229	D	239	D	249	B	259	A	269	A	279	B	289	C	299	D
210	D	220	C	230	A	240	D	250	B	260	A	270	B	280	D	290	B	300	D

001	D	311	D	321	A	331	B	341	A	351	D	361	C	371	A	381	B	391	A
002	A	312	D	322	C	332	D	342	D	352	B	362	A	372	B	382	D	392	A
003	D	313	A	323	A	333	A	343	D	353	D	363	D	373	A	383	D	393	A
004	B	314	A	324	D	334	B	344	D	354	D	364	C	374	D	384	D	394	A
005	B	315	B	325	C	335	B	345	D	355	B	365	C	375	C	385	D	395	D
006	B	316	D	326	A	336	D	346	C	356	D	366	D	376	B	386	A	396	A
007	C	317	A	327	C	337	A	347	B	357	C	367	B	377	B	387	B	397	B
008	B	318	C	328	A	338	B	348	B	358	B	368	A	378	B	388	C	398	A
009	B	319	A	329	B	339	C	349	D	359	B	369	A	379	D	389	C	399	B
010	D	320	D	330	C	340	D	350	D	360	C	370	A	380	A	390	D	400	D

001	D	411	B	421	C	431	A	441	A	451	C	461	D	471	C	481	C	491	D
002	D	412	D	422	A	432	B	442	C	452	D	462	C	472	D	482	D	492	C
003	D	413	D	423	B	433	B	443	D	453	A	463	C	473	B	483	D	493	A
004	B	414	C	424	B	434	B	444	C	454	A	464	B	474	B	484	D	494	D
005	A	415	C	425	B	435	C	445	A	455	C	465	C	475	D	485	D	495	B
006	D	416	A	426	C	436	C	446	C	456	C	466	C	476	C	486	D	496	B
007	C	417	A	427	A	437	A	447	D	457	C	467	C	477	D	487	C	497	C
008	D	418	C	428	D	438	C	448	B	458	B	468	B	478	D	488	A	498	A
009	D	419	D	429	C	439	A	449	C	459	D	469	D	479	C	489	B	499	D
010	B	420	B	430	C	440	B	450	A	460	A	470	C	480	D	490	A	500	A

501	D	511	D	521	D	531	A	541	A	551	A	561	B	571	C	581	C	591	A
502	C	512	A	522	B	532	B	542	B	552	D	562	A	572	C	582	C	592	B
503	A	513	C	523	C	533	A	543	C	553	D	563	A	573	C	583	B	593	D
504	A	514	C	524	A	534	D	544	D	554	D	564	D	574	D	584	D	594	C
505	D	515	A	525	B	535	C	545	A	555	D	565	B	575	D	585	B	595	A
506	D	516	A	526	D	536	D	546	B	556	A	566	D	576	A	586	A	596	A
507	C	517	A	527	A	537	A	547	D	557	C	567	C	577	D	587	D	597	D
508	D	518	A	528	B	538	A	548	A	558	A	568	A	578	B	588	D	598	B
509	A	519	D	529	A	539	D	549	B	559	D	569	D	579	B	589	D	599	D
510	B	520	D	530	C	540	B	550	C	560	D	570	D	580	D	590	D	600	A

601	B	611	C	621	C	631	C	641	D	651	D	661	A	671	C	681	C	691	B
602	A	612	B	622	D	632	A	642	A	652	C	662	D	672	D	682	C	692	A
603	A	613	D	623	A	633	B	643	D	653	D	663	C	673	A	683	A	693	D
604	C	614	D	624	B	634	B	644	A	654	C	664	D	674	C	684	B	694	C
605	B	615	C	625	C	635	A	645	C	655	D	665	B	675	A	685	D	695	B
606	A	616	A	626	C	636	C	646	D	656	A	666	C	676	B	686	A	696	D
607	D	617	C	627	D	637	C	647	A	657	C	667	B	677	C	687	D	697	D
608	A	618	D	628	B	638	A	648	D	658	A	668	C	678	D	688	A	698	A
609	C	619	B	629	C	639	C	649	D	659	A	669	A	679	D	689	C	699	D
610	D	620	C	630	C	640	C	650	C	660	B	670	D	680	A	690	C	700	A

701	D	711	D	721	A	731	D	741	B	751	C	761	C	771	D	781	A	791	D
702	B	712	B	722	D	732	D	742	C	752	D	762	D	772	B	782	C	792	B
703	A	713	D	723	D	733	B	743	B	753	C	763	A	773	C	783	B	793	B
704	B	714	A	724	D	734	D	744	D	754	A	764	A	774	D	784	B	794	B
705	C	715	B	725	B	735	D	745	D	755	D	765	D	775	B	785	C	795	C
706	D	716	D	726	D	736	A	746	C	756	C	766	C	776	B	786	D	796	B
707	A	717	D	727	D	737	D	747	B	757	D	767	D	777	A	787	A	797	D
708	C	718	A	728	D	738	D	748	D	758	D	768	B	778	C	788	C	798	C
709	D	719	D	729	C	739	D	749	B	759	C	769	A	779	D	789	B	799	C
710	B	720	A	730	C	740	B	750	C	760	C	770	D	780	D	790	D	800	C

801	C	811	A	821	A	831	B	841	B	851	A	861	B	871	B	881	A	891	D
802	C	812	C	822	D	832	C	842	D	852	D	862	D	872	B	882	A	892	D
803	B	813	D	823	C	833	B	843	B	853	D	863	C	873	A	883	D	893	D
804	D	814	C	824	B	834	B	844	C	854	D	864	C	874	D	884	D	894	D
805	B	815	D	825	B	835	D	845	A	855	B	865	D	875	A	885	C	895	D
806	D	816	D	826	D	836	D	846	A	856	D	866	C	876	B	886	A	896	A
807	B	817	D	827	D	837	D	847	B	857	C	867	A	877	B	887	A	897	D
808	B	818	D	828	D	838	B	848	A	858	A	868	C	878	C	888	B	898	A
809	B	819	B	829	C	839	B	849	C	859	B	869	A	879	B	889	A	899	C

201	B	211	A	221	A	231	D	241	D	251	B	261	C	271	A	281	B	291	A
202	C	212	C	222	A	232	C	242	C	252	D	262	D	272	C	282	A	292	C
203	A	213	D	223	B	233	D	243	C	253	B	263	B	273	C	283	D	293	C
204	D	214	D	224	A	234	B	244	C	254	B	264	B	274	D	284	D	294	A
205	A	215	C	225	A	235	D	245	C	255	D	265	B	275	D	285	D	295	A
206	D	216	C	226	C	236	B	246	D	256	A	266	D	276	A	286	B	296	A
207	B	217	A	227	D	237	D	247	D	257	C	267	C	277	A	287	D	297	B
208	C	218	C	228	D	238	B	248	D	258	D	268	B	278	D	288	A	298	D
209	D	219	A	229	C	239	D	249	D	259	C	269	C	279	D	289	A	299	A
210	C	220	D	230	B	240	C	250	D	260	D	270	B	280	C	290	D	300	D

301	A	311	C	321	C	331	B	341	A	351	D	361	C	371	D	381	D	391	A
302	D	312	C	322	A	332	B	342	B	352	B	362	A	372	A	382	A	392	A
303	B	313	D	323	D	333	A	343	C	353	D	363	B	373	B	383	B ₁	393	C
304	B	314	B	324	C	334	A	344	B	354	D	364	B	374	C	384	D	394	D
305	A	315	A	325	D	335	D	345	C	355	C	365	B	375	C	385	B	395	A
306	C	316	D	326	D	336	C	346	A	356	D	366	A	376	C	386	A	396	C
307	A	317	C	327	B	337	C	347	A	357	A	367	D	377	C	387	D	397	C
308	A	318	D	328	A	338	A	348	D	358	D	368	A	378	B	388	D	398	A
309	C	319	A	329	C	339	B	349	D	359	C	369	B	379	A	389	B	399	D
310	A	320	D	330	D	340	D	350	B	360	B	370	A	380	C	390	A	400	D

401	A	411	D	421	A	431	D	441	B	451	D	461	D	471	A	481	C	491	B
402	C	412	A	422	A	432	D	442	B	452	B	462	D	472	A	482	A	492	B
403	A	413	D	423	B	433	D	443	D	453	C	463	C	473	C	483	A	493	D
404	D	414	A	424	C	434	C	444	B	454	D	464	A	474	C	484	B	494	B
405	C	415	C	425	D	435	A	445	D	455	D	465	D	475	A	485	C	495	B
406	D	416	D	426	D	436	A	446	C	456	A	466	A	476	A	486	D	496	A
407	D	417	D	427	A	437	A	447	B	457	D	467	D	477	A	487	D	497	B
408	B	418	D	428	B	438	B	448	B	458	C	468	B	478	C	488	A	498	C
409	D	419	B	429	D	439	B	449	A	459	D	469	C	479	A	489	C	499	B
410	A	420	A	430	C	440	B	450	D	460	B	470	A	480	B	490	A	500	C

501	C	511	C	521	D	531	B	541	C	551	B	561	B	571	C	581	D	591	C
502	D	512	D	522	B	532	C	542	A	552	C	562	D	572	B	582	B	592	A
503	D	513	C	523	D	533	B	543	D	553	A	563	B	573	A	583	C	593	C
504	B	514	A	524	A	534	A	544	B	554	B	564	C	574	D	584	C	594	C
505	A	515	A	525	C	535	A	545	C	555	A	565	A	575	B	585	A	595	A
506	D	516	B	526	A	536	A	546	A	556	B	566	D	576	B	586	B	596	B
507	C	517	D	527	D	537	C	547	A	557	A	567	A	577	D	587	A	597	D
508	B	518	B	528	B	538	B	548	B	558	C	568	C	578	D	588	B	598	A
509	D	519	D	529	B	539	B	549	B	559	D	569	B	579	C	589	D	599	A
510	C	520	B	530	D	540	D	550	A	560	A	570	D	580	A	590	A	600	C

601	B	611	D	621	D	631	B	641	A	651	D	661	B	671	B	681	D	691	A
602	B	612	A	622	D	632	B	642	D	652	C	662	C	672	B	682	A	692	A
603	D	613	A	623	C	633	A	643	B	653	C	663	A	673	D	683	D	693	A
604	D	614	D	624	C	634	C	644	D	654	B	664	C	674	B	684	D	694	D
605	C	615	C	625	A	635	A	645	D	655	A	665	D	675	D	685	C	695	B
606	B	616	B	626	B	636	A	646	D	656	C	666	A	676	C	686	D	696	C
607	B	617	C	627	B	637	C	647	A	657	B	667	B	677	B	687	D	697	A
608	D	618	A	628	A	638	A	648	B	658	A	668	B	678	C	688	B	698	A
609	C	619	C	629	C	639	B	649	C	659	A	669	D	679	C	689	D	699	D
610	B	620	A	630	D	640	B	650	A	660	D	670	A	680	D	690	B	700	A

701	A	711	D	721	D	731	B	741	C	751	B	761	A	771	B	781	C	791	B
702	A	712	A	722	B	732	C	742	C	752	C	762	D	772	C	782	C	792	A
703	A	713	C	723	A	733	D	743	A	753	A	763	D	773	B	783	B	793	A
704	A	714	C	724	D	734	A	744	C	754	B	764	C	774	C	784	A	794	A
705	A	715	A	725	A	735	A	745	A	755	A	765	B	775	D	785	D	795	B
706	D	716	B	726	A	736	C	746	C	756	D	766	B	776	C	786	C	796	C
707	D	717	D	727	A	737	C	747	D	757	C	767	B	777	D	787	B	797	B
708	B	718	B	728	D	738	A	748	A	758	C	768	B	778	A	788	A	798	B
709	B	719	C	729	A	739	A	749	D	759	A	769	D	779	D	789	A	799	C
710	B	720	B	730	A	740	C	750	C	760	C	770	A	780	B	790	C	800	D

101	D	111	A	121	B	131	D	141	B	151	D	161	C	171	D	181	B	191	D
102	C	112	B	122	A	132	B	142	A	152	A	162	C	172	B	182	D	192	D
103	B	113	A	123	A	133	C	143	D	153	C	163	C	173	C	183	A	193	A
104	A	114	A	124	D	134	A	144	B	154	A	164	A	174	D	184	B	194	D
105	C	115	A	125	A	135	A	145	A	155	C	165	A	175	D	185	A	195	C
106	D	116	A	126	B	136	B	146	A	156	A	166	A	176	D	186	B	196	D
107	A	117	D	127	B	137	D	147	C	157	B	167	B	177	C	187	A	197	A
108	B	118	D	128	C	138	C	148	C	158	A	168	D	178	C	188	A	198	A
109	A	119	B	129	B	139	A	149	B	159	A	169	C	179	D	189	D	199	C
110	B	120	A	130	C	140	D	150	C	160	A	170	C	180	D	190	C	200	A

201	A	211	D	221	B	231	A	241	C	251	A	261	B	271		281	A	291	C
202	D	212	B	222	D	232	D	242	A	252	C	262	C	272	A	282	B	292	B
203	A	213	A	223	B	233	B	243	D	253	B	263	B	273	B	283	C	293	B
204	B	214	B	224	D	234	A	244	B	254	B	264	A	274	D	284	A	294	D
205	D	215	D	225	D	235	C	245	A	255	B	265	C	275	C	285	D	295	D
206	A	216	B	226	D	236	B	246	A	256	A	266	C	276	A	286	D	296	C
207	A	217	A	227	C	237	D	247	A	257	B	267	D	277	A	287	B	297	C
208	B	218	A	228	B	238	B	248	B	258	A	268	C	278	D	288	C	298	C
209	D	219	A	229	A	239	A	249	D	259	B	269	D	279	A	289	A	299	D
210	D	220	D	230	A	240	D	250	D	260	C	270	B	280	B	290	B	300	D

301	C	311	A	321	B	331	A	341	B	351	A	361	A	371	C	381	B	391	C
302	D	312	A	322	D	332	C	342	A	352	B	362	C	372	C	382	C	392	D
303	B	313	B	323	B	333	D	343	B	353	D	363	A	373	B	383	A	393	C
304	B	314	B	324	A	334	C	344	C	354	A	364	A	374	A	384	C	394	B
305	B	315	A	325	A	335	C	345	D	355	A	365	C	375	A	385	D	395	D
306	B	316	D	326	C	336	D	346	B	356	C	366	B	376	B	386	C	396	C
307	D	317	A	327	C	337	C	347	A	357	A	367	C	377	A	387	B	397	B
308	D	318	A	328	D	338	D	348	C	358	A	368	A	378	C	388	C	398	C
309	D	319	B	329	C	339	A	349	D	359	A	369	C	379	D	389	B	399	A
310	B	320	A	330	B	340	C	350	C	360	B	370	B	380	C	390	D	400	B

401	C	411	A	421	D	431	B	441	A	451	C	461	C	471	C	481	B	491	B
402	C	412	A	422	A	432	B	442	D	452	B	462	B	472	B	482	D	492	A
403	A	413	A	423	A	433	A	443	C	453	D	463	D	473	B	483	A	493	C
404	D	414	C	424	C	434	C	444	A	454	A	464	A	474	A	484	B	494	D
405	C	415	A	425	A	435	C	445	A	455	C	465	A	475	D	485	C	495	B
406	C	416	A	426	A	436	B	446	D	456	D	466	A	476	A	486	A	496	A
407	A	417	B	427	C	437	B	447	D	457	D	467	D	477	A	487	B	497	D
408	C	418	A	428	C	438	D	448	A	458	A	468	A	478	D	488	A	498	B
409	B	419	B	429	B	439	D	449	C	459	B	469	B	479	C	489	A	499	C
410	A	420	A	430	A	440	B	450	C	460	D	470	C	480	B	490	C	500	B

501	C	511	B	521	C	531	B	541	D	551	B	561	C	571	D	581	D	591	B
502	B	512	A	522	D	532	C	542	D	552	B	562	B	572	A	582	A	592	A
503	A	513	B	523	B	533	D	543	B	553	C	563	C	573	A	583	B	593	B
504	A	514	A	524	D	534	D	544	C	554	D	564	D	574	D	584	A	594	A
505	B	515	C	525	D	535	D	545	B	555	B	565	A	575	C	585	B	595	B
506	A	516	B	526	D	536	A	546	A	556	B	566	B	576	D	586	B	596	D
507	A	517	D	527	C	537	D	547	A	557	A	567	D	577	D	587	A	597	A
508	B	518	B	528	B	538	A	548	C	558	D	568	C	578	C	588	D	598	A
509	A	519	B	529	A	539	C	549	A	559	A	569	B	579	C	589	A	599	C
510	A	520	C	530	A	540	C	550	B	560	B	570	C	580	B	590	D	600	A

601	D	611	A	621	D	631	A	641	D	651	B	661	B	671	A	681	B	691	C
602	B	612	A	622	B	632	D	642	A	652	D	662	A	672	D	682	D	692	B
603	A	613	B	623	A	633	A	643	B	653	A	663	A	673	A	683	C	693	A
604	A	614	A	624	C	634	A	644	C	654	A	664	C	674	B	684	C	694	C
605	A	615	A	625	A	635	C	645	A	655	C	665	B	675	C	685	A	695	B
606	C	616	C	626	B	636	B	646	C	656	A	666	D	676	C	686	D	696	D
607	A	617	C	627	C	637	A	647	D	657	C	667	D	677	D	687	D	697	A
608	B	618	D	628	A	638	B	648	A	658	A	668	A	678	A	688	B	698	D
609	A	619	B	629	A	639	D	649	C	659	A	669	B	679	B	689	B	699	D
610	B	620	C	630	C	640	A	650	B	660	A	670	A	680	B	690	A	700	B

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Prator O., To'xtayev A.S., Azimova F.O'. Botanika (To'rtinchi nashr). 5-sinf uchun darslik. – Toshkent: O'zbekiston, 2015.
2. Prator O., To'xtayev A.S., Azimova-F.O'. Botanika. 6-sinf uchun darslik. – Toshkent: O'zbekiston, 2013
3. Mavlonov O. Zoologiya (Tuzatilgan va to'ldirilgan 3-nashri) 7-sinf uchun darslik. – Toshkent: O'zME, 2013.
4. Aminov B., Tilavov T., Mavlonov O. Odam va uning salomatligi (To'ldirilgan va qayta ishlangan 5-nashri). 8-sinf uchur darslik. – Toshkent: O'qituvchi, 2014.
5. Zikiriyayev A., To'xtayev A., Azimov I., Sonin N. Biologiya Sitologiya va genetika asoslari (Qayta ishlangan 4-nashri). 9-sinf uchun darslik. – Toshkent: Yangiyo'l poligraph service, 2010
6. Abdulkarimov A., G'ofurov A., Nishonboyev K., Hamidov J. Toshmuhammadov B., Eshonqulov O. Biologiya. Akademik litsey va kasb-hunar kollejlari uchun darslik (Qayta ishlangan, to'ldirilgan 6-nashri). – Toshkent: Sharq, 2014.

Qaydlar uchun

Qaydlar uchun

Qaydlar uchun

MUNDARIJA

Botanika.....	3
Zoologiya.....	109
Odam va uning salomatligi.....	213
Umumiy biologiya.....	298
Javoblar.....	435

UO'K: 57 (076.3)
KBK: 28.0v6
X-21

X-21

Xalillayev, Sherzod.
Repetitor. Biologiya fanidan savol-javoblar to'plami [Matn] /
Sh.Xalillayev. – Toshkent: Yangi kitob, 2018. – 464 b.

ISBN 978-9943-5190-6-0

UO'K: 57 (076.3)
KBK: 28.0v6va7

SHERZOD XALILLAYEV

Repetitor

**BIOLOGIYA FANIDAN
SAVOL-JAVOBLAR TO'PLAMI**

Muharrirlar: Anvar NAMOZOV,
Abdulla SHAROPOV
Badiiy muharrir: Bahriiddin BOZOROV
Texnik muharrir: Xurshid IBROHIMOV
Sahifalovchi: Alimardon AQILOV
Musahhih: Otabek BOQIYEV

Nashriyot litsenziyasi: AI № 255, 31.12.2014-vil

Bosishga ruxsat etildi: 01.11.2018-yil.

Gazeta qog'ozi. Qog'oz bichimi 84x108 ¹/₃₂.

Arial garniturası. Ofset usulida bosildi.

Hisob-nashriyot t.: 18,33. Shartli b.t.: 25,2.

Adadi: 3 000 nusxa.

Buyurtma № 348.

«Yangi kitob» nashriyotida nashrga tayyorlandi.
100138, Toshkent shahri Uchtepa tumani
Chilonzor dahasi 13-mavze 45-uy.

Tel.: (+99891) 132-36-64, (+99890) 992-35-01
e.mail: yangikitob@mail.ru

«Print Line Group» XK bosmaxonasida chop etildi.
100097, Toshkent sh., Bunyodkor shohko'chasi, 44.